

Agape

Usa ka Pagpadayag sa Kinaiya
sa Amahan sa Gugma

Adrian Ebens

Agape

Usa ka Pagpadayag sa Kinaiya sa Amahan sa Gugma

Gipahinungod alang sa akong mga kaubang tigulang,
mahimayaong mga igsoon sa hiktin nga dalan:
Craig Jacobson, Eddie Perez, Craig Jones,
Colin Nicolson, ug Gavin Devlin.

Espesyal nga pagpasalamat sa akong asawa nga si Lorelle,
Danutasn Brown, Tony ug Anna Pace,
Gary Hullquist, ug Frank Klin.

<https://maranathamedia-philippines.com/>

Alang sa dugang nga impormasyon:
fatheroflove.info
adrian@life-matters.org

Maranatha Media
December 2017

Agape

Katungod sa Pagpanag-iya © Adrian Ebens, 2018
Unang gipatik 2018

ISBN: 978-0-6482290-4-9

Tanang katungod gipreserba. Wala magpasabot nga giputol ang mga katungod sa ibabaw nga gipreserba, walay bahin sa kini nga publikasyon ang mahimong kopyahon, itago, o ipasulod sa usa ka database ug sistema sa pagpangita o ipadala sa bisan unsang porma o paagi (elektroniko, mekanikal, photocopying, recording o uban pa) nga walay pagtugot nga nakasulat gikan sa tag-iya.

Mga Sulod

Pasiuna	5
1. Pagpadayag sa Amahan.....	8
2. Giunsa Nimo Pagbasa?	16
3. Ang Kamatayon sa Krus	27
4. Akong Hinigugmang Anak	38
5. Higugmaa ang Imong mga Kaaway	45
6. Kalayo Gikan sa Langit	54
7. Ayaw Pagahi-a ang Inyong mga Kasingkasing	66
8. Nganong Gisugo ang Pagbato sa mga Makasasala?.....	80
9. Ang Balaod isip Usa ka Salamin	93
10. Pagbutang sa Kahadlok sa Dios nganha Kanimo	106
11. Ang Kasuko sa Ginoo	115
12. Pagbutang sa Espada sa Husto Niyang Dapit	127
13. Ang Korona sa mga Tunok.....	144
14. Ang Gahum sa Kamatayon	158
15. Mga Sugo sa Akong Amahan	171
16. Datu nga Tawo ug si Lazaro sa Salamin.....	187
17. Mga Anghel nga Nagapanakit.....	202
18. Yano nga mga Pahayag.....	222
19. Nasamdan sa Atong mga Paglapas.....	234
20. Bitin nga Nadayag pinaagi sa Krus.....	251
21. Ang Walay Katapusan nga Pakigsaad ug ang Ministeryo sa Kamatayon.....	281
22. Si Moises, ang Labing Maaghop nga Tawo.....	301
23. Si Elias ug ang Katapusang Utlanan	324
24. Abraham ug ang Dulumtanan nga Makalaglag	343

Pasiuna

Kini usa ka maayong napamatud-an nga kamatuoran nga ang mga bata makuha ang daghan, kung dili man tanan, nga kinaiya sa ilang mga ginikanan. Pinaagi sa proseso sa pagmatngon ug pakig-uban, ang mga kinaiya sa amahan ug inahan, maayo man o dili, kasagarang makita sa kinabuhi sa bata. Kini mao ang balaod sa pagpanunod.

Ang kalibutan puno sa kapintas ug kalikuan bisan pa nga naghangyo kini og dugang nga seguridad. Ang espiritu sa agresyon batok sa mga hulga, tinuod man o ginahuna-huna, kasagaran magdala sa proseso sa pagpangatarungan alang sa paglaglag sa kinabuhi sa tawo.

Sa kahiladman sa matag-usa nato, aduna'y tinguha alang sa kalinaw, kahapsay, ug kasigurohan nga gihigugma ta. Unsaon man nato nga ang katawhan magkadool niining ideyal? Bisin pa sa tanan nato nga mga kalamboan sa teknolohiya, ang atong kalibutan nagalalom pa gyud ngadto sa pagkahakog ug kapintas.

Ang kinabuhi ni Kristo nga milakaw sa yuta 2000 ka tuig na ang milabay nagtanyag kanato og modelo sa dili hakog, agape nga gugma nga nagdala og kalinaw sa dili maihap nga minilyon. Alang sa daghang mga tawo kining matahum nga modelo sa pagkinabuhi nabuntog ug gani gilaglag sa daghang mga istorya nga natala sa mga panid sa Biblia nga nagdetalye sa mga interaksyon sa Dios sa mga tawo sa tibuuk nga kasaysayan sa tawo.

Ang Dios usahay makita nga sobra ka mapintas ug murag nagahimo og pagpatay sa daghang katawhan, nga nagasugo dili lamang sa kamatayon sa mga kaaway nga sundalo apan apil usab ang ilang mga bata. Ang Biblia kanunay nagapahayag nga Siya nasuko ug puno sa kapungot. Labaw pa niini, ang kamatayon sa krus alang sa daghang nadungagan og hunahuna nga ang Dios nagapangayo og kamatayon alang sa mga nakalapas batok Kaniya.

Kini nga mga panan-aw bahin sa Dios maoy labing ilado sa kadaghanan sa mga relihiyon sa kalibutan, lakip na ang ateismo, nga

ang pagsaka sa kahimaya niini sa bag-ohay lang nahitabo atol sa French revolution, nga nalakip ang pagpatay sa liboan ka mga tawo.

Alang niadtong adunay interes sa Pulong sa Dios, ang kalainan tali sa mga paghubit sa Dios diha sa Biblia ug sa kinabuhi ni Kristo naghimo sa pipila ka mga pag-angkon ni Kristo nga lisud kaayo sulbaron. Apan sa usa ka makahinuklog nga gutlo sa pagpakigsulti sa usa sa Iyang mga sumusunod si Jesus miingon, “Kon kamo nakakita kanako, nakakita na kamo sa Amahan.”

Sa unsang paagi mahimo kini nga posible? Tinuod ba nga ang Dios mapinadaygon, maloloy-on, ug mahigugmaon sama sa gipadayag sa kinabuhi ni Jesus? Sa kasingkasing gayod sa balaod sa Dios, adunay sugo nga nag-ingon, “Dili ka magapatay.” Kini ba usa ka pagpakita sa kinaiya sa Dios? O kini ba usa ka kahimtang nga ang mga lagda alang sa ubos nga mga binuhat lahi sa lagda alang sa mga anaay gahum, sama sa Dios? Unsa kahay epekto niini sa mga lider nga magapanig-ingnan niini nga modelo? Kini ba magapamugna og mga lider nga magabuhay ug sama niini kung naa na sila sa gahum?

Sa niini nga bolyum makita ang katapusan sa napulo ug unom ka tuig nga pagpangita alang sa kahayag niini nga pangutana. Nagsugod ang panaw sa dihang nahinumdom ko sa pagkatawo sa akong unang anak nga lalaki. Naghunahuna ko sa higayon nga akong unang gihuptan siya sa akong mga bukton ug sa dakong pagbati sa gugma nga akong nabati alang kaniya. Ang pagtilaw sa ingon nga mga balaang pagbati nagdala kanako sa usa ka panagtapo sa Dios nga nagpabilin sa akong hunahuna ang pagtan-aw nga ang mga pagbati nga akong nabati alang sa akong anak usa ka pagpadayag sa gugma sa Dios alang sa Iyang Anak, ug tungod niini, ang Iyang gugma alang sa tanang mga anak nga natawo sa yuta.

Ang panaw dugay ug usahay makakapoy. Ang Biblia usahay murag naghimong imposible sa pagpasig-uli sa dayag nga mga panagsumpaki nga gipresentar niini sa akong atubangan.

Ipaambit ko kaninyo dinhi ang konklusyon sa kini nga panukiduki. Pinaagi niini, nadala ko sa lain-laing mga nasud aron magtagbo sa

uban nga mga nagapangita sa sama nga pangutana, ug usa kini ka panalangin alang kanatong tanan.

Ako mopamatuod kaniniyo nga ang Dios gugma gayud. Dili siya usa ka tawo sa kapintasan. Wala niya kita gihadlok sa hulga sa pag-ihaw sa Iyang masupilon nga mga anak sa impyerno hangtod sa kahangturan sama sa gituohan sa milyon-milyon.

Nakaamgo ko nga daghan ang dili kombinsido, apan gidapit ko lang kamo sa paghimo niini nga panaw ug tan-awon sa imong kaugalingon ug pagdiskobre sa kamatuoran nga ang Dios gugma.

1. Pagpadayag sa Amahan

Ang Dios gugma mao ang mga pulong nga gisulat ni apostol Juan human sa iyang suod nga relasyon kang Jesus samtang nagtrabaho Siya dinhi sa yuta. 1 Juan 4:16. Samtang naglingkod si Juan sa daplin sa usa ka bungtod nga namati Kaniya nga nagwali, samtang iyang gitan-aw nga gipabuka Niya ang mata sa mga buta, ug samtang iyang gitan-aw si Jesus nga nagabadlong sa mga nakasala uban ang luha sa iyang mga mata, nasabtan ni Juan ang tinuod nga misyon ni Jesus.

Walay bisan kinsa nga nakakita sa Dios; ang bugtong Anak nga atua sa sabakan sa Amahan, mao siya ang nagpadayag kaniya.
Juan 1:18

Ang hulagway sa Dios nga gipadayag pinaagi sa kinabuhi ni Jesus lahi kaayo sa nahibaloan sa mga tawo kaniadto bahin kung unsa ang Dios. Sa dihang nag-agi si Jesus ug ang iyang mga disipulo sa usa ka buta nga tawo, nangutana sila kaniya:

...Magtutudlo, kinsa ba ang nakasala, kini nga tawo o ang iyang mga ginikanan, nga natawo siyang buta? Juan 9:2

Ang ilang pangutana nagpadayag nga ang mga tawo nag-isip sa Dios ingong usa ka mapintas nga diktador nga nagasilot niadtong mosupak Kaniya. Ang pagbangon ug pagkapukan sa mga gingharian sa kalibutan hangtod sa panahon ni Kristo namugna pinaagi sa pagdanak og dugo ug ginamandoan pinaagi sa pwersa, nga

nagapakita sa panan-aw sa tawo bahin sa kinaiya sa Dios nga walay kalooy ug mapanimaloson.

Adunay mga saksi nga nagapahayag og lain nga mensahe. Ang katahom sa kinaiyahan, ang maabtik nga laray sa mga bulak uban sa ilang matam-is nga pahumot, ang mga langgam nga nagahimo og maharmonya nga mga awit sa kahanginan, ug ang halangdong mga kahoy nga nagadagsa sa buhi nga lunhaw, tanan nagapamatuod sa kamatuoran bahin sa usa ka kahibulongang Magbubuhat ug mahigugmaong Amahan. Ang mainiton ug matinud-anong gugma sa mga ginikanan alang sa ilang mga anak, ug ang maampingong suod nga panaghigugmaay sa bana ug asawa, nagasulti usab sa malumo nga kasingkasing sa Magbubuhat.

Napulo ug lima ka gatus ka tuig ang milabay, si Moises, nga nagapangita sa pagsabot sa iyang Magbubuhat, mihangyo sa Dios sa pagpadayag sa Iyang himaya.

Ug ang Ginoo milugsong diha sa panganod, ug mitindog uban kaniya didto, **ug gipahayag ang ngalan sa Ginoo.** (5) Ug ang Ginoo milabay sa atubangan niya, ug mipahayag: Ang Ginoo, ang Ginoo nga Dios, maloloy-on ug mapuanguron, mapailubon, ug masagaran sa kaayo ug kamatuoran. Exodo 34:5-6

Apan bisan pa niini ug sa daghang uban pang mga ebidensya ang nagpatigbabaw nga panglantaw nga naglungtad mao nga ang Dios mapintas ug mapig-oton ug matinguhaon nga mosilot niadtong nakasala Kaniya.

Nganong mipatigbabaw kini nga panglantaw? Tungod kay si Satanas nagbutang ug pagduhaduha sa gugma sa Dios sukad pa sa sinugdanan.

Ug ang bitin miingon sa babaye, Dili kamo sigurado nga mamatay: (5) Kay nasayod ang Dios nga sa adlaw nga mokaon kamo niini, ang inyong mga mata maablihan, ug kamo mahimong sama sa mga dios, nga makahibalo sa maayo ug dautan. Genesis 3:4-5

Gikumbinsi ni Satanas kang Adan ug Eba nga ang Dios wala nag-atiman sa ilang kaayohan. Gikumbinsi niya sila nga ang Dios dili

kasaligan. Sa pagsulti ni Satanas kang Adan ug Eba nga dili sila mamatay sa pagkaon sa bunga, iyang giablihan ang dalan aron ang pahimangno sa Dios, nga gihatag uban sa gugma, masabtan sa lain nga paagi.

Apan sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan, dili ka mokaon niini: kay sa adlaw nga mokaon ka niini, sigurado nga mamatay ka. Genesis 2:17

Kung ang pagkaon gikan sa kahoy dili makapatay kang Adan ug Eba, unsa man ang makapatay kanila? Ang bugtong konklusyon nga mahimo nga mabuhat mao nga ang Dios ang makapatay, ug sa dihang madungog ni Adan ang tingog sa Dios sa tanaman, makita nato ang bunga sa ingon nga panghunahuna.

Ug miingon siya, Nadungog ko ang imong tingog sa tanaman, ug nahadlok ako, tungod kay ako hubo; ug nagpanago ako. Genesis 3:10

Ngano man nga nahadlok si Adan sa Dios? Tungod kay nahadlok siya sa kamatayon ug nga ang Dios magapatay kanila tungod sa ilang pagsupak. Ang kahadlok sa kamatayon pinaagi sa ideya nga ang Dios magapatay kanila maoy nagapabilin sa ilang pagkaulipon kang Satanas. Apan ang Dios naningkamot nga:

...magaluwas kanila nga tungod sa kahadlok sa kamatayon, nagapailalom sa pagkaulipon sulod sa tibuok nilang kinabuhi. Hebreohanon 2:15

Gisugyot ni Satanas sa atong unang mga ginikanan nga ang Dios usa ka maghuhukom nga magapatay sa mga magsupak Kaniya ug nga siya usa ka bakakon sa pagsulti kanila nga ang pagkaon sa bunga sa kahoy sa kahibalo magapatay kanila. Apan kini mao ang mga mismo nga kinaiya ni Satanas. Sa paghisgot sa mga Pariseo, gipakita ni Jesus kini nga mga kinaiya pinaagi sa ilang mga buhat.

Kamo gikan sa inyong amahan nga yawa, ug gusto ninyo buhaton ang mga buhat sa inyong amahan. Siya usa ka managpasipala gikan pa sa sinugdanan, ug wala magpabilin sa kamatuoran, tungod kay walay kamatuoran sa iyaha. Sa dihang magapanumpa siya sa bakak, magapanumpa siya sumala sa iyang

kaugalingong kinaiya, kay siya mao ang amahan sa mga bakak.
Juan 8:44

Pinaagi niini nga mga limbong giulipon ni Satanas ang kalibutan; iyang gisayop ang pagrepresentar sa kinaiya sa Dios aron sa pagpugong kanila gikan Kaniya. Ang Anak sa Dios mianhi gikan sa langit aron sa pagpadayag sa tinuod nga kinaiya sa Iyang Amahan; Mianhi siya aron tangtangon ang mangitngit nga panganod sa sayop nga pagsabot ug ipakita kung unsa gayod ang Amahan. Sa dihang ang usa sa mga disipulo mihangyo, “Ipakita kanamo ang Amahan,” si Jesus mitubag:

Nag-uban ba ako kanimo sa ingon ka dugay, ug wala pa gihapon nimo Ako mailhi, Felipe? Ang nakakita kanako nakakita sa Amahan; ug unsaon man nimo pag-ingon, Ipakita kanamo ang Amahan? Juan 14:8-9

Sa paghulagway sa Iyang misyon dinhi sa kalibutan, miingon si Jesus:

Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako, tungod kay siya midihog kanako sa pagsangyaw sa ebanghelyo ngadto sa mga kabus; Gipadala niya ako sa pag-ayo sa mga masulob-on ug kasingkasing, sa pagwali sa kagawasan sa mga binilanggo, ug sa pagpaayo sa igtatan-aw sa mga buta, sa paghatag kagawasan sa mga nangapangdol. Lucas 4:18.

Pinaagi sa balaang paghunahuna, makita nato ang nawong sa balo sa Nain sa dihang gipahunong ni Jesus ang prosisyon sa lubong ug gibanhaw ang iyang anak nga lalaki. Ang atong mga kasingkasing maantig sa sugilanon ni Jairo ug sa kalipay nga mipuli sa iyang kasakit sa dihang gibanhaw ni Jesus ang iyang anak nga babaye. Si Jesus moagi sa tibuok mga baryo, ug wala’y usa nga masakiton nga magapabilin. Gipakaon niya ang 5,000 didto sa bakilid tungod sa Iyang kalooy kanila, ug gisultihan sila mahitungod sa gugma sa Amahan alang kanila.

Busa, ang presensya ni Jesus makadani kaayo nga ang mga inahan magadala sa ilang mga anak ngadto Kaniya aron Iyang panalanginan sila. Sa tanang Iyang mga buhat, ang himaya sa Amahan gipadayag. Sa matag pulong nga Iyang gipamulong, ang mga sapaw sa kangitngit nga naggapos sa kalibutan sa pagkaulipon napapas

pinaagi sa kahayag sa Iyang himaya. Wala gigamit ni Jesus ang gahum sa positibong paghunahuna o pagpasigarbo; kanunay Siyang magasulti sa kamatuoran uban sa gugma ug wala mahadlok sa pagpadayag sa bakak ug kawalay pagtuo. Apan adunay mga luha sa Iyang tingog sa dihang Iyang gibadlong ang mga nasayop. Siya nagkinabuhi alang lamang sa uban, ug ang matag kalag adunay walay kinutuban nga bili ngadto Kaniya.

Ang kinaiya ni Kristo dinhi sa yuta nagapadayag kanato sa kinaiya sa Dios. Miingon si Kristo, Wala ako magabuhat bisan unsa gikan sa akong kaugalingon. Ang Dios anaa kang Kristo nga nagapasig-uli sa kalibutan ngadto sa Iyang kaugalingon. 2 Corinto 5:19. Ang tibuk kinaiya sa Amahan gipadayag diha sa Iyang Anak. Si Jesus dinhi sa yuta nagapadayag sa katawhan sa hingpit nga dagway sa Amahan.

Kay ako wala magapamulong sa akong kaugalingong awtoridad; apan ang Amahan nga nagpadala Kanako mao ang naghatag Kanako og sugo, kung unsa ang angay kong isulti ug unsa ang angay kong ipamulong. (50) Ug nahibalo ako nga ang Iyang sugo mao ang kinabuhi nga walay kataposan. Busa, bisan unsa ang akong gipamulong, sama sa gisulti Kanako sa Amahan, mao usab ang akong gipamulong. Juan 12:49-50 (NKJV)

Samtang sa kinasingkasing nga pag-ampo ngadto sa Iyang Amahan, si Jesus misulti niini nga mga pulong:

Ug kini mao ang kinabuhi nga walay kataposan, nga sila makaila Kanimo nga mao lamang ang tinuod nga Dios, ug kang Jesu-Kristo nga Imong gipadala. (4) **Gihimaya Ko Ikaw dinhi sa yuta:** natapos Ko ang buhat nga Imong gihatag Kanako aron buhaton. (5) Ug karon, O Amahan, himayaa Ako uban sa Imong kaugalingon nga himaya nga akong naangkon uban Kanimo sa wala pa ang kalibutan. (6) **Gipadayag Ko ang Imong ngalan ngadto sa mga tawo nga Imong gihatag Kanako gikan sa kalibutan:** ug gihatag Mo sila Kanako; ug ilang gituman ang Imong pulong. Juan 17:3-6

Si Jesus nag-ingon kanato nga Iyang gihimaya ang Amahan dinhi sa yuta. Ang himaya sa Amahan mao ang Iyang kinaiya, ug kini mao ang gipadayag ni Jesus kanato sa Iyang ministeryo dinhi sa yuta. Iyang giingnan usab ang Iyang Amahan nga Iyang gipadayag ang ngalan o kinaiya sa Amahan ngadto sa mga disipulo nga uban Niya. Mao kini

ang hinungdan nga si Jesus makasulti uban sa pagsalig kang Felipe nga kung nakakita ka Kanako, nakakita ka usab sa Amahan. Dili kinahanglan nga masaksihan ni Felipe ang tanan nga buhat ni Jesus sa tibuok kasaysayan sa tawo aron mahibal-an kung unsa ang Amahan. Sa sulod lamang sa kapin tulo ka tuig, gipakita na ni Jesus sa matag aspeto kung unsa gayud ang Amahan.

Ang kinatas-ang pagpadayag niini nga gugma gipadayag didto sa krus.

Niining paagiha gipadayag ang gugma sa Dios alang kanato, tungod kay ang Dios nagpadala sa iyang bugtong Anak ngadto sa kalibutan, aron kita mabuhi pinaagi kaniya. (10) Ania ang gugma: dili nga kita nahigugma sa Dios, kondili nga siya nahigugma kanato, ug gipadala niya ang iyang Anak aron mahimong halad-alang sa pagpasaylo sa atong mga sala. (11) Minahal, kon ang Dios nahigugma kanato sa ingon, kita usab kinahanglan maghigugmaay sa usag usa. 1 Juan 4:9-11

Kung si Jesus nabiktima pa sa tentasyon ni Satanas, Siya unta mawala hangtod sa kahangturan, ug ang tibuok kaliwatan sa tawo mahimo usab nga mawala ingon nga resulta. Ang langitnong Amahan wala lang gipahulam ang Iyang Anak ngadto sa kalibutan sulod lamang sa traynta tres ka tuig, apan Iyang gihatag Siya kanato. Adunay risgo nga ang tanan mahimong mawala, apan ang Amahan, tungod sa Iyang dakong gugma alang sa kalibutan, andam nga isakripisyo ang Iyang bugtong Anak aron maluwas kita.

Siya nga wala magaluwas sa iyang kaugalingong Anak, apan gihatag siya alang kanatong tanan, ngano nga dili usab niya uban kaniya hatagan kita sa tanang mga butang nga walay bayad?
Roma 8:32

Kini nga risgo gipadayag diha sa pag-ampo ni Jesus ngadto sa Iyang Amahan sa tanaman. Adunay kabalaka nga dili Siya molahutay sa pagsulay; apan misalig Siya sa kabubut-on sa Iyang Amahan bisan pa sa bili niini.

Ug milakaw siya ug diyutay sa unahan, ug mihapa, ug nag-ampo, nga nagaingon, Amahan ko, kon mahimo, pagahulbot kini nga kupa gikan kanako: apan dili sumala sa akong kabubut-on, kondili sumala sa imong kabubut-on. Mateo 26:39

Unsaon nato pagsabot sa kalapad sa maong gugma? Unsa nga mga pulong ang makapahayag sa kahibulongan sa Gugma sa Dios? Wala magpahigayon si Adan sa paghatag sa labing bililhon nga butang alang kaniya, apan ang Amahan andam. Wala niya gipili nga dili ihatag ang iyang kaugalingong Anak.

Sa hilom gidawat ni Jesus ang paglatigo, pagpanaway, ug pagpasipala gikan sa mga tawo nga nagkalipay sa iyang kasakit. Matinud-anon siyang naningkamot sa pagdala sa iyang krus hangtod nga ang gibug-aton niini wala na niya makaya. Nangayo siya og tabang kang Juan aron atimanon ang iyang inahan samtang siya naa sa krus, ug nangayo siya sa iyang Amahan nga pasayloon ang mga tawo nga nagapatay kaniya.

Wala pa sukad nasaksihan sa uniberso ang maong katingad-ang gugma nga sama niini. Ang kinaiya sa Amahan misilaob gikan sa Iyang Anak sa mahimayaong kahayag. Tinuod nga ang Amahan nagahigugma sa Iyang mga kaaway ug nagapasaylo sa mga nagapaningkamot sa paglaglag Kaniya. Kining tanan gipadayag diha sa kinaiya sa Anak sa Dios. Pinaagi sa kamatayon ang Anak sa Dios nagpadayag sa mamumuno nga si Satanas ug nagpadayag sa mga buhat sa bitin. Diha sa krus ang mamumuno ug ang gipatay hingpit nga napadayag. Ang espiritu nga nagpalihok kang Cain sa pagpatay sa iyang igsoon nga si Abel gipakita sa bug-os nga kahayag didto sa krus, ug ang langitnong uniberso hingpit nga nakakita sa unang higayon kon unsa ka bakakon ug mamumuno si Satanas. Ang iyang inpluwensya didto sa langit nahulog sama sa kilat, ug wala nay nakaplagan nga dapit alang kaniya sa langit diha sa mga kasingkasing sa mga manolonda.

Sa pagsugod niining panaw, gusto nato nga makuha ang husto nga pares sa salamin aron mabasa ang mga istorya sa Biblia. Sa kahayag sa krus sa Kalbaryo, ang mga kina-iyahan sa Dios nga naghatag nato ug kahadlok sa daang tugon mahimong matahom ug madanihon. Ang kaluoy, kalumo ug gugma sa ginikanan nakita nga nagsagol sa kabalaan, hustisya ug gahum. Pinaagi sa lente sa mga istorya gikan sa Bag-ong Tugon kita makasugod sa pagtan-aw sa kamatuoran sa mga buhat sa paghukom sa Daang Tugon. Mao kini ang tumong niini

nga serye – aron ipakita nga ang kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta parehas kaniadtong kagahapon, karon, ug hangtod sa kahangturan ug kini mao gayud ang kinaiya sa atong Amahan.

2. Giunsa Nimo Pagbasa?

Si Jesus mao ang labing makapahibulong nga magtutudlo. Sa dihang gipadala sa mga lider sa simbahan ang mga opisyal aron dakpon si Jesus, ug gipangutana sila ngano wala nila Siya nadala, kini ra ang ilang tubag:

...Wala gyoy tawo nga nakasulti sama niining tawhana. Juan
7:46

Bisan pa niining kamatuoran, nasulat sa Bag-ong Tugon nga kadaghanan sa mga tawo naglisod pagsabot Kaniya.

Sa pagpakigsulti ni Jesus sa mga Hudiyo bahin sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw, miingon Siya, “Gub-a kini nga templo, ug sa tulo ka adlaw ako kining banhawon.” Nagtuo sila nga ang iyang gipasabot mao ang pisikal nga templo didto sa Jerusalem, apan ang iyang gipasabot mao ang templo sa Iyang kaugalingong lawas. Si Jesus miingon kang Nicodemo nga kinahanglan siyang matawo pag-usab; nagtuo si Nicodemo nga ang gipasabot ni Jesus mao ang pisikal nga pagkatawo, apan ang gipasabot ni Jesus mao ang espirituwal nga pagkatawo. Sa dihang gitanyag ni Jesus sa babaye nga naa sa atabay ang buhi nga tubig, nagtuo siya nga ang iyang gipasabot mao ang pisikal nga tubig, apan ang buot ipasabot ni Jesus mao ang espirituwal nga tubig. Usab, si Jesus mipahimangno sa mga disipulo bahin sa libadura sa mga Pariseo; nagtuo sila nga

ang iyang gipasabot mao ang pisikal nga tinapay. Apan miingon si Jesus kanila:

Naunsa nga wala man kamo makasabot nga wala ako magsulti kaninyo mahitungod sa tinapay, nga maglikay kamo sa libadura sa mga Pariseo ug sa mga Saduseo? Mateo 16:11

Sa dihang gipakaon ni Jesus ang 5,000, nagsugod Siya sa pagtudlo kanila bahin sa kahulogan sa milagro nga iyang gibuhat. Gipasabot Niya kanila nga ang tinapay mao ang simbolo sa Iyang kinabuhi nga kinahanglan pagapamalandungan ug pagaisipon sa kalibutan. Miingon Siya kanila:

Ang mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo, adunay kinabuhi nga walay kataposan; ug pagabanhawon Ko siya sa kataposang adlaw. Juan 6:54

Kini nga mga pulong nakapatingala sa iyang mga nagpaminaw. Sila nagreklamo ug miingon, “Lisod kini nga panultihon; kinsa ba ang makasabot niini?” Daghan sa mga interesado sa iyang ministeryo ang milikay Kaniya ug wala na mosunod Kaniya.

Siya diha sa kalibutan, ug ang kalibutan gibuhat pinaagi Kaniya, apan ang kalibutan wala makaila Kaniya. (11) Miadto Siya sa Iyang kaugalingon, apan ang Iyang kaugalingon wala modawat Kaniya. Juan 1:10-11

Kining tanan mao ang pagtuman sa propesiya ni Isaias:

Kinsay nakatoo sa among balita? ug kang kinsa gipadayag ang bukton ni Jehova? (2) Kay siya motubo sa iyang atubangan ingon sa usa ka linghod nga tanum, ug ingon sa usa ka gamut gikan sa usa ka mamala nga yuta: siya walay dagway ni kaanyag; ug sa diha nga kita makakita kaniya, walay katahum nga atong tinguhaon kaniya. (3) **Siya gitamay ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nasinati sa kaguol:** ug kita nagtago sa atong mga nawong gikan kaniya; gitamay siya, ug wala nato siya gihatagan og bili. Isaias 53:1-3

Ang natural nga reaksyon sa kasingkasing sa tawo ngadto sa Anak sa Dios mao ang pagsalikway Kaniya ug sa Iyang pagtulon-an.

Apan ang kinaiyanhon nga tawo nga dili magadawat sa mga butang sa Espiritu sa Dios: kay alang kaniya kini mga

kabuangan: ug dili usab siya makasabut niini, tungod kay kini masabtan lamang pinaagi sa espiritu. 1 Corinto 2:14

Sa dihang ang natural nga tawo mobasa sa Pulong sa Dios, dili niya kini masabtan. Ang Biblia nagsulti kanato:

Kay ang akong mga hunahuna dili sama sa inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan sama sa akong mga dalan, nagaingon ang Ginoo. (9) Kay sama sa langit labaw pa sa yuta, ingon usab ang akong mga dalan labaw pa sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna labaw pa sa inyong mga hunahuna. Isaias 55:8-9

Gawas kon kita matawo pag-usab pinaagi sa Espiritu sa Dios ug moduol sa Biblia nga mapaubsanong mangayo og giya masayop kita sa pagsabot sa gisulti sa Pulong sa Dios.

Ug kong adunay tawo nga nagadahum nga siya nahibalo sa bisan unsa, wala pa siya mahibalo sa bisan unsa nga angay niyang mahibaloan. 1 Corinto 8:2

Busa, akong hinigugma nga mga igsoon, himoa nga ang matag tawo magmaabtik sa pagpaminaw, magmahinay sa pagsulti, magmahinay sa pagkasuko: Santiago 1:19

Kadtong nagatubag sa usa ka butang sa wala pa niya madungog, kana maoy usa ka binuang ug kaulawan alang kaniya. Panultihon 18:13

Sayon kaayo ang pagtubag sa usa ka butang sa wala pa kini madungog. Tagda ang mosunod nga pananglitan:

Ug miingon Siya kanila, Sa dihang gisugo ko kamo nga wala'y salapi, ug panapton nga dala, ug mga sapatos, nagkulang ba kamo sa bisan unsa? Ug miingon sila, Wala. (36) Unya miingon Siya kanila, Apan karon, ang adunay salapi, kuhaa niya kini, ug ingnon usab ang panapton nga dala: ug ang walay espada, ipamaligya niya ang iyang bisti, ug mopalit og usa. Lucas 22:35-36

Apan sa ulahi, mura'g nagbag-o Siya og hunahuna?

Unya miingon si Jesus kaniya, Ibutang pag-usab ang imong espada sa iyang dapit: kay ang tanan nga nagkuha sa espada mangamatay pinaagi sa espada. Mateo 26:52

Gisugo ba ni Jesus ang Iyang mga disipulo sa pagpalit ug espada, ug sa dihang gigamit kini ni Pedro siya gibadlong? Gigamit ba ni Pedro kini sa sayop nga higayon? Kung mao, gisultihan ba siya ni Jesus kung kanus-a kini angayng gamiton ug kung kanus-a dili? Ang mga pulong nga, "ang tanan nga magkuha sa espada mangamatay pinaagi niini," nagpakita nga unibersal kini. Kung dili pa kini igo, idugang nato kini nga laing dimensyon:

Ug kuhaa ang helmet sa kaluwasan, ug ang espada sa Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios: Efeso 6:17

Kay ang pulong sa Dios buhi, ug gamhanan, ug mahait pa kay sa bisan unsa ng espada nga duhay sulab, nga modulot bisan hangtud sa pagbahin sa kalag ug espiritu, ug sa mga lutahan ug sa uyok, ug mao ang makaila sa mga hunahuna ug mga tuyo sa kasingkasing. Hebreohanon 4:12

Ug sa iyang tuo nga kamot naa ang pito ka mga bitoon: ug gikan sa iyang baba nagagula ang usa ka espada nga duha ka ngilit, ug ang iyang nawong nagdan-ag sama sa adlaw nga nagasidlak sa iyang kusog. Pinadayag 1:16

Ang Biblia naggamit sa pulong nga *espada* sa pagtumong sa Pulong sa Dios. Unsaon nato pagkahibalo kon kanus-a gamiton kini nga pagsabot ug kanus-a sabton ang literal nga espada? Tagda pag-usab ang pananglitan sa kalayo.

Ug si Elias mitubag ug miingon sa kapitan sa tagkalim-an: Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. Ug dihay kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug milamoy kaniya ug sa iyang kalim-an. 2 Hari 1:10

Ug nahinabo nga sa pag-abut na sa takna nga siya pagabayawon, siya malig-on nga mipunting sa iyang nawong sa pag-adto sa Jerusalem, (52) Ug nagpadala ug mga mensahero una sa iyang nawong; ug sila miadto, ug misulod sa usa ka balangay sa mga Samarianhon, sa pag-andam alang kaniya. (53) Ug siya wala nila dawata, tungod kay ang iyang nawong ingon nga siya moadto sa Jerusalem. (54) Ug sa diha nga ang iyang mga disipulo nga si Santiago ug si Juan nakakita niini, sila nanag-ingon: Ginoo, buot ka ba nga kami magsugo nga manaug ang kalayo gikan sa langit, ug magaut-ut kanila, ingon sa gibuhat ni Elias? (55) Apan siya miliso, ug nagbadlong kanila, nga nagaingon: Wala kamo

makahibalo kong unsa nga espiritu ang inyong gihuptan. (56)
Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga
kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila. Lucas 9:51-56

Sa pagbadlong sa mga disipulo gibadlong ba usab ni Jesus si Elias? Mao lang ba nga wala sila masayod sa hustong panahon sa pagtawag sa sunog? Sa makausa pa ang mga pulong ni Jesus medyo unibersal. Siya nag-ingon nga Siya wala mianhi aron sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo kondili sa pagluwas kanila. Kini ba magamit lamang sa dihang dinhi pa Siya sa yuta, apan Iyang laglagon ang kinabuhi sa mga tawo pagkahuman?

Kini maoy pipila sa daghang pangutana nga motungha sa dihang ang usa ka tawo magbasa sa Biblia. Nagdala kini sa atong atubangan sa usa ka hinungdanong pangutana nga gipangutana ni Jesus sa usa ka abogado nga nangutana kaniya.

Siya miingon kaniya: Unsa ang nahisulat sa kasugoan? giunsa nimo pagbasa? Lucas 10:26

Wala lang gipangutana ni Jesus ang tawo kung unsa ang imong gibasa apan *giunsa nimo* kini pagbasa? Unsa ang mga prinsipyo nga imong gigamit sa pagbasa sa Pulong sa Dios? Kini usa ka hinungdanong pangutana nga nanginahanglan og tubag kung gusto nato nga maharmonya ang tanang mga panultihon nga morag nagkasumpaki.

Sa sayong bahin sa ika-19 nga siglo usa ka tawo nga maoy manguna sa usa sa kinadak-ang rebaybal sa North America ang nakigbugno niining pangutanaha. Sa iyang unang kinabuhi, si William Miller mihunong sa pagtuo sa Biblia, nga nagtuo nga kini puno sa mga kontradiksyon. Apan human makasaksi sa talagsaong kapildihan sa mga Amerikano sa mga puwersa sa Britanya nga sayon ra untag daogon sa Britanya, nakombinsir siya nga usa ka mas dakong gahom kay sa tawo ang naglihok, ug mibalik siya aron sa pagsusi pag-usab sa Biblia. Kini usa ka makapaubos nga butang alang kaniya nga buhaton, tungod kay iyang gibiyaybiy ang daghang mga Kristohanon bahin sa dayag nga mga panagsumpaki sa Biblia nga dili nila matubag. Pagbalik niya sa interes sa Biblia, siya nakasugakod sa mga argumento nga iyang gipangbato sa uban.

“Sa dili madugay human sa iyang pagbiya sa Deismo, samtang nagahisgot siya sa usa ka amigo bahin sa paglaum sa usa ka himaya nga walay katapusan pinaagi sa mga merito ug pag-ampo ni Kristo, siya gipangutana kung giunsa niya pagkahibalo nga adunay ingon nga Manluluwas. Mitubag siya, "Gipadayag kini sa Biblia." - "Giunsa nimo pagkahibalo nga tinuod ang Biblia?" ang tubag, uban sa pagbalik-balik sa iyang mga kanhing argumento bahin sa mga pagkasupak ug mga misteryo nga iyang giingon nga naglibot niini. Gibati ni Mr. Miller ang ingon nga pagbiaybiay sa ilang bug-os nga kusog. Siya sa sinugdanan naglibog; apan, sa pagpamalandong, iyang gikonsiderar nga kon ang Biblia usa ka pagpadayag sa Dios, kini kinahanglan nga nahuyon sa iyang kaugalingon; ang tanan nga mga bahin niini kinahanglan nga magkaharmonya, kinahanglan nga ihatag alang sa pagtudlo sa tawo, ug, tungod niini, kinahanglan ipahiangay sa iyang pagsabut. Busa, siya miingon, "Hatagi ako ug panahon, ug akong ipahiuyon ang tanan nga makita nga mga panagsumpaki sa akong kaugalingon nga katagbawan, o ako mahimong usa ka Deista sa gihapon." Dayon iyang gihalad ang iyang kaugalingon sa mainampoong pagbasa sa Pulong. Iyang gipadaplin ang tanang komentaryo, ug gigamit ang marginal reference ug ang iyang Concordance isip iyang tabang lamang. Nakita niya nga kinahanglan niyang mailhan ang kalainan tali sa Biblia ug sa tanan nga lahi ug partisan nga paghubad niini. Ang Biblia mas tigulang kay kanilang tanan, kinahanglang labaw kanilang tanan; ug iyang gibutang kini didto. Nakita niya nga kinahanglan nga itama niini ang tanan nga mga interpretasyon; ug, sa pagtama niini, ang kaugalingon nga hayag nga kahayag magdan-ag nga walay mga samok nga gipasulod sa tradisyonal nga pagtuo. Iyang nasulbad nga ipadaplin ang tanan nga mga pagtan-aw sa daan nga mga opinyon, ug sa pagdawat, uban sa pagkasimple nga sama sa bata, sa natural ug dayag nga kahulogan sa Kasulatan.”
Sylvester Bliss, *Memoirs of William Miller* (1853) p 68.

Mao kini ang iyang gibuhat. Sulod sa duha ka tuig siya nagtuon sa Biblia gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan.

"Determinado ako nga ipadaplin ang tanan nakong mga panguna nga opinyon, aron hingpit nga itandi ang Kasulatan sa Kasulatan, ug ipadayon ang pagtuon niini sa regular ug metodikal nga paagi. Nagsugod ko sa Genesis, ug nagbasa matag bersikulo, nga wala magdali hangtod ang kahulugan sa matag teksto mahimong klaro nga maghatag kanako ug kalinaw gikan sa bisan unsang mga misteryo o kontradiksyon. Kung makit-an nako ang bisan unsang butang nga adunay kalibog, ang akong

pamaagi mao ang ikumpara kini sa tanang may kalabutan nga mga teksto; ug pinaagi sa tabang ni Cruden, gisusi nako ang tanang mga bersikulo sa Kasulatan nga naglangkob sa mga pangunang pulong nga makita sa bisan unsang makalibog nga bahin. Pagkahuman, pinaagi sa pagtugot sa matag pulong nga magdala sa hustong kahulugan bahin sa hilisgutan sa teksto, kung ang akong panan-aw niini magtagbo sa tanang mga may kalabutan nga teksto sa Biblia, dili na kini mahimong lisud. Niining paagiha akong gipadayon ang pagtuon sa Biblia, sa akong unang pagbasa niini, sulod sa mga duha ka tuig, ug bug-os nga natagbaw nga kini ang kaugalingong tighubad. Sylvester Bliss, *Memoirs of William Miller* (1853) p 69.

Sa niini nga panahon, nakaporma siya og sistema sa mga lagda nga mitabang kaniya nga mahiusa ang tanang mga kontradiksyon nga iyang nasinati kaniadto. Ania ang usa ka mubo nga paghulagway sa mga lagda nga iyang gigamit:

1. Ang matag pulong kinahanglan adunay tukmang kahulogon nga may kalabutan sa hilisgutan nga gipresentar sa Biblia.
2. Ang tanang Kasulatan kinahanglanon ug masabtan pinaagi sa kugihan nga pag-aplikar ug pagtuon.
3. Walay butang nga gipadayag sa Kasulatan nga matago o dili ipakita sa mga nagapangayo diha sa pagtuo nga walay pagduha-duha.
4. Aron masabtan ang doktrina, tipuna ang tanang mga Kasulatan nga may kalabutan sa hilisgutan nga gusto nimong masabtan; unya tugoti nga ang matag pulong adunay husto nga impluwensya; ug kung mahimo nimong maporma ang imong teorya nga walay kontradiksyon, dili ka masayop.
5. Ang Kasulatan mao ang kaugalingon nga maghuhubad niini, kay kini usa ka lagda sa kaugalingon. Kung musalig ako sa usa ka magtutudlo aron ipasabot kini kanako, ug siya magpasulabi lang sa iyang pagpasabut, o magtugot nga ang iyang sektaryang tinuohan o pagkamaalamon maoy magbuot sa kahulogon niini, nan ang iyang pagpasulabi, tinguha, tinuohan, o kaalam mao na ang akong lagda, ug dili ang Biblia.

6. Kung ang usa ka pulong makahatag ug maayong kahulogan sama sa pagkasulat niini ug dili kini supak sa yano nga mga balaod sa kinaiyahan, kini kinahanglan sabton nga literal; kung dili, kini sabton nga simboliko.
7. Ang labing importante nga lagda sa tanan mao nga kinahanglan adunay pagtuo. Kini kinahanglan nga pagtuo nga nagkinahanglan ug sakripisyo, ug kung masulayan, andam mohikaw sa labing mahigugmaang butang sa kalibutan, uban ang tanang tinguha niini, dungog, panginabuhi, trabaho, higala, balay, kahupayan, ug dungog sa kalibutan. Kung bisan asa niini makababag sa atong pagtuo sa bisan unsang bahin sa pulong sa Dios, magapakita kini nga walay pulos ang atong pagtuo. Dili kita makatuo hangtod adunay usa niini nga mga motibo nga nagatago sa atong kasingkasing. Kinahanglan nato nga tuohan nga dili gayud magapasagad ang Dios sa iyang pulong; ug kita makaangkon ug pagsalig nga Siya nga nagabantay sa pagkatagak sa salampati ug nagaisip sa mga buhok sa atong ulo magaprotekta sa paghubad sa iyang pulong, magahatag ug kalig-on niini, ug magapugong sa mga tawo nga sinsiro nga misalig sa Dios ug adunay hingpit nga pagsalig sa iyang pulong, gikan sa pagpalayo sa kamatuoran.

Kini nga mga lagda sa paghubad naghatag og mga gamit aron makamugna og mensahe nga miresulta sa usa sa pinakadakong rebaybal nga nasinati sa kalibutan.

Atong nabantayan nga aron masabtan ang usa ka pagtulon-an, kinahanglan nga kuhaon nato ang tanang kasulatan nga makita nato bahin niini ug pagahiusahon kini sa dili pa kita maghimo og konklusyon. Ang matag pulong kinahanglan adunay husto nga lugar ug impluwensya. Kini usa ka butang nga lisod buhaton para sa daghang mga tawo tungod kay gusto nato makuha ang mga tubag sa dali nga panahon, apan nagkinahanglan kini og paningkamot ug disiplina aron masusi ang tanang mga bersikulo bahin sa usa ka hilisgutan. Pananglitan, ang Griego nga pulong nga *monogenes* gihubad nga *begotten* sa Juan 3:16. Daghang mga tawo ang nagtuo

nga kini nga pulong nagpasabut nga talagsaon, apan unsa ang giingon sa Biblia alang sa iyang kaugalingon?

<p>...tan-awa, aduna’y usa ka patay nga lalaki nga gidala, ang bugtong anak nga lalaki sa iyang inahan, Lucas 7:12</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Kay siya adunay usa ka bugtong nga anak nga babaye, mga dose anyos ang edad, ug siya nagahigda nga hapit na mamatay. Lucas 8:42</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Ug, tan-awa, usa ka tawo sa panon ang miingon, Ginoo, naghangyo ako kanimo, tan-awa ang akong anak: kay siya ra akong bugtong anak. Lucas 9:38</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Ug ang Pulong nahimong unod, ug nagpuyo taliwala kanamo, (ug among nakita ang iyang himaya, ang himaya sama sa bugtong anak sa Amahan,) puno sa grasya ug kamatuoran. Juan 1:14</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Walay tawo nga nakakita sa Dios ni bisan usa ka higayon; ang bugtong anak, nga anaa sa dughan sa Amahan, siya ang nagpahayag kaniya. Juan 1:18</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Kay gihigugma gayod sa Dios ang kalibotan, mao nga gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron nga si bisan kinsa nga motuo kaniya dili malaglag kondili makaangkon hinuon ug kinabuhi nga walay kataposan. Juan 3:16</p>	<p>Bugtong anak</p>
<p>Kadtong nagatuo kaniya dili pagahukman: apan kadtong wala magatuo, gihukman na, tungod kay wala magtuo sa ngalan sa bugtong anak sa Dios. Juan 3:18</p>	<p>Bugtong anak</p>

Pinaagi sa pagtuo, si Abraham, sa dihang gisulayan siya, naghalad kang Isaac: ug siya nga nakadawat sa mga saad naghalad sa iyang bugtong anak, Hebreohanon 11:17	Bugtong anak sa iyang tinuod ug legal nga asawa.
Sa niini gipakita ang gugma sa Dios ngadto kanato, tungod kay ang Dios nagpadala sa iyang bugtong Anak ngadto sa kalibutan, aron kita magkinabuhi pinaagi kaniya. 1 Juan 4:9	Bugtong anak

Adunay lima ra ka tawo nga gipanghingalan sa Bag-ong Tugon nga *monogenes* o bugtong anak. Lima ka teksto ang nagtudlo kang Jesus ingon nga Anak sa Dios. Adunay usa ka paghisgot kang Isaac ug ang uban nga mga paghisgot nag-aplikar sa mga bugtong anak nga gipang-ayo ni Jesus. Sa mga kaso sa uban nga mga anak diin gigamit ang pulong, klaro nga ang kahulugan niini mao ang bugtong anak nga natawo. Mahitungod kang Isaac, nahibalo kita nga dili siya ang bugtong anak ni Abraham, apan siya ang bugtong anak nga natawo ni Sara nga nakadawat sa mga saad uban ni Abraham. Kung atong hiusahon ang tanan nga mga teksto, makita nato nga kini nga pulong kung ipahimutang kang Jesus nagpasabot sa samang kahulugan, ang bugtong anak sa Amahan.

Idugang niini ang lagda nga nakalista isip ika-unom nga numero sa ibabaw nga nag-ingon nga ang literal nga kahulugan sa teksto ang angay natong kuhaon, gawas kung kini makadaut sa kinaiyahan. Wala magdala og kadaut sa Kasulatan ang pagsabot nga si Jesus ang bugtong anak nga natawo sa Amahan. Busa pinaagi niini nga proseso, mahimo natong itukod ang kahulugan sa pulong nga *monogenes* nga wala magkinahanglan og pagpasabot gikan sa komentaryo o gikan sa uban. Ang Biblia mismo mao ang iyang kaugalingong maghuhubad.

Kinahanglan natong mabinantayon sa paggamit niini nga mga lagda samtang kita nagtinguha sa pagpahiyon sa kinabuhi ni Jesus uban sa daghang bayolenteng mga istorya sa Daang Tugon. Nagkinahanglan kini og seryosong paningkamot aron mapamatud-an nga tinuod ang pahayag sa Biblia: nga si Jesus pareho kaniadto,

karon, ug hangtod sa kahangturan. Hebreohanon 13:8. Busa, kung siya dili mag-usab, nan sa panahon sa iyang ministeryo dinhi sa yuta, siya mao ang hingpit nga pagpadayag sa iyang Amahan.

3. Ang Kamatayon sa Krus

Ang misyon sa Anak sa Dios dinhi sa yuta mao ang pagpadayag sa kinaiya sa Iyang Amahan. Unsa ka bililhon ang pagbasa mahitungod sa mahigugmaon ug malumo nga Manluluwas nga mitangtang sa mga palas-anon, nag-ayo sa mga sakit, ug nagtandog sa mga kasingkasing sa mga lalaki, mga babaye, ug mga bata. Ang mga inahan naninguha gayud nga dalhon ang ilang mga anak ngadto Kaniya aron Siya makahikap kanila ug magapanalangin kanila. Wala pa sukad nasaksihan sa kalibutan ang ingon nga dili hinakog, mahigugmaon nga gugma. Sa matag takna nga molabay ang hulagway sa Iyang Amahan gipasig-uli ngadto sa katahum sa Eden. Para sa daghang mga tawo, ang unang nawong nga ilang nakita mao ang nawong ni Jesus sa dihang gibuka Niya ang ilang mga mata; ang unang tingog nga ilang nadungog mao ang tingog sa Anak sa Dios nga puno sa grasya ug kamatuoran.

Ang maanindot nga hulagway nga gipakita ni Jesus alang kanato hingpit nga nagtudlo sa mga pulong nga gisulti ngadto kang Moises halos 1500 ka tuig ang milabay.

Ug ang Ginoo milugsong diha sa panganod, ug mitindog uban kaniya didto, ug gipahayag ang ngalan sa Ginoo. (5) Ug ang Ginoo milabay sa atubangan niya, ug mipahayag: Ang Ginoo, ang Ginoo nga Dios, maloloy-on ug mapuanguron, mapailubon, ug masagaran sa kaayo ug kamatuoran. Exodo 34:5-6

Apan ang kinabuhi ni Jesus gipintalan sa usa ka lona nga nadugtan sa dugo. Sa dihang ang dose-anyos nga Jesus mitindog sa templo ug mitan-aw sa karnero nga gipatay, nasayran Niya nga kini mao ang Iyang kapalaran. Sa dihang gipaila Siya ni Bautista ngadto sa kalibutan, kini pinaagi sa titulo nga “Ang Kordero sa Dios nga nagatangtang sa sala sa kalibutan.” Juan 1:29. Ang balos sa sala kinahanglan nga bayaran, ang hustisya kinahanglan matuman sumala sa gisulti sa Kasulatan.

Nga gipakamatarong nga walay bayad pinaagi sa Iyang grasya, pinaagi sa pagluwas nga anaa kang Kristo Jesus: (25) Nga gibutang sa Dios aron mahimong halad-alang-sa-pagpasig-uli pinaagi sa pagtuo diha sa Iyang dugo, aron ipahayag ang Iyang pagkamatarong alang sa pagpasaylo sa mga sala sa nangagi, pinaagi sa pagkamapailubon sa Dios; (26) Aron sa pagkakaran ipahayag ang Iyang pagkamatarong: nga Siya matarong ug ang nagapakamatarong sa bisan kinsa nga nagatuo kang Jesus. Roma 3:24-26

Gikinahanglan ba sa Dios ang krus? Kini ba mao ang Iyang silot alang sa mga nakalapas sa Iyang balaod? Kini nga mga pangutana dako kaayo ug kahinungdan. Kung ang kasuko sa Dios nahupay pinaagi sa kamatayon sa Iyang kaugalingong Anak, ug kini nga kamatayon mao ang gikatakda mismo sa Dios, nan sa kataposan, ang maanindot nga hulagway nga gipakita ni Jesus bahin sa Iyang Amahan nabulingan sa dugo sa usa ka inosenteng bata. Ang mga pulong ni Kristo, “Natapos na,” dili makompleto ang hulagway sa usa ka maayong Amahan, kondili magapadayon sa pagpatin-aw sa pagtoo nga ang Dios nangayo ug kamatayon aron mahupay ang Iyang kasuko batok sa sala. Kini maghimo Kaniya nga tagsulat sa kamatayon ug ang tigpasiugda sa mapintas nga pagbalos.

Ang propeta nga si Isaias misulti bahin sa krus ni Kristo 700 ka tuig sa wala pa kini mahitabo, ug Iyang gipadayag ang atong tawhanong tubag niini.

Kinsay nakatoo sa among balita? ug kang kinsa gipadayag ang bukton ni Jehova? (2) Kay siya motubo sa Iyang atubangan ingon sa usa ka lingsod nga tanum, ug ingon sa usa ka gamut gikan sa usa ka mamala nga yuta: siya walay dagway ni kaanyag; ug sa diha nga kita makakita kaniya, walay katahum nga atong

tinguhaon kaniya. (3) **Siya gitamay ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nasinati sa kaguol: ug kita nagtago sa atong mga nawong gikan kaniya; gitamay siya, ug wala nato siya gihatagan og bili.** (4) **Sa pagkamatuod gipas-an niya ang atong mga kasakit, ug gipas-an niya ang atong mga kasub-anan.** (5) Apan siya gisamaran tungod sa atong mga kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan: ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw niya; ug pinaagi sa iyang mga labod kita nangaayo. Isaias 53:1-5

Sa dihang si Kristo mianhi aron sa pagluwas sa katawhan ang atong natural nga kolektibong tubag mao ang pagsalikway Kaniya. Siya mianhi aron sa pagtanyag kanato sa kinabuhing dayon, apan ang natural nga reaksyon sa tawo mao ang pagtamay niini nga tanyag.

Kaniya aduna'y kinabuhi; ug ang kinabuhi mao ang kahayag sa mga tawo. (5) Ug ang kahayag nagasidlak sa kangitngit; ug ang kangitngit wala makasabot niini. Juan 1:4-5

Ang Anak sa Dios nagapasan sa atong mga sala, apan ang atong tubag Kaniya mao ang pagtuo nga Siya gipasakitan sa Dios. Ang mga pulong nga "gibunalan" ug "gipasakitan" nagpasabot sa pagbunal, paghampak, ug sa mapintas nga pagpatay. Apan dili ang Dios ang nagbuhat sa hilabihang pagpamunal sa kamatayon sa Iyang Anak sa krus; kini mao ang gituohan sa mga tawo, apan dili kini tinuod. Busa, unsa man ang nagdala sa kamatayon sa Anak sa Dios sa krus? Ang sumbanan gisugdan pa sa sinugdanan sa dihang gipangutana si Adan kung siya ba nakakaon gikan sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan.

Ug ang Ginoo nga Dios nagtawag kang Adan, ug miingon Kaniya, Asa man ka? (10) Ug siya miingon, Nadungog ko ang imong tingog sa tanaman, ug nahadlok ako, tungod kay ako hubo; ug nagatago ako. (11) Ug miingon Siya, Kinsa man ang nagsulti kanimo nga ikaw hubo? Nakakaon ba ka gikan sa kahoy nga akong gisugo kanimo nga dili ka magakaon? (12) Ug miingon ang tawo, Ang babaye nga imong gihatag aron mag-uban nako, siya naghatag kanako gikan sa kahoy, ug ako nakakaon. Genesis 3:9-12

Si Adan wala gayod mangayo ug kaluoy o kapasayloan. Ang iyang sala nakapabuta sa iyang panan-aw hangtod nga wala niya mahuna-

hunaan ang paghangyo niini. Imbis nga dawaton ang iyang sala ug mangayo og kaluoy, iyang gibutang ang sala sa Dios tungod sa paghimo Niya kang Eba nga nagtintal kaniya. Iyang gihunahuna nga ang Dios hilabihan ka hugot ug maghahatag og silot, ug busa ang tinuod nga kinaiya sa Dios natago kaniya sa iyang sayop nga pagsabot. Sa istorya ni Cain, makita nato ang parehas nga prinsipyo nga naglihok.

Ug si Cain miingon sa Ginoo, Ang akong pagkadautan labaw pa kay sa angay nga pasayloon (kay); Genesis 4:13 (Wycliffe Translation, Tan-awa usab sa Luther 1912 Translation)

Si Cain midumili sa paghinulsol tungod kay siya mituo nga ang Dios dili mopasaylo kaniya. Kini ang gahum sa sala sa tibuok kaliwatan sa tawo; kini ang sala sa pagtuo nga ang Dios dili makapasaylo sa atong mga sala. Bisan ang usikan nga anak wala mangayo og pasaylo kondili nagtinguha hinuon sa pagbayad sa iyang mga binuhatan pinaagi sa trabaho.

Ako motindog ug moadto sa akong amahan, ug moingon kaniya: Amahan, nakasala ako batok sa langit, ug sa imong atubangan, (19) Ug dili na ako takus paganganlan nga imong anak: himoa ako nga usa sa imong mga sinuholan nga mga alagad. Lucas 15:18-19

Ang bugtong paagi alang sa tawo sa paghinulsol mao nga ang Espiritu ni Kristo ihatag isip gasa aron makahimo kita sa pag-abot sa atong mga kamot ug mangayo ug makadawat og kapasayloan.

Ang Dios sa atong mga ginikanan nagbanhaw kang Jesus, nga inyong gipatay ug gibatay sa usa ka kahoy. Siya gibayaw sa Dios sa iyang tuong kamot aron mahimong Prinsipe ug Manluluwas, **aron sa paghatag ug paghinulsol sa Israel, ug sa kapasayloan sa mga sala.** Mga Buhat 5:30-31

Sa dihang si Adan nakasala siya nahimong kaaway sa Dios. Ang Iyang kasingkasing nakiggubat Kaniya, kay atong mabasa:

Ang hunahuna nga gimandoan sa unod mao ang kamatayon, apun ang hunahuna nga gimandoan sa Espiritu mao ang kinabuhi ug kalinaw. (7) **Ang hunahuna nga gimandoan sa unod maoy kontra sa Dios;** dili kini magpasakop sa balaod sa Dios, ni mahimo kini. Roma 8:6-7 (NIV)

Aron mahatagan sa Dios si Adan og abilidad sa paghinulsol ug pagpangayo og kapasayloan, Iyang gipadala ang Espiritu sa Iyang Anak ngadto sa kasingkasing ni Adan aron si Adan makahilak og “Abba Amahan.” Ang Espiritu lamang ni Jesus diha kang Adan ang makahatag kaniya ug grasya sa paghatag niini nga singgit.

Ug tungod kay kamo mga anak, ang Dios mipadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa inyong mga kasingkasing, nga nagasinggit, Abba, Amahan. Galacia 4:6

Sa pag-anhi kang Adan samtang siya sa hingpit dili madinawaton, si Kristo napugos sa pag-antus sa pagdumot diha sa kasingkasing ni Adan aron sa paghatag kaniya sa grasya. Kini nga kasuko midulot sa kasingkasing ni Kristo ug nagpahinabo Kaniya sa makalilisang nga pag-antos.

Kay siya miingon, Sa pagkatinuod sila mao ang akong katawohan, mga anak nga dili mamakak: busa siya mao ang ilang Manluluwas. (9) Sa tanan nilang mga kasakitan siya gisakit, ug **ang manolonda sa iyang presensya nagluwas kanila: diha sa iyang gugma ug sa iyang kalooy gitubos niya sila; ug iyang gidala sila, ug gidala sila sa tanang mga adlaw sa karaan.** Isaias 63:8-9

Busa, kini mao ang diwa nga si Kristo mao ang Kordero nga gipatay sukad sa pagtukod sa kalibutan. Pinadayag 13:8. Aron mahatagan ang mga tawo sa tinguha ug kabubut-on sa pagpangayo alang sa kalooy ug kapasayloan, si Jesus kinahanglan mag-antus sa kasakit sa pagsalikway ug pagdumot sa tawo. Siya gitamay ug gisalikway sa mga tawo ug usa ka tawo sa kasub-anan ug nasinati sa kasubo. Sa matag higayon nga ang mga lalaki ug mga babaye mosukol sa hangyo ni Kristo sa kasingkasing, ang pagsalikway modulot Kaniya hangtod sa kahiladman sa Iyang gugma alang sa ilang kalag. Ang matag pagpadayag sa daotan gikan sa kasingkasing sa tawo hinungdan sa dili mahulagway nga kasubo ni Kristo alang sa naghimo ug biktima. Gikan niini nga panglantaw sa pagkatinuod si Kristo gitamay ug gisalikway sa mga tawo sa mga adlaw sa dihang gisulat ni Isaias kadtong mga pulong pito ka gatus ka tuig sa wala pa si Kristo mipakita sa yuta. Busa karon Siya nagpas-an sa samang kasubo sama sa usa ka krus diha sa Iyang mga abaga aron sa

paghatag sa katawhan ug dugang panahon sa pagtalikod sa ilang mapintas nga mga paagi ug makakat-on sa kamatuoran mahitungod sa Iyang Amahan.

Ingon nga ang kaliwatan sa tawo determinado nga dili motuo nga ang Dios makapasaylo, kini ang bili nga kinahanglan ibayad ni Kristo aron matubos ang kaliwatan sa tawo. Aron nga mailisan niya kita, kinahanglan siya mamatay sama sa pagkamatay sa tawo. Kini nga kamatayon mao ang kamatayon nga ang makasasala nagtuo nga ang Dios dili mopasaylo kaniya. Ang bakak nga dili mapasaylo sa Dios mao ang naghatag kang Satanas sa gahom sa kamatayon . Busa pinaagi lamang sa kamatayon nga mapildi ni Kristo si Satanas.

Busa tungod kay ang mga anak umalambit man sa unod ug dugo, siya usab sa maong paagi miambit man niini; aron pinaagi sa **kamatayon iyang malaglag siya nga adunay gahum sa kamatayon, nga mao, ang yawa;** Hebreohanon 2:14

Ang kamatayon sa krus mao ang kamatayon nga gipangayo sa sala – dili ang Dios. Sa dihang ang usa ka tawo nakalapas sa utlanan ngadto sa sala, imposible na alang kaniya nga mobalik, kay ang tanang panglantaw bahin sa kalooy ug grasya nawala na, ug ang bugtong mahitabo mao ang kamatayon. Sa dihang ang tawo motanaw sa hingpit nga balaod sa Dios ingon usa ka salamin ug magtuo nga ang kamatayon mao ang gikan sa Dios, ang maong repleksyon mobalik dayon kaniya ug molaglag kaniya.

Kay kung ang usa ka tawo mamati sa pulong apan dili magabuhat niini, **siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw sa iyang natural nga nawong diha sa salamin;** Santiago 1:23 (NKJV)

Kay sa unsang paghukom kamo nagahukom, kamo pagahukman usab: ug sa unsang sukod nga inyong gigamit, kini pagasukdon usab kaninyo. Mateo 7:2

Sa dihang gikuha ni Adan ang bunga sa kahoy, iyang gipili nga motoo nga ang Dios wala maghunahuna sa iyang kaayohan. Gipili niya nga tuohan ang bitin nga nag-ingon nga ang Dios usa ka hakog ug bakakon. Kini nga mga hunahuna, nga gipakita sa hingpit nga salamin sa balaod, mibalik kaniya ug naghukom kaniya sumala sa

iyang nasabtan. Ang iyang sayop nga pagsabot mahitungod sa Dios nakapaluya sa iyang kamot nga unta magapadulong sa kaluoy ug grasya. Nahimong imposible alang kaniya nga mobalik gikan sa maong kahimtang. Ang kamatayon mao ang resulta, kay kini mao ang silot nga iyang gituohan ug gitakda alang sa iyang kaugalingon.

Aron ipadayag kining mga prinsipyo sa kalibutan, miabot si Kristo aron ipakita ang krus kanato ug aron masabtan nato ang tinuod nga kinaiya sa sala. Si Jesus misulti sa mga pulong sa usa ka tawo nga nabug-atan sa sala:

Ug sa haduol na ang ikasiyam nga takna, si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, nga nagaingon: Eli, Eli, lama sabactani? sa ato pa, Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaaan mo ako? Mateo 27:46

Wala gyud gibiyaaan sa Dios ang Iyang Anak. Apan samtang si Kristo nagpas-an sa atong mga sala diha sa Iyang kaugalingon, Siya namatay ingon nga tawo nga dili mapasaylo kay kini mao ang *kabubut-on* sa tawo – ang tawo nga, sa diha nga ang iyang mga sala gipugos diha kaniya, naghunahuna nga siya dili mapasaylo o wala makaabot sa kasigurohan sa kapasayloan *mobati* nga gibiyaaan sa Dios. Niini nga mga pulong ni Kristo atong makita ang tunglo sa sala diha kaniya, ang tunglo nga gipahayag ni Cain.

Ania karon ginaabug mo ako niining adlaw gikan sa nawong sa yuta, ug ako magatago gikan sa imong atubangan; **magalaaglaag** ug magadumuloong ako sa yuta... Genesis 4:14

Ang pulong *layas o magalaaglaag* nagpasabot sa pagkaluhod ug pag-uyog. Gipakita ni Kristo nga Iyang gidala ang tunglo ni Cain. Iyang gibati nga ang nawong sa Dios gitago ug Siya mikurog ubos sa pagbati sa atong pagkasad-an. Gipadayag sa Kasulatan kung unsa ang nagtago sa nawong sa Amahan.

Tungod kanimo, nag-antos ako sa pagkahadlok; ang kaulaw nagtabon sa akong nawong. Salmo 69:7

Apan ang inyong mga kasal-anan maoy makapahamulag kaninyo ug sa inyong Dios, ug ang inyong mga sala nakatago sa iyang nawong gikan kaninyo, aron siya dili makadungog. Isaia 59:2

Nabug-atan sa mga sala si Kristo misinggit:

Kay gilibotan ako sa mga kalisod nga dili maihap; **daw sa matabonan na ako sa akong mga sala, ug dili ako makakita.** Mas daghan pa ang akong mga sala kaysa akong buhok. Ug tungod niini, nawad-an ako ug kaisog. Salmo 40:12 (NIV)

Mahitungod sa Amahan, mabasa nato:

Kay wala niya gipakawalay-bili ang mga pag-antos sa mga kabos. Wala niya sila talikdi; gidungog niya ang ilang pagpangayo ug tabang. Salmo 22:24

Ang kaulaw sa atong mga sala mitabon sa nawong ni Jesus aron dili niya makita ang nawong sa Amahan. Siya nag-atubang sa kamatayon ingon nga ang matag makasasala moatubang sa kamatayon sa pagtapos sa dakong kontrobersiya. Gibati ni Kristo ang mga бага sa kalayo sa Iyang kalag.

Ang kasakit sa impyerno naglibot kanako: ang mga silo sa kamatayon nag-atubang kanako. (6) Sa akong kalisod, nanawag ko sa Ginoo, ug naghilak ko ngadto sa akong Dios: nadungog niya ang akong tingog gikan sa iyang templo, ug ang akong hilak miabot sa iyang atubangan, bisan sa iyang mga dalunggan. (7) Unya ang yuta nangurog ug nahadlok; ang mga pundasyon sa mga bukid mikilos ug nahugno, tungod kay siya nagapanuko. (8) Niana ang aso gikan sa iyang mga ilong, ug kalayo gikan sa iyang baba ang nanagda: mga uling ang nagalayo gikan niini. Salmo 18:5-8

Si Kristo nag-antus sa kamatayon sa mga dautan. Usa ka kalayo migula gikan sa taliwala ni Kristo ug milamoy kaniya. Ang atong mga sala diha kang Kristo maoy hinungdan nga Siya mag-antos sama sa pag-antos ni Satanas ug sa tanang daotan sa kataposan.

Imong gihugawan ang imong mga balaang puloy-anan tungod sa kadaghanan sa imong mga kasal-anan, pinaagi sa kasal-anan sa imong patigayon; busa ako magpagula ug kalayo gikan sa imong taliwala, kini magalamoy kanimo... Ezekiel 28:18

Ingon nga ang atong puli nga santuwaryo ni Kristo o temple sa lawas nahugawan sa kadaghan sa atong mga kasal-anan. Siya gisamaran tungod sa atong mga kalapasan ug napangos tungod sa atong mga

kasal-anan. Ang makalilisang nga kamatayon ni Satanas nasinati na ni Kristo sa krus. Ang kasingkasing ni Kristo mibuto gikan sa kalayo nga migula gikan sa taliwala Niya ug dihay migula nga tubig ug dugo. Si Kristo namatay sa kalayo sa buhing impyerno ug ingon niini gayud ang mga daotan mamatay. Mihunong ko ug namalandong uban sa katingala nga sama nga ang Amahan wala gayud mobiya sa Iyang Anak apan nag-antus uban Kaniya pinaagi sa Iyang kamatayon sa krus mao usab ang atong Amahan ug Manluluwas anaa didto uban sa daotan nga mag-antus uban kanila niadtong mga siga sa impyerno. Ang Kasulatan nagsulti kanato:

Sa tanan nilang kasakitan siya gisakit... Isaias 63:9

Walay amahan nga malipay sa pagkawala sa usa ka anak, kini kasakit alang kaniya ug busa ang atong Amahan ug ang Iyang Anak mag-antus pag-usab sa mga kasakit sa krus uban sa mga daotan sa ilang kamatayon. Samtang ang mga matarung mobarug diha sa mga bongbong sa Zion ug makakita niadtong ilang gihigugma niadtong nagdilaab nga kalayo, ang Manluluwas kinahanglang magpas-an kanila latas niana nga krus ug molungtud ug usa ka libo ka tuig aron maandam sila alang niana nga panghitabo. Sama ni Maria ug sa mga disipulo sa Anak sa Dios sa krus nga naghilak sa kasakit, mao usab ang mga matarong nga madugmok sa walay kataposang pagkawala sa ilang mga minahal sa kinabuhi nga midumili sa grasya sa Dios. Unya kita gisultihan nga ang Dios mopahid sa matag luha sa atong mga mata.

Ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata; ug wala nay kamatayon, ni kasubo, ni paghilak, ni may kasakit pa: kay ang unang mga butang nangagi na. Pinadayag 21:4

Kini mahitabo human sa kamatayon sa mga daotan sa Pinadayag 20:

Ug ang dagat mihatag sa mga patay nga diha niini; ug ang kamatayon ug ang impyerno mitugyan sa mga patay nga diha kanila: ug sila gihukman ang matag tawo sumala sa ilang mga buhat. (14) Ug ang kamatayon ug ang impyerno gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Mao kini ang ikaduhang kamatayon. (15) Ug bisan kinsa nga wala hikaplagi nga nahisulat sa basahon sa kinabuhi, gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Pinadayag 20:13-15

Sa dihang nabanhaw si Kristo gikan sa lubnganan sa Iyang pag-antos 2000 ka tuig na ang milabay Siya usab pagabanhawon gikan sa Iyang kasakit sa pagkawala sa binilyon sa Iyang mga anak nga miluwa Kaniya, nagtamay Kaniya ug midumili sa Iyang mahigugmaong kaluoy. Ug ingon nga si Kristo gibanhaw pinaagi sa panalangin sa Amahan kita usab pagabanhawon uban Kaniya aron makasulod sa bag-ong yuta nga walay usa ka landong sa kasubo nga nahabilin.

Sa pagbalik sa pag-antos ni Kristo sa krus gusto natong mamatikdan ang usa ka butang. Among naobserbahan nga bisan tuod si Kristo anaa sa kahiladman sa pagkawalay paglaum sa dihang Siya mibati nga hingpit nga nag-inusara, pinaagi sa pagtuo Siya mihangyo sa Amahan sa pagpasaylo niadtong nagpatay Kaniya.

Unya miingon si Jesus, Amahan, pasayloa sila; kay wala sila mahibalo sa ilang ginabuhat... Lucas 23:34

Ang kamatayon sa krus nagpadayag sa bakak ni Satanas nga ang Dios dili makapasaylo kanato. Atong makita nga ang Dios kinabubut-on nga mitugyan sa Iyang Anak sa atong tawhanong panglantaw sa hustisya. Gitugotan Niya Siya nga mamatay nga walay paglaum, aron nga sa higayon nga atong makita nga Siya nabanhaw gikan sa lubnganan, mahimo natong pilion nga motuo nga kita sa pagkatinuod mapasaylo sa atong mga sala ug makadawat sa bulahan nga paglaum sa kabag-o sa kinabuhi. Ang Espiritu sa Anak sa Dios moabot sa atong mga kasingkasing ug magapataas sa atong espirituhanong nagakaluya nga kamot aron sa pagkupot sa kalooy sa Dios.

Pagkanindot masayran nga ang Dios wala mangayo ug kamatayon. Wala siya mobarog ngadto sa makasasala ingong tigpatuman sa silot nga kamatayon. Ang atong Amahan kinabubut-ong mitugot sa Iyang Anak sa pagpakita kanato sa kataposang resulta niadtong dili motuo sa kaluoy sa Dios. Wala Niya patya ang Iyang Anak aron sa pagpanimalos sa Iyang kasuko, hinunoa Iyang gitugyan ang Iyang Anak sa atong kapungot aron pinaagi niini nga kamatayon atong makita ang gugma sa Dios.

Ang pasidaan nga gihatag sa Dios diha sa tanaman nga sa adlaw nga si Adan mokaon sa kahoy sa kahibalo mamatay gayud siya, dili hulga sa pagpatay kaniya; kadto usa ka pasidaan sa paghukom nga ipahamtang sa tawo batok sa iyang kaugalingon pinaagi sa pagpili sa pagtuo nga ang Dios hakog, ug busa, dili Siya mopasaylo. Usa ka matahum nga kamatuoran nga si Kristo lamang nga nag-inusara nga nakasabut sa gitas-on ug giladmon ug gilapdon sa gugma sa Dios, nahibalo nga posible ang pagpangayo sa Dios alang sa kaluoy ug kapasayloan. Mateo 11:27. Busa tin-aw nga ang Anak sa Dios mao ang nag-abot sa kasingkasing sa mga tawo aron hatagan silag kaisog sa pagtuo nga sila mapasaylo.

Pagkanindot sa pagpadayag sa krus. Dili nato ipadayon ang paghunahuna nga si Kristo “gibunalan sa Dios ug gisakit” kondili nga Siya “gitamay ug gisalikway sa mga tawo” – gibunalan ug gisakit pinaagi sa sayop nga pagsabut sa kinaiya sa Dios. Ang Dios wala magpangayo sa kamatayon ingon nga silot sa sala; ang kamatayon mao hinuon ang siguradong resulta sa pagtuo nga ang Dios dili mopasaylo.

4. Akong Hinigugmang Anak

Adunay taas nga paghunong samtang nagkupert silang duha sa usag usa. Lalim ang kakusog sa emosyon, pero kabalo silang duha nga niabot na ang panahon. Gikan sa mga adlaw sa kahangturan ang Amahan ug Anak suod nga nakig-uban sa usag usa, ug karon kana nga panag-ambit hapit na maputol. Ang Anak sa Dios magatugot sa pagsugod sa iyang misyon sa kalibutan aron luwason ang iyang mga anak nga tawo. Ang Amahan ug ang Anak nakasabot sa mga risiko ug sa gasto nga apil, apan ang gugma nagpalihok kanila.

Sa makadiyot, ang Amahan ug Anak nagtan-aw sa umaabut ug nagtan-aw sa misyon nga mahitabo. Ang pagtamay, ang pagsalikway, ang pagdumot, ang pagluwa, ang pagsipa, ang latigo, ug ang mga lansang nagkagamay ug nawagtang kumpara sa usa ka makalilisang nga gutlo sa panahon nga ang langit ug ang yuta mihunong ug nagtutok sa panagbulag sa Amahan ug Anak. Ang Anak nakakita sa liboan ka tuig sa pagkasad-an, pag-antus, pagrebelde ug pagkawalay bili nga giligid diha Kaniya samtang Siya nag-uyog sama sa usa ka dahon, gigisi ug gikunis-kunis sa pagbati sa sala nga nagtago sa nawong sa Iyang Amahan.

Sa pagtalikod niining umaabot nga mga talan-awon, ang Amahan ug Anak naggakos - unsaon man sa Amahan sa pagtugyan Kaniya niini nga kapalaran? Sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan ang Amahan nakigbisog sa posibilidad sa kapakyasan niini nga misyon ug sa risiko nga mawala ang Iyang Anak ngadto sa gahum sa sala. Ang Anak sa

Dios magkuha sa tawhanong kinaiya diha sa Iyang kaugalingon nga maghatag ug bintana sa kahigayonan alang sa Iyang higpit nga karibal, si Satanas, sa pagbuntog Kaniya. Sa wala pa ang sinugdanan walay kasiguroan sa kalampanan. Ang Amahan nagbutang sa Iyang kaugalingon sa usa ka kahimtang nga posible nga mawala Niya ang Iyang Anak hangtod sa kahangturan aron lamang maluwas kita. Ang dakong kaluoy sa Amahan nga napanunod sa Iyang Anak gipakita sa hangyo sa Anak sa Iyang Amahan nga tugotan Siya nga moanhi sa yuta aron sa pagluwas kanato. Motugot ba ang Amahan sa Iyang Anak sa pagbuhat niini? Iya bang tugotan Siya sa pagkuha niana nga risgo?

Ang kahiladman sa gugma sa Amahan alang kanato masukod pinaagi sa Iyang gugma alang sa Iyang Anak ug sa risgo nga gikuha Aron maluwas kita. Makita nato ang larawan sa gugma sa Amahan dihang misulti Siya sa bautismo sa Iyang Anak.

Ug ania, adunay tingog nga miabot gikan sa langit nga nagaingon: Kini mao ang akong pinalanggang Anak, nga diha kaniya akong kalipay. Mateo 3:17 (Tyndale)

Ang Amahan nalipay sa Iyang Anak. Walay labaw nga bahandi sa kinabuhi sa Amahan gawas sa Iyang Anak. Sa pagsulti bahin sa Iyang pagkahimugso sa langit, ang Anak sa Dios miingon:

Sa wala pa mapahamutang ang kabukiran, sa wala pa ang kabungtoran ako nahimugso na: (26) Samtang wala pa niya buhata ang yuta, ni ang kaumahan, ni ang kinatas-ang bahin sa abug sa kalibutan. (27) Sa dihang iyang giandam ang mga langit, anaa ako didto: sa dihang iyang gibutang ang sukaranan sa kahiladman: (28) Sa dihang iyang gitukod ang mga panganod sa kahitas-an: sa dihang iyang gipalig-on ang mga tuburan sa kahiladman: (29) Sa diha nga iyang gihatag. ngadto sa dagat ang iyang sugo, nga ang mga tubig dili molapas sa iyang sugo: Sa diha nga iyang gitukod ang mga patukoranan sa yuta: (30) Unya ako diha uban kaniya, ingon sa usa nga gimatuto uban kaniya: ug ako sa adlaw-adlaw mao ang iyang kalipay, pagmaya kanunay sa atubangan niya; Mga Panultihon 8:25-30

Atong mahulagway ang malumo nga bukton sa Amahan diha sa abaga sa Iyang Anak samtang sila nag-uban sa paghimo sa uniberso. Gibuhat sa Dios ang tanang butang pinaagi sa Iyang Anak, ug nalipay

ang Amahan nga makita ang Iyang Anak nga naggamit sa mga gahum ug salabutan nga Iyang gihatag Kaniya.

Ang Dios, nga sa lain-laing mga panahon ug sa lain-laing mga paagi misulti kaniadto ngadto sa mga amahan pinaagi sa mga propeta, (2) Sa niini nga kataposang mga adlaw misulti kanato pinaagi sa Iyang Anak, nga Iyang gitudlo nga manununod sa tanang butang, pinaagi kaniya usab gibuhat ang mga kalibutan; (3) Nga mao ang kahayag sa iyang himaya, ug ang dayag nga dagway sa iyang pagkatawo, ug nagsapnay sa tanang mga butang pinaagi sa pulong sa iyang gahum... Hebreohanon 1:1-3

Ang Amahan nahigugma sa Anak, ug nagtugyan sa tanang mga butang ngadto sa iyang kamot. Juan 3:35

Suod kaayo ang relasyon tali sa Amahan ug Anak nga masulti ni Kristo:

Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan: ug walay nakaila sa Anak, kondili ang Amahan; ug walay bisan kinsa nga nakaila sa Amahan, gawas sa Anak, ug kang bisan kinsa nga igapadayag sa Anak kaniya. Mateo 11:27

Ingon nga ang Amahan nakaila kanako, Ako nakaila usab sa Amahan: Juan 10:15

Kay ang Amahan nagahigugma sa Anak, ug nagapakita kaniya sa tanang mga butang nga iyang ginabuhat: ug siya magapakita kaniya ug labaw pa niini nga mga buhat, aron kamo mahibulong. Juan 5:20

Sama sa giingon ni Juda kang Jose bahin sa gugma sa ilang amahan nga si Jacob alang sa iyang anak nga si Benjamin, makakita usab kita nga ang kinabuhi sa langitnong Amahan "nagsumpay sa kinabuhi (ni Kristo)." Genesis 44:30. Sama sa nasayran sa tanang mahigugmaong ginikanan, walay butang nga dili nimo buhaton alang sa gugma, pag-atiman, ug pagpanalipod sa imong anak. Mao usab kini ang gugma sa Amahan alang sa Iyang Anak. Diha niini nga kahulugan, atong mahunahuna ang labing dakong teksto sa Kasulatan:

Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibutan, nga iyang gihatag ang iyang bugtong Anak, aron ang bisan kinsa nga motoo kaniya dili mawala, kondili adunay kinabuhi nga walay kataposan. Juan 3:16

Ang duha ka letra nga pulong nga "mao" nagsulti kanato sa usa ka gugma nga dili hingpit nga masabtan. Sa dihang namati ang Amahan sa mga paghangyo sa Iyang Anak aron sa pagluwas kanato, ang Amahan miagi sa kahadlok ug dakong kangitngit nga walay bisan unsang binuhat nga makahimo gayod sa pag-ila sa tibuok kamatuoran niini. Human sa usa ka dakong pakigbisog, ang Amahan, tungod sa gugma Niya alang sa Iyang Anak ug alang kanato, gitugot ang hangyo sa Anak nga pagaluwason ang katawhan. Maong katingalahang gugma, maong talagsaon ug kahibulongang gugma – kini ang atong tema hangtod sa kahangturan.

Sama sa atong gipakita kaniadto, ang mga pag-antus ni Kristo wala malimitahan sa Iyang misyon dinhi sa yuta. Sa diha nga adunay sala adunay usa ka Manluluwas. Ang Espiritu ni Jesus mao ang nagpalig-on sa balaan nga magtiayon diha sa Eden. Sa dihang mikaon sila sa bunga sumala sa sugyot ni Satanas nga nagpuyo sa bitin, si Kristo nadugmok tungod sa ilang pagsalikway Kaniya ug sa Iyang Amahan. Human sa tanang gihatag kanila, ang ilang dili mapasalamaton nga kinaiya nakaingon ug dakong kasakit kang Kristo, sama sa kasinatian sa bisan unsang ginikanan kung talikdan sila sa ilang mga anak. Bisan pa niini, wala sila talikdi ni Kristo. Ang bugtong paagi aron makabaton sila og kinabuhi mao nga magpabilin Siya uban kanila pinaagi sa Iyang Espiritu ug magapadayon sa paghatag kanila og kinabuhi bisan pa sa ilang pagyatak sa balaod ug kinaiya sa Iyang Amahan.

Matag higayon nga makasala ang usa ka Israelita kinahanglan silang magdala ug karnero isip halad.

'Kon ang bisan kinsa sa ordinaryong mga tawo makasala nga wala tuyoa pinaagi sa pagbuhat ug usa ka butang batok sa bisan unsa sa mga sugo ni Jehova sa bisan unsa nga dili angay buhaton, ug sad-an, (28) o kon ang iyang sala nga iyang nahimo mahibaloan niya, nan magadala siya ingon nga iyang halad ug usa ka lakeng kanding, usa ka baye nga walay ikasaway, tungod sa iyang sala nga iyang nabuhat. (29) Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa halad-tungod-sa-sala, ug pagapatyon niya ang halad-tungod-sa-sala sa dapit sa halad-ngasinunog. ... ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran alang sa usa ka kahumot alang kang Jehova. Busa ang

sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug siya pagapasayloon. (32) Kong maghalad siya ug nating carnero ingon nga iyang halad-tungod-sa-sala, magadala siya ug usa ka baye nga walay ikasaway. (33) Unya igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa halad-tungod-sa-sala, ug kini pagapatyon niya ingon nga halad-tungod-sa-sala sa dapit diin ginapatay nila ang halad-nga-sinunog. Levitico 4:27-29, 31-33 (NKJV)

Kini nga proseso nagpadayag sa makapasubo nga kamatuoran nga ang matag sala hinungdan sa pag-antos alang sa Anak sa Dios. Gikan sa unang sala hangtod karon, si Kristo nag-antos sa kasakit sa pagsalikway ug sa lawom nga kasubo sa gibuhat sa Iyang nawala nga mga anak sa usag usa dinhi sa yuta. Ang matag sala maoy hinungdan sa paglansang Kaniya pag-usab ug gibutang sa dayag nga kaulawan. Hebreohanon 6:6. Kini nga lebel sa pag-antos labaw pa sa atong pagsabot; morag imposible kaayo kanato nga ang mga pag-antos ni Kristo dili kay kap-atan ug walo ka oras, nga nagpaingon sa krus, o gani katloan ug tulo ka tuig dinhi sa yuta, apan sa pagkatinuod unom ka libo ka tuig sa kanunay nga pag-antus ug pagsalikway. Kung mahimo pa unta nga atong masabtan kining tanan nga pag-antus samtang kini moabut ngadto sa kasingkasing sa Amahan, makita gayud nato nga ang pag-antus sa Amahan dili ubos sa Iyang Anak, kay ang matag ginikanan mag-antus kon ang ilang mga anak mag-antus.

... Ang Dios diha kang Kristo nagpasig-uli sa kalibutan ngadto sa Iyang kaugalingon, wala mag-ihap sa ilang mga kalapasan ngadto kanila, ug mitugyan kanamo sa pulong sa pagpasig-uli. 2 Corinto 5:19 (NKJV)

Mahimo ba natong masabtan ang pag-antus sa Amahan samtang nagtan-aw Siya sa pagtratar sa kalibutan sa Iyang Anak? Mahanduraw ba nato ang pagkuniskunis sa kasingkasing sa Amahan sa dihang ang Iyang Anak nangutana Kaniya:

..."O Amahan Ko, kon mahimo, isaylo Kanako kining kopa; bisan pa niana, dili sumala sa Akong pagbuot, kondili sa Imong pagbuot." Mateo 26:39

Mahimong mahupayan kita sa pagkahibalo nga ang pag-antos ni Kristo nahitabo lamang duha ka libo ka tuig ang milabay, apan karon

si Kristo nag-antos alang sa tanan nga mga bata nga gibitik ni Satan sa pagbaligya sa sekso; Siya nag-antus alang sa tanang walay puloy-anan ug gigutom nga mga bata, nga nahimo pinaagi sa kahakog sa tawo; para sa tanang biktima sa kapintasan sa panimalay ug pagpanglugos; para sa tanang minilyon nga nasakpan sa pag-abuso sa droga ug alkohol; alang sa gatusan ka mga tawo kada adlaw nga nagtinguha sa paghunos sa ilang kaugalingong mga kinabuhi—gibati ni Kristo kining tanan ug mao usab ang Amahan. Kini nga pag-antos dili limitado sa mga biktima sa kabangis kondili sa mga naghimo usab niini. Ang Espiritu ni Kristo nagtinguha sa pagluwas sa mga nag-abuso sa uban pinaagi sa pagkonbikto kanila sa ilang sala. Ang sala nga gibati gipadala dili aron sa pagkondenar kanila kondili aron sa pagluwas kanila gikan sa pagpagahi sa ilang mga kasingkasing ug sa pagkawala sa ilang mga kalag. Ang pagkasad-an nga gibati gipadala aron sa pagluwas, dili lamang sa panghimaraut. Sama sa kalag nga nagasalikway sa pagkonsensya pinaagi sa alkohol, droga, o bisan unsang butang aron mapahunong ang hunahuna sa paghisgot sa nabuhat, si Kristo usab gidumtan, gitalikdan, ug gipahilom. Kini nahitabo sa binilyon nga mga kalag matag adlaw, samtang sila mitalikod gikan sa dili hinakog nga gugma dinhi sa krus, usa ka talan-awon nga labi ka hayag ug hayag nga tan-awon.

Niining puntoha mahimo kitang matintal sa paghilak sama sa mga Pariseo:

... "Ikaw nga nagaguba sa templo ug nagatukod niini sulod sa tulo ka adlaw, luwasa ang imong kaugalingon! Kung ikaw mao ang Anak sa Dios, kanaog gikan sa krus." (41) Sa ingon usab, ang mga punoan nga pari, uban sa mga magtutudlo sa balaod ug mga tigulang, nagabiay-biay ug miingon, (42) "Nakaluwas siya sa uban; apan ang iyang kaugalingon dili niya maluwas. Kung siya mao ang Hari sa Israel, kanaog karon gikan sa krus, ug magatoo kami kaniya. Mateo 27:40-42 (NKJV)

Atong makita ang tinuod nga tubag sa kinabuhi ni Maria Magdalena. Nasabtan niya kon unsa ang pag-antos ni Kristo sa krus alang kaniya, ug mituo siya nga pinaagi sa Iyang mga buhat gipasaylo siya. Ang iyang pasalamat mibuhagay sa agas sa pahumot nga gikan sa alabastro nga kahon nga gihimo para sa usa ka Hari.

Apan ang pangutana kinahanglang ipangutana: kon ang Dios gamhanan kaayo nganong gitugotan Niya ang Iyang Kaugalingon ug ang Iyang Anak nga mapailalom sa hilabihan nga pag-antos ug kasakit? Ikaduha, nganong dili man Siya mosulod ug hunongon na lang kining tanan nga pag-antos? Kini mao ang hilisgutan sa atong sunod nga kapitulo. Kay karon tan-awa ang Kordero sa Dios nga nagakuha sa sala sa kalibutan, ug nahibulong sa gugma ug pagkamapailubon sa atong langitnong Amahan sa pag-antus niini nga pag-antus sulod sa milabay nga unom ka libo ka tuig. Sa pagkatinuod, gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibotan nga gihatag Niya ang Iyang bugtong nga Anak.

5. Higugmaa ang Imong mga Kaaway

Sa dihang gipresentar ni Juan Bautista si Jesus ingong Mesiyas, ang paglaom sa usa ka nabag-o nga nasodnong kabantogan nabuhi pag-usab. Ang mga hunahuna sa usa ka mananakop sama ni Judas Maccabees nga nagtangtang sa yugo sa Seleucid nga Imperyo nakapukaw sa kusog sa nasyonalismo sa mga Judio samtang ilang gikonsiderar ang ilang kahimtang karon sa ilawom sa kamot nga puthaw sa Roma. Samtang ang dakong panon sa katawhan nagsugod sa pagpundok libot niining bag-ong magtutudlo ug ilang nakita ang pagpakita sa Iyang gahum pinaagi sa pag-ayo sa mga masakiton, ang pagbati sa pagpaabut misugod sa pagtubo.

Ug si Jesus milibot sa tibuok Galilea, nga nagapanudlo sulod sa ilang mga sinagoga, nga nagmantala sa Maayong Balita sa gingharian, ug nagaayo sa tanang matang sa sakit ug sa tanang matang sa balatian sa mga tawo. (24) Unya ang iyang kabantug nasangyaw sa tibook Siria; ug ilang gidala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton nga gitakboyan sa nagkalainlaing mga sakit ug mga kasakit, ug ang mga giyawaan, mga patol, ug mga paralitiko; ug Iyang giayo sila. (25) Daghang mga tawo ang misunod Kaniya—gikan sa Galilea, ug gikan sa Decapolis, Jerusalem, Judea, ug sa unahan sa Jordan. Mateo 4:23-25 (NKJV)

Human maordinahan ni Jesus ang dose ka mga tinun-an, si Jesus miuban kanila ngadto sa baybayon. Nagsugod pagtigom ang mga tawo, ang uban namati ug ang uban naayo. Samtang nagkadaghan

ang mga tawo gidala sila ni Jesus balik sa kiliran sa bukid diin siya nagsugod sa pagsulti. Ang mga panalangin nga migula gikan sa Iyang mga ngabil dili sama sa bisan unsa nga nadungog sa katawhan. Iyang gisugdan ang Iyang diskurso sa mga pahayag sama sa:

Bulahan ang mga maaghop, bulahan ang mga maluluy-on ug bulahan ang mga makigdait. Mateo 5:5,7,9. Imbes nga maghatag og pagdayeg sa mga maisugon nga mga tawo nga maalamon nga nagagamit sa ilang mga espada alang sa kawsa sa kamatuoran, Siya nagapanalangin kanila nga ginalutos tungod sa pagkamatarung ug nagapadayon sa pag-antus sa pagbiay-biay ug pagmaltrato tungod sa Iyang ngalan. Mateo 5:10,11. Wala Siya magasulti sa mga pulong sa usa ka nagapanimalos nga Heneral nga nagapanawagan sa iyang mga tropa alang sa gubat, apan sa pagkamaayo, pagkamalumo, ug gugma sa Iyang Amahan nga gusto Niyang makita sa tanan Niyang mga sumusunod.

Kini nga mga pulong nga gisulti ni Kristo dili lamang Gitudlo Niya apan gikinabuhi usab sa matag detalye sa Iyang kinabuhi dinhi sa yuta. Ang Iyang kalooy ug pailub alang sa tanang mga tawo kanunay nga gipakita. Sa pagtapos sa Iyang pangalagad ang Iyang pailub ubos sa pagbiaybiay, pagbunal ug kamatayon wala nagpakita bisan usa ka hilo sa hulga, pagbalos, o pagpanimalos. Ang Iyang gitudlo nianang adlaw nagpadayag gayud kon kinsa Siya ug isip representante sa Iyang Amahan, Iyang gipadayag kon unsa ang Dios. Importante nga sabton nga si Jesus wala magsugo kanato sa pagbuhat sa usa ka butang nga wala Niya buhata sa Iyang kaugalingon, nga tungod kay Siya diosnon Siya naggamit ug lain-laing mga lagda alang kanato kay sa Iyang kaugalingon. Dili. Tungod kay Siya diosnon nga Siya sa Iyang kaugalingon nagpuyo sa eksakto nga paagi diin Siya nakigsulti kanato didto sa bukid.

Ang mga pulong ni Jesus nagapanakit sa garbo ug ambisyon sa mga Judio, ug samtang kini nga mga pulong gisulti sa tibuok kalibutan ngadto sa tanang tawo, nagapanakit usab kini sa tanang garbo ug ambisyon sa tawo. Atong nadiskobrehan ang kamatuoran nga ang kaayo sa Dios nga nakita sa makasasalang tawo nagdala kaniya ngadto sa paghinulsol ug nagpadayag kaniya sa kahulogan sa

pangbukas nga mga pulong ni Hesus sa Iyang wali – bulahan ang mga kabos sa espiritu ug bulahan ang nagbangotan tungod sa ilang hakog nga garbo ug ambisyon.

Ang Anak sa Dios nagputol sa mas lawom ug mas lawom pa ngadto sa tawhanong problema samtang Siya nagpadayon sa pagsulti:

Hingdunggan ninyo nga ginaingon kanila sa karaan: Dili ka magpatay; ug bisan kinsa nga magapatay, mahiagum sa hukmanan: (22) Apan nagaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga masuko sa iyang igsoon mahiagum sa kakuyaw sa paghukom; ug bisan kinsa nga magaingon sa iyang igsoon, Raca, mahiagum sa kakuyaw sa Sanhedrin; ug bisan kinsa nga moingon, Buang ka, anaa sa peligro sa **kalayo nga impiyerno**. Mateo 5:21-22 (RV)

Si Jesus nagapalapad sa mga pulong nga gihatag kang Moises mga gatusan ka tuig na ang milabay. Wala Siya magkuha bisan usa ka gamay nga detalye gikan sa balaod, apan ginadaku Niya kini ug ginahimo kini nga himayaon nga puno sa kahayag.

Dili ka magdumot sa imong igsoon diha sa imong kasingkasing: sa walay duhaduha magbadlong ka sa imong isigkatawo, ug dili ka magpas-an ug sala tungod kaniya. (18) Dili ka manimalos, ni magbaton ug pagdumot batok sa mga anak sa imong katawohan, kondili higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon: Ako mao si Jehova. Levitico 19:17-18 (RV)

Kinsa ang wala mobati og kasuko ngadto sa usa nga nagdagmal kanato? Kinsa ang wala maghunahuna nga manimalos sa mga tawo nga tingali nagpakaubos o nagpakaulaw kanato? Kinsa nakahimo sa hingpit nga paglikay sa pagdala sa usa ka pagdumot batok sa bisan kinsa sa bisan unsa nga panahon? Sa ulahi si apostol Juan nga nagpalapad sa mga pulong ni Jesus nagsulat niining mga pulonga:

Ang nagadumot sa iyang igsoon mamumuno, ug nasayod kamo nga walay mamumuno nga may kinabuhing dayon nga nagapabilin diha kaniya. 1 Juan 3:15 (NKJV)

Unsang matanga sa gingharian kini nga gisulti ni Jesus? Ang pagdumot sa usa ka tawo nagpasabot nga ikaw usa ka mamumuno nga takos sa kamatayon? Unsa ang "impiyerno nga kalayo" o

impiyerno nga kalayo sa Mateo 5:22 nga gisulti ni Jesus bahin niini? Pangutan-a si Cain samtang siya misinggit sa kasakit – ang akong kasal-anan labaw pa kay sa mapasaylo! – Genesis 4:13 (Wycliffe). Pangutan-a si Jesus samtang Siya nagbitay sa krus nga nagpas-an sa kasal-anan sa tanang pagdumot sa tawo, panimalos, ug kahakog; pangutan-a Siya mahitungod sa "impiyerno sa kalayo" nga moabut niadtong nagkinabuhi niining paagiha.

Naa bay usa ka tawo nga suod nimo nga nakapasakit gyud nimo? Nakabati ka ba og kasuko ngadto kanila? Nakigbisog ka ba sa paghunong sa paghunahuna kung unsa ka daghan ang ilang nasamdan kanimo ug kung unsa ka gusto nimo nga makita sila nga madala sa hustisya? Dili ba kini usa ka buhi nga impiyerno? Dili ba masunog ang ingon nga mga hunahuna sa among mga kasingkasing? Unsa man unya ang tubag sa kasingkasing sa mga hunahuna sa atong mga hunahuna bahin sa tinuud nga nanghinaut nga mamatay ang usa ka tawo? Unsa ang bation sa Espiritu ni Jesus, nga nagpabilin nga mas duol kay sa usa ka igsoon, sa diha nga kita maglingaw sa mga hunahuna nga nanghinaut nga ang ubang mga tawo namatay? Tingali nahibal-an nato nga sayup ang pagpangandoy nga mamatay sila ug gusto lang nato nga dili na sila makita pag-usab. Apan dili ba kini usa ka lainlain nga kolor nga prutas gikan sa parehas nga kahoy? Sa unsang paagi nag-antos si Jesus niining kalayo sa impiyerno kon atong tugotan ang maong mga hunahuna nga magmando kanato?

Ang mga pulong ni Kristo direkta nga pag-atake sa mga pamatasan kung giunsa ang relasyon sa mga tawo sa usag usa. Ang tawag sa kaaghup, pagpaubos ug pailub sa atubangan sa pag-abuso ug pagmaltratar nagkinahanglan sa tigpaminaw niini labaw pa sa iyang mahatag, ug kini ang tuyo. Sama sa giingon ni Jesus:

Ang mga maayog lawas wala magkinahanglan sa mananambal, kondili ang mga masakiton: wala ako moanhi sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol.
Marcos 2:17

Si Jesus nagpadayon nga may hait nga katin-awan sa niini nga pagkahari nga panultihon, aron andamon ang mga kasingkasing sa

tawo sa pagdawat sa Iyang grasya. Sa usa ka hugpong sa pulong, Iyang gipadayag ang pagkahakog sa matag tawo:

Kamo nakadungog nga kini giingon kanila sa karaan, Dili ka manapaw: (28) Apan ako nagaingon kaninyo, nga bisan kinsa nga nagatan-aw sa usa ka babaye sa pagkaibog kaniya nakapanapaw na kaniya diha sa Iyang kasingkasing. Mateo 5:27-28

Ang bisan kinsa nga tawo nga matinud-anon sa Iyang kaugalingon nahibalo nga kini nga mga pulong direktang nagsulti sa kinauyokan sa Iyang problema ug hingpit nga nagkondenar kaniya. Gipahayag ni Kristo nga ang problema mao ang *kaugalingon*, nga ang kasingkasing sa indibidwal kinahanglan nga bag-ohon. Ang Dios nagtumong sa pagtanom ug usa ka bag-ong prinsipyo sa tawo, usa ka prinsipyo nga wala niya ug dili mahimo sa Iyang kaugalingon. Ang Dios nagtanyag kanato sa pagtuo ni Kristo, "ang gingharian sa langit nga anaa kaninyo," nga sa makausa nakadawat unya "ang tanan nga mga butang nahimong bag-o." Ang kinabuhi ug mga lihoc sa tawo sa pagtuo usa lamang ka pagpahayag niana nga baruganan, nga ang mga panalangin niini magsugod sa sulod ug dayon modagayday ngadto sa gawas ngadto niadtong naglibot kaniya, bisan unsa pa nga gobyerno o kultura siya anaa. Ang kalibutan naghunahuna nga ang Dios molihok una gikan sa gawas ug molihok sa sulod. Naghunahuna ang tawo nga unahon sa Dios nga bag-ohon ang kalibutan, pagpukan sa mga daotan ug sa ingon magtukod usa ka nasud nga takus. Apan ang plano sa pagsugod sa gawas ug pagsulay sa pagtrabaho sa sulod, kanunay nga napakyas ug kanunay nga mapakyas. Sa makausa pa ang gitawag ni Jesus imposible alang sa tawo, apan sa Dios ug sa Iyang grasya diha kang Kristo ang tanang mga butang posible.

Kung adunay bisan kinsa nga motuo sa Iyang kasingkasing nga wala gyud siya nakahimog bisan unsang sayup, ang mosunod nga mga pulong gikan ni Jesus nagbungkag sa posibilidad:

Kamo nakadungog nga kini giingon, Mata sa mata, ug ngipon sa ngipon: (39) Apan ako nagaingon kaninyo, nga dili kamo magbatok sa dautan; ang lain usab. (40) Ug kong adunay bisan kinsa nga buot mokiha kanimo sa balaod, ug kuhaon ang imong

kupo, ihatag usab kaniya ang imong kupo. (41) Ug bisan kinsa nga magapugos kanimo sa paglakaw ug usa ka milya, umadto ka uban kaniya ug duha. (42) Hatagi siya nga nagapangayo kanimo, ug siya nga buot maghulam kanimo dili mo talikdan. (43) Hingdunggan ninyo nga ginaingon: Higugmaon mo ang imong isigkatawo, ug dumti ang imong kaaway.(44) Apan ang nagaingon kaninyo, Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, panalangini ang mga nagatunglo kaninyo, buhata ang maayo sa mga nagadumot kaninyo, ug pag-ampo kamo alang kanila nga nagatamay kaninyo, ug nagalutos kaninyo; (45) Aron mahimo kamong mga anak sa inyong Amahan nga atua sa langit: kay siya nagapasubang sa iyang adlaw ibabaw sa mga dautan ug ibabaw sa mga maayo, ug nagapaulan siya sa mga matarung ug sa mga dili matarung. (46) Kay kong kamo mahigugma sa mga nahigugma kaninyo, unsa ang balus nga madawat ninyo? dili ba mao man usab ang mga maniningil sa buhis? (47) Ug kong kamo mangomusta sa inyong mga igsoon lamang, unsa ang inyong ginabuhat nga labaw sa uban? dili ba mao man usab ang mga maniningil sa buhis? (48) Busa magmahingpit kamo, ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga atua sa langit. Mateo 5:38-48

Nakasinati ka na ba nga adunay usa nga nagdali kanimo nga wala’y kasuko ug gibunalan ka? Miingon si Jesus nga iliso ang pikas aping. Ang listahan sa mga butang nga gikinahanglan dinhi hingpit nga wala sa natad sa tawhanong posibilidad nga mapadayon sa tibuok kinabuhi sa usa ka tawo, ug bisan pa kini mao ang gipadayag ni Jesus kanato ingon nga mga kredensyal sa Iyang gingharian. Sa unsang paagi posible nga higugmaon ang imong mga kaaway? Higugmaa kadtong gustong mopatay nimo? Higugmaa ang gusto nga makadaot kanimo ug higugmaa ang kanunay nga nagtinguha nga pasakitan ka? Si Jesus naghangyo kanato sa paghigugma kanila? Alang sa unsang katuyoan?

“Aron kamo mahimo nga mga anak sa inyong Amahan nga atua sa langit.”

Nasakpan ba nimo kana? Kung ikaw malumo, maloloy-on, ug mapailubon ug nahigugma ka sa imong mga kaaway imong gipadayag nga ikaw anak sa imong langitnong Amahan. Unsay buot ipasabot niana? Kini nagpasabot nga ingon niini ang Amahan! Kung Iyang gipadan-ag ang adlaw sa mga daotan ug sa mga maayo, nan

ingon nga Iyang mga anak ipadan-ag nato ang atong gugma sa mga daotan ug sa mga maayo tungod kay sama niini ang atong langitnong Amahan. Kini ang labing dako sa mga sermon nga nawali sukad tungod kay naghigot kini sa labing dako nga labing kahibulongang Binuhat nga naglungtad sa uniberso, ang atong langitnong Amahan. Siya gipadayag kanato pinaagi sa atong labing bililhon nga Manluluwas, ang Anak sa Buhi nga Dios, nga nahibalo gayud kon unsa Siya sama sa. Walay laing Binuhat sa tibuok uniberso nga nakahibalo kon unsa ang Amahan ug niini nga wali atong makita ang kinaiya sa Amahan nga gipadayag kanato.

Ang punto sa pagsilyo niini nga kamatuoran anaa sa kataposang mga pulong sa kapitulo lima sa Mateo.

Busa magmahingpit kamo, ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga atua sa langit. Mateo 5:48

Kini nagpamatuod kanato nga ang tanan nga gisulti ni Jesus niini nga wali maoy pagpadayag sa Iyang kinaiya sa gugma. Kini nga mga pulong nagsulti kanato kon sa unsang paagi ang atong Amahan nag-atubang sa mga sitwasyon. Ang basahon ni Lucas nagsumada sa pulong *kahingpitan* nga gigamit ni Mateo niining paagiha:

Busa magmaluluy-on kamo, ingon nga maloloy-on usab ang inyong Amahan. Lucas 6:36

Busa ang kahingpitan makita diha sa kaluoy. Ang pangutana nga kinahanglan ipangutana mao: Kon ang Dios nahigugma sa Iyang mga kaaway ug nagpadayag kanato pinaagi sa Iyang Anak nga Siya andam sa paghatag sa Iyang kinabuhi alang niadtong nagdumot Kaniya, nan nganong ang Biblia nagpakita nga nagtudlo nga ang Dios nagdumot sa Iyang mga kaaway sa hingpit nga pagdumot ug sa kainit sa Iyang kasuko Siya andam, alang sa kaluwasan sa mga matarung, sa pagwagtang sa mga daotan pinaagi sa pagtawag sa kalayo ug asupre diha kanila, aron lamang sa pagtan-aw kanila nga mamatay diha sa tiyabaw sa makalilisang nga kasakit?

Kini mao ang pangutana nga kinahanglan natong balikan sa sunod tungod kay adunay daghang mga istorya sa Daang Tugon nga daw nagpakita nga ang Dios andam nga higugmaon ang Iyang mga

kaaway sa usa ka punto, apan dayon buhian ang tanan Niyang natukod nga kasuko sa usa ka nagdilaab nga pagbuto gikan sa nawong sa yuta. Ang uban nagsugyot nga kini usa ka kinahanglanon nga pahinumdom nga dili kita magbiaybiay sa Dios ug nga bisan Siya adunay mga limitasyon nga kung kita molapas, kita magbayad sa atong mga kinabuhi sa labing masakit nga paagi. Kung giunsa nato pagpasig-uli ang kahingpitan sa Amahan nga gipamulong ni Jesus sa Wali sa Bukid uban sa mga istorya nga atong nabasa sa Daang Tugon mao ang tumong sa uban niini nga libro. Alang sa kadaghanan sa mga tawo adunay usa ka dako nga pagkadugtong tali ni Jesus sa mga Ebanghelyo ug sa Dios sa Daang Tugon, apan katingad-an nga si Moises ang gihangyo nga isulat kadtong mga pulong sa Levitico aron higugmaon ang imong silingan ug dili maghambin ug bisan unsang pagdumot kaniya.

Kini nga parehas nga kawalay koneksyon anaa usab sa mga nakadungog kang Jesus 2000 ka tuig ang milabay. Alang niadtong mituo nga ang gingharian nga gihulagway ni Jesus iya sa Dios ug nagrepresentar sa Iyang kinaiya, ang mga pulong ug ministryo ni Jesus maoy usa ka kahumot sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi. Alang niadtong dili makabiya sa ilang mga ambisyon niini nga kalibutan ug mituo nga si Jesus wala maghulagway sa tukma nga kinaiya sa Dios, ni sa unsa nga paagi ang gingharian sa Dios, ang mga binhi didto aron sa pagdumot kang Jesus tungod kay alang kanila Siya usa ka impostor. Wala pa sila makaila sa Dios nga gihulagway ni Jesus. Busa dili nila makita si Jesus ingon nga Anak sa Dios nga ilang gisimba. Kon tinuod man ang gisulti ni Jesus, wala gayod sila makaila sa matuod nga Dios o ang ilang Dios nag-usab sa Iyang mga paagi.

Tinuod ba ang Dios sa Iyang pulong sa dihang Siya miingon:

Kay ako mao si Jehova, ako dili mausab; busa kamo nga mga anak ni Jacob wala mangaut-ut. Malaquias 3:6

Ang Dios ba sa mga Ebanghelyo sama sa Dios ni Moises, Abraham ug Noe? Si Jesu-Kristo mao sa gihapon kagahapon, karon, ug sa kahangturan? Hebreohanon 13:8. Kini ang pangutana nga nangayo ug hukom. Sa kasamtangan, maglipay kita sa pagpadayag sa Amahan nga gihatag ni Jesus kanato didto sa kilid sa bukid ug

madasig nga uban ni Kristo dili lang nato mahigugma ang atong mga
higala kondili ang atong mga kaaway usab.

6. Kalayo Gikan sa Langit

Samtang ang mga disipulo migahin ug panahon uban ni Jesus, sila nahibulong sa iyang mga pulong ug mga buhat. Ang kahayag sa gingharian nga iyang giproklamar sa Wali sa Bukid nagtinguha gihapon sa paglusot sa mangitngit nga bahin sa ilang mga hunahuna. Nahugawan gihapon sa tinguha alang sa yutan-ong kahalangdon, ang mga disipulo milingi sa ilang mga hunahuna ngadto sa mga posisyon nga mahimo nilang puy-an sa gingharian sa langit. Kini natural nga mitultol sa laing panaghisgot:

Unya miabut ang usa ka paglalisay sa taliwala nila, kinsa kanila ang labing daku. Lucas 9:46

Ngano nga ang ilang mga hunahuna mibalik ngadto sa pagkaimportante sa kaugalingon? Sila naghinam-hinam mahitungod sa gahum sa Dios nga gipakita diha kang Jesus, apan sila wala pa mogakos sa iyang krus. Sila nahadlok sa pagpangutana Kaniya sa kahulogan sa krus tungod kay kini nagsugyot nga kini makapakyas sa ilang mga paglaum.

Ug silang tanan nahibulong sa pagkagamhanan sa Dios. Apan samtang sila nahibulong ang matag-usa sa tanang mga butang nga gibuhay ni Jesus, siya miingon sa iyang mga tinon-an, (44) Ipaunlod kini nga mga pulong sa inyong mga igdulungog: kay ang Anak sa tawo igatugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo. (45) Apan sila wala makasabut niining pulonga, ug kini natago gikan kanila, aron sila wala makasabut niini: ug nahadlok sila sa

pagpangutana kaniya mahitungod niadtong pulonga. Lucas 9:43-45

Si Jesus nakasabut sa ilang mga hunahuna alang sa pagkahalangdon ug mikuha og gamay nga bata ug migakos sa Iyang mga bukton libut kaniya ug misulti kanila:

Bisan kinsa nga magadawat niining bataa sa akong ngalan, magadawat kanako; ug bisan kinsa nga magadawat kanako, magadawat kaniya nga nagpadala kanako; Lucas 9:48

Ang inosenteng bata walay tinguha sa nasudnong kabantogan. Sa iyang kayano sa pagsabut misanong lang siya sa mainiton ug malumo nga paghikap sa Agalon. Kini ang kahulugan sa kahalangdon sa Iyang gingharian – usa ka yano, mapinadayonon, masaligon nga gugma alang sa Agalon. Ang pagka-inosente sa mga disipulo nakuha sa ambisyon ug mga kasagmuyo sa kinabuhi, apan si Jesus mianhi aron sa paghatag kanila og balik sa pagka-inosente sa pagkabata inubanan sa kaalam sa katuigan.

Sa ilang kadugtongan ni Jesus ang mga disipulo nahimong nahigugma kaniya. Matag adlaw ilang nakita ang Iyang kalooy ug gugma alang sa mga tawo ug nakadungog sa talagsaong mga butang nga Iyang gipaambit mahitungod sa Iyang Amahan. Usa ka adlaw human sa taas nga panahon sa paghago gipadala ni Jesus ang Iyang mga disipulo ngadto sa usa ka balangay sa Samaria aron mangita ug kapuy-an nianang gabhiona.

Ug nahinabo nga sa pag-abut na sa takna nga siya pagabayawon, siya malig-on nga mipunting sa iyang nawong sa pag-adto sa Jerusalem, (52) Ug nagpadala ug mga mensahero una sa iyang nawong: ug sila miadto, ug misulod sa usa ka balangay sa mga Samarianhon. , sa pag-andam alang kaniya. (53) Ug siya wala nila dawata, tungod kay ang iyang nawong ingon nga siya moadto sa Jerusalem. Lucas 9:51-53

Sa dihang nakita sa mga disipulo kon giunsa pagtratar sa mga Samarianhon ang ilang agalon, nasuko sila sa ilang kakulang sa pagkamaabiabihon. Sa kainit sa ilang pagbati ilang gipadayag ang giladmon sa kangitngit nga anaa sa kasingkasing sa tawo:

Ug sa pagkakita niini sa iyang mga tinon-an nga si Santiago ug si Juan, sila miingon, Ginoo, buot ka ba nga kami mosugo nga manaug ang kalayo gikan sa langit, ug magaut-ut kanila, ingon sa gibuhat ni Elias? Lucas 9:54

Mopatim-aw nga sila adunay Biblikanhong katarungan alang sa ilang pagpatay nga plano sa pagsunog sa mga Samarianhon. Ilang gihisgotan ang istorya ni Elias nga mitawag ug kalayo gikan sa langit ngadto sa pipila nga determinado sa pagdaot kaniya. Nasangkapan niini nga istorya ang mga disipulo mibati nga hingpit nga makatarunganon sa pagtawag alang sa kamatayon niining dili mapasalamaton nga mga Samarianhon. Ang tubag nga gihatag ni Jesus makapakurat unta.

Apan siya milingi, ug **nagbadlong** kanila, ug nag-ingon: Wala kamo mahibalo kong unsang matang sa espiritu kamo. (56) Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila. Lucas 9:55-56

Kini nga mga pulong nagpadayag sa kasingkasing sa misyon ug kinaiya ni Jesus. Si Jesus dili usa ka tiglaglag kondili ang Manluluwas. Sa samang higayon mopatim-aw nga si Kristo wala lamang nagbadlong sa mga disipulo kondili usab sa mga buhat ni Elias.

Unya ang hari nagpadala ngadto kaniya ug usa ka kapitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug siya mitungas ngadto kaniya: ug, ania karon, siya milingkod sa kinatumyan sa usa ka bungtod. Ug siya misulti kaniya: Ikaw nga tawo sa Dios, ang hari miingon: Lumugsong ka. (10) Ug si Elias mitubag ug miingon sa kapitan sa tagkalim-an: Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. Ug dihay kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug milamoy kaniya ug sa iyang kalim-an. 2 Hari 1:9-10

Ang mabaw nga pagbasa niini nga istorya daw nagpakita nga bisan si Jesus mianhi sa yuta aron sa pagluwas sa mga kinabuhi sa mga tawo, ang Dios sa Daang Tugon andam kaayo sa pagsunog sa mga tawo nga buhi tungod sa pagpangahas sa pagdakop sa Iyang propeta. Gibadlong lang ba ni Jesus ang pagdumot sa mga disipulo tungod kay gusto nilang laglagon ang mga Samarianhon o gibadlong usab ni Jesus ang mga buhat ni Elias? Ang tubag nga gihatag ni Jesus ngadto sa mga disipulo mahitungod sa Iyang misyon magpakita nga

ang pagbadlong alang usab kang Elias. Giunsa man ni Jesus pagbadlong ang mga disipulo nga nag-ingon nga ang Iyang misyon mao ang pagluwas sa mga tawo ug dayon ipasabut nga sa piho nga mga higayon Iyang laglagon ang mga tawo? Kon mao kini ang kahintang, gisultihan unta sila ni Jesus nga dili pa karon ang panahon alang niining mga butanga o nga kita kinahanglan nga mag-ampo alang kanila sa dugay nga panahon. Si Jesus wala maghatag ug timailhan sa nalangan nga silot. Naghisgot lamang siya sa pagluwas sa kinabuhi sa mga tawo sukwahi sa paglaglag kanila.

Kini nga pahayag ni Jesus sa King James Version mopatim-aw nga usa ka makauulaw alang sa kadaghanan sa modernong mga hubad sa Biblia tungod kay kini nga mga pulong wala didto.

Apan milingi si Jesus ug gibadlong sila. (56) Unya siya ug ang iyang mga tinon-an miadto sa laing balangay. Lucas 9:55-56 (NIV)

Apan siya milingi, ug nagbadlong kanila. (56) Ug nangadto sila sa laing balangay. Lucas 9:55-56 (RV)

Ang pagbaton niini nga pagkawala sa sulod niining lain-lain nga mga hubad adunay daghang mga sangputanan alang sa pagsabut sa kinaiya sa Dios. Usa ka dako kaayong pangutana nga kinahanglang ibangon mao kini: Kinsay nagpakanaog ug kalayo gikan sa langit niadtong mga tawhana? Kinahanglan natong balikon og gamay sa istorya ni Elias ang usa ka butang nga importante nga gipakita sa Dios kaniya human sa iyang dakong kadaugan sa Mt Carmel.

Ug siya miingon: Lumakaw ka, ug tumindog ka sa ibabaw sa bukid sa atubangan ni Jehova. Ug, ania karon, si Jehova milabay, ug ang usa ka daku ug makusog nga hangin naggisi sa kabukiran, ug midugmok sa mga bato sa atubangan ni Jehova; apan si Jehova wala diha sa hangin: ug sunod sa hangin usa ka linog; apan si Jehova wala diha sa linog: (12) Ug sa tapus sa linog ang usa ka kalayo; apan si Jehova wala diha sa kalayo: ug sa tapus sa kalayo usa ka malinawon nga diyutay nga tingog. 1 Hari 19:11-12

Unsa ang punto nga buot ipasabot sa Dios kang Elias? Ang samang prinsipyo nga gipahayag sa ubang dapit sa Kasulatan:

Kini mao ang pulong ni Jehova kang Zorobabel, nga nagaingon:
Dili pinaagi sa kusog, ni pinaagi sa gahum, kondili pinaagi sa akong Espiritu, nagaingon si Jehova sa mga panon. Zacarias 4:6

Gisultihan sa Dios si Elias nga wala Siya mogamit ug kusog aron pugson ang mga tawo sa pagsunod ug pagpauswag sa Iyang gingharian apan ang Iyang hinay nga gamay nga tingog ang molihok sa mga kasingkasing sa mga tawo aron ibalik sila sa kamatuoran. Sukwahi ang gisulti sa Dios kang Elias nga wala Siya sa kalayo ug unya milingi ug sunogon ang 102 ka tawo tungod sa pagdakop kang Elias. Kadto maoy 102 ka mga tawo tungod kay ang kalayo mius-os sa makaduha sa duha ka hugpong sa 50 ka mga tawo ug sa ilang mga pangulo. Tinuod nga nagpadala ang Dios ug kalayo aron sunogon ang halad sa halaran apan kini nga kalayo wala gipadala aron sa paglaglag sa kinabuhi sa mga tawo kondili aron sa pagluwas kanila. Sa dihang si Elias mitawag ug kalayo nga manaug gikan sa langit niini nga mga tawo siya napakita na nga ang Dios wala diha sa kalayo aron pugson ang mga tawo sa pagsunod. Ang malisud nga pagpasakop sa ikatulo nga kapitan sa 50 ka mga tawo dili mao ang pagpasakop nga gipangita sa Dios.

Ug iyang gipaadto pag-usab ang ikatolo nga kapitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug ang ikatolo nga kapitan sa tagkalim-an misaka, ug miadto ug miluhod sa atubangan ni Elias, ug nagpakilooy kaniya, ug miingon kaniya: Oh tawo sa Dios, ako nagahangyo kaniyo, tugoti ang akong kinabuhi, ug ang kinabuhi niining kalim-an nga imong mga alagad, mahimong bililhon sa imong panan-aw. 2 Hari 1:13

Nagluhod ba kini nga tawo sa pagtahod sa atubangan sa Dios ni Elias tungod kay siya nahigugma Kaniya ug gusto nga mosimba? Sigurado nga dili! Nahadlok siya nga mamatay siya ug nagpakilimos sa iyang kinabuhi. Kung kini nga matang sa pagsimba gidawat sa Dios nan mahimo unta nga si Jesus mitawag ug kalayo sa pipila ka mga Pariseo ug pipila ka mga Romano, ug ang tanan mosimba Kaniya diha-diha dayon - dili tungod sa gugma alang Kaniya, kondili pinaagi sa kahadlok. Busa dili ang Dios nga diha sa kalayo ang miut-ot niadtong mga tawhana. Unsaon man nato pag-asoy sa nahitabo didto?

Unya ang hari nagpadala ngadto kaniya ug usa ka kapitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug siya mitungas ngadto kaniya: ug, ania karon, siya milingkod sa kinatumyan sa bungtod. Ug siya misulti kaniya: Oh tawo sa Dios, ang hari miingon: Lumugsong ka. (10) Ug si Elias mitubag ug miingon sa kapitan sa tagkalim-an: Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. Ug dihay kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug milamoy kaniya ug sa iyang kalim-an. 2 Hari 1:9-10

Ang kapitan ug ang iyang mga tawo ilalom sa awtoridad sa hari sa Israel nga nagpatabang kang Baalzebub, ang dios sa Ekron. Ang dios sa Ekron maoy usa ka bakak nga dios nga giinspirar ni Satanas. Sa pagpangayo ug tabang gikan niini nga dios, iyang giablihan ang iyang kaugalingon ngadto sa hurisdiksyon ni Satanas.

Wala ba kamo manghibalo, nga kang kinsa ginatugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga sulogoon ngadto sa pagkamasinugtanon, mga ulipon kamo niadtong inyong ginasugot; kon sa sala ngadto sa kamatayon, o sa pagkamasinugtanon ngadto sa pagkamatarung? Roma 6:16

Bisan tuod kining mga tawhana nga nagrepresentar sa hari mibutang sa ilang kaugalingon ubos sa hurisdiksyon ni Satanas, ang kapitan miila gihapon kang Elias ingong usa ka tawo sa Dios. Nahinumdom ang tibuok Israel sa nahitabo didto sa Bukid sa Carmel sa dihang nakita nila nga ang Dios nag-uban kang Elias. Kung ang kapitan mituo nga si Elias usa ka tawo sa Dios nganong nangita man si Elias og usa ka timaan aron mapamatud-an kini? Atong madiskobrehan ang tubag sa ulahi sa kapitulo:

Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Elias: Lumugsong ka uban kaniya: **ayaw kahadlok kaniya**. Ug siya mitindog, ug milugsong uban kaniya ngadto sa hari. 2 Hari 1:15

Gisultihan si Elias nga dili mahadlok. Nganong nahadlok si Elias? Ang problema naggikan sa pagkahuman sa mga panghitabo sa Mt Carmel.

Ug si Elias miingon kanila: Kuhaa ang mga manalagna ni Baal; ayaw itugot nga makaikyas ang usa kanila. Ug ilang gikuha sila: ug si Elias nagdala kanila ngadto sa sapa sa Cison, ug gipatay sila didto. 1 Hari 18:40

Sa wala pa patya ni Elias ang mga propeta ni Baal siya mibarog nga walay kahadlok sa atubangan sa hari ug sa tanan niyang mga tawo. Sa wala pa niini, si Elias gipangita sulod sa kapin sa tulo ka tuig human sa walay kahadlok nga miadto sa atubangan sa hari aron sa pagsulti kaniya nga walay ulan. Walay paghisgot nga si Elias nahadlok niining tanan nga mga kasinatian. Human lamang mapatay ni Elias ang tanang propeta ni Baal *pinaagi sa espada* nga siya nahadlok.

Unya si Jezabel nagpadala ug usa ka sulogoon ngadto kang Elias, nga nagaingon: Sa ingon niana ipabuhat sa mga dios kanako, ug labaw pa usab, kong dili ko himoon ang imong kinabuhi nga ingon sa kinabuhi sa usa kanila sa pagkaugma niining taknaa. (3) Ug sa diha nga siya nakakita niana, siya mitindog, ug milakaw tungod sa iyang kinabuhi, ug miadto sa Beer-seba, nga sakup sa Juda, ug gibiyaa ang iyang alagad didto. 1 Hari 19:2-3

Mopatim-aw nga adunay usa ka bali nga prinsipyo nga may kalabutan sa bulawan nga lagda ug ingon niini. "Unsang sayop nga mga butang ang imong gibuhat sa uban nga imong gikahadlokang nga ilang buhaton kanimo." Mao gayod kini ang kasinatian ni Cain.

Ug si Cain miingon kang Jehova: Ang akong silot labi pang daku kay sa akong maantus. (14) Ania karon, ikaw naghingilin kanako niining adlaw gikan sa nawong sa yuta; ug gikan sa imong nawong ako pagatagoan; ug ako mahimo nga usa ka kagiw ug usa ka maglaaglaag diha sa yuta; **ug kini mahitabo, nga bisan kinsa nga makakita kanako, mopatay kanako.** Genesis 4:13-14

Human si Elias nakaikyas sa mga kamot sa daotan nga si Jezebel siya misulti og usa ka butang nga katingad-an.

Apan siya sa iyang kaugalingon miadto sa usa ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, ug miabut ug milingkod sa ilalum sa usa ka kahoy nga enebro: ug siya nangayo alang sa iyang kaugalingon nga siya mamatay; ug miingon: Igo na; karon, Oh Jehova, kuhaa ang akong kinabuhi; kay ako dili labaw pa kay sa akong mga amahan. 1 Hari 19:4

Si Elias midagan alang sa iyang kinabuhi apan mihangyo sa Dios nga kuhaon ang iyang kinabuhi. Nganong dili na lang pasagdan nga

patyon siya ni Jezebel? Dayon iyang gidugang ang makapaguol nga mga pulong “kay ako dili man mas maayo kay sa akong mga amahan.” Unsay iyang gipasabot niini? Ang iyang pagkumpisal sa Dios sa ulahi nagpadayag sa motibo.

Ug siya miadto didto sa usa ka langub, ug mipahulay didto; ug, ania karon, ang pulong ni Jehova midangat kaniya, ug siya miingon kaniya: Unsay imong gibuhath dinhi, Elias? (10) Ug siya miingon: Ako nangabugho sa hilabihan tungod kang Jehova, ang Dios sa mga panon; kay ang mga anak sa Israel mingbiya sa imong tugon, gigun-ob ang imong mga halaran, ug gipamatay ang imong mga manalagna sa pinuti: ug ako, ako na lamang, ang nahabilin; ug gipangita nila ang akong kinabuhi, aron sa pagkuha niini. 1 Hari 19:9-10

Gibubo ni Elias ngadto sa Dios ang iyang kasagmuyo ug kasagmuyo sa mga kapakyasan sa Israel, ug ang pagpatay sa mga propeta sa Dios pinaagi sa espada. Si Elias naglaum nga ang nasud maghiusa sa iyang kiliran ug motabang kaniya sa pagreporma sa gingharian. Sa dihang gihulga siya ni Jezebel, naglaum siya nga ang tanan mobarug uban kaniya aron mapildi ang iyang katuyoan apan gibiyaan siya nga nag-inusara. Morag kawang lang ang tanan. Gipadayag usab ang iyang motibo sa pagpatay sa mga manalagna ni Baal. Gipamatay nila ang mga propeta sa Dios pinaagi sa espada. Ang silot sa idolatriya nga gihatag sa balaod ni Moises mao ang kamatayon pinaagi sa pagbato, dili pagpatay kanila sa espada. Atong hisgotan ang silot sa pagbato sa laing kapitulo, apan ang punto mao nga si Elias wala mosunod sa proseso nga gilatud sa Kasulatan alang sa pag-atubang sa idolatriya. Kini nagpadayag nga bisan pag si Elias nagtinguha sa pagpasidungog sa matuod nga Dios, siya mihimo niana sa sayop nga paagi. Kini nagkonektar kanato balik sa istorya sa mga disipulo. Ilang gihigugma ug gipasidunggan ang ilang agalon, apan ang ilang gugma gipukan ni Satanas sa dihang ang mga butang wala mahitabo sumala sa ilang gusto ug ang espiritu sa pagpanimalos napadayag. Busa haom nga ang mga tinun-an diha sa ilang espiritu mosumpay sa istorya ni Elias tungod kay kini nagpakita sa susama nga espiritu. Gipahinumduman kami nga:

Si Elias usa ka tawo nga adunay kinaiya sama sa atoa... Santiago 5:17 (NKJV)

Si Elias nahibalo nga ang mga manalagna ni Baal takos sa kamatayon, apan ang iyang paagi sa pag-atubang niini nga butang nakapahimo kaniya sa paglihok sa paagi nga dili sa sugo sa Dios. Kini napamatud-an pinaagi sa iyang kalit nga kahadlok sa kamatayon nga wala niya masinati kaniadto. Kini nga kahadlok diha gihapon kang Elias sa dihang giduol siya sa tanang sundalo. Ingon nga si Elias mipatay pinaagi sa espada siya nahadlok nga siya mamatay pinaagi sa espada. Bisan tuod ang kapitan walay pagduhaduha nga si Elias usa ka tawo sa Dios, si Elias mismo nakigbisog sa iyang kahadlok sa kamatayon ug kon siya dili pa mas maayo kay sa iyang mga amahan. Gipahimuslan ni Satanang ang pagduhaduha ni Elias, nag-aghat kaniya sa pagpahayag niini pinaagi sa pag-ingon:

Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. 2 Hari 1:10

Kini susama niining mga pulong nga gilitok ni Satanang:

Kong ikaw mao ang Anak sa Dios, sugoa nga kining mga bato mahimong tinapay. Mateo 4:3

Ang paggamit sa diosnong gahom aron sa pagpasalig sa usa ka tawo sa ilang baroganan uban sa Dios maoy kakulang sa pagtuo. Kita kinahanglan nga motuo pinaagi sa pagtuo nga kita mga anak sa Dios pinaagi sa kung unsa ang gisulti sa Dios kanato. Sa unsang paagi ang 50 ka tawo nakabeneepisyo niining pagpasundayag sa gahom? Sa unsang paagi kini nakatabang nila nga motuo sa ilang gisulti na mahitungod ni Elias nga usa ka tawo sa Dios? Ang usa nga walay kasigurohan mahitungod niini mao si Elias. Kining kawalay-kasegurohan nakapalimot kang Elias nga ang Dios wala diha sa kalayo, ug siya nadaog sa sugyot ni Satanang sa pagtawag ug kalayo niining mga tawhana. Aduna ba kitay ebidensiya nga si Satanang makadala ug kalayo gikan sa langit ug makasunog sa mga tawo?

Ug si Jehova miingon kang Satanang: Ania karon, ang tanan nga anaa kaniya anaa sa imong gahom; lamang sa iyang kaugalingon ayaw ibutang ang imong kamot. Busa si Satanang mipahawa gikan sa atubangan ni Jehova.... (16) Samtang nagsulti pa siya, may lain usab nga miabut, ug miingon: Ang kalayo sa Dios nahulog gikan sa langit, ug nasunog ang mga karnero, ug ang mga sulogoon, ug

giut-ut sila; ug ako lamang ang nakalingkawas nga nag-inusara sa pagsulti kanimo. Job 1:12, 16

Adunay pipila ka mga pangutana nga nagpabilin pa. Kung gilimbongan ni Satanas si Elias pinaagi sa iyang pagduhaduha sa kaugalingon unsaon nga sa sunod nga kapitulo si Elias mabalhin sa langit? Morag dili makatarunganon nga hunahunaon nga ang paghimo sa usa ka dako nga sayup sa hapit na matapos ang iyang yutan-on nga kinabuhi kinahanglan gantihan sa usa ka direkta nga agianan padulong sa langit ug kinabuhing dayon. Kung atong hisgotan si Juan Bautista nagduhaduha siya nga si Jesus mao ang Mesiyas sa wala pa siya mamatay.

Karon sa diha nga si Juan nakadungog didto sa bilanggoan sa mga buhat ni Kristo, siya nagpadala ug duha sa iyang mga tinonan, (3) Ug miingon kaniya: Ikaw ba kadtong moanhi, o maghulat pa ba kami ug lain? Mateo 11:2-3

Si Jesus mitubag sa mga tinun-an nga gipadala ni Juan niining mga pulonga:

Si Jesus mitubag ug miingon ngadto kanila, Lakaw ug sultihi pag-usab kang Juan ang mga butang nga inyong nadungog ug nakita: (5) Ang mga buta nakadawat sa ilang igtatan-aw, ug ang mga bakol nakalakaw, ang mga sanlahon nangahinlo, ug ang mga bungol nakadungog, ang mga patay nangabanhaw. , ug ang mga kabus gisangyaw ngadto kanila. (6) Ug bulahan siya, bisan kinsa nga dili mahipangdol tungod kanako. Mateo 11:4-6

Wala gisulti sa Biblia kung unsaon pag-responde ni Juan. Apan sa paagi sa paghisgot ni Jesus bahin kang Juan morag dayag nga nabuntog ni Juan ang iyang mga pagduhaduha ug andam alang sa pagkamartir. Si Jesus miingon:

Ug kon kamo buot modawat niini, siya mao si Elias nga umalabut. Mateo 11:14

Gisultihan usab kita:

Siya [Juan] usab magauna Kaniya diha sa espiritu ug gahum ni Elias,... Lucas 1:17

Si Juan Bautista naghimo ug usa ka gamhanang buhat alang sa Dios ug unya adunay usa ka dakong krisis sa pagtuo nga iyang gibuntog, nga miresulta sa iyang pagkaandam alang sa kamatayon. Sama kini sa espiritu ni Elias nga nagbuhat ug dakong buluhaton para sa Dios ug unya adunay dakong krisis sa pagtuo sa kataposan sa iyang ministeryo. Gibuntog ni Elias ang iyang pagduhaduha sa kaugalingon nga maoy hinungdan sa usa ka kalayonhong kamatayon sa usa ka gatos ka tawo, ug nabalhin. Kini usa ka bililhon nga leksyon alang kanatong tanan, nga ang mga matarung mabuhi pinaagi sa pagtoo ug dili sa merito sa ilang nahimo. Ang paghubad ni Elijah human sa maong dakong kapakyasan naghatag kanatong tanan og dakong paglaum nga kita usab mahubad human makita kon unsa kita ka huyang ug kawalay mahimo. Maglipay kita nga ang kaluwasan anaa sa mga merito ni Kristo lamang, dili sa gituohang mga buhat sa mga bayani nga mga propeta nga makalaglag sa uban sa ngalan sa Dios samtang nagdepensa sa ilang kaugalingon.

Ang laing pangutana nga kinahanglang tagdon mao nga nganong gitugotan sa Dios kining mga tawhana nga laglagon ni Satanas pinaagi sa kalayo? Ingon nga kini nga mga tawo mga alagad sa hari sa Israel nga mitugyan sa iyang kaugalingon ngadto kang Baal-zebul ang dios sa Ekron, kining mga tawohana walay panalipod batok sa maglalaglag. Ingon nga si Satanas nakahimo sa pagduol niini nga mga tawo, siya kinahanglan nga makahimo sa pagpatay kanila sa usa ka paagi nga nagpakita nga ang Dios nagbuhat niini. Kini mao ang hapit hingpit nga limbong; buhata ang buhat ug kombinsihon ang kalibutan nga ang Dios ang nagbuhat niini. Ang mga kahadlok ni Elias gipahimuslan ni Satanas sa paghatag kaniya sa alibi nga iyang gikinahanglan. Kini nga plano malampuson kaayo tungod kay kadaghanan sa mga tawo nagtuo nga gisunog sa Dios ang mga tawo, apan salamat nga gisultihan kita ni Jesus nga dili kini Iyang Espiritu. Siya ang Manluluwas ug dili ang tiglaglag.

Pagkanindot nga mahibaloan nga ang atong bililhong Manluluwas nga mikugos niadtong gamayng bata ngadto sa Iyang mga bukton ug mipadayag kanato sa kadako sa Iyang gingharian, mao ang Manluluwas nga kita makasalig. Dili niya kita daoton sa bisan unsang paagi, tungod kay si Jesus mao ang Magbalantay, dili ang Magpatay;

Gitultolan niya ang iyang mga karnero sa daplin sa malinawon nga tubig ug wala niya sila gipaantos hangtod sa kamatayon. Apan adunay daghan pa bahin sa kalayo nga kinahanglan natong tagdon sa dili pa kita makasiguro nga ang atong Amahan sa langit tinuod nga dili kita kinahanglan nga mahadlok.

7. Ayaw Pagahi-a ang Inyong mga Kasingkasing

Sa ikatulo nga kapitulo atong gikonsiderar ang kamatayon sa krus ug ang talagsaong gugma nga gipakita niini. Sa ika-upat nga kapitulo atong gitan-aw ang giladmon sa kalumo sa relasyon sa Amahan ug Anak. Kining duha ka kamatuoran naghatag kanato og importante nga pundasyon nga masabtan ang kinaiya sa Dios ug ang kinaiyahan sa Iyang gingharian. Ang kapitulo siyam sa Lucas naghatag kanato og usa ka maayong sugilanon nga nagpakita kung unsay mahitabo kon mosupak kita sa krus. Naghatag kini kanato og hulagway kung giunsa pagtugot sa mga tawo ang ilang kaugalingon sa pagtinguha sa Dios nga sunogon ang mga tawo nga buhi agig bayad sa ilang mga sala nga nagtuo nga kini nahuyon sa Iyang kinaiya.

<p>Lucas 9:18-20 Mat 16:13-17 Marcos 8:27-29</p>	<p>Gipadayag ang relasyon sa Amahan ug Anak</p>	<p>Si Pedro nagsulti nga si Jesus mao ang Kristo sa Dios. Girekord ni Mateo nga si Pedro miingon nga Siya mao ang Kristo, ang Anak sa buhi nga Dios. Gisultihan ni Jesus si Pedro nga kini nga kahibalo usa ka espirituhanon nga pagpadayag gikan sa Amahan ug walay tawo nga makakat-on niini sa iyang kaugalingon gawas sa pagpakita sa Dios niini sa kaniya.</p>
--	---	---

<p>Lucas 9:21-22</p> <p>Mat 16:21-23</p> <p>Marcos 8:31-33</p>	<p>Unang Pasidaan sa krus.</p>	<p>Si Jesus naghatag ug unang pasidaan bahin sa pagdumot sa tawo sa mapinasakopong Anak sa Dios ug kon sa unsang paagi Siya pagapatyon. Si Pedro kusganong mitubag niini ug nagingon nga kini dili mahitabo! Si Pedro nagdumili sa pagtugot sa iyang mga ambisyon alang sa pagkadako nga ilansang sa krus. Kini usa ka paglimod sa krus. Gibadlong ni Jesus ang espiritu ni Satanas nga nagdasig sa komento ni Pedro.</p>
	<p>Unang Pagpagahi</p>	<p>Walay rekord ni Pedro o sa mga disipulo nga mitubag sa umaabot nga krus ug unsaon nila pagpangandam. Nagsugod kini sa pagpagahi sa mga kasingkasing sa mga disipulo sa mga pag-antos ni Kristo ug ang Iyang krus.</p>
<p>Lucas 9:23-27</p> <p>Mat 16:24-28</p> <p>Marcos 8:34-38</p>	<p>Tawag sa pagpas-an sa krus sa pagdumili sa kaugalingon</p>	<p>Si Jesus nagpasidaan sa mga disipulo nga kinahanglan nilang biyaan ang ilang kalibutanong ambisyon kung gusto nilang mosunod Kaniya. Walay kalibutanong dungog sa dalan nga Iyang gilaktan. Aduna lamang pagdumili sa kaugalingon ug pagserbisyo sa uban.</p>
<p>Lucas 9:28-36</p> <p>Mat 17:1-8</p> <p>Marcos 9:1-6</p>	<p>Ang Amahan misugo kanila sa pagpaminaw sa Iyang Anak.</p>	<p>Sa kaluoy ang Amahan nagpadayag sa himaya sa Iyang Anak ug nag-awhag kanila sa pagpamati sa Iyang gisulti. Ang miagi nga pagdumili sa krus nagpasabot nga ang mga tinun-an walay hingpit nga gugma ug busa nahadlok sila pag-ayo sa tingog gikan sa langit. Ang kahadlok adunay kasakit. "Siya nga nahadlok dili hingpit sa gugma." 1 Juan 4:18.</p>

<p>Lucas 9:37-42</p> <p>Mat 17:14-21</p> <p>Marcos 9:14-29</p>	<p>Ang pagkawalay pagtuo gipadayag</p>	<p>Ang pagdumili sa pagdawat sa krus nagsugod sa pagpadayag sa iyang kaugalingon sa pagkawalay pagtuo. Ang mga tinun-an wala makapahingilin sa demonyo kay ang ilang mga kasingkasing naapektuhan gihapon sa ilang tinguha nga mahimong bantugan. Gitawag ni Jesus ang ilang kakulang sa pagtuo ingong usa ka pasidaan.</p>
<p>Lucas 9:44-45</p> <p>Mat 17:22-23</p> <p>Marcos 9:31-32</p>	<p>Ikaduhang pasidaan sa krus. Ang kasingkasing labaw pang migahi.</p>	<p>Sa gugma si Hesus nag-ingon pag-usab sa krus aron sa pagtabang kanila sa pagtugyan sa ilang gihambin nga ambisyon apan pag-usab ilang gisalikway kini nga tawag sa paghinulsol ug sa yano misulod sa kasubo mahitungod sa unsay iyang gisulti. Ang ilang kasingkasing mas migahi tungod niini.</p>
<p>Lucas 9:46-48</p> <p>Mat 18:1</p> <p>Marcos 9:33-38</p>	<p>Ang hakog nga ambisyon mitubo</p>	<p>Ang mga disipulo nag-abli sa pultahan kang Satanas, nga nagpasulay kanila sa paghisgot kung kinsa kanila ang labing dako. Si Jesus mitubag pinaagi sa pagbutang og gamay nga bata sa ilang taliwala ug gipasidan-an sila nga gawas kon sila mahisama niini nga bata dili sila makasulod sa gingharian sa langit.</p>
<p>Lucas 9:49-50</p> <p>Marcos 9:38-39</p>	<p>Ang espiritu sa pagmando nagpakita.</p>	<p>Tungod kay ang mga tinon-an nangita alang sa labing dako nga posisyon dili nila gusto nga adunay bisan kinsa nga mokuha niana nga posisyon ug busa naggamit sa usa ka espiritu sa kusog ngadto sa ilang gihunahuna nga mga kakompetensya.</p>

Lucas 9:51-54	Ang espiritu sa pagpatay nagpakita ug gipakamatar ung pinaagi sa Kasulatan.	Sa pagdumili sa krus sa pagdumili sa kaugalingon ang mga kasingkasing sa mga disipulo gikuha sa usa ka espiritu sa garbo nga mitultol sa pagpugong ug dayon sa pagpatay. Ang kagahi sa ilang mga kasingkasing mitultol kanila nga walay nakitang daotan sa pagpatay sa mga tawo sa ngalan sa Dios.
---------------	---	--

Ang mga disipulo dili gustong modawat sa mga pasidaan ni Jesus mahitungod sa Iyang nagsingabot nga kamatayon sa mapintas nga mga kamot sa mga lider sa nasod. Ilang gibutang ang tanan nilang ambisyon alang sa nasudnong kabantugan diha Kaniya; ilang nasabtan si Kristo dili ingon nga Siya mao apan sa ilang gusto nga Siya mamahimo. Ang ilang pangandoy mao nga si Kristo mahimong Barabas¹, ug nahimong abog. Gipili nila nga dili mogakos sa krus ug magsugod sa pagsabot sa grabeng pag-antos sa relasyon nga nasinati ni Kristo matag adlaw sa pagkakita sa halos tanan nga nagsalikway ug nagtamay sa Iyang mensahe, misyon, ug sa Iyang persona isip representante sa Amahan. Hinunuoa, ilang gipili nga ibaliwala kini nga pag-antos nga nagpagahi sa ilang mga kasingkasing.

Sa diha nga sa bautismo ni Jesus, ang langitnong Amahan nagpahibalo sa kalibutan sa Iyang halalum nga paghigugma alang sa Iyang Anak; giablihan ang pultahan aron masabtan gayud ang gugma, kalumo, ug pagkasensitibo sa Dios ug sa Iyang Anak. Kini nga pagkasensitibo mao ang hinungdan nga gipas-an Nila kining makalilisang nga krus sa kasakit pinaagi sa pagdumili sa kaugalingon. Matag adlaw ang ilang mga kasingkasing gikuniskunis sa tawhanong kahakog, garbo, ug pagpatuyang. Ang mahigugmaong kagawasan nga kinaiya sa Dios nagtugot sa mga tawo sa pagpadayon sa

¹ Si Barabas maoy usa ka politikanhong lider sa panahon ni Kristo nga nagpasiugda sa pagpukan sa Romanhong pagkontrolar sa Israel. Gipasiugda niya ang kapintasan aron makab-ot kini nga katuyoan ug giangkong nga usa ka mesyanic nga numero. Ang iyang ngalan nga Barabas nagkahulogang “anak sa amahan” ug mao ang bug-os nga huwad ni Kristo nga mao ang tinuod nga Anak sa Amahan.

pagtamay ug pagsalikway Kaniya sulod sa mga katuigan ug wala gayud Siya mobalos. Gitugotan niya ang ilang mga kasingkasing nga mogahi ug subo nga nagtan-aw kanila nga naglaglag sa ilang kaugalingon samtang nagtinguha nga pugngan sila sa pagbuhat niini. Ang mga tinon-an gidapit sa pagsugod sa pagsabot sa kahayag niini nga gugma, apan ang krus dili mao ang ilang gusto ug, ingon nga ang Israel misulti kang Moises sa pagtabon sa kahayag sa Iyang nawong, ang mga disipulo nagbutang ug usa ka tabil sa ilang mga kasingkasing aron sa pagpugong sa kamatuoran gikan sa pagpahumok kanila.

Sa dihang si Cain ug Abel nagtan-aw sa kamatayon sa nating karnero, si Cain nagbutang ug usa ka tabil sa iyang kasingkasing aron sa pagtabon sa kahulogan sa pag-antus, ug sa ingon ang nating karnero sa tinuod nahimong usa ka hinungdan sa pagpagahi sa iyang kasingkasing nga nag-andam kaniya sa pagpatay sa iyang igsoon. Samtang nagtan-aw si Abel sa nating karnero nagkurog siya samtang nagpalandong sa mga implikasyon niini. Naghunahuna siya sa Kordero sa Dios nga nabuak alang kanato ug mihilak siya uban ang masulub-on nga kasingkasing. Ang samang halad nga nating karnero naghatag ug bug-os nga kaatbang nga resulta sa duha ka lalaki.

Ingon niana ang kahayag sa krus. Ang kahayag hayag kaayo nga kita kinahanglan nga mahulog sa Bato ug mabuak o mosukol ug mahimong gahi sama sa usa ka bato ug tungod niini madugmok sa atong kaugalingon nga pagkasad-an sa diha nga kita sa katapusan mag-atubang sa kamatuoran sa gugma sa Dios.

Kini nga mga prinsipyo hinungdanon aron masabtan nato ang mga istorya sa Biblia sa hustong paagi. Gawas kon kita makadawat sa malumo nga gugma sa Amahan alang sa Iyang Anak ang atong mga kasingkasing dili gayud mahumok sa paghubad sa mga paghukom sa Dios. Ang mahigugmaong amahan dili gayod magsunog sa iyang mga anak nga buhi, nga magbubo ug tinunaw nga asupre diha kanila samtang sila motiyabaw sa himalatyon nga kasakit. Ang pagtuo nga mahimo kini sa Dios mao ang wala pagsabot sa relasyon sa Amahan ug sa Iyang Anak ug sa grasya nga nagaagas gikan kanila ngadto sa uniberso. Ang wala pagsabot sa krus maoy hinungdan nga ang mga

tawo makalimot sa kasakit nga Iyang naagian sa dihang gitamay, gidumtan, ug gisalikway; apan Siya nagdumili sa pagtugyan niadtong nagsalikway Kaniya. Iyang gibiyaan ang Iyang kasingkasing nga bukas hangtud sa katapusan, naglaum nga ang mga makasasala mobalik ngadto Kaniya. Kung sa katapusan ilang isalikway ug hingpit nga motalikod gikan Kaniya, ang matag pagsalikway makahatag Kaniya sa hilabihang kasakit. Kini usa ka kasakit nga kita nga mga makasasala molikay gikan sa kasubo ug kasuko. Dili gayod namo tugotan ang usa ka tawo nga magbuhat niini kanamo balik-balik. Ang pagbiya sa Iyang kasingkasing nga bukas sa pagsalikway mao ang tinuod nga krus sa Amahan nga gipakita sa Iyang Anak.

Ang gahum ug misteryo sa krus nagpatin-aw sa tanang ubang mga misteryo mahitungod sa mga paghukom sa Dios. Bisan asa nato makita ang mga paghukom nga nahulog sa mga tawo diha sa Kasulatan kinahanglan natong hubaron sila diha sa kahayag sa krus kay kini mao ang dapit nga ang kaluoy ug hustisya maghalok sa usag usa. Ang Kasulatan nagsulti kanato:

Gitubos kita ni Kristo gikan sa tunglo sa balaod, nga nahimo nga usa ka tunglo alang kanato: kay nahisulat na, Tinunglo ang tanan nga gibitay sa usa ka kahoy: Galacia 3:13

Apan siya gisamaran tungod sa atong mga kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan: ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw niya; ug pinaagi sa iyang mga labod kita nangaayo. Isaias 53:5

Si Jesus mibayad sa suhol ug nag-antus sa tunglo sa sala. Siya namatay sa kamatayon niadtong sa katapusan sa panahon nagdumili sa kaluwasan ug mipili hinoon sa pagpakamatay. Kung si Jesus namatay sa usa ka kamatayon nga lahi kay sa kamatayon sa katapusan sa panahon nan Siya wala mobayad sa bayad sa sala. Ang pangutana mao, Nag-antos ba si Jesus sa kalayo sa impiyerno? Kon ang kataposang kamatayon sa mga daotan makapasunog kanila sa kalayo sa impiyerno ug si Jesus wala mobayad niana nga bili, nan Siya wala mobayad sa silot sa sala. Nasinati ba ni Jesus ang kalayo sa krus? Matikdi kon giunsa pagkonektar ni Pablo ang pagbuhat og maayo ngadto niadtong dili angayan niini ngadto sa mga бага sa kalayo ngadto sa kalag.

Busa kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a siya; kon siya giuhaw, paimna siya; Roma 12:20

Sa diha nga ang mga anak sa Israel nakakita sa himaya sa Dios didto sa Mt Sinai kini mipakita kanila ingon nga nagaut-ut nga kalayo.

Ug ang talan-awon sa himaya ni Jehova ingon sa nagaut-ut nga kalayo ibabaw sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. Exodo 24:17

Sa diha nga ang dili hinakog nga gugma sa Dios ipadayag ngadto sa usa ka hakog nga tawo, ang pagbati sa pagkasad-an nga ilang nasinati mosilaob pag-ayo sa kasingkasing nga kini hinungdan sa pisikal nga kasakit. Ang kasinatian ni Jesus sa krus gitagna sa daghang mga Salmo.

Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaaan mo ako? nganong halayo ka sa pagtabang kanako, ug sa mga pulong sa akong pagngulob? Salmo 22:1

Ako amang uban ang kahilum, ako naghilum, bisan gikan sa maayo; ug naukay ang akong kasubo. (3) **Ang akong kasingkasing nag-init sa sulod nako, samtang ako naghunahuna nga ang kalayo misilaob:** unya misulti ako uban sa akong dila, Salmo 39:2-3

Ang mga kagul-anan sa kamatayon milibut kanako, Ug ang mga baha sa dili-diosnon nga mga tawo nakapahadlok kanako. (5) Ang mga kasubo sa Sheol naglibut kanako: Ang mga lit-ag sa kamatayon misantop kanako. (6) Sa akong kalisdanan misangpit ako kang Jehova, Ug mitu-aw ako sa akong Dios: Gipatalinghugan niya ang akong tingog gikan sa iyang templo, Ug ang akong pagtu-aw midangat sa atubangan niya, bisan sa iyang mga igdulungog. (7) Unya ang yuta miuyog ug mikurog; ang mga patukoranan usab sa mga kabungtoran ming-uyog ug nangauyog, tungod kay siya nasuko. (8) **May miutbo nga aso gikan sa iyang ilong, Ug kalayo gikan sa iyang baba milamoy: Mga бага mingsilaub tungod niini.** Salmo 18:4-8

Ang bayad sa sala mao ang kamatayon. Ang tinuod nga nagdala sa maong kamatayon mao ang pagkasad-an nga nasinati sa mga makasasala sa dihang giatubang nila kung unsa sila ka daotan. Ang bugtong paagi nga mapadayag ang daotan mao ang kung ang kinaiya sa Dios gipadayag nga lahi. Sa diha nga ang kinaiya sa Dios

mapadayag kini sama sa usa ka nagaut-ut nga kalayo ngadto sa mga dautan tungod kay, ingon nga ang makasasala nakasabut sa kaputli, pagkadili hakog, ug grasya sa Dios kon itandi sa ilang hakog, dautan nga kinaiya, ang pagbati sa pagkasad-an sama sa mga бага sa kalayo sa ilang mga kasingkasing. Sa pag-abot ni Kristo ang mga daotan pagalaglagon pinaagi sa kahayag sa pag-abot ni Kristo.

Ug unya ang Dautan igapadayag, nga pagalaglagon sa Ginoo pinaagi sa espiritu sa iyang baba, ug pagalaglagon uban sa kahayag sa iyang pag-abut: 2 Tesalonica 2:8

Si Kristo mao ang kahayag sa himaya sa Amahan, Hebreohanon 1:3 ug ang himaya sa Amahan mao ang Iyang kinaiya. Exodo 33:18; 34:6,7. Ang katahum sa kinaiya ni Kristo hingpit nga mapadayag sa Iyang pag-abot ug kini nga pagpadayag mahimong usa ka kalayo nga kalipay sa mga matarung ug kamatayon sa mga dautan.

Ang mao usab magainum sa vino sa kaligutgut sa Dios, nga ginaula nga walay sagol ngadto sa kopa sa iyang kapungot; ug siya pagasakiton sa kalayo ug asupre sa atubangan sa balaan nga mga manolonda, ug sa atubangan sa Kordero: Pinadayag 14:10

Ang pulong alang sa asupre mao ang *theion* nga gikan sa Theos nga nagkahulogang Dios ug nagdala sa kahulogan sa balaang insenso. Nagpasabot usab kini sa *pagkidlap*. Kung atong tan-awon ang insenso sa santuwaryo nga gihulagway sa langit atong namatikdan ang koneksyon sa kalayo.

Ug miabut ang laing manolonda ug mitindog sa atubangan sa halaran, nga may usa ka incensario nga bulawan; **ug gihatagan siya ug daghang insenso**, aron ihalad niya kini uban sa mga pag-ampo sa tanang mga santos diha sa bulawang halaran nga diha sa atubangan sa trono. (4) Ug ang aso sa inciense, nga miabut uban sa mga pag-ampo sa mga balaan, nagautbo sa atubangan sa Dios gikan sa kamot sa manolonda. (5) **Ug gikuha sa manolonda ang incensario, ug gipuno kini sa kalayo sa halaran**, ug gisalibay kini sa yuta: ug dihay mga tingog, ug mga dalogdog, ug mga kilat, ug usa ka linog. Pinadayag 8:3-5

Ang insenso nagrepresentar sa diosnong presensya sa Dios nga sama sa kalayo. Mao kini ang gipasabot sa asupre. Makita nato kini pag-usab sa Isaias:

Ania karon, ang ngalan ni Jehova nagagikan sa halayo, nga nagadilaab sa iyang kasuko, ug ang palas-anon niini mabug-at: ang iyang mga ngabil napuno sa kaligutgut, **ug ang iyang dila ingon sa nagaut-ut nga kalayo:** (28) Ug ang iyang gininhawa, ingon sa nga nagaawas nga sapa, moabut sa taliwala sa liog, aron sa pag-ayag sa mga nasud pinaagi sa ayagan sa kakawangan: ug adunay usa ka busal sa apapangig sa mga katawohan, nga makapasalaag kanila... (30) Ug igapabati ni Jehova ang iyang mahimayaong tingog, ug igapakita niya ang paghuyhoy sa iyang bukton, uban ang kapungot sa iyang kasuko, **ug uban ang siga sa kalayo nga magalamoy, uban ang pagsabwag, ug unos, ug ulan-nga-yelo...** (33) Kay ang Topheth giandam na sa kakaraan; oo, alang sa hari kini giandam; iyang gihimo kini nga halalum ug dako: ang pundok niini kalayo ug daghang sugnod; **ang gininhawa ni Jehova, sama sa usa ka sapa sa asupre, nagapasiga niini.** Isaias 30:27-28,30,33

Busa mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa mga panon: Tungod kay nagsulti kamo niining pulonga, ania karon, **himoon ko nga kalayo ang akong mga pulong sa imong baba, ug kining katawohan nga kahoy, ug kini magaut-ut kanila.** Jeremias 5:14

..kay ang gugma kusgan sama sa kamatayon; Ang pangabugho mabangis sama sa Sheol: Ang mga baga niini maoy mga baga sa kalayo, nga adunay labing mainit nga siga. Awit ni Solomon 8:6

Ang gugma sa Dios usa ka kalayo ug alang sa mga matarung ang pagdilaab sa maong gugma diha sa kasingkasing matahum. Mao kini ang nasinati sa mga disipulo sa adlaw sa Pentecostes.

Ug sa kalit miabut ang usa ka lanog gikan sa langit ingon sa huros sa makusog nga hangin, ug kini mipuno sa tibook balay diin sila nanaglingkod. (3) **Ug dihay nagpakita kanila nga mga dila nga nabahin ingon sa kalayo,** ug kini mitungtong sa ibabaw sa matag usa kanila. Buhat 2:2-3

Ang Kasulatan tin-aw nga nagsulti kanato nga adunay mga makapuyo niining kalayo sa kinaiya sa Dios; ang mga matarong nga modilaab hangtod sa kahangtoran sa kalayo sa gugma sa Dios, kay

ang Dios kalayo nga nagaut-ot. Hebreohanon 12:29. Samtang ang mga daotan nadugmok sa pagkasad-an sa ilang mga sala, kadtong nagsalig sa mga merito ni Kristo nagdilaab sa ilang mga kasingkasing sa gugma ug pagpasalamat.

Ang mga makasasala sa Zion nangahadlok; ang kahadlok nakapatingala sa mga salingkapaw. **Kinsa sa taliwala kanato ang makapuyo uban sa kalayo nga magaut-ut? kinsa ba sa taliwala kanato ang makapuyo uban sa mga kalayo nga walay katapusan?** (15) Siya nga nagalakat sa pagkamatarung, ug nagasulti sa matul-id; siya nga nagatamay sa ganancia sa mga pagdaugdaug, nga nagauyog sa iyang mga kamot gikan sa paghawid ug mga hiphip, nga nagatak-om sa iyang mga igdulungog gikan sa pagpamati sa dugo, ug nagapiyong sa iyang mga mata gikan sa pagtan-aw sa dautan; Isaias 33:14-15

Sa katapusan sa panahon ang makasasala makadawat sa iyang suhol, ug kinsay mobayad niini nga suhol?

Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon... Roma 6:23

Ang sala nagbayad sa suhol. Kini ang makapabug-at nga gibug-aton sa pagkasad-an ug ang pagkaamgo sa pagkahibalo nga samtang sa tibuok nilang kinabuhi ang makasasala nagsalikway sa mga pangamuyo sa Espiritu ni Kristo, adlaw-adlaw niyang gidunggab si Kristo sa iyang mapintas nga mga pulong ug daotang mga kinaiya ngadto sa uban. Sa diha nga ang makasasala makaamgo sa tanan nga iyang nabuhat ngadto kang Kristo pinaagi sa iyang kinabuhi, ang iyang kaugalingon nga pagbati sa hustisya mangayo sa kamatayon. Sama kang Cain ang makasasala mosinggit, “Ang akong kasal-anan labaw pa kay sa mapasaylo.”

Kining tibuok nga kasinatian gidala ni Kristo sa krus. Siya nag-antus sa kalayo sa impyerno. Siya nahimo nga sala alang kanato ug mibati sa mabug-at nga kabug-at sa sala diha Kaniya samtang Iyang gihurot ang tunglo. Ang Iyang nasinati sa krus mao ang masinati sa mga daotan sa katapusan sa panahon.

Ug mitungas sila sa halapad nga yuta, ug gilibutan nila ang campo sa mga balaan, ug ang hinigugma nga ciudad: ug ang kalayo nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, ug milamoy kanila. (10) Ug ang yawa nga nagpahisalaag kanila gitambog ngadto sa

linaw nga kalayo ug asupre, diin atua ang mananap nga mapintas ug ang mini nga manalagna, ug pagasakiton sila adlaw ug gabii hangtud sa kahangturan. Pinadayag 20:9-10

Sa makausa pa ang Kasulatan nagsulti kanato kon sa unsang paagi mamatay si Satanas:

Imong gihugawan ang imong mga balaang puloy-anan tungod sa kadaghanon sa imong mga kasal-anan, pinaagi sa kasal-anan sa imong patigayon; **busa magpagula ako ug kalayo gikan sa imong taliwala, kini magalamoy kanimo**, ug dad-on ko ikaw nga abo sa ibabaw sa yuta sa atubangan sa tanan nga makakita kanimo. Ezequiel 28:18

Kini nga teksto naghatag og klaro nga sunod-sunod kung unsaon kini mahitabo:

1. Gihugawan ni Satanas ang iyang kaugalingon pinaagi sa kadaghan sa iyang kasal-anan ug gibaligya ang maong mga sala ngadto sa uban.
2. **Busa** ang sunod nga pulong naghatag sa resulta nga sangputanan.
3. *Magapagawas ako ug kalayo gikan sa imong taliwala* – ang kalayo sa pagkasad-an. Sa unsang paagi gipatungha kini sa Dios? Ang pagpadayag sa iyang kinaiya sa gugma nga gisulat sa balaod.
4. *Ug KINI molamoy kanimo*. Busa ang kalayo nga migula gikan sa sulod ni Satanas nga natawo sa iyang kasal-anan gikan sa kadautan mao ang molamoy kaniya.
5. **UG** unya si Satanas madala ngadto sa abo diha sa yuta **human** siya gilamoy.

Si Satanas dili makalikay nga makita ang tanan nga pagkadautan nga siya ug ang tanan nga pagkadautan nga iyang nahimo samtang naa sa presensya sa Dios. Ang mahigugmaong kaputli ug pagkabalaan sa Dios nga walay pagpakabana sa kaugalingon nagdala og hingpit ug bug-os nga pagkahukom sa kaugalingon nga mogawas gikan sa kasingkasing sama sa nagadilaab nga kalayo. Kini nga proseso milamoy kang Satanas. Human siya lamyon ug mamatay mahimo siyang abo sa yuta pinaagi sa nagahinlo nga kalayo.

Ang kalaglagan sa mga daotan gihulagway sa makasaysayan nga libro sa 2nd Esdras sa mosunod nga paagi:

Ug kini nga akong Anak mobadlong sa daotan nga mga buhat niadto nga mga nasud, diin tungod sa ilang daotan nga kinabuhi nahulog ngadto sa unos; (38) Ug igabutang sa atubangan nila ang ilang daotan nga mga hunahuna, ug ang mga pagsakit nga sila magsugod sa pagsakit, nga sama sa usa ka siga: ug siya molaglag kanila nga walay paghago pinaagi sa balaod nga sama kanako. 2 Esdras 13:37-38

Ang balaod nga nagpahinabo sa mga daotan sa maong pagsakit maoy usa gayod ka nagdilaab nga balaod apan kini gihatag diha sa gugma. Ang atong Manluluwas wala moanhi sa paghukom sa kalibutan kondili aron ang kalibutan maluwas pinaagi Kaniya. Ang balaod usa ka balaod sa gugma apan ang mga daotan mibati nga gikondenar niini tungod kay kini nagpakita sa kinaiya sa Dios.

Ug siya miingon: Si Jehova miabut gikan sa Sinai, Ug gikan sa Seir mibangon ngadto kanila; siya misidlak gikan sa bukid sa Paran, ug siya mianhi uban sa napulo ka libo sa mga balaan: gikan sa iyang toong kamot migula ang **usa ka kalayo nga balaod alang kanila.** (3) **Oo, gihigugma niya ang katawohan;** ang tanan niyang mga balaan anaa sa imong kamot: ug sila nanglingkod sa imong tiilan; ang matag usa makadawat sa imong mga pulong. Deuteronomio 33:2-3

Komosta ang kamatuoran nga ang Biblia nagsulti kanato nga ang mga daotan mahimong abo?

Ug pagatamakan ninyo ang mga daotan; kay sila mahimong abo sa ilalum sa mga lapalapa sa inyong mga tiil sa adlaw nga buhaton ko kini, nagaingon si Jehova sa mga panon. Malaquias 4:3

Sa diha nga ang sala sa katapusan nakabayad na sa iyang suhol ngadto sa mga daotan pinaagi sa tunglo sa pagkasad-an nga nahulog sa ibabaw nila samtang sila nagtan-aw sa kaputli sa matahum nga kinaiya sa Dios ang ilang mga patay nga lawas ibutang sa yuta. Unya ang mga lawas sa mga daotan mahimong abo.

Nga nagapaabut ug nagadali sa pag-abut sa adlaw sa Dios, diin ang mga langit nga nagadilaab mangatunaw, ug ang mga elemento mangatunaw sa hilabihang kainit? 2 Pedro 3:12

Adunay daghan nga naghulagway sa kataposang kamatayon sa mga daotan sama sa pagbutang sa usa ka masakiton nga iro nga nagbutang sa ubang mga kinabuhi sa peligro; busa, ang mananap kinahanglan ibutang sa ubos. Ang problema niini nga analohiya mao nga ang tag-iya sa iro dili magpasiga sa hinay nga nagdilaab nga kalayo nga mosunog sa iro sulod sa pipila ka mga adlaw samtang buhi pa kini, hinungdan nga kini misinggit ug nag-uwang sa kasakit sa wala pa kini mamatay. Kini nga ideya naggikan sa gahi nga kasingkasing. Ang atong Amahan sa langit dili gayod magbuhat ug sama niini. Kung imong masinati ang gugma sa Dios, dili gyud posible nga pasanginlan Siya sa hinay nga pagpaantos ug personal nga pagpatay sa bilyon-bilyon nga iyang mga anak. Ang rason ngano nga kini nga ideya halos gidawat sa tanan ug gitudlo sa Kristohanong kalibutan tungod sa pagdumili sa pagtugot sa reyalidad sa krus nga mosulod sa kasingkasing. Ang kasingkasing sa baylo nagpagahi sa kamatuoran sa sensitibo ug malumo nga kinaiya sa Dios, ug ingon sa nahitabo sa mga tinon-an, didto misulod ang ideya sa Dios nga nagpadala sa kalayo ug sa pisikal nga pagsunog sa mga tawo nga buhi.

Atong tun-an ang leksyon gikan sa mga disipulo ug matikdi ang sugo sa Amahan sa dihang nausab ang dagway sa Iyang Anak – “Pamatii Siya!” Atong paminawon ang Iyang nangamuyo nga tingog samtang Iyang gibutang ang usa ka bililhong gamay nga bata sa atong taliwala ug gikugos kana nga bata duol sa Iyang dughan ug nagsulti kanato “gawas kon ikaw mahimong usa ka inosenteng bata dili ka makasulod sa gingharian sa langit.” Ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing sama sa gihimo sa mga Israelita nga mihangyo kang Moises sa pagbutang ug taptap sa Iyang nawong sa dihang ang ebanghelyo gipadayag ngadto kanila.

Busa nasubo ako niadtong kaliwatana, ug miingon: Sa kanunay sila nangasayup sa ilang kasingkasing; ug sila wala makaila sa akong mga dalan. (11) Busa ako nanumpa sa akong kaligutgut, Sila dili makasulod sa akong kapahulayan. (12) Magmatngon, mga igsoon, tingali unya kang bisan kinsa kaninyo adunay usa ka

dautan nga kasingkasing sa pagkawalay pagtoo, sa pagbulag gikan sa buhi nga Dios. (13) Apan magdinasigay kamo ang usa ug usa sa matag-adlaw, samtang kini ginatawag karong **adlaw; aron walay bisan kinsa kaninyo nga magmatig-a tungod sa limbong sa sala.** (14) Kay kita nahimo nga umalambit ni Kristo, kon atong huptan nga malig-on ang sinugdan sa atong pagsalig hangtud sa katapusan; (15) Samtang ginaingon: Karong adlaw kong makadungog kamo sa iyang tingog, **ayaw pagpagahia ang inyong mga kasingkasing, ingon sa paghagit.** Hebreohanon 3:10-15

Kon imong pilion nga dili dawaton ang pagdumili sa kaugalingon sa krus ikaw anaa sa kapeligrohan sa pagpagahi sa imong kasingkasing samtang nagbasa sa Biblia sa walay pagtagad nga paagi ug nagpasidungog sa Dios sa kasakit ug kamatayon sa milyon-milyong tawo latas sa kasaysayan sa tawo. Karong adlaw kon makadungog ka sa Iyang tingog, ayaw pagahia ang imong kasingkasing.

8. Nganong Gisugo ang Pagbato sa mga Makasasala?

Ang pagsupak sa mga tinun-an batok sa krus nga nagapanginahanglan og paglimod sa kaugalingon nakapahimo kanila nga buot nilang ipapatay ang mga Samaritanhon nga walay pagtahod. Ang maong pagsupak, nga anaa sa kasingkasing sa mga lider nga Hudiyos, mao'y nakapahimo kanila nga buot nilang patyon si Jesus. Ang mga Hudiyos naggahin og daghang kusog sa pagsulay nga lit-agon si Kristo pinaagi sa iyang mga pulong ug mga buhat aron ilang mapahayag Siya nga usa ka bakakon ug mapapatay Siya. Usa sa daghang mga bitag nga gitukod alang kang Jesus gipasabot sa Ibanghilyo ni Juan:

Ug sayo sa kabuntagon siya miadto pag-usab sa templo, ug ang tanang mga tawo nangadto kaniya; ug siya milingkod, ug mitudlo kanila. (3) Ug ang mga escriba ug ang mga Fariseo nanagdala kaniya ug usa ka babaye nga hingdakpan sa pagpanapaw; ug sa gibutang nila siya sa taliwala, (4) Sila nagaingon kaniya: Magtutudlo, kining babayehana hingdakpan sa pagpanapaw, sa mao gayud nga buhat. (5) Karon si Moises diha sa Kasugoan nagsugo kanamo nga ang mga ingon niana kinahanglan pagabatoon: apan unsay igaingon mo? Juan 8:2-5

Para sa mga Pariseo kini morag hingpit nga lit-ag. Kon si Jesus nagtinguha sa pagluwas sa babaye gikan sa kamatayon sila makaakusar Kaniya sa paglapas sa balaod ni Moises. Kung Iyang gihukman siya sa kamatayon mahimo nilang akusahan Siya ngadto

sa Romanong Gobernador isip usa ka sedisyonista. Si Jesus nag-ingon na nga Siya wala mianhi aron sa pagbungkag sa balaod o sa mga propeta ug nga walay bisan usa ka tuldok sa balaod ang usbon. Si Moises nagsulat sa balaod:

Ug ang tawo nga makapanapaw sa asawa sa laing tawo, bisan siya nga makapanapaw sa asawa sa iyang isigkatawo, ang mananapaw ug ang mananapaw pagapatyon gayud. Levitico 20:10

Unya pagadad-on ninyo silang duruha ngadto sa ganghaan niadtong ciudadara, ug pagabatoon ninyo sila sa mga bato hangtud nga mamatay sila; ang dalaga, kay wala siya mosinggit, nga didto siya sa ciudad; ug ang tawo, tungod kay iyang gipakaulawan ang asawa sa iyang isigkatawo: sa ingon niana pagakuhaon mo ang dautan gikan sa imong taliwala. Deuteronomio 22:24

Kini nga babaye nasakpan sa mismong akto sa pagpanapaw. Sumala sa balaod angay siyang batoon hangtod mamatay. Ang babaye karon gitambog sa tiilan mismo sa Maghahatag-balaod aron Iyang ikahatag ang Iyang sentensiya. Importante nga hinumdoman nga ang Anak sa Dios mao ang naghatag sa balaod sa Mt Sinai.

Ngano man diay nga nag-alagad sa balaod? Kini gidugang tungod sa mga paglapas, hangtud nga ang kaliwat moabut kang kinsa ang saad gihimo; ug **kini gi-orden sa mga anghel diha sa kamot sa usa ka tigpataliwala**. Galacia 3:19

Kay adunay usa ka Dios, ug **usa ka tigpataliwala sa Dios ug sa mga tawo, ang tawo nga si Kristo Jesus**; 1 Timoteo 2:5

Si Jesus, ingon nga Pulong sa Dios, mao ang nagsulti sa mga panudlo nga "Dili ka manapaw." Karon nga ang babaye diha na sa Iyang tiilan, ang mga magsusumbong sa babaye naghulat aron makita kung unsa ang Iyang buhaton. Si Jesus miduko ug misugod sa pagsulat, nga dayag nga wala magtagad kanila. Unya misulti siya kanila nga nag-ingon:

Siya nga walay sala diha kaninyo, pasagdi nga siya unang mobato kaniya. Juan 8:7

Kini nga pahayag maayo kaayo ug nagbag-o sa hulagway nga gipanag-iya sa mga Pariseo. Dayag nga wala kini sa ilang natad sa

panghunahuna. Apan si Jesus nagpahayag lamang sa samang prinsipyo nga gihatag kang Moises mahitungod sa laing kaso sa pagbato nga ang usa ka tawo nagpasipala sa Dios.

Ug siya nga magapasipala sa ngalan ni Jehova, pagapatyon gayud siya, ug ang tibook nga katilingban magabato kaniya: maingon man ang dumuloong, ingon man siya nga natawo sa yuta, sa diha nga magapasipala siya sa ngalan ni Jehova; pagapatyon. (17) Ug ang makapatay ug bisan kinsa nga tawo, pagapatyon gayud siya. Levitico 24:16-17

Isulti mo sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Magbalaan kamo: kay ako, si Jehova nga inyong Dios, balaan man. Levitico 19:2

Unsa ang nahitabo dinhi? Ang tawo nga magpasipala kinahanglan nga pagapatyon pinaagi sa pagbato apan ang bisan kinsa nga makapatay ug laing tawo kinahanglan nga pagapatyon. Kung ang usa ka tawo magbato hangtod mamatay ang laing tawo nan dili ba siya makapatay ug laing tawo? Dili ba siya kuwalipikado nga patyon usab? Mahimo ba kini nga konektado sa hunahuna nga gisulti ni Jesus nga ang usa lamang ka tawo nga balaan ug walay sala ang adunay mga kredensyal sa pagpatay sa uban. Si Jesus mao lamang ang tawo nga walay sala ug busa unsa ang iyang gibuhat?

Sa dihang nagsulat si Jesus sa abog sa salog sa templo iyang gihatag ang tinuod nga espirituhanong aplikasyon sa unsay nahisulat sa balaod. Kung ang usa ka lalaki nagduda nga ang iyang asawa nakapanapaw, mahimo niyang dad-on siya sa pari aron mahimo ang balaod bahin sa pangabugho.

Ug ang sacerdote magadala kaniya sa haduol, ug magabutang kaniya sa atubangan ni Jehova: (17) Ug ang sacerdote magakuha ug tubig nga balaan sa usa ka sudlanan nga yuta; **ug sa abog nga anaa sa salog sa tabernaculo** ang sacerdote magakuha ug igabutang kini sa tubig: (18) Ug ang sacerdote magabutang sa babaye sa atubangan ni Jehova, ug magabukas sa tabon sa ulo sa babaye, ug magabutang sa halad sa handumanan. sa iyang mga kamot, nga mao ang halad sa pangabugho: ug ang sacerdote magabaton sa iyang kamot sa mapait nga tubig nga nagadala ug tunglo: (19) Ug ang sacerdote magasugo kaniya pinaagi sa usa ka panumpa, ug magaingon sa babaye: Kong walay lalake nakigdulong kanimo, ug kong ikaw wala mahimulang ngadto sa

kahugawan uban sa lain ilis sa imong bana, mahigawas ka gikan niining mapait nga tubig nga nagadala ug tunglo: (20) Apan kong ikaw mibulag ngadto sa lain ilis sa imong bana, ug kong ikaw mahugawan, ug may usa ka tawo nga mihigda ipon kanimo gawas sa imong bana: (21) Unya ang sacerdote magasugo sa babaye ug usa ka panumpa sa pagtunglo, ug ang sacerdote magaingon sa babaye: Ang Ginoo magabuhat ikaw usa ka tunglo ug usa ka panumpa sa taliwala sa imong katawohan, sa diha nga si Jehova magahimo sa imong paa nga madunot, ug sa imong tiyan mohubag; (22) Ug kining tubiga nga nagadala ug tunglo mosulod sa imong mga ginhawaan, aron mohubag ang imong tiyan, ug modunot ang imong paa: Ug ang babaye magaingon: Amen, amen. (23) **Ug ang sacerdote magasulat niini nga mga tunglo sa usa ka basahon, ug iyang papason sila sa mapait nga tubig:** Numeros 5:16-23

Kini nga mga lalaki nga nakadakop niini nga babaye sa mismong buhat sa pagpanapaw naghaylo kaniya ug nagpahimulos kaniya. Sama sa gisulat ni Jesus sa abog sa salog, ang Balaang Espiritu (gisimbolo sa tubig) nagdala sa kombiksyon sa mga lalaki nga hinungdan sa paghubag sa ilang tiyan ug pagkadunot sa ilang paa tungod sa kombiksyon sa sala. Nangabugho sila kang Kristo ug kini naglamoy kanila. Sama sa giingon sa salmista:

Sa diha nga ako nagpakahilum, ang akong mga bukog nangaluya tungod sa akong pagngulob sa tibook nga adlaw. Salmo 32:3

Imbes nga isulti ang ilang mga sala ug mangayog pasaylo, ninghawa kini nga mga tawo nga hilom, nagdala sa ilang mga sala nga nagpasamot sa ilang mga bukog nga magkatigulang.

Ug sa mitindog si Jesus sa iyang kaugalingon, ug walay bisan kinsa nga iyang hingkit-an kondili ang babaye, siya miingon kaniya: Babaye, hain na man kadtong mga magsusumbong kanimo? wala bay tawo nga nagsaway kanimo? (11) Siya miingon, Dili tawo, Ginoo. Ug si Jesus miingon kaniya: Ako dili usab magahukom sa silot kanimo: lumakaw ka, ug ayaw na pagpakasala. Juan 8:10-11

Ug kong ang babaye wala mahugawi, kondili mahinlo; unya siya mahimong gawasnon, ug manamkon ug kaliwat. Numeros 5:28

Gipasaylo ni Jesus kini nga babaye sa iyang sala; Iyang gipapas ang sinulat sa iyang sala sa mapait nga tubig nga Iyang imnon didto sa

krus, ug busa wala na siya mahugawi. Nakagawas siya ug ang tinuod nga binhi gipanamkon diha kaniya; iyang gipadayag ang Espiritu ni Jesus sa iyang kasingkasing.

Sa dihang gisultihan ni Jesus ang mga Pariseo “Siya nga walay sala ipalabay niya ang unang bato,” Iyang gipahayag ang sentensiya sa kamatayon ibabaw kaniya. Wala siya mosulay sa pagwagtang sa sumbong batok kaniya. Iyang gisiguro ang sumbong, ug ang babaye mobati nga sigurado nga siya mamatay. Pinaagi sa pagsulat sa yuta, gipahinumdom ni Jesus ang mga Pariseo nga dili nga sila walay sala, ug sila mibiya. Sa dihang mibiya ang tanang magsusumbong sa babaye, gipangutana siya sa Maghahatag-balaod kon aha ang mga magsusumbong kaniya. Iyang gipaila nga sila mibiya na, ug busa ang iyang kaso bug-os sa mga kamot sa Maghahatag-balaod. Siya miingon “ni ako mohukom kanimog silot,” lakaw ug ayaw na pagpakasala. Gipakita kanato sa Maghahatag sa Balaod kung giunsa Niya kanunay nga katuyoan ang paggamit sa balaod sa paghatag ug kaluoy. Kon Iyang giabsuwelto ang babaye dili unta siya magkinahanglan ug kaluoy, busa Iyang gipahayag ang sentensiya aron sa paghatag ug kaluoy. Mao kana ang tibuok katuyoan sa balaod. Ang balaod nagtinguha sa pagdala kanato ngadto kang Kristo aron kita mahimong matarong pinaagi sa pagtuo. Galacia 3:24.

Pagkamakapasubo nga hunahunaon nga ang mga lider sa mga Judio mituo gyud nga kabubut-on sa Dios nga kini nga babaye kinahanglan nga batoon hangtod mamatay. Dili namo gusto nga tabonan ang kamatuoran niini nga isyu. Kung ang mga Romano dili makontrol ug kini nga mga tawo gawasnon sa paggamit sa balaod ingon nga gusto nila nga sila unta makakuhag mga bato ug patyon kini nga babaye. Kini aktuwal nga gihimo sa kaso ni Esteban.

Unya sila misinggit sa usa ka makusog nga tingog, ug gisamponan ang ilang mga dalunggan, ug nanagdungan sa pagdasmag kaniya, (58) Ug giabog siya sa gawas sa siyudad, ug gibato siya: ug ang mga saksi mibutang sa ilang mga saput sa tiilan sa usa ka batan-ong lalaki, kansang ngalan mao si Saul. (59) Ug ilang gibato si Esteban, nga nagatawag sa Dios, ug nagaingon: Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu. Buhat 7:57-59

Kining mga tawhana mituo sa usa ka Dios nga determinado sa pagsilot sa mga makasasala pinaagi sa pagbato kanila hangtod sa kamatayon. Mahanduraw ba nato kining kabos nga batan-ong babaye nga gibunalan ug dakong bato sa kilid sa ulo ug natumba sa yuta sa kalisang? Sa dihang mahuman ang sugilanon, adunay magapahimutang nga usa ka gibungkag ug dugoan nga lawas sa yuta ingon usa ka pahimangno sa tanan nga ang Dios dili angay dulaan; kung magkasala ka, magabayad ka sa imong kinabuhi. Kana ba nga imahe nagpuno kanimo sa usa ka lawom nga pagbati sa gugma alang sa ingon nga usa ka Dios? Gusto ba nimo nga magmaya kanunay sa presensya sa ingon nga usa ka Binuhat nga nagdugmok sa mga makasasala sama sa walay pulos nga mga insekto?

Ngano man nga ang balaod ni Moises nagsugo nga ang mga tawo pagabatoon hangtod mamatay? Ang balaod nagpakita sa kinaiya sa Dios. Kung ang Dios nagsugo niini nga balaod nan wala ba kini magpasabut nga gusto Niya nga ibutang kini didto aron matuman kung gikinahanglan? Adunay usa ka hinungdanon kaayo nga prinsipyo nga kinahanglan natong tagdon dinhi ingon sa gipahayag ni Jesus.

Ayaw kamo paghukom, aron kamo dili pagahukman. (2) Kay sa unsa nga hukom nga inyong igahukom, kamo pagahukman: ug sa unsa nga sukdanan nga inyong itakus, kini pagatakson usab kaninyo. Mateo 7:1-2

Ang atong Amahan sa langit nagtukod ug sistema nga magtugot sa mga tawo nga hukman sumala sa ilang kaugalingong paghukom. Atong susihon kon diin gikan ang pagbato. Kini ang unang paghisgot sa pagbato sa Biblia.

Ug si Moises miingon: Dili matarung ang pagbuhat sa ingon; kay kami magahalad sa dulumtanan sa mga Egiptohanon kang Jehova nga among Dios: ania karon, kami maghalad sa dulumtanan sa mga Egiptohanon sa atubangan sa ilang mga mata, **ug dili ba nila kami batoon?** Exodo 8:26

Ang pagbato maoy usa ka batasan sa Ehipto. Ingon niini ang gihimo sa mga Egiptohanon sa paglapas sa ilang mga dios. Usa sa mga rason ngano nga gusto sa Israel nga moadto sa kamingawan aron maghalad tungod kay ang mga hayop nga ilang ihalad gisimba ingon

mga dios sa mga Ehiptohanon. Lagmit kaayo nga si Paraon nahibalo pag-ayo nga kon ang mga Israelinhon maghalad diha sa yuta, kini mag-ghat sa mga Ehiptohanon sa pagbato kanila. Nga ang mga Israelinhon misagop niini nga buhat dayag sa ilang gustong buhaton kang Moises.

Ug mitu-aw si Moises kang Jehova, nga nagaingon: Unsa ang pagabuhaton ko niini nga katawohan? hapit na sila mobato kanako. Exodo 17:4

Sa dihang si Caleb ug si Josue nangamuyo sa katawhan nga sila makatungas ug makailog sa yuta sa Canaan, ang tubag sa katawhan mao ang pagbato kanila.

Kong si Jehova nahamuot kanato, nan pagadad-on kita niya niining yutaa, ug kini igahatag niya kanato; usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. (9) Ayaw lamang kamo pagsukol batok kang Jehova, ni pagkahadlok sa katawohan sa yuta; kay sila maoy tinapay alang kanato: ang ilang panalipod mipahawa gikan kanila, ug si Jehova nagauban kanato: ayaw kahadlok kanila. (10) **Apan ang tibook katilingban nagsugo sa pagbato kanila sa mga bato.** Ug ang himaya ni Jehova nagpakita didto sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan sa tanang mga anak sa Israel. Numeros 14:8-10

Kon wala pa nanghilabot ang Dios, ila unta kining buhaton. Busa nganong gitugotan man sa Dios kining batasan sa Ehipto sa pagbato ngadto sa mga balaod alang sa Israel?

Tungod kay wala nila tumana ang akong mga tulomanon, kondili gisalikway nila ang akong kabalaoran, ug gipasipalahan ang akong mga adlaw nga igpapahulay, ug ang ilang mga mata nanagsunod sa mga dios-dios sa ilang mga amahan. (25) **Busa gihatagan ko usab sila ug kabalaoran nga dili maayo, ug mga tulomanon diin sila dili mabuhi;** Ezequiel 20:24-25

Kini nga mga balaod ug mga paghukom mahitungod sa pagbato dili maayo, ug mao ang mga silot nga gidugang sa balaod, nga nagsilot sa paglapas. Dili gyud maayo nga batoon hangtod mamatay! Kini nga mga silot nahiuyon sa ilang kaugalingon nga mga ideya sa paghukom alang sa paglapas ug nagpakita sa ilang kaugalingon nga panghunahuna ug mga paagi nga ilang nakat-unan gikan sa mga Ehiptohanon. Ingon sa gipatin-aw ni Jesus:

Kay nahadlok ako kanimo, tungod kay ikaw usa ka tawo nga magahi: nagakuha ka sa wala nimo ibutang, ug nagaani ka sa wala nimo ipugas. (22) **Ug siya miingon kaniya: Gikan sa imong kaugalingong baba pagahukman ko ikaw, dautan nga ulipon. Ikaw nahibalo nga usa ka estrikto nga tawo,** nga nagakuha sa wala nako ibutang, ug nagaani sa wala nako ipugas: Lucas 19:21-22

Ang mga Israelinhon nagtuo nga ang Dios maoy usa ka estrikto nga persona. Sa diha nga ilang nakita ang Iyang himaya alang kanila kini ingon sa usa ka nagaut-ut nga kalayo.

Ug ang talan-awon sa himaya ni Jehova **ingon sa nagaut-ut nga kalayo** ibabaw sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. Exodo 24:17

Hinumdumi nga ang mga Israelinhon mismo ang nagpraktis sa paglabay og bato aron pag-atubang sa paglapas. Sa dihang determinado ang Israel nga batoon si Moises sa Exodo 17:4, ilang gipadayag ang espiritu sa paghukom nga walay kaluoy. Ang Biblia nag-ingon:

Kay siya makabaton sa paghukom nga walay kaluoy, nga wala magapakita ug kaluoy; ug ang kaluoy nagakalipay batok sa paghukom. Santiago 2:13

Tungod kay ang mga Israelinhon wala magpakitag kaluoy sa ilang paghukom, kini nga proseso sa paghukom gibalikbalik ngadto kanila. Gipili nila ang pagtuo nga gusto sa Dios nga patyon sila sa desyerto, ug gusto nila nga patyon si Moises pinaagi sa pagbato. Ang Dios wala mabiybiy tungod kay samtang ang mga Israelita nagpugas niini nga binhi sila nag-ani sa ani. Gikan sa ilang kaugalingong mga baba ang Israel naghukom sa ilang kaugalingon sa kamatayon didto sa kamingawan sumala sa ilang kaugalingong pagtuo mahitungod sa Dios.

Ang Israel balik-balik nga nagpahayag sa ilang kahadlok nga ang Dios mopatay kanila didto sa kamingawan:

Ug sila miingon kang Moises: Tungod kay walay mga lubnganan sa Egipto, **gikuha mo kami aron nga mangamatay kami sa kamingawan?** ngano nga nagbuhat ka sa ingon kanamo, sa pagpagula kanamo gikan sa Egipto? Exodo 14:11

Ug ang mga anak sa Israel miingon kanila: **Apat sa Dios nga nangamatay kami pinaagi sa kamot ni Jehova didto sa yuta sa Egipto**, sa nanaglingkod kami tupad sa mga kolon sa unod, ug sa nanagpangaon kami sa tinapay sa pagkabusog; kay kamo nagdala kanamo ngadto niining kamingawan, aron sa pagpatay niining tibook nga katilingban sa gutom. Exodo 16:3

Ug ang tanang mga anak sa Israel nanagbagulbol batok kang Moises ug batok kang Aaron: ug ang tibook nga katilingban miingon kanila: Maayo pa unta nga nangamatay kami didto sa yuta sa Egipto! kun namatay pa unta kami niining kamingawan!
(3) **Ug ngano man nga gidala kami ni Jehova niining yutaa, aron mangapukan pinaagi sa espada, nga ang among mga asawa ug ang among mga anak mahimong tukbonon?** dili ba maayo pa nga mamalik kita sa Egipto?
Numeros 14:2-3

Busa sumala sa ilang kaugalingong paghukom nakadawat sila ug hukom:

Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: (27) Hangtud kanus-a nga magantus ako niining dautan nga katilingban, nga nagabagulbol batok kanako? Nadungog ko ang mga pagbagulbol sa mga anak sa Israel, nga ilang gibagulbol batok kanako. (28) Ipamulong mo kanila: **Ingon nga ako buhi, nagaingon si Jehova, ingon sa inyong gipamulong sa akong mga igdulungog, mao ang pagabuhaton ko kaninyo:** (29) Niini nga kamingawan mangapukan ang inyong mga lawas nga patay; ug ang tanan nga naisip kaninyo, sumala sa inyong tibuok nga gidaghanon, gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, nga nanagbagulbol batok kanako... Numeros 14:26-29

Sa panahon ni Kristo atong makita nga ang mga Pariseo nasuok sa ilang kaugalingong sistema sa paghukom nga nadawat sa ilang mga katigulangan gikan sa mga Ehiptohanon. Gipadayag niini ang kanunay nga kahadlok nga gikinabuhi sa mga Israelita ug ang pagkaulipon nga nahimo niini.

Ang bautismo ni Juan, gikan ba sa langit, kun sa mga tawo? (5) Ug sila nanagtolotimbang sa ilang kaugalingon, nga nagaingon: Kong kita magaingon: Gikan sa langit; magaingon siya, Ngano man nga wala kamo motoo kaniya? (6) **Apan ug kong mag-ingon kita: Gikan sa mga tawo; ang tanan nga mga tawo magabato kanato:** kay nagatuo sila nga si Juan isa ka

manalagna. (7) Ug sila mingtubag, nga sila wala makaila kong aha gikan. Lucas 20:4-7

Dayag nga bisan pag ang mga Israelinhon mibiya sa Ehipto, ang Ehipto wala mobiya kanila. Ang mga Pariseo nagpuyo sa kalibotan sa panghimaraot, kasuko, ug pagpanimalos, nagbaton sa tanang mga hiyas ni Paraon, ang agalon nga ulipon. Kini nga espiritu mao ang bunga kung giunsa nila pag-ila ang kinaiya sa Dios. Sa esensya, ang dios nga ilang gisimba mao ra si Paraon. Sa dihang naporma ang nasod sa Israel, gitugotan sa Dios nga ibutang sa balaod ang ilang mga hunahuna. Apan unsaon pagkahimo nga ang Dios motugot sa iyang kasugoan nga mahugawan sa dautang mga hunahuna sa mga tawo? Kini tungod kay ang katuyoan sa balaod mao ang pagdala sa konbiksyon sa sala aron nga Siya makahatag ug kaluoy.

Labut pa ang balaod misulod, aron ang paglapas modagaya. Apan diin ang sala midagsang, ang grasya midagaya labaw pa: Roma 5:20

Ang atong Amahan sa langit makatugot sa bisan unsa nga matang sa silot nga idugang sa iyang balaod tungod kay bisan unsa nga kamatayon ang igasugo alang lamang sa paghatag ug kalooy niadtong nangayo niini. Atong hinumdoman ang giingon sa Kasulatan bahin sa kinaiya sa Dios:

Ug si Jehova miagi sa iyang atubangan, ug nagmantala, Si Jehova, si Jehova nga Dios, **maloloy-on ug puno sa grasya**, mapailubon, ug madagayaon sa kaayo ug sa kamatuoran... Exodo 34:6

Oh paghatag ug mga pasalamat kang Jehova, kay siya maayo: Kay ang **iyang mahigugmaong-kalolot nagapadayon sa walay katapusan**. Salmo 107:1

Ang Dios kanunay nga maloloy-on ug kini kanunay nga iyang tinguha sa pagpakita ug kalooy. Ang kaluoy mohunong lamang kon ang mga tawo modumili sa pagtuo niini ug magtinguha sa pagkahinukman sa silot. Ang mga tawo mao ang nagpugos sa kaluoy sa paghunong, ug sila nagtago sa ilang kaugalingon gikan niini tungod kay sila gusto nga motuo nga ang Dios sama kanila. Gusto nila nga motuo nga ang Dios mosukol sa mga tawo ug puohon sila kung dili na sila

makapahimuot Kaniya. Kung kini tinuod nan dili kini ikaingon nga ang kalooy sa Dios molungtad sa kahangturan. Atong hinumdoman nga ang tawo nga mohukom nga walay kaluoy dili makadawat ug kaluoy kay mao kini ang iyang gitino. Mao kini ang hinungdan nga ang tawo nga nagpasipala sa Dios gibato hangtod mamatay sa walay kaluoy.

Ug ang anak nga lalake sa babaye nga Israelhanon nagpasipala sa ngalan ni Jehova, ug gitunglo. Ug ilang gidala siya ngadto kang Moises (ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Selomit, ang anak nga babaye ni Dibri, sa banay ni Dan:) (12) Ug siya gibutang nila sa bilangoan, aron ang hunahuna ni Jehova igapakita kanila. (13) Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: (14) Dad-a kadtong mapasipalahon ngadto sa gawas sa campo; ug ang tanan nga nakadungog kaniya ipabutang ang ilang mga kamot sa iyang ulo, ug ipabato siya sa tibook nga katilingban. Levitico 24:11-14

Gihatag sa Ginoo ang sentensiya sa kamatayon nga gitino mismo sa Israel pinaagi sa ilang pagpakig-uban sa silot tungod sa pagpasipala sa mga dios sa Ehipto. Gusto sa atong Amahan nga kining tawhana makonbikto nga ang iyang sala bug-at ug nga siya sa pagkatinuod takos sa kamatayon, apan alang lamang sa paghatag kaniya ug kaluoy. Nahibalo kita nga kini tinuod tungod sa mga pulong sa Maghahatag-balaod Mismo:

Busa sultihan ko kamo, nga ang tanang sala ug pasipala pagapasayloon sa mga tawo; apan ang pasipala batok sa Espiritu Santo dili mapasaylo sa mga tawo. Mateo 12:31

Si Jesus miingon nga ang matag sala mapasaylo gawas sa usa – ang pagpasipala batok sa Balaang Espiritu. Ang Balaang Espiritu naglihok sa atong tanlag ug nangamuyo kanato nga maghinulsol ug mangayo og kaluoy. Ang usa ka tawo nga padayon nga nagdumili sa pagpamati niini nga Tingog nga naghangyo kaniya sa paghinulsol dili mangayo alang sa kalooy, ug busa, siya pagahukman sumala sa mga silot nga gilaraw sa iyang kaugalingon nga mga tawo. Kon ang tawo sa Levitico 24 nangayo pa unta ug kaluoy ihatag unta kaniya. Iyang gipasipalahon ang Balaang Espiritu nga nangamuyo kaniya sa paghinulsol tungod kay ang atong Amahan dili buot nga adunay

mamatay. Ikasubo nga iyang gisirhan ang maong tingog ug busa namatay sumala sa iyang pagtuo nga ang Dios dili mopasaylo kaniya.

Pila man kanato ang mokuha og mga bato ug mobunal sa atong mga anak ngadto sa kamatayon tungod sa ilang wala mahinulsulan nga mga sala ug kinabubut-on nga modugmok kanila ngadto sa dugoon nga kagubot sa yuta? Ang hunahuna makalilisang kayo nga dili kini mabutang sa mga pulong. Apan milyonmilyong tawo ang nagtuo nga mao kini ang gikinahanglan sa atong langitnong Amahan sa mga Israelinhon. Pila ka mga tawo ang nangadto sa ilang mga lubnganan nga nagdumot niining Dios nga ilang gihunahuna nga nagtinguha nga ang mga tawo pagabatoon hangtod mamatay? Daghang mga Kristohanon karon ang nagpasalamat sa Dios nga sa Bag-ong Tugon ang mga butang nausab, apan kini wala gayud makausab sa kamatuoran nga sila nagtuo gihapon nga ang Dios sama niini sa Daang Tugon. Sa makausa pa kita gipahinumduman nga si Jesus miingon nga Siya wala mianhi aron sa pagkuha sa bisan unsa nga bahin sa balaod. Ang balaod nagpabilin gihapon, apan sumala sa atong nakat-onan, ang atong Amahan dili gayod magtinguha sa pagpatay ni bisan kinsang tawo. Gusto lang niya ang kaluoy para sa tanan.

Ako nag-ampo nga imong ablihan ang imong kasingkasing ngadto sa atong langitnong Amahan. Gihigugma ka niya pag-ayo. Wala gayod siya magtinguha nga pasakitan ka o patyon ka tungod sa imong mga sala. Gusto lamang niya nga makita nato nga ang atong mga sala naglaglag kanato ug nga kita makapangayo ug kaluoy bisan unsang orasa. Kung nahibal-an nimo nga ang Dios wala masuko kanimo ug gihigugma ka niya, mahimo kang modagan ngadto Kaniya ug mokumpisal sa tanan nimong mga sala ug makahibalo nga pasayloon Niya silang tanan. Sama sa giingon ni Jesus sa babaye nga nasakpan sa pagpanapaw - "Dili ko ikaw hukman sa silot, lakaw ug ayaw na pagpakasala."

Ikasubo nga kadtong nagdumili sa kamatuoran nga ang Dios tinuod nga nahigugma kanila ug andam kanunay nga magpakitag kaluoy, dili makadawat ug kaluoy; tungod kay sila mituo sa usa ka Dios nga walay kalooy alang sa mga makasasala, ug mao nga sila mibiya sa

paglaum sa kapasayloan. Sama kang Cain sila misinggit - "Ang akong kasal-anan labaw pa kay sa mapasaylo."

Kay sila nagdumot sa kahibalo, Ug wala magpili sa pagkahadlok kang Jehova: (30) Sila wala mobuot sa akong tambag: Ilang gitamay ang tanan ko nga pagbadlong. (31) Busa sila magakaon sa bunga sa ilang kaugalingong dalan, Ug mabusog sa ilang kaugalingong mga lalang. (32) Kay ang pagtalikod sa mga walay-pagtagad mopatay kanila, Ug ang kauswagan sa mga buang molaglag kanila. Hulubaton 1:29-32

Paminaw sa Pulong sa Dios ug tuohi kung unsa ang gisulti niini:

Si Jehova sa kanhi pa nagpakita kanako, nga nagaingon: Oo, gihigugma ko ikaw sa usa ka gugma nga walay katapusan: busa uban sa mahigugmaong-kalolot gidani ko ikaw. Jeremias 31:3

Umari kamo karon, ug usahan ta paghusay, nagaingon si Jehova: bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve; bisan sila mapula sama sa mapula, sila mahisama sa balhibo sa karnero. Isaias 1:18

...ug iyang papason sila sa mapait nga tubig. Numeros 5:23

9. Ang Balaod isip Usa ka Salamin

Sa atong pagtan-aw sa mga istorya ni Jesus diha sa mga Ebanghelyo kita nagtan-aw sa Amahan. Si Jesus miingon kang Felipe, "Kon ikaw nakakita kanako nakakita ka sa Amahan." Juan 14:9. Adunay usa ka importante nga istorya sa mga Ebanghelyo nga nagpasiugda sa usa ka aspeto sa kinaiya sa atong Amahan nga sa kasagaran hingpit nga wala masabti. Gigugol ni Jesus ang halos tibuok Niyang ministeryo sulod sa mga teritoryo sa nasod sa mga Judio. Niining talagsaon nga okasyon ang Manluluwas mipili sa pagbiyahe ngadto sa paganong rehiyon sa Fenicia.

Ang lawom nga garbo ug pagpihig sa mga Judio nagpugong sa mga kasingkasing sa mga disipulo ug nagbuta sa ilang mga mata sa ilang pag-apil sa nasudnon nga sala sa rasismo ug espirituhanon nga pagkapanatiko. Ang Israel gitawag nga mahimong kahayag sa mga Hentil; bisan pa niana, ilang gihimo kini nga pribilehiyo ngadto sa kangitngit pinaagi sa ilang pagtamay sa ilang kabus nga mga silingan.

Usa ka babaye nga nagpuyo niini nga rehiyon, uban sa daghan sa iyang komunidad, nakadungog mahitungod niining Hudiyong magtutudlo nga makaayo sa mga tawo. Ang iyang anak nga babaye “nasakitan sa usa ka yawa” ug siya kawang nga nangita sa iyang mga dios aron sa pagtabang sa iyang anak nga babaye apan walay kapuslanan. Naghunahuna siya kon makatabang ba kaniya kining Hudiyong magtutudlo. Determinado siya nga hangyoon ang iyang

kasong kang Jesus samtang nagduhaduha kon unsay mahimo, o buhaton, niining Hudiyong alang kaniya.

Ang kinasingkasing nga paghilak niining kabus nga inahan miabut sa dunggan sa Manluluwas.

Kaloy-i ako, O Ginoo, ikaw nga Anak ni David; ang akong anak nga babaye gisakit pag-ayo sa usa ka yawa. Mateo 15:22

Ingong nagsakripisyo sa kaugalingon nga Anak sa Dios, ang Iyang kasingkasing puno sa kaluoy. Siya mianhi ilabina niining rehiyona aron sa pagtabang kaniya, apan ang sunod nga gibuhay ni Jesus nagpadayag ug usa ka butang nga hinungdanon kaayo bahin sa kinaiya sa Dios.

Apan wala siya motubag kaniya bisan usa ka pulong. Mateo 15:23

Ang iyang rason sa pagbuhat niini makita dayon sa sunod nga linya.

Ug miduol kaniya ang iyang mga tinon-an ug nagpakilooy kaniya nga nagaingon: Palakta siya; kay siya nagasinggit sunod kanato. Mateo 15:23

Kon gitugot pa ni Jesus dayon ang iyang hangyo, ang kagahi sa mga disipulo dili unta mapadayag. Busa ang Manluluwas nagpakahilom aron makita kon unsaon nila sa pagtubag. Ilang gihubad ang Iyang kahilom ingon nga usa ka kumpirmasyon sa ilang kaugalingong pagpihig sa rasa. Sa samang higayon ang Iyang kahilom nagsulay sa mga pagduhaduha nga aduna niining langyaw nga babaye mahitungod niining Hudiyong nga magtutudlo. Atong makita ang mga lihoc ni Jesus nga nagsilbing salamin sa pagpadayag kon unsa ang anaa sa kasingkasing niadtong naglibot kaniya.

Ang ubang mga pananglitan niini naglakip sa dihang si Jesus “naghimo nga daw mopadayon siya sa unahan” sa dihang siya milakaw uban sa duha ngadto sa Emmaus. Lucas 24:28. Ug sa dihang si Jesus miabot “nga naglakaw ibabaw sa dagat, ug molabay unta kanila.” Marcos 6:48.

Sa atong nakat-unan, ang mga disipulo misukol sa tawag sa pagpas-an sa ilang personal nga krus atubangan sa pagsalikway sa kalibutan

sa Anak sa Dios. Kini nakapabuta kanila sa daghang mga butang nga gisulayan isulti ni Jesus kanila. Ingon nga sila mga tigpaminaw sa balaod niining bahina kini nakapahimo kanila sa pag-ila kang Jesus sa mosunod nga paagi:

Apan himoa nga magtutuman kamo sa pulong, ug dili magpatalinghug lamang, nga nagalimbong sa inyong kaugalingon. (23) Kay kong adunay bisan kinsa nga tigpatalinghug sa pulong ug dili magtutuman, **siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw sa iyang kinaiyanhon nga nawong diha sa salamin;** (24) Kay ginabantayan niya ang iyang kaugalingon, mipahawa siya, ug dihadiha mahikalimot kong unsa siya nga matang sa tawo. Santiago 1:22-24

Ang mga tinon-an misanong sa tawag ni Kristo ngadto sa bag-ong gingharian, apan ang ilang mga kasingkasing wala magpasakop sa mga prinsipyo sa pagdumili sa kaugalingon, ni sa pagsalikway sa ilang minahal nga Mesiyas sa ilang nasud. Kini naghimo kanila nga mga tigpaminaw sa balaod nga gikan sa baba ni Jesus. Sa dihang si Jesus nagpakahilom ngadto sa langyaw nga babaye ilang nakita ang ilang kaugalingong kinaiyanhong nawong diha Kaniya ug gihubad ang iyang lihok ingong pagkadili-matugoton sa rasa. Ilang gipakita ngadto Kaniya ang ilang kaugalingong mga kinaiya ug mga tinguha nga miresulta sa ilang paghangyo kang Jesus atubangan niining kabus nga babaye nga palakta siya. Daw unsa ka makapahugno kini alang sa babaye nga nakadungog kanila nga nagsulti sama niini. Ang iyang kaguol alang sa iyang anak nga babaye lagmit mitubo sa sulod niya samtang siya miliso aron sa pagpamati sa isulti ni Jesus.

Apan siya mitubag ug miingon, Wala ako gipadala kondili ngadto sa nawala nga mga karnero sa balay ni Israel. Mateo 15:24

Kini nga tubag nagsulay sa tanan aron mahibal-an kung sila tinuod nga naminaw. Ang Manluluwas gipaila ni Juan Bautista niini nga mga pulong:

Tan-awa ang Kordero sa Dios, **nga nagakuha sa sala sa kalibutan.** Juan 1:29

Si Jesus mao ang Manluluwas sa tibuok kalibutan, dili lamang sa pisikal nga mga Hudyo. Kini nga kamatuoran nasabtan sa babayeng Samarianhon didto sa atabay ug niadtong nanggula sa siyudad:

Ug miingon sa babaye: Karon mitoo kami, dili tungod sa imong pulong, kay kami gayud nakadungog kaniya, ug nasayud nga kini mao gayud ang Kristo, ang Manluluwas sa kalibutan. Juan 4:42

Si Jesus mao ang Manluluwas sa kalibutan apan ang Iyang gingharian sa pagkatinuod dili iya sa kalibutan:

Si Jesus mitubag, "Ang akong gingharian dili niini nga kalibutan. Kung ang akong gingharian bahin niini nga kalibutan, unta ang akong mga sulugoon makig-away aron dili ako itugyan sa mga Hudyo. Apan karon, ang akong gingharian dili gikan dinhi." Juan 18:36

Ang termino nga *Israel* nagtumong sa tanang mga tawo nga modawat sa gasa sa Kaluwasan. Ingon nga gisaysay sa apostol nga si Pablo:

Kay dili siya Hudyo nga makita lang sa gawas; ug dili usab ang pagputol sa panit nga makita lang sa lawas: (29) Apan siya ang Hudyo nga sulod sa kasingkasing; ug ang pagputol sa panit mao ang sa kasingkasing, sa espiritu, ug dili sa letra; ang iyang pagdayeg dili gikan sa mga tawo, kundi gikan sa Dios. Roma 2:28-29

Ang Manluluwas nakigsulti kanila mahitungod sa Iyang espirituhanong gingharian sa kasingkasing. Sa pagduol kang Jesus, kini nga babaye mitubag sa tawag sa Espiritu. Iyang gipadayag nga siya, sa pagkatinuod, sa balay ni Israel. Dili ang Israel sa unod, kondili ang Israel sa Espiritu. Ang ngalan nga Israel gihatag kang Jacob alang sa madaugon nga pagtoo nga iyang gipakita sa pakigdumog sa manulonda sa iyang pagkadesperado. Karon kini nga babaye magpakita nga siya, sa pagkatinuod, maoy usa ka tinuod nga Israelinhong mananaug.

Unya miduol siya ug misimba kaniya, nga nagaingon: Ginoo, tabangi ako. Mateo 15:25

Ang pagtuo sa babaye dili motugyan. Nagkupot siya sa pagtuo. Ang Manluluwas naghinam-hinam sa pagtabang kaniya apan ang pagsulay wala pa mahuman.

Apan siya mitubag ug miingon: Dili matarung nga kuhaon ang tinapay sa mga anak, ug isalibay ngadto sa mga iro. Mateo 15:26

Dinhi ang pulong *apan* wala magpasabot nga iyang gisupak ang iyang pag-apelar. Ang Griyego nga pulong *de* mahimo usab nga magpasabot *ug* sa porma sa pagpadayon sa panghunahuna. Si Jesus karon naghangyo kaniya sa pagdesisyon kon siya ba tinuod nga Israelinhon. Ang iyang pahayag gihimo sa paagi nga masulayan ang pagpihig sa rasa sa mga tinun-an ingon man ang iyang kaugalingong mga pagduhaduha bahin niining Hudiyong magtutudlo. Tingali miingon ang babaye, “Ginoo, usa ako sa imong mga anak ug nagtuo ako nga tabangan mo ako.” Kini ang pinakataas nga tubag nga iyang ikahatag. Apan talagsaon ang iyang tubag kay bisag gitawag niya ang iyang kaugalingon nga iro, nagpabilin gihapon siya sa pagtuo.

Ug siya miingon: Matuod, Ginoo: apan ang mga iro nagakaon sa mga mumho nga mahulog sa lamesa sa ilang mga agalon. Mateo 15:27

Bisan tuod siya naghunahuna nga si Jesus nagtawag kaniya nga usa ka iro nga iyang gikuptan sa gihapon nagtuo nga si Jesus motabang kaniya, nga naghimo kaniya nga usa ka tinuod nga madaugon nga Israelita. Ang gugma niini nga babaye alang sa iyang anak nga babaye ug ang iyang tubag sa pagdani sa Espiritu naghatag kaniya og kadaugan sa hugot nga pagtuo.

Unya si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Babaye, pagkadaku sa imong pagtoo: pagabuhaton kanimo sumala sa imong gusto. Ug ang iyang anak nga babaye naayo sukad niadtong taknaa. Mateo 15:28

Kini nga mga tubag nagbadlong sa mga disipulo. Ilang nadungog ang mga pulong ni Jesus uban sa ilang natural nga mga kasingkasing ug nagpakita ngadto kaniya sa ilang pagpihig sa rasa. Sa dihang gitubag ni Jesus ang hangyo sa babaye natingala sila ug nabungkag ang ilang panglantaw kang Jesus. Niining puntoha kinahanglan nilang tagdon

ang mga buhat ni Jesus nga usa ka misteryo o magsugod sa pagduhaduha sa ilang pagdumot sa rasa.

Si Jesus adunay titulo diha sa Kasulatan nga “ang Kaalam sa Dios.” 1 Corinto 1:24. Kining kaalam nga gikan sa Iyang Amahan nagtugot Kaniya sa pagpakig-uban sa katawhan ug pagpadayag kon unsa ang anaa sa ilang mga kasingkasing nga walay direktang komprontasyon, nga makapatungha lamang ug pagsukol. Nganong wala man lang sila sultihi ni Jesus, “Kamo adunay problema sa pagdumot sa mga rasa ug kinahanglang buntogon ninyo kini”? Wala unta kini makab-ot. Hinunoa, si Jesus nagsulti sa paagi nga nagtugot sa Iyang mga pulong nga molihok sama sa salamin ug magpadayag kon unsay anaa sa kasingkasing.

Kung nasabtan na nimo kini nga prinsipyo, mahimo nimong basahon ang Kasulatan ingon usa ka magbubuhat sa balaod ug dili usa ka tigpaminaw nga nagtan-aw sa imong kaugalingon nga natural nga nawong. Ang pagsulay nga gihatag ni Jesus sa mga disipulo nag-atubang sa matag magbabasa sa Biblia. Ang mga butang gipahayag sa Kasulatan aron ipadayag kung unsa ang naa sa kasingkasing sa magbabasa. Samtang gibasa sa mga disipulo ang mga lihok ni Jesus sa ilang kaugalingong pagpihig sa rasa, daghan ang nagbasa sa Kasulatan nga naghulagway sa Dios pinaagi sa natural nga pagsabot sa tawo imbes nga sumala sa tinuod nga kinaiya sa Dios. Ang mosunod nga teksto nagapakita nga daw gihikalimtan sa Dios ang Iyang katawhan ug gitalikdan sila.

Patibulaagon ko sila ingon sa hangin sa silangan sa atubangan sa kaaway; **Ipakita ko kanila ang likod**, ug dili ang nawong, sa adlaw sa ilang kagul-anan. Jeremias 18:17

Gigamit nato ang termino nga pagtalikod sa mga tawo aron ipakita ang atong pagsalikway kanila. Matikdi ang konteksto kung giunsa pagtalikod sa Dios niini nga teksto:

Ug mahitabo, samtang moagi ang akong himaya, nga igabutang ko ikaw sa usa ka pangpang sa bato, ug tabonan ko ikaw sa akong kamot samtang moagi ako: (23) Ug kuhaon ko ang akong kamot, ug **ikaw makakita sa akong likod nga bahin**: apan ang akong nawong dili makita. Exodo 33:22-23

Niini nga konteksto gipakita sa Dios ang Iyang likod aron panalipdan si Moises gikan sa hingpit nga himaya sa Iyang kinaiya. Ang gugma sa Dios alang sa Iyang mga anak dako kaayo, dili hakog ug matinagdanon nga kon ang usa ka makasasala hingpit nga makakita niini nga gugma, kini diha-diha dayon magdala sa usa ka makapahugno nga pagbati sa pagkondenar sa kaugalingon ug pagbasol.

Tungod kay ang akong katawohan nalimot kanako, sila nanagsunog ug inciense ngadto sa kakawangan, ug ilang gipapangdol sila sa ilang mga dalan gikan sa karaang mga alagianan, sa paglakaw sa mga alagianan, sa usa ka dalan nga wala mapukan; Jeremias 18:15

Ang Israel nakalimot sa Ginoo ug mibalik ngadto sa laing mga dalan. Gitagoan sa Ginoo ang Iyang himaya ug nagtalikod aron dili sila malaglag sa hingpit. Mitalikod usab Siya aron dili nila makita ang Iyang pag-antos ug kaguol sa pagkakita sa Iyang mga anak nga nag-ani sa ilang gipugas.

Gitugyan ko ang akong likod sa mga nagbunal... Isaias 50:6

Ang mga buhat sa Israel nakapasakit sa atong Manluluwas. Ang ilang pagsimba sa mga diosdios nakapasakit Kaniya pag-ayo. “Sa tanan nilang kasakitan Siya gisakit ug Iyang gipas-an sila ug gipas-an sila sa tanang mga adlaw sa karaan.” Isaias 63:9. Busa Iyang gitugyan ang Iyang likod sa ilang paghampak. Kini nga hugpong sa mga pulong mahimong sabton ingon nga ang Ginoo nasamdan tungod sa mga kalapasan sa Iyang katawhan sa ilang pagsalikway Kaniya ug usab sa pagpanalipod sa Iyang katawhan gikan sa hingpit nga himaya sa Iyang kinaiya aron sila dili hingpit nga madugmok sa ilang kasalanan. Ang natural nga kasingkasing mobasa sa teksto ingon nga ang Dios yano nga nagsalikway sa Iyang mga tawo tungod kay mao gyud kana ang natural nga reaksyon sa usa ka tawo ug kung kita mobasa sa Biblia natural kana ang atong masabtan. Salamat nga ang mga hunahuna sa Dios dili ang atong mga hunahuna. Isaias 55:8-9.

Maghatag kita ug laing pananglitan kon sa unsang paagi ang Pulong sa Dios molihok sama sa salamin sa kalag. Sa Numeros 13 atong mabasa ang mosunod:

Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: (2) Magpadala ka ug mga tawo, aron sila magapaniid sa yuta sa Canaan, nga akong gihatag sa mga anak sa Israel: sa tagsatagsa ka banay sa ilang mga amahan magapadala kamo ug usa ka tawo, ang tagsatagsa usa ka punoan taliwala kanila. Numeros 13:1-2

Apan atong mabasa sa Deuteronomio 1:22

Ania karon, si Jehova nga imong Dios nagbutang sa yuta sa imong atubangan; ayaw kahadlok, ni kaluya. (22) Ug kamo miduol kanako ang tagsatagsa kaninyo, ug miingon: Magapadala kami ug mga tawo sa unahan namo, ug sila magapaniid kanamo sa yuta, ug magadala kanamo ug pulong pag-usab sa dalan nga kami motungas, ug ngadto sa unsang mga ciudad. kita moanhi. (23) Ug ang pulong nakapahimuot kanako pag-ayo: ug ako mikuha ug napulo ug duha ka mga tawo gikan kaninyo, usa sa usa ka banay: Deuteronomio 1:21-23

Ang tudling sa Numeros 13 wala maghatag sa kinatibuk-ang konteksto sa nahitabo. Kini yanong nagpresentar sa sugo sa Dios sa pagpaniid sa yuta. Ang duha ka tudling nga gipresentar nga sama niini sa Kasulatan naghatag ug gamay nga pagsulay alang sa magbabasa. Kon ang magbabasa maghupot diha sa iyang kasingkasing ug tinguha sa pagpanghimakak sa Biblia, kining duha ka teksto mahimong ibutang nga magkatupad ug gamiton sa pagpamatuod nga ang Biblia sukwahi sa iyang kaugalingon. Ang mga kontradiksyon nga anaa sa sulod sa magbabasa giplano sa Biblia. Ang nagtuman sa balaod dali nga makakita nga ang sugo sa pagsaka ug pagpanag-iya sa yuta nagpasabot nga dili na kinahanglan nga espiya ang yuta ug nga ang hangyo sa pagpaniid nagpadayag sa kakulang sa pagtuo. Ang Dios mitubag sa hangyo uban sa usa ka sugo sumala sa ilang mga tinguha. Ang makahahadlok nga sumbong nga gidala pagbalik sa kadaghanan sa mga espiya nagpadayag sa pagkawalay pagtuo nga naglungtad sa ilang mga kasingkasing nga nag-aghat sa hangyo sa pagpaniid sa yuta. Busa ang Biblia gisulat sa paagi nga ang usa ka tawo nga nagkinabuhi nga magkasumpaki makabasa sa Biblia ug makakita sa mga panagsumpaki nga iyang

gipangita aron suportahan ang iyang mga pangangkong. Ang magbubuhay sa balaod nagkupot diha sa pagtuo ug nagtinguha sa pagsulbad sa dayag nga panagsumpaki ug pagpahiuyon sa Kasulatan.

Atong tagdon ang istorya sa pag-ihap ni David sa Israel.

Ug ang kasuko ni Jehova misilaub pag-usab batok sa Israel, ug iyang gipalihok si David batok kanila, sa pag-ingon: Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda. 2 Samuel 24:1

Karon itandi kini sa 1 Cronicas 21:1

Ug si Satanas mitindog batok sa Israel, ug naghagit kang David sa pag-ihap sa Israel. 1 Cronicas 21:1

Sa makausa pa adunay makita, sa ibabaw, usa ka panagsumpaki. Kini susama sa dihang si Jesus gipresentar isip Manluluwas sa kalibutan ug dayon miingon ngadto sa babaye, “Wala ako gipadala kondili ngadto sa nawala nga mga karnero sa balay ni Israel.” Kita gisulayan sa dihang atong basahon kini nga mga tudling. Sa umaabot nga kapitulo atong hisgotan ang mas detalyado mahitungod sa kasuko sa Ginoo. Sa pagkakaran magtutok lang kita sa pagbasa sa Hebreohanong mga pulong sa kahayag sa kinabuhi ni Jesu-Kristo. Kini nga pag-ihap sa Israel miresulta sa kamatayon sa 70,000 ka lalaki.

Busa si Jehova nagpadala ug kamatay sa Israel sukad sa buntag hangtud sa panahon nga gitagal: ug may nangamatay sa katawohan sukad sa Dan bisan hangtud sa Beer-seba nga kapitoan ka libo ka tawo. 2 Samuel 24:15

Ang ubang mga hubad nagsugyot nga ang Dios nasuko pag-ayo sa Israel nga naghimo Siyag pasangil aron papason ang linibo ka tawo:

Ang kasuko ni Yahweh misilaob batok sa Israel. Iyang gihulhog si David batok kanila. Ug siya miingon: Lakaw, ipha ang mga tawo sa Israel ug sa Juda. 2 Samuel 24:1 (NIV)

Kung atong mabasa nga ang kasuko sa Dios misilaob batok sa Israel unsa nga hulagway ang nahimo niini sa imong hunahuna? Mahanduraw ba nato ang usa ka tawo nga pula ang nawong nga

naglakaw-lakaw pataas ug paubos, andam nga mobuto sa kasuko? Posible ba nga ang mga maghuhubad nagbasa sa Hebreohanong mga pulong sumala sa ilang natural nga pagsabot? Ang katingad-an bahin sa pagkalinlain sa kahulogan sa Hebreohanong mga pulong mao nga ang magbabasa o maghuhubad maoy magtino sa bersyon. Sa ubang mga pulong, ang lain-laing kahulogan mahimong mag-usab pag-ayo sa kahulogan sa gibasa. Kung imong tan-awon ang pulong nga *kasuko* ug *gipasiga* sa 2 Samuel 24:1 mahimo silang hubaron nga *pag-antos* ug *kaguol*. Ang pulong nga *naglihok* adunay kahulogan sa *paghaylo*, aron atong basahon ang teksto sama sa mosunod.

Ug ang pag-antos ni Jehova nasubo pag-usab tungod sa Israel, ug si David nahaylo sa pag-ingon: Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda. 2 Samuel 24:1

Kini unya nahiuyon sa 1 Cronicas 21:1 nga nag-ingon nga si Satanas mibarog batok kang David. Nganong nahaylo si David? Kini tungod kay ang Israel nagpasubo sa Espiritu sa Dios. Ang kasuko sa Dios gihubit sa Biblia ingong nagtugot sa daotang mga manulonda nga makabaton ug mas dakong kontrol.

Iyang gihulog sa ibabaw nila ang kabangis sa iyang kasuko, ang kaligutgut ug ang kasamok, pinaagi sa pagpadala sa mga dautang manolonda sa taliwala nila. Salmo 78:49

Usab ang pulong nga *pagpadala* mahimong hubaron nga *pagpagawas*. Ang kasuko sa Dios gihubit nga sa katapusan nagtugot sa Iyang katawhan sa pagduso Kaniya palayo, nga nagtugot kang Satanas sa pagbarog ug pagkontrolar sa sitwasyon. Ang atong bililhong Amahan nahigugma sa Iyang mga anak, ug ang atong Manluluwas mao ang atong Magbalantay nga walay kakapoy nga nagpakabana sa Iyang mga karnero. Sa diha nga ang Iyang katawhan magpadayon sa pagbaliwala ug pagsalikway sa Iyang mga hangyo, sa katapusan Siya kinahanglan nga motugot kanila sa pagbaton sa ilang kaugalingong mga tinguha. Ang Israel nagtinguha sa nasudnong kabantugan ubos ni David. Ang Espiritu sa Ginoo nangamuyo kanila sa dili pagpangita niini nga mga butang, apan ang sama nga espiritu nga gusto og usa ka hari karon gusto sa pagpalapad sa imperyo.

Busa gitugotan sa Ginoo si Satanas sa paghaylo kang David sa pag-ihap sa katawhan.

Kadaghanan sa mga maghuhubad sa Biblia mipili sa paghubad sa Hebreohanong pulong nga *aph* ingong *kasuko* diha sa 2 Samuel 24:1. Samtang sa Exodo 34:6 ang parehas nga pulong nga gilakip sa pulong nga dugay gihubad ingon sa mosunod:

Ug si Jehova milabay sa iyang atubangan, ug nagmantala, Si Jehova, si Jehova nga Dios, maloloy-on ug maloloy-on, mapailubon, [H639 aph] ug madagayaon sa kaayo ug kamatuoran, Exodo 34:6

Gitugotan sa Ginoo kining Hebreohanong pulong nga *aph* nga molihok isip salamin sa atong kalag. Mabasa nato kini ingong kasuko o pag-antos. Kini tungod kay ang Hebreohanong pulong nagpasabut nga *buho sa ilong o paspas nga pagginhawa pinaagi sa ilong*. Ang paspas nga pagginhawa mahimong gikan sa kasuko o hilabihang kaguol. Sa dihang gisultihan ni Jesus ang mga tinun-an nga kinahanglang mag-antos siya ug daghang mga butang sa mga kamot sa mga pangulo, dili sila gustong maminaw niini. Busa atong makita sa daghang mga dapit nga mas palabihon sa mga tawo nga isipon sa mga tawo nga ang Dios masuko niadtong nakasala Kaniya kaysa magtan-aw Kaniya ingon nga usa ka nag-antos ug masulub-ong kasingkasing nga Amahan. Kon tugotan nila ang ilang kaugalingon nga makakita niini magdala kini og lawom nga kombiksyon sa paghunong sa pagpasakit sa atong Amahan. Ang pagtan-aw Kaniya ingon nga nasuko nagtugot sa daghang mga tawo sa pagpakamatarung sa ilang pagpakasala. Sama nga gihubad sa mga tinun-an ang kahilom ni Jesus ingon nga pagkadili-matugoton sa rasa daghang mga maghuhubad sa Biblia, ug busa, mga magbabasa, nagbasa sa ilang kaugalingon nga mga pagbati sa kawalay hustisya sa kinaiya sa Dios.

Usa ka katapusang pananglitan nga tagdon:

Busa si Saul namatay tungod sa iyang pagkadili-matinumanon nga iyang nahimo batok kang Jehova, tungod kay siya wala magbantay sa pulong ni Jehova, ug tungod usab kay siya nagpakitambag sa usa ka espiritista alang sa paggiya. (14) Apan siya wala magpangutana kang Jehova; busa iyang gipatay siya, ug

gitugyan ang gingharian ngadto kang David ang anak nga lalake
ni Isai. 1 Cronicas 10:13-14 (NKJV)

Kung adunay nangita ug ebidensya aron ipakita nga ang Dios nagpatay sa mga tawo kini ingon usa ka yano nga kaso. Kini nag-ingon nga gipatay sa Dios si Saul. Kini nga teksto usa ka salamin. Ang tigpaminaw sa balaod makakita sa iyang kaugalingong natural nga nawong niini nga teksto. Si Saul gipaboran pag-ayo sa Dios ug si Saul mirebelde batok kaniya. Ang natural nga tawo adunay mga pagbati sa pagpanimalos sa usa ka kaso nga sama niini ug maghukom kang Saul nga takos sa pagpatay. Sa laing bahin ang kinaiyanhon nga tawo mahimong adunay susamang rebelyosong mga pagbati ngadto sa awtoridad ug sa pagbasa niini nga teksto samtang ang Dios direktang nagpatay kang Saul naghatag ug ebidensiya sa pagpamatuod nga ang awtoridad mapintas ug dili makatarunganon. Alang sa mga nagabasa sa Biblia pinaagi sa kinaiya ni Jesus, mangita sila og dugang nga tubag aron masabtan kining bersikulo nga nagaingon nga gipatay gyud sa Dios si Saul. Niining kahimtang, ang tubag makita sulod lamang sa 10 ka bersikulo nga kaniadtong sa mao gihapong kapitulo.

Ug ang gubat misamot batok kang Saul, ug ang mga magpapana nakaapas kaniya, ug siya nasamdan sa mga magpapana. (4) Unya miingon si Saul sa iyang magdadala sa hinagiban: Ibta ang imong pinuti, ug dunggaba ako niana; tingali unya kining mga walay sirkunsisyon moanhi ug magdagmal kanako. Apan ang iyang magdadala sa hinagiban wala mobuot; kay nahadlok siya pag-ayo. Busa si Saul mikuha ug usa ka pinuti, ug miubo niini. 1 Cronicas 10:3-4

Naghikog si Saul. Si Saul mitalikod sa Dios ug kini nagpasabot nga ang Dios dili makahimo sa pagpanalipod kaniya sama sa iyang gusto nga buhaton. Si Saul walay panalipod sa gubat ug ang mga panghitabo nahitabo nga si Saul mitapos sa iyang kaugalingong kinabuhi. Naghatag kini og konteksto sa mga bersikulo.

Adunay usa ka importante nga leksyon dinhi alang sa mga magbabasa sa Biblia. Kung sigurado ka nga ang misyon ni Jesus dinhi sa yuta mao ang pagpadayag sa Amahan ug nasabtan nimo ang mga pag-antus ni Kristo pinaagi sa adlaw-adlaw nga pagsalikway nga

Iyang nasinati sa katawhan, nan sama sa babaye nga taga-Syrophoenician, magpadayon kita sa pagtuo nga nagtuo nga Siya tinuod maloloy-on bisan kon makita nga Siya dili. Mao kini ang balaod nga naglihok isip salamin sa atong mga kalag aron ipagawas ang naa sa atong mga kasingkasing aron kita maghinulsol sa pagpakita sa atong mga tinguha ug mga hilig ngadto kang Kristo ug sa Iyang Amahan.

...mahimo kini kanimo sumala sa imong gusto. Mateo 15:28

10. Pagbutang sa Kahadlok sa Dios nganha Kanimo

Ug haduol na ang pasko sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem, (14) Ug hingkaplagaan niya sa templo ang mga namaligya ug mga baca ug mga carnero ug mga salampati, ug ang mga tig-ilis ug salapi nga nanaglingkod: (15) Ug sa diha nga siya naghimo ug usa ka hampak sa gagmay nga mga pisi, iyang gipapahawa silang tanan ngadto sa gawas sa templo, ug ang mga carnero, ug ang mga baka; ug giyabo ang salapi sa mga mag-ilis, ug gipanglintuwad ang mga lamesa; (16) Ug miingon kanila nga nanagbaligya ug mga salampati: Kuhaa ninyo dinhi kining mga butanga; ayaw ninyo himoa nga balay patigayon ang balay sa akong Amahan. (17) Ug ang iyang mga tinon-an nahinumdom nga nahasulat: Ang kasibut sa imong balay milamoy kanako. Juan 2:13-17

Ug misulod siya sa templo, ug misugod sa pag-abog sa mga nanagbaligya didto, ug sa mga namalit; (46) Nga nagaingon kanila: Nahisulat na: Ang akong balay balay sa pag-ampo: apan gihimo ninyo kini nga lungib sa mga tulisan. Lucas 19:45-46

Ang Paskuwa gidesinyo sa pagtudlo sa mga makasasala sa talagsaong gugma sa Dios sa paghatag sa Iyang Anak aron mamatay alang sa kalibutan. Ang mga pangulo sa Israel naghimo niini nga kahigayonan sa pagpadato sa ilang kaugalingon sa kapildihan sa katawhan. Kinahanglang usa ka sakripisyo ang matag pamilya ug aron makapalit ug karnero kinahanglang ibaylo sa usa ang lokal nga kuwarta sa shekel sa templo. Kining pagbayloay ug kuwarta

naghatag ug paagi sa pagpasobra sa presyo sa pagpalit ug mga hayop nga ihalad. Ang mga kabus ug mga mahuyang nalisdan pag-ayo sa pagbaton sa gikinahanglan nga sakripisyo nga nakapabati kanila nga gilimbongan sa mga tawo nga gituyo aron sa pagtudlo kanila sa madagayaon nga grasya sa Dios.

Samtang gisusi ni Jesus ang talan-awon sa temple nasubo ang Iyang kasingkasing. Kung kini nga buhat dili mahagit kini magdala sa milyon-milyon ngadto sa usa ka walay Kristo nga lubnganan nga walay kaluwasan tungod kay ang kamatuoran sa ebanghelyo nahimo nga hakog. Dinhi gipaila-ila kita sa usa ka aspeto sa kinaiya sa Dios nga daling masabtan. Gihigugma pag-ayo sa Dios ang mga tawo nga nagbuhat niining daotang mga buhat sama sa paghigugma niya sa mga gilimbongan sa mga pari. Aron sa pagkab-ot niini nga mga pangulo sila kinahanglan nga atubangon sa ilang makasasala nga dalan aron sa pagluwas kanila. Kini ang pormula nga gisunod sa pagtubos:

Labut pa ang balaod misulod, aron ang paglapas modagaya.
Apan diin ang sala midagsang, ang grasya midagaya labaw pa:
Roma 5:20

Ang nasuko nga mga pagbinayloay ug mahait nga pakigsabot sa templo nagpakita sa kahimtang sa mga kasingkasing sa mga tawo nga nangulo sa nasud. Kon dili sila maghinulsol niini nga mga buhat sila mamatay.

Ang Manluluwas sa kalibutan adunay gahum sa pagbasa sa mga kalag sa mga tawo. Ingon nga ang Amahan nahibalo sa gidaghanon sa mga buhok sa matag ulo, sa ingon Siya nahibalo pag-ayo sa mga hunahuna sa matag tawo. Samtang ang pagka-Dios mokidlap sa katawhan, si Kristo nagbasa sa kinasulorang mga tinago sa tanan nga naglibot Kaniya. Kini maoy usa ka higayon sa paghukom; kadtong anaa sa presensya ni Jesus nakaamgo nga ang Manluluwas makabasa sa matag detalye sa ilang mga kalag. Alang sa mga daotan kini usa ka labing makalilisang nga kasinatian. Ang aksyon sa pagpunit sa latigo sa mga pisi dili aron sa paghampak sa mga tawo ug sa pisikal nga paagi makadaot kanila, kondili aron sa pagsilsil diha kanila sa pagkamakasasala sa ilang ginabuhat. Walay namatay,

walay nasamdan, apan ang mga butang nga ilang gibaligya gibunalan ingon nga usa ka pasidaan nga kini nga mga butang naglaglag kanila.

Ang Manluluwas nagkonbikto kanila sa sala, dili sa paglaglag kanila kondili sa pagluwas kanila. Siya nagtinguha nga sila makakita sa ilang peligro, maghinulsol, ug nga maluwas. Sa diha nga ang Espiritu sa Dios misusi sa ilang mga kasingkasing kini mao ang pagdasig kanila sa pagtalikod gikan sa ilang mga sala ug sa pagpangayo alang sa kapasayloan sa ilang mga dautan nga mga buhat. Hinoon, ang mga tawo nangalagiw gikan sa Iyang presensya mipili sa pagbitay sa ilang mga sala kay sa biyaan sila. Sila gipapahawa gikan sa templo tungod sa ilang pagdumili sa paghinulsol. Kon naghinulsol pa sila makadawat unta sila og grasya ug kalinaw sa hunahuna nga nagtugot kanila sa pagpabilin sa Iyang presensya. Samtang daghan ang nangalagiw gikan kang Kristo, ang uban nagpabilin ug naminaw Kaniya nga nagtudlo.

Ug nanudlo siya adlaw-adlaw sa templo. Apan ang mga punoan sa mga sacerdote ug ang mga escriba ug ang mga punoan sa mga tawo naninguha sa paglaglag kaniya... Lucas 19:47

Kon si Jesus puno sa kasuko ug kabangis ngadto sa katawhan, walay usa nga magpabilin; nangalagiw unta ang tanan. Kadtong mapainubsanong mahinulsulon dili na kinahanglan nga mobiya kay wala sila mobati og panghimaraut diha sa Iyang presensya.

Busa karon wala nay pagkahinukman sa silot niadtong anaa kang Kristo Jesus, nga wala magkinabuhi uyon sa unod, kondili uyon sa Espiritu. Roma 8:1

Ikasubo nga ang mga sacerdote ug ang mga punoan nagdumili sa pagtugot sa Espiritu sa Dios sa paghinlo sa ilang mga kasingkasing. Ang pisikal nga templo naghawas sa kasingkasing sa nasod. Ang templo mahimo unta nga nalimpyohan pinaagi sa mga luha sa paghinulsol, apan kini gilimpyohan sa nahadlok nga mga daotan nga mikalagiw sa Iyang presensya. Ang Espiritu mipaduol kanila sa paghukom aron sa pagluwas kanila, apan samtang nagkaduol ang Espiritu mas nalisang sila.

Ug ako moduol kaninyo sa paghukom; ug ako mahimong matulin nga saksi batok sa mga salamangkiro, ug batok sa mga mananapaw, ug batok sa mga manumpa nga bakakon, ug batok kanila nga nagadaugdaug sa sinuholan sa iyang suhol, sa balo nga babaye, ug sa mga ilo, ug nga nagasalikway sa dumuloong gikan sa iyang katungod, ug ayaw kahadlok kanako, nagaingon si Jehova sa mga panon. Malaquias 3:5

Ang atong natural nga mga hunahuna sa dihang magbasa niini nga bersikulo mao ang paghunahuna nga ang Dios magaputol ug magalaglag sa mga dautan diha sa Iyang kasuko. Sa makausa pa ang Pulong sa Dios nagsilbing salamin. Ang teksto nag-ingon, “Moduol ako kanimo sa paghukom.” Gusto sa atong Amahan nga moduol kanato ug mangatarungan kanato bahin sa atong mga sala. Ang pag-adto sa presensya sa Usa nga dili hakog ug mahigugmaon walay laing kapilian gawas sa paghinulsol o pagkalagiw gikan sa kahayag. Dili mahimo nga mahimong pasibo sa presensya sa Dios. Ang mga nagkupot sa ilang mga sala modagan alang sa ilang gihunahuna nga ilang kinabuhi, apan gipakita nila nga sa tinuud nahigugma sila sa kamatayon ug nangalagiw gikan sa kinabuhi.

Ang paghinlo sa templo nagpakita sa mga talan-awon nga nahitabo sa langit sa dihang si Lucifer ug ang iyang mga anghel misukol batok sa Dios. Ang Espiritu sa Dios nagkonbikto kanila sa ilang sayop nga dalan, apan ikasubo nga sila nagdumili sa pagdawat sa kapasayloan. Matikdi ang duha ka paagi nga kini nga panghitabo gipahayag diha sa Kasulatan:

Ug ang mga manolonda nga wala magtipig sa ilang unang kahimtang, kondili mibiya sa ilang kaugalingong puloy-anan, iyang gitagana sa mga talikala nga walay katapusan ilalum sa kangitngit ngadto sa paghukom sa dakung adlaw. Judas 1:6

Kay kon ang Dios wala magpasaylo sa mga manolonda nga nakasala, kondili gitambog sila ngadto sa impyerno, ug gitugyan sila ngadto sa mga talikala sa kangitngit, nga gitagana ngadto sa paghukom; 2 Pedro 2:4

Giunsa nimo pagbasa kini nga mga bersikulo? Sa Judas kini nagsulti kanato nga ang mga manolonda mibiya sa ilang puloy-anan sa langit. Sa 2 Pedro 2:4 kini nagsulti kanato nga ang Dios wala

magluwas sa mga anghel nga nakasala kondili gitambog sila ngadto sa impyerno ug kangitngit.

Sa diha nga ang Anak sa Dios miduol kanila sa paghukom nga nagrepresentar sa Iyang Amahan, sila dili makaagwanta nga anaa sa Iyang presensya. Si Kristo, nga mao si Miguel nga Arkanghel, nakigbisog uban niini nga mga anghel nga nangamuyo kanila sa pagbalik ngadto sa kahayag, paghinulsol sa ilang mga laraw, ug pagbalik ngadto sa Amahan.

Ug dihay gubat sa langit: Si Michael ug ang iyang mga manolonda nakig-away batok sa dragon; ug ang dragon ug ang iyang mga manolonda nakig-away, (8) Ug wala makadaug; ni hingkaplagan ang ilang dapit sa langit. Pinadayag 12:7-8

Ang gubat sa langit nakasentro kang Lucifer nga nagtinguha sa pagbaligya sa Iyang mga baligya diha sa templo sa Dios.

Tungod sa kadaghanon sa imong mga baligya gipuno nila ang imong taliwala sa pagpanlupig, ug ikaw nakasala: busa isalikway ko ikaw ingon nga mahugaw gikan sa bukid sa Dios: ug laglagon ko ikaw, Oh nagatabon nga kerubin, gikan sa taliwala sa mga bato sa kalayo. Ezequiel 28:16

Sa makausa pa ang Biblia nakigsulti kanato ingong samin. Kini nagpadayag kon unsay anaa sa atong mga kasingkasing. Sa dihang kini nag-ingon, “Pagalaglagon ko ikaw, Oh nagatabon nga kerubin,” kita gihagit sa paghukom kon sa unsang paagi kini mahitabo. Kon giila pa ni Lucifer ang iyang sayop nga binuhatan sa wala pa itugyan ang iyang kaugalingon sa gubat batok sa gobyerno sa Dios, maluwas unta siya. Ang paningkamot sa Anak sa Dios sa paghinlo sa iyang kalag nga templo nagdala sa isyu ngadto sa usa ka ulo, ug sa dihang si Kristo miduol kaniya aron sa pagkonbikto kaniya sa iyang kasaypanan, siya midumili, nagpatig-a sa iyang kasingkasing ug nahulog sa hingpit ngadto sa sala. Ang mga buhat ni Kristo naghatag kang Lucifer sa plataporma sa pagsalikway sa kahayag ug sa paglaglag sa iyang kaugalingon. Niini nga proseso ang Biblia nagpakita nga ang Dios nagsugod sa proseso nga modala ngadto sa kalaglagan ni Lucifer. Pareho kini sa giingon sa Kasulatan nga gipagahi sa Dios ang kasingkasing ni Paraon. Ang Dios miduol kang Paraon aron maghinulsol apan ang pagpili sa hari mao ang

pagpagahi sa iyang kasingkasing. Ang mga aksyon ba sa adlaw nga nagpagahi sa yutang kulonon, o ang mga sangkap sa yuta nga nagreaksyon sa silaw sa adlaw, nga nagpagahi niini?

Si Satanas ug ang Iyang mga manolonda wala gitambog gikan sa langit. Si Satanas gihinginlan pinaagi sa Iyang pagdumili sa pagtubag sa makapakombinsir nga Espiritu sa Dios ug nagtinguha sa pag-ikyasa sa Iyang presensya. Ang samang proseso nahitabo sa templo sa dihang gihinloan kini ni Jesus. Iyang gipakita sa mga tawo ang ilang kasaypanan, Iyang gikonbikto sila sa ilang sala, ang Espiritu miduol kanila ug mihangyo kanila sa paghinulsol, apan sila midumili. Kini nga pagdumili nagbutang sa kadaghanan kanila sa mga kadena sa kangitngit sama sa nahulog nga mga anghel. Sa diha nga ang Espiritu mohimo sa usa ka direkta nga paningkamot sa pagkab-ot sa kalag ug kini hugot nga gibalibaran, ang kangitngit diha-diha dayon nagdali ug nag-ulipon sa kalag. Maayo na lang, ang uban nga mikalagiw gikan kang Kristo niadtong adlaw nakahimo gihapon sa paghinulsol, apan alang sa uban niadtong adlaw mao ang sinugdanan sa ilang kalaglagan; ug ikaingon nga gilaglag sila ni Kristo pinaagi sa pagpangita sa pagluwas kanila.

Uban niini nga kahibalo atong mabasa ang pipila ka mga tudling sa Kasulatan uban ang mas maayong pagsabot kon unsa ang gipasabut sa dihang ang mga tawo gidakop sa kahadlok sa presensya sa Dios.

Igapadala ko ang akong kahadlok sa unahan mo, ug **laglagon** [H2000] ko ang tanang mga katawohan nga imong pagaadtoan, ug patalikodon ko kanimo ang tanan mong mga kaaway. (28) Ug magapadala ako ug mga tamboboan sa unahan mo, nga magapapahawa sa Hebehanon, ug Canaanhon, ug sa Hetehanon, gikan sa atubangan mo. Exodo 23:27-28

Ang Hebreohanong pulong nga gihubad ni King James ingong *paglaglag* aduna kini'y mga kalainan sa kahulogan:

H2000 – Hamam: maglihok nga saba, maglibog, maghimo ug kasaba, magpabalaka, maguba, mag-usik, maggisi, magbungkag, magdala ug kasamok, maglagot

Ang kahadlok nga ibutang sa Dios sa daghan niini nga mga nasod sama gayod sa gibuhat ni Jesus sa dihang Iyang gihinloan ang

templo sa ikaduhang higayon. Daghan niini nga mga nasud sa palibot sa Israel nakapuno sa ilang kopa sa kasal-anan, ug sila anaa na sa punto sa katapusang desisyon. Ang kahadlok nga gibutang sa Dios kanila mao ang Iyang kombiksyon sa ilang mga sala. Ang Espiritu sa Dios miduol kanila sa paghukom. Ikasubo nga sila midumili, ug kini nakapaguol ug nakapalibog kanila. Ang pagdumili sa mga Judeo sa pagdawat sa kalooy ni Jesus nagbilin kanila nga sa katapusan laglagon sa Roma. Ang pagdumili niining naglibot nga mga nasod sa paghinulsol sa ilang mga sala nagpahinabo kanila nga naladlad sa espada sa Israel. Atong susihon ang espada sa Israel sa umaabot nga kapitulo apan sa pagkaron atong makita nga ang kahadlok sa Ginoo nga midangat niini nga mga nasud mao ang Espiritu sa Dios nga nagtinguha sa pagkonbikto kanila sa ilang sala ug nagpahinabo kanila sa paghinulsol isip katapusang paningkamot sa pagluwas kanila. Ang pagkab-ot sa pagluwas kanila miresulta sa pagkagahi sa ilang mga kasingkasing, ug sa ingon ilang gipili ang kamatayon kay sa kinabuhi. Ang mga kombiksyon sa sala sama sa mga trumpeta sa kalag. Kini nga mga nasud misipa batok sa mga tunok sa tanlag ug midagan gikan sa atubangan sa Dios ngadto sa mga bukton ni Satanas, ang maglalaglag, ug sila nangamatay.

Ug nahitabo nga sa pagbantay sa kabuntagon si Jehova mitan-aw sa panon sa mga Egiptohanon pinaagi sa haligi nga kalayo ug sa panganod, ug **gisamok** [H2000] niya ang panon sa mga Egiptohanon, (25) Ug gitangtang ang mga ligid sa ilang mga carro, nga ilang giabog sila pag-ayo: mao nga ang mga Egiptohanon miingon: Mangalagiw kita gikan sa atubangan sa Israel; kay si Jehova nakig-away alang kanila batok sa mga Egiptohanon. Exodo 14:24-25

Sa Pulang Dagat, gisamok sa Ginoo ang mga Ehiptohanon. Mao ra kini ang pulong nga gihisgotan nga ang Dios magbutang ug kahadlok sa mga nasod sa Exodo 23:27.

Ang mga Ehiptohanon gihigugma gayod sa Dios sama sa mga Israelinhon. Sa diha nga ang Ginoo nagpatindog sa haligi nga kalayo aron sa pagpugong kanila sa pag-atake sa mga Israelita sila unta nakakita niini nga usa ka pasidaan sa pagpauli. Nahadlok sila niini, apan wala sila maghinulsol. Sa dihang gigukod nila ang mga Israelita, gipadala sa Ginoo ang iyang mga anghel aron tangtangan ang mga

ligid sa ilang mga karwahe aron mapahinay sila ug pugngan sila sa pagpadayon. Sa ilang gahi nga pagdumili sa pagpasakop sila mipadung sa lawom nga tubig ug nalumos sa dihang ang mga tubig naghiusa. Walay ebidensiya nga gihaylo sila sa Dios ngadto sa tubig aron patyon sila. Gibuhat niya ang tanan aron mapugngan sila sa paghimo niini nga aksyon.

Ug ang gidugayon sa atong paggikan sa Cades-barnea hangtud sa atong pag-abut sa sapa sa Sered, katloan ug walo ka tuig; hangtud nga ang tanang kaliwatan sa mga tawo sa panggubatan nalaglag gikan sa taliwala sa panon, ingon sa gipanumpa ni Jehova kanila. (15) Kay sa pagkatinuod ang kamot ni Jehova diha batok kanila, aron sa **paglaglag** [H2000] kanila gikan sa taliwala sa panon, hangtud nga sila mangaut-ut. Deuteronomio 2:14-15

Gidapit ang mga Israelita sa pagtungas ug pag-ilog sa yuta sa Canaan, apan nahadlok sila sa mga higante sa yuta ug nagdumili sila sa pagsalig sa Dios. Sa dihang gisultihan sila sa Dios nga dili sila makaadto sa Yutang Saad tungod sa pagkawalay pagtuo ug mamatay sa kamingawan, mirebelde sila pag-usab ug determinado nga moadto ug makig-away. Human gibunalan sa ilang mga kaaway ilang gibasol si Moises sa tanan ug gusto nila nga patyon siya. Ang mga tawo kanunay nga nag-ingon nga gusto sa Dios nga patyon sila didto sa kamingawan ug sa ilang paghukom mao usab ang ilang nadawat. Gitugotan sa Dios kining mga butanga nga mahitabo sa paglaum nga ilang makita ang ilang kasaypanan ug maghinulsol ug mangayo og pasaylo. Sulod sa 40 ka tuig gipadala sa Ginoo ang Iyang Espiritu aron sa paghangyo kanila sa pagpaubos sa ilang mga kaugalingon ug paghinulsol sa ilang mga sala. Kon sila naghinulsol pa kini dili igsapayan kon sila namatay didto sa kamingawan; makabaton unta sila ug kinabuhing dayon.

Busa sanglit nagpabilin pa man nga ang uban kinahanglan nga mosulod niini, ug sila nga giwali una niini wala makasulod tungod sa pagkawalay pagtoo: Hebreohanon 4:6

Makapasubo nga ang tanang mga Israelinhon wala mosulod sa kapahulayan nga anaa kang Kristo ug wala nakabalo nga ang ilang mga sala gipapasaylo. Hinoon nagpagahi sila sa ilang mga kaugalingon batok sa pangamuyo sa Espiritu, namatay didto sa

kamingawan, ug nawala ang kinabuhing dayon. Busa gilaglag ba sila sa Ginoo? Gibuhat niya ang ingon nga ang adlaw nagpagahi sa yutang kulonon. Ang iyang padayon nga pangamuyo nagpagahi sa ilang mga kasingkasing pinaagi sa ilang padayon nga pagdumili, ug busa sila nalaglag.

Kon ang Manluluwas moanha kanimo pinaagi sa lawom nga konbiksyon sa sala, ayaw kahadlok ug pagahia ang imong kasingkasing. Tuhi nga ang imong Amahan gawasnong nagpasaylo ug naghinlo sa sala ug nakatagamtam sa kalinaw ug kagawasan sa pagpasaylo. Pagtagamtam sa kalinaw sa langit sa imong kalag nga templo ug pagmaya nga Siya andam sa paghinlo niini alang sa Iyang himaya ug pinaagi sa Iyang himaya.

Niining katapusang mga adlaw usa ka mensahe ang moadto sa kalibutan nga nagsulti kanato nga "kahadloki ang Dios ug ihatag ang himaya kaniya." Pinadayag 14:7. Kon atong tugutan ang Espiritu sa Dios sa pagkombinsir kanato sa atong mga sala ug dili mosukol sa Iyang mga hangyo, kita mapanalanginan ug magsugod sa pagsabut sa kaalam, kay atong basahon:

Ang pagkahadlok kang Jehova maoy sinugdan sa kaalam; Ug ang kahibalo sa Balaan mao ang salabutan. Hulubaton 9:10

11. Ang Kasuko sa Ginoo

Sulod sa usa ka semana sa wala pa si Kristo gibitay sa krus Siya nagsakay sa usa ka asno paingon sa Jerusalem nga gilibutan sa usa ka dakung panon sa katawhan.

Ug usa ka dakung panon sa katawohan nanagpamuklad sa ilang mga saput sa dalan; ang uban namutol ug mga sanga sa mga kahoy, ug gisabwag sila sa dalan. (9) Ug ang mga panon sa katawohan nga nanag-una, ug ang mga nanagsunod, nanagsinggit, nga nagaingon: Hosanna sa Anak ni David: Bulahan siya nga mianhi sa ngalan sa Ginoo; Hosanna sa kahitas-an. Mateo 21:8-9

Ngadto sa mga disipulo nagpakita nga ang ilang dugay nang gihuptan nga mga pangandoy nagakatuman; sa katapusan ang ilang Agalon giila sa nagsimba nga mga panon sa katawhan. Apan diha gayod sa tunga-tunga niining pagtaas sa pagdayeg, atong mabasa:

Ug sa diha nga siya nahiduol na, siya mitan-aw sa ciudad, ug mihilak tungod niini, (42) Nga nagaingon: Kong ikaw nakahibalo, bisan ikaw, bisan niining imong adlaw, sa mga butang nga iya sa imong pakigdait! apan karon sila natago gikan sa imong mga mata. Lucas 19:41-42

Samtang si Jesus mitan-aw sa siyudad ug namalandong sa tanan nga nahimo niining nasud sa pagsukol batok sa Iyang Amahan, ug unsay mahitabo kanila nga wala pay kap-atan ka tuig gikan niadtong adlaw, Siya misugod sa paghilak. Kini dili usa ka malumo nga luha

sa mata; kini mao ang pagpagawas sa usa ka grabe, dili mapugngan nga kasubo nga mibuto uban sa dako nga mga pagbakho sa kasakit. Usa sa mga pulong nga gigamit sa Ginoo sa paghulagway sa kinaiya sa Dios mao ang *pagkamaintuson*.

Ug si Jehova milabay sa iyang atubangan, ug nagmantala, Si Jehova, si Jehova nga Dios, maloloy-on ug puno sa gracia, mapailubon, [H639 aph] ug madagayaon sa kaayo ug sa kamatuoran ... Ex. 34:6

Kini nga pulong adunay mga mosunod nga kahulugan:

angay nga ilong o lusot sa ilong; busa ang nawong, ug usahay usa ka tawo; usab (**gikan sa paspas nga pagginhawa tungod sa kasibut**) kaligutgut: - kasuko (-init), + sa atubangan, dagway, nawong, + mapailubon, agtang, + [dugay] **pag-antos**, ilong, **lusot sa ilong**, ngabil sa baboy, X takus, kapungot.

Apan kang Ana iyang gihatag ang usa ka takus nga bahin; kay gihigugma niya si Ana: apan gitakpan ni Jehova ang iyang taguangkan. 1 Samuel 1:5

Dili makatarunganon nga isulti nga si Hannah gihatagan ug kasuko nga bahin tungod kay gihigugma niya si Ana. Ingon sa gipahayag kini sa *Gesenius Hebrew-Chaldee Lexicon*:

Tingali adunay kasubo sa hunahuna; tungod kay ang mga pulong nga nagpasabut sa kasuko usahay magamit sa kasubo.

Ang nagdilaab nga mga luha ni Jesus resulta sa Iyang dakong kasingkasing sa gugma alang sa Iyang mga anak. Apil ba niini ang kasuko? Oo; kasuko sa gibuhat sa sala ngadto sa Iyang minahal nga mga anak ug kini gipahayag sa usa ka lawom nga kasubo sa nagdilaab nga mga luha.

Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon si Jehova. (9) Kay ingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man usab ang akong mga dalan hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna. Isaia 55:8-9

Kung magbasa kita bahin sa kasuko sa Ginoo sa Biblia sigurado ba kita nga nasabtan nato kini sa husto? Sa makausa pa atong tan-

awon ang kinabuhi ni Jesus aron makita ang paagi diin Siya nagpahayag sa kasuko.

Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! kay ginalamoy ninyo ang mga balay sa mga babayeng balo, ug alang sa usa ka pagpakaaron-ingnon naghimo kamo ug hataas nga pag-ampo: busa makadawat kamo sa labing daku nga silot. (15) Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! kay ginalibot ninyo ang dagat ug yuta aron mahimo ang usa ka proselita, ug sa diha nga nahimo na siya, gihimo ninyo siya nga doble pa nga anak sa impyerno kay sa inyong kaugalingon. (16) Alaut kamo, kamong mga magtutultol nga buta, nga nagaingon: Bisan kinsa nga manumpa tungod sa templo, kana walay kabilinggan; apan bisan kinsa nga manumpa tungod sa bulawan sa templo, siya usa ka utangan! (17) Kamong mga buang ug mga buta: kay hain man ang labing daku, ang bulawan, kun ang templo nga nagabalaan sa bulawan? Mateo 23:14-17

Sigurado nga nasuko si Jesus niini nga mga bersikulo. Ang mga kaalaotan nga gipahayag ni Jesus nagpadayon sa daghang mga bersikulo ug dayon atong mabasa ang usa ka butang nga hinungdanon kaayo:

O Jerusalem, Jerusalem, ikaw nga nagapatay sa mga manalagna, ug nagabato sa mga gipadala kanimo, makapila nga buot ko nga tigumon ang imong mga anak, maingon sa usa ka himungaan nga nagatigum sa iyang mga piso ilalum sa iyang mga pako, ug wala kamo mobuot! Mateo 23:37

Gihigugma ni Jesus kining mga kabos, malimbungon nga Hudiyong mga lider. Gusto Niya nga tigomon sila ilalom sa Iyang panalipod. Siya nagsulti sa malumo nga pinulongan sa usa ka himungaan nga nagtigom sa iyang mga anak. Kini usa ka makapatandog nga hulagway sa gugma sa Manluluwas. Ang Iyang kasuko usa ka pagpahayag sa Iyang lawom nga kinasingsing nga kasubo nga Iyang gipakita sa mga pagbakho sa wala pa kini. Sa pinulongan sa Mateo 23 atong makita nga gipadayag ang kasuko sa Dios.

Kung adunay panahon nga mahimong husto nga tawgon ang kalayogikan sa langit, kini mao na karon. Kini nga mga pangulo maoy hinungdan sa pagkawala sa tibuok nasod sa mga Judio. Nagtindog sila sa dalan sa mga tawo ug nagdaot sa putli nga mga pagtulon-an

sa Kasulatan. Sigurado nga kini usa ka lugar nga putlon sila aron ang kamatuoran makaabot sa masa. Si Jesus wala magbayaw ug espada, ni mitawag ug kalayo gikan sa langit apan gisulti kini nga mga pulong:

Tan-awa, ang inyong balay gibiyaan nganha kaninyo nga biniyaan. Mateo 23:38

Ania ang kinapungkayan sa kasuko sa Dios. Ang Anak sa Dios nagpahayag nga ang panalipod sa nasod gikuha na. Human niini nga punto nga si Satanas makahimo sa bug-os nga pagkontrolar sa Hudiyong mga lider nga sa wala madugay milampos sa ilang pagpatay nga mga plano sa pagpatay kang Jesus. Atong namatikdan pag-ayo nga sa dihang gipahayag ni Jesus nga ang balay ni Israel gibiyaan nga biniyaan Iyang giandam ang dalan alang sa Iyang kaugalingong kamatayon, dili ang kamatayon niadtong misupak Kaniya. Sa diha nga ang nagapugong nga Espiritu sa Dios mibiya sa mga sacerdote ug mga punoan walay bisan unsa nga makapugong kanila sa pagpatay kang Jesus. Makontrol na ni Satanas, ug sulod sa kwarenta ka tuig iyang hingpit nga nalaglag ang siyudad diin kapin sa usa ka milyon nga mga Hudyo ang gipamatay sa mga Romano.

Ania ang kahulugan sa kasuko sa Dios nga gipahayag sa laing paagi:

Iyang gibuhian batok kanila ang iyang mainit nga kasuko, ang iyang kaligutgut, ang kapungot ug ang pagdumot—usa ka pundok sa mga manolonda nga nagalaglag. Salmo 78:49 (NIV)

Kinsa ang tiglaglag?

Ug ayaw kamo pagbagulbol, sama sa gibuhay sa uban kanila—ug gipatay sila sa manolonda nga maglalaglag. 1 Corinto 10:10 (NIV)

Ang pulong alang sa paglaglag sa anghel sa Greek nagpasabut nga *makahilo nga bitin*.

Sila adunay ingon nga hari ibabaw kanila ang manolonda sa kahiladman, kansang ngalan sa Hebreohanon mao si Abaddon ug sa Griego mao si Apolyon (nga sa ato pa, Maglalaglag) Pinadayag 9:11

Ang tiglaglag mao si Satanas. Kung ang mga tawo magpadayon sa pagsalikway kang Kristo ug ipatin-aw pag-ayo nga wala silay gusto nga buhaton uban Kaniya, sa mga pagbakho sa kasakit si Kristo nagsubo alang sa Iyang nawala nga mga anak ug gitugotan sila nga makabaton sa ilang gipili nga agalon. Sa diha nga kini mahitabo ang koral sa proteksyon nga gibutang sa palibot sa matag tawo maguba.

Unya si Satanas mitubag kang Jehova, ug miingon: Nahadlok ba si Job sa Dios sa walay hinungdan? (10) **Wala ba ikaw mag-alad kaniya**, ug libut sa iyang balay, ug libut sa tanan nga iya sa tanang kiliran? gipanalanginan mo ang buhat sa iyang mga kamot, ug midaghan ang iyang bahandi sa yuta. Job 1:9-10

Ang manolonda ni Jehova magapahaluna libut niadtong nangahadlok kaniya, ug nagaluwas kanila. Salmo 34:7

Kadtong nagakalot ug gahong mahulog niana; ug bisan kinsa nga makaguba sa koral, ang bitin mopaak kaniya. Ecclesiastes 10:8

Unsa ang mga butang nga hinungdan sa pagkaguba sa koral sa proteksyon?

Karon lakaw, isulat kini sa atubangan nila sa usa ka lamesa, ug isulat kini sa usa ka basahon, aron kini alang sa panahon nga umalabut hangtud sa kahangturan: (9) Nga kini maoy usa ka [1] masupilon nga katawohan, [2] bakakon nga mga anak. , [3] mga anak nga **dili mamati sa Kasugoan ni Jehova**: (10) [4] Nga nagaingon sa mga manalagna: Ayaw pagtan-aw; ug sa mga manalagna: **Ayaw pagtagna kanamo sa matarung nga mga butang, pagsulti kanamo ug mga butang nga matul-id, panagna ug mga limbong**: (11) Pahawa kamo sa dalan, biya kamo sa dalan, pahunonga ang Balaan sa Israel gikan sa among atubangan. (12) Busa mao kini ang giingon sa Balaan sa Israel, [5] Tungod kay **kamo nagtamay niini nga pulong**, ug misalig sa pagdaugdaug ug pagkamasukihon, ug mipabilin diha niini: (13) Busa kini nga **kasal-anan mamahimo kaninyo ingon sa usa ka guba nga andam sa pagkapukan, nga nagapatong gawas sa usa ka hataas nga kuta, kansang pagkalumpag moabut sa kalit.** (14) Ug kini pagabuk-on niya ingon sa pagkabuak sa sudlanan sa magkokolon nga nabuak; siya dili mopagawas: sa pagkaagi nga walay hikaplagnan diha sa pagbuswak niini nga usa ka bika nga igakuha ug kalayo gikan sa

dapog, kun aron sa pagkuha ug tubig *gikan* sa gahong. Isaias 30:8-14

Adunay usa ka panagkunsabo sa iyang mga manalagna sa taliwala niini, sama sa usa ka leon nga nagangulob nga nagalook sa tukbonon; [1] **gilamoy nila ang mga kalag; ilang gikuha ang bahandi ug bililhong mga butang; gipadaghan nila siya nga mga balo** sa taliwala niini. (26) [2] Ang iyang mga pari **nakalapas sa akong balaod**, ug [3] **nagpasipala sa akong mga butang nga balaan**: sila wala magbutang ug kalainan tali sa balaan ug sa mahugaw, ni magpakita sila ug kalainan tali sa mahugaw ug sa mahinlo, ug [4] **gitagoan nila ang ilang mga mata gikan sa akong mga igpapahulay**, ug ako gipasipad-an sa taliwala nila. (27) [5] Ang iyang mga principe sa taliwala niini sama sa mga lobo nga nagalutos sa tukbonon, aron sa pag-ula ug dugo, ug sa paglaglag sa mga kalag, aron makakuha ug **dili matinuoron nga ganancia**. (28) Ug [6] ang iyang mga manalagna nagbulit kanila sa dili-pinagba nga minasa, nga nakakita sa kakawangan, ug **nanagtagna ug mga bakak** kanila, nga nagaingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova, sa diha nga si Jehova wala magsulti. (29) [7] Ang katawohan sa yuta **naggamit ug pagdaugdaug, ug nagpanulis, ug nagpaguol sa mga kabus ug hangul**: oo, sila nagdaugdaug sa dumuloong sa dili paagi. (30) **Ug nangita ako ug usa ka tawo sa taliwala nila, nga makabuhat ug koral, ug makatindog sa bung-aw sa akong atubangan alang sa yuta, aron dili ko laglagon kini**: apan wala akoy hingkaplagan. (31) **Busa akong gibubo ang akong kasuko diha kanila; Giut-ut ko sila sa kalayo sa akong kaligutgut: ang ilang kaugalingong dalan gibalusan ko sa ibabaw sa ilang mga ulo, nagaingon ang Ginoong Jehova**. Ezequiel 22:25-31

Kini ang mga yawe nga punto nga nagmugna og kal-ang sa bungbong:

1. Pagpahimulos sa mga tawo alang sa personal nga kaayohan
2. Paglapas sa balaod, rebelyon
3. Pagpasipala sa balaan nga mga butang, pagsagol sa sagrado ug komon
4. Pagtago sa ilang mga mata gikan sa mga Igpapahulay
5. Ang mga lider nalambigit sa dili matinuoron nga ganansya
6. Ang matagnaong mga lider nagsulti og bakak
7. Lupigon ang mga kabos ug timawa

Kon ang mga anak sa Dios molapas sa mga sugo sa Dios ug modumili sa paghinulsol ug mopadayon sa pagbuhat sa dautan nga mga butang, sa katapusan ang Dios ibutang sa usa ka posisyon diin Siya dili na makapanalipod kanila. Kini maoy hinungdan sa Iyang makalilisang nga kaguol. Dili niya gusto nga itugyan ang Iyang mga anak, apan giakusahan sila ni Satanas atubangan sa Dios ug gipangayo ang katungod sa pagbaton kanila. Kini nga kasubo mao ang kasuko sa Dios. Kini mao ang paspas nga pagginhawa pinaagi sa ilong gikan sa lawom nga kasubo. Ang listahan nga gihubit sa Ezekiel 22:25-31 adunay susama nga mga reklamo sa mga gihisgotan ni Jesus sa Mateo 23. Sa panahon ni Ezequiel ang koral gikuha ug ang Israel gibihag sa Babilonia. Sa mga adlaw ni Kristo ang koral gikuha, ug ang mga Romano miabut ug gilaglag ang Jerusalem.

Pito ka Pangunang Punto sa Isyu nga Nagmugna sa Paglapas

Ezequiel 22:25-31	Mateo 23
1. Pagkuha'g bentaha sa tawo para sa personal nga ganansya.	Mat 23:25 Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! kay ginahinloan ninyo ang gawas sa copa ug sa pinggan, apan sa sulod sila puno sa mga pagpanglupig ug sobra.
2. Paglapas sa Balaod.	Mat 23:23 Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! kay nagbayad kamo sa ikapulo sa yerbabuyna ug sa anis ug sa cummin, ug gisalikway ninyo ang mas bug-at nga mga butang sa balaod , ang hukom, ang kaluoy, ug ang pagtuo: kini kinahanglan unta nga inyong buhaton; ug dili biyaan ang uban nga wala mabuhat.
3. Pagpasipala sa balaang mga butang. Pagsagol sa sagrado ug komon.	Mat 23:16-20 Alaut kamo, kamong mga magtutultol nga buta, nga nagaingon: Bisan kinsa nga manumpa tungod sa templo, dili kawang; apan bisan kinsa nga manumpa tungod sa bulawan sa templo, siya usa ka utangan! (17) Kamong mga buang ug mga buta: kay hain man ang labing daku, ang bulawan, kun ang templo nga nagabalaan sa bulawan? ... (19) Kamong mga buangbuang ug mga buta: kay hain man ang labing daku, ang gasa, kun ang halaran nga nagabalaan sa halad? (20) Busa bisan kinsa nga

	manumpa tungod sa halaran, nagapanumpa niini, ug sa tanang mga butang niini.
4. Pagtago sa ilang mga mata gikan sa mga lgpapahulay.	Mat 23:4 Kay sila nagabugkos ug mabug-at nga palas-anon ug mabug-at pas-anon , ug ibutang sila sa mga abaga sa mga tawo; apan sila sa ilang kaugalingon dili makalihok kanila pinaagi sa usa sa ilang mga tudlo.
5. Ang mga lider mao nalambigit sa dili matinuoron nga ganansya.	Mat 23:16 Alaut kamo, mga magtutultol nga buta, nga nanag-ingon, Bisan kinsa nga manumpa tungod sa templo, kini walay kabilinggan; apan bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa bulawan sa templo, sya utangan!
6. Propetikanhon ang mga lider namakak.	Mat 23:28 Ingon man usab kamo sa gawas nagapakita nga matarung ngadto sa mga tawo, apan sa sulod kamo napuno sa pagkasalingkapaw ug pagkadautan.
7. Lupigon ang mga kabos ug timawa.	Mat 23:14 Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! kay gilamoy ninyo ang mga balay sa mga babayeng balo , ug alang sa usa ka pagpakaaron-ingnon naghimo kamo ug hataas nga pag-ampo: busa kamo makadawat sa mas dako nga silot.

Atong tagdon ang pipila ka mga pananglitan diin giguba sa mga tawo kini nga koral sa panalipod.

Ug sa pag-abut nila sa giukan ni Nachon, giisa ni Uzza ang iyang kamot sa arca sa Dios, ug gikupot kini; kay giuyog kini sa mga baka. (7) Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok kang Uzza; ug ang Dios naghampak kaniya didto tungod sa iyang kasaypanan; ug didto siya namatay duol sa arca sa Dios. (8) Ug si David nasuko, tungod kay si Jehova nayugot kang Uzza: ug iyang gitawag ang ngalan niadtong dapita nga Perezuzza hangtud niining adlaw. 2 Samuel 6:6-8

Ang mga pulong nga *ang kasuko sa Ginoo misilaob batok kang Uzza* nagdapit kanato sa paghukom sa kinaiya sa Dios. Sa ato nang gipahayag sa miagi, ang mga pulong nga *kasuko ug nagdilaab*

mahimong hubaron nga *pag-antos* ug *kaguol*. Si Uzza milihok sa paagi nga iyang nahibaloan nga dili husto. Gibutang niya ang iyang kaugalingon sa usa ka posisyon diin dili siya mapanalipdan. Ang Espiritu sa Ginoo nagsubo alang kang Uzza. Ang Ginoo dili gusto nga mobiya kaniya, apan ang iyang kalapasan nagbutang kaniya diin ang Ginoo kinahanglan nga motugot sa usa ka paglapas sa proteksyon. Ang teksto nag-ingon nga *ang Ginoo mihimo ug usa ka paglapas kang Uzza*. Nagpahinabo kini sa Ginoo og dakong kaguol nga kinahanglang mobiya gikan kang Uzza, apan si Uzza mipili sa usa ka dalan sa pagsukol ug ang Ginoo kinahanglang mopasidungog sa iyang pagpili. Dili ang Dios ang nagpatay kang Uzza sa iyang kaugalingong kamot. Ang pagrebelde ni Uzza nagpahinabo sa paglapas sa panalipod.

Usa sa posibleng mga timailhan sa pagkadiskontento sa kasingkasing ni Uzza makaplagan sa niaging kapitulo.

Ug ilang gibutang ang arca sa Dios sa ibabaw sa usa ka bag-ong carromata, ug gidala kini gikan sa balay ni Abinadab nga didto sa Gabaa: ug si Uzza ug si Ahio, ang mga anak nga lalake ni Abinadab, maoy nanagguyod sa bag-ong carromata. (4) Ug ilang gidala kini gikan sa balay ni Abinadab nga didto sa Gabaa, kuyog sa arca sa Dios: ug si Ahio miuna sa arca. 2 Samuel 6:3-4

Si Uzza ang una nga gitala sa duha ka anak nga lalaki ni Abinadab apan si Ahio nga manghod gihisgotan nga nangulo sa arca imbes sa iyang magulang nga lalaki. Napuno ba si Uzza sa pangabugho sa panag-indigay sa mga igsoon? Naa bay pagdumot sa iyang kasingkasing sa iyang igsoon? Ang ikaduha nga problema nga nagpahinabo sa pagkaguba sa koral mao ang pagbutang sa arca sa usa ka karomata nga adunay mga baka. Gipakita ni Moises nga ang arca kinahanglang dad-on sa mga saserdote.

Niadtong panahona gilain sa Ginoo ang tribo ni Levi aron dad-on ang arca sa kasabotan sa Ginoo Deuteronomio 10:8

Ug sila nagsugo sa katawohan, nga nagaingon: Sa diha nga makita ninyo ang arca sa tugon ni Jehova nga inyong Dios, ug ang mga sacerdote nga Levihanon nga nanagyayong niini, mamahawa kamo sa inyong dapit, ug mosunod niini. Josue 3:3

Kining ikaduha nga paglapas dili igo aron makuha ang koral gikan kang bisan kinsa gawas kang Uzzah mao nga lagmit adunay usa ka butang diha sa kasingkasing ni Uzza nga maoy hinungdan sa pagtangtang sa panalipod.

Busa unsaon nimo pagbasa? Imo bang gibasa ang kinaiya sa Ginoo nga nagdilaab nga kasuko nga maoy hinungdan sa Iyang pagdugmok kang Uzza ngadto sa yuta, o nakakita ka ba sa usa ka malumong Amahan sa kasubo kinsa sa katapusan mitugyan sa Iyang kaugalingon sa pagpili ni Uzza sa pagsubay sa dalan sa pagrebelde. Ang matag usa kanato kinahanglang mopili kon unsaon nato pagbasa kini. Ang atong Amahan nga naa sa langit nagtugot sa mga lain-laing kahulogan aron mahimong usa ka salamin sa atong kalag, aron kita mismo makadesisyon kung unsang kinaiya ang atong makita diha sa teksto. Nakakita ba ta ug kinaiya nga sama sa atoa? Nakita ba nato ang usa ka mapugsanon nga masuk-anon nga tawo nga mohapak sa yuta niadtong masayop o kita ba makakita sa usa ka magul-anon nga Amahan nga napugos sa pagdawat sa desisyon ni Uzza nga dawaton ang espiritu ni Satanang ug ihatag ngadto sa iyang may katungod nga agalon—ang maglalaglag?

Ug magadala ako ug espada batok kaninyo aron panimalosan ang panaglalis mahitungod sa akong kasabotan: ug kung magatigom kamo sulod sa inyong mga lungsod, magapadala ako ug peste taliwala kaninyo; ug kamo igahatag ngadto sa mga kamot sa kaaway. Levitico 26:25

Sa daghang mga dapit sa Kasulatan atong mabasa ang kasuko sa Ginoo nga misilaob ug ang espada, gutom, ug kamatay midangat sa mga tawo. Ingon sa gisulti kanato sa teksto nga bag-o lang natong nabasa, ang mga tawo gitugyan ngadto sa kamot sa kaaway. Ang kasuko nga mosilaub mao ang masulub-on nga kaguol nga giantus sa atong Amahan sa diha nga ang Iyang masalaypon nga mga anak mopadayon sa pagsukol nga moresulta sa paglapas sa Iyang mga sugo nga gidisenyo alang sa ilang panalipod.

Maminaw ba kita pag-ayo sa tingog sa atong Amahan karon?

Dili kamo magbuhat alang kaninyo ug mga dios-dios, bisan larawan nga linilok, ni magpatindog kamo ug larawan nga bato,

ni magbutang kamo ug bisan unsa nga larawan nga bato sa inyong yuta aron sa pagyukbo niini: kay ako mao si Jehova nga inyong Dios. (2) Ang akong mga adlaw nga igpapahulay pagabantayan ninyo, ug ang akong balaang puloy-anan pagatahuron ninyo: Ako mao si Jehova. (3) Kong kamo magalakaw sa akong kabalaoran, ug magabantay sa akong mga sugo, ug magabuhat kanila; (4) Unya hatagan ko kamo sa ulan sa tukma nga panahon, ug ang yuta magahatag sa iyang abut, ug ang mga kahoy sa kapatagan magahatag sa ilang mga bunga. (5) Ug ang inyong paggiuk magadangat sa pagpamupo, ug ang pagpamupo magadangat sa panahon sa pagpugas: ug magakaon kamo sa inyong tinapay sa pagkabusog, ug magapuyo kamo nga walay kabilinggan sa inyong yuta. (6) Ug ako magahatag ug pakigdait diha sa yuta, ug kamo manghigda, ug walay magahadlok kaninyo: ug papahawaon ko ang dautang mga mananap gikan sa yuta, ni ang espada moagi sa inyong yuta. Levitico 26:1-6

Kon kita malipayong motugyan sa atong mga kaugalingon ngadto sa mga sugo sa Dios ug mopili sa pagtuo nga ang atong Amahan gusto nga mopanalangin kanato nan kita makatagamtam sa proteksyon sa mga anghel sa Ginoo.

Siya nga nagapuyo sa tinago nga dapit sa Labing Halangdon Magapuyo sa ilalum sa landong sa Makagagahum. (2) Magaingon ako mahatungod kang Jehova, Siya mao ang akong dalangpanan ug akong kuta: akong Dios; kaniya ako mosalig. (3) Sa pagkatinuod siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mangangayam, ug gikan sa mangil-ad nga kamatay. (4) Siya magatabon kanimo sa iyang mga balhibo, Ug sa ilalum sa iyang mga pako mosalig ka: Ang iyang kamatuoran mao ang imong taming ug taming. Salmo 91:1-4

Hinaot nga dili nato himoong kaguol ug kasakit ang atong Amahan ug Ginoong Jesus tungod sa atong pagkadili-masinugtanon. Gusto niya nga panalipdan ug atimanon kita. Kon kita mosukol ug mopili sa espiritu sa kaaway, sa ngadtongadto kana nga kaaway kinahanglang tugotan nga makakontrolar sa atong kinabuhi. Dili makiangayon alang sa usa ka tawo nga padayon nga gipanalipdan sa usa ka tawo nga dili nila gusto nga makauban.

Ang kalaglagan sa Jerusalem maoy usa ka landong sa kataposan sa kalibotan. Ingon nga gisalikway sa nasud sa mga Judio ang Anak sa

Dios duha ka libo ka tuig ang milabay, mao usab karon ang Anak sa Dios gitamay ug gisalikway sa mga tawo. Ang Ginoo sa Igpapahulay giluwaaan pinaagi sa pagsalikway sa Iyang adlaw sa pagsimba. Ang imoralidad ug kadalo kay daghan kaayo nga sa katapusan si Kristo sa nagsakit nga mga pagbakho moingon ngadto sa kalibutan, “Ang inyong balay gibiyaaan kaninyo nga mamingaw.” Unya ang mga hangin sa panagbangi nga mao ang mga sinalikway nga mga anghel bug-os nga buhian aron sa paglaglag sa yuta. Hinaut nga kita mogunit sa atong Manluluwas ug mosalig sa Iyang grasya nga mahimong bahin nianang gidaghanon nga nagtuman sa mga sugo sa Dios ug adunay pagtuo kang Jesus.

12. Pagbutang sa Kahadlok sa Dios nganha Kanimo

Sa kahilom sa kagabhion sa Olivet, ang atong minahal nga Manluluwas nangamuyo sa atubangan sa Iyang Amahan.

O Amahan ko, kon mahimo, isaylo kanako kining kopa: apan dili sumala sa akong pagbuot, kondili sa imong pagbuot. Mateo 26:39

Ang bug-os nga gibug-aton sa sala sa tawo anaa sa Anak sa Tawo. Dako kaayo ang Iyang pakigbisog nga Iyang gipasingot ang dagkong tulo sa dugo. Ang Himaya sa Amahan sa makaut-ut nga kaputli niini miatubang sa kangitngit sa sala nga gikuha sa Kordero sa Dios sa Iyang kaugalingon. Siya miuyog sama sa usa ka dahon nga nahibalo kon unsa ka kasilag sa Iyang Amahan ang mga sala nga Iyang gidala. Sa mga pulong sa propeta kini giingon:

Pagmata, Oh espada, batok sa akong magbalantay, ug batok sa tawo nga akong kauban, nagaingon si Jehova sa mga panon: samari ang magbalantay, ug ang mga carnero managkatibulaag: ug pabalikon ko ang akong kamot batok sa mga gagmay. Zacarias 13:7

Ang espada niining higayona mao ang espada sa Espiritu. Samtang si Kristo mikuipot niini nga espada alang sa atong kaayohan kini miutot sa Iyang mga pwersa sa kinabuhi. Kung ang usa ka tawo nagpasingot sa dugo anaa siya sa punto sa kamatayon. Ang

makapalig-on nga kamot lamang sa Dios nga Iyang Amahan ang nakapahimo Kaniya sa paggawas gikan sa tanaman aron sa pag-atubang sa espada sa Roma nga giisa sa mga kamot sa mga lider nga Hudiyo.

Sa dihang ang mga guwardiya sa templo miabot uban ni Judas aron sa pagdakop kang Jesus, si Pedro mitindog diha sa espiritu ni Judas Macabeo² ug sa tanan niyang mga katigulangan nga mibakyaw ug espada sa pagpanalipod niadtong mga butang nga ilang gimahal. Gisultihan ni Jesus si Pedro nga wala Siya mianhi aron sa paglaglag sa kinabuhi sa mga tawo kondili aron sa pagluwas kanila, apan alang kang Pedro ang usa ka patay nga si Jesus nagpasabut sa katapusan sa tanan niyang mga paglaum. Ikasubo, ang iyang giisa nga espada mas para sa iyang mga tinguha kay sa kang Kristo.

Unya si Simon Pedro nga may espada, milanit niini ug mitigbas sa ulipon sa labawng sacerdote, ug napalongan kini sa too niyang dalunggan. Ang ngalan sa sulugoon mao si Malco. Juan 18:10

Sa dihang giayo ni Jesus si Malchus, gidistansya Niya ang Iyang kaugalingon gikan sa paggamit sa pisikal nga espada aron depensahan ang Iyang kaugalingon ug ang kamatuoran. Ug Siya miingon:

Ibalik ang imong espada sa iyang dapit, kay ang tanan nga naggamit sa espada mapukan pinaagi sa espada. (53) Naghunahuna ka ba nga dili ako makahimo sa pag-ampo sa akong Amahan karon, ug siya magahatag kanako labaw pa sa dose ka legiyon nga mga anghel? (54) Apan unsaon man sa pagtuman ang mga kasulatan, nga kinahanglan kini mahitabo? Mateo 26:52-54

Ang mga pulong ni Jesus adunay espirituhanon ug pisikal nga kahulugan. Kung ang usa ka tawo mokuopot sa Pulong sa Dios, kana nga Pulong mopatay sa iyang daan nga kinabuhi aron siya mabanhaw ngadto sa kabag-o sa kinabuhi diha kang Kristo Jesus. Sa samang higayon nagpasabot kini nga kadtong mopataas sa pisikal nga espada mamatay pinaagi sa samang espada. Si Jesus nagbilin kanato ug usa ka hinungdanong leksiyon nga kita kinahanglang mosalig sa pag-ampo ug sa pag-atiman sa mga anghel sa atong

Amahan ug dili sa espada aron sa pagluwas kanato. Himoa nga ang ehemplo sa Manluluwas mahimong klaro nga mensahe ngari kanato. Si Jesus wala gayud naghampak, nakasamad o nakapatay ni bisan kinsa. Ang atong Manluluwas nagbilin niini nga ehemplo nga kinahanglan natong sundon.

Kay bisan pa niini gitawag kamo: tungod kay si Kristo nag-antus man alang kanato, nga nagbilin kanato ug panig-ingnan, aron kamo managsunod sa iyang mga lakang: (22) Nga wala makasala, ni hingkaplagaan ang limbong sa iyang baba: (23) Nga, sa diha pa siya. gipasipalahan, wala na gibiyabiay pag-usab; sa diha nga siya nag-antus, siya wala manghulga; apan gitugyan ang iyang kaugalingon ngadto kaniya nga nagahukom nga matarung: 1 Pedro 2:21-23

Ang dakong hagit nga kinahanglan natong sulbaron sa kahayag sa kinabuhi ni Jesus mao ang unsaon nato pag-asoy ang tanang istorya sa Daang Tugon nga napuno sa kapintasan sa Israel nga gitigbas hangtod sa kamatayon ang ilang mga kaaway gamit ang mga espada? Sa dihang mibiya ang Israel sa Ehipto gisultihan sila sa Ginoo kon unsaon Niya pag-atubang ang mga nasod sa ilang palibot.

Igapadala ko ang akong kahadlok sa unahan mo, ug pagalaglagon ko ang tanang katawohan nga imong pagaadtoan, ug patalikodon ko kanimo ang tanan mong mga kaaway. (28) **Ug magapadala ako ug mga tamboboan sa unahan mo, nga magapapahawa sa Hebehanon, ug Canaanhon, ug sa Hetehanon,** gikan sa atubangan mo. (29) Dili ko sila papahawaon gikan sa imong atubangan sulod sa usa ka tuig; tingali unya nga ang yuta mahimong biniyaan, ug ang mga mananap sa kapatagan modaghan batok kanimo. (30) Sa hinayhinay papahawaon ko sila gikan sa imong atubangan, hangtod nga modaghan ka, ug makapanunod ka sa yuta. Exodo 23:27-30

Kon ang mga Israelita nagpabilin pa nga matinud-anon sa Dios ang yuta sa Canaan nahinloan unta sama sa paghinlo ni Jesus sa templo. Ang Espiritu sa Dios mokonbikto niini nga mga nasud sa ilang sala, unya sa ilang kahasol, sila mokalagiw o mokumpisal, maghinulsol, ug moipon sa ilang kaugalingon ngadto sa Israel ug makakat-on sa pagsunod sa Dios sa Israel. Among gipasiugda ang punto nga ang

bersikulo nag-ingon nga ang mga nasod papahawaon, dili pagapatyon hangtod mamatay.

Kung gusto sa Dios nga patyon sa iyang katawhan ang ilang mga kaaway, gidasig unta niya si Moises sa pagbuhat ug labaw pa sa iyang nahimo sa pagpatay niya sa Ehiptohanon. Hinuon, iyang gipadala si Moises sa kamingawan sulod sa kap-atan ka tuig aron mag-atiman ug mga karnero. Nabatonan na ni Moises ang tanang pagbansay sa usa ka gamhanang Heneral isip apo ni Paraon. Ngano nga gitugotan sa Dios kining hanas kaayo nga Heneral nga moadto sa desyerto aron mag-atiman sa mga karnero? Kini mao ang pagtudlo kang Moises kon unsaon pag-atiman ang mga tawo. Anaa ang mga leksyon alang niadtong gusto nga makat-on niini. Wala gyud tuyoa sa Dios nga makuha sa Israel ang yuta sa Canaan pinaagi sa gubat.

Sa pagluwas sa Israel gikan sa Egipto Iyang gituyo nga sila makaila Kaniya ug makakat-on sa pagsalig Kaniya. Samtang nagpuyo sa Ehipto ang mga Israelita gilibotan sa espiritu sa pagpanglupig. Sa panig-ingnan sa Hebreohanong mga bata nga gitambog ngadto sa suba ug sa ilang mapintas nga kasinatian sa pagkaulipon didto sa Ehipto daghan ang naimpluwensiyahan sa ideya nga ang Dios maoy usa ka malupigon Nga mahimong mosukol kanila sa bisan unsang panahon ug mopatay kanila. Atong makita kini nga kahadlok nga gipahayag gikan sa sinugdanan:

Ug sila miingon kang Moises: Tungod kay walay mga lubnganan sa Egipto, gikuha mo kami aron nga mangamatay kami sa kamingawan? ngano nga nagbuhat ka sa ingon kanamo, sa pagpagula kanamo gikan sa Egipto? Exodo 14:11

Kini nga kahadlok mibalik sa Tanaman sa Eden sa dihang gikombinsir ni Satanas si Adan ug Eva nga sa dihang ang Dios miingon nga sila siguradong mamatay, Siya ang moanhi aron sa pagpatay kanila.

Ug siya miingon: Hingdunggan ko ang imong tingog sa tanaman, ug nahadlok ako, kay hubo ako; ug ako nagtago sa akong kaugalingon. Genesis 3:10

Sa pagsumbong kang Moises gitago sa Israel ang ilang kahadlok sa Dios nga ilang nasabtan. Apan klaro kaayo nga si Moises wala

magpagula sa katawhan pinaagi sa iyang kaugalingong gahom. Gitintal sila ni Satan sa paghunahuna nga gusto sa Dios nga patyon sila didto sa kamingawan. Kini nga pagsulay nahimo lamang tungod sa ilang sayop nga pagsabot sa kinaiya sa Dios. Kini nga kahadlok nagpadayon sa pagtubo alang sa mga Israelinhon.

Ug ang mga anak sa Israel miingon kanila: **Apat sa Dios nga nangamatay kami pinaagi sa kamot ni Jehova didto sa yuta sa Egipto**, sa nanaglingkod kami tupad sa mga kolon sa unod, ug sa nanagpangaon kami sa tinapay sa pagkabusog; kay kamo nagdala kanamo ngadto niining kamingawan, aron sa pagpatay niining tibook nga katilingban sa gutom. Exodo 16:3

Ang mga Israelita nagpahayag sa ilang kahadlok sa Dios ug sa dayag mipahayag nga sila nanghinaut nga sila namatay pinaagi sa kamot sa Dios didto sa Ehipto kay sa pag-antos sa ilang kahimtang karon. Sila tin-aw nga wala mosalig sa Dios, ug ang ilang mga hunahuna gibutaan ni Satan mahitungod sa tinuod nga kinaiya sa Dios.

Sa sunod nga kapitulo sa Exodo ang mga Israelita nagpakita pa sa ilang hiwi nga mga ideya sa Dios:

Ug ang katawohan giuhaw sa tubig; ug ang katawohan nanagbagulbol batok kang Moises, ug nanag-ingon: Ngano man nga gipatungas mo kami gikan sa Egipto, aron sa pagpatay kanamo sa kauhaw, ug ang among mga anak ug ang among kahayupan? (4) Ug mitu-aw si Moises kang Jehova, nga nagaingon: Unsay pagabuhaton ko niini nga katawohan? hapit na sila mobato kanako. Exodo 17:3-4

Nagpadayon sila sa pagreklamo ug pag-akusar kang Moises ug, busa, gusto sa Dios nga patyon sila. Ang ilang idolatrosong panglantaw sa usa ka mapintas nga Dios nagsugod sa paghubad ngadto sa mga hulga sa pagpatay kang Moises. Pinaagi sa pagtan-aw niining sayop nga ideya sa usa ka mapintas nga Dios sila nausab ngadto sa maong larawan ug naglaraw ug bayolenteng mga buhat batok sa tawo nga gigamit sa Dios sa pagluwas kanila gikan sa Ehipto.

Ang padayon nga pagbagulbol, pagreklamo ug pagkawalay pagsalig sa Dios nagbutang Kaniya sa usa ka posisyon diin Siya dili kaayo makahimo sa pagpanalipod kanila. Ilang gipili si Satan ingon nga

ilang agalon, ug si Satanas nangayo ug agianan aron sa paglaglag kanila. Atong makita ang koneksyon tali sa mga reklamo mahitungod sa tubig ug sa pag-atake sa mga Amalekanhon ingon sa mosunod:

Ug iyang gihinganlan ang ngalan niadtong dapita Masa, ug Meriba, tungod sa paglalis sa mga anak sa Israel, ug tungod kay ilang gitintal si Jehova, nga nagaingon: Si Jehova ania ba sa taliwala kanato, kun wala? (8) **Unya** miadto si Amalek, ug nakig-away sa Israel didto sa Repidim. Exodo 17:7-8

Ang pagbadlong sa mga anak sa Israel nagbukas ug pultahan alang kang Satanas sa pagpalihok sa mga Amalekanhon sa pagsulong kanila. Dili unta kini mahitabo kon ang Israel misalig pa sa Ginoo. Ang mga Amalekanhon nahadlok kaayo sa paghikap kanila. Walay ebidensya nga ang Israel naghinulsol sa ilang sala batok sa Dios. Sila adunay sayop nga panglantaw sa Dios ingong usa ka malupigon nga tuyo sa pagpatay kanila. Walay ebidensya sa pagkamapasalamaton sa pagdawat sa tubig. Wala'y pagpangayo og pasaylo kang Moises o bisan unsang pahayag sa pagpasalamat kaniya sa paghangyo alang sa tubig. Walay natala aron ipakita kini. Ang mga Israelinhon mihulga sa pagpatay kang Moises. Mahanduraw ba nato kon unsa ka dako ang kadaot niini kang Moises? Mahimo unta siyang magpabilin sa kalmadong gingharian sa iyang desyerto nga panimalay nga nag-atiman sa iyang pamilya ug nag-atiman sa iyang mga panon. Mahimo nga nabati man niya ang di-mapasalamaton nga ginapakita nila sa Dios. Kini usa ka tinuod nga pagsulay alang kang Moises. Sa ingon nga kahimtang sa hunahuna, nadungog niya nga ang mga Amalekanhon nag-atake ug nagapangita sa mga huyang. Ang sunod nga mahitabo hinungdanon. Kini usa ka desisyon nga gihimo ubos sa pagduso ug maluya nga mga kahimtang.

Ug si Moises miingon kang Josue: Pagpili gikan kanato ug mga tawo, ug gumula ka, pakig-away kang Amalek: ugma motindog ako sa kinatumyan sa bungtod, uban ang sungkod sa Dios sa akong kamot. Exodo 17:9

Wala kini nag-ingon, "Ug ang Ginoo nagsugo kang Moises." Wala kini nag-ingon nga si Moises miadto sa santuwaryo ug nangamuyo sa Ginoo. Kini nag-ingon lamang nga gisultihan ni Moises si Josue

nga moadto ug makig-away. Sa akong paghanduraw sa talan-awon ni Moises nga naglakaw padulong kang Josue ang tanan nahimong hinay, ug ang akong mga hunahuna nabalhin ngadto sa panahon sa dihang ang usa ka tawo sa kaliwatan ni Moises mipataas og espada batok niadtong miinsulto sa iyang pamilya.

Ug nahitabo sa ikatolo ka adlaw, sa diha nga sila nanagsakit, nga ang duruha sa mga anak nga lalake ni Jacob, si Simeon ug si Levi, nga mga igsoon ni Dina, mikuha ang tagsatagsa ka tawo sa iyang pinuti, ug miadto sa ciudad sa walay kahadlok, ug gipatay ang tanang mga lalake. (26) Ug ilang gipatay si Hamor ug si Sichem nga iyang anak nga lalake sa sulab sa pinuti, ug gikuha nila si Dina sa balay ni Sichem, ug nanggula sila. (27) Ang mga anak nga lalake ni Jacob miadto sa mga gipamatay, ug ilang gitulis ang ciudad, tungod kay ilang gihugawan ang ilang igsoon nga babaye. (28) Ilang gikuha ang ilang mga carnero, ug ang ilang mga vaca, ug ang ilang mga asno, ug ang didto sa ciudad, ug kadtong didto sa kaumahan, (29) Ug ang tanan nilang bahandi, ug ang tanan nilang mga bata, ug ang ilang mga asawa mikuha ilang gibihag, ug gitulis bisan ang tanan nga diha sa balay. Genesis 34:25-29

Sa pagkatinuod, si Jacob makabakho nga ang iyang mga kaliwat mabaho sa mga mata sa mga Canaanhon ug mga Periznon. Ang mga anak nga lalaki ni Jacob mikuha sa espada ug sa ingon ang espada mosunod kanila ngadto sa mga kaliwatan. Nasaksihan ba nato ang mga epekto sa mga anak ni Levi nga nag-asoy sa istorya sa ilang amahan nga mitindog alang sa iyang igsoon nga babaye aron sa pagpatay sa mga Sichemhanon? Ang pipila sa mga anak ni Levi matintal ba sa pagpasigarbo sa gibuhat sa ilang amahan sa pagpanalipod sa iyang igsoon nga babaye? Dili ba si Satanas mosugyot kanila nga si Levi gipakamatarung sa iyang mga buhat ingon nga pagpanalipod sa kaugalingon? Mas dali bang isulti kini nga asoy kaysa sa paghisgot nga ang imong amahan usa ka bugnaw nga dugo nga mamumuno ug kinahanglan nga dad-on ang kaulaw niini hangtod sa mga henerasyon? Kining tanan nga kasaysayan naglakaw karon sa mga tunob ni Moises ngadto kang Josue.

Adunay kap-atan ka tuig sa kamingawan nagpagawas kang Moises gikan sa tentasyon sa pagpanalipod sa iyang katawhan pinaagi sa iyang kaugalingong mga desisyon? Kung nahibal-an pa ba ni Moises

nga si Amalek nakapatay na sa pipila sa mga huyang sa kampo? Sa wala pa ang panahon sa iyang kamatayon si Moises nahinumdom:

Hinumdumi ang gibuhay ni Amalek kanimo sa dalan, sa paggula ninyo gikan sa Egipto; (18) Giunsa niya pagsugat kanimo sa dalan, ug gisamaran ka niya sa kinaulahan, bisan ang tanan nga mga mahuyang sa imong luyo, sa diha nga ikaw gikapuyan; ug siya wala mahadlok sa Dios. Busa mahitabo nga sa diha nga si Jehova nga imong Dios magahatag na kanimo ug kapahulayan gikan sa tanan mong mga kaaway nga nagalibut, sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios ingon nga usa ka panulondon aron sa pagpanag-iya niini, nga imong papason ang handumanan ni Amalek gikan sa ilalum sa langit. ; dili nimo kini hikalmantan. Deuteronomio 25:17-19

Nahiusa ba kining tanan sumala sa laraw ni Satanang sa paghimo sa Israel nga baho sa mga mata sa kalibutan? Gidala ba niya ang Israel sa pagkuha pag-usab sa espada, ug sa ingon niana ang kinaiya sa Dios nasayup nga girepresentahan latas sa mga katuigan sa panahon? Dili ba kini nga aksyon usa ka pagpakita sa Dios nga gihunahuna sa Israel? Kon kining gihanduraw nga Dios dili gani makakuha kanila ug tubig kon gikinahanglan, sa unsang paagi siya mabalaka bahin sa ilang kamatayon sa mga kamot sa mga Amalekanhon?

Sa istorya ni Kora, Datan ug Abiram ug sa 250 ka mga prinsipal atong makita kung giunsa nga kining kahadlok sa usa ka Dios nga gustong mopatay kanila didto sa kamingawan nagtukmod kanila sa pagpangita ug pagpangulo gawas kang Moises ug Aaron. Unya, sa pag-abut nila sa utlanan sa Canaan, ang napulo ka espiya mihatag ug dautang taho mahitungod sa yuta tungod kay dili sila makatoo nga gihigugma sila sa Dios ug nangita lamang sila ug kaayohan alang kanila. Ilang gibalewala ang tanan Niyang panalipod ug pag-atiman ug gipunting ang bisan unsang butang bisan sa layo nga negatibo, wala magsalig nga ang Dios adunay kaalam ug putli nga katuyoan sa paggamit sa pagsulay aron maputli sila. Dali ra silang matintal ni Satanang niining mga butanga tungod kay mituo sila sa usa ka Dios nga gustong mopatay kanila ug makausab sa iyang pagbati bisan unsang orasa. Sa matag higayon nga tugotan si Satanang nga makalusot sa koral sa panalipod ug makadaot sa mga Israelita iyang

sultihan sila nga ang Dios direktang nagsilot kanila sa Iyang kaugalingong kamot. Unsa ka makapasubo alang sa Dios nga ang Iyang mga tawo andam nga motuo sa ingon nga mga bakak mahitungod Kaniya.

Ug ang tanang mga anak sa Israel nanagbagulbol batok kang Moises ug batok kang Aaron: ug ang tibook nga katilingban miingon kanila: Maayo pa unta nga nangamatay kami didto sa yuta sa Egipto! kun namatay pa unta kami niining kamingawan! (3) **Ug ngano man nga gidala kami ni Jehova niining yutaa, aron mangapukan pinaagi sa espada, nga ang among mga asawa ug ang among mga anak mahimong tukbonon?** dili ba maayo alang kanato nga mamalik ngadto sa Egipto? Numeros 14:2-3

Tungod kay kadtong tanan nga mga tawo nga nakakita sa akong himaya, ug sa akong mga milagro, nga akong gibuhath didto sa Egipto ug didto sa kamingawan, **ug nagtintal kanako karon niini sa makapulo, ug wala managpatalinghug sa akong tingog;** (23) Sa pagkatinuod sila dili makakita sa yuta nga akong gipanumpa sa ilang mga amahan, ni bisan kinsa kanila nga naghagit kanako makakita niini: Numeros 14:22-23

Sa dihang gisultihan ang Israel nga dili sila makatungas aron sa pagpanag-iya sa yuta tungod sa ilang sala, misukol sila pag-usab ug mihukom nga motungas ug makig-away, apan ang Dios wala magsugo kanila sa pagpakig-away. Unya human sa kap-atan ka tuig ang milabay ug ang tibook kaliwatan namatay, sila mitungas pag-usab ngadto sa utlanan. Ang mga sala sa mga amahan diha pa sa baba sa ilang mga anak:

Ug ang katawohan misulti batok sa Dios, ug batok kang Moises: Ngano man nga gipatungas ninyo kami gikan sa Egipto aron mangamatay kami sa kamingawan? kay walay tinapay, ni may tubig; ug ang among kalag giluo niining gaan nga tinapay. Numeros 21:5

Si Satanas nagtrabaho kang Moises sa tanan niining panahona nga nagdasig kaniya sa paghunong niining makalolooy nga mga alaot. Gisulayan sa Dios si Moises niini nga punto alang sa iyang kaugalingon, ug salamat nga si Moises mitubag sa Espiritu ni Kristo ug mihangyo sa Dios nga pasayloon ang mga tawo nga Iyang gibuhath

nga maloloy-on. Apan, karon sa pagkakita nga ang Israel mas grabe pa kay sa kaniadto, siya mitugyan ngadto sa tentasyon.

Ug gitigum ni Moises ug ni Aaron ang katilingban sa atubangan sa bato, ug siya miingon kanila: Pamati karon, kamong mga malalison; Kinahanglan ba nga kami mokuha kanimo ug tubig gikan niining bato? (11) Ug gibayaw ni Moises ang iyang kamot, ug gibunalan niya ang bato sa iyang sungkod sa nakaduha: ug miagay ang mga tubig nga madagayaon, ug miinum ang katilingban ug ang ilang mga mananap usab. Numeros 20:10-11

Ang pagtugyan ni Moises niini nga tentasyon naghatag kang Satanas ug labaw nga agianan ngadto sa mga hunahuna sa mga Israelita. Si Moises nag-ampo alang kanila ug mibarog taliwala nila ni Satanas sa daghang paagi. Apan kini nga lakang naghatag kang Satanas ug bentaha. Nalipay si Satanas sa pagkuha sa kinabuhi ni Aaron isip resulta niini nga kapakyasan.

Si Aaron igatipon sa iyang katawohan: kay dili siya makasulod sa yuta nga akong gihatag sa mga anak sa Israel, tungod kay mingsukol kamo sa akong pulong didto sa tubig sa Meriba. Numeros 20:24

Sa mas dako nga pag-abot sa mga hunahuna sa mga Israelinhon, giila ni Satanas nga iyang patuohon sila nga makigsabot sa Dios— ang Dios nga ilang gihunahuna nga mahigugmaon sa pagpatay ug mga tawo. Giatake sila sa laing tribo tungod sa ilang mga sala, ug karon sa ilang pagkadesperado naghimo sila usa ka panaad:

Ug sa pagkadungog ni hari Arad, ang Canaanhon, nga nagpuyo sa habagatan, nga ang Israel nagapaingon nganhi sa dalan sa mga espiya; unya siya nakig-away batok sa Israel, ug gikuha ang uban kanila nga mga binihag. (2) **Ug ang Israel nanaad ug usa ka saad kang Jehova, ug miingon: Kong sa pagkatinuod itugyan mo kining katawohan sa akong kamot, nan pagalaglagon ko sa hingpit ang ilang mga ciudad.** (3) **Ug si Jehova nagpatalinghug sa tingog sa Israel,** ug gitugyan ang Canaanhon; ug ilang gihurot paglaglag sila ug ang ilang mga ciudad: ug iyang gitawag ang ngalan niadtong dapita nga Horma. Numeros 21:1-3

Ang Dios wala magsugo sa mga Israelinhon sa pagpatay sa ilang mga kaaway; ang ilang sayop nga pagtan-aw sa Dios nakapatuo kanila

nga Iyang gitinguha sila sa paghimo sa usa ka uhaw sa dugo nga panaad. Kini makaangkon sa Iyang pag-uyon, ug Siya motabang kanila. Kini nag-ingon nga ang Dios nagpatalinghug sa ilang tingog. Ngano nga ang Dios nagpatalinghug sa ilang tingog? Dili lang ba kini makapalig-on kanila sa ideya nga gitinguha sa Dios nga patyon nila ang ilang mga kaaway? Ang tubag makita diha sa samingay sa mga talento:

Ug ang lain miabut, nga nagaingon: Ginoo, tan-awa, ania ang imong mina, nga akong gitagoan sa usa ka panyo: (21) Kay nahadlok ako kanimo, tungod kay ikaw usa ka tawo nga mapig-oton: ikaw nagakuha sa wala nimo ibutang, ug nag-ani nga wala nimo gipugas. (22) Ug siya miingon kaniya: **Gikan sa imong kaugalingong baba pagahukman ko ikaw, dautan nga ulipon.** Ikaw nahibalo nga ako usa ka mapig-uton nga tawo, nga nagakuha sa wala nako ibutang, ug nagaani sa wala nako ipugas: Ngano man nga wala mo ihatag ang akong salapi sa bangko, aron sa akong pag-abut mangayo ako sa akong kaugalingon uban ang tubo? Lucas 19:20-23

Ang tapulan nga sulugoon naghanduraw sa Ginoo nga usa ka estrikto nga tawo. Sumala ani nga pagtuo nakadawat siya og hukom. Ingon sa Giingon sa Kasulatan:

Busa isulti ninyo ug buhata ang ingon, ingon nga pagahukman sila pinaagi sa balaod sa kagawasan. (13) Kay siya makabaton sa paghukom nga walay kalooy, nga wala magapakita ug kalooy; ug ang kalooy nagakalipay batok sa paghukom. Santiago 2:12-13

Gitugotan sa Dios ang tawo nga adunay sayop nga panglantaw Kaniya nga pagahukman sumala sa iyang kaugalingong mga ideya. Giunsa kini pagbuhat sa Dios?

Ayaw kamo palimbong; Ang Dios dili mabiyabiya: kay bisan unsa ang igapugas sa tawo, kana mao usab ang iyang anihon. Galacia 6:7

Nga nagatipig ug kalooy alang sa mga linibo, nga nagapasaylo sa pagkadautan, ug sa paglapas ug sa sala, ug nga sa bisan unsa nga paagi dili makapasaylo sa mga sad-an; nga nagadu-aw sa kasalanan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak, ngadto sa ikatolo ug ngadto sa ikaupat nga kaliwatan. Exodo 34:7

Sa panahon nga ang Israel naghimo ug usa ka panaad ngadto sa Dios sa pagpatay sa Canaanhong hari sila gimandoan sa espiritu ni Satanas. Sila nagbagulbol ug nagreklamo batok sa Dios ug misukol batok Kaniya sa matag higayon. Gipasidan-an sila sa Dios ug giawhag sila sa pagsunod sa Iyang mga sugo:

Busa karon, Oh Israel, patalinghug sa kabalaoran ug sa mga tulomanon, nga akong ginatudlo kaninyo, nga inyong pagabuhaton, aron kamo mabuhi, ug mosulod ug manag-iya sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan. Deuteronomio 4:1

Ang tanan nga mga sugo nga akong gisugo kaninyo niining adlaw pagabantayan ninyo nga pagabuhaton, aron kamo mabuhi, ug pagapadaghanon, ug mosulod ug manag-iya sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa inyong mga amahan. Deuteronomio 8:1

Apan ang Israel midumili sa pagsunod sa Dios, ug si Satanas nakahimo sa pagpugong sa ilang mga tinguha alang sa paghukom nga walay kalooy. Gihatag sa Dios kanila ang ilang gitinguha bisan kung dili kini Iyang plano. Gihatag usab niya sa pagano nga mga nasud ang ilang gikahadlok; kay wala na sila gipanalipdan. Gigamit ni Satanas ang Israel sa pagpatay sa mga Canaanhon. Sa pagbuhat niini iyang dad-on ang minilyon ngadto sa ilang kamatayon pinaagi sa sayop nga pagsabot sa kinaiya sa Dios, nga mao ang usa nga mopatay sa mga tawo.

Kita makakuha og mga daklit nga pagtan-aw sa plano sa Dios sa pag-atubang sa mga kaaway sa Israel nga walay hinagiban sa mga bersikulo nga sama niini:

Ug mingtabok kamo sa Jordan, ug ming-abut sa Jerico: ug ang mga tawo sa Jerico nakig-away batok kaninyo, ang mga Amorehanon, ug ang mga Peresehanon, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Hetehanon, ug ang mga Gergesehanon, ug ang mga Hebehanon, ug ang mga Jebusehanon; ug gitugyan ko sila sa inyong kamot. (12) Ug gipadala ko ang tamboboan sa unahan ninyo, nga nagpapahawa kanila gikan sa inyong atubangan, bisan ang duruha ka hari sa mga Amorehanon; **apan dili pinaagi sa imong espada, ni pinaagi sa imong pana.** Josue 24:11-12

Ug siya miingon: Pamati kamo, tibook Juda, ug kamong mga pumoluyo sa Jerusalem, ug ikaw hari Josaphat: Mao kini ang giingon ni Jehova kanimo: Ayaw kahadlok ni malisang tungod niining dakung panon; kay ang gubat dili imo, kondili iya sa Dios. (16) Ugma umadto kamo batok kanila: ania karon, sila motungas sa pangpang sa Siz; ug makita ninyo sila sa kinatumyan sa sapa, sa atubangan sa kamingawan sa Jeruel. (17) Kamo dili kinahanglan nga makig-away niini nga gubat: magpahamutang kamo sa inyong kaugalingon, tumindog kamo sa walay lihok, ug tan-awa ang kaluwasan ni Jehova uban kaninyo, Oh Juda ug Jerusalem: ayaw kahadlok, ni magmaluya; ugma panggula kamo batok kanila: kay si Jehova magauban kaninyo. (18) Ug giduko ni Josaphat ang iyang ulo uban ang iyang nawong ngadto sa yuta: ug ang tibook Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem nanghapa sa atubangan ni Jehova, nga nanagsimba kang Jehova. (19) Ug ang mga Levihanon, sa mga anak sa mga Coathnon, ug sa mga anak sa mga Corihanon, nanindog aron sa pagdayeg kang Jehova, ang Dios sa Israel, uban ang hataas nga tingog. (20) Ug sila mingbangon pagsayo sa buntag, ug ming-adto sa kamingawan sa Tekoa: ug sa nanggula sila, si Josaphat mitindog ug miingon: Patalinghugi ako, Oh Juda, ug kamong mga pumoluyo sa Jerusalem; Tumoo kamo kang Jehova nga inyong Dios, aron kamo mamalig-on; motoo kamo sa iyang mga manalagna, aron kamo mouswag. (21) **Ug sa diha nga siya nakatambag na sa katawohan, siya nagtudlo ug mga mag-aawit kang Jehova, ug nga managdayeg sa katahum sa pagkabalaan, sa pag-una nila sa kasundalohan, ug sa pag-ingon: Dayega si Jehova; kay ang iyang mahigugmaong-kalolot nagapadayon sa walay katapusan.** (22) Ug sa diha nga nagsugod na sila sa pag-awit ug sa pagdayeg, si Jehova nagpahamutang sa mga magbabanhig batok sa mga anak sa Ammon, sa Moab, ug sa bukid sa Seir, nga ming-abut batok sa Juda; ug sila gihampak. (23) Kay ang mga anak sa Ammon ug sa Moab nanindog batok sa mga pumoluyo sa bukid sa Seir, aron sa pagpatay gayud ug sa paglaglag kanila: ug sa diha nga natapus na nila ang mga pumoluyo sa Seir, ang tagsatagsa nagtinabangay sa paglaglag sa lain. 2 Cronicas 20:15-23

Ang Israel nakahimo sa pag-ilog sa yuta sa Canaan pinaagi sa pakiggubat, apan dili kini ang orihinal nga katuyoan sa Dios. Tungod kay ang Israel kanunay nga nahadlok nga ang Dios naningkamot sa pagpatay kanila ug sila nagduhaduha sa Iyang mahigugmaong pag-atiman, si Satanas nakahimo sa paghaylo kanila ngadto sa panaad

ngadto sa Dios sa pagpatay sa mga Canaanhon ug sa ubang pagano nga mga nasud. Gitugotan ang Israel nga magmadaugon sa gubat, apan si Satanas nakadaug sa gubat batok sa kinaiya sa Dios. Ang Israel napildi sa ilang kadaugan ug naulipon sa sayop nga panlantaw sa Dios.

Niining kataposang mga adlaw gihatagan kita ug kahigayonan nga makita ang kinaiya sa Dios sa tinuod nga kinaiya niini. Diha sa nawong ni Jesu-Kristo, mahimo natong masugdan ang pagpadayag sa tinuod nga mga tinguha sa atong langitnong Amahan. Pila ka tawo ang gipatay ni Jesus pinaagi sa espada? Pila ka gidaghan ang iyang gisunog sa kalayo? Pila ka bata ang iyang gilansang sa usa ka bangkaw? Wala gyud! Alang sa tanan nga naglingaw sa mga ideya nga ang Dios mianhi aron sa paglaglag sa kinabuhi sa mga tawo hinumdumi ang mga pulong ni Jesus:

Apan siya milingi, ug nagbadlong kanila, ug nag-ingon: Wala kamo mahibalo kong unsang matang sa espiritu kamo. (56) Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila. Lucas 9:55-56

Ang espada nga gigamit ni Jesus mao ang espada nga nagagula sa iyang baba. Ang iyang espada mao ang iyang Pulong.

Ug diha sa iyang tuo nga kamot may pito ka mga bitoon: ug gikan sa iyang baba migula ang usa ka hait nga espada nga duha ka sulab: ug ang iyang panagway sama sa adlaw nga nagasidlak sa iyang kusog. Pinadayag 1:16.

Kay ang pulong sa Dios buhi, ug gamhanan, ug mahait pa kay sa bisan unsa nga espada nga duhay sulab, modulot bisan hangtud sa pagbahin sa kalag ug espiritu, ug sa mga lutahan ug sa utok sa bukog, ug mao ang makatugkad sa mga hunahuna ug mga tuyo sa kasingkasing. Hebreohanon 4:12

Unya miingon siya kanila, Apan karon, ang adunay pusa, dad-a kini, ug ingon man usab ang iyang sako; ug ang walay espada, ipamaligya ang iyang bisti ug palit ug usa. Lucas 22:36

...ug ang espada sa Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios: Mga Taga-Efeso 6:17

Ang sumusunod ni Kristo mosunod sa Iyang ehemplo. Si Kristo wala gayud mogamit ug pisikal nga espada. Giunsa man nato pagpatin-aw kini nga bersikulo?

Ug sila miingon: Ginoo, tan-awa, aniay duha ka espada. Ug siya miingon kanila: Igo na. Lucas 22:38

Gisultihan ni Jesus ang mga disipulo ug duha ka bersikulo una pa niana “siya nga walay espada, ibaligya niya ang iyang besti, ug pagpalit ug espada.” Sa dihang ang mga disipulo nakahimo ug duha ka pisikal nga espada wala nila ibaligya ang ilang mga bisti aron makuha kini. Ang pahayag ni Jesus para sa indibidwal. Ang matag tawo kinahanglang magbaligya sa iyang bisti aron makapalit ug espada. Komosta ang ubang mga disipulo ug ang sugo nga ibaligya ang imong bisti? Unsa ang besti nga gusto ni Jesus nga ibaligya sa mga disipulo?

Karon si Josue sinul-oban sa mahugaw nga mga saput, ug mitindog sa atubangan sa manolonda. (4) Ug siya mitubag ug misulti kanila nga nanagtindog sa atubangan niya, nga nagaingon: **Kuhaa kaniya ang mahugaw nga mga saput.** Ug kaniya miingon siya: Ania karon, gipakuha ko na ang imong kasal-anan gikan kanimo, ug pagabistihan ko ikaw sa mga saput nga ilisan. Zacarias 3:3-4

Gisultihan ni Jesus si Pilato nga ang Iyang gingharian dili niini nga kalibutan.

Mitubag si Jesus, Ang akong gingharian dili gikan niining kalibutana: **kung ang akong gingharian gikan pa niining kalibutana, unta ang akong mga alagad makig-away** aron ako dili itugyan ngadto sa mga Judio. Apan karon, ang akong gingharian dili gikan dinhi. Juan 18:36

Gisultihan ni Jesus si Pilato nga ang Iyang mga sulugoon dili makig-away sa paagi sa kalibutan. Ang mga disipulo nagkinahanglan sa ilang mga kasingkasing nga mahinloan aron sa hustong pagbahin sa pulong sa kamatuoran. 2 Timoteo 2:15. Namatikdan usab nato nga sa dihang gipakita sa mga tinun-an kang Jesus ang duha ka espada nga Iyang giingon nga “igo na.” Kon Iyang gibati nga ang duha ka espada igo na unta Siya moingon “sila igo na,” kay sila adunay labaw pa sa usa ka espada. Kung sa usa ka rason si Jesus nag-ingon nga ang

duha ka espada igo na ang pangutana igo na alang sa unsa? Kinahanglan ba nga sila kanunay nga magbiyahe kauban ang duha nga mga espada aron kanunay nila kini? Igo ba kini nga mga espada nga makapanalipod batok sa mga Romano o mga guwardiya sa templo? Kini nga ideya walay kahulogan sa tanan. Sa dihang miingon si Jesus og “igo na” sa pinasahi, buot niyang ipasabot nga igo na kana nga klase sa pagpamulong. Ang paghimo sa duha ka espada nagpadayag sa mismong besti nga gikinahanglan nilang ibaligya aron makabaton sa tinuod nga espada sa Pulong sa Dios sa pagsangyaw sa ebanghelyo sa kalinaw. Mao kini ang paagi nga Iyang gisultihan ang Iyang mga disipulo sa pagtubag niadtong misupak kanila:

Kamo nakadungog nga kini giingon, Mata sa mata, ug ngipon sa ngipon: (39) **Apan ako nagaingon kaninyo, nga dili kamo magbatok sa dautan; ang lain usab.** (40) Ug kong adunay bisan kinsa nga buot mokiha kanimo sa balaod, ug kuhaon ang imong kupo, ihatag usab kaniya ang imong kupo. (41) Ug bisan kinsa nga magapugos kanimo sa paglakaw ug usa ka milya, umadto ka uban kaniya ug duha. (42) Hatagi siya nga nagapangayo kanimo, ug ang buot mohulam kanimo dili mo talikdan. (43) Hingdunggan ninyo nga ginaingon: **Higugmaon mo ang imong isigkatawo, ug dumti mo ang imong kaaway.** (44) **Apan ako nagaingon kaninyo, Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, panalangini ang mga nagatunglo kaninyo, buhata ang maayo sa mga nagadumot kaninyo, ug pag-ampo kamo alang kanila nga nagatamay kaninyo, ug nagalutos kaninyo;** (45) Aron mahimo kamong mga anak sa inyong Amahan nga atua sa langit: kay siya nagapasubang sa iyang adlaw ibabaw sa mga dautan ug ibabaw sa mga maayo, ug nagapaulan siya sa mga matarung ug sa mga dili matarung. Mateo 5:38-45

Mapildi ka ba ni Satanas sa kadaogan sa Israel batok sa Canaan pinaagi sa espada, o makita ba nimo ang atong maluluy-on nga Amahan nga gitugotan ang mga tawo nga adunay ilang kaugalingon nga mga gusto ug nagsunod sa ilang kaugalingon nga agianan hangtod sa pagkahuman niini. Pagpili kamo niining adlaw kon kinsa ang inyong alagaran; alang kanako ug sa akong balay mag-alagad kami sa walay katapusan nga maloloy-on nga Dios nga dili gayud matin-aw sa kasal-anan kondili tugotan ang trigo ug mga bunglayan

nga moabut aron sa pag-ani aron ang kasingkasing sa matag tawo mapadayag.

Sa unsang paagi posible nga matuman kining mga butanga gamit ang espada o pusil sa imong kamot aron mapanalipdan ang imong kaugalingon? Dili ba panahon na nga ibalik ang espada sa dapit niini? Pasagdi kini nga tayaon, ug pagsalig sa atong Amahan sa pagpadala sa Iyang mga anghel sa pag-atiman kanato. Ang pagsakop sa Canaan sa Israel gihimo pinaagi sa espada tungod kay kadaghanan kanila wala mosalig sa Ginoo nga papahawaon ang mga Canaanhon tungod sa kahadlok sa Dios. Ang tanan nilang pagbagulbol, reklamo, ug kahadlok nga gusto sa Dios nga patyon sila sa kamingawan nagpasabot nga imbes mahimong kahayag sa mga Hentil, ang sala sa mga nasod sa palibot sa Israel gisilotan sa sala sa Israel. Sama sa giingon sa mga sugo:

Dili ka moyukbo sa imong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila: kay ako, si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughoan, nga nagadu-aw sa kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak ngadto sa ikatolo ug sa ikaupat nga kaliwatan kanila nga nagadumot kanako; Exodo 20:5

Daghan sa mga Israelita ang nagdumot sa Dios tungod kay nahadlok sila nga patyon niya sila sa desyerto. Ang mga sala sa ilang mga katigulangan nagpadayon, ug busa ang kasaysayan sa Israel nahumod sa dugo. Ayaw itugot nga ang mga kadaugan sa Israel pinaagi sa espada makapildi sa imong pagsabot sa kinaiya sa Dios nga gipadayag diha kang Jesus. Ayaw itugot nga ang usa ka grupo sa mga bagulbolan, reklamador nga mga ulipon maoy magdeterminar kanimo kon unsa ang Dios. Atong tumanon ang tanang mga sugo sa Dios lakip na ang nag-ingon, “Dili ka magpatay.”

13. Ang Korona sa mga Tunok

Ang pagsulay ug kamatayon ni Kristo nag-atubang kanato sa pagkaalaot sa kinaiya sa tawo. Ang mga lalaki ug babaye nga miapil sa pagpakaulaw, pagbunal, ug kamatayon ni Kristo usa lamang ka pagpakita sa espiritu sa katawhan nga nagtamay ug nagsalikway sa Espiritu ni Kristo gikan sa pagkahulog sa tawo. Ang mga pisi nga naggapos kang Jesus, ang mga bunal diin Siya gibunalan, ang kahoy ug mga lansang alang sa krus diin Siya gilansang sa krus mao ang tanan nga mga butang nga Iyang gilalang. Atong mabasa:

Ang tanang butang gibuhath niya; ug kon wala kaniya walay bisan
unsa nga nahimo nga nahimo. Juan 1:3

Ang korona sa mga tunok nga gibutang sa Iyang ulo mahinungdanon kaayo ug adunay lawom nga espirituhanong kamatuoran. Sa diha nga si Adan nahulog sa sala ang mga tunok nga miabut ingon nga resulta mao ang pagpadayag sa tunglo nga dala sa sala.

Ug miingon siya kang Adan: Tungod kay gipatalinghugan mo ang tingog sa imong asawa, ug nagkaon ka sa kahoy nga gisugo ko kanimo, nga nagaingon: Dili ka magkaon niini: **tinunglo ang yuta tungod kanimo**; sa kasubo magakaon ka niini sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi; (18) **Kini usab magapaturok kanimo ug mga sampinit**; ug magakaon ka sa mga utanon sa kapatagan; Genesis 3:17-18

Ngano nga ang tunglo nahulog sa yuta? Unsa ang relasyon tali sa tawo ug sa yuta?

Ug **giumol ni Jehova nga Dios ang tawo gikan sa abug sa yuta**, ug gihuypan niya ang mga buho sa iyang ilong sa gininhawa sa kinabuhi; ug ang tawo nahimong buhi nga kalag. Genesis 2:7

Ug miingon ang Dios, Buhaton nato ang tawo sumala sa atong dagway, ingon sa atong dagway: ug **magbuot sila** sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa kalangitan, ug sa mga mananap, **ug sa ibabaw sa tibook nga yuta**, ug sa ibabaw sa tanan. nagakamang nga butang nga nagakamang sa ibabaw sa yuta. Genesis 1:26

Giumol sa Dios ang tawo gikan sa yuta ug gihatagan Niya ang tawo ug kamandoan sa yuta. Kini nga kamatuoran nagpadayag nga adunay suod nga koneksyon tali sa tawo ug sa yuta. Ang mga butang nga gibuhat sa tawo adunay direktang epekto sa yuta. Ang tunglo nga midangat kang Adan nabanaag dayon diha sa mga tunok ug mga sampinit nga gipatungha niini. Ang yuta gitunglo tungod sa tawo, aron iyang masabtan diha sa mga pagkurog sa kinaiyahan ang usa ka indeks sa lebel sa pagkadautan nga anaa sa katilingban sa tawo, ug busa kini mahimong usa ka pasidaan sa kakuyaw.

Ug makadungog kamo ug mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat: pagbantay nga dili kamo malisang, kay kining tanan kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa ang katapusan. (7) Kay ang nasud motindog batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian: ug adunay mga gutom, ug mga kamatay, ug mga linog, sa nagkalainlaing mga dapit. Mateo 24:6-7

Adunay usa ka hinungdan nga relasyon tali sa mga gubat ug mga panagbangi sa mga tawo, ug ang mga kombulsyon ug mga gubat sa kinaiyahan. Samtang nagkadaghan ang mga panagbangi ug pagkadaotan sa katilingban modaghan usab ang mga katalagman sa kinaiyahan; busa ang kinaiyahan maoy usa ka barometro sa lebel sa pagrebelde sa tawo. Sa diha nga ang huyohoy sa kinaiyahan, nga gidisenyo sa pagpabugnaw ug paghupay sa mga tawo, mahimong mga bagyo; o kon ang ulan nga gidesinyo sa paghatag ug kinabuhi maoy hinungdan sa mga suba sa pagbuak sa ilang mga tampi nga nagdala sa kamatayon ug kalaglagaan, nan atong makita ang ebidensiya sa samang pagsukol nga anaa sa kasingkasing sa mga tawo nga gipakita diha sa mga katalagman sa kinaiyahan.

Ang hinungdan nga relasyon tali sa tawo ug sa kinaiyahan nagpasabut nga samtang ang pagrebelde sa kaliwatan sa tawo modaghan usab ang pagrebelde sa hangin, kalayo, ug baha. Ingon nga ang mga tawo molapas sa mga sugo sa Dios uban sa labaw nga kadasig, mao usab nga ang yuta molapas sa mga balaod sa kinaiyahan ug magpakita balik ngadto sa mga tawo sa ilang kaugalingong pagsukol. Ingon nga ang espiritu sa pagsukol sa mga tawo mitindog batok kang Kristo ug sila nagtinguha sa pagpatay sa Usa nga adunay kamandoan sa ibabaw nila, sa ingon ang kinaiyahan mobangon sa pagsukol batok sa katawhan ug nagtinguha sa pagpatay kaniya. Ingon nga ang mga tawo nagsuroysuroy sa yuta ug naglamoy sa uban pinaagi sa ilang mga dila ug sa ilang mga espada, ang mga mananap sa kapatagan magsuroysuroy sa yuta ug molamoy kanila sa samang paagi. Ingon nga ang tawo magapugas mao usab siya magaani. Sa laing bahin, ang yuta dili makiggubat sa tawo nga nakigdait sa Dios, ug dili sa pagrebelde batok Kaniya.

Ania karon, bulahan ang tawo nga pagabadlongon sa Dios: Busa ayaw pagtamay ang castigo sa Makagagahum: (18) Kay siya magasakit, ug magabugkos: Siya magasamad, ug ang iyang mga kamot mao ang magaayo. (19) Siya magaluwas kanimo sa unom ka kalisdanan: Oo, sa pito walay kadautan nga magahilabut kanimo. (20) Sa gutom tubson ka niya gikan sa kamatayon, Ug sa gubat gikan sa gahum sa espada. (21) Ikaw pagatagoan gikan sa hampak sa dila, ni mahadlok ka sa kalaglagan kong kini moabut. (22) Sa kalaglagan ug sa gutom ikaw mokatawa: ni malisang ka sa mga mananap sa yuta. (23) Kay ikaw makig-uyon sa mga bato sa kapatagan: ug ang mga mananap sa kapatagan makigdait uban kanimo. (24) Ug ikaw masayud nga ang imong tabernakulo anaa sa kalinaw; ug ikaw magaduaw sa imong puloy-anan, ug ikaw dili makasala. Job 5:17-24

Samtang si Kristo nagbitay sa krus, ang adlaw nagdumili sa pagsidlak, ang yuta nauyog ug ang mga kilat nahulog gikan sa langit. Ang kinaiyahan adunay simpatiya sa Awtor niini, ang Anak sa Dios. Sa samang higayon, samtang lyang gipas-an ang mga sala sa kalibutan ug ang purongpurong sa mga tunok, ang kinaiyahan nagpakita nga nagtinguha sa pagpatay Kaniya.

Unya ang yuta miuyog ug mikurog; ang mga patukoranan usab sa mga kabungtoran ming-uyog ug nangauyog, tungod kay siya

nasuko. (8) May miutbo nga aso gikan sa iyang ilong, Ug kalayo gikan sa iyang baba milamoy: Ang mga baga mingsiga niini.... (13) Si Jehova usab midalugdog didto sa kalangitan, Ug ang Hataas Uyamut mihatag sa iyang tingog; ulan nga yelo ug mga baga sa kalayo. (14) Oo, gipana niya ang iyang mga udyong, ug gipatibulaag sila; ug iyang gipabuthan ang mga kilat, ug gisamok sila. (15) Unya ang mga tinubdan sa mga tubig nakita, Ug ang mga patukoranan sa kalibutan nabuksan sa imong pagbadlong, Oh Jehova, sa gininhawa sa imong mga ilong. Salmo 18:7-8,13-15.

Ang mga kombulsyon sa kinaiyahan sa pagkamatay ni Kristo sa krus naghatag kanato'g mga timailhan kung giunsa ang kinaiyahan nagpakita sa pagrebelde sa tawo. Ang pagka-inosente ni Jesus nakapahimo sa kinaiyahan nga malooy Kaniya; apan, ingon nga atong tigdala sa sala, ang kinaiyahan nagtusok Kaniya sa purongpurong sa mga tunok. Ang mga kilat gikan sa langit daw nagpaila sa kasuko sa langit mismo. Niini nga relasyon tali sa tawo ug kinaiyahan mahimo natong madiskobrehan ang mga hinungdan sa baha. Ang Biblia nag-ingon mahitungod niadtong nabuhi sa wala pa ang lunop:

Ug nahitabo, sa diha nga ang mga tawo misugod sa pagdaghan sa ibabaw sa nawong sa yuta, ug ang mga anak nga babaye nangatawo kanila, (2) **Nga ang mga anak nga lalake sa Dios nakakita sa mga anak nga babaye sa mga tawo nga sila maanyag; ug sila nangasawa kanila sa tanan nga ilang gipili.** (3) Ug si Jehova miingon: Ang akong Espiritu dili makiglalis kanunay sa tawo, kay siya unod man: bisan pa ang iyang mga adlaw mahimong usa ka gatus ug kaluhaan ka tuig. (4) Niadtong mga adlaw dihay mga higante sa yuta; ug usab human niana, sa diha nga ang mga anak nga lalake sa Dios miduol ngadto sa mga anak nga babaye sa mga tawo, ug sila nanganak kanila, ang mao nahimong gamhanan nga mga tawo sa karaan, mga tawo nga inila. (5) **Ug nakita sa Dios nga ang pagkadautan sa tawo daku sa yuta, ug nga ang tanang pagpalandong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing mga dautan lamang sa kanunay.** (6) Ug kini nagbasul kang Jehova nga iyang gibuhat ang tawo sa ibabaw sa yuta, ug kini nakapasubo kaniya sa iyang kasingkasing. Genesis 6:1-6

Ang Biblia nag-ingon nga ang paghanduraw sa mga hunahuna sa mga tawo daotan lamang kanunay. Ang mga tawo nga napuno sa

kahigal ug kauhaw sa gahum nagbuhat sa tanang matang sa dulumtanan nga mahunahunaan. Ang dili mapugngan nga pagkadautan sa tawo adunay mas dako nga epekto sa yuta. Ang pagsukol sa mga tawo batok sa balaod sa Dios gipakaon direkta ngadto sa makinarya sa kinaiyahan.

Sa kaluoy ang Dios nagpasidaan sa kalibotan pinaagi kang Noe nga ang lunop moabot sa yuta. Ingon nga ang tawo sa moral naglaglag sa ilang kaugalingon, mao usab kini nga kalaglagan ipadayag sa yuta.

Ang yuta usab **dunot** [H7843] sa atubangan sa Dios, ug ang yuta napuno sa pagpanlupig. (12) Ug ang Dios mitan-aw sa ibabaw sa yuta, ug, ania karon, kini **dunot**; [H7843] kay ang tanan nga unod nagdunot sa iyang dalan sa ibabaw sa yuta. (13) Ug miingon ang Dios kang Noe: Ang katapusan sa tanan nga unod ania na sa akong atubangan; **kay ang yuta napuno sa pagpanlupig pinaagi kanila**; ug, ania karon, **laglagon** [H7843] ko sila uban sa yuta. Genesis 6:11-13

Sa diha nga ang Dios mitan-aw sa ibabaw sa yuta iyang nakita nga ang mga tawo hingpit nga naghugaw sa ilang kaugalingon. Ang parehas nga Hebreohanong pulong alang sa *dunot* sa Genesis 6:11 gigamit sa Genesis 6:13 ingon *paglaglag*. Niini nga mga bersikulo kita gihagit pag-usab sa pagpangutana giunsa nato pagbasa kini nga mga tudling. Karon, ang usa makahinapos nga ang Dios mihukom sa paglaglag sa tanan gawas sa walo ka mga molupyo sa yuta tungod sa ilang pagkadaotan, sa ingon nagtapos sa pagkadaotan. Sa laing bahin imong makita nga ang Dios nahibalo nga ang pagkadunot sa mga tawo sa ngadtongadto makita sa yuta ug kini nga pagkadunot makaguba sa kalibutan. Ingon nga ang mga tawo nagpuyo sa hilabihan ug misukol batok sa balaod sa Dios, mao nga ang yuta magsugod sa paglabaw sa iyang mga utlanan ug mosukol batok sa mga tawo.

Ang Biblia nag-ingon nga nakita sa Dios nga ang yuta napuno sa kapintasan. Kadaghanan sa mga Kristohanon nagtuo nga ang Dios motubag sa kapintasan sa tawo pinaagi sa pagkahimong bangis sa iyang kaugalingon, ug patyon silang tanan sa usa ka mapintas nga baha. Pagkamakapasubo nga tuohan nga ang Dios mahimong mapintas sama sa mga tawo aron mabuntog ang ilang kapintasan.

Unsa ka daghan nga kapintasan ang makita sa Anak sa Dios nga mao ang dayag nga dagway sa Iyang Amahan?

Ug iyang gihimo ang iyang lubnganan uban sa mga dautan, ug uban sa mga adunahan sa iyang kamatayon; tungod kay **siya wala makabuhat ug pagpanlupig**, ni may limbong sa iyang baba. Isaias 53:9

Asa man gikan ang kasamok?

Pinaagi sa kadaghanon sa imong baligya [ni Satanas] gipuno nila ang imong taliwala sa pagpanlupig, ug ikaw nakasala: Ezequiel 28:16

Ang Kasulatan nag-ingon nga ang daotan mopatay sa daotan. Salmo 34:21. Ang mga balaod sa kinaiyahan wala magkinahanglan nga ang Dios mahimong mapintas sa mga tawo. Ang Kasulatan naghatag kanato ug timailhan kon sa unsang paagi kini nga mga balaod natukod sa sinugdan.

Kinsa bay nakasaka sa langit, o nanaug? kinsa ba ang nakatigum sa hangin sa iyang mga kumo? **kinsa ba ang nakabugkos sa mga tubig sa usa ka saput? kinsa ba ang nagtukod sa tanang kinatumyan sa yuta?** Hulubaton 30:4

Diin ka man sa pagbutang ko sa mga patukoranan sa yuta? ipahayag, kong ikaw adunay salabutan. (5) Kinsay nagbuot sa mga taksanan niini, kong ikaw nahibalo? kun kinsa ba ang nagbuklad sa pisi niini? (6) Diin ba gitaod ang mga patukoranan niana? o kinsa ang nagbutang sa pamag-ang nga bato niini; (7) Sa diha nga ang mga bitoon sa kabuntagon nanag-awit, Ug ang tanang mga anak sa Dios naninggit sa kalipay? (8) O kinsa ba ang nagtak-um sa mga pultahan sa dagat, sa diha nga kini mibuswak, ingon nga kini migula gikan sa tagoangkan? (9) **Sa diha nga gihimo ko ang panganod nga saput niini, ug ang mabaga nga kangitngit nga usa ka bakbak alang niini, (10) Ug gibuk ko alang niini ang akong gimbut-an nga dapit, ug gibutang ang mga trangka ug mga pultahan, (11) Ug miingon: Hangtod karon ikaw moabut, apan dili na: ug dinhi pagapahunongon ang imong garbo nga mga balud?** Job 38:4-11

Nakasulod ka na ba sa mga bahandi sa nieve? kun nakakita ka ba sa mga bahandi sa ulan-nga-yelo, (23) **Nga akong gitagana alang sa panahon sa kasamok, alang sa adlaw sa gubat ug**

sa gubat? (24) Sa unsang paagiha nabahin ang kahayag, nga nagsabwag sa hangin sa timogan sa ibabaw sa yuta? (25) **Kinsa ba ang nagbahin ug usa ka agianan sa tubig alang sa pag-awas sa mga tubig, kun usa ka dalan alang sa kilat sa dalugdug;** (26) Sa pagpaulan niini sa yuta, diin walay tawo; sa kamingawan, diin walay tawo; (27) Aron sa pagtagbaw sa biniyaan ug biniyaan nga yuta; ug sa pagpatureok sa linghod nga balili? Job 38:22-27

Ang tingog ni Jehova anaa sa ibabaw sa mga tubig: Ang Dios sa himaya nagapadalugdug: Si Jehova anaa sa ibabaw sa daghang mga tubig. (4) Ang tingog ni Jehova gamhanan; ang tingog ni Jehova napuno sa pagkahalangdon. (5) Ang tingog ni Jehova nagadugmok sa mga cedro; oo, gidugmok ni Jehova ang mga cedro sa Libano. (6) Iya usab silang gipalukso sama sa usa ka nating vaca; Ang Lebanon ug Sirion sama sa usa ka batan-ong kabayo nga adunay usa ka sungay. (7) **Ang tingog ni Jehova nagbahin sa mga siga sa kalayo.** (8) Ang tingog ni Jehova nagauyog sa kamingawan; giuyog ni Jehova ang kamingawan sa Cades. (9) Ang tingog ni Jehova nagapaanak sa mga lagsaw nga baye, ug nagabuklad sa mga kalasangan: ug sa iyang templo ang tagsatagsa nagasulti sa iyang himaya. (10) Si Jehova nagalingkod sa ibabaw sa baha; oo, si Jehova nagalingkod nga Hari sa walay katapusan. (11) **Si Jehova magahatag ug kusog sa iyang katawohan; panalanginan ni Yahweh ang iyang katawhan uban ang kalinaw.** Salmo 29:3-11

Ang tingog sa Ginoo diha sa mga elemento sa kinaiyahan naghigut niining gitakda nga mga balaod sa kinaiyahan. Kini nga mga balaod nga gilaraw sa pagpanalangin ug pagsuporta sa mga tawo ug magpakita sa iyang mapinasakopon, masinugtanon nga espiritu sa Dios nahimo nga hinagiban batok sa mga tawo aron laglagon sila. Sa samang paagi nga ang mga tawo mokuha sa lunsay nga duga sa ubas ug magdaot niini aron makapatunghag alkohol nga makapahinabog kamatayon ug kalaglagan, mao nga ang mga tawo uban sa ilang dunot nga mga hunahuna naghugaw sa yuta ug naghimo sa kinaiyahan nga usa ka hinagiban sa kalaglagan batok sa ilang kaugalingon. Ang pagsimba sa mga dios-dios, pagpasipala, pagpatay, pagpangawat, pagkaibug, ug ang tanang mga sala nga gisulti batok sa sulod sa Napulo ka mga Sugo, mga balaod, ug mga paghukom magdala og tunglo sa yuta.

Pinaagi kang Moises ang mga Israelinhon gipasidan-an usab nga ang yuta mosanong sa ilang hiwi nga moralidad.

Dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat sa yuta sa Egipto diin kamo nagpuyo: ug dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat sa yuta sa Canaan, diin dad-on ko kamo: ni maglakat kamo sa ilang mga tulomanon. Levitico 18:3

Gipasidan-an sa Ginoo ang Israel nga dili magbuhat sa pagpangalunya, pagpanghilawas, pagpakighilawas sa pariho'g kaubanan, pagkahomoseksuwal, ug uban pang mga binuang nga tinguha. Kung buhaton nila kini nga mga buhat ang yuta siguradong molihok.

Dili ninyo paghugawan ang inyong kaugalingon sa bisan unsa niining mga butanga: kay niining tanan ang mga nasud nahugawan nga akong gihinginlan sa inyong atubangan: (25) Ug ang yuta nahugawan: busa gidu-aw ko ang kasal-anan niini sa ibabaw niini, **ug ang yuta sa iyang kaugalingon nagasuka sa iyang mga lumulupyo.** Levitico 18:24-25

Ang hiwi nga seksuwal nga mga gana sa mga lalaki adunay impluwensya sa yuta. Ang dugay nga pagkaladlad sa yuta niining mga dulumtanan makapahimo sa yuta nga mahimong grabeng sakit, ug kini mosuka sa mga pumoluyo sa yuta nga nagbuhat niining mga butanga.

Ang yuta nagabangotan ug nagakawagtang, ang kalibutan nagakaniwang ug nagakawagtang, ang mapahitas-on nga katawohan sa yuta nagakaniwang. (5) Ang yuta usab nahugawan sa ilalum sa mga pumoluyo niini; tungod kay ilang gilapas ang mga balaod, giusab ang tulomanon, gilapas ang walay kataposang tugon. (6) **Busa ang tunglo naglamoy sa yuta, ug sila nga nanagpuyo niini nahimong biniyaan: busa ang mga pumoluyo sa yuta nangasunog, ug pipila lamang ka tawo ang nanghibilin.** Isaias 24:4-6

Kini nga mga bersikulo tin-aw nga nagpakita sa dalan sa kalaglagan ug kung giunsa ang paglapas sa balaod sa Dios hinungdan nga ang yuta mahugawan ug molihok. Girekord ni propeta Isaias nga ang mga kalapasan sa mga tawo maoy hinungdan sa tunglo sa paglamoy sa yuta, pagsunog sa mga lumulupyo niini. Ang kanhi nga paglaglag sa yuta pinaagi sa tubig sa baha ug ang umaabot nga pagkalaglag sa

yuta pinaagi sa kalayo nalambigit sa mga pangibog sa mga tawo sa mosunod nga paagi:

Sa hingbaloan kini pag-una, nga sa kaulahiing mga adlaw adunay moabut nga mga mayubiton, nga magalakaw uyon sa ilang kaugalingong mga kailibgon, (4) Ug magaingon: Hain na ang saad sa iyang pag-anhi? kay sukad nga ang mga amahan nangatulog, ang tanang mga butang nagpadayon ingon nga sila sukad pa sa sinugdan sa kabuhatan. (5) Kay kini sila sa kinabubut-on dili manghibalo, nga pinaagi sa pulong sa Dios ang mga langit sa karaan, ug ang yuta nagatindog gikan sa tubig ug diha sa tubig: (6) **Nga pinaagi niini ang kalibutan kaniadto, giawas sa tubig , nangawala:** (7) Apan ang mga langit ug ang yuta, nga mao karon, **pinaagi sa mao ra nga pulong, gitagana alang sa kalayo, alang sa adlaw sa paghukom ug sa kalaglagan sa mga tawo nga dili diosnon.**
2 Pedro 3:3-7

Ang baha gipahinabo sa mga kailibgon ug daotang mga paghanduraw sa mga tawo. Ang samang proseso mahitabo sa dihang ang yuta lamyon sa kalayo. Ingon nga ang mga tawo nagdilaab sa ilang mga kailibgon alang sa usag usa sa mga adlaw sa Sodoma, mao nga ang siyudad nasunog sa kalayo mao nga pipila ka mga tawo ang nahibilin. Gani tulo lang ka tawo ang nakaikyas niadtong laglagon nga siyudad.

Ang paglaglag sa Sodoma maoy usa ka pasidaan kanato kon unsay mahitabo sa kataposan sa panahon.

Maingon nga ang Sodoma ug Gomorra, ug ang mga kalungsoran nga naglibut kanila sa samang paagi, nga **nanagtugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa pagpakighilawas, ug nanagsunod sa lumalangyaw nga unod,** ginahatag nga panig-ingnan, nga nagaantus sa panimalus sa kalayo nga walay katapusan. Judas 1:7

Ang Sodoma ug Gomorra nagtugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa pakighilawas ug imoralidad. Gihubit ni Pablo ang pagkadaotan sa mga Sodomihanon samtang ang mga lalaki sa maong siyudad gustong moabuso sa sekso sa mga bisita nga misulod sa balay ni Lot.

Maingon man usab ang mga lalaki, gibiyaaan nila ang kinaiyanhon nga paggamit sa babaye, **nagdilaab ang ilang kaibog sa usa**

ug usa; mga lalaki uban sa mga lalaki nga nagbuhat sa dili angay, ug nagdawat sa ilang kaugalingon nga balos sa ilang kasaypanan nga angay. Roma 1:27

Ang nagdilaab nga kailibgon sa mga tawo sa Sodoma, nga maoy usa ka bug-os nga paglapas sa balaod sa Dios, nakapahimo sa yuta ug sa kinaiyahan sa reaksyon sa usa ka makapakurog nga paagi nga nagsuka sa mga lumulupyo mao nga pipila ka mga tawo ang nahibilin. Ang Ginoo mipalihok sa kasingkasing ni Abraham sa paghangyo alang sa siyudad sa Sodoma nga sa unsang paagi maluwas Niya ang siyudad ug ang mga lumulupyo gikan sa dili kalikayan nga mga resulta sa ilang nagdilaab nga mga pangibog. Gipas-an ni Kristo ang gibug-aton sa ilang mga pangibog aron mapugngan ang mga pwersa sa kinaiyahan samtang gihatagan Niya ang mga tawo sa Sodoma ug panahon sa paghinulsol. Mao usab ang nahitabo sa panahon sa baha. Sa wala pa ang baha, gipugngan sa Ginoo ang mga pwersa sa kinaiyahan kutob sa mahimo aron mahatagan ang mga tawo og panahon sa pagpili nga maghinulsol ug maluwas.

Niana nga pagdugay ang tanang binuhat nag-agulo ug nag-antus ubos sa kabug-at sa pagkamakasala sa tawo, ug kini nagdala kanato balik sa kamatuoran sa krus ug sa korona sa mga tunok.

...Si Kristo ang gahum sa Dios, ug ang kaalam sa Dios.
1 Corinthians 1:24

Pinaagi niini nga gahum nga si Kristo mituboy sa kalibutan.

Nga ingon nga ang kahayag sa iyang himaya, ug ang dayag nga dagway sa iyang pagkatawo, **ug nagsapnay sa tanang mga butang pinaagi sa pulong sa iyang gahum,** Hebreohanon 1:3

Kay pinaagi kaniya [Kristo] gibuhath ang tanang butang, nga atua sa langit, ug ang ania sa yuta, makita ug dili makita, **bisan mga trono, o mga kamandoan, o mga punoan, o mga kagamhanan: ang tanang mga butang gibuhath pinaagi kaniya, ug alang kaniya:** Colosas 1:16

Tungod kay si Jesus nagsuporta sa tanang butang pinaagi sa iyang gahum, ang espiritu sa pagsukol sa tawo nga nakaapekto niining

binuhat nga kalibutan sama sa usa ka mapadayonon nga purongpurong sa mga tunok alang Kaniya, nga nagatusok Kaniya matag adlaw samtang Iyang gibuhat ang tanan sa Iyang gahum sa pagpugong sa mga epekto sa dautang kinaiya sa tawo gikan sa pagdaot ug paglaglag sa yuta. Niini nga konteksto atong nadiskobrehan nga ang pag-antos ni Kristo alang sa tawo mao ang nagpugong sa upat ka hangin sa panag-away.

Ug sa human niining mga butanga, nakita ko ang upat ka mga manolonda nga nanagtindog sa upat ka mga suok sa yuta, nga **nagpugong sa upat ka mga hangin sa yuta**, aron ang hangin dili mohuros sa yuta, bisan sa dagat, bisan sa bisan unsa nga kahoy. Pinadayag 7:1

Ang bugtong rason nga ang mga anghel makapugong niini nga mga hangin tungod kay si Kristo mikuha sa bug-os nga pwersa sa pagkadautan sa tawo diha sa Iyang kaugalingon, sa ingon naglangan sa epekto sa rebelyon sa kinaiyahan ug sa yuta. Kung ang usa ka katilingban hingpit nga mosukol batok sa Espiritu ni Kristo wala nay nahabilin nga makabarug sa gintang ug mosuhop sa rebelyoso nga espiritu sa tawo aron mapugngan ang panag-away nga makita sa kinaiyahan.

Ang kalibotan nga atong nahibaloan bug-os nga nahugawan sa pagkadaotan. Ang internet napuno sa pornograpiya, ug ang mga tawo bisan asa nagtan-aw og mga salida nga puno sa imoralidad ug kapintasan. Ang gidaghanon sa krimen, gubat, ug kapintasan nga nagdominar sa atong mga ulohan sa balita nagpakita sa tanang kawalay kalig-on nga kinahanglang direktang hubaron ngadto sa pisikal nga mga elemento sa kinaiyahan nga orihinal nga gibutang ubos sa atong dominyon.

Sa karon nga panahon ang kalibutan kinahanglan nga magsuka sa mga lumulupyo niini. Ang rason nga kini dili tungod kay ang Kordero sa Dios nagsul-ob pa sa **gihapon** sa purongpurong sa mga tunok; Siya sa **gihapon** gitamay ug gisalikway; Natusok **gihapon** siya sa mapintas nga mga pulong ug daotang imahinasyon sa mga tawo. Bisin pa niana Siya mosuhop niini kutob sa mahimo aron kita makabaton og dugang nga panahon sa pagkaamgo niini nga mga butang ug paghinulsol.

Sa sunod higayon nga maglakaw ka sa lasang o tupad sa malinawon nga suba o lanaw, hibaloí nga ang kalinaw nga imong masinati tungod kay ang atong minahal nga Manluluwas nagpas-an sa kabug-at sa pagrebelde sa tawo. Sa pagpas-an niini nga kabug-at Iyang gipugngan ang mga epekto sa rebelyon kutob sa mahimo gikan sa pagbuto ngadto sa mga linog, mga bagyo, mga baha, ug mga katalagman. Ang kamatuoran nga kini nga mga katalagman nagkadaghan nagpasabut nga ang pagkadautan sa tawo nagkadako. Kung hapit na isalikway si Kristo ang upat ka hangin ipagawas sa yuta ug unya ang kinaiyahan magpakita sa kasuko sa tawo.

Kini ang hinungdan ngano nga ang Biblia nag-ingon:

Unya gipaulan ni Jehova sa Sodoma ug sa Gomorra ang azufre ug kalayo nga gikan kang Jehova gikan sa langit; Gen. 19:24

Ang gahum nga nagsustenir sa mga elemento sa kinaiyahan nagagikan kang Kristo tungod kay Iyang gisapnay ang tanang binuhat. Kini nga gahum nga gibutang sa kinaiyahan nagsunod sa gitakda nga mga balaod nga gitukod sa atong Amahan sa langit. Kini nga mga balaod gidesinyo sa pagpakita sa kalinaw ug panag-uyon nga anaa unta sa kasingkasing sa mga tawo samtang sila nakig-uban sa ilang Magbubuhat. Ang yuta mapuno unta sa labong nga kalasangan nga puno sa talagsaong mga prutas, mani ug mga liso, ug ang kolor sa kinabuhi mapadayag sa tanang dapit sa katahum sa pagkabalaan. Kining mao nga mga balaod nahimong kamatayon ug kalaglagaan sa dihang ang mga tawo nagpuyo sa pagsukol, ug ang gahum nga maoy hinungdan niining mga butanga mao ang gahum ni Kristo nga nagsunod sa dili mausab nga mga balaod. Kini nagpatin-aw sa simbolismo sa sungkod nga nahimong bitin, apan ato kining hisgotan sa laing kapitulo.

Ang dakong baha sa yuta ug ang kalayo nga midangat sa Sodoma dili basta-basta nga mga buhat sa Dios ingong balos sa pagkadaotan sa tawo. Kini nga mga panghitabo gipugngan ni Kristo kutob sa mahimo aron mahatagan ang mga tawo ug higayon nga maghinulsol ug makita ang ilang katalagman. Bisan tuod kini nga mga balaod gitakda ug gihatag alang sa panalangin sa katawhan, si Kristo gibutang sa usa ka posisyon sa pagdala sa negatibo nga mga epekto

sa balit-ad nga pagbuhat niini nga balaod. Sa mismong higayon nga si Kristo namatay 2000 ka tuig na ang milabay atong namatikdan dayon ang mga epekto sa yuta:

Karon sa diha nga ang centurion, ug sila nga mga kauban niya nga nagbantay kang Jesus, **nakakita sa linog**, ug sa mga butang nga nahitabo, sila nangahadlok pag-ayo, nga nagaingon: Sa pagkatinuod kini mao ang Anak sa Dios. Mateo 27:54

Sa diha nga ang ikaduhang mapintas nga mananap sa Pinadayag 13 nagpahinabo sa tanan nga mga tawo sa pagsimba sa unang mananap ug naghimo sa tanan nga makadawat og usa ka timaan sa ilang mga agtang o sa ilang mga kamot, si Kristo sa makausa pa ilansang sa krus pinaagi sa pagsalikway sa Iyang mga sugo. Ang upat ka hangin buhian nganhi sa yuta, ug ang masukihon nga espiritu sa tawo mahisama sa nagdilaab nga uling sa kasingkasing sa yuta, ug ang yuta mobangon sa usa ka espiritu sa kapintasan ug laglagon ang kaugalingon ug ang mga pumoluyo niini. Kadto lamang nga nakakat-on kon asa ang tinago nga dapit sa Labing Halangdon ug nagpuyo ilalom sa landong sa Labing Gamhanan, pinaagi sa pagbantay sa mga sugo sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Jesus, mapanalipdan gikan niining makalilisang nga mga butang. Usa ka libo mangapukan sa ilang kiliran ug napulo ka libo sa ilang tuo nga kamot apan ang kamatayon dili moduol sa ilang puloy-anan (Salmo 91:7) tungod kay sila nakigdait sa Dios ug, busa, usab sa yuta.

Nakatulog si Jesus nga malinawon sa usa ka sakayan nga gilibutan sa bagyo tungod kay ang yuta wala makiggubat Kaniya. Sulod sa mga siglo adunay daghang mga higayon nga ang hangin ug mga balud andam na sa pagbanlas sa Iyang mga sumusunod, apan Siya mibangon ug miingon ngadto sa mga elemento, "Hilum." Giawhag ko ikaw sa pagkalagiw uban sa mga anghel gikan sa lungsod sa Sodoma ug pagsulod sa Arka sa kaluwasan. Karon na ang panahon sa paghinulsol ug sa pagpangayo sa Espiritu ni Jesus nga unta kita mohunong sa pagbaton og mga kasingkasing sa pagsukol batok sa Dios, nga maoy hinungdan sa yuta sa pagsukol batok kanato.

Salamat Ginoong Hesus sa pagsul-ob sa purongpurong sa mga tunok sa tanan niining daghang mga tuig, ug pagpugong sa mga hangin sa

panag-away - ang mga hangin nga nagpalihok sa mga kalag sa mga tawo sa pagrebelde ug pagkadautan ug kinahanglan nga sa katapusan anihon ang ilang ani sa yuta. Hinaot nga kami motalikod sa among daotang mga dalan, mohunong sa paglapas sa imong walay kataposang kasabotan ug makakat-on sa pagtuman sa imong mga sugo, kabalaoran, ug mga hukom aron ang kalinaw maghari pag-usab sa yuta.

14. Ang Gahum sa Kamatayon

Busa sa dihang nadawat ni Jesus ang maaslom nga bino, miingon siya, "Tapos na!" Ug giduko ang Iyang ulo, **Iyang gitugyan ang Iyang espiritu.** Juan 19:30 (NKJV)

Ug sa nakasinggit si Jesus sa makusog nga tingog, Siya miingon, "Amahan, nganha sa imong mga kamot itugyan ko ang akong Espiritu." **Sa nakaingon niini, nabugtoan Niya ang Iyang ginhawa.** Lucas 23:46 (NKJV)

Apan ang Dios nagapadayag sa iyang gugma alang kanato, nga sa mga makasala pa kita, **si Kristo namatay alang kanato.** Roma 5:8

Sa dihang gibatay ni Jesus ang Iyang ulo ug namatay, ang uniberso, lakip niadtong dinhi sa yuta nga nakasaksi sa mga panghitabo nga mitultol sa Iyang kamatayon, nakakita sa labing gamhanang pagpasundayag sa gugma sa Amahan alang sa katawhan. Bisan pa sa tanang pagbiaybiay, pagluwa, pagbunal, ug paglatigo wala gayud mobalos si Jesus. Siya miingon, "Amahan pasayloa sila kay wala sila mahibalo sa ilang gibuhath." Samtang si Jesus himalatyon sa kasakit, Siya naghunahuna sa Iyang yutan-ong inahan nga si Maria ug mihangyo kang Juan sa pag-atiman kaniya. Iyang gipasaylo ang mahinulsulon nga kawatan ug gisaad kaniya ang kinabuhing dayon. Human makasaksi niini nga mga panghitabo ang usa ka Romanong sundalo miingon:

Sa pagkatinuod kining tawhana mao ang Anak sa Dios. Marcos
15:39

Ang ingon nga mapailubon, malungtaron, talagsaon nga gugma! Ang atong Manluluwas mapailubon nga milahutay sa labing bangis, dili makiangayon, mapintas nga pagpadayag sa tawhanong pagdumot nga giinspirar sa mga demonyo. Gipukaw ni Satanas ang pagdumot sa Hudiyong mga pangulo, mga pari, ug sa manggugubot nga panon. Sa ilang mga lihok atong makita ang kinaiya ni Satanas. Mapintas, madumtanon, malimbongon, walay kalooy, ug mabangis hangtud sa katapusan, si Satanas hingpit nga gipadayag kon kinsa siya. Sa istorya sa krus atong makita sa hingpit nga gipadayag ang kinaiya sa Dios diha kang Kristo, ug ang kinaiya ni Satanas diha sa mga tawo. Sa pagtugyan sa Iyang kaugalingon aron mamatay gipildi sa atong Ginoong Jesus ang nagdumot kaniya sukad pa sa sinugdan sa panaglalis. Sa paghisgot bahin kang Satanas, si Jesus miingon sa mga Pariseo:

Kamo gikan sa inyong amahan nga yawa, ug ang mga kailibgon sa inyong amahan buot ninyong buhaton. **Siya usa ka mamumuno sukad pa sa sinugdan**, ug wala magpabilin sa kamatuoran, tungod kay walay kamatuoran diha kaniya. Sa diha nga siya nagasulti ug bakak, siya nagasulti sa iyang kaugalingon: **kay siya bakakon, ug ang amahan niini.** Juan 8:44

Pinaagi sa pagdakop kang Kristo sa gabii, ug sa komedya sa pagsulay uban sa nagkasumpaki nga mga saksi nga nagbarog aron sa pagkondenar kang Kristo, atong makita ang malimbongon, bakakon nga espiritu ni Satanas. Sa pagbiaybiay ug pagbunal makita nato ang iyang kabangis ug kawalay kasingkasing. Diha sa paglansang sa krus atong makita ang hilabihan sa iyang kapintasan. Pinaagi sa kamatayon gipildi ni Kristo si Satanas. Ingon sa gisulti kanato sa Kasulatan:

Busa tungod kay ang mga anak umalambit man sa unod ug dugo, siya usab sa maong paagi miambit man niini; aron **pinaagi sa kamatayon iyang malaglag siya nga adunay gahum sa kamatayon**, nga mao, ang yawa; Hebreohanon 2:14

Ang Biblia nagtudlo nga si Satanas adunay gahom sa kamatayon. Kini nagpatunghag usa ka kritikal nga pangutana sa pagsabut sa

kinaiya sa Dios. Sa unsang paagi nga si Satanas makabaton sa gahum sa kamatayon nga ang Dios mao ang misulti kang Adan ug Eva:

Apan sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa dautan, dili ka magkaon niini, kay sa adlaw nga mokaon ka niini mamatay ka gayud. Gen. 2:17

Gihulga ba sa Dios nga patyon si Adan ug Eva kung mokaon sila sa bunga sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug daotan? Giklaro sa Biblia kon unsay makapatay sa makasasala.

Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon... Roma 6:23

Ang dautan mopatay sa dautan; Ug sila nga nagadumot sa matarung mahimong biniyaan. Salmo 34:21

Apan siya nga makasala batok kanako nagabuhat ug dautan sa iyang kaugalingong kalag: **Ang tanan nga nanagdumot kanako nahagugma sa kamatayon.** Hulubaton 8:36

Ang kamatayon maoy resulta sa sala. Ang sala sa pagbuhat sa hakog, bangis, ug dulumtanan nga paagi batok sa atong mahigugmaong Amahan sa langit mao ang mopatay sa makasasala. Ang Biblia nagsulti kanato nga si Kristo dili lamang adunay kinabuhi, apan Siya mao ang kinabuhi.

Si Jesus miingon ngadto kaniya, **Ako mao** ang dalan, ang kamatuoran, **ug ang kinabuhi:** Juan 14:6

Si Jesus miingon kaniya, **Ako mao ang pagkabanhaw, ug ang kinabuhi:** ang motoo kanako, bisan siya patay, mabuhi siya: Juan 11:25

Ang gikan sa sinugdan, nga among nadungog, nga among nakita sa among mga mata, nga among gitan-aw, ug among nakuptan sa among mga kamot, mahitungod sa **Pulong sa kinabuhi;** (2) **(Kay ang kinabuhi gipadayag,** ug kami nakakita niini, ug nagpamatuod, **ug nagpadayag kaninyo sa kinabuhing dayon,** nga uban sa Amahan, ug napadayag kanato;) 1 Juan 1:1-2

Kinahanglang tagdon nato pag-ayo ang mga pulong ni Jesus. Siya dili lamang *adunay* kinabuhi, apan *Siya mao* ang kinabuhi. Kung si Jesus mao ang kinabuhi nan Siya walay koneksyon sa kamatayon. Kung si

Jesus *mao* ang kinabuhi nan dili mahimo alang Kaniya ang *hinungdan* sa kamatayon. Atong matikdan pag-ayo kon giunsa kini pagpahayag ni Jesus:

Ang kawatan dili moanhi, kondili sa pagpangawat, ug sa pagpatay, ug sa paglaglag: **Ako mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi**, ug aron sila makabaton niini sa madagayaon gayud. Juan 10:10

Ang kawatan mao ang makapatay, apan si Kristo ang naghatag ug kinabuhi. Kon si Kristo nagpahamtang ug kamatayon niadtong molapas sa balaod sa Iyang Amahan, nan si Kristo adunay gahum sa kinabuhi ug kamatayon. Niini atong gipasabot nga gikan Kaniya ang kinabuhi ug kamatayon. Apan kini maoy bug-os nga panagsumpaki, ug mao nga ang Biblia nagsulti kanato nga si Satanas adunay gahom sa kamatayon. Si Satanas dili makabaton sa gahum sa kamatayon kon gamiton ni Kristo ang Iyang gahum sa pagpatay sa mga tawo. Kini nagpasabot nga si Kristo adunay gahum sa kamatayon. Apan ang Biblia tin-awng nag-ingon nga si Satanas adunay gahom sa kamatayon. Ang kamatayon direktang nalangkit usab sa kangitngit:

Sa dili pa ako mogikan diin ako dili na mobalik, bisan ngadto sa yuta sa kangitngit ug sa landong sa kamatayon; Job 10:21

Ang mga nagalingkod sa kangitngit ug sa landong sa kamatayon, nga ginapus sa kasakit ug puthaw; Salmo 107:10

Sa laing bahin, atong mabasa ang mahitungod kang Kristo:

Diha kaniya ang kinabuhi; ug ang kinabuhi mao ang kahayag sa mga tawo. Juan 1:4

Gisultihan kita nga diha kang Kristo ang kinabuhi. Wala kini nag-ingon nga kinabuhi ug kamatayon. Kining kinabuhia nga anaa kang Kristo mao ang kahayag sa mga tawo. Busa ang kahayag ug ang kinabuhi nahiusa, ug ang kangitngit ug ang kamatayon. Ang mensahe nga mianhi si Jesus aron imantala sa kalibutan mao kini:

Busa kini mao ang mensahe nga among nadungog gikan kaniya, ug among gimantala kaninyo, nga **ang Dios kahayag, ug diha kaniya wala gayuy kangitngit**. 1 Juan 1:5

Walay kangitngit diha sa Dios nga nagpasabot nga walay kamatayon diha Kaniya, ug kana nagdala kanato sa makatarunganong paghinapos nga ang Dios dili mao ang tag-iya sa kamatayon; ni Siya adunay gahum sa kamatayon. Ang Iyang mahimo mao ang paghatag sa mga tawo sa kagawasan sa paglaglag sa ilang kaugalingon kon sila mopili. Ang Biblia nagtawag sa kamatayon nga kaaway, nga nagpasabot nga kini *gikan* sa kaaway.

Ang kataposang kaaway nga pagalaglagon mao ang kamatayon.
1 Cor.15:26

Ang kamatayon usa ka kaaway ug mao kini ang hinungdan nga giwagtang na ni Kristo ang kamatayon.

Nga mao ang nagluwas kanato, ug nagtawag kanato sa usa ka balaan nga pagtawag, dili sumala sa atong mga buhat, kondili sumala sa iyang kaugalingong katuyoan ug grasya, nga gihatag kanato diha kang Kristo Jesus sa wala pa ang kalibutan, (10) Apan karon gipadayag pinaagi sa Ang pagpakita sa atong Manluluwas nga si Jesu-Kristo, **nga nagwagtang sa kamatayon**, ug nagdala sa kinabuhi ug pagka-ilmortal ngadto sa kahayag pinaagi sa ebanghelyo: 2 Timoteo 1:9-10

Diha kang Kristo walay kamatayon mao nga gisultihan ni Hesus si Marta:

Ug bisan kinsa nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay. Nagatoo ka ba niini? Juan 11:26

Unsaon man nga posible nga ang tawo nga nagatuo kang Jesus dili mamatay? Ang mga tawo mamatay man kanunay. Paminawa kung giunsa pagpasabot ni Jesus ang kamatayon:

Kining mga butanga iyang gisulti: ug sa tapus niana siya miingon kanila: **Ang atong higala nga si Lazaro natulog**; apan moadto ako, aron pukawon ko siya gikan sa pagkatulog. Juan 11:11

Ug siya miingon kanila: Pahawa kamo: **kay ang dalaga wala mamatay, kondili nagakatulog**. Ug ilang gikataw-an siya sa pagtamay. Mateo 9:24

Adunay usa lamang ka tawo sa tibuok kasaysayan nga namatay sumala niini nga kahulugan.

Apan atong makita si Jesus, nga gihimo nga ubos ug diyutay kay sa mga manolonda tungod sa pag-antus sa kamatayon, gipurongpurongan sa himaya ug dungog; nga tungod sa grasya sa Dios **makatilaw siyag kamatayon alang sa matag tawo.**
Hebreohanon 2:9

Kon ang matag tawo nga anaa karon sa lubnganan nakatilaw sa kamatayon sa iyang kaugalingon, unsa man ang katuyoan sa pagtilaw ni Jesus sa kamatayon alang sa matag tawo gawas kon Siya mamatay nianang kamatayon sa katapusang panagbulag nga nasinati sa mga daotan sa katapusan sa 1000 ka tuig?

Si Jesus lamang ang tawo nga aktuwal nga namatay. Ang uban sa mga nabuhi nangatulog sa lubnganan. Ang matag usa mabanhaw ngadto sa kinabuhing dayon o makaambit sa ikaduhang kamatayon, o sa ikaduhang higayon nga ang kamatayon mahitabo sa kasaysayan sa uniberso. Sa dihang si Jesus misinggit "sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu" samtang nagpas-an sa mga sala sa tibuok kalibutan, Iyang gidugmok ang gahum sa kamatayon. Hingpit niyang giwagtang ang panginahanglan nga mamatay si bisan kinsa. Busa niining panahona mismo ang Biblia nagsulti kanato nga ang kamatayon giwagtang na. Ang bugtong rason nga ang mga tawo mamatay sa katapusan sa panahon tungod kay sila nagdumili sa pagdawat sa kinabuhi nga anaa kang Kristo. Dili nimo mawagtang ang kamatayon ug unya sa ulahi hinungdan sa kamatayon. Kini hingpit nga imposible.

Sa panahon nga ang mga daotan sa kataposan malaglag ang Biblia nag-ingon:

Ug ang kamatayon ug ang impierno gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini ang ikaduhang kamatayon Pinadayag 20:14

Kanunay nga gipahayag nga ang linaw nga kalayo mao ang *impierno*, apan ang Biblia nagsulti kanato nga ang impierno gitambog *ngadto* sa linaw nga kalayo kauban ang kamatayon. Unsa ang linaw nga kalayo? Parehas gyud kini nga kasinatian nga giantos ni Hesus sa krus. Ang atong Dios maoy usa ka kalayo nga nagaut-ut. Hebreohanon 12:29 . Ang kaputli sa Iyang kinaiya ug ang pagkadili hakog sa Iyang gugma sa dihang gipadayag ngadto sa makasasala

nagpakita kanila sa makalilisang nga pagkasad-an tungod sa ilang kahakog. Ang kahayag misilaob ngadto sa kangitngit ug tungod kay ang mga daotan nagdumili sa pagdawat sa kalooy, sama kang Cain silang tanan misinggit "Ang akong kasal-anan labaw pa kay sa mapasaylo" ug gidugmok sa ilang kaugalingong mga sala. Busa ang daotan mopatay sa daotan ug ang bayad sa sala mao ang kamatayon. Salmo 34:21, Roma 6:23.

Kung ang Dios ug ang Iyang Anak mopatay sa mga tawo nan sila adunay kamatayon sa Ilang Espiritu. Kung kini tinuod nga kamatayon dili gayud malaglag ug dili kini isipon nga kaaway. Sa makausa pa, kinahanglan natong ipahayag nga si Kristo dili lamang *adunay* kinabuhing dayon, Siya *mao* ang kinabuhing dayon. Dili ka *mahimong* kinabuhing dayon ug adunay kamatayon sa imong kinaiya sa samang higayon, dili kini mahimo!

Ang usa ka bubon ba magapagula sa maurang lugar ug tam-is nga tubig ug mapait usab? Santiago 3:11

Atong tagdon ang laing hinungdanong punto niining pangutanaha.

Apan kitang tanan, uban ang nawong nga bukas nga nagatan-aw ingon sa salamin sa himaya sa Ginoo, **giusab ngadto sa mao gihapon nga dagway** gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga pinaagi sa Espiritu sa Ginoo. 2 Corinto 3:18

Sa atong pagtan-aw sa himaya o kinaiya sa Ginoo kita mausab ngadto sa samang dagway. Ingon nga ang Dios ug ang Iyang Anak mao ang kinabuhi, ang pagtan-aw kanila ug ang pagkaila kanila nagpasabut nga kita adunay kinabuhi.

Ug kini mao ang kinabuhing dayon, nga sila makaila kanimo nga mao lamang ang matuod nga Dios, ug kang Jesu-Kristo nga imong gipadala. Juan 17:3

Kini nagpasabot nga kung atong basahon ang mga istorya sa Daang Tugon sa Biblia nga nagtuo nga ang Dios mopatay sa mga tawo, nan pinaagi sa pagtan-aw niini ingon nga kinaiya sa Dios, kini mahimong bahin sa atong kinaiya. Karon hunahunaa kini gikan sa laing panglantaw. Ang Biblia nagsulti kanato:

Ngadto kang kinsa ang Dios buot ipahibalo kong unsa ang kadagaya sa himaya niining tinago sa taliwala sa mga Gentil; nga mao **si Kristo diha kaninyo, ang paglaum sa himaya:** Colosas 1:27

Ako gilansang sa krus uban ni Kristo: bisan pa niana ako buhi; apan dili ako, **kondili si Kristo ang nabuhi kanako:** ug ang kinabuhi nga akong gikinabuhi karon sa unod, gikinabuhi ko pinaagi sa pagtoo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako, ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang kanako. Galacia 2:20

Kung si Kristo nagpuyo kanimo pinaagi sa Iyang Espiritu ug ikaw nagtuo nga si Kristo nagpatay sa mga tawo isip bahin sa Iyang kinaiya, nan ikaw adunay espiritu sa usa ka mamumuno nga mopuyo kanimo. Apan tungod kay si Kristo mao ang kinabuhing dayon dili mahimo nga si Kristo ug ang espiritu sa usa ka mamumuno magpuyo diha kanimo sa samang higayon.

Kini mao ang usa sa mga rason ngano nga ang mga tawo mamatay; kini tungod kay sila nagsimba sa usa ka Dios nga nagpatay sa mga tawo. Kung mituo ka nga gimansahan sa Dios ang Iyang mga kamot sa pagkamatay sa gatusan ka libo nga mga tawo ug pamatyon ang binilyon nga mga tawo sa umaabot nan ang kahayag sa kinaiya sa Dios gilamoy sa kamatayon, ug ang kamatayon masabtan nga naghari sa trono sa uniberso. Kung nagsimba ka sa usa ka Dios nga sama niini ug nakakita ka sa usa ka Dios nga sama niini adlaw-adlaw, kini nga klase sa pagsimba mopatay kanimo. Ngano man? Pinaagi sa pagtan-aw kita mausab ngadto sa sama nga larawan. 2 Corinto 3:18.

Ang bugtong paagi alang sa Dios sa paglaglag sa kamatayon mao ang pagpadayag ngadto sa mga tawo kon unsa ang anaa sa ilang mga kasingkasing ngadto sa Anak sa Dios. Sa dihang si Jesus mianhi sa yuta ang kinaiyanhon nga pagdumot nga anaa sa tanang tawo alang kang Kristo gipadayag. Diha sa krus atong makita kung unsa kadali si Satanas makapalihok sa mga kasingkasing sa mga tawo ngadto sa kapintasan ug pagpatay. Pinaagi sa kamatayon sa krus gipadayag ni Kristo ang kinaiya ni Satanas ug gihatagan ang kalibutan ug higayon nga makita kung unsa ka daotan ang kaliwatan sa tawo. Sa atong pagtan-aw sa krus atong giatubang ang atong pagkatawhanon, ug

pinaagi sa Espiritu ni Kristo gitanyagan kita sa abilidad sa pagdawat sa Iyang dili hakog, mahigugmaon, malumo nga Espiritu.

Dad-a ang akong yugo diha kaninyo, ug pagkat-on kanako; kay ako maaghup ug mapaubsanon sa kasingkasing; ug kamo makakaplag ug kapahulayan sa inyong mga kalag. Mateo 11:29

Si Jesus maaghop ug mapaubsanon. Si Jesus nahigugma sa Iyang mga kaaway. Si Jesus nag-ampo alang niadtong nagdumot Kaniya, ug Siya mihangyo sa Iyang Amahan sa pagpasaylo niadtong naglutos Kaniya. Kini usa ka Espiritu nga nagahatag ug kinabuhi. Kini ang kinabuhing dayon.

Apan komosta ang mga teksto sa Biblia nga mopatim-awng nagsulti kanato nga ang Dios mopatay gayod ug mga tawo? Atong hinumduman nga basahon ang Daang Tugon pinaagi sa lente sa kinabuhi ni Kristo. Ang pagbasa sa Biblia gawas sa kinabuhi ni Kristo magdala gayod ug kamatayon. Ang hinungdan niini, ingon sa among giingon, mao nga kung nagsimba ka sa usa ka Dios nga mopatay sa mga tawo nan nagsimba ka sa usa ka Dios sa kamatayon, ug pinaagi sa pagtan-aw niini mamatay ka. Mao kini ang simbolo nga makita sa sugo sa mga Israelita nga dili mosaka sa Mt Sinai.

Ug magbutang ka ug mga utlanan sa katawohan libut, nga magaingon: Magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, nga dili kamo motungas sa bukid, ni makahikap kamo sa utlanan niini: bisan kinsa nga makahikap sa bukid, pagapatyon gayud siya: (13) walay kamot nga magahikap niini, **kondili pagabatoon siya kun pagapanaon siya**; bisan mananap kun tawo, kini dili mabuhi: sa diha nga ang trompeta patingogon ug hataas, sila manungas ngadto sa bukid. Exodo 19:12-13

Pinaagi lamang sa tigpataliwala nga sila makasulti sa Dios. Si Moises nagrepresentar kang Kristo ingon nga atong tigpataliwala. Si Moises makasaka sa bukid nga dili mamatay tungod kay Siya adunay pagsabot sa kinaiya sa Dios. Sa iyang pagkanaug gikan sa bukid misidlak ang iyang nawong sa kahayag sa himaya o kinaiya sa Dios. Kung atong basahon ang Daang Tugon nga wala'y kinabuhi ni Kristo isip tigpataliwala nan kita malumsan o "gipusil" sa bakak nga mga ideya mahitungod sa Dios ug kana sa katapusan mopatay kanato.

Tan-awa ninyo karon nga ako, bisan ako, mao siya, ug walay dios uban kanako: ako magapatay, ug ako magabuhi; Ako nagsamad, ug ako nagaayo: Walay bisan kinsa nga makaluwas gikan sa akong kamot. Deuteronomio 32:39

Sa walay pagtan-aw sa kinabuhi ni Kristo mahimo natong basahon kini nga ingon:

Gipatay nako ang pipila ka mga tawo ug ang uban akong giluwat nga buhi.

Kay nahibalo nga si Jesus wala gayod magpatay ug bisan kinsa samtang dinhi sa yuta kita gidasig sa pagpadayon sa pagpangita aron masabtan kon unsay kahulogan niini. Una namong namatikdan kung giunsa pagdugtong ang *pagpatay* ug *pagbuhi*:

Ako magapatay, **ug** ako magapabuhi;

Ang pulong nga pagpatay direktang konektado sa pulong nga buhion. Busa ang aksyon sa pagpatay gisundan sa pagbuhi. Ang sunod nga timailhan anaa sa sunod nga bahin sa teksto:

Ako magapatay, ug ako magapabuhi;
Ako nagsamad, ug ako nag-ayo:

Kini maoy kasagarang porma sa pagsulat sa Hebreohanon. Gitawag kini og pagkaparalelo. Ang una nga bahin ug ikaduha nga bahin nagpahayag sa parehas nga ideya apan sa lainlaing mga paagi aron mahatagan usa ka labi ka klaro nga litrato sa kahulugan. Ang baruganan sa pagsamad ug pag-ayo direktang konektado sa buhat sa ebanghelyo. Aron matawo pag-usab kinahanglan kita mamatay sa atong daan nga kinabuhi. Aron mamaayo kita kinahanglan nga samaran sa balaod nga nagpadayag sa atong mga sala kanato. Walay pagkabanhaw ngadto sa kabag-o sa kinabuhi nga walay kamatayon ngadto sa daan nga kinabuhi. Gipakita kanato ni Pablo ang kahulog sa Deuteronomio 32:39 sa dihang siya miingon:

...kay ang letra makapatay, apan ang espiritu nagahatag ug kinabuhi. 2 Cor. 3:6

Gipatay sa Dios ang daan nga tawo pinaagi sa balaod apan gibanhaw ang bag-ong tawo sa kinabuhi pinaagi sa Espiritu. Busa kini nga

pahayag ni Moises sa Deuteronomio 32:39 usa ka pakisayran sa ebanghelyo sa buhat sa Espiritu sa Dios sa pagluwas kanato aron walay usa nga makakuha kanato gikan sa Iyang kamot.

Kon atong pangitaon ang Biblia alang sa ubang mga pananglitan kon diin kini nga han-ay sa Hebreohanong mga pulong makita atong makita ang laing dapit nga naghubit niini nga hugpong sa mga pulong "Ako mopatay ug ako mobuhi."

Si Jehova mopatay, ug mobuhi: Siya mopaubos ngadto sa Sheol, ug mobayaw. 1 Samuel 2:6

Ang unang bahin sa bersikulo gipahayag pag-usab sa ikaduhang higayon, apan sa laing paagi sa pagpatin-aw sa kahulogan. Ang paggamit sa colon sa King James nagsulti usab kanato nga kung unsa ang moabut pagkahuman sa colon usa ka kahulugan sa kung unsa ang bag-o lang gipahayag.

Si Jehova mopatay, ug mobuhi: Siya mopaubos ngadto sa Sheol, ug mobayaw.

Mao nga kini nga termino usa ka paghisgot sa gahum sa pagkabanhaw ni Kristo nga mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi ug dili ang tagsulat sa kamatayon. Kini nga bersikulo usa ka pagampo sa kalipay ni Ana sa dihang siya midaog. Nagpadayon siya:

Si Jehova magapakabus, ug magapadato: Siya magapaubos ug magabayaw. (8) Iyang gibangon ang mga kabus gikan sa abug, ug gisakwat niya ang makililimos gikan sa pundok sa kinalibang, aron ibutang sila sa taliwala sa mga principe, ug aron sila makapanunod sa trono sa himaya: kay ang mga haligi sa yuta iya ni Jehova, ug siya gibutang sa ibabaw nila ang kalibutan. 1 Samuel 2:7-8

Matag higayon nga ang konteksto sa unang aksyon gisundan sa ikaduhang aksyon. Si Ana gipaubos tungod sa kawalay-katakos nga makabaton ug anak samtang gibiyabiay sa laing asawa nga nanganak. Kini nga kasinatian mipatay sa iyang karaan nga kinaiya, apan samtang siya misalig sa Ginoo ug ang gisaad nga bata miabut siya nabuhi pag-usab. Siya kabus sa espiritu, apan karon adunahan na siya. Si Job naghisgot usab bahin niini.

Kong ang tawo **mamatay, mabuhi** ba siya pag-usab? sa tanang mga adlaw sa akong tinudlong panahon magahulat ako, hangtud nga moabut ang akong pagkausab. Job 14:14

Si Job naghisgot bahin sa pagkabanhaw gamit ang samang duha ka Hebreohanong pulong nga makaplagan sa Deuteronomio 32:39. Sa dihang si Naaman miadto sa hari sa Israel nga nangayo ug kaayohan, ang hari migamit niini nga ekspresyon gikan sa Deuteronomio 32:39

Ug nahitabo, sa diha nga ang hari sa Israel nakabasa sa sulat, nga iyang gigisi ang iyang mga saput, ug miingon: Dios ba ako, sa pagpatay ug sa pagpabuhi, nga kining tawohana nagpadala kanako sa pag-ayo sa usa ka tawo sa iyang sanla? Busa palandunga, ako nangaliyupo kaninyo, ug tan-awa giunsa niya pagpangita ang usa ka away batok kanako. 2 Hari 5:7

Si Naaman ubos sa sentensiya sa kamatayon tungod sa iyang sanla. Ang hari sa Israel sa ingon mipatugbaw, “Naghunahuna ba kining tawhana nga makabanhaw ako ug mga tawo gikan sa mga patay?!”

Mao nga kung atong gamiton ang mga prinsipyo sa pagbasa sa Daang Tugon pinaagi sa lente sa kinabuhi ni Jesus ug atong gamiton ang mga lagda ni Miller sa pagpangita sa Biblia kung diin nahitabo ang parehas nga hugpong sa mga pulong, nan ang Biblia magpadayag kanato kung unsa ang gipasabut niini. Sa dihang si Moises misulat “Ako mopatay ug Ako mobuhi” si Kristo nagsulti kang Moises nga Siya mao ang Pagkabanhaw ug ang Kinabuhi! Usa ka pagpadayag sa samang ebanghelyo makita sa Bag-ong Tugon. Kon nahibal-an nato kini nga kamatuoran, walay makatangtang kanato gikan sa mga kamot sa atong Amahan sa langit. Mao ba kini ang paagi nga imong gibasa kini nga teksto, o gibasa pa ba nimo kini ingon sa giingon sa Dios kanimo, *Gipatay ko ang pipila ka mga tawo ug ang uban akong giluwat*. Giunsa nimo pagbasa?

Ania karon, gibutang ko sa imong atubangan niining adlaw ang kinabuhi ug ang kaayohan, ug ang kamatayon ug ang kadautan; Deuteronomio 30:15

Pagkanindot nga mahibalo nga si Jesus mao ang kinabuhing dayon. Siya ang Maghahatag-Kinabuhi ug ang tigpasig-uli, ug sumala sa atong nahibaloan nga Siya mao ang eksaktong larawan sa Amahan.

Walay kangitngit o kamatayon diha sa Amahan. Gipadayag kini ni Kristo kanato samtang dinhi pa sa yuta tungod kay wala Siya makapatay ug bisan kinsa ug mituman sa tanang mga sugo sa Iyang Amahan. Busa kinsa ang imong gisimba?

Kung ang Dios nga imong gialagaran adunay espiritu sa kamatayon diha kaniya nan dili siya ang Dios ni Jesu-Kristo ingon sa gipadayag sa ebanghelyo. Diha kang Satanas anaa ang kamatayon ug dautan, ug kang Kristo anaa ang kinabuhi ug maayo. Pilia karong adlaw kon kinsa ang inyong alagaran.

Siya nga nakakita kanako nakakita sa Amahan; Juan 14:9

Busa kinsa ang imong gisimba? Kini bug-os nga anaa kanimo.

15. Mga Sugo sa Akong Amahan

Ang basahon sa Mga Salmo nagsulti kanato sa gugma ni Kristo alang sa mga sugo sa Iyang Amahan. Sa wala pa ang Manluluwas mianhi sa yuta Siya miingon:

Unya miingon ako: Ania karon, mianhi ako: sa basahon nahisulat kini mahitungod kanako, (8) Nagakalipay ako sa pagbuhay sa imong kabubut-on, Oh Dios ko: Oo, ang imong Kasugoan ania sa sulod sa akong kasingkasing. Salmo 40:7-8

Ang Anak sa Dios naghatag kanato og balaanong pagpakita sa balaod sa Iyang Amahan. Ang Iyang gugma alang sa mga sugo ug ang Iyang inadlaw-adlaw nga ehemplo samtang dinhi sa yuta nagpakita kanato kon unsa ang hitsura sa balaod diha sa buhi nga kolor. Dugang pa niini, ang kinabuhi ni Jesus dili lamang usa ka pagpasundayag sa balaod sa Iyang Amahan, ang Iyang kinabuhi mismo ang nagpuyo sa kasingkasing sa tanan nga nag-alagad Kaniya.

Ang balaod sa manggialamon maoy usa ka tuburan sa kinabuhi, Aron makalikay gikan sa mga lit-ag sa kamatayon. Hulubaton 13:14

Si Jesus mao ang kaalam sa Dios (1 Mga Taga-Corinto 1:24) ug ang sinugdanan sa Iyang kaalam mao ang Iyang lawom nga pagtahod ug gugma alang sa Iyang Amahan ug sa Iyang mga sugo.

Ang pagkahadlok kang Jehova maoy sinugdan sa kaalam; Ug ang kahibalo sa Balaan mao ang salabutan. Hulubaton 9:10

Atong patalinghugan ang katapusan sa tibook nga butang: Kahadloki ang Dios, ug bantayi ang iyang mga sugo: kay kini mao ang tibook nga *katungdanan* sa tawo. Ecclesiastes 12:13

Ang bugtong paagi nga kita mahadlok o makatahud sa Dios ug makatuman sa Iyang mga sugo mao ang pagbaton sa Espiritu sa Anak sa Dios nga magpabilin kanato. Siya ang tuburan sa tanan nga nagtuman sa mga sugo sa Amahan. Ang tanan nga adunay hugot nga pagtuo kang Kristo makadawat sa Iyang sugo nga nagtuman pinaagi sa Espiritu. Dili mahimo ang pagtuman sa balaod sa Dios kung wala ang Espiritu ni Kristo.

Apan karon ang pagkamatarung sa Dios nga walay kasugoan ginapadayag, nga gipamatud-an sa kasugoan ug sa mga manalagna; (22) Bisan ang pagkamatarung sa Dios nga pinaagi sa pagtoo kang Jesu-Kristo alang sa tanan ug sa ibabaw sa tanan nga mingtoo: kay walay kalainan: Roma 3:21-22

Si Pablo nagsulti kanato nga ang pagkamatarong sa Dios gipadayag diha kang Jesu-Kristo ug walay bayad nga gihatag kanato nga walay bisan unsa nga panginahanglan sa atong bahin sa pagpangita sa pagpahimuot sa Dios pinaagi sa atong mga paningkamot. Ang tanan gihatag kanato pinaagi sa pagtuo.

Sa hingbaloan nga ang tawo dili pagamatarungon pinaagi sa mga buhat sa Kasugoan, kondili pinaagi sa pagtoo kang Jesukristo, **bisan kita mitoo kang Jesukristo, aron kita pagamatarungon pinaagi sa pagtoo kang Kristo, ug dili pinaagi sa mga buhat sa Kasugoan:** kay pinaagi sa mga buhat sa kasugoan walay unod nga pagamatarungon. Galacia 2:16

Kon atong dawaton nga si Jesus tinuod nga Anak sa Dios ug mituo niana nga ngalan, atong madawat ang Iyang pagtuo sa Amahan ug ang tanan Niyang pagtuman sa balaod. Pagkanindot nga gasa nga atong nadawat diha ni Kristo! Ang pagtuman sa balaod kay libre nga magamit nato pinaagi sa gasa sa Espiritu.

Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, pakigdait, pagkamainantuson, kalumo, pagkamaayo, pagtoo, (23) Pagkaaghup, pagpugong sa kaugalingon: **batok sa maong mga butang walay kasugoan.** Galacia 5:22-23

Pinaagi sa inspirasyon sa Espiritu ni Kristo atong mabasa sa Mga Salmo kung giunsa pagsulti sa Anak sa Dios ang balaod sa Dios.

Bulahan ang tawo nga wala magalakaw sa tambag sa mga dili diosnon, ni magatindog sa dalan sa mga makasasala, ni magalingkod sa lingkoranan sa mga mayubiton. (2) **Apan ang iyang kalipay anaa sa Kasugoan ni Jehova; ug sa iyang balaod siya nagapamalandong adlaw ug gabii.** (3) **Ug siya mahisama sa usa ka kahoy nga natanum sa daplin sa mga suba sa tubig,** nga nagadala sa iyang bunga sa iyang panahon; ang iyang dahon usab dili malaya; ug bisan unsa nga iyang pagabuhaton mouswag. Salmo 1:1-3

Pinaagi sa Espiritu ni Kristo, ang balaod maoy gamhanang tuburan sa buhi nga tubig. Kini ang simbolo nga gipahayag sa tubig nga migula gikan sa bato nga gibunalan.

Ania karon, ako motindog sa imong atubangan didto sa ibabaw sa bato sa Horeb; ug hampakon mo ang bato, ug gikan niini mogula ang tubig, aron makainum ang katawohan. Ug kini gibuhat ni Moises sa atubangan sa mga anciano sa Israel. Exodo 17:6

Ang Horeb mao ang samang dapit sa Bukid sa Sinai. Busa ang tubig nagailig gikan sa dapit nga gihatag sa Kasugoan. Busa diha kang Kristo ang balaod dili usa ka patay nga sulat kondili usa ka buhi nga kamatuoran. Kon atong dawaton si Kristo atong madawat ang mosunod nga pagbati sa gasa sa Iyang Espiritu.

Oh pagkahigugma ko sa imong Kasugoan! kini mao ang akong pagpamalandong sa tibuok adlaw. Salmo 119:97

Kini nga pahayag gikan sa pinakataas nga kapitulo sa Biblia, usa ka kapitulo nga mahitungod sa unsa ka nindot ang balaod. Ang yano nga kamatuoran mao nga ang balaod sa Dios mao ang sinulat nga hulagway sa Iyang kinaiya. Ang Anak sa Dios nahigugma sa balaod tungod lang kay Siya nahigugma sa Iyang Amahan. Kung imong itandi ang mga deskripsyon sa balaod ug ang mga paghubit sa kinaiya sa Dios imong makita nga parehas ra sila.

Ang Kinaiya sa Dios		Balaod sa Dios	
1. Espirituwal	Juan 4:24	1. Espirituwal	Roma 7:14
2. Gugma	1 Juan 4:8	2. Gugma	Mat. 22:37-40
3. Kamatuoran	Juan 14:6	3. Kamatuoran	Salmo 119:142
4. Matarong	1 Cor. 1:30	4. Matarong	Salmo 119:144,172
5. Balaan	Isa. 6:3	5. Balaan	Roma 7:12
6. Hingpit	Mat 5:48	6. Hingpit	Salmo 19:7
7. Maayo	Lucas 18:19	7. Maayo	Roma 7:12
8. Sakto	Deut. 32:4	8. Sakto	Roma 7:12
9. Putli	1 Juan 3:3	9. Putli	Salmo 19:8
10. Dili mausab	Santiago 1:17	10. Dili mausab	Mat. 5:18
11. Nagbarog sa Kahangturan	Sal. 90:2	11. Nagbarog sa Kahangturan	Salmo 111:7,8
12. Ang Dalan	Juan 14:6	12. Ang Dalan	Malaquias 2:7-9
13. Dako	Sal. 48:1	13. Dako	Oseas 8:12
14. Paglimpyo	Mat. 8:3	14. Paglimpyo	Ezequiel 22:26

Samtang atong susihon ang mga sugo atong nadiskobrehan nga kini tanan mahitungod sa pagpreserbar sa mga relasyon; ang atong relasyon sa Dios ug sa usag usa.

Ang Kinaiya sa Dios	
1. Gipagawas ko ikaw gikan sa pagkaulipon. Dili ka makabaton ug laing dios gawas kanako	Manunubos, Manluluwas, Dios lamang, <i>relasyonal</i>
2. Dili ka magbuhat ug bisan unsa nga linilok nga larawan	Dili ka makabaton og relasyon sa kahoy o sayop nga ideya
3. Dili nimo gamiton ang ngalan sa Dios sa kawang	Integridad, klaridad, <i>relasyonal</i>

4. Hinumdumi ang Igpapahulay alang sa unom nga mga adlaw nga gibuhat sa Ginoo ang langit ug ang yuta	Magbubuhat, tinubdan sa kinabuhi, <i>relasyonal</i>
5. Pasidunggi ang amahan ug inahan	Pokus sa pamilya/ <i>relasyon</i> , amahanon
6. Dili ka magpatay	Ang kinabuhi bililhon, ang mga <i>relasyon</i> hangtod sa kahangtoran, Ako ang tinubdan
7. Dili ka manapaw	Ang balido nga suod nga <i>relasyon</i> hangtod sa hangtod
8. Dili ka mangawat	Espirituwal/ <i>relasyonal</i> , dili materyal nga pagtutok
9. Dili ka mamakak	Integridad, klaridad, <i>relasyonal</i>
10. Dili ka maibug	Magbubuhat, tinubdan sa kinabuhi, <i>relasyonal</i>

1. Ang unang sugo nagsulti kanato nga ang Dios mipagawas sa Israel gikan sa pagkaulipon sa Ehipto, nga nagsulti kanato nga kini nga Dios mao ang usa ka Manunubos ug usa ka Manluluwas. Sa diha nga Siya mihangyo kanako nga walay laing mga dios gawas Kaniya, kini nagsulti kanako nga Siya gusto sa usa ka suod nga panaghigalaay uban kanako.
2. Ang ikaduhang sugo nagsulti kanako nga ang Dios gusto og kasingkasing-sa-kasingkasing nga *relasyon*. Ang pagsimba sa mga diosdilos dili kinasingkasing nga pagsimba. Dili usab ang idolatriya nga espirituhanon nga pagsimba, nagpasabut nga koneksyon sa espiritu sa espiritu, hunahuna sa hunahuna. Ang idolatriya maoy usa ka objectipikasyon; kini usa ka koneksyon sa usa ka butang nga walay kinabuhi ug/o ideya nga dili tinuod.
3. Ang ikatulo nga sugo nagsulti kanako nga ang Dios klaro sa Iyang mga *relasyon*. Kon kita mosulod ngadto sa usa ka *relasyon* uban kaniya, Siya dili gusto nga kita magpakaaron-

ingnon diha sa *relasyon* sa ingon naghimo niini nga walay pulos o kawang.

4. Ang ikaupat nga sugo espesyal kaayo tungod kay kini nagsulti kanato nga ang Dios mao ang tuburan sa kinabuhi, nga lyang gilalang ang tanan. Kini nga sugo adunay dako kaayong epekto sa atong panglantaw Kaniya ug dako kaayog impluwensya sa atong pamatasan ngadto Kaniya. Mahinungdanon nga timan-an nga ang sugo sa Igpapahulay adunay labing daghang mga pulong sa bisan unsang mga sugo.
5. Espesyal usab ang ikalima nga sugo tungod kay kini nagtugan kanato kon sa unsang paagi ang kinabuhi sa Dios midagayday sa yutan-ong mga agianan. Kini nga sugo nagsaad kanato ug taas nga kinabuhi kon atong pasidunggan ang atong mga ginikanan. Kini espesipikong nagpakita nga ang atong mga ginikanan nagpadayag kanato og usa ka butang nga espesyal kaayo mahitungod sa Dios ug sa pagpasidungog kanila, kita nagpasidungog Kaniya.
6. Ang ikaunom nga sugo nagsulti kanato nga ang Dios nagtanaw sa kinabuhi ingong bililhon. Gisulti usab niini nga gusto sa Dios nga ang mga *relasyon* molungtad hangtod sa hangtod.
7. Ang ikapitong sugo nagsulti kanato nga ang pipila ka mga *relasyon* delikado ug mahitungod sa Dios, mao ang usa ka salamin sa unang sugo nga walay laing mga dios. Kini usa ka pahinumdom nga ang Dios mao ang atong *tinubdan sa kinabuhi*.
8. Ang ikawalong sugo nagasulti kanato nga ang Dios magahatag sa atong mga panginahanglan ug Siya magaatiman kanato. Nagapahinumdom usab kini nga ang Dios dili nagapunting sa mga butang, kondili sa mga *relasyon*.
9. Ang ikasiyam nga sugo mao ang pagpamalandong sa ikatulo. Gusto sa Dios ang klaridad ug integridad sa mga *relasyon*. Ang bakak nga saksi makaguba sa *pagkatawo* sa usa o sa duha ka partido ug makaguba sa komunikasyon.
10. Ang ikanapulo nga sugo mahitungod sa Dios, nagpahinumdom kanato nga Siya mao ang tuburan sa

kinabuhi. Dili kita magtinguha sa walay hinungdan kon kita motuo niini. Kini usab nagsulti kanato pag-usab sa relasyonal-espirituhanon nga hunahuna sa Dios. Ang mga sugo 5-9 ang tanan makita ug mapakita, apan kini nga sugo maoy isyu sa kasingkasing. Kini dili makita. Busa kini nga sugo mahinungdanon sa pagsabot sa kinaiyahan sa gingharian sa Dios.

Busa sa katingbanan ang Napulo ka Sugo nagsulti kanato nga ang Dios mao:

1. Ang tuburan sa kinabuhi
2. Siya ang Magbubuhay
3. Siya ang atong Manunubos
4. Gusto niya ang tinuod nga *relasyon* sa kasingkasing ngadto sa kasingkasing
5. Siya nag-atiman kanato isip usa ka Amahan ug naghatag sa tanan natong mga panginahanglan.

Sa iyang unang epistola si Juan nagsulti kanato nga ang Dios gugma, ug nga ang balaod ingon nga salamin sa Iyang kinaiya mao usab ang gugma:

Siya nga nagaingon, Ako nakaila kaniya, ug wala magabantay sa iyang mga sugo, bakakon, ug ang kamatuoran wala kaniya. (5) Apan bisan kinsa nga magabantay sa iyang pulong, diha kaniya sa pagkamatuod ang gugma sa Dios nahingpit: tungod niini mahibaloan nato nga kita anaa kaniya. 1 Juan 2:4-5

Gipahayag kini ni Jesus niining paagiha:

Ingon nga ang Amahan nahigugma kanako, ako nahigugma kaninyo: pabilin kamo sa akong gugma. (10) **Kong kamo magabantay sa akong mga sugo, kamo magapabilin sa akong gugma; maingon nga ako nagtuman sa mga sugo sa akong Amahan, ug nagapabilin sa iyang gugma.** (11) Kining mga butanga gisulti ko kaninyo, aron ang akong kalipay magapabilin diha kaninyo, ug ang inyong kalipay mamahingpit. (12) **Kini mao ang akong sugo, nga maghigugmaay kamo ang usa sa usa, ingon nga ako nahigugma kaninyo.** Juan 15:9-12

Si Jesus:

- Walay laing mga dios sa atubangan sa Iyang Amahan tungod kay Siya nahigugma sa Iyang Amahan
- dili mosimba sa bakak nga mga dios o maghimog mga larawan tungod kay Siya nahigugma sa Iyang Amahan
- wala magkuha sa Iyang ngalan o kinaiya sa kawang tungod kay Siya hingpit nga nagpakita sa kinaiya sa Amahan
- nalipay sa pakig-ambit sa Igpapahulay uban sa Iyang Amahan
- nagpasidungog sa Iyang Amahan
- dili mopatay tungod kay Siya mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi
- dili manapaw tungod kay wala Siya mangita og relasyon nga dili balido ngadto Kaniya
- dili mangawat kay nagasalig siya sa panulondon nga gihatag kaniya sa Iyang Amahan
- dili mamakak kay ang pagpamakak nagaguba sa kasaligan sa mga relasyon
- dili maibog kay nagapahulay siya sa pagtagana sa Iyang Amahan.

Kadaghanan sa mga tawo walay pangutana mahitungod sa siyam niining Napulo ka Sugo. Ang problema sa kadaghanan mao ang ika-unom nga sugo - dili ka magpatay. Unsa ang atong buhaton sa mga istorya sama ni Joshua nga nakigtugbo sa Kapitan sa panon sa Ginoo?

Ug nahitabo, sa diha nga si Josue duol sa Jerico, nga giyahat niya ang Iyang mga mata ug mitan-aw, ug, ania karon, may mitindog nga usa ka tawo sa Iyang atubangan nga may espada nga linaas sa Iyang kamot: ug si Josue miadto kaniya, ug miingon kaniya, Dapig ka ba kanamo, kun sa among mga kabatok? (14) Ug siya miingon: Dili; apan ingon nga capitan sa panon ni Jehova mianhi ako karon. Ug si Josue mihapa sa yuta, ug misimba, ug miingon kaniya: Unsay giingon sa akong ginoo sa Iyang sulogoon? Josue 5:13-14

Sa dihang gipamatay ni Josue ang mga molupyo sa Canaan morag sa kadaghanan nga kini nga mga lihok gidasig ug gipangulohan sa Anak

sa Dios kang kinsa si Josue miluhod ug misimba. Ang mga istorya sama sa kalaglagan sa kasundalohan sa Asiria gipresentar ingong pamatuod nga sa pagkatinuod ang Anak sa Dios mopatay ug mga tawo aron mapanalipdan ang Iyang mga pinili.

Ug nahitabo niadtong gabhiona, nga ang manolonda ni Jehova migula, ug gipamatay sa campo sa mga Asirihanon ang usa ka gatus kawaloan ug lima ka libo: ug sa pagbangon nila sayo sa buntag, ania karon, silang tanan mga minatay. 2 Hari 19:35

Atong hisgotan ang istorya sa kasundalohan sa Asiria sa laing kapitulo. Ang kamatuoran sa atong atubangan mao nga sa dihang si Jesus mianhi sa yuta ug mipuyo uban kanato wala Siya makapatay ni bisan kinsa. Among gisugdan kini nga serye sa paghunahuna nga ang kinabuhi ni Jesukristo dinhi sa yuta mao ang hingpit nga pagpadayag sa Amahan. Sama sa gisulti ni Jesus kang Felipe:

Si Jesus miingon kaniya, Kadugay na nga ako nakig-uban kaninyo, ug wala ka pa ba makaila kanako, Felipe? siya nga nakakita kanako nakakita sa Amahan; ug unsaon nimo pag-ingon, Ipakita kanamo ang Amahan? Juan 14:9

Gisultihan ni Jesus si Felipe nga Iyang gipadayag ang tibuok kinaiya sa Iyang Amahan ngadto sa mga disipulo. Sa usa sa Iyang mga pag-ampo si Jesus miingon:

Gipadayag ko ang imong ngalan sa mga tawo nga imong gihatag kanako gikan sa kalibutan: imo sila, ug ikaw naghatag kanila kanako; ug sila nagbantay sa imong pulong. Juan 17:6

Sa Kasulatan ang *ngalan* nagpasabot ug *kinaiya* ug si Jesus nagpakita nga Iyang gipadayag kini nga kinaiya ngadto sa mga disipulo - kadtong gihatag Kaniya gikan sa kalibutan.

Gihimaya ko ikaw dinhi sa yuta: natapus ko na ang buhat nga imong gihatag kanako nga pagabuhaton. Juan 17:4

Si Jesus mao ang dayag nga larawan sa himaya sa Amahan (Hebreohanon 1:3) ug kini nga himaya o kinaiya nga Iyang gipadayag dinhi sa yuta. Kini nagpasabot nga ang kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta mao ang hingpit nga pagpahayag sa Napulo ka Sugo nga usa ka

kopya sa kinaiya sa Dios. Si Jesus walay gipatay bisan kinsa samtang dinhi sa yuta ug kini naglakip sa Iyang pahayag nga Siya nagtuman sa mga sugo sa Iyang Amahan. Kini ang labing klaro nga kumpirmasyon nga ang Dios dili mopatay sa mga tawo. Nasulat kini sa Iyang balaod ug gipakita sa Iyang Anak samtang dinhi pa sa yuta.

Usa sa daghang mga implikasyon niini nga kamatuoran mao nga kini nagkinahanglan gayud nga atong higugmaon ang atong mga kaaway. Kung adunay mga tawo nga giisip sa Dios nga daotan kaayo nga kinahanglan Niyang patyon sila, nan kini naghatag sa mga tawo ug higayon sa paghukom alang sa ilang kaugalingon sa mga tawo nga ilang giisip nga takos sa kamatayon. Kini bug-os nga mubo nga sirkito sa panginahanglan sa paghigugma sa atong mga kaaway. Hinoon mahimo ra nato silang hukman ingong daotang mga tawo nga laglagon sa Dios, o kon gikinahanglan nga ang iyang “mga alagad” molihok ingong ahente sa Dios sa pagbuhat sa paglaglag. Busa ang pagtuo nga ang Dios mopatay sa mga tawo mao ang mekanismo nga gigamit sa mga tawo aron malikayan ang panginahanglan sa paghigugma sa ilang mga kaaway. Sama sa gipatin-aw ni Jesus ang balaod sa Dios naghangyo kanato sa paghigugma sa Dios ug sa paghigugma sa tanang tawo.

Ug ania karon, usa ka batid sa balaod mitindog, ug misulay kaniya, nga nagaingon: Magtutudlo, unsay akong buhaton aron makapanunod ako sa kinabuhing dayon? (26) Siya miingon kaniya: Unsa ang nahisulat sa Kasugoan? giunsa nimo pagbasa? (27) Ug siya mitubag ug miingon: Higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ug sa bug-os mong kusog, ug sa bug-os mong hunahuna; ug ang imong silingan sama sa imong kaugalingon. (28) Ug siya miingon kaniya: Ikaw mitubag sa matarung: buhata kini, ug ikaw mabuhi. (29) Apan siya, nga buot magpakamatarung sa iyang kaugalingon, miingon kang Jesus: Ug kinsa ang akong isigkatawo? Lucas 10:25-29

Sa dihang ang abogado gibutang ubos sa kombiksyon nga higugmaon ang tanan niyang mga silingan lakip ang iyang gikasilagan karon, gibuhat niya ang gibuhat sa kadaghanan sa mga tawo ug kana mao ang pagpangita pag-usab sa kahulogan sa yawe nga mga pulong. Ang pulong nga gusto niyang klarohon mao ang

pulong *silingan*. Sa samang paagi daghang mga tawo aron malikayan ang kombiksyon sa ikaunom nga sugo nagtinguha sa paghubad sa pulong nga *pagpatay*. Bisan pa nga gihubit ni Jesus alang kanato ang kahulugan sa pulong pinaagi sa Iyang yutan-on nga kinabuhi, adunay nagpabilin nga pagsulay sa pag-usab sa katuyoan niini nga balaod. Ang mosunod nagpakita sa komon nga pagsabot:

Adunay duha ka lainlaing Hebreohanong pulong (ratsakh, mut) ug duha ka Gregong pulong (phoneuo, apokteino) alang sa “pagpasipala sa kinabuhi” ug “pagpatay.” Ang usa nagpasabot og “pagpatay,” ug ang usa nagpasabot og “pagpatay nga may intensyon” o “pagpanimalos.” **Ang naulahi mao ang gidili sa Napulo ka Sugo, dili ang nahauna.** Sa tinuud, ang ratsakh adunay mas lapad nga kahulugan kaysa sa English nga pulong nga “pagpasipala sa kinabuhi o murder.” Gisakup usab sa Ratsakh ang mga kamatayon tungod sa kawalay pagtagad o pagpasagad **apan wala gyud gigamit kung naghulagway sa pagpatay sa panahon sa gubat. Mao nga kadaghanan sa modernong mga hubad naghubad sa ikaunom nga sugo nga “Dili ka magpasipala ug kinabuhi” kay sa “Dili ka magpatay.”** Bisan pa, ang usa ka dako kaayo nga isyu mahimong motungha depende kung unsang paghubad ang gitun-an. Ang bantog nga King James Version naghubad sa bersikulo ingon nga “Dili ka magpatay,” busa nagbukas kini og pultahan alang sa sayop nga pag-interpretar sa bersikulo. **Kung ang gitinguhang kahulugan sa “Dili ka magpatay” mao ra kana—wala’y pagpatay—magpasabot kini nga ang tanan nga pagpatay nga gitugotan sa Dios nga gihimo sa nasod sa Israel usa ka paglapas sa sugo sa Dios mismo (Deuteronomio 20).** Apan ang Dios wala maglapas sa Iyang kaugalingon nga mga sugo, **busa, klaro, ang bersikulo wala magtawag alang sa usa ka hingpit nga moratorium sa pagkuha sa laing kinabuhi sa tawo.** <https://www.gotquestions.org/you-shall-not-murder.html>

Ang mainampingong pagsusi sa Kasulatan nagpadayag nga kini nga argumento bakak. Una, sa sulod mismo sa pagpatin-aw giila sa tagsulat nga ang *ratsach* nga mao ang pulong nga gihubad nga “pagpatay” sa King James Version, dili lamang nagpasabut nga pagpasipala sa kinabuhi apan usab aksidente nga kamatayon nga gitawag nga pagpatay nga walay tuyo. Dili kini pagpasipala sa kinabuhi.

Apan kong siya makatukmod kaniya sa kalit nga walay pagdumot, kun makahulog kaniya ug bisan unsa nga walay pagbanhig, (23) O sa bisan unsa nga bato, nga igakamatay sa usa ka tawo, nga dili makakita kaniya, ug igasalibay kini kaniya, aron siya mamatay, ug dili niya kaaway, ni mangita sa iyang kadaut: (24) Unya ang katilingban magahukom sa taliwala sa mamumuno ug sa magpapanimalus sa dugo sumala niini nga mga paghukom: (25) Ug ang katilingban magaluwas sa mamumuno [H7523 Ratsach] gikan sa kamot sa tigpanimalus sa dugo, ug ang katilingban igauli kaniya ngadto sa ciudad nga iyang dalangpanan, diin siya mikalagiw: ug siya magapuyo niini hangtud sa kamatayon sa labawng sacerdote, nga gidihogan. ang balaan nga lana. Numeros 35:22-25

Aron ang mamumuno [Ratsach H7523] mokalagiw didto, nga makapatay sa iyang isigkatawo nga dili tinuyo, ug wala magdumot kaniya sa nangaging mga panahon; ug nga sa pagkalagiw ngadto sa usa niining mga ciudara mabuhi siya: Deuteronomio 4:42

Ikaduha, ang Dios nagsugo nga ang mga tawo nga nagbuhat ug ratsach kinahanglang mag-atubang sa samang butang.

Bisan kinsa nga makapatay ug bisan kinsa nga tawo, ang mamumuno [ratsach H7523] pagapatyon [ratsach H7523] pinaagi sa baba sa mga saksi: apan ang usa ka saksi dili magasaksi batok kang bisan kinsa aron sa pagpatay kaniya. Numeros 35:30

Sa unsang paagi mahimo nga ang Dios makasugo sa mga butang nga gidili sa Napulo ka Sugo? Sa laktod nga pagkasulti, ang Dios makasugo sa bisan unsang matang sa kamatayon diha sa Kasulatan tungod kay ang Dios nagtinguha sa pagsiguro sa silot sa kamatayon aron sa paghatag ug kaluoy; dili sa pagpatay sa mga tawo. Gihisgutan kini nga punto sa kapitulo 9 - *Ang Balaod isip Usa ka Salamin*.

Ikatulo, ang pulong *muth* [H4191] sa Kasulatan gigamit sa paghulagway sa pagpasipala sa kinabuhi, ug pagpatay nga pinili. Si Saul nagtinguha sa dili supak sa balaod nga pagpatay kang David:

Ug si Saul misulti kang Jonathan nga iyang anak nga lalake, ug sa tanan niyang mga sulogoon, nga ilang patyon si David. (2) Apan si Jonathan, ang anak nga lalake ni Saul, nalipay pag-ayo kang

David: ug si Jonathan misugilon kang David, nga nagaingon: Si Saul nga akong amahan nangita sa pagpatay kanimo: [muth H4191] busa karon, ako nangaliyupo kanimo, pagbantay sa imong kaugalingon hangtud sa pagkabuntag, ug pabilin sa usa ka tago nga dapit, ug tagoi ang imong kaugalingon: 1 Sam 19:1-2

Gisugo ni Saul ang supak sa balaod nga pagpatay sa mga pari:

Ug ang hari miingon sa mga magbalantay nga nanagtindog libut kaniya: Balik, ug patya ang mga sacerdote ni Jehova; tungod kay ang ilang kamot usab uban kang David, ug tungod kay sila nahibalo sa diha nga siya mikalagiw, ug wala magpahayag niini kanako. Apan ang mga alagad sa hari wala mobakyaw sa ilang mga kamot aron sa pagdasmag sa mga sacerdote ni Jehova. (18) Ug ang hari miingon kang Doeg: Lumiso ka, ug dasmagi ang mga sacerdote. Ug si Doeg ang Edomhanon miliso, ug iyang gidasmagan ang mga sacerdote, ug gipatay niadtong adlawa ang kawaloan ug lima ka tawo nga nagsaput sa ephod nga lino. 1 Samuel 22:17-18

Ang pagpatay kang Isboret:

Kay sa pagsulod nila sa balay, siya mihigda sa iyang higdaanan sa iyang lawak nga higdaanan, ug ilang gisamaran siya, ug gipatay siya, ug gipunggotan siya sa ulo, ug gikuha ang iyang ulo, ug milakaw sila latas sa kapatagan sa tibook gabii. 2 Samuel 4:7

Gisugo ni Absalom ang supak sa balaod nga pagpatay sa iyang igsoon sa amahan nga si Amnon:

Karon si Absalom misugo sa iyang mga sulogoon, nga nagaingon: Timan-i ninyo karon sa diha nga ang kasingkasing ni Amnon magmalipayon tungod sa vino, ug sa diha nga ako moingon kaninyo: Tigbasa si Amnon; unya patya siya, ayaw kahadlok: wala ba ako magsugo kanimo? pagmaisugon, ug pagmaisugon. 2 Samuel 13:28

Gipatay ni Atalia ang tanang anak sa hari gawas kang Joas:

Apan si Jehosheba, ang anak nga babaye ni hari Joram, igsoon nga babaye ni Ochozias, mikuha kang Joas ang anak nga lalake ni Ochozias, ug gikawat siya gikan sa taliwala sa mga anak nga lalake sa hari nga gipamatay; [muth H4191] ug ilang gitagoan siya, bisan siya ug ang iyang iwa, sa lawak nga higdaanan gikan kang Athalia, mao nga siya wala mapatay. 2 Hari 11:2

Tan-awa ang hubad sa New King James:

Apan si Jehosheba, ang anak nga babaye ni hari Joram, igsoon nga babaye ni Ochozias, mikuha kang Joas ang anak nga lalake ni Ochozias, ug gikawat siya gikan sa taliwala sa mga anak nga lalake sa hari nga gipamatay; [muth H4191] ug ilang gitagoan siya ug ang iyang iwa sa lawak nga higdaanan, gikan kang Athalia, aron siya wala mapatay. 2 Mga Hari 11:2 (NKJV)

Laing pagpatay gamit ang pulong *muth* ug ang hubad sa NIV:

Apan si Peka ang anak nga lalake ni Remalias, nga usa ka capitan niya, nagluib batok kaniya, ug gipatay siya didto sa Samaria, sa palacio sa balay sa hari, uban ni Argob ug ni Arieah, ug uban kaniya ang kalim-an ka tawo sa Galaadnon: ug siya gipatay niya [muth H4191] siya, ug naghari sa iyang lawak. 2 Hari 15:25 (KJV)

Usa sa iyang mga pangulong opisyal, si Peka nga anak ni Remalias, nakigkunsabo batok kaniya. Gidala niya ang kalim-an ka tawo sa Gilead, ug iyang gipatay si Pekahias, uban ni Argob ug Arieah, didto sa kota sa palasyo sa hari sa Samaria. Busa gipatay ni Peka si Pekahia ug mipuli kaniya ingon nga hari. 2 Hari 15:25 (NIV)

Kung ang *muth* gigamit lamang sa hudisyal nga pagpatay sa usa ka tawo nga matarong nan posible ba alang sa daotan nga gitawag nga matarong nga pagpatay sa usa ka tawo?

Ang dautan nagabantay sa matarung, Ug naninguha sa pagpatay kaniya. Salmo 37:32

Tungod kay siya [ang dautan] wala mahinumdum sa pagpakita ug kalooy, kondili gilutos niya ang kabus ug hangul nga tawo, aron iyang mapatay bisan pa ang nadugmok ug kasingkasing. (17) Ingon nga siya nahagugma sa panunglo, midangat kini kaniya: Ingon nga siya wala mahimuot sa panalangin, kini halayo gikan kaniya. Salmo 109:16-17

Mao nga ang pulong nga *muth* mahimo nga magamit sa pagpasabot sa pagpasipala sa kinabuhi ug pagpatay nga pinili ug ang pulong nga *ratsach* mahimong gamiton alang sa aksidente nga kamatayon. Kini nagpamatuod nga bakak ang pag-angkon nga ang *muth* sa usa ka

paagi alang lamang sa matarung nga pagpatay ug *ratsach* alang sa pagpasipala sa kinabuhi.

Katapusan, bisan unsa pa kini gihubit ang pagpasipala sa kinabuhi ug hudisyal nga pagpatay naggamit sa makamatay nga puwersa. Ang paggamit ba sa kusog kabahin sa gingharian sa Dios? Klaro nga gipatin-aw ni Jesus diha sa Wali sa Bukid ug sa tanang lihoc sa Iyang kinabuhi nga wala Siya mogamit ug makamatay nga puwersa.

Apan ako nagaingon kaninyo, nga dili kamo magbatok sa dautan; Mateo 5:39

Unsang tubag ang mahatag sa tawo nga moingon sa Ginoo, "Gisunod ko ang imong panig-ingnan sa Daang Tugon sa dihang gipapatay ko kining daotan nga mamumuhat." Isulti ba kini sa usa ka tawo, "Gisunod nimo ang sayup nga panig-ingnan, kana nga bahin sa Kasulatan dili alang kanimo nga sundon." Nakita ba nimo nga kini naghimo sa mga butang nga lisud kaayo? Panahon na nga ibutang ang argumento sa *muth* nga kamatayon ug tuohan ang kamatuoran nga dili ka magpatay nagpasabut nga dili ka magkuha ug kinabuhi.

Ang yutan-on nga kinabuhi ni Jesus nagpadayag kanato sa saktong interpretasyon sa sugo nga "dili ka magpatay." Si Jesus wala gayud makapatay ug bisan kinsa. Ang Napulo ka Sugo kay usa ka balaod sa gugma ug ang gugma dili mogamit ug puwersa sa pagpanalipod sa kaugalingon. Ang mga sugo mismo nagsulti kanato kon sa unsang paagi gisilotan ang mga makasasala.

...Ako, si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughoan, nga nagadu-aw sa kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak ngadto sa ikatolo ug sa ikaupat nga kaliwatan sa mga nagadumot kanako; Exodo 20:5

Ang mga daotan mamatay gayod; silotan sila sa ilang kaugalingong binuhatan. Sama sa atong gipakita kaniadto nga mahitabo kini pinaagi sa pagtugot kang Satanas nga makasulod sa ilang mga kinabuhi hangtod sa punto nga iyang laglagon sila, o pinaagi sa yuta mismo nga nagpabanaag balik sa mga tawo sa ilang pagrebelde ug paglaglag kanila.

Pagkanindot nga mahibalo nga ang atong Amahan sa langit sama ni Jesus sa dihang dinhi pa Siya sa yuta! Pagkadako sa kalipay nga masabtan nga gipakita ni Jesus kanato ang kompleto nga kahulugan sa Napulo ka mga Sugo sa tanan nga praktikal nga reyalidad niini, lakip ang kung unsa ang gipasabut sa pagsunod sa sugo nga "Dili ka magpatay." Si Jesus wala gayud magpatay ni bisan kinsa ug kini nga panig-ingnan mao lamang ang posible nga paagi aron kita makat-on gayud sa paghigugma sa atong mga kaaway sama sa Iyang gitudlo kanato.

16. Datu nga Tawo ug si Lazaro sa Salamin

Ang sambingay sa datu nga tawo ug si Lazaro positibo nga pamatuod sa kadaghanan sa mga Kristohanon nga ang Dios magsakit ug magsunog sa mga makasasala sa impiyerno. Ang pinulongan daw klaro ug si Jesus Mismo ang nagsulti sa sambingay.

Ug nahitabo nga ang makilimos namatay, ug gidala sa mga manolonda ngadto sa sabakan ni Abraham: ang tawong datu namatay usab, ug gilubong; (23) Ug didto sa inferno giyahat niya ang iyang mga mata, nga anaa sa mga kasakit, ug nakita niya sa halayo si Abraham, ug si Lazaro sa iyang sabakan. (24) Ug siya misinggit ug miingon: Amahan nga Abraham, kaloy-i intawon ako, ug ipadala si Lazaro, aron ituslob niya ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig, ug pabugnawan ang akong dila; **kay gisakit ako niining siga.** (25) Apan si Abraham miingon: Anak, hinumdumi nga sa buhi ka pa nakadawat ka sa imong mga maayong butang, ug sa ingon usab si Lazaro mga dautang butang: apan karon ginalipay siya, ug ikaw ginasakit. Lucas 16:22-25

Kung kini nga istorya gidugang sa daghang uban pang mga teksto sa Kasulatan ang konklusyon makita nga hingpit nga dili malikayan nga ang Dios angay nga magsunog ug magsakit sa mga tawo sa impiyerno base sa ilang lebel sa pagkamakasasala.

Ug ayaw kamo kahadlok niadtong makapatay sa lawas, apan dili arang makapatay sa kalag; kondili kahadloki hinoon ninyo siya nga arang makalaglag sa kalag ug lawas didto sa inferno. Mateo 10:28

Busa kon ang imong kamot o tiil maoy makapapangdol kanimo, putla kini ug ipahilayo kanimo: mas maayo pa kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga bakol o pungkol, kay sa adunay duha ka kamot o duha ka tiil nga itambog ngadto sa walay kataposang kalayo. Mateo 18:8

Unya magaingon usab siya kanila sa wala nga kamot, Pahawa gikan kanako, kamong mga tinunglo, ngadto sa kalayo nga walay katapusan, nga giandam alang sa yawa ug sa iyang mga manolonda: Mateo 25:41

Ang mao usab magainum sa vino sa kaligutgut sa Dios, nga ginaula nga walay sagol ngadto sa copa sa iyang kapungot; ug siya pagasakiton sa kalayo ug asupre sa atubangan sa balaan nga mga manolonda, ug sa atubangan sa Cordero: (11) Ug ang aso sa ilang kasakit nagautbo hangtud sa kahangturan: ug sila walay pahulay sa adlaw o sa gabii, nga nagasimba sa mananap nga mapintas ug sa iyang larawan, ug bisan kinsa nga nagadawat sa marka sa iyang ngalan. Pinadayag 14:10-11

Ang tigpaminaw sa Pulong sa Dios mobasa niini nga mga bersikulo ug natural nga mohinapos nga ang Dios mosilot sa mga makasasala sa usa ka mapadayonon ug dili mahulagway nga kasakit. Ang tawo nga nagtuon pag-ayo sa mga Ebanghelyo ug naghunahuna sa kinabuhi ni Jesus mabiyaan sa daghang mga pangutana nga mag-ahat kaniya sa pagsusi pag-ayo sa Biblia aron ipatin-aw kini nga mga tudling.

Kadtong adunay kasuko sa ilang mga kasingkasing ngadto kang bisan kinsa o nanghinaut nga makadaot sa bisan kinsa nga tawo makakaplag katagbawan sa pipila ka mga bersikulo sa ibabaw aron ipakamatarung ang ilang kaugalingon nga espiritu sa pagpanimalos, tungod kay dayag nga ang Dios manimalos sa Iyang mga kaaway. Dugang pa, kadtong naghukom sa ilang kaugalingon nga mapintas ug mibati nga kombinsido nga sila takos nga mamatay alang sa ilang mga sala matagbaw usab niini nga mga teksto. Bisin pa, kinahanglan nato'g mas lawom kaysa niini. Imbis nga dawaton ang hingpit nga kapasayloan sa ilang mga sala ug makita ang gugma sa Dios, kini nga mga teksto gipahayag sa gawas nga matinahuron nga mga tono aron suportahan ang usa ka pangsulod nga pagtuo nga ang Dios malupigon ug mapintas. Ilang gihatag ang ilang lawas aron sunugon apan wala silay gugma.

Usa sa labing importante nga mga rason nga ang kadaghanan sa mga tawo nagbasa niini nga mga teksto samtang ang Dios nanimalos ug nagsilot sa iyang mga kaaway mao ang tawhanong kalagmitan sa pagpangita og salang ibutang sa uban. Kini nga buhat nagsugod kang Adan sa dihang iyang gibasol si Eva sa rason nga iyang gikuha ang bunga. Kini mao ang dili matarung nga buhat sa pagsulay sa pagbutang sa sala sa uban aron sa pagdala sa kalinaw ug panag-uyon sa usa ka indibidwal o sa usa ka komunidad sa mga tawo sa krisis. Gibuhat kini sa labawng pari nga si Caifas kang Kristo.

Ni hunahunaa nga maayo alang kanato, nga ang usa ka tawo mamatay alang sa katawohan, ug nga ang tibook nasud dili malaglag. Juan 11:50

Ang mga lider sa relihiyon sa Israel adunay usa ka krisis. Ang ilang mga sala giyagyag ug kinahanglan nilang iliso ang pagtagad sa katawhan ngadto sa “dili subay sa balaod” nga mga buhat ni Kristo; busa ilang gipresentar Siya ingon nga nakiggubat ni Moises ug sa ingon usa ka makasasala nga takus sa kamatayon. Diha sa abughoan nga mga hunahuna sa mga Pariseo, si Kristo mihimo ug usa ka bugalbugal nga pagtabon-sa-sala, dili sa diwa sa ebanghelyo kondili pinaagi sa paggamit sa mahuyang nga si Pilato sa paghimo kang Kristo nga salang-basol alang kanila. Ilang gisulayan pagpahilom ang tingog sa tanlag dili pinaagi sa pagtugyan sa kaugalingon kondili pinaagi sa pagsulay sa pagtangtang sa buhing saksi nga nagsamok kanila. Ang ilang mga kinaiya sa kasuko ug pagdumot kang Kristo gibalaan sa kaugalingon pinaagi sa pagpakita kanila ngadto sa Dios ug pagpresentar kang Kristo ingon nga gihampak sa Dios ug gisakit.

Sa diha nga ang mga Kristohanon mobangon diha sa dayag nga matarung nga kasuko, nga nagmantala ngadto sa kalibutan nga ang Dios pagwagtang sa pagrebelde sa makasasala nga mga tawo sa madaugon nga mga tono sa kuno “balaang kasuko,” adunay tinuod nga kalagmitan nga kini nga matang sa personal nga pagtabon-sa-sala mahimong susama sa kang Caifas. Nakaplagn niini ang pagkamatarong sa kaugalingon pinaagi sa katagbawan sa kaugalingon sa pagtan-aw sa uban nga dili kaayo takos kay sa ilang kaugalingon nga gisakit ug gipatay.

Sa kaso ni Kristo kini nga pag-ula alang sa mga pangulo sa mga Hudiyo gitumong ngadto sa usa ka matarung nga tawo. Pareho kadto sa kaso ni Cain ug Abel. Gisamok ni Abel ang tanlag ni Cain ug ang iyang paghangyo kang Cain nagpabati kang Cain nga makasasala. Aron sa pagpangita sa personal nga pagtabon-sa-sala gisakripisyo ni Cain ang iyang igsoon ug gipatay siya. Sa kaso ni Kristo gipahilom sa mga pangulo sa mga Judio ang tingog Niya nga nagsamok sa ilang konsensya, ingon man sa pagpatay sa duha ka mga kawatan nga ilang nakita nga dili takos kay sa ilang kaugalingon.

Daghang Kristohanon ang makakaplag ug bakak nga pagtabon-sa-sala sa katagbawan sa pagkahibalo nga ang mga tulisan, kawatan, ug tanang imoral nga mga tawo pagasunogon sa impiyerno samtang sila malipayong moadto sa langit. Mahimo usab nilang gamiton kining unodnong lohika sa pagpahilom sa tingog sa tanlag diha sa matarong nga kinabuhi sa laing magtotoo. Ang konsepto sa pagpasig-uli gisamok tali ni Kristo nga kuno nagkuha sa ilang pagkasad-an ug kadtong giisip nga daotan nga nagdawat sa silot nga giisip nga angayan nila. Ang katingad-an nga kalayo niini nga ebanghelyo makapakalma lamang sa taphaw nga konsensya sa mga sala niini.

Balik sa atong istorya, ang unang punto nga kinahanglan natong hisgotan mao nga ang kompleto nga pagbasa sa Biblia nagpakita kanato nga ang mga tawo walay panimuot sa dihang sila mamatay.

Kay ang mga buhi nahibalo nga sila mangamatay: apan ang mga minatay dili mahibalo sa bisan unsa, ni may balus pa sila; kay ang handumanan nila hikalimtan. Ecclesiastes 9:5

Ang mga patay dili magadayeg kang Jehova, Ni bisan kinsa nga manaug ngadto sa kahilum. Salmo 115:17

Ingon nga ang mga tubig mohubas gikan sa dagat, ug ang baha nagakahubas ug mamala: (12) Busa ang tawo mohigda ug **dili na mobangon: Hangtud nga mawala ang langit, sila dili na manghigmata, Ni mapukaw sa ilang pagkatulog.** Job 14:11-12

Apan ang adlaw sa Ginoo moabot sama sa kawatan sa kagabhion; diin **ang mga langit mahanaw uban ang dakung dinaguok**, ug ang mga elemento mangatunaw sa hilabihang kainit, ang yuta usab ug ang mga buhat nga ania niini masunog. 2 Pedro 3:10

Kay, ania karon, ang adlaw moabut na, nga magadilaab ingon sa hudno; ug ang tanang mapahitas-on, oo, ug ang tanan nga nagabuhat sa kadautan, mangahimong tuod sa balili: ug ang adlaw nga moabut **magasunog kanila**, nagaingon si Jehova sa mga panon, nga kini walay ibilin kanila bisan gamut ni sanga. (2) Apan kaninyo nga nahadlok sa akong ngalan ang Adlaw sa pagkamatarung mosubang uban ang kaayohan sa iyang mga pako; ug kamo manggula, ug managtubo ingon sa mga nati sa toril. (3) Ug pagatamakan ninyo ang mga dautan; **kay sila mahimong abo sa ilalum sa mga lapalapa sa inyong mga tiil sa adlaw nga buhaton ko kini, nagaingon si Jehova sa mga panon**. Malaquias 4:1-3

Kay ingon nga nangingum kamo sa ibabaw sa akong bukid nga balaan, **sa mao nga pagkaagi ang tanang mga nasud magainum sa walay katapusan, oo, sila magainum, ug sila molamoy, ug sila mahimong ingon sa wala matawo**. Abdias 1:16

Mga tawo ug mga igsoon, tugoti ako sa pagsulti kaninyo sa walay bayad mahitungod sa patriarka nga si David, nga siya namatay ug gilubong, ug ang iyang lubnganan ania kanato hangtud niining adlawa... (34) Kay si David wala makakayab ngadto sa langit: apan siya nag-ingon sa iyang kaugalingon, Si Jehova miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, (35) Hangtud nga himoon ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil. Binuhatan 2:29,34-35

Ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata; ug wala nay kamatayon, ni kasubo, ni paghilak, ni may kasakit pa: kay ang unang mga butang nangagi na. Pinadayag 21:4

Ang Biblia nagtudlo nga ang mga tawo dili moadto sa langit o impierno kon sila mamatay. Nagpabilin sila sa lubnganan hangtod nga mawala na ang langit nga giingon sa 2 Pedro 3:10 nga sa pag-abot ni Kristo. Sa unsang paagi posible nga si Jesus nagtudlo ug usa ka sugilanon nga daw supak sa ubang bahin sa Biblia? Ingon sa nahibal-an nga kini nga istorya nga gisulti ni Jesus usa ka sagad nga

gihunahuna sa mga Judio tungod kay naimpluwensyahan sila sa mga Griego daghang mga siglo ang milabay.

Si Alan F. Johnson ug Robert E. Webber nagpatin-aw nga “lagmit mas maayo nga tan-awon ang istorya dili ingong pagpadayag sa mga detalye sa kinabuhi human sa kamatayon, kondili ingong paghatag ug lahi nga pagtuis sa kasagarang gihuptan nga mga panglantaw bahin sa pagkahuman sa kinabuhi.” Edward William Fudge, *The Fire that Consumes*, panid 149.

"Ang istorya nagdala og tin-aw nga mga lanog sa ilado nga mga sugilanon sa katawhan, diin si Jesus naghatag ug bag-o ug makapakurat nga pagtuis." N.T Wright, *Jesus and the Victory of God*, panid 255.

Kini usa ka kritikal nga prinsipyo nga masabtan. Si Jesus migamit ug komon nga mga istorya, nga gituohan sa iyang mga tigpaminaw, aron sa pagtudlo kanila sa importante nga kamatuoran.

Si Geldenhuys mihinapos nga si Jesus “miasoy niini nga samingay dili aron sa pagtagbaw sa atong pagkamausisaon bahin sa kinabuhi human sa kamatayon kondili sa tataw nga pagpasiugda sa grabeng kaseryoso sa kinabuhi niining bahina sa lubnganan.” Edward William Fudge, *The Fire that Consumes*, panid 149.

Sumala sa atong gihisgutan sa kapitulo 9, si Kristo naggamit og salamin aron ipakita balik sa tawo ang iyang kaugalingong hunahuna. Gibuhat niya kini sa usa ka bahin aron makigsulti sa mga tawo sa mga paagi nga ilang masabtan apan aron sulayan usab kung unsa ang naa sa ilang kasingkasing. Ang tawo nga masinugtanon sa Pulong sa Dios ug gigiyahan sa Espiritu makaila sa espirituhanong kahulogan sa mga pulong ni Jesus samtang ang tawo sa unod dayag nga adunay iyang kaugalingong mga ideya nga napamatud-an. Sama nga gisulti ni Jesus kang Nicodemo:

Si Nicodemo mitubag ug miingon kaniya: Unsaon pagkahimo niining mga butanga? (10) Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Ikaw ba usa ka magtutudlo sa Israel, ug wala mahibalo niining mga butanga? (11) Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kanimo, Kami nagasulti sa among nahibaloan, ug nagapamatuod sa among nakita; ug wala kamo makadawat sa

among pagpamatuod. (12) Kong nagsulti ako kaninyo sa mga butang nga yutan-on, ug wala kamo motoo, unsaon ninyo pagtoo, kong sulihan ko kamo sa mga butang nga langitnon? Juan 3:9-12

Ang salamin nga gigamit ni Jesus sa basahon ni Juan mas lisod sabton hangtod nga ang usa ka tawo modawat sa iyang panghunahuna nga sayop o mobiya kang Jesus.

Teksto	Komento
<p>Juan 2:19-21 Si Jesus mitubag ug miingon ngadto kanila, Gub-a kining templo, ug sa tulo ka adlaw patindugon ko kini. (20) Unya miingon ang mga Judio: Kap-atan ug unom ka tuig kining temploha gitukod, ug tukoron mo ba kini sulod sa tolo ka adlaw? (21) Apan siya misulti.</p>	<p>Si Jesus naghisgot sa Iyang lawas, ang buhi nga templo, apan sila nakasabut sa pisikal nga templo sa siyudad.</p>
<p>Juan 3:3-4 Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kanimo, gawas kon ang tawo matawo pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios. (4) Si Nicodemo miingon kaniya: Unsaon sa tawo pagpakatawo kong siya tigulang na? makasulod ba siya sa ikaduha panahon sa sabakan sa iyang inahan, ug matawo?</p>	<p>Si Jesus naghisgot sa espirituhanon nga pagkatawo ug si Nicodemo naghunahuna nga Siya nagpasabut sa usa ka pisikal nga pagkatawo.</p>
<p>Juan 4:13-15 Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, Bisan kinsa nga magainom niini nga tubig pagauhawon pag-usab: (14) Apan bisan kinsa nga magainom sa tubig nga akong igahatag kaniya dili na gayud pagauhawon; apan ang tubig nga akong igahatag kaniya mahimo diha kaniya nga usa ka atabay sa tubig nga magatubo ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. (15) Ang babaye miingon kaniya: Ginoo, hatagi ako niining tubiga, aron dili na ako uhawon, ni makaanhi dinhi sa pagkalos.</p>	<p>Si Jesus naghisgot sa espirituhanong tubig ug ang babaye naghunahuna nga Siya naghisgot sa pisikal nga tubig.</p>

<p>Juan 5:17-18 Apan si Jesus mitubag kanila, Ang akong Amahan nagabuhat hangtud karon, ug ako nagabuhat. (18) Busa ang mga Judio labi pang naninguha sa pagpatay kaniya, kay wala lamang niya gilapas ang adlaw nga igpapahulay, kondili nag-ingon usab nga ang Dios mao ang iyang Amahan, nga nagahimo sa iyang kaugalingon nga tupong sa Dios.</p>	<p>Si Jesus naghigot sa espirituhon nga buhat ug ang mga Hudiyo naghunahuna nga Siya nagpasabut sa pisikal nga buhat. Sila gituyo nga mogunit sa usa ka sayop nga pagsabot nga nagtugot kanila sa pagsalikway ug tinguha sa pagpatay kang Hesus.</p>
<p>Juan 6:51-52,60,66 Ako mao ang buhing tinapay nga nanaug gikan sa langit: kon si bisan kinsa nga mokaon niini nga tinapay, siya mabuhi sa walay katapusan: ug ang tinapay nga akong ihatag mao ang akong unod, nga akong ihatag alang sa kinabuhi sa kalibutan. (52) Busa ang mga Judio nanaglaisay sa ilang kaugalingon, nga nagaingon: Unsaon niining tawohana paghatag kanato sa iyang unod aron atong kan-on?... (60) Busa daghan sa iyang mga tinon-an, sa pagkadungog nila niini, nanag-ingon: Kini usa ka malisud nga pulong; kinsay makadungog niini?... (66) Sukad niadto daghan sa iyang mga tinon-an namalik, ug wala na maglakaw uban kaniya.</p>	<p>Si Jesus naghigot ug espirituhonong pan ug ilimnon samtang daghang mga tawo ang mitalikod ug misalikway kang Jesus sumala sa ilang kaugalingong pagsabot sa Iyang gisulti.</p>

Kini nga proseso sa basahon ni Juan nagpadayag sa nagkadaghang paggamit sa salamin nga naglihok diha sa ministeryo ni Jesus. Atong makita ang pinulongan ni Jesus sa Juan kapitulo 6 nga nahimong tinaw mahitungod sa pagkaon sa Iyang unod ug pag-inom sa Iyang dugo. Klaro nga gipasabut ni Jesus ang mga simbolo nga Iyang gigamit sa Juan 6:35. Siya nagdapit kanila sa pagduol kaniya ug sa pagpakaon sa Iyang mga pulong aron sa pagtagbaw sa ilang kagutom sa espirituhonong pagkaon; sa pagtuo diha kaniya ingon nga gipadala sa Dios aron sa pagtagbaw sa ilang kauhaw alang sa espirituhonong kahupayan ug balaanong pagdawat. Ang pagdumili

sa katawhan sa aktuwal nga pagpaminaw sa Iyang gisulti maoy hinungdan sa ilang pagsalikway Kaniya. Kini nga proseso hingpit nga nagpadayag kung unsa ang naa sa ilang wala makabig nga mga kasingkasing. Nagpakita kini nga sila tinuyo nga andam nga dili masabtan Siya aron ipakamatarung ang pagsalikway Kaniya ug pagpukan sa tanan nga ebidensya nga gihatag aron ipakita nga Siya ang tinuod nga Mesiyas.

Sa kaso sa salamin nga gigamit ni Jesus sa istorya sa dato nga tawo ug ni Lazaro, mas lawom pa kini kaysa sa yano nga pagsabut sa pisikal o espirituhanon. Si Jesus sa aktuwal naggamit ug mga ideya nga gituohan sa mga tawo aron sa pagtudlo kanila ug usa ka importanteng butang. Ang mga Hudiyos misugod sa pagpangayo kang Jesus ug usa ka timaan sa Iyang awtoridad. Ilang gipagahi ang ilang mga kasingkasing batok Kaniya. Ang pagkadinalian sa kahimtang nanginahanglan nga ipatin-aw ni Jesus kanila ang kamatuoran sa kinabuhi ug kamatayon nga ilang giatubang. Siya misulti kanila uban sa usa ka istorya nga ilang nasabtan. Sa ingon niana Iyang gipamalandong balik kanila ang ilang kaugalingong panghunahuna. Gikinahanglan kini tungod sa kagahi sa ilang mga kasingkasing.

Kadtong karon nga nagbasa niini nga istorya nga adunay pagtuo nga kadtong giisip nila nga kriminal kinahanglan nga mag-antos sa pagsakit dali nga mangatarungan sa ilang pagdumot sa uban. Ang uban mangutana – nganong gibuhat kini ni Jesus? Ngano nga mosulti man Siya og mga butang nga sayon ra sabton?

Ang unang buhat sa ebanghelyo mao ang pagkonbikto sa mga tawo sa sala. Kini nga kombiksyon sa sala sagad nagpadayag kung unsa ang natago sa atong mga kasingkasing. Lucas 8:17, Marcos 4:22, Lucas 12:2. Kini ang katuyoan sa balaang salamin sa balaod, tungod kay kitang tanan adunay sala nga wala nato nahibal-an, wala gidawat, gipugngan, o wala masabtan ang hingpit nga kahulogan sa.

Ang pagpadayag sa sala diha sa mga hunahuna sa mga tawo nagkinahanglan sa hingpit nga mga paningkamot sa Kaalam sa Dios.

Ug sa diha nga siya moabut na, siya mobadlong sa kalibutan sa sala, ug sa pagkamatarung, ug sa paghukom: Juan 16:8

Bulahan ang mga kabus sa espiritu: kay ila ang gingharian sa langit. (4) Bulahan sila nga nagbangutan, kay sila pagalipayon. Mateo 5:3-4

Karon hingbaloan na nato nga bisan unsa nga ginaingon sa Kasugoan, ginasulti kini kanila nga anaa sa ilalum sa Kasugoan: aron ang tagsatagsa ka baba matak-opan, ug ang tibook nga kalibutan mahimong sad-an sa atubangan sa Dios. Roma 3:19

Atong mahinumdoman ang istorya sa langyaw nga babaye gikan sa Canaan kinsa mihangyo kang Jesus sa pag-ayo sa iyang anak nga babaye. Ang iyang pasiunang kahilom nagsilbing salamin aron ipagawas sa mga tinun-an ang ilang sayop nga kinaiya ngadto sa mga langyaw. Ang balaan nga salamin nagpabanaag balik sa atong mga hunahuna ug motibo. Si Kristo isip Pulong sa Dios nagsulti kanato sa paagi nga makaila sa atong panghunahuna ug mga tinguha.

Kay ang pulong sa Dios buhi, ug gamhanan, ug mahait pa kay sa bisan unsa nga espada nga duhay sulab, modulot bisan hangtud sa pagbahin sa kalag ug espiritu, ug sa mga lutahan ug sa utok sa bukog, ug mao ang makatugkad sa mga hunahuna ug mga tuyo sa kasingkasing. Hebreohanon 4:12

Kung ang mga tawo mogamit sa pipila ka mga pahayag ni Jesus aron pamatud-an nga ang Dios nagsakit ug nagsunog sa mga tawo nga buhi, sa tinuud kini nagpadayag kung unsa gyud ang ilang gihunahuna bahin Kaniya. Kung ang ubang mga pahayag gipaila aron ipakita nga si Kristo dili bayolente ug dili mopatay sa mga tawo, ug bisan pa Siya nag-angkon nga sama gayud sa Iyang Amahan, nan kita gibutang sa usa ka posisyon diin kita kinahanglan nga mopili.

Sa dihang ang langyaw nga babaye nga mihangyo kang Jesus nga ayohon ang iyang anak nga babaye nakadungog Kaniya nga nag-ingon, “Dili maayo nga kuhaon ang pagkaon sa mga bata ug ihatag kini sa mga iro,” kinahanglan siyang mopili dayon. Modawat ba siya sa Iyang gisulti aron isalikway Siya? O kuhaon ba niya ang iyang nakat-unan sa Iyang kinaiya aron huptan sa pagtuo nga nagtuo nga Siya motabang kaniya? Kini ang balaan nga buhat sa ebanghelyo sa pagdala kanato ngadto sa usa ka punto sa desisyon mahitungod sa kinaiya sa atong Amahan.

Ang bunga gikan sa pagtuon sa Kasulatan ug sa paglakaw uban ni Kristo dili usa ka panagsumpaki sa panghunahuna alang sa sinsero ug mapaubsanon nga estudyante nga nagkupot sa pagtuo alang sa mga tubag, bisan kung ang mga siglo sa tradisyonal nga pagtulon-an naglibot kaniya. Sa dihang gibasa nako ang istorya sa dato nga tawo sa siga ug si Jesus nga naghigot bahin sa paglaglag sa Dios sa lawas ug kalag sa impiyerno, nakahukom ko nga pangitaon ug iparehas kini sa ubang mga pahayag, sama sa paghigugma sa imong mga kaaway, ug dili ka magpatay. Nahisgotan na nato ang mga bahin sa kamatayon sa mga daotan kaniadto, apan karon atong tagdon ang mga tudling nga naghigot sa kalayo may kalabotan sa Dios.

Ug ang manolonda ni **Jehova nagpakita kaniya sa usa ka siga sa kalayo sa taliwala sa usa ka sapinit**: ug siya mitan-aw, ug, ania karon, ang sapinit misiga sa kalayo, ug ang sapinit wala maugdaw. Exodo 3:2

Ug ang talan-awon sa **himaya ni Jehova** ingon sa nagaut-ut nga kalayo ibabaw sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. Exodo 24:17

Ania karon, ang **ngalan ni Jehova moabut gikan sa halayo**, nga nagadilaab sa iyang kasuko, ug ang palas-anon niini mabug-at: ang iyang mga ngabil napuno sa kaligutgut, ug **ang iyang dila ingon sa nagaut-ut nga kalayo**: Isaias 30:27

Ang mga makasasala sa Zion nangahadlok; ang kahadlok nakapatingala sa mga salingkapaw. **Kinsa sa taliwala kanato**

ang makapuyo uban sa kalayo nga magaut-ut? kinsa ba sa taliwala kanato ang makapuyo uban sa mga kalayo nga walay katapusan? (15) **Siya nga nagalakat sa pagkamatarung, ug nagasulti sa matul-id;** siya nga nagatamay sa ganancia sa mga pagdaugdaug, nga nagauyog sa iyang mga kamot gikan sa paghupot ug mga hiphip, nga nagsampong sa iyang mga igdulungog gikan sa pagpamati sa dugo, ug nagpiyong sa iyang mga mata gikan sa pagtan-aw sa dautan; Isaias 33:14-15

Kay ang atong **Dios maoy usa ka kalayo nga nagaut-ut.**
Hebreohanon 12:29

Ug sa kalit miabut ang usa ka lanog gikan sa langit ingon sa huos sa makusog nga hangin, ug kini mipuno sa tibook balay diin sila nanaglingkod. (3) Ug **dihay nagpakita kanila nga mga dila nga nabahin ingon sa kalayo, ug kini mitungtong sa ibabaw sa matag usa kanila.** (4) **Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo,** ug misugod sa pagsulti sa lain nga mga pinulongan, ingon sa gihatag sa Espiritu kanila nga isulti. Buhat 2:2-4

Busa kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a siya; kong siya giuhaw, paimna siya: kay sa pagbuhat niini **magapundok ikaw ug mga бага sa kalayo ibabaw sa iyang ulo.** Roma 12:20

Sa adlaw sa Pentekostes ang mga apostoles gibistihan sa kalayo sa Espiritu sa Dios. Sila nagdilaab sa kalayo apan wala masunog sama sa nagdilaab nga sapinit sa panahon ni Moises. Ang pangutana nga gipangutana sa Isaias 33:14 mao: Kinsay mopuyo uban ang kalayo nga magalamoy ug kalayo nga walay katapusan? Kini mao ang mga matarung nga modilaab sa kahangturan diha sa siga sa gugma sa Dios. Sa diha nga ang gugma sa Dios bug-os nga mapadayag sa katapusan sa panahon, sa diha nga ang tanang dautan makakita sa tukma kon unsa ang gibuhat sa Dios alang kanila ug sa tanan Niyang mga paningkamot sa pagluwas kanila, ang pagkasad-an ug kaulaw sa ilang pagsalikway Kaniya mahisama sa mga бага sa kalayo sa ilang mga ulo. Ang ilang pagkadaotan maoy nagdugmok kanila – dili ang kamot sa Dios. Ang kalayo usa lamang ka gugma nga dili hakog, ug kung kana nga gugma ipadayag kini dayon nagdala og kaulawan sa kaugalingon ug lawom nga kasakit. Ang rason ba nga ang Dios

adunay gahum sa paglaglag sa lawas ug kalag sa impyerno tungod lamang kay Siya mahigugmaon kaayo, maloloy-on, ug matinagdanon?

Ug ayaw kamo kahadlok niadtong makapatay sa lawas, apan dili arang makapatay sa kalag; kondili kahadloki hinoon ninyo siya nga arang makalaglag sa kalag ug lawas didto sa inferno. (29) Dili ba ang duha ka goryon ginabaligya sa usa ka diyut? ug usa kanila dili mahulog sa yuta kon wala ang inyong Amahan. (30) Apan ang mismong mga buhok sa inyong ulo naihap ang tanan. (31) Busa ayaw kamo pagkahadlok, kamo labi pang bililhon kay sa daghang mga langgam. Mateo 10:28-31

Ang bersikulo 28 sa kahayag sa bersikulo 29-31 morag dili konektado. Sa sinugdan si Jesus misulti kanato sa pagkahadlok Kaniya nga makahimo sa paglaglag sa lawas ug kalag didto sa impyerno ug unya Siya misulti kanato sa malumo nga pag-atiman sa Amahan alang kanato ug dili mahadlok. Kung ang Dios mao ang tawo nga direktang nagsakit sa mga tawo sa impyerno, nga naggamit sa literal nga kalayo nga nagtunaw sa ilang panit, nan unsaon Niya sa pag-ingon sa bersikulo 31 nga "ayaw kahadlok" nga wala'y kontradiksyon?

Gigamit ni Jesus ang bersikulo 28 sa pagsulti sa mga hunahuna sa mga tawo diha sa salamin. Iyang gipabanaag balik kanato ang atong natural nga panghunahuna bahin sa Dios. Alang sa tawo nga nagbasa nga puno sa sala ug pagkadautan, kinahanglan nga mahadlok siya kung makita niya kung unsa ka lahi ang iyang kinaiya sa iya sa Dios ug kung unsa ka daghan ang iyang gisakit si Kristo sa iyang kaugalingon nga pagkahakog.

Unya sa diha nga ang kailibgon makapanamkon, kini manganak ug sala; Santiago 1:15

Ang dautan mopatay sa dautan; Ug sila nga nagadumot sa mga matarung mahimong biniyaan. Salmo 34:21

Ang sala mao ang hinungdan sa kamatayon – dili ang Dios. Pinaagi sa hait nga pagkaamgo kon unsa ka lalom ang atong langitnong Amahan sa pag-atiman sa goryon ug pag-ihap sa mga buhok sa atong mga ulo, unsa ka tinuod nga Siya naghunahuna kanato sa mahigugmaong paagi sa tanang panahon, nga kita bug-os nga malaglag. Ang bug-os nga pagkaamgo niini mahimong hinungdan sa makalilisang nga pagkasad-an alang sa makasasala ug siya mabug-atan ug walay kahumanan. Niini lamang nga paagi nga ang Mateo 10:28 ug Mateo 10:29-31 adunay kahulogan nga magkauban.

Ang hunahuna usahay gipahayag nga tungod kay ang Dios nagpadayag sa Iyang kinaiya, ug Siya nahibalo nga kini mopatay sa mga dautan, nga Siya sa usa ka paagi responsable sa ilang kamatayon. Ang mismong kamatuoran nga Iyang gipadayag ang Iyang Kaugalingon maghimo Kaniya nga usa ka mamumuno. Makataronganon kini sama sa usa ka doktor nga gihangyo nga patyon ang sistema sa suporta sa kinabuhi alang sa usa ka pasyente nga adunay sakit nga wala’y katapusan aron maisip nga usa ka mamumuno, o bisan unsa nga responsable sa ilang kamatayon. Aron ang katawhan adunay bukas nga pakig-uban sa Dios, ilabina sa kahangturan, ang Dios kinahanglang magpadayag kon kinsa gayod Siya. Atong mahinumduman usab nga ang mga dautan sa katapusan sa panahon naglibut sa siyudad sa Bag-ong Jerusalem ug buot nga mosakop niini, nga nagpasabut nga samtang sila moduol sa siyudad sila adunay pagbuno, pangabugho, ug pagpangawat sa ilang mga kasingkasing.

Ug sila [Satanas ug ang Daotan] mitungas sa halapad sa yuta, ug gilibutan ang kampo sa mga balaan, ug ang hinigugma nga ciudad: ug ang kalayo [sa dili hinakog nga gugma sama sa adlaw sa Pentecostes] nanaug gikan sa Dios gikan sa langit. , ug [ang makapahugno nga sala sa kahakog] milamoy kanila. Pinadayag 20:9

Sa dihang ang tawhanong kahakog moduol sa maong pagkadili-mahakogon, ang makapahugno nga pagkasad-an sa pagkondenar sa kaugalingon nagtino sa kamatayon sa daotan.

Sa matag higayon nga atong basahon ang Biblia ang salamin anaa sa atong atubangan. Kini nagpakita balik kanato kon sa unsang paagi kita maghunahuna ug unya kita kinahanglan nga mohimo sa usa ka walay katapusan nga pagpili.

Sa mga putli ginapakita mo ang imong kaugalingon nga putli, apan sa mga daotan ginapakita mo ang imong kaugalingon nga kaaway. Salmo 18:26 (NLT)

Sa dihang ang manulonda mitawag kang Abraham ug mipugong kaniya sa pagkuha sa kinabuhi sa iyang anak nga si Isaac ingong halad, si Abraham kalit nga nakapili kon iya bang usbon ang iyang hulagway sa Dios. Ang sugo sa pagpatay sa iyang anak mao ang pagpamalandong sa iyang kaugalingon nga mga hunahuna, ug ingon og hingpit nga sigurado nga ang iyang anak kinahanglan mamatay. Kitang tanan kinahanglan nga moabut sa punto sa desisyon. Hinaut nga atong madungog ang mga pulong nga *dili mo tapion sa imong mga kamot sa bata* ug makaamgo nga ang Dios dili ang tag-iya sa kamatayon. “Ang halad-sa-sala ug ang halad-nga-sinunog wala ko kinahanglana.” Salmo 40:6.

Busa unsa man diay ang katuyoan ni Jesus sa pagsulti niini nga istorya? Kini makita diha sa Iyang panapos nga pulong.

Ug siya miingon kaniya: Kong sila dili mamati kang Moises ug sa mga manalagna, dili usab sila malukmay, bisan pa nga adunay mabanhaw gikan sa mga minatay. Lucas 16:31

Gihatagan sila ni Kristo og importantsya sa mga desisyon nga atong gihimo niining kilid sa lubnganan, ug nga kita kinahanglang maminaw pag-ayo sa mga sinulat ni Moises ug sa mga propeta sa paghimo niadtong mga desisyon.

17. Mga Anghel nga Nagapanakit

Ang mga manulonda sa Dios adunay dakong papel sa kinabuhi ni Jesus sa yuta. Ang anghel nga si Gabriel nagpahibalo kang Maria sa iyang pribilehiyo sa pagpanganak sa Mesiyas. Ang mga anghel miawit samtang ilang giabiabi ang Iyang pagkatawo. Sa usa ka kritikal nga punto sa wala pa ang Iyang paglansang sa krus usa ka anghel ang miabut aron sa paglig-on kang Jesus alang sa buluhaton. Lucas 22:43. Usa ka anghel ang gipadala sa Amahan aron tawgon si Jesus gikan sa lubnganan ug ilang gipahibalo sa Iyang nasubo nga mga sumusunod nga Siya nabanhaw gikan sa mga patay. Ang mga manolonda kritikal sa ministeryo ni Jesus ug ang tanan nilang buhat gibase sa kinaiya ni Kristo kay atong mabasa:

Si Natanael mitubag ug miingon kaniya: Rabbi, ikaw mao ang Anak sa Dios; ikaw ang Hari sa Israel. (50) Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Tungod kay ako miingon kanimo, Nakita ko ikaw sa ilalum sa higuera, mitoo ka ba? makakita ka ug dagkung mga butang kay niini. (51) Ug siya miingon kaniya: Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga makita ninyo ang langit nga maabli, ug ang mga manolonda sa Dios nga magakayab ug magakunsad sa ibabaw sa Anak sa tawo. Juan 1:49-51

Ang buhat sa mga manolonda gihimo sa kinaiya ug buhat ni Kristo tungod kay ang tanan nga ilang gibuhay gipasukad sa Anak sa tawo. Ang Biblia nag-ingon:

Dili ba silang tanan mga espiritu sa pag-alagad nga gipadala aron sa pag-alagad niadtong makapanunod sa kaluwasan? Hebreohanon 1:14

Ang mga anghel sa Dios ganahang moalagad sa atong Amahan ug Ginoong Jesus. Ganahan usab sila nga moserbisyo pinaagi sa pagpanalipod ug pagdasig kanato.

Ang manolonda ni Jehova magapahaluna libut niadtong nangahadlok kaniya, ug nagaluwas kanila. Salmo 34:7

Napuno sila sa Espiritu sa Dios ug nag-awit sa mga pagdayeg sa Dios ug sa Iyang Anak.

Unya mitan-aw ako, ug nadungog ko ang tingog sa daghang mga manolonda nga nagalibut sa trono, sa buhi nga mga binuhat, ug sa mga anciano; ug ang gidaghanon kanila napulo ka libo ka napulo ka libo, ug linibo ka libo, (12) nga nagaingon sa makusog nga tingog: "Ang Cordero nga gipatay, takus sa pagdawat sa gahum ug mga bahandi ug kaalam, Ug kusog ug dungog ug himaya ug panalangin.!" Pinadayag 5:11-12

Ang mga anghel hilabihan ka interesado sa ebanghelyo ug sa plano sa kaluwasan.

Kanila gipadayag, nga dili alang sa ilang kaugalingon, kondili kanamo sila nanag-alagad sa mga butang, nga karon ginasugilon kaninyo pinaagi kanila nga nagmantala sa Maayong Balita kaninyo uban sa Espiritu Santo nga gipadala gikan sa langit; nga mga butang nga gitinguha sa mga manolonda nga tan-awon. 1 Pedro 1:12

Nalipay sila sa pagdala og kalinaw sa yuta ug maayong kabubut-on alang kanato.

Ug sa kalit diha uban sa manolonda ang usa ka panon sa langitnong panon nga nanagdayeg sa Dios, ug nagaingon, (14) Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug sa yuta pakigdait, maayong kabubut-on sa mga tawo. Lucas 2:13-14

Sila milabaw sa kalig-on ug hingpit nga matinumanon sa Dios ug nagsunod sa tanan Niyang mga sugo.

Dayegon ninyo si Jehova, kamong iyang mga manolonda, nga labing gamhanan sa kusog, nga nanagbuhat sa iyang mga sugo, nga nanagpatalinghug sa tingog sa iyang pulong. Salmo 103:20

Gisugo sa atong Amahan ang Iyang balaang mga anghel sa pagpanalipod kanato gikan kang Satanas ug sa iyang tiglaglag nga mga anghel sama sa atong nadiskobrehan sa ika-onse nga kapitulo mahitungod sa kasuko sa Ginoo. Samtang ang balaang mga anghel napuno sa Espiritu ni Kristo, sila nagtuman sa mga sugo sa Amahan. Bisan tuod ang balaang mga manulonda dili mopatay ug mga tawo, ilang gigamit ang ilang gahom sa pagpugong sa mga puwersa sa daotan ug sa paglihok ug paglaglag sa walay kinabuhi nga mga butang. Adunay pipila ka mga tudling sa Kasulatan nga nagsugyot og lahi ug kini ang gusto natong tagdon niini nga kapitulo. Kon imong pangitaon ang mga pulong nga *anghel* ug *gibunalan* diha sa Kasulatan imong makaplagan ang upat ka istorya sa Biblia nga gihisgotan.

1. Numeros 22. Si Balaam ug ang asno. Gibunalan ni Balaam ang asno nga nakakita ug anghel.
2. 2 Samuel 24. Si David nga nag-ihap sa Israel ug 70,000 ka mga tawo nga gihampak sa anghel sa Ginoo.
3. 2 Hari 19:35 ug Isaias 37:36. Kasundalohan sa Asiria nga 185,000 ka tawo nga gipamatay sa anghel sa Ginoo.
4. Buhat 12:24. Gihampak sa anghel sa Ginoo si Herodes tungod sa iyang sala.

Sa unang istorya wala gibunalan sa anghel ang bisan kinsa kondili gibunalan ni Balaam ang asno human kini mihunong tungod sa kahadlok sa anghel. Ang anghel nagbarog atubangan ni Balaam nga may espada.

Ug ang asno nakakita sa manolonda ni Jehova nga nagtindog sa dalan, nga may espada nga linea sa iyang kamot: ug misimang ang asno sa dalan, ug miadto sa kapatagan: ug gibunalan ni Balaam ang asno, aron sa pagpabalik kaniya sa dalan. Numeros 22:23

Ang mahulgaon nga postura sa manulonda nga may espada sa kamot nagsugyot nga siya andam sa pagbuhat ug kadaot kang

Balaam ug kini nga hunahuna daw gipalig-on pa sa ubang mga istorya sa among listahan.

Sa sunod nga istorya, si David nagtinguha sa pag-ihap sa iyang mga pwersa sa usa ka buhat sa garbo sa pagrango sa Israel taliwala sa mga nasud ug ang resulta mao ang kamatayon sa 70,000 ka mga Israelita.

Ug ang kasuko ni Jehova misilaub pag-usab batok sa Israel, ug iyang gipalihok si David batok kanila, sa pag-ingon: Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda. 2 Samuel 24:1

Busa si Jehova nagpadala ug kamatay sa Israel sukad sa buntag hangtud sa panahon nga gitagal: ug may nangamatay sa katawohan sukad sa Dan bisan hangtud sa Beer-seba nga kapitoan ka libo ka tawo. (16) Ug sa gibakyaw sa manolonda ang iyang kamot sa ibabaw sa Jerusalem aron sa paggun-ob niini, si Jehova nagbasul kaniya sa kadautan, ug miingon sa manolonda nga milaglag sa katawohan: Igo na kana: ihunong na karon ang imong kamot. Ug ang manolonda ni Jehova diha sa tupad sa giukan ni Arauna ang Jebusehanon. 2 Samuel 24:15-16

Ang una nga pagbasa sa kini nga istorya nagsugyot usa ka butang nga makahadlok. Sa garbo, ang hari nag-ihap sa mga tawo ug dayon ang Dios dayag nga nagpadala ug usa ka anghel aron sa pagpatay sa 70,000 ka mga tawo ug unya naghinulsol sa daotang nahimo ug mibasol sa pagpatay sa mas daghang tawo. Ang labi pa nga katingad-an mao nga ang 2 Samuel 24: 1 mopatim-aw nga nag-ingon nga ang Dios mismo ang nagpalihok ni David sa pag-ihap sa Israel nga nagsugyot nga ang Dios mismo ang responsable sa sunod nga nahitabo. Para sa bisan kinsang tawo nga motuo nga “Ang Dios gugma,” ang pangutana kinahanglang ipangutana “Tuhoy sa unsa man kining istoryaha?” Mahinumduman nimo sa kapitulo siyam nga atong gitan-aw kung giunsa ang balaod naglihok ingon usa ka salamin sa atong mga kalag ug kini nga mga istorya bahin sa paghampak sa mga anghel naghatag usa ka hingpit nga pagsulay aron mahibal-an kung basahon ba nato ang Kasulatan sa kahayag sa kinaiya ni Jesus o ipakita ang atong kaugalingon nga tawo mga kinaiya ngadto sa Dios.

Bisan tuod ang sunod nga istorya bahin sa kalaglagan sa kasundalohan sa Asirya naglangkit sa kamatayon sa mas daghang tawo, dayag nga mas sayon nga puy-an tungod kay kini nga nasod gustong mopatay sa katawhan sa Dios ug maoy pipila sa labing bangis nga mga karakter sa yuta. Ang mga Asiryo nagpanit og mga tao nga buhi ug gilansang sila sa mga tulos. Ang ingon nga mapintas nga pamatasan batok sa mga sumusunod sa Dios mahimong makabuntog sa daghang pangutana sa paggamit sa makamatay nga kapintasan sa mga anghel sa Ginoo.

Ug nahitabo niadtong gabhiona, nga ang manolonda ni Jehova migula, ug gipamatay sa campo sa mga Asirihanon ang usa ka gatus kawaloan ug lima ka libo: ug sa pagbangon nila sayo sa buntag, ania karon, silang tanan mga minatay. 2 Hari 19:35

Ang gituohang yano nga pagbasa niini nga mga pahayag kusganong nagsugyot ang mga manulonda sa Ginoo mipatay sa 185,000 ka Asiryanhong mga sundalo. Morag hingpit nga makatarunganon nga kung ang usa ka daotan nga hulga nagtinguha sa pagpatay sa katawhan sa Dios nan kini nga mga sundalo kinahanglan nga patyon tungod sa ilang mga laraw sa pagpatay. Ang kataposang istorya sa atong listahan may kalabotan kang Herodes. Morag siya ang labing haom nga kandidato nga patyon kon konsiderahon ang tanang binuhatan nga iyang nahimo.

Ug sa usa ka adlaw nga gitagal, si Herodes nagsul-ob ug harianong bisti, ug milingkod sa iyang trono, ug namulong kanila. (22) Ug ang katawohan mingsinggit, nga nagaingon: Tingog kini sa usa ka dios, ug dili sa tawo. (23) Ug dihaduha gihampak siya sa manolonda sa Ginoo, tungod kay wala niya ihatag ang himaya sa Dios: ug gikaon siya sa mga ulod, ug nabugto ang iyang ginhawa. Binuhatan 12:21-23

Gipatay ni Herodes si Santiago nga igsoon ni Juan ug dayon nagplano sa pagpatay kang Pedro. Klaro kini nga isa ka maayo nga anghel ang nagbunal kay Herodes. Klaro usab nga kini usa ka balos nga silot gikan sa Kahitas-an. Ang "retribution" mao ang pagbayad o kompensasyon alang sa mga buhat nga nahimo. Makatintal kaayo ang paghunong sa atong pagpangita niining puntoha ug paghimog konklusyon nga sa pagkatinuod ang Dios nagpadala sa iyang maayong mga manulonda sa pagpatay sa daotang mga tawo. Bisan

tuod ang unang istorya adunay mga komplikasyon ang laing duha ka mga istorya mahitungod sa mga Asiryanhon ug Herodes daw dili masayop ug sa pagpangutana niini nga hunahuna mao ang dili mahunahuna alang sa kadaghanan sa mga tawo.

Niini nga libro atong gipresentar ang hunahuna nga pinaagi sa lente sa kinabuhi ni Kristo nga kita kinahanglan nga moduol sa tanan nga uban pang mga istorya sa Biblia. Kung ang usa ka tawo dili mohimo niini nga desisyon nan kini lagmit nga mohunong sila sa ilang pagpangita dinhi ug mohinapos nga ang mga matarong nga mga anghel sa Dios mopatay sa mga tawo.

Sa kapitulo dos niini nga libro atong gihisgutan ang mga lagda ni William Miller nga nagkinahanglan kanato sa pagkuha sa tanan nga gisulti sa Kasulatan sa usa ka hilisgutan aron maporma ang atong konklusyon. Kini nag-awhag kanato sa pagtuon og mas lawom aron sa pagpahuyon sa Kasulatan kon makita nga adunay mga panagsumpaki. Angayng matikdan nga walay rekord sa mga manulonda nga nagpatay ug mga tawo panahon sa ministeryo ni Jesus sa yuta. Sa unsang paagi kini nahuyon sa mga istorya sa nagapanakit nga mga anghel? Magsugod kita sa istorya kung diin giihap ni David ang Israel. Giunsa nato pagsabot ang mosunod nga bersikulo? Sa unsang paagi gipalihok sa Dios si David sa pag-ihap sa Israel?

Ug ang kasuko ni Jehova misilaub pag-usab batok sa Israel, ug iyang gipalihok si David batok kanila, sa pag-ingon: Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda. 2 Samuel 24:1

Kon atong itandi kini sa samang istorya sa laing dapit, atong mabasa ang mosunod:

Ug si Satanas mitindog batok sa Israel, ug naghagit kang David sa pag-ihap sa Israel. 1 Cronicas 21:1

Kon basahon lang *nato* ang 2 Samuel 24:1 ug mangayo ug yanong pagbasa niini nga teksto nan kinahanglan natong isulti nga ang Dios Mismo ang nangulo ni David sa pagbuhat niini aron ang 70,000 ka Israelinhon mapatay. Wala ba kini magdapit kanato sa

pagpangutana kon sa unsang paagi kini nga ideya mohaom sa usa ka Dios nga nag-angkon nga gugma?

Sa pagpangita sa pagtubag niana nga pangutana atong madiskobrehan ang 1 Cronicas 21:1 nga nagpadayag nga si Satanas gitugotan sa pagtintal kang David sa pag-ihap sa Israel. Dayon kita gidapit sa pagpahiuyon sa duha ka asoy. Naghinapos ba kita nga ang Dios ug si Satanas nagtinabangay sa pagpahinabo sa kalaglagan niining mga Israelinhon? Sa makausa pa kita gidapit sa pagkalot sa mas lawom aron sa pagpangita sa solusyon. Kini nga proseso nagsulay sa kasingkasing sa mga tawo aron mahibal-an kung sila tinuod nga nagtuo nga ang Dios usa ka mahigugmaon nga Amahan, usa ka nagpanuko nga maghuhukom, o usa ka mapintas nga malupigon. Kadtong nakakita sa grasya sa mga mata sa Ginoo magpadayon sa pagtuon hangtod nga maharmonya nila ang mga asoy, ang uban mituo lang sa panagsumpaki ug nag-ingon nga ang Dios mahigugmaon bisan kung gibuhat kini nga mga butang.

Sa sayo pa sa kasaysayan sa Israel, ang hangyo gihimo nga adunay usa ka hari sama sa ubang mga nasud. Gusto sa Israel nga mahisama sa uban.

Ug miingon kaniya: Ania karon, ikaw tigulang na, ug ang imong mga anak nga lalake wala managgawi sa imong mga dalan: karon buhati kami ug usa ka hari aron sa paghukom kanamo sama sa tanan nga mga nasud. 1 Samuel 8:5

Kini nga hangyo nagpakita sa tinguha alang sa nasudnong kabantog. Apan kini nga hangyo sa pagkatinuod usa ka pagsalikway sa Dios.

Ug si Jehova miingon kang Samuel: Pamatia ang tingog sa katawohan sa tanan nga ilang isulti kanimo: kay sila wala magsalikway kanimo, kondili nagsalikway kanako, aron ako dili maghari kanila. 1 Samuel 8:7

Ang tibuok prinsipyo sa pagkahari maoy pagsalikway sa pagpangulo sa Dios. Samtang maayo ang pagsugod ni Saul isip hari sa Israel, ang iyang mga kahuyang sa kinaiya sa wala madugay nahimong dayag ug wala niya pauswaga ang mga ambisyon sa gingharian sa Israel sa layo kaayo. Sa laing bahin, gibuntog ni David ang tanang kaaway sa Israel ug ubos sa iyang pagpangulo ang nasod miuswag ug miuswag

pag-ayo. Gitintal ni Satanas si David sa pagtandi sa kauswagan karon sa nasud sa nangagi aron sa pag-ulog-ulog kaniya. Ang Ginoo nagpadala ug mensahe sa paghangyo kang David pinaagi sa iyang Heneral, si Joab, apan si Satanas milampos sa paghaylo kang David sa pag-ihap sa Israel.

Ug si Joab miingon sa hari: Karon si Jehova nga imong Dios magadugang sa katawohan, bisan unsa pa sila, sa usa ka gatus ka pilo, ug aron ang mga mata sa akong ginoong hari makakita niini: **apan nganong ang akong ginoong hari nahimuot niining butanga?** 2 Samuel 24:3

Ang Ginoo mitugot niini nga mahitabo ug wala makapugong sa mga pagtintal ni Satanas kang David. Ang kapakyasan miresulta sa kamatay nga midangat sa Israel.

Busa si Jehova nagpadala ug usa ka kamatay sa Israel sukad sa buntag hangtud sa panahon nga gitagal: ug may nangamatay sa katawohan sukad sa Dan bisan hangtud sa Beer-seba nga kapitoan ka libo ka tawo. 2 Samuel 24:15

Ang Hebreohanong pulong alang sa *gipadala* kay *nathan* nga nagpasabot sa *paghatag* ug usahay *pagtugyan*. Tan-awa pag-ayo ang mosunod nga bersikulo kalabut sa kamatay nga may kalabutan sa pakigsaad sa Dios.

Ug dad-an ko kamo ug espada nga magapanimalus sa paglalis sa akong tugon; ug igatugyan [H5414] kamo ngadto sa kamot sa kaaway. Levitico 26:25

Dinhi si *nathan* kay gihubad nga *gitugyan*. Hibalo pag-ayo ang kataposang bahin sa bersikulo. Ang pulong nga *ug* gidugang ug mahimong mabasa kini nga sayon:

Padad-an ko ikaw sa kamatay; kamo igatugyan [H5414] ngadto sa kamot sa kaaway.

Buot ipasabot nga kung moabot ang kamatay kay gitugyan na sila sa kaaway.

Siya nga nagapuyo sa tinago nga dapit sa Labing Halangdon Magapuyo sa ilalum sa landong sa Makagagahum. (2) Magaingon ako mahatungod kang Jehova, Siya mao ang akong

dalangpanan ug kuta: akong Dios; kaniya ako mosalig. (3) **Sa pagkatinuod siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mangangayam, ug gikan sa mangil-ad nga kamatay.** Salmo 91:1-3

Si Satanas ang naglaglag niining mga tawhana. Ang alternatibo mao nga gitugotan sa Dios si Satanas sa pagtintal kang David ug sa Israel ug dad-on sila sa pagpakasala, ug unya ang Dios mitalikod ug midugmok sa 70,000 ka tawo. Kini nga posisyon dili makanunayon. Mitindog si Satanas ug nakahimo sa pagtintal kang David tungod kay si David wala magbuhat sumala sa kabubut-on sa Dios. Sa dihang si David nadaog niini nga tentasyon, kini naghatag kang Satanas ug mas dakong agianan ngadto sa Israel ug iyang gipahimuslan ang kahimtang sa pagdala ug kamatay taliwala kanila. Apan wala kini nagpatin-aw sa bahin bahin sa manulonda nga mihampak sa mga Israelinhon.

Ug sa diha nga ang manolonda mibakyaw [H7971] sa pagpalakaw, gibakyaw ang iyang kamot sa ibabaw sa Jerusalem aron sa paglaglag niini, si Jehova nagbasul kaniya sa kadautan, ug miingon sa manolonda nga milaglag [H7483] sa pagsalikway sa katawohan, Igo na; pabilin karon ang imong kamot. Ug ang manolonda ni Jehova diha sa tupad sa giukan ni Arauna ang Jebusehanon. (17) Ug si David misulti kang Jehova sa diha nga siya nakakita sa manolonda nga mihampak sa katawohan, ug miingon: Ania karon, ako nakasala, ug ako nakahimo sa pagkadautan: apan kining mga carnero, unsay ilang nabuhat? himoa nga ang imong kamot, ako nangaliyupo kanimo, batok kanako, ug batok sa balay sa akong amahan. 2 Samuel 24:16-17

Si Satanas ang ahente nga nagdala sa kamatay apan unsa kini nga espada nga gibakyaw sa anghel sa Ginoo sa Jerusalem? Unsa ang espada nga gigamit sa Anak sa Dios?

Ug sa iyang tuong kamot may pito ka mga bitoon: ug sa iyang baba nagagula ang usa ka mahait nga espada nga duhay sulab; (17) Ug sa pagkakita ko kaniya, natumba ako nga daw patay sa iyang tilan. Ug gitapin-an niya ako sa iyang too nga kamot, nga nagaingon kanako: Ayaw kahadlok; Ako mao ang nahauna ug ang katapusan: Pinadayag 1:16-17

Atong makita ang reaksiyon ni apostol Juan sa dihang iyang nakita ang panagway sa Anak sa Dios ug ang espada nga migula sa iyang baba. Unsa kana nga espada?

Kay ang pulong sa Dios buhi, ug gamhanan, ug mahait pa kay sa bisan unsa nga espada nga duhay sulab, modulot bisan hangtud sa pagbahin sa kalag ug espiritu, ug sa mga lutahan ug sa utok sa bukog, ug mao ang makatugkad sa mga hunahuna ug mga tuyo sa kasingkasing. Hebreohanon 4:12

Alang niadtong 70,000 ka mga tawo nga nag-atubang sa kasuko sa tiglaglag, ang Espiritu sa Dios mianhi kanila uban ang lawom nga kombiksyon sa sala aron sila makahinulsol. Ang buhat niining lawom nga kombiksyon dinalian tungod kay kung sila magdumili sa pagpatalinghug sa buhat sa Espiritu sila hingpit nga dili mapasilong ug moatubang kang Satanas nga tiglaglag. Sama sa mga tawo sa paghinlo sa templo, nagdali sila gikan sa iyang presensya. Sa kaso sa 70,000 sila midali gikan sa presensiya ni Jesus diretso ngadto sa naghulat nga mga bukton ni Satanas kinsa mipatay kanila pinaagi sa kamatay. Mahimo unta silang maghinulsol sa ilang mga sala ug mangayo sa Dios nga pasayloon sila apan milayas sila gikan sa iyang presensya ug kamatayon ang resulta.

Kini nga proseso parehas ra sa giingon sa Dios nga iyang buhaton sa mga Canaanhon.

Igapadala ko ang akong kahadlok sa unahan mo, ug laglagon ko ang tanang katawohan nga imong pagaadtoan, ug pabalikon ko kanimong tanan mong mga kaaway. (28) Ug magapadala ako ug mga tamboboan sa unahan mo, nga magapapahawa sa Hebehanon, ug Canaanhon, ug sa Hetehanon, gikan sa atubangan mo. Exodo 23:27-28

Ang pagpadala sa kahadlok mao ang kombiksyon sa sala nga nagpahinabog kalisang sa mga daotan. Ang mga trumpeta mao ang mga tunok sa sad-an nga tanlag nga gisakit sa sala. Kini nga mga tunok nag-abog kanila gikan sa presensya sa Dios ug ngadto sa mga kamot sa kaaway. Apan kon sila naghinulsol ug nahimong sama sa gagmay nga mga bata maluwas unta sila. Dili tanan mihiya sa templo apan ang tanan mibati sa espada.

Busa atong makita sa istorya sa pag-ihap sa Israel nga sa katapusang paningkamot sa pag-abot niadtong nahulog sa mga kamot ni Satanas, ang Espiritu sa Dios mianha kanila ug nagtinguha sa paghinlo sa ilang mga kasingkasing sa sala aron sila maluwas. Sa dihang mibalibad sila, gilitok ni Jesus ang makapasubo nga mga pulong “Ang inyong balay gibiyaa kaninyo nga mamingaw.” Ang pulong alang sa *espada* sa Hebreohanon sa tinuod nagkahulogang *hulaw* ug sa dihang ang kalag hingpit nga misukol kang Kristo, napugos Siya sa pagtugyan kanila ngadto sa kamot ni Satanas tungod kay sila midumili Kaniya sa pagsulod.

Hunahunaa usab nga gikontrolar ni Satanas ang mga kasingkasing niini nga mga tawo. Si Kristo nangita sa katapusang higayon aron maabot sila. Determinado si Satanas nga dili mawad-an sa iyang tukbonon ug sa dihang ang kasingkasing sa tawo midumili sa pagsulod ni Kristo, si Satanas nagtinguha sa pagsiguro niini nga mga kalag pinaagi sa paghunos sa ilang mga kinabuhi kay sa magpameligro nga sila maghinulsol sa ilang mga sala. Wala kami kahibalo sa eksaktong mga detalye sa kaso apan ang mga prinsipyo dili lisod sundon.

Ang sumbong gipasaka, “Imong gipaka-espirtuhanon ang mga teksto sa Kasulatan.” Ang Biblia naggamit sa pulong nga *espada* ug kinahanglan natong sabton kini sa literal. Una, kamatay ang nagpatay sa mga tawo. Wala sila mamatay pinaagi sa pisikal nga espada gikan sa anghel. Ikaduha gikinahanglan nga dad-on nato ang tanan nga atong mahimo ug dayon maporma ang atong konklusyon. Matikdi pag-ayo ang lagda 11 ni William Miller niining puntoha.

Sa unsa nga pamaagi mahibal-an kung ang usa ka pulong gigamit nga mahulagwayon. Kung kini adunay maayo nga kahulugan ingon nga kini nagbarog, *ug pagpanlupig sa yano nga mga balaod sa kinaiyahan*, na kinahanglan kini sabton sa literal, kung dili, mahulagwayong paagi.

Samtang ang katawhan nangamatay tungod sa kamatay, ang espada nga gihisgotan nga anaa sa kamot sa manulonda lagmit adunay laing katuyoan. Ang Biblia nagsulti kanato sa daghang mga dapit bahin sa espada nga gigamit ni Kristo, ug kana nga espada mao ang Pulong sa Dios. Among gihulagway kon sa unsang paagi gihampak sa anghel

ang mga tawo pinaagi sa espada ug bisan pa niana sila namatay sa kamatay. Giunsa sila pagbunol sa anghel sa Ginoo? Ang espada mao ang Pulong sa Dios nga nagkonbikto sa mga tawo. Nagdumili sila sa pagpakamatay sa kaugalingon pinaagi niini nga espada ug busa ang Espiritu sa Dios mibiya kanila ug ang maglalaglag mikuha sa ilang mga kinabuhi. Busa komosta ang 185,000 ka Asiryanhong mga sundalo?

Ug nahitabo niadtong gabhiona, nga ang manolonda ni Jehova migula, ug gipamatay sa campo sa mga Asiriahanon ang usa ka gatus kawaloan ug lima ka libo: ug sa pagbangon nila sayo sa buntag, ania karon, silang tanan mga minatay. 2 Hari 19:35

Matikdi pag-ayo nga kini nag-ingon nga ang anghel sa Ginoo mipatay kanila ug sa pagkabuntag sila nakaplagnan nga patay. Wala kini nag-ingon nga gibunalan sila sa anghel sa Ginoo gamit ang hinagiban nga kusog hinungdan nga namatay sila dayon. Kung mobalik kita sa Bag-ong Tugon atong mamatikdan ang usa ka butang nga makapaikag.

Ug ania karon, miabut ang usa ka dakung linog; (3) Ang iyang nawong sama sa kilat, ug ang iyang bisti maputi sama sa nieve: (4) Ug tungod sa kahadlok kaniya ang mga magbalantay nangurog, ug nahimong sama sa mga patay. Mateo 28:2-4

Ang pagtan-aw lamang sa usa ka anghel nakapakurog sa mga tawo ug nahimong sama sa patay nga mga tawo. Kini nga panghitabo nahitabo sa matarung nga mga tawo sama ni Daniel ug Juan.

Ug ako nga si Daniel lamang ang nakakita sa panan-awon: kay ang mga tawo nga uban kanako wala makakita sa panan-awon; apan usa ka dakung linog miabut kanila, mao nga sila nangalagiw aron sa pagtago sa ilang kaugalingon. (8) Busa ako nahibilin nga nag-inusara, ug nakakita niining dakung panan-awon, ug walay nahabilin nga kusog kanako: kay ang akong katahum nahimo nga kadunotan dinhi kanako, ug ako walay nahabilin nga kusog. Daniel 10:7-8

Ug sa pagkakita ko kaniya, natumba ako nga daw patay sa iyang tiilan. Ug gitapin-an niya ako sa iyang too nga kamot, nga nagaingon kanako: Ayaw kahadlok; Ako mao ang nahauna ug ang katapusan: Pinadayag 1:17

Sa kaso ni Juan, si Jesus ang iyang nakita sa panan-awon. Ang putli ug balaan nga kinaiya sa mga anghel nagbutyag sa makasasala nga kinaiya sa mga tawo sa samang paagi ni Jesus ug sa Amahan. Sa kapitulo 10 atong gitan-aw kon unsay mahitabo kon kita moabut ngadto sa presensya sa Dios:

Ug ako moduol kaninyo sa paghukom; ug ako mahimong matulin nga saksi batok sa mga salamangkiro, ug batok sa mga mananapaw, ug batok sa mga manumpa nga bakakon, ug batok niadtong nagadaugdaug sa sinuholan sa iyang suhol, sa balo nga babaye, ug sa mga ilo, ug nga nagasalikway sa dumuloong gikan sa iyang katungod, ug ayaw kahadlok kanako, nagaingon si Jehova sa mga panon. Malaquias 3:5

Ang atong natural nga mga hunahuna sa dihang magbasa niini nga bersikulo mao ang paghunahuna nga ang Dios magaputol ug magalaglag sa mga dautan diha sa Iyang kasuko. Sa makausa pa ang Pulong sa Dios nagsilbing salamin. Ang teksto nag-ingon, “Moduol ako kanimo sa paghukom.” Gusto sa atong Amahan nga moduol kanato ug mangatarungan kanato bahin sa atong mga sala. Ang pag-adto sa presensya sa Usa nga dili hakog ug mahigugmaon walay laing kapilian gawas sa paghinulsol o pagkalagiw gikan sa kahayag. Dili mahimo nga mahimong pasibo sa presensya sa Dios. Ang mga nagkupot sa ilang mga sala modagan alang sa ilang gihunahuna nga ilang kinabuhi, apan gipakita nila nga sa tinuud nahigugma sila sa kamatayon ug nangalagiw gikan sa kinabuhi.

Putli kaayo ang kinaiya sa balaang mga manulonda nga ang pagpadayag lamang sa ilang presensya mohampak ug kalisang sa mga kasingkasing sa mga tawo nga makapaluhod kanila ug dili makalihok. Samtang nagpadayon kita sa pagbasa sa istorya sa Daniel kapitulo 10 atong makita nga si Daniel kinahanglang lig-onon aron makalahutay sa presensya sa balaang anghel.

Bisan pa niana nadungog ko ang tingog sa iyang mga pulong: ug sa nadungog ko ang tingog sa iyang mga pulong, unya nahinanok ako sa halalum nga pagkatulog nga nagaubo sa akong nawong, ug ang akong nawong paingon sa yuta. (10) Ug, ania karon, usa ka kamot mihikap kanako, nga nakapaluhod kanako ug sa mga palad sa akong mga kamot. (11) Ug siya miingon kanako: Oh Daniel, usa ka tawo nga gihigugma pag-ayo, sabta

ang mga pulong nga igasulti ko kanimo, ug tumindog ka sa matul-id; kay kanimo gipadala ako karon. Ug sa diha nga siya nakasulti niini nga pulong ngari kanako, **ako mitindog nga nagkurog**. (12) Unya miingon siya kanako: **Ayaw kahadlok**, Daniel: kay sukad sa unang adlaw nga gibutang mo ang imong kasingkasing sa pagsabut, ug sa pagpanton sa imong kaugalingon sa atubangan sa imong Dios, ang imong mga pulong gipatalinghugan, ug ako mianhi tungod sa imong mga pulong.... (15) Ug sa nakapamulong siya niining mga pulonga kanako, akong gipaatabang ang akong nawong paingon sa yuta, ug ako nahimong amang. (16) Ug, ania karon, ang usa nga sama sa dagway sa mga anak sa mga tawo mihikap sa akong mga ngabil: unya gibuka ko ang akong baba, ug misulti, ug miingon kaniya nga mitindog sa akong atubangan: Oh ginoo ko, pinaagi sa panan-awon ang akong mga kasubo midangat sa ibabaw nako, ug Wala akoy nabilin nga kusog. (17) Kay unsaon man sa sulogoon niining akong ginoo sa pagsulti niining akong ginoo? kay alang kanako, dihadhiha walay nahabilin nga kusog kanako, ni may nahabilin nga gininhawa dinhi kanako. (18) Unya may mianhi pag-usab ug mihikap kanako nga sama sa dagway sa usa ka tawo, ug siya nagpalig-on kanako, (19) Ug miingon: **Oh tawo nga gihigugma pag-ayo, ayaw kahadlok: ang pakigdait anaa kanimo, pagmalig-on, oo, pagmalig-on**. Ug sa nakasulti na siya kanako, **nalig-on ako, ug miingon**: Pasultihang akong ginoo; kay ikaw nagpalig-on kanako. Daniel 10:9-12,15-19

Ang manulonda kinahanglang mopasalig kang Daniel nga siya gimahal pag-ayo sa makaduha ug nga siya dili kinahanglang mahadlok. Walay natala nga sala sa kinabuhi ni Daniel ug mao gihapon kini ang reaksyon sa usa ka maayong tawo sa presensya sa usa ka matarong nga anghel. Ang manulonda wala nanghinaot nga makadaot kaniya ug mipasalig kaniya sa gugma sa Dios ug bisan pa niana si Daniel mikurog ug mikurog sa kahadlok hangtud sa punto nga wala nay kusog, ug kini human sa mga semana sa pag-ampo ug pagpuasa. Kon kini nga kasinatian mahitabo sa usa ka matarung nga tawo nan unsa ang mahitabo sa dautan nga mga tawo? Kung gidugayon pa ni Daniel ang pagpadayag sa anghel nga wala mapalig-on, posible nga mamatay siya bisan kung ang katuyoan sa anghel mao lamang ang gugma alang kaniya.

Ang pangutana nga kinahanglan ipangutana mao ang hinungdan sa makalilisang nga kahadlok ni Daniel nga mitultol sa pagkawala sa kusog? Kadto maoy iyang makasasala nga kinaiya nga nalambigit sa kaputli sa presensya sa manolonda sa Dios. Ang putli nga dili hinakog nga mahigugmaong kinaiya sa Dios maoy usa ka nagaut-ut nga kalayo ngadto sa makasasala nga mga tawo.

Ug ang talan-awon sa himaya ni Jehova ingon sa nagaut-ut nga kalayo sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. Exodo 24:17

Namatay ba ang Asiryanhong mga sundalo sa kahadlok sa pagkakita sa manulonda? Posible kini. Ang mga sundalo ba wala makalihok tungod sa presensya sa anghel nga nagbilin kanila nga naghapa sa kahadlok ug dayon si Satanas mipatay sa ilang mga kinabuhi sa kasuko tungod sa ilang kahuyang? Wala kita gisultihan. Gisultihan lang kita nga ang mga sundalo nakasugat sa anghel ug sa pagkabuntag patay na sila. Kung imong basahon kini nga istorya pinaagi sa lente sa kinaiya ni Jesus nahibal-an nimo nga ang anghel walay tinguha sa pagpatay kanila. Sa dihang gihinloan ni Jesus ang templo, ang mga tawo nanagan sa kahadlok apan si bisan kinsa mahimo unta nga maghinulsol ug mangamuyo sa Dios nga pasayloon sila sa ilang pagkadautan. Sa atubangan sa manolonda, ang mga sundalo adunay hamubo nga panahon sa pagdiskobre sa giladmon sa ilang pagkadautan. Mahimong giatubang sila sa anghel sa ilang mga sala aron dasigon sila nga maghinulsol sa ilang laraw ug luwason sila apan nagdumili sila ug sa ingon gibiyaan sa kaluoy ni Satanas. Dili kita makasulti sa bisan unsa nga kasiguroan apan nahibal-an nato nga ang mga anghel sa Dios napuno sa kinaiya ni Jesus ug si Jesus wala gayud makapatay ni bisan kinsa.

Nasayud kita nga sa Ikaduhang Pag-anhi ang mga dautan pagalaglagon pinaagi sa kahayag sa pag-anhi ni Kristo. Kini nagpasabot sa usa ka pagpadayag sa kinaiya ni Kristo nga maoy hinungdan sa makalilisang nga pagsakit sa makasasala. Ang pagsakit moabut tungod kay ang makasasala nagdumili sa paghinulsol. Ang ilang mga kasingkasing napakyas kanila tungod sa kahadlok. Ang usa ka paghulagway niini nga proseso girekord sa basahon sa 2nd Esdras gikan sa Apokripta.

Apan nakita ko lamang nga siya mipagula gikan sa iyang baba ingon sa usa ka huyop sa kalayo, ug gikan sa iyang mga ngabil usa ka nagdilaab nga gininhawa, ug gikan sa iyang dila siya nagpagula ug mga aligato ug mga unos. (11) Ug silang tanan nagkasagol; ang huyop sa kalayo, ang nagdilaab nga gininhawa, ug ang dakung unos; ug gihulog uban ang pagpanlupig sa panon sa katawohan nga andam sa pagpakig-away, ug gisunog sila sa matag usa, sa pagkaagi nga sa kalit sa usa ka dili maihap nga panon walay bisan unsa nga makita, gawas lamang sa abug ug baho sa aso: sa diha nga ako nakakita niini ako nahadlok. 2 Esdras 13:10-11

Ipakita kanako karon ang kahulogan niini nga damgo. 2 Esdras 13:15

Ug ang usa ka dili maisip nga panon pagatigumon, ingon sa imong nakita kanila, nga andam sa pag-anhi, ug sa pagdaug kaniya pinaagi sa pagpakig-away. (35) Apan siya motindog sa kinatumyan sa bukid sa Sion. (36) Ug ang Sion moabut, ug igapakita sa tanang mga tawo, nga ginaandam ug ginatukod, ingon sa imong nakita ang bungtod nga kinulit nga walay mga kamot. (37) Ug kini nga akong Anak mobadlong sa dautan nga mga buhat niadto nga mga nasud, diin tungod sa ilang dautan nga kinabuhi nahulog ngadto sa unos; (38) Ug igabutang sa atubangan nila ang ilang dautan nga mga hunahuna, ug ang mga pagsakit diin sila magsugod sa pagsakit, nga sama sa usa ka siga: ug siya molaglag kanila nga walay paghago pinaagi sa balaod nga sama kanako. 2 Esdras 13:34-38

Ang paghampak sa mga Asiria pinaagi sa anghel sa Ginoo nagpakita nga kini mao ang Pulong sa Dios nga nagkonbikto niining mga tawhana sa ilang mga sala. Kini nahulog sama sa usa ka dako nga unos diha kanila ug ang ilang pagdumili sa paghinulsol nakapasakit kanila.

Ug ang mga tawo nasunog sa hilabihang kainit, ug gipasipalahan nila ang ngalan sa Dios, nga adunay gahum sa ibabaw niining mga hampak; ug wala sila maghinulsol sa paghatag kaniya ug himaya. (10) Ug giyabo sa ikalima nga manolonda ang iyang panaksan sa ibabaw sa lingkoranan sa mananap nga mapintas; ug ang iyang gingharian napuno sa kangitngit; ug ilang gipakiro ang ilang mga dila tungod sa kasakit, (11) Ug gipasipalahan nila ang Dios sa langit tungod sa ilang mga kasakit ug sa ilang mga samad, ug wala maghinulsol sa ilang mga buhat. Pinadayag 16:9-11

Sila gilaglag “nga walay paghago pinaagi sa balaod nga mao” ang kopya sa kinaiya sa Dios. Dili ba kini mao ra nga kalayo nga milamoy sa duha ka anak ni Aaron nga si Nadab ug Abihu sa dihang sila nagdalag lain nga kalayo ngadto sa sangtuwaryo? Bisan pa nga ang kalayo gikan sa Ginoo misunog kanila, sila gidala sa gawas sa ilang mga bisti.

Ug may migula nga kalayo gikan kang Jehova, ug milamoy kanila, ug nangamatay sila sa atubangan ni Jehova. (3) Unya si Moises miingon kang Aaron: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, nga nagaingon: Pagabalaanon ako diha kanila nga moduol kanako, ug sa atubangan sa tibook katawohan pagahimayaon ako. Ug si Aaron naghilum. (4) Ug si Moises nagtawag kang Misael ug kang Elzaphan, ang mga anak nga lalake ni Uziel nga uyoan ni Aaron, ug miingon kanila: Dumuol kamo, dad-a ninyo ang inyong mga igsoon gikan sa atubangan sa balaang puloy-anan ngadto sa gawas sa campo. (5) **Busa sila mingduol, ug gidala sila sa ilang mga bisti ngadto sa gawas sa campo;** sumala sa giingon ni Moises. Levitico 10:2-5

Usab ang laing paagi nga nahibal-an nato nga kini nga paghampak mao ang kombiksyon sa sala mao ang paagi nga kini nga pulong gigamit ingon sa mosunod:

Ug nahitabo sa tapus niini, nga **ang kasingkasing ni David nagsakit** [H5221] kaniya, tungod kay iyang giputlan ang sidsid sa sapat ni Saul. 1 Samuel 24:5

Ug **ang kasingkasing ni David nagsakit** [H5221] kaniya sa tapus maihap niya ang katawohan. Ug si David miingon kang Jehova: Ako nakasala ug daku sa akong nabuhat: ug karon, ako nangamuyo kanimo, Oh Jehova, nga kuhaa ang kasal-anan sa imong alagad; kay ako nagbuhat ug hilabihan ka binuang. 2 Samuel 24:10

Pareho kini nga pulong sa 2 Hari 19:35

Ug nahitabo niadtong gabhiona, nga ang manolonda ni Jehova **migula ug gipamatay** [H5221] sa campo sa mga Asirihanon ang usa ka gatus kawaloan ug lima ka libo: ug sa pagbangon nila sayo sa kabuntagon, ania karon, silang tanan nangamatay mga bangkay. 2 Hari 19:35

Ang katapusan natong istorya sa listahan mao ang kamatayon ni Herodes.

Ug dihadhiha gihampak siya sa manolonda sa Ginoo, tungod kay wala niya ihatag ang himaya sa Dios; ug gikaon siya sa mga ulod, ug nabugto ang iyang ginhawa. Binuhatan 12:23

Gikan sa among nangaging mga pananglitan kini nga istorya yano nga ipasabut. Si Herodes milapas sa balaod ug milapas sa walay kataposang pakigsaad. Ang Pulong sa Dios lawom nga nagkonbikto kaniya sa iyang makasasalang kinaiya aron sa pagdala kaniya ngadto sa paghinulsol. Ang kombiksyon nakahatag kaniya og kasakit sa hunahuna apan midumili siya sa paghinulsol. Kining pagdumili naghatag kang Satanas ug kahigayonan sa pagpatay kaniya sa sakit. Gitugyan si Herodes ngadto sa kaaway tungod kay gilapas niya ang kasabotan.

Ug magadala ako ug espada batok kaninyo, nga magapanimalos sa panaglalis mahitungod sa akong pakigsaad: ug kung magakatigum kamo sulod sa inyong mga lungsod, **magapadala ako ug salot taliwala kaninyo; ug kamo itugyan ngadto sa kamot sa kaaway.** Levitico 26:25

Gidala ni Kristo kang Herodes ang espada sa Iyang Pulong. Si Herodes midumili sa paghinulsol ug busa siya “gitugyan ngadto sa kamot sa kaaway” nga nagdalag kamatay diha kaniya. Unsa ang kalainan sa kadaot sa utok nga nasinati ni Herodes kumpara kang Pedro? Si Pedro nga naglakaw sa gahum sa Pentecostes adunay limpyo nga tanlag, si Herodes wala. Si Pedro gibilanggo tungod sa pagsangyaw sa ngalan ni Jesus ug naghulat sa pagpatay. Sa dihang gipukaw sa anghel si Pedro wala siya mahadlok sa presensya sa anghel. Lahi kaayo ang nasinatian ni Herodes. Alang kaniya kini nagdalugdog.

Amahan, himayaa ang imong ngalan. Unya miabut ang usa ka tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Gihimaya ko na kini, ug pagahimayaon ko kini pag-usab. (29) **Busa ang katawohan nga nanagtindog sa duol, ug nakadungog niini, nanag-ingon nga midalogdog: ang uban nanag-ingon: Usa ka manolonda misulti kaniya.** Juan 12:28-29

Ang paghampak nga mahimo unta nga usa ka hinay ug gamay nga tingog sama sa dalugdog ngadto kang Herodes ug kini nakapahadlok kaniya hangtud sa kamatayon. Ang mga manulonda walay hilig sa pagpatay sa mga tawo; nahibal-an nila ang pagkadautan sa mga tawo nga gipadayag sa ilang kaputli igo na sa pagpatay nga wala'y bisan unsang motibo sa ilang bahin. Ang mga anghel naglihok taliwala sa mga tawo nga kanunay nga nanalipod sa mga tawo gikan sa ilang hingpit nga presensya aron mapanalipdan sila. Pagkamaayo nila kanato!

Atong makita nga ang manulonda nga naghampak sa mga tawo nga miresulta sa kamatayon mahitabo sa dihang ang Pulong sa Dios nagkonbikto sa mga tawo sa sala. Ang pagsakit sa kaugalingon nga pagkamakasala maoy hinungdan sa kasakit sa hunahuna. Ang presensya sa kamatay nagpaila nga ang Espiritu sa Dios gikuha na ug ang tiglaglag nakahimo sa iyang buluhaton samtang ang Dios mihunong sa pagpanalipod niadtong nagdumili sa paghinulsol. Ang sala maoy nagsilot sa sala. Ang mga anghel sa Dios napuno sa Espiritu ni Jesus. Nagtuman sila sa mga sugo sa Amahan ug wala sila mogamit og pisikal nga espada. Gamhanan sila sa Pulong sa Dios ug napuno sa pagkamatarong ni Jesus. Ang ilang kaputli, gugma, ug kabalaan maoy usa ka kalisang sa pagkadautan sa mga makasasala ug ang ilang pagkabalaan naghampak ug kalisang sa mga kasingkasing sa mga dili matarung. Ang ilang pagkabalaan mao ang ilang pangunang gahom, apan sila usab adunay gahom sa pagpugong sa mga puwersa sa daotan.

Busa ang matarong nga mga anghel adunay dakong gahom. Sa diha nga sila gisugo sa paghubad sa ilang mga bukton, ug sa pag-atras gikan sa ilang buhat sa pagpanalipod, ilang gitugotan ang bug-os nga kusog sa kasuko ni Satanas nga buhian. Bisan og dili nila gusto nga buhaton kini, buhaton nila kini kung sila gisugo. Mahitabo lamang kini kung ang usa ka tawo magdumili sa pagpatalinghug sa pasidaan sa Dios ug magpadayon sa paglapas sa Iyang mga sugo. Human sa mga tuig sa taas nga pag-antus sa katapusan ang Espiritu sa Dios giabog balik mibalibad ug nagtugot sa makasasala nga makabaton sa agalon nga ilang gipili.

Pagkabulahan nato nga makabaton sa ilang panalipod ug paggiya. Usahay ilang ipadayag ang ilang presensya aron mapugngan ang mga tawo gikan sa ilang mga buhat sa dautan, apan ang mga tawo nga determinado sa pagsunod sa ilang dalan sa sala mas palabihon nga mamatay sa kalisang kay sa maghinulsol ug maluwas. Ingon niana ang pagkadautan sa kasingkasing sa tawo. Wala kitay angay kahadlok sa mga anghel sa Dios, walay posibilidad nga sila motalikod gikan sa atong mga tigpanalipod ngadto sa atong mga mamumuno, sila kanunay nga nagsaka-kanaog sa Anak sa tawo nga wala gayud makapatay ni bisan kinsa.

18. Yano nga mga Pahayag

Sa dili pa mopadayon sa paghisgot ug dugang mga pananglitan sa Biblia sa daw ang Dios kuno nga nagpatay sa mga tawo, kinahanglan natong balikon ug iaplikar ang pipila sa mga prinsipyo nga atong natukod kaniadto.

Sayon kaayo ang pagkuha sa nahilit nga mga bahin sa Biblia ug paghiusa niini sa paghimog usa ka kaso nga makaguba sa kamatuoran nga ang Dios tinuod nga mahigugmaon, malumo, ug maluloton. Kanunay kining gisulti kanako, “Ikaw nag-ingon nga ang Dios dili mopatay sa mga tawo apan ang Biblia tin-awng nagsulti kanimo nga Siya nagapatay.” Ilista nako ang lainlaing mga teksto nga gigamit aron pamatud-an kini. Kung gilinya nimo sila, nagpakita sila nga nagpresentar sa usa ka makapadani nga kaso alang sa daghang mga tawo.

Ug si Jehova miingon: Pagalaglagon ko gikan sa nawong sa yuta ang tawo nga akong gibuhat; ang tawo, ug mananap, ug ang nagakamang nga butang, ug ang mga langgam sa kahanginan; kay kini nagbasul kanako nga Ako mibuhat kanila. Genesis 6:7

Unya gipaulan ni Jehova sa Sodoma ug sa Gomorra ang azufre ug kalayo nga gikan kang Jehova gikan sa langit; Genesis 19:24

Apan si Er, ang panganay ni Juda, maoy dautan sa mga mata ni Jehova, ug gipatay siya ni Jehova. Genesis 38:7 (NKJV)

Ug ang butang nga iyang gibuhat wala makapahimuot kang Jehova; busa Siya mipatay usab kaniya. Genesis 38:10 (NKJV)

Ug nahitabo nga sa pagkagahi ni Faraon sa pagpalakaw kanamo, nga si Jehova nagpatay sa tanan nga panganay sa yuta sa Egipto, ang panganay sa tawo ug ang panganay sa mananap. Busa ginahalad ko kang Jehova ang tanang mga lalake nga magabuka sa taguankan, apan ang tanan nga panganay sa akong mga anak nga lalake akong gitubos. Exodo 13:15 (NKJV)

Ug si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot sa ibabaw sa dagat, aron ang mga tubig managpamalik sa ibabaw sa mga Egiptohanon, sa ibabaw sa ilang mga carro, ug sa ibabaw sa ilang mga magkakabayo. (27) Ug gituy-od ni Moises ang iyang kamot sa ibabaw sa dagat, ug ang dagat mibalik sa iyang kusog sa pagbanagbanag sa kabuntagon; ug ang mga Egiptohanon nangalagiw batok niini; ug gilumsan ni Jehova ang mga Egiptohanon sa taliwala sa dagat. (28) Ug namalik ang mga tubig, ug mingsalanap sa mga carro, ug sa mga magkakabayo, ug sa tanang kasundalohan ni Faraon nga misunod kanila sa dagat; walay nabilin bisan usa kanila. Exodo 14:26-28

Ug si Jehova misunod kang Moises: Nakita ko kini nga mga ideya, ug, ania karon, kini maoy usa sa mga panahon nga magahi ug liog: (10) Busa karon pasagdi ako, aron ang akong kaligutgut mosilaub batok kanila, ug aron pagaut-uton ko sila: magahimo kanimo nga usa ka dakung nasud. Exodo 32:9-10

Ug siya miingon kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ibutang sa tagsatagsa ka tawo ang iyang pinuti sa iyang kiliran, ug sumulod ka ug gawas sa ganghaan ngadto sa ganghaan lukop sa campo, ug patya ang tagsatagsa ka tawo sa iyang igsoon, ug ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kauban, ug ang matag tawo sa iyang silingan. (28) Ug ang mga anak ni Levi nagbuhat sumala sa pulong ni Moises: ug may nangapukan sa katawohan niadtong adlawa nga duolan sa totolo ka libo ka tawo. Exodo 32:27-28

Ug si Nadab ug si Abihu, ang mga anak nga lalake ni Aaron, mikuha sa tagsatagsa kanila sa iyang incensario, ug nagbutang ug kalayo niini, ug gibutangan kini ug incienso, ug nanaghalad ug kalayo nga lain sa atubangan ni Jehova, nga wala niya isugo kanila. (2) Ug may migula nga kalayo gikan kang Jehova, ug milamoy kanila, ug nangamatay sila sa atubangan ni Jehova. Levitico 10:1-2

Ug sa diha nga ang katawohan nanagbagulbol, kini nakapasuko kang Jehova: ug si Jehova nakadungog niini; ug ang iyang kasuko misilaub; ug ang kalayo ni Jehova misilaub sa taliwala nila, ug milamoy kanila nga didto sa kinatumyan nga mga dapit sa campo. Numeros 11:1

Ug si Jehova miingon kang Moises: Kuhaa ang tanang mga pangulo sa katawohan, ug sila bitayon mo sa atubangan ni Jehova batok sa adlaw, aron ang mabangis nga kasuko ni Jehova mapuypoy gikan sa Israel. Numeros 25:4

Ug sila nakiggubat batok sa mga Madianhon, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises, ug ilang gipamatay ang tanang mga lalake. Numeros 31:7

Ug sa diha nga si Jehova nga imong Dios magatugyan kanila sa imong atubangan; hampakon mo sila, ug laglagon mo sila sa hingpit; dili ka maghimo ug pakigsaad uban kanila, ni magpakita ug kalooy kanila: Deuteronomio 7:2

Tan-awa ninyo karon nga ako, bisan ako, mao siya, ug walay dios uban kanako: ako magapatay, ug ako magabuhi; Ako nagsamad, ug ako nagaayo: Walay bisan kinsa nga makaluwas gikan sa akong kamot. Deuteronomio 32:39

Busa gilaglag sila ni Jehova sa atubangan sa Israel, ug gipamatay sila sa usa ka dakung kamatay didto sa Gabaon, ug gigukod sila sa dalan nga padulong sa Beth-oron, ug gipamatay sila hangtud sa Azeca ug sa Maceda. (11) Ug nahitabo, sa diha nga sila nangalagiw gikan sa atubangan sa Israel, ug diha sa lugsongan sa Beth-oron, nga si Jehova nagpahulog sa ibabaw nila ug dagkung mga ulan-nga-yelo gikan sa langit hangtud sa Azeca, ug sila nangamatay. Daghan pa ang nangamatay sa ulan-nga-yelo kay sa gipatay sa espada sa mga anak sa Israel. Josue 10:10-11

Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Silotan ko si Amalek tungod sa iyang gibuhay sa Israel, kong giunsa niya pagbanhig siya sa dalan sa iyang paggula gikan sa Egipto. (3) Karon lakaw ug sulonga si Amalek, ug laglaga paghurot ang tanan nga anaa kanila, ug ayaw sila pagpagawasa. Apan patya ang lalaki ug babaye, ug masuso, baka ug karnero, kamelyo ug asno.' 1 Samuel 15:2-3

Mahimo natong ilita ang daghang mga teksto nga sama niini. Adunay daghang mga istorya sa Daang Tugon nga ingon og klaro kaayo nga mabasa apan ang tanan nga mga istorya nga gihiusa

wala'y bisan unsa kung itandi sa dinaghang pagpamatay sa katawhan nga gihulagway sa Bag-ong Tugon.

Ug sa diha nga ang usa ka libo ka tuig matuman, si Satanas pagabuhian gikan sa iyang bilanggoan, (8) Ug mogula aron sa paglimbong sa mga nasud nga anaa sa upat ka mga suok sa yuta, si Gog ug si Magog, aron sa pagtigum kanila ngadto sa gubat: ang gidaghanon kanila sama sa balas sa dagat. (9) Ug mitungas sila sa halapad sa yuta, ug gilibutan nila ang campo sa mga balaan, ug ang hinigugma nga ciudad: ug ang kalayo nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, ug milamoy kanila. (10) Ug ang yawa nga nagpahisalaag kanila gitambog ngadto sa linaw nga kalayo ug asupre, diin atua ang mananap nga mapintas ug ang mini nga manalagna, ug pagasakiton sila adlaw ug gabii hangtud sa kahangturan. Pinadayag 20:7-10

Kini nag-ingon nga ang mga daotan mahisama sa balas sa dagat? Pila ka lugas sa balas ang anaa sa baybayon sa dagat? Mahimo natong isugyot ang usa ka konserbatibo nga numero sa 100 Bilyon nga mga tawo nga dayag nga ang tanan nagtiyabaw ug nag-uwang sa labing grabe nga matang sa kasakit. Kini naghimo sa mga asoy sa Daang Tugon nga morag mga sugilanon sa tunghaan sa kabataan kon itandi.

Daghang mga Kristohanon, sa usa ka talagsaon nga porma sa kadaugan, nagbasa niini nga mga tudling ug nagpahayag nga kini nagpamatuod nga ang Dios nga ilang "gisimba" nagpahamtang ug makalilisang nga kasakit sa bilyon-bilyon ug bilyon-bilyon nga mga tawo tungod sa pagrebelde batok Kaniya pinaagi sa pag-ihaw kanila nga buhi alang sa maayong sukod.

Tinuod nga ang mga teksto nga naghigot bahin sa Dios nga daw nagmando sa paglusot hangtod sa kamatayon sa gagmay nga mga masuso estratehikong gibaliwala o gilikayan gawas sa labing gahi ug dili mabinantayon nga mga indibidwal nga sa usa ka paagi nakahimo sa pagdepensa niining mamumuno nga pamatasan ingon diosnon.

Ang ilang giisip nga pruweba nga kadaugan nagpamatuod nga ilang labing dako nga kapildihan.

Kinsa ang makahunahuna nga magkinabuhi nga walay katapusan sa presensya ug maghalad ug pagsimba nga nagduko sa tuhod sa usa ka makalilisang nga binuhat, samtang naningkamot gyud nga kombinsihon ang imong kaugalingon nga dili gyud ka mahadlok nga mapatay ka usab usa ka adlaw?

Kon ang husto nga pagbasa niini nga mga istorya nagpasabut nga ang Dios nagpadala sa mga palid sa kalayo gikan sa Iyang kaugalingon direkta ngadto sa mga dautan, samtang ang tanang mga matarung nagtan-aw lamang sa mga panghitabo sama sa usa ka salida gikan sa mga paril sa Zion nga nakadungog sa pagtiyabaw ug pag-uwang sa mga gipanghimaraut, nan sa tinuod malipay gayod ang mga matarong kon ang tanan nilang mga minahal sa kinabuhi nga misalikway sa kamatuoran masunog nga buhi (sa makadiyot man o sa walay kataposan) nga walay kaluoy?

Aduna bay usa ka matang sa matarong nga katagbawan nga ang Dios nga imong gisimba dili lamang mopatay sa imong masupilon nga mga membro sa pamilya kondili magsakit una kanila ug hinayhinay nga molaglag kanila sa labing dili mahunahuna nga kalisang?

Nagtuo ko nga ang uban moingon nga ang Dios mopahid sa matag luha gikan sa ilang mga mata ug magwagtang sa kanhing mga butang gikan sa ilang panumduman.

Ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata; ug wala nay kamatayon, ni kasubo, ni paghilak, ni may kasakit pa: kay ang unang mga butang nangagi na. Pinadayag 21:4

Kini ba nga walay katapusan nga kalipay ang gitinguha, o kini ba ang pagguba sa ebidensya pinaagi sa usa ka kinaiya nga dili mahunahuna nga mapintas ug mabangis?

Adunay usa ka butang nga makapalibog kaayo niini nga hulagway alang sa bisan kinsa nga makatarunganon nga tawo nga nakasinati sa kalipay sa gugma sulod sa kaminyoon, o nagkugos sa usa ka bata sa ilang mga bukton, o mikugos ngadto sa mahigugmaong gakos sa usa ka ginikanan, o bisan niadtong kinsa nag-atiman sa ilang mahal nga mga hayop sama sa kabayo, iro, o iring.

Ang paggamit niini nga mga teksto sa niini nga paagi kanunay nga giubanan sa pag-ingon nga kinahanglan natong dawaton ang Biblia ingon nga kini mabasa o nga kinahanglan natong basahon kini sa literal ug dawaton kining yano nga mga pahayag ingong pamatuod nga ang Dios mopatay sa mga daotan.

Tinuod gayod nga kinahanglan natong dawaton ang *Biblia* sumala sa gibasa niini, ug ang pagkuha sa Biblia sumala sa gibasa niini nagpasabot sa pagkuha sa *tibuok* Biblia ug dili lamang sa mga bahin sa Biblia nga mohaom sa argumento nga atong gitinguha nga himoon.

Sama sa atong nakat-unan sa kapitulo dos kinahanglan natong kuhaon ang tanang teksto sa usa ka hilisgutan ug ibutang kini. Kadtong nakahinapos nga ang Dios direktang mopatay sa mga tawo wala magbasa sa tibuok Biblia, kondili ang mga bahin sa Biblia nga mouyon sa ilang baroganan. Kung imong basahon ang tibuok Biblia mabutang ka sa daghang mga posisyon diin ang mga butang sa sinugdan daw dili mohaom. Tagda ang mosunod:

Malumo, maaghop, ug mahigugmaon	Mapanimaslon, madumtanon, ug makalaglag
Mat 26:52 Unya miingon si Jesus kaniya, Ibalik ang imong espada sa iyang lugar, kay ang tanang nga maggamit sa espada mamatay usab pinaagi sa espada.	Deut 32:40-41 Kay gibayaw ko ang akong kamot ngadto sa langit, ug nagaingon: Ako buhi sa walay katapusan. (41) Kong pagabairon ko ang akong nagasidlak nga espada, Ug ang akong kamot magakupot sa hustisya; Ihatag ko ang panimalos sa akong mga kaaway, ug magabalus sa mga nagadumot kanako.

<p>Lucas 9:56 Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila.</p> <p>Isa 11:9 Dili sila magdaot ni maglaglag sa tibuok ankong bukid nga balaan: kay ang yuta mapuno sa kahibalo sa Ginoo, sama sa ang tubig nagtabon sa dagat.</p>	<p>Gen 6:7 Ug si Jehova miingon: Pagalaglagon ko gikan sa nawong sa yuta ang tawo nga akong gibuhat; ang tawo, ug mananap, ug ang nagakamang nga butang, ug ang mga langgam sa kahanginan; kay kini nagbasul kanako nga Ako mibuhat kanila.</p>
<p>Mat 5:44 Apan ako nagaingon kaninyo: Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, panalangini ang mga nagatunglo kaninyo, buhata ang maayo sa mga nagadumot kaninyo, ug pag-ampo kamo alang sa mga nagatamay kaninyo, ug nagalutos kaninyo;</p>	<p>Sal 18:40 Imong gitugyan usab kanako ang mga liog sa akong mga kaaway; aron malaglag ko sila nga nangdumot kanako.</p> <p>Sal 143:12 Ug tungod sa imong mahigugmaong kalolot, putla ang akong mga kaaway, Ug laglaga silang tanan nga nanagsakit sa akong kalag: Kay ako mao ang imong alagad.</p>
<p>Exo 20:13 Dili ka magpatay.</p> <p>2 Cor 3:18 Apan kitang tanan, uban ang nawong nga bukas nga nagatan-aw ingon sa usa ka salamin sa himaya sa Ginoo, giusab ngadto sa mao ra nga dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, bisan ingon nga pinaagi sa Espiritu sa Ginoo.</p>	<p>Gen 38:7 (NKJV) Apan si Er, ang panganay ni Juda, maoy daotan sa mga mata ni Jehova, ug gipatay siya ni Jehova.</p> <p>Eccl 3:3 Panahon sa pagpatay, ug panahon sa pag-ayo; panahon sa pagbungkag, ug panahon sa pagtukod;</p>

<p>1 Juan 4:8 Siya nga wala mahigugma wala makaila sa Dios; kay ang Dios gugma.</p>	<p>Mal 1:2-3 Gihigugma ko kamo, miingon ang Ginoo. Apan kamo nag-ingon, Giunsa man nimo kami paghigugma? Dili ba si Esau mao ang igsoon ni Jacob? miingon ang Ginoo. Apan gihigugma ko si Jacob, (3) Ug gidumtan ko si Esau, ug gihimong awaaw ang iyang kabukiran ug ang iyang panulundon alang sa mga dragon sa kamingawan.</p>
<p>Sal 100:5 Kay si Jehova maayo man; ang iyang kalooy walay katapusan; ug ang iyang kamatuoran molungtad ngadto sa tanang kaliwatan.</p> <p>1 Cron 16:34 O paghatag ug mga pasalamat kang Jehova; kay siya maayo; kay ang iyang mahigugmaong-kalolot nagapadayon sa walay katapusan.</p>	<p>Isa 9:17 Busa ang Ginoo walay kalipay sa ilang batan-ong mga lalaki, ni maluoy sa ilang mga ilo ug mga balo:</p>
<p>Isa 27:4 Ang kaligutgut wala kanako: kinsay makabutang sa mga sampinit ug mga tunok batok kanako sa gubat? Moagi ako kanila, sunogon ko sila nga magkauban.</p>	<p>Job 20:23 Sa diha nga hapit na niya mabusog ang iyang tiyan, igahulog sa Dios kaniya ang kabangis sa iyang kaligutgut, ug magapaulan niini sa ibabaw niya samtang nagakaon pa siya.</p>

Kon imong basahon pag-ayo ang Biblia dayag nga mga panagsumpaki sa dili madugay magsugod sa pagpakita.

Sa punto nga dayag nga panagsumpaki kinahanglan nimo nga pilion nga dili ibalewala ang mga bahin sa Biblia nga ingon og dili mouyon

sa imong nasabtan na o kinahanglan nimo nga mapaubsanong moluhod atubangan sa Dios ug hangyoon Siya nga tudloan ka kung giunsa pagbasa ang Biblia ug ipahiuyon kini dayag nga mga kontradiksyon.

Ang pangutana nganong gisulat man sa Dios ang Biblia niining paagiha? Nganong dili man kini masulat sa mas simple nga paagi kay sa kaniadto? Ang wala makabig nga tawo natural nga mapahitas-on. Siya usab natural nga kaaway sa Dios bisag wala siya makaamgo niini.

Kay ang makasasala nga kinaiya kanunay nga kontra sa Dios. Wala gayod kini motuman sa mga balaod sa Dios, ug dili gayod kini motuman. Roma 8:7 (NLT)

Kining kinaiyanhong pagdumot makapahimo kaniya sa pagbasa sa Biblia sa paagi nga magpadayag sa Dios ingong mapintas ug malupigon. Ang ingon nga tawo mahimong moangkon nga nahigugma sa Dios ug nagpasidungog kaniya, apan kini nga natural nga pagdumot dili andam sa pagbuntog niining dayag nga mga panagsumpaki; inay pilion niini nga basahon ang tanang teksto nga nagpadayag sa Dios ingong usa ka mamumuno aron moingon, sa malumong tingog kon gikinahanglan, nga kinahanglang dawaton nato ang giingon sa Biblia.

Apan ang maong tawo sa pagkatinuod dili modawat sa tanang gisulti sa Biblia. Gidawat niining tawhana ang gusto niyang dawaton ug gibalewala ang mga bahin nga nagpakita sa Dios sa lahi nga kahayag. Niining paagiha atong madiskobrehan ang kamatuoran nga:

... Ang Dios nagabatok sa mga mapahitas-on, apan nagahatag ug gracia sa mga mapaubsanon. Santiago 4:6

Giunsa kini paglihok?

Kay kon adunay usa nga tigpaminaw sa pulong, ug dili magtutuman, siya sama sa usa ka tawo nga nagtan-aw sa iyang kinaiyanhong nawong diha sa salamin: [salamin] Santiago 1:23

Kay pinaagi sa paghukom nga inyong gigamit sa paghusay, kamo pagahukman usab; ug sa sukod nga inyong gigamit, kini pagasukdon usab alang kaninyo. Mateo 7:2

Busa ikaw walay ikapangulipas, O tawo, bisan kinsa ka nga magahukom: kay sa diha nga ikaw nagahukom sa uban, ikaw nagahukom sa silot sa imong kaugalingon; kay ikaw nga nagahukom nagabuhat sa mao gihapon nga mga butang. Roma 2:1

Sa dihang ang tawo mobasa sa Biblia ug dili manumbaling sa mga tudling nga naghigot sa usa ka bug-os nga mahigugmaong Dios ug mopili sa paghusay sa mga tudling nga dayag nga naghigot sa Dios direkta nga pagpatay sa mga tawo, siya nagpadayag sa iyang kaugalingon nga kinaiya. Ang maong tawo, susama kang Satanas, nagbutang sa iyang kaugalingong mga hiyas ngadto sa Dios ug nagpadayag sa iyang pagdumot sa Dios.

Kining mga butanga imong nabuhat, ug ako nagpakahilum; ikaw naghunahuna nga ako sa tanan sama kanimo: apan ako mobadlong kanimo, ug mopahaluna kanila sa atubangan sa imong mga mata. Salmo 50:21

Ang Dios nag-inspirar sa Biblia nga isulat sa paagi sa pagpadayag sa kinaiya sa tawo. Ang mapasipalahon nga kinaiya sa tawo kanunay nga nagtinguha sa paghimo sa Dios sa iyang dagway. Iyang giplano ang iyang kinaiya ug paghukom ngadto sa Dios ug busa ang Biblia maampingong gidesinyo sa paghimo og salamin balik ngadto sa mga kalag sa mga tawo.

Sa dihang ang usa ka tawo nga wala makabig sa pagbasa sa Biblia, makita dayon niya ang iyang kaugalingong nawong sa mga buhat sa Dios. Ang tawo nga nagsulti sa iyang mga sala ug nahibalo nga walay maayo diha kaniya hinoon motan-aw sa bililhong kinaiya ni Jesus, ug unya sa diha nga siya mobasa sa Biblia siya makakita sa usa ka lahi kaayo nga hulagway sa Dios. Ang kinaiya ni Kristo nga gipadayag sa mga tawo dinhi sa yuta nagbag-o sa salamin sa Biblia ug ang mga himbis sa bitin nahulog gikan sa iyang mga mata ug nakita niya kung unsa ang tinuod nga labi ka bililhon nga kini makapadani sa kasingkasing.

Ang natural nga tawo nagbasa sa mga bahin sa Kasulatan nga nahiuyon sa iyang panghunahuna ug wala magtagad sa nahabilin, o namatikdan niya ang mga panagsumpaki sa lebel sa nawong ug hingpit nga gisalikway ang Biblia.

Ang espirituhanong tawo nagbasa sa tibuok Kasulatan ug gipaubos sa dayag nga mga panagsumpaki. Dayon iyang giila ang iyang kawalay katakos sa bug-os nga pagsabot sa pulong sa Dios ug nangamuyo ug tabang aron masabtan ang Biblia. Sa diha nga siya mahimong matudloan unya ang Biblia magsugod sa pagpadayag sa katahum sa kinaiya sa Dios. Nagkinahanglan ug dakong pag-ampo uban ang pagpaubos aron matigom ang mga piraso sumala sa katuyoan sa Dios. Mao kini ang akong kasinatian ug ang kasinatian sa uban. Nangamuyo ko sa Ginoo sa dihang nagbasa sa pipila ka mga tudling nga dili nako maharmonya sa akong hunahuna. Miluhod ko ug nangayo sa akong Amahan nga tabangan ko ug ipakita kanako ang kamatuoran. Kini usa ka kalipay sa dihang ang kamatuoran mapadayag human sa tim-os nga pag-ampo.

Samtang atong tan-awon ang mosunod nga mga istorya, dili kita magkuha og usa o duha ka mga bersikulo aron maghimo og konklusyon, apan kinahanglan nato nga kuhaon ang tanan nga mga bersikulo bahin sa usa ka hilisgutan ug iponon kini aron magkaangay silang tanan.

Atong hinumduman usab ang mga prinsipyo sa salamin. Sa kapitulo 9 atong nakat-unan pinaagi sa istorya sa babaye nga mihangyo kang Jesus sa pag-ayo sa iyang anak nga babaye nga si Jesus mainampingon nga naghimo sa iyang pinulongan aron tugotan ang iyang mga mamiminaw sa pagpakita sa ilang kaugalingong paghukom ngadto Kaniya.

Ang pagpihig sa rasa sa mga tinun-an mas bug-os nga napadayag pinaagi sa salamin nga gigamit ni Jesus aron matabangan sila nga makita ang ilang sayop sa dihang iyang gihatag ang hangyo sa babaye. Sa istorya sa dato nga tawo ug ni Lazaro atong nakat-unan nga si Jesus mogamit sa nag-una nga sugilanon ug panghunahuna sa iyang mga tigpaminaw sa pagtudlo sa importante nga mga kamatuoran. Kini nga mga ideya dili iyang mga ideya, apan gigamit Niya kini sa pagtudlo sa mga butang nga gusto Niya nga masabtan nila ug usab kanato. Kini usa ka kritikal nga prinsipyo nga masabtan kung magbasa sa Kasulatan. Si Jesus makagamit ug pinulongan ug mga ekspresyon nga dili lyaha ug kon ang usa ka tawo wala

magtinguha sa pagpahiuyon sa tibuok Biblia kini nga mga tudling mahimong gamiton sa pagmatuod sa sayop nga mga ideya sa magbabasa. Usab, usa kini ka salamin nga naglihok.

Atong sumahon ang pipila ka mahinungdanong mga prinsipyo sa dili pa kita magpadayon.

1. Dad-a ang tanan nga mga tudling sa usa ka hilisgutan ayaw lang pagpili kung unsa ang imong gusto.
2. Duol nga mapaubsanon sa Kasulatan nga nangayo og kaalam.
3. Basaha ang Biblia sa tibuok kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta.
4. Kanunay ibutang sa hunahuna ang mga prinsipyo sa salamin. Ang Biblia makapahayag ug mga ideya nga gihuptan sa mga tawo aron ipahayag ang kamatuoran sa Biblia. Ang Kasulatan mahimo usab nga ipahayag sa paagi nga kini mabasa sa unod ug sa Espiritu. Ang magbabasa magdeterminar kon giunsa kini pagbasa.

19. Nasamdan sa Atong mga Paglapas

Kini usa ka talan-awon sa dili mahunahuna nga kalisang. Ang mga tawo ug mga mananap nanagan alang sa ilang mga kinabuhi sa hingpit nga kalisang.

Sa ikaunom ka gatus ka tuig sa kinabuhi ni Noe, sa ikaduhang bulan, sa ikanapulo ug pito ka adlaw sa bulan, sa maong adlaw nangabuswak ang tanang mga tuburan sa dagkung kahiladman, ug ang mga tamboanan sa langit nangaabli. (12) Ug dihay ulan sa ibabaw sa yuta kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii. Genesis 7:11-12

Ang istorya sa tibuok kalibotang baha nakapabalaka sa kadaghanan. Matuod ba nga malumos sa Dios ang minilyon nga mga tawo tungod kay ang Iyang kaluoy nahurot na ug ang makadugmok nga kamot sa paghukom dili na mapugngan? Ang mahigugmaong Dios ba mobuhat niana? Alang sa kadaghanan kini usa ka makalibog nga misteryo.

Kung mag-atubang sa pangutana sa mga paghukom sa Dios kinahanglan nato ibutang kanunay ang kamatayon sa krus sa atong atubangan tungod kay ang krus nagpadayag kung giunsa ang paghukom sa Dios molihok. Ang kamatayon sa krus mao ang yawe sa pagsabot sa tanang paghukom diha sa Biblia. Gipas-an ni Jesus ang kasal-anan sa mga tawo, ug ang kabug-at sa sala midugmok sa Iyang kinabuhi nga gitabangan sa mamumuno nga mga tinguha niadtong nagtinguha sa pagpatay Kaniya. Ang sala mao ang

nagpatay kang Kristo ug ang sala mao ang nagpatay sa tanang tawo. Ang problema mao nga daghang mga tawo ang naghunahuna nga ang kapungot sa Dios ang nangayo sa kamatayon ni Kristo. Kini gitagna sa Isaias.

Siya gitamay ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nasinati sa kaguol: ug kita nagtago sa atong mga nawong gikan kaniya; gitamay siya, ug wala nato siya pagtamod.
(4) Sa pagkamatuod gipas-an niya ang atong mga kasakit, ug gipas-an niya ang atong mga kasub-anan; Isaias 53:3-4

Kung atong isipon nga si Kristo gibunalan sa Dios sa krus nan ang tanang mga istorya sa Biblia nga nagpadayag sa paghukom batok sa mga makasala makita nga ang Dios naghampak kanila. Atong tagdon pag-ayo ang istorya sa baha.

Usa ka lalaki matinahorong naglakaw sa grocery store ug nagpahibalo sa tag-iya nga adunay tinuod nga hulga sa iyang negosyo. "Adunay piho nga kalaglagan nga moabut sa imong negosyo ug sa imong pamilya," ingon niya. "Walay makapugong niini nga kalaglagan gawas nga nailalom ka sa among panalipod," siya mipadayon. "Naghatag kami'g usa ka Arka sa Kaluwasan alang sa mga nag-ila kanamo ingon ang bugtong tinuod nga tigpanalipod sa kagawasan." Gipahibalo siya sa tawo nga mianhi siya sa usa ka misyon sa kaluoy aron maluwas ang tag-iya sa tindahan gikan sa piho nga kalaglagan. Pinaagi sa pagdangop sa tabang niining tawhana ug paghatag kaniyang suporta, ang tag-iya sa tindahan maluwas niining umaabot nga kalaglagan nga mahitabo sa tanang tag-iya sa tindahan nga dili modawat niini nga panalipod. Ang lalaki hinay nga mibutang sa iyang kamot sa abaga sa tag-iya sa tindahan ug nangamuyo kaniya nga tagdon pag-ayo kining tanyag nga "kaluoy." "Dili kami gusto nga adunay kadaot nga moabut kanimo o sa imong pamilya. Maguol kaayo kami niini." Busa giawhag siya sa tawo nga dawaton ang maluluy-ong mga kondisyon sa panalipod.

Kung ang tawo nagtanyag og proteksyon gikan sa laing hulga nga bulag sa iyang kaugalingon nan siya moapil sa kriminal nga kalapasan nga gitawag og protection racket. Kung ang hulga sa kalaglagan himuon sa parehas nga grupo nga girepresentahan sa tawo, nan kini ang kriminal nga paglapas nga gitawag nga extortion

racket o raket sa pagpangilkil. Kini mao ang mapugsanon nga praktis sa pagmaniobra sa kabubut-on sa usa ka tawo pinaagi sa pagpanghadlok o mga hulga sa usa ka matang sa kapit-os nga gigamit.

Posible ba nga ang tawo nga naghatag ug tinuod nga mensahe sa kaluoy magrepresentar usab sa usa nga naghulga sa kalaglagan, nagpahamtang ug pagpit-os sa mga mamiminaw sa mensahe, ug nagpahamtang ug kalaglagan niadtong dili modawat ug kaluoy?

Ang istorya ba sa baha diha sa Biblia sa tinuod usa ka tibuok kalibotang pangilkil nga racket? Ang Dios ba sa Biblia naghatag ug panalipod niadtong mobuhat sa iyang gusto ug unya mopatay sa tanang modumili sa pagsuportar Kaniya?

Ug ang Dios miingon kang Noe: Ang katapusan sa tanan nga unod ania na sa akong atubangan; kay ang yuta napuno sa pagpanlupig pinaagi kanila; ug, ania karon, laglagon ko sila uban sa yuta. (14) Magbuhat ka ug usa ka arca sa kahoy nga Gopher; magbuhat ka ug mga lawak sa sulod sa arca, ug salta kini sa sulod ug sa gawas sa asfalto. Gen. 6:13-14

Ang Biblia nag-ingon nga ang yuta napuno sa kapintasan. Makataronganon ba ang mapintas nga paglaglag sa mga tawo gamit ang rason nga sila bayolente? Dili ba kini isipon nga salingkapaw?

Kung atong tan-awon ang pulong nga *paglaglag* sa Hebreohanon kini nagpasabut:

H7843: Usa ka orihinal nga ugat; *maguba*, mao nga (pagpahinungdan) *pagkumbod* (literal o pinasahi): - dunggabon, ilabay, madaot (-an, butang), laglagon (-an, -on), mawala, madaut, mamatay, matagak, maguba, X bug-os, usik (-an).

Kining samang pulong gigamit sa mga bersikulo sa wala pa ang bersikulo trese:

Ang yuta usab dunot [H7843] sa atubangan sa Dios, ug ang yuta napuno sa pagpanlupig. (12) Ug ang Dios mitan-aw sa ibabaw sa yuta, ug, ania karon, kini dunot; [H7843] kay ang tanan nga unod nagdunot [H7843] sa iyang dalan sa ibabaw sa yuta. Genesis 6:11-12

Kung atong gamiton ang pulong sa Iningles nga *naguba*, nga mao ang gigamit sa mga maghuhubad alang sa maong pulong sa Hebreo sa Genesis 6:13, kini magabasa ingon niini:

Ang yuta usab naguba atubangan sa Dios, ug ang yuta napuno sa kasamok. (12) Ug ang Dios mitan-aw sa yuta, ug tan-awa, kini naguba; kay ang tanang unod naguba sa ilang mga dalan diha sa yuta. Genesis 6:11-12

Ang rason nga ang yuta giisip nga nalaglag tungod kay ang tawo nagdaot o naguba sa iyang paagi sa panghunahuna; napuno siya sa kapintasan. Niining panahona ang kalibotan bug-os nga nagpadayag sa hunahuna ni Satanas. Ang Kasulatan nagasulti kanato sa tinubdan niini nga kasamok:

Tungod sa kadaghanon sa imong mga baligya gipuno nila ang imong taliwala sa pagpanlupig, ug ikaw nakasala: Ezequiel 28:16

Kini bug-os nga sukwahi kang Kristo nga, ang Kasulatan nag-ingon, walay kapintasan:

Ug iyang gihimo ang iyang lubnganan uban sa mga dautan, ug uban sa mga adunahan sa iyang kamatayon; **tungod kay siya wala makabuhat ug pagpanlupig**, ni may limbong sa iyang baba. Isaias 53:9

Sa paghisgot bahin sa Anak sa Hari, ang salmista mipahayag:

Pagatubos niya ang ilang kalag gikan sa paglimbong ug sa pagpanlupig; ug bililhon ang ilang dugo sa iyang pagtan-aw. Salmo 72:14

Busa ang Anak sa Dios wala magbuhat ug kapintasan, ug kadtong iyang gitubos iyang giluwag gikan sa pagbuhat ug kapintasan ug gikan sa pagdaugdaug. Si Satanas napuno sa kapintasan ug iyang gipuno ang kalibotan niini nga espiritu. Unsa ang pangunang punto sa isyu nga nagpahinabo kang Satanas sa pagbaton ug espiritu sa kapintasan?

Ug usab, sa diha nga siya [Dios nga Amahan] nagdala sa panganay nganhi sa kalibutan, siya nagaingon, Ug ang tanang mga manolonda sa Dios pasimbaha kaniya. Hebreohanon 1:6

Pag-usab, ang yawa midala kaniya ngadto sa usa ka hilabihan ka hataas nga bukid, ug nagpakita kaniya sa tanang mga gingharian sa kalibutan, ug ang ilang himaya; (9) Ug miingon kaniya: Kining tanan igahatag ko kanimo, kong ikaw mohapa ug mosimba kanako. Mateo 4:8-9

Si Satanas nasina kang Kristo. Gusto niya nga simbahon sama kang Kristo, apan si Satanas usa ka binuhat samtang si Kristo mao ang balaang Anak sa Dios. Ang kalainan walay kinutuban, apan sa gihapon si Satanas nagtinguha sa paghupot sa posisyon ni Kristo. Mao kini ang nagpugas sa mga liso sa kapintasan sa iyang kasingkasing batok kang Kristo. Ang pagdumot ni Satanas nahimong hilabihan ka daku ngadto kang Kristo nga siya nagplano sa pagpatay sa Anak sa Dios sukad pa sa sinugdan. Ang paglansang sa krus ni Kristo nagpadayag sa uniberso sa tinuod nga katuyoan ni Satanas sa wala pa ang paglalang niini nga kalibutan.

Kamo gikan sa inyong amahan nga yawa, ug ang mga kailibgon sa inyong amahan buot ninyong buhaton. **Siya usa ka mamumuno sukad pa sa sinugdan**, ug wala magpabilin sa kamatuoran... Juan 8:44

Ang mamumuno nga laraw ni Satanas mao ang nakapadasig sa iyang espiritu sa kapintasan. Sa dihang si Adan ug Eva nahulog sa sala sila nahimong sama ni Satanas sa kinaiyahan. Ang Espiritu ni Kristo nga diha kanila gidughang ug nadugmok sama sa mga ngipon nga nanagbaga ug binhi. Ang Espiritu ni Kristo sa tawo mao ang naghatag kaniya og kinabuhi. Siya mao ang kahayag nga nagdan-ag sa matag tawo nga moanhi sa kalibutan, Juan 1:9. Kung gibiyaaan ni Kristo si Adan sa hingpit nan siya mamatay. Ang Espiritu ni Kristo diha kang Adan gidugmok apan si Kristo wala mobiya sa iyang kaugalingon, bisan pa nga kini nagpahinabo kaniya nga magpabilin ang kasakit. Gikan sa padayon nga pag-antos ni Kristo, ang bato, migula ang espirituhanong tubig aron magpabiling buhi si Adan. Mao kini ang hinungdan nga giingon ni Pablo:

Sa kanunay ginadala diha sa lawas **ang kamatayon sa Ginoong Jesus**, aron ang kinabuhi usab ni Jesus madayag sa among lawas. 2 Corinto 4:10

Kon sila mobiya, sa pagbag-o kanila pag-usab ngadto sa paghinulsol; kay **ilang gilansang pag-usab ngadto sa ilang kaugalingon ang Anak sa Dios, ug gipakaulawan siya sa dayag.** Hebreohanon 6:6

Si Adan ug Eva gibuhath sa dagway sa Dios. Gidumtan ni Satanas kini nga larawan ug gusto niyang gub-on kini. Ang matag buhat sa kapintasan sa mga tawo ngadto sa mga tawo usa ka pagpadayag sa espiritu ni Satanas nga nakiggubat sa Espiritu ni Kristo. Kini nga hunahuna sa sinugdanan lisud sabton apan tin-aw nga gipadayag sa Kasulatan. Sa dihang masabtan na kini, bug-os nga magbag-o ang paagi sa atong pagsabot sa kapintasan nga gihubit sa Biblia ug kon unsay nagakahitabo. Ang ideya sa mga tawo nga mopatay sa ilang kaugalingon nga matang hingpit nga buang hangtod nga imong masabtan nga si Satanas nagtinguha sa pagduslak kang Kristo pinaagi sa iyang abilidad sa pagpalihok sa mga tawo sa kapintasan batok sa usag usa.

Maingon nga gibuhath ninyo kini sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhath usab ninyo kini kanako.
Mateo 25:40

Kini nga punto hinungdanon nga masabtan. Ang tanan nga kapintasan giinspirar sa usa ka espiritu nga gipukaw sa kasina ug pagdumot sa Anak sa Dios. Busa ang tanang kapintasan lakip na ang pagpanlupig sa kaugalingon ug paghikog usa ka pag-ambit niini nga pagdumot kang Kristo bisan kung ang orihinal nga hinungdan wala mahibal-an sa indibidwal. Ang mga pagpahayag sa pagdumot sa atong isigkatawo ug mga buhat sa pagpanlupig ngadto sa atong mga kaaway ug sa atong kaugalingon gisugnod sa pagdumot ni Satanas kang Kristo. Kini ang sinugdanan sa tanang kapintasan ug pagdumot.

Ang tanang kapintasan nga gihulagway sa Genesis 6 maoy pagpakita sa pagdumot ni Satanas kang Kristo nga gipaagi sa mga lalaki ug babaye. Ingon nga si Kristo mao ang bugtong tinubdan sa kinabuhi ang katapusan nga sangputanan sa tanan nga ingon nga pagdumot mahimo lamang nga paglaglag sa kaugalingon.

Kini nga espiritu sa kapintasan sa tawo gipadayag sa unang kamatayon sa tanaman nga usa ka karnero. Ang pagpatay niini nga

mananap nagpakita sa mapintas nga kinaiya ni Adan. Pinaagi niini nga halad ang Dios nagpabanaag kang Adan sa binhi nga karon nagpuyo sa sulod niya. Kini nga binhi sa kapintasan sa wala madugay mibuto kang Cain sa dihang iyang gipatay si Abel.

Ang bugtong paagi aron ang tawo magpadayon sa pagkinabuhi mao ang pagpadayon ni Kristo sa paghatag sa gahum sa Iyang kinabuhi ngadto sa kaliwatan sa tawo. Mao nga si Kristo mao ang Kordero nga gipatay sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan. Pinadayag 13:8. Si Kristo nasamdan tungod sa atong mga kalapasan sukad pa sa sinugdanan; Siya gidugmok sa atong mga kasal-anan sukad pa sa pagsugod sa sala. Aron mabuhi ang tawo, si Kristo kinahanglang magpadayon sa pagdala sa matag tawo bisan pa niining inspirado sa satanas nga pagdumot.

Sa tanan nilang mga kasakitan siya gisakit, ug ang manolonda sa iyang presencia nagluwas kanila: diha sa iyang gugma ug sa iyang kalooy gitubos niya sila; ug iyang **gidala sila sa tanang mga adlaw sa karaan**. Isaias 63:9

Kini nga mga hunahuna hingpit nga nagbag-o sa paagi sa atong pagsabut sa krus ni Kristo, ang pagpakita sa kapintasan ug busa ang kinaiya sa Dios. Matag higayon nga ang usa ka tawo gibunalan, gilugos, o gipatay kini usa ka ebidensya nga si Satanas nagtinguha sa pagdunggab ug pagsamad kang Kristo. Ang matag buhat sa pagpatuyang sa kaugalingon nga motultol sa sakit ug kamatayon sa kaugalingon o sa uban usa usab ka pagpakita sa panatikong obsesyong ni Satanas sa pagkuha sa kasakit kutob sa mahimo gikan kang Kristo. Kini usa ka pagdumot nga dili masabtan nga mapintas.

Ang tinuod nga gilapdon sa krus nagasugod gikan sa pagsulod sa sala sa uniberso hangtod sa karon nga adlaw. Ang matag binuhat nga nagabuhat batok sa katuyuan sa Dios nagapakig-away batok sa kinabuhi nga anaa sa iyang kaugalingon, kay kana nga kinabuhi nagagikan kang Kristo. Kini ang sekreto sa makadaut sa kaugalingon nga kinaiya sa tawo. Kini mao ang gubat ni Satanas batok kang Kristo. Karon atong tagdon pag-ayo ang salamin sa mosunod nga teksto.

Kay ang kapungot sa Dios ginapadayag gikan sa langit batok sa tanang pagkadili-diosnon ug pagkadili-matarung sa mga tawo, nga nagapugong sa kamatuoran pinaagi sa pagkadili-matarung, (19) tungod kay ang mahibaloan mahitungod sa Dios dayag diha kanila, kay kini gipakita sa Dios kanila. Roma 1:18-19 (NKJV)

Ang pulong nga *kapungot* sa Griego nagpasabot lamang og *tinguha* ug nagagikan sa ugat nga pulong nga nagpasabot og pagpaningkamot nga maabot. Kini mahimong hubaron nga pagkahingawa ingon man usab nga kapungot ug kasuko. Ang pulong nga *batok* mahimong magpasabot og *ibabaw* o *dih*a ug bisan pa *padulong*. Atong hubaron kini nga bersikulo uban niini nga mga hunahuna sa hunahuna nga adunay usa pa ka punto nga konsiderahon. Si Jesus miingon nga Ako mao ang kamatuoran. Juan 14:6. Busa ang pagpugong sa kamatuoran mao ang pagpugong kang Kristo.

Kay ang *pagtinguha* sa Dios gipakita gikan sa langit *ibabaw o padulong* sa tanang pagkadili matarung sa mga tawo nga nagapugong kang **Kristo** sa pagkadili matarung. Tungod kay ang butang nga mahimo nga mahibal-an bahin sa Dios gipakita nila, kay ang Dios nagapakita niini kanila. Roma 1:18-19 *giangay*

Kada adlaw ang Dios nagpadala sa Espiritu sa Iyang Anak aron kini magpabilin sa atong mga kasingkasing. Ang uban naglumos sa tingog, ang uban sa ilang mga paningkamot sa pagsukol sa pagpangita niadtong kinsa kana nga Espiritu nagpuyo ug naglutos kanila. Sa matag tawo nga buhi niining planetaha si Kristo gitamay ug gisalikway sa mga tawo. Karon Siya usa ka tawo sa kasub-anan ug sinati sa kaguol. Kada adlaw gilimod ni Kristo ang Iyang kaugalingon, nagpas-an sa Iyang krus, ug naghatag kanato sa Iyang kinabuhi. Dinhi niini makita ang tinguha sa Dios alang kanato. Siya mitabang kanato matag adlaw uban sa usa ka mainiton nga tinguha apan ang kadaghanan sa kalibutan nagpugong sa tingog sa tanlag ug naglumos sa kombiksyon.

Ang pagkadautan sa mga tawo nagpadayag sa ilang kaugalingon nga espiritu sa kasuko ngadto sa Dios. Ang kasuko sa mga tawo nga pagtukod batok sa Iyang gugma gibalik ngadto sa Dios ingon nga Siya ang maghimo og agresyon. Ang mga kinaiya sa tawo gibutang

diha Kaniya ug sa ingon si Kristo makita nga gihampak sa Dios ug gisakit, apan si Kristo nasamdan sa atong mga kalapasan ug dili ang gituohan nga kasuko sa Dios. Ug unsa ang gisulti sa Dios sa Iyang katawhan, kadtong nag-angkon nga nagsunod Kaniya?

Apan mahitungod sa Israel siya nagaingon: Sa tibook nga adlaw gituy-od ko ang akong mga kamot ngadto sa usa ka masupilon ug masinupakon nga katawohan. Roma 10:21

Diha sa kahayag sa krus nga kita makasugod sa pagsabot sa mga kalisang dili lamang sa baha kondili sa kalayo usab sa Sodoma ug Gomorra, sa kalaglagan sa Jerusalem, ug sa katapusan sa kalibutan. Ang pagdumot ni Satanas kang Kristo gipadayag sa Iyang tinguha nga sa katapusan patyon ang tanan tungod kay sa matag tawo gihatag ni Kristo ang Iyang kinabuhi. Siya andam nga motugyan sa Iyang kinabuhi sa matag tawo aron sila makadawat sa Iyang gahum sa pagkinabuhi. Si Kristo dili makapuyo diin ang sala gimahal apan ang pagdugmok sa Iyang Espiritu naghatag ug gahum alang sa kalag nga mabuhi sama sa tubig nga midagayday gikan sa Iyang kiliran sa dihang Siya namatay sa pisikal nga krus.

Pagbuotan, pagmabinantayon; tungod kay ang inyong kaaway nga yawa, ingon sa usa ka nagangulob nga leon, nagasuroysuroy, sa pagpangita sa iyang matukob: 1 Pedro 5:8

Sa Kapitulo 13 naghigot kita mahitungod sa epekto sa espiritu sa tawo dinhi sa yuta. Kung gipugngan sa mga tawo si Kristo ug gipahayag ang pagdumot ni Satanas kang Kristo pinaagi sa paglihok nga mapintas sa usag usa ang yuta nagsugod sa pagpakita niini balik sa tawo pinaagi sa mga balaod sa kinaiyahan. Samtang ang mga tawo naglumos sa tingog ni Kristo sa ilang mga kalag, ang kinaiyahan motubag sa paglumos sa mga kalag sa mga tawo. Samtang gisusi sa Ginoo ang pagkadautan sa kalibutan Iyang gipakita nga adunay kinutuban.

Ug si Jehova miingon: **Ang akong Espiritu dili makiglalis kanunay sa tawo**, kay siya unod man: apan ang iyang mga adlaw mahimong usa ka gatus ug kaluhaan ka tuig. Genesis 6:3

Ang limitasyon mao ang gidugayon sa panahon nga ang Espiritu sa Dios maningkamot uban sa tawo sa pagluwas kaniya. Ang Espiritu ni

Kristo nangamuyo adlaw ug gabii sa Iyang masupilon nga mga anak. Siya mihangyo kanila ug mitabang kanila sa matag adlaw. Apan atong mahinumduman kung unsa ang reaksyon sa mga tawo niining pagpaningkamot sa Espiritu.

Kay ang kapungot [tinguha] sa Dios gipakita gikan sa langit batok [ibabaw o padulong] sa tanang pagkadili matarung sa mga tawo, nga nagapugong [nagapugos o nagapugong] sa kamatuoran [Kristo] sa pagkadili matarung; Roma 1:18

Ang mga tawo sa wala pa ang baha nagapanago sa tingog sa konsensya. Adlaw-adlaw ilang gisalikway kanang malumo, madanihong tingog, ug nagpadayon sila sa ilang daotang dalan. Kini nga pagpugong sa Espiritu ni Kristo sama sa pagpugong Kaniya sa usa ka paningkamot sa paglumos Kaniya. Samtang ang Iyang Espiritu gisamok sa adlaw-adlaw, si Kristo kanunay mobati nga nabug-atan.

Apan sila nagapanuko, ug nagapasakit sa Iyang balaang Espiritu: busa Siya nagabalik [gitugyan, gihatag] aron mahimong ilang kaaway, ug nakig-away [nagsukol] batok kanila. Isaia 63:10

Samtang ang mga tawo nagkaduol sa kalaglagan ang pangamuyo ni Kristo nahimong mas dinalian ug ang Iyang tingog alang kanila nahimong tingog sa kaaway. Ang Iyang saksi batok kanila gitagad uban ang pagtamay ug pagdumot.

Ang akong kalag usab naguol pag-ayo: Apan ikaw, Oh Jehova, hangtud kanus-a? (4) Bumalik ka, Oh Jehova, luwasa ang akong kalag; Oh luwasa ako tungod sa imong mga kalooy. (5) Kay diha sa kamatayon walay handumanan kanimo: sa lubnganan kinsay magapasalamat kanimo? (6) Gikapuyan ako sa akong pag-agulo; Sa tibook nga gabii ginalangoy ko ang akong higdaanan; Gibisbisan ko sa akong mga luha ang akong higdaanan. (7) Ang akong mata naluya tungod sa kaguol; kini natigulang tungod sa tanan ko nga mga kaaway. (8) Palayo kanako, kamong tanan nga mamumuhat sa kadautan; kay nadungog ni Jehova ang tingog sa akong paghilak. Salmo 6:3-8

Ang mga pag-antos ni Kristo dili matago. Kung ang mga tawo magdumili sa pagdawat sa krus ni Kristo nan ang walay kinabuhi nga mga bato mosinggit sa pagsaksi sa mga pag-antos sa ilang

Magbubuhay. Ingon nga si Kristo mao ang Magbubuhay niining kalibutana ang pisikal nga kalibutan motubag sa Iyang pag-antus.

Kay nasayod kita nga ang tibuok kabuhatan nag-agulo ug nag-antos sa kasakit hangtod karon. Roma 8:22

Daghan sa mga Salmo nagpadayag sa kasinatian ni Kristo tungod sa yano nga rason nga ang Espiritu ni Kristo anaa sa mga kasingkasing niadtong nagsulat sa tanang Kasulatan, lakip na ang mga Salmo.

Nga mao ang kaluwasan **nga gisusi pag-ayo sa mga manalagna**, nga nanagtagna mahitungod sa gracia nga moabut kaninyo; (11) Nga nagasusi sa kun unsang paagiha sa panahon ang gipasabut sa **Espiritu ni Kristo nga diha kanila, sa diha nga kini nagpamatuod** nga daan sa mga pag-antus ni Kristo, ug sa himaya nga mosunod. 1 Pedro 1:10-11

Sa Salmo 18 atong gipadayag ang mga pag-antos ni Kristo sa krus sa konteksto sa baha.

Ang mga kagul-anan sa kamatayon milibut kanako, Ug ang mga baha sa dili-diosnon nga mga tawo nakapahadlok kanako. (5) Ang mga kasubo sa Sheol naglibut kanako: Ang mga lit-ag sa kamatayon misantop kanako. Salmo 18:4-5

Ang ubang mga paghulagway sa Mga Salmo 18 nagsulti sa pinulongan sa baha samtang ang uban naghigot sa paglamoy sa kalayo nga nagsugyot sa mga panghitabo sa Sodoma ug Gomorra ug sa kataposang kataposan sa mga daotan. Samtang si Kristo nanlimbasug uban sa mga tawo sa pagtalikod sa pagkadautan Siya nalumsan sa baha sa ilang dili diosnon nga kinaiya:

Ug si Jehova nasubo nga iyang gibuhay ang tawo sa ibabaw sa yuta, ug siya nasubo sa iyang kasingkasing. Genesis 6:6

Ang mga tawo sa wala pa ang baha nagahatag kang Kristo og hayag nga kaulaw. Ang Iyang kalag gilibog ug nasakitan tungod sa ilang pagkamaot ug sa katapusan, naghilak Siya sa ibabaw niining krus sa wala pa ang baha – Nagakinahanglan ako og tubig! Ang Espiritu sa Dios mihunong sa paghangyo sa tawo. Kay giabug balik sa gatusan ka tuig, ang Amahan sa katapusan midawat sa ilang desisyon.

Nabantayan mo ba ang daan nga dalan nga ginalaktan sa mga tawong dautan? (16) Nga gipamutol sa wala pa ang panahon, **kansang patukoranan giawas sa baha:** (17) **Nga nagaingon sa Dios: Bumulag ka kanamo:** Ug unsa ang mahimo sa Makagagahum alang kanila? (18) **Bisan pa niana iyang gipuno ang ilang mga balay sa maayong mga butang:** Apan ang tambag sa mga dautan halayo kanako. Job 22:15-18

Ang Amahan gipapahawa sa mga tawo. Apan si Kristo kinahanglang magpabilin uban sa mga tawo ug mag-antos uban kanila sa mga desisyon nga ilang himoon kon dili pa sila mamatay dayon ug ang Dios mabasol niini. Busa samtang ang dagkong kulog ug kilat nagsugod sa pag-abot sa mga tawo sa wala pa ang baha, si Kristo anaa didto uban kanila. Siya nag-antos uban kanila ug gidala silang tanan hangtod sa katapusan. Siya mao si Emmanuel – ang Dios uban kanato. Ang baha usa ka pagpadayag sa krus apan giisip nato Siya nga gihampak sa Dios ug gisakit.

Ang walay kinabuhi nga kinaiyahan dili mapugngan sa pagsangyaw sa ebanghelyo pinaagi sa mga panghitabo sa lunop. Matikdi ang mga koneksyon tali sa istorya sa baha ug sa krus niini nga mga tudling:

1. Pagtawag/Paghilak.

Ang mga kagul-anan sa kamatayon milibut kanako, Ug **ang mga baha sa dili-diosnon nga mga tawo nakapahadlok kanako.** (5) Ang mga kasubo sa Sheol naglibut kanako: Ang mga lit-ag sa kamatayon misantop kanako. (6) **Sa akong kalisdanan misangpit ako kang Jehova,** Ug mitu-aw ako sa akong Dios: Gipatalinghugan niya ang akong tingog gikan sa iyang templo, Ug ang akong pagtu-aw miabut sa atubangan niya, bisan sa iyang mga igdulungog. Salmo 18:4-6

Ug sa haduol na ang ikasiyam nga takna, **si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, nga nagaingon: Eli, Eli, lama sabactani?** sa ato pa, Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaaan mo ako? Mateo 27:46

2. Ang Yuta Nauyog.

Ug sa haduol na ang ikasiyam nga takna, **si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, nga nagaingon: Eli, Eli, lama sabactani?** sa ato pa, Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo ako? Mateo 27:46

Ug, ania karon, ang tabil sa templo napikas sa duha gikan sa ibabaw ngadto sa ubos; **ug ang yuta miuyog**, ug ang mga bato nangabuak; Mat 27:51

3. Kangitngit.

Iyang gibawog usab ang mga langit, ug mikanaug: **Ug ang kangitngit diha sa ilalum sa iyang mga tiil.** [Imong dugmokon ang iyang tikod] Salmo 18:9

Iyang gihimo ang kangitngit nga iyang tagoanan; ang iyang balongbalong nga nagalibut kaniya maoy mangitngit nga katubigan ug mabaga nga mga panganod sa kalangitan. Salmo 18:11

Karon sukad sa ikaunom nga takna **dihay kangitngit sa ibabaw sa tibook nga yuta** hangtud sa ikasiyam nga takna. Mateo 27:45

4. Mga Agianan sa Tubig ug Mga Pundasyon Gipadayag.

Unya ang mga kasapaan sa mga tubig nakita, Ug ang mga patukoranan sa kalibutan nabuksan sa imong pagbadlong, Oh Jehova, Sa gininhawa sa imong mga ilong. Salmo 18:15

Sa ikaunom ka gatus ka tuig sa kinabuhi ni Noe, sa ikaduhang bulan, sa ikanapulo ug pito ka adlaw sa bulan, sa maong adlaw **nangabuswak ang tanang mga tuburan sa dagkung kahiladman**, ug ang mga tamboanan sa langit nangaabli. Genesis 7:11

5. Ang Nawong Gitago ug Gibati nga Gibiyaan.

Sa hamubo nga panahon gibiyaan ko ikaw; apan uban sa dagkung mga kalooy tigumon ko ikaw. (8) **Sa usa ka diyutay nga kaligutgut gitagoan ko ang akong nawong gikan kanimo** sa makadiyut; apan uban sa walay katapusan nga kalolot Ako malooy kanimo, nagaingon si Jehova nga imong Manunubos. (9) **Kay kini ingon sa mga tubig ni Noe ngari kanako:** kay ingon nga Ako nanumpa nga ang mga tubig ni

Noe dili na molabaw sa yuta; busa ako nanumpa nga ako dili masuko kanimo, ni magabadlong kanimo. Isaias 54:7-9

Karon sukad sa ikaunom nga takna dihay kangitngit sa ibabaw sa tibook nga yuta hangtud sa ikasiyam nga takna. (46) Ug sa haduol na ang ikasiyam ka takna, si Jesus misinggit sa usa ka makusog nga tingog, nga nagaingon: Eli, Eli, lama sabactani? sa ato pa, **Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo ako?** Mateo 27:45-46

6. Kaluwasan.

Nagpadala siya gikan sa itaas, gikuha niya ako, **gihaw-as niya ako gikan sa daghang mga tubig.** Salmo 18:16

Ug nahinumdum ang Dios kang Noe, ug sa tanan nga butang nga buhi, ug sa tanan nga kahayupan nga didto uban kaniya sa arca: ug gipaagi sa Dios ang usa ka hangin sa ibabaw sa yuta, ug mihubas ang mga tubig; (2) Ang mga tuburan usab sa kahiladman ug ang mga tamboanan sa langit natakpan, **ug ang ulan gikan sa langit napugngan;** (3) Ug **ang mga tubig namauli gikan sa yuta sa kanunay:** ug sa tapus ang usa ka gatus ug kalim-an ka adlaw minghubas ang mga tubig. Genesis 8:1-3

Ang kinaiyahan nagpamatuod sa nahitabo sa Magbubuhat niini. Ingon nga si Kristo mao ang kahayag nga nagdan-ag sa matag tawo nga moanhi sa kalibutan, ang Iyang pag-antus gipadayag sa kinabuhi sa tanan nga nangamatay sa lunop.

Pinaagi sa pulong ni Jehova nabuhat ang mga langit; ug ang tanang panon kanila pinaagi sa gininhawa sa iyang baba. (7) Iyang gitigum ang mga tubig sa dagat ingon sa usa ka pundok: Gibutang niya ang kahiladman sulod sa mga tipiganan. Sal. 33:6-7

Pinaagi sa gahum ni Kristo nabuhat ang mga langit. Ang iyang tingog nagasulti ngadto sa tanang binuhat. Pinaagi sa Pulong ni Kristo nga ang mga tubig natapok ug gitipigan sa mga tipiganan sa yuta. Sa dihang ang mga tawo sa wala pa ang baha hingpit ug hingpus nga misalikway kang Kristo, ang Iyang tingog napahilom, ug ang gahum nga nagkupot sa mga tubig sa ilang mga tipiganan nabuak, samtang ang natural nga mga elemento gitugyan ngadto sa mga prinsipyo sa kagubot.

Dili si Satanas ang hinungdan sa pagpagawas sa mga tubig, kondili sa pagpalihok sa mga tawo sa pagsukol kang Kristo hangtud sa punto nga Iyang gidawat sa masulob-on ang ilang desisyon; ang epekto mao nga ang kabuhatan wala na makadungog sa malumo nga tingog sa Iyang Agalon nga nagtawag kanila kanunay - "Paghidait." Dayon ang tubig nagpakita sa kasamok ni Satanas ug sa daotang mga tawo. Si Satanas mismo gihimo aron sa pag-agwanta sa mga elemento nga nakiggubat samtang ang kadako sa krus ni Kristo gipadayag sa mga tubig sa baha. Ang pagkurog sa kahiladman maoy usa ka pagpadayag sa masulub-on nga kasingkasing ni Kristo. Ang mga tubig nga miagas gikan sa langit maoy pagpamatuod sa Iyang mga luha (Salmo 119:136) nga Iyang giula alang sa nahulog nga mga anak ni Adan. Ang mga tawo sa wala pa ang baha nagdumili sa pag-ila sa mga pag-antos ni Kristo, apan ang kinaiyahan nagpamatuod sa mga pag-antos sa Awtor niini ug nagpakita sa Iyang kasubo ug kamatayon. Gipahinabo ni Satanas kini nga kalaglagan pinaagi sa pagpugos sa mga tawo sa wala pa ang baha sa pagsalikway kang Kristo ug sa Iyang Espiritu. Kung nahuman na ang pagsalikway, nan ang kinaiyahan nagpamatuod sa kana nga pagsalikway samtang sa samang higayon nagpakita sa impresyon sa espiritu sa kagubot.

Atong nahinumduman nga ingon nga walay tawo nga mabuhi gawas kon si Kristo uban kanila, si Kristo naladlad sa kalisang ug kasubo sa matag tawo nga nangamatay sa baha. Sa tanan nilang kasakitan Siya gisakit. Iyang gipas-an ug gipas-an sila sa tanang mga adlaw sa ilang kinabuhi. Sa Iyang pagsaksi sa kamatayon sa matag usa sa Iyang masupilon nga mga anak Siya natusok sa hilabihan nga kasubo. Diha sa matag kalag nga nanghupaw sa kalisang, si Kristo mibati sa ilang kasakit ug nangandoy sa pagluwas kanila apan wala Niya mahimo. Sama sa dihang Siya didto sa krus namatay sa pagkawalay paglaum, Siya usab mibati sa ilang hingpit nga pagkawalay paglaum ug pagkadesperado sa dihang sila namatay.

Aron matabonan kining krus ni Kristo ang mga Kristohanon karon nag-ingon nga gisilotan sa Dios ang mga daotan sa Iyang kapungot. Ang kapintasan sa maong lunop gipasangil ngadto Kaniya ingon nga usa nga nagpatay niining tanan nga mga makasasala. Tinuod gayod nga ang gahom sa Dios gigamit sa pagbungkag sa yuta ug sa

pagpahinabo sa lunop sama sa gahom sa Dios diha sa Romanong mga sundalo nga naglansang kang Jesus sa krus. Gilansang ba sa Dios ang Iyang Anak sa krus? Ang Iyang kapintasan ba maoy nagpatay Kaniya? Dili, usa ka libo ka beses dili! Kadto mao ang gahom sa Dios diha sa mga kamot sa bitin nga mibunal sa tikod ni Kristo.

Hunahunaa ang pagkaguba sa Jerusalem sa 70AD sa dihang ang mga babaye mikaon sa ilang kaugalingong mga anak ug daghan kaayo ang gilansang sa krus ug wala nay luna nga nabilin sa pagpatindog ug mga krus. Ang susamang mga panghitabo gihubit sa basahon sa Mga Pagbangotan.

Sila nga gipamatay pinaagi sa espada labi pang maayo kay kanila nga gipamatay sa gutom: kay kini nagakahanaw, gisamaran tungod sa kawalad-on sa mga bunga sa uma. (10) Ang mga kamot sa makalolooy nga mga babaye nagluto sa ilang kaugalingong mga anak: Sila nahimong ilang kalan-on sa pagkalaglag sa anak nga babaye sa akong katawohan. (11) Natuman ni Jehova ang iyang kaligutgut; iyang gibubo ang iyang mabangis nga kasuko, ug naghaling ug kalayo sa Zion, ug kini milamoy sa mga patukoranan niini. (12) Ang mga hari sa yuta, ug ang tanang mga pumoluyo sa kalibutan, dili unta motoo nga ang kabatok ug ang kaaway makasulod unta sa mga ganghaan sa Jerusalem. (13) Tungod sa mga sala sa iyang mga manalagna, ug sa mga kasal-anan sa iyang mga sacerdote, nga nag-ula sa dugo sa mga matarung diha sa iyang taliwala, Mga Pagbangotan 4:9-13

Sa bersikulo 11 gihisgotan ang kapungot sa Ginoo ug nagpadayon sa pagsulti sa Iyang kasuko, nga sumala sa atong nahibaloan gikan sa kapitulo 11 niini nga libro mahimong magkahulogan ug kaguol. Ang bersikulo 12 nagsulti kanato sa kakurat sa kamatuoran sa kaaway ug kaaway nga misulod sa Jerusalem. Ang bersikulo 13 naghigot sa pagpatay sa “matarong sa iyang taliwala.” Kinsa ang usa nga gipatay?

Kay si Kristo usab nag-antus sa makausa alang sa mga sala, ang matarung alang sa dili matarung, aron siya makadala kanato ngadto sa Dios, 1 Pedro 3:18

Ang siyudad sa Jerusalem mao ang siyudad sa kalinaw ug si Kristo mao ang iyang espirituhanong lider. Diha sa bug-os ug grabe nga

kaguol gitago sa Amahan ang Iyang nawong pinaagi sa mga sala sa mga propeta ug mga pari. Kini nagtugot kang Satanas nga kaaway sa pagsulod sa siyudad ug si Kristo nga Matarong gipatay sa iyang taliwala. Sa samang paagi ang dugo ni Kristo giula sa dihang ang katawhan sa Dios gikuha ug gilaglag sa mga adlaw ni Jeremias ug Daniel. Ang sama nga mahitabo sa matag kalaglagan sa katawhan sa Dios; Si Kristo nag-antos uban nila ug nagpas-an sa krus.

Makita ba nimo ang baha pinaagi sa lente sa krus? Nakita ba nimo si Kristo nga nag-antos sa Sodoma? Nakita ba nimo si Kristo nga nag-antos tungod sa kamatayon sa panganay sa Ehipto ug sa pagkalaglag sa Jerusalem? Makita ba nimo ang Kalbaryo sa mapintas nga paglaglag sa matag tawo? Diha lamang sa krus ni Kristo makita nimo ang mga paghukom sa Biblia isip pagpadayag sa talagsaong gugma sa Dios. Kung masabtan nato ang tinubdan sa kapintasan nga gipakita pinaagi sa mga tawo ug sa kinaiyahan isip pagpadayag sa pagdumot ni Satanas kang Kristo, makasugod kita sa pag-apresyar sa misteryosong simbolo sa bitin diha sa tukon. Sa diha nga ang bitin mailhan diha sa konteksto sa krus, nan ang ikot sa bitin mahitungod sa kinaiya sa Dios mahimo gayud nga mamaayo.

20. Bitin nga Nadayag pinaagi sa Krus

Si Satanas mao ang tagsulat sa pag-antos, sakit, ug kamatayon. Atong gitukod ang kamatuoran nga si Kristo naghatag ug kinabuhi sa matag tawo ug duol sa matag tawo nga nagpuyo niini nga yuta. Ang matag buhat sa kapintasan nga gipakita sa mga tawo ngadto sa ilang kaugalingon o sa uban hinungdan sa makalilisang nga pag-antos ni Kristo. Si Satanas batid nga nagtago sa iyang kapintasan ngadto kang Kristo diha sa paglaglag sa mga tawo pinaagi sa pagkombinsir sa katawhan nga ang Dios mao ang agresor ug ang tanang epiko nga mga paghubit sa paghukom diha sa Biblia igahatag ngadto Kaniya.

Sa interbyu sa gabii kang Nicodemo, gipatin-aw ni Jesus kaniya ang usa sa labing lawom nga kamatuoran nga nasulti sukad. Kini usa ka pagpadayag sa krus nga makapahingangha apan kini usa ka kamatuoran nga halos natago sa kadaghanan.

Ug ingon nga giisa ni Moises ang bitin didto sa kamingawan, mao man usab kinahanglan nga igaisa ang Anak sa tawo: Juan 3:14

Ang istorya nga gipasabut ni Jesus makita sa Numeros 21. Ang mga anak sa Israel nagbagulbol ug nagreklamo batok sa Dios ug ni Moises. Ang espiritu sa pagreklamo maoy hinungdan sa pagkaguba sa koral sa panalipod.

Kadtong nagkalot ug gahong mahulog niini; ug bisan kinsa nga makaguba sa koral, ang bitin mopaak kaniya. Ecclesiastes 10:8

Kini nga paglapas sa bakod nagtugot nga ang mga bahad sa disyerto nga gitipigan sila sa Dios mahimong makita. Sa wala madugay ang malala nga mga bitin misugod sa pagpaak sa mga tawo, ug uban sa makamatay nga epekto sa nagdilaab nga lala, sila mituaw kang Moises sa pagtabang kanila.

Ug ang katawohan misulti batok sa Dios, ug batok kang Moises: Ngano man nga gipatungas ninyo kami gikan sa Egipto aron mangamatay kami sa kamingawan? kay walay tinapay, ni may tubig; ug ang among kalag giludod niining gaan nga tinapay. (6) Ug si Jehova nagpadala ug mga bitin nga mapintas sa taliwala sa katawohan, ug gipaak nila ang katawohan; ug daghang katawahan sa Israel ang nangamatay. (7) Busa ang katawohan ming-adto kang Moises, ug nanag-ingon: Kami nakasala, kay kami nagsulti batok kang Jehova, ug batok kanimo; pag-ampo kang Jehova, nga kuhaon niya kanamo ang mga bitin. Ug si Moises nag-ampo alang sa katawohan. (8) Ug si Jehova miingon kang Moises: Magbuhat ka ug usa ka bitin nga mapintas, ug ibutang kana sa ibabaw sa usa ka tukon: ug mahitabo nga bisan kinsa nga mapaakan, sa diha nga motan-aw siya niini, mabuhi. (9) Ug si Moises nagbuhat ug usa ka bitin nga tumbaga, ug kini gibutang niya sa ibabaw sa usa ka tukon, ug mahitabo nga kong ang usa ka bitin makapaak kang bisan kinsa, sa diha nga siya motan-aw sa bitin nga tumbaga, mabuhi siya. Numeros 21:5-9

Kung gibasa nimo kini nga istorya palihug hinumdumi ang samin kung kini giingon:

Ug si Jehova nagpadala ug mga bitin nga mapintas sa taliwala sa katawohan, ug gipaak nila ang katawohan; ug daghang katawahan sa Israel ang nangamatay. Numeros 21:6

Ang pulong nga Hebreo nga *gipadala* mahimo usab magpasabot og *pagbuhi*, *paghatag*, o *pagbiya*. Sa dihang giakusahan sa mga tawo ang Dios, gisalikway Siya sa pagpanalipod kanila gikan sa mga bitin. Iya silang gipanalipdan sa tanang panahon apan tungod kay ang mga tawo misupak sa Dios Siya gipugngan sa pagpadayon sa pagpanalipod kanila. Ang Biblia nagsulti kanato kung giunsa pag-abot sa mga bitin.

Dili usab nato pagtintalon si Kristo, ingon sa pagtintal sa uban kanila, ug gilaglag sila sa mga bitin. (10) Dili usab kamo magbagulbol, ingon nga ang uban kanila nagbagulbol, ug gilaglag sila sa maglalaglag. 1 Corinto 10:9-10

Ang pulong nga Hebreo nga *magalaglag* nagpasabot *magadaot* o mapintas nga bitin sa bersikulo 10. Gisumpay ni Pablo ang pulong *bitin* sa bersikulo 9 ngadto sa pulong nga *tiglaglag* sa bersikulo 10. Si Satanas mao ang tiglaglag.

Ang ilang hari mao ang manulonda nga gikan sa kahaladman nga walay kinutoban; ang iya ngalan sa Hebreo amo si Abaddon, ug sa Griego, si Apolyon—ang Maglalaglag. Pinadayag 9:11 (NLT)

Sa diha nga ang mga tawo milapas sa koral sa panalipod pinaagi sa ilang pagrebelde, si Satanas nakahimo sa pagsulod ug diha-diha dayon misugod sa pagpatay sa mga tawo. Ang kamatuoran nga ang mga maghuhubad sa Biblia migamit sa pulong nga *gipadala* sa paghubit sa pagpagawas sa mga halas naghatag ug hingpit nga balaang salamin alang sa mga tawo sa dihang ilang gibasa ang istorya. Ang ideya sa pagpadala sa Dios ug mga bitin aron sa pagpatay sa mga tawo usa ka pagpamalandong sa kung unsa ang gihunahuna sa mga tawo bahin Kaniya. Kadtong nagtan-aw sa kinabuhi ni Jesus isip usa ka hulagway sa Amahan mangita dayon og tubag aron ipasabut kining makapakurat nga sitwasyon. Magpadala ba ang Dios ug makalilisang nga mga bitin aron patyon ang mga tawo tungod sa ilang mga reklamo? Kini lahi kaayo sa kinaiya ni Jesus. Ang akong pagpangita sa Biblia mitultol kanako sa 1 Mga Taga-Corinto 10:9, 10 nga naghigot niini nga istorya ug naghatag ug timailhan nga sila gipatay sa tiglaglag. Ang Pinadayag 9:11 nagsulti kanato nga ang maglalaglag mao ang anghel gikan sa kahaladman nga bung-aw. Unya atong namatikdan nga ang pulong nga *gipadala* mahimong adunay lain-laing mga kahulugan ug mao nga ang teksto gidala ngadto sa panag-uyon kon kita andam sa pag-imbetigar.

Ang labing makalibog nga pangutana sa istorya mao nga ngano nga gihangyo sa Dios si Moises nga maghimo'g usa ka bitin nga kalayo ug ibutang kini sa usa ka tukon ug sultihan ang mga tawo nga tanawon kini aron mamaayo? Kini daw talagsaon kaayo. Ang bitin sa Biblia maoy simbolo ni Satanas.

Ug gisalibay ang dakung dragon, **ang karaan nga bitin, nga ginganlag Yawa ug Satanas**, nga naglimbong sa tibook kalibutan: gitambog siya sa yuta, ug ang iyang mga manolonda gitambog uban kaniya. Pinadayag 12:9

Apan nahadlok ako, nga tingali sa bisan unsa nga paagi, ingon nga ang bitin naglimbong kang Eva pinaagi sa iyang pagkamalimbongon, sa ingon niana ang inyong mga hunahuna madaut gikan sa kaputli nga anaa kang Kristo. 2 Corinto 11:3

Sa unsang paagi posible nga ang pagtan-aw sa usa ka bitin nga giisa sa usa ka tukon makahatag ug kaayohan sa tawo nga napaakan? Unsa ang mensahe nga gitinguha sa Dios nga itudlo kanila? Kini nagpabalik kanato sa gabii sa dihang si Jesus nakigsulti kang Nicodemo. Gikumpara ba ni Kristo ang iyang kaugalingon sa bitin?

Ug ingon nga giisa ni Moises ang bitin didto sa kamingawan, mao man usab kinahanglan nga igaisa ang Anak sa tawo: Juan 3:14

Gikomparar ni Jesus ang pagbayaw sa bitin ngadto kaniya nga gituboy sa krus. Kadaghanan sa mga Kristohanon nakasabut sa proseso sa pagkaayo pinaagi sa pagtan-aw kang Jesus nga namatay sa krus alang kanila.

Sa diha nga ang usa ka makasasala ubos sa tunglo sa sala motan-aw kang Kristo ug makita nga si Kristo mikuha sa tunglo alang kaniya, kini nagmugna sa usa ka lawom nga pagbati sa pagpasalamat nga makapausab sa kasingkasing ug kinaiya. Nagdala kini ug kaayohan gikan sa tunglo sa sala nga gipahinabo sa mga pagtintal ni Satanas, nga sama sa mga pinaakan sa bitin nga nagdalag sakit ug kamatayon.

Ngano nga ang usa ka gipataas nga bitin sa usa ka poste gigamit ingon usa ka simbolo sa pagkaayo? Dili ba mas makataronganon ang paghimog larawan sa nating karnero ug ipataas kini sa poste? Sa unsang paagi mailhan si Kristo nga adunay simbolo ni Satanas?

Kay siya nga wala makaila sa sala gihimo niya nga sala alang kanato; aron kita mahimo nga pagkamatarung sa Dios diha kaniya. 2 Corinto 5:21

Ang paglansang sa krus ni Jesus nagpadayag sa hingpit nga kinaiya ni Satan. Ang krus ni Kristo nagpadayag sa makadaut sa kaugalingon nga kataposang resulta sa mahitabo sa dili mahinulsulon nga mga makasasala, samtang sa samang higayon nagpadayag sa tinuod nga kinaiya ni Satan isip usa ka mapintas nga mamumuno. Aron makita sa tanan nga si Satan nagpadayag sa iyang daotang espiritu, ang gahom nga iya ni Kristo gitugotan nga gamiton ni Satan pinaagi sa iyang pagkontrolar sa mga tawo nga nagsakit ug nagpatay kang Kristo. Ang pagtugot sa Dios sa Iyang Anak nga itugyan sa ingon nga mapintas nga pagsakit ug kamatayon nagpadayag sa usa ka agape nga gugma nga dili masabtan sa tawo. Ang krus nagdala sa kahayag sa makalilisang nga sangputanan sa sala diha sa makasasala ug sa tinuod nga kinaiya ni Satan.

Sa krus si Hesus misinggit "Dios ko nganong gibiyaan mo ako?" Mao kini ang kahimtang sa makasasala nga mibati sa sad-an nga gibug-aton sa iyang sala. Niining kasakit sa hunahuna, ang makasasala nga nakonbikto pag-ayo sa ilang sala mobati og makalilisang nga pagbati sa paghukom sa ilang kalag. Gibati sa makasasala nga ang Dios naghuyop og kalayo ngadto kanila, apan sa pagkatinuod kini mao ang pagkondenar sa kaugalingon ug pagkasad-an diha sa presensya sa putli nga gugma nga dili hakog nga nagmugna niini nga sitwasyon.

Kini ang pagkakomplikado sa krus. Gipadayag niini ang mapintas nga kinaiya ni Satan ug ang natural nga sangputanan sa usa ka makasasala nga kinabuhi apan gibati ingon nga ang Dios, sa makalilisang nga kasuko, mao ang nagbutang ug pagsakit sa makasasala. Ang mahigugmaong nawong sa Dios natago sa kangitngit sa pagkasad-an ug ang tanan nga gibati mao ang makalilisang nga kalisang sa hilabihang kaulaw sa sala. Atong makita ang duha ka kilid nga kinaiya sa krus sa kinabuhi ni Cain. Ang hubad ni Wycliffe nagpahayag sa duha ka aspeto niini.

Ug si Cain miingon sa Ginoo, Ang akong pagkadautan labaw pa kay sa angay nga pasayloon (kay); (Ug si Cain miingon sa Ginoo: Ang akong silot labaw pa kay sa akong maantus;) (14) Ania karon! karong adlaw ikaw naghingilin kanako gikan sa nawong

sa yuta; ug ako pagatagoan gikan sa imong nawong... Genesis 4:13-14 (Wycliffe Translation).

Gibati ni Cain ang iyang kaugalingon nga pagkondenar sa kaugalingon nga mao ang natural nga sangputanan sa iyang sala. Gibati niya nga dako kaayo ang iyang sala nga dili na mapasaylo. Apan sa samang higayon adunay usa ka pagpahayag sa pagtugyan niini balik ngadto sa Dios sa paghimo Kaniya nga responsable alang niini nga mga sangputanan. Kini ang duha ka kilid sa paghukom ug busa ang duha ka aspeto sa krus.

1. Pagkasad-an ug pagkondenar sa kaugalingon nga walay paglaum sa kapasayloan.
2. Pagbutang ug pagbasol ngadto sa Dios ug paghimo Kaniya nga agresor sa paghukom.

Niini nga konteksto nga kung atong makita ang mga buhat sa kapintasan sa Biblia, kini sa tinuud nagpadayag sa kinaiya ni Satanas apan kini adunay kahulugan nga ang Dios nagbubo sa grabe nga kasuko sa makasasala. Gikan sa panglantaw sa makasasala, ang paghukom kanunay nga gibati nga ang Dios mao ang malupigon nga manunulong.

Ug ang talan-awon sa himaya ni Jehova ingon sa nagaut-ut nga kalayo sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. Exodo 24:17

Ingon sa gipakita sa miaging kapitulo, aron si Satanas makapahayag sa iyang kapintasan, si Kristo kinahanglang magdumili sa Iyang kaugalingon ug magpas-an sa krus sa pag-antos sa pagkakita sa Iyang mga anak nga nag-antos. Kini nga pag-antus nagpadayag sa kinaiya ni Satanas. Ang problema mao nga ang mga tawo mibati nga ang Dios mao ang naglaglag kanila tungod kay ang ilang sad-an nga konsensya nagkonbikto kanila nga sila takos sa kamatayon.

Nga sa hingbaloan nila ang hukom sa Dios, nga ang mga nagabuhat sa maong mga butang, mga takus sa kamatayon, dili lamang mao ang ilang ginabuhat, kondili nagakalipay usab sila niadtong nagabuhat kanila. Roma 1:32

Apan kung atong makita si Kristo nga gibayaw sa husto nga konteksto sa krus, atong makita ang bitin nga gipadayag ug makaamgo nga dili ang Dios ang naglaglag kondili si Satanas. Kini nag-ayo sa kasingkasing sa tawo sa iyang pagsukol sa Amahan nga naghunahuna nga Siya ang nagbuhat sa pagpatay. Ang simbolismo hilabihan ka lawom ug nagkinahanglag panahon aron tinuod nga maapresyar, apan ang kamatuoran nagpabilin nga kung makita nimo ang bitin sa mapintas nga mga paghukom sa Kasulatan mahimo kang mamaayo sa imong pagsukol sa Dios. Mahimo kang tinud-anay nga mapasig-uli ngadto Kaniya ug isalikway ang imong kahadlok.

Walay kahadlok sa gugma; apan ang hingpit nga gugma nagahingilin sa kahadlok: kay ang kahadlok adunay kasakit. Siya nga nahadlok wala mahingpit sa gugma. 1 Juan 4:18

Uban niini nga mga prinsipyo sa hunahuna andam na kita karon sa pagkonsiderar sa paggamit sa bunal nga nahimong bitin sa panahon sa napulo ka hampak.

Ug si Jehova miingon kaniya: Unsa ba kana nga anaa sa imong kamot? Ug siya miingon: Usa ka sungkod. (3) Ug siya miingon: Isalibay kana sa yuta. Ug iyang gisalibay kini sa yuta, ug kini nahimo nga usa ka bitin; ug si Moises mikalagiw gikan sa atubangan niini. (4) Ug si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot, ug kupti kana pinaagi sa ikog. Ug iyang gituy-od ang iyang kamot, ug gikuptan kini, ug kini nahimo nga sungkod sa iyang kamot: (5) Aron sila motoo nga si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob, nagpakita kanimo. Exodo 4:2-5

Usa ka sungkod o baston usa ka simbolo sa gahum. Sa mga pulong sa pagka-hari, kini gitawag nga setro. Si Kristo, ang Anak sa Dios, adunay setro.

Apan mahitungod sa Anak siya nagaingon: Ang imong trono, Oh Dios, alang sa mga katuigan nga walay katapusan: Ang setro sa pagkamatarung mao ang setro sa imong gingharian. Hebreohanon 1:8

Si Kristo gitawag usab nga kini nga Setro.

Ako makakita kaniya, apan dili karon: Ako makakita kaniya, apan dili sa haduol: adunay mogula nga usa ka Bitoon gikan

kang Jacob, ug **usa ka Setro motindog gikan sa Israel**, ug molaglag sa mga nasikohan sa Moab, ug magalaglag sa tanang mga anak sa Sheth. Numeros 24:17

Si Kristo mao ang gahum sa Dios (1 Corinto 1:24) ug anaa sa tuo nga kamot sa Dios (Hebreohanon 1:3). Gitawag siya nga tuong kamot sa Dios o gitawag nato nga “Iyang tuong kamot nga tawo.”

Ang imong toong kamot, Oh Jehova, nahimong mahimayaon sa gahum: Ang imong toong kamot, Oh Jehova, nagdugmok sa kaaway. Exodo 15:6

Ang Dios misulti kang Moises nga siya magrepresentar sa Dios ug si Aaron mao ang iyang tigpamaba. Exodo 4:16. Sa dihang gibuhian ni Moises ang sungkod ug nahulog kini sa yuta, ang gahom nga anaa kang Kristo nahimong sama sa bitin. Si Kristo mao ang gahum sa Dios. Sa dihang ang Dios miingon kang Satanas “Tan-awa, ang tanan nga anaa kaniya anaa sa imong gahum;” (Job 1:12) Gihulog sa Dios ang Iyang sungkod sa yuta. Ang bunal mao si Kristo kansang gahum sa katawhan ug sa paglalang gitugyan ngadto kang Satanas aron sa pag-alagad sa katuyoan ni Satanas, sama sa pagdasig ni Satanas sa Romanong mga sundalo sa pagpugos kang Kristo sa pagpas-an sa krus ngadto sa bungtod sa Kalbaryo.

Ang mga hunahuna sa Romanong mga sundalo gikontrolar ni Satanas, apan ang gininhawa nga ilang gikinabuhi mao ang kinabuhi nga nagdan-ag sa matag tawo nga moanhi sa kalibutan. Ang gahum ni Kristo diha sa mga kalag sa mga tawo gigamit ni Satanas sa paglansang kaniya sa krus. Hunong lang ug palandongang kana sa makadiyot. Ang usa ka hulagway sa usa ka sundalong Romano nga nagdala ug martilyo, nga gipataas ug gipatong sa mga bililhong kamot sa Manluluwas, nagapakita sa yawe sa mga hampak sa Ehipto ug sa tanang gahum sa paglaglag nga gipadayag sa yuta. Ania ang sungkod nga nahulog sa yuta:

Ug milakaw siya ug diyutay sa unahan, ug mihapa sa yuta, ug nag-ampo nga, kong mahimo, ikasaylo kaniya ang takna. Marcos 14:35

Bisan asa ang mga tawo mahulog sa yuta ubos sa usa ka makadaot nga pwera, anaa ang sungkod nga mahulog sa yuta ug mahimong usa ka bitin.

Ug ilang gidala siya ngadto kaniya: ug sa iyang pagkakita kaniya, gilayon gipakurog siya sa espiritu; ug natumba siya sa yuta, ug nagligid-ligid nga nagabula. Marcos 9:20

Busa atong makita nga bisan asa nato makita ang pag-antos sa mga tawo:

Sa tanan nilang mga kasakitan siya gisakit, ug ang manolonda sa iyang presencia nagluwas kanila: diha sa iyang gugma ug sa iyang kalooy gitubos niya sila; ug iyang gidala sila, ug gidala sila sa tanang mga adlaw sa karaan. Isaias 63:9

Ang kamatuoran mao nga kon ang Dios makahimo sa paggamit sa kusog mahimo lamang Niyang tapuson ang kinabuhi niadtong mopili sa pagsunod kang Satanas aron ang gahum sa Dios diha kang Kristo dili magamit ni Satanas sa pagbuhat ug makadaot nga mga butang. Apan aron mahatagan ang matag tawo og kagawasan sa pagpili, kinahanglan nga tugutan ni Kristo ang iyang gahum sa mga tawo nga gamiton ni Satanas kung ang mga tawo mohukom sa pagrebelde sa Dios ug sa iyang mga sugo. Giunsa paggamit ni Satanas kini nga gahum? Ang tanan nga mga tawo nga dili ubos sa kontrol sa Dios anaa sa ilalum sa kontrol ni Satanas. Sa diha nga ubos sa iyang kontrol iyang gipalihok ang mga tawo sa paglaglag sa usag usa. Sa diha nga ang mga hunahuna sa mga tawo ubos sa kontrol ni Satanas ang gahum sa kinabuhi nga gihatag kanila ni Kristo gihimo aron sa pag-alagad sa mga katuyoan ni Satanas. Busa ang gahum sa Dios nahimo nga usa ka bitin sa diha nga kini gikuha gikan sa iyang kamot.

Sa dihang atong basahon ang mahitungod sa dagkong mga gubat sa kasaysayan, diin minilyon ka mga tawo ang nangamatay sa labing bangis nga paagi, ang gahom ni Kristo nga gihatag ngadto sa mga tawo gigamit ni Satanas sa pagbuhat sa iyang buhat sa paglaglag. Niining tanan nga kalaglagan gipakita sa Dios ang iyang gugma sa pagtugyan sa iyang Anak sa pagpadayag sa mapintas nga mga prinsipyo sa bitin. Makasabot ba kita sa kasakit ni Kristo ingon nga

ang gininhawa nga Iyang ginhawa sa mga tawo gigamit sa mga adlaw sa Roma? Ang mga lehiyon sa mga batan-ong lalaki nga puno sa gininhawa sa Anak nagbarug nga andam sa pagpakig-away batok sa usag usa. Duha ka kasundalohan nga puno sa kinabuhi ni Kristo ang giabog ni Satanas aron mag-away batok sa usag usa nga naglaslas gamit ang mga espada, bangkaw, kutsilyo, ug mga pana. Samtang ang matag batan-ong lalaki naghangos sa iyang kataposang gininhawa, si Kristo anaa didto nga mibati og lawom nga kasubo samtang kini nga mga kalag mamatay uban sa dugo sa ilang mga kasingkasing ug mga kamot. Ang gahum ni Kristo nahimo nga usa ka bitin sa diha nga ang mga tawo mopili sa pagkuha sa ilang kaugalingon gikan sa kamot sa Dios. Apan aron mapadayag ang mapintas nga gingharian ni Satanas, si Kristo kinahanglan magdumili sa Iyang kaugalingon ug motugot sa Iyang kaugalingon nga mabunalan sa kasubo sa pagtan-aw sa Iyang gininhawa sa kinabuhi nga gigamit sa pagbuhay sa mga daotan ug bangis nga mga butang. Sa matag buhat sa kabangis si Kristo gidughang tungod kay kinahanglan Niyang ilimud ang Iyang kaugalingon, pas-anon ang krus, ug tugotan ang mga tawo nga adunay kagawasan sa pagpili sa kapalaran nga ilang gitinguha alang sa ilang kaugalingon.

Timbang-timbanga pag-ayo kini nga punto, hinungdanon nga masabtan aron makita ang gahum sa pag-ayo sa bitin sa poste. Ang pagdumili sa kaugalingon ni Kristo sa pagtugot sa Iyang gahum nga gamiton ni Satanas nagbutyag sa tinuod nga kinaiya ni Satanas. Sa diha nga si Kristo mitugot sa Iyang gahum nga gamiton ni Satanas sa pagpatay kaniya ang tinuod nga kapintasan sa bitin napadayag. Ang tinuod nga krus nag-abli sa pultahan alang sa mga tawo aron makita nga ang tanang kapintasan nakakaplag sa tinubdan niini diha kang Satanas. Nag-abli kini sa posibilidad alang sa tawo nga makita nga tinuod gayud nga gihigugma sa Dios ang Iyang mga kaaway. Diha kang Kristo ang Dios nagpasig-uli sa kalibutan ngadto sa Iyang kaugalingon ug nagpakita sa Iyang mahigugmaong dili hakog nga kinaiya. Apan aron ang bitin sa katapusan malaglag ang gahum ni Kristo kinahanglan nga iuli ngadto sa usa ka bunal.

Ug si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot, ug kupti kana sa ikog. Ug iyang gituy-od ang iyang kamot, ug

gikuptan niya kini, ug kini nahimo nga sungkod sa iyang kamot:
Exodo 4:4

Unsa ang girepresentar sa ikog?

Ang tigulang ug halangdon, siya mao ang ulo; ug ang manalagna nga nagatudlo ug bakak, siya mao ang ikog. Isaias 9:15

Ang ikog sa bitin naglangkob sa mga bakak nga iyang gilimbongan ang kalibutan mahitungod sa kinaiya sa Dios. Gikombinse ni Satanang ang kalibutan nga gipatay sa Dios ang Iyang Anak uban sa mabangis nga kapungot.

Sa pagkatinuod, Iyang gidala ang atong mga kasakit, ug Iyang gisapnan ang atong mga kasubo; apan gihunahuna nato Siya nga nasamaran, gipuspusan sa Dios, ug gialaut. Isaias 53:4

Aron ang gahum sa bitin mabungkag ang mga bakak nga gisulti ni Satanang mahitungod sa kinaiya sa Dios kinahanglan ipadayag. Sa dihang gisulti ni Jesus ang mga pulong “Natapus na,” ang pangutana unsa ang Iyang nahuman?

Gihimaya ko ikaw dinhi sa yuta: natapus ko na ang buhat nga imong gihatag kanako nga pagabuhaton. Juan 17:4

Sa diha nga si Jesus miingon nga ako naghimaya kanimo dinhi sa yuta Siya nag-ingon nga ako nagpadayag sa imong tinuod nga kinaiya dinhi sa yuta. Exodo 33:18; Exodo 34:5-7 . Sa dihang si Jesus misinggit, “natapos na,” Iyang gikuha ang bitin pinaagi sa ikog: nagpasabut nga Iyang gipadayag ang mga bakak nga gisulti ni Satanang mahitungod sa kinaiya sa Iyang Amahan isip usa ka tawo nga bangis, ug nagpakita nga si Satanang mao ang tinuod nga orihinal nga mamumuno ug tiglaglag.

Diha sa kahayag niini nga kamatuoran nga ang ebanghelyo adunay gahum nga isangyaw sa tibuok kalibutan sa mubo nga panahon sa kinabuhi sa mga apostoles.

Kong kamo magpadayon diha sa pagtoo nga gipasukad ug malig-on, ug dili mabalhin gikan sa paglaum sa Maayong Balita, nga inyong hingdunggan, **ug nga ginawali sa tanang mga binuhat sa ilalum sa langit**; diin ako si Pablo nahimo nga ministro; Colosas 1:23

Ang hagit nagpabilin nga ang pagtan-aw sa krus ngadto sa natural nga tawo morag gisilotan sa Dios ang Iyang Anak aron sa pagtagbaw sa Iyang kasuko kanato. Kini nakapasayon kang Satanas sa pag-imbento ug dugang mga bakak ilabi na pinaagi sa pagbangon sa tawo sa sala aron pagtabon sa tinuod nga gahom sa krus. Kini nagtugot sa bitin sa pagkanaog gikan sa iyang pagkaladlad pinaagi sa krus ug sa makausa pa motago sa kangitngit ug mopaak sa mga tawo gikan sa mga anino aron sa pagkombinsir kanila nga ang Dios mao ang mapintas nga nagsilot.

Ang mga Ehiptohanon adunay daghang kahigayonan sa pagkat-on bahin sa matuod nga Dios pinaagi kang Jose. Gihatagan sa Dios si Jose ug kaalam aron panalanginan ang mga Ehiptohanon sa pag-andam sa gutom nga miabot sa Ehipto ug sa tanang nasod sa ilang palibot.

Ug ang pito ka tuig nga gutom misugod sa pag-abut, sumala sa giingon ni Jose: ug ang gutom diha sa tanang kayutaan; apan sa tibook nga yuta sa Egipto dihay tinapay. Genesis 41:54

Gipasidan-an si Paraon pinaagi sa damgo bahin sa pito ka tuig nga gutom nga umaabot. Ang probidensya sa Dios nagbutang kang Jose diin siya makatabang sa pag-andam sa mga tawo alang sa mga kalisdanan sa umaabot nga hulaw. Genesis 41:25-36. Ngano nga ang usa ka makalilisang nga hulaw giduaw sa tanan niini nga mga nasud?

Dili kamo magbuhat alang kaninyo ug mga dios-dios, bisan larawan nga linlok, ni magpatindog kamo ug larawan nga bato, ni magbutang kamo ug bisan unsa nga larawan nga bato sa inyong yuta aron sa pagyukbo niini: kay ako mao si Jehova nga inyong Dios. (2) Ang akong mga adlaw nga igpapahulay pagabantayan ninyo, ug ang akong balaang puloy-anan pagatahuron ninyo: Ako mao si Jehova. (3) Kong kamo magalakaw sa akong kabalaoran, ug magabantay sa akong mga sugo, ug magabuhat kanila; (4) Unya hatagan ko kamo sa ulan sa tukma nga panahon, ug ang yuta magahatag sa iyang abut, ug ang mga kahoy sa kapatagan magahatag sa ilang mga bunga. Levitico 26:1-4

Atong nahinumduman gikan sa kapitulo 13 nga ang Dios nagbuhat og mga balaod sa kinaiyahan aron sa pagpanalangin sa tawo.

Ang hinungdan nga relasyon tali sa tawo ug kinaiyahan nagpasabot nga samtang ang pagrebelde sa kaliwatan sa tawo modaghan usab ang pagrebelde sa hangin, kalayo ug baha. Ingon nga ang mga tawo molapas sa mga sugo sa Dios uban sa labaw nga kadasig sa ingon usab ang yuta molapas sa mga balaod sa kinaiyahan ug magpakita balik ngadto sa mga tawo sa ilang kaugalingon nga pagsukol. *Agape*, Kapitulo 13, panid 146

Ang mga Ehiptohanon nagsimba ug daghang mga diosdios uban sa mga nasod sa ilang palibot. Wala nila tumana ang Igpapahulay o nagtahud sa santuaryo sa Ginoo. Sa dihang si Moises miadto kang Paraon ug nangayo alang sa Ginoo, si Paraon mapahitas-on nga nangutana kon kinsa ang Ginoo ug masupilon nga miingon, "Wala ako makaila kaniya." Karon si Faraon wala malimot kang Jose. Ang Ehipto nahimong adunahan pinaagi kang Jose. Busa kadto maoy pagdumili sa pag-ila sa Dios.

Tungod kay, **sa diha nga sila nakaila sa Dios, sila wala maghimaya kaniya ingon nga Dios, ni magpasalamat**; apan nahimong kawang sa ilang mga handurawan, ug ang ilang buangbuang nga kasingkasing gingitngitan. (22) Nga nanag-angkon sa ilang kaugalingon nga mga manggialamon, sila nahimong mga buang, (23) Ug **giilisan nila ang himaya sa dili madunoton nga Dios sa usa ka larawan nga gihimo sama sa tawo nga madunoton, ug sa mga langgam, ug sa mga mananap nga upat ang tiil, ug sa mga nagakamang nga mga butang.** Roma 1:21-23

Wala nila tumana ang mga balaod ug mga hukom tungod kay sukad sa mga adlaw ni Nimrod daghan sa mga nag-uswag nga mga nasud ang misukol sa Dios sa langit ug mipili sa pagrebelde ug pagbuhat sa ilang gusto. Ang yuta sa Ehipto ug Canaan nailhan nga yuta sa Ham.

Ang Israel usab miadto sa Egipto; ug si Jacob mipuyo sa yuta sa Ham. Salmo 105:23

Si Ham naghatag sa iyang mga kaliwat ug usa ka makalilisang nga panulondon pinaagi sa mangil-ad nga krimen nga iyang gibuhat sa iyang amahan nga si Noe.

Ug si Ham, ang amahan ni Canaan, nakakita sa pagkahubo sa iyang amahan, ug gisuginlan niya ang iyang duruha ka mga igsoon sa gawas. (23) Ug si Sem ug si Japhet mikuha ug usa ka saput, ug kini gibutang nila sa ibabaw sa ilang duruha ka abaga, ug milakaw nga nagatalikod, ug gitabon ang pagkahubo sa ilang amahan; ug ang ilang mga nawong gipastras, ug sila wala makakita sa pagkahubo sa ilang amahan. (24) **Ug nahigmata si Noe gikan sa iyang vino, ug nahibalo siya sa gibuhat kaniya sa iyang kamanghuran nga anak.** (25) Ug siya miingon: Pagtunglohon si Canaan; usa ka sulugoon sa mga sulugoon siya ngadto sa iyang mga kaigsoonan. Genesis 9:22-25

Ang kamatuoran nga nahibal-an ni Noe nga ang iyang anak nga lalaki adunay gibuhat kaniya sa dihang siya nahigmata nagpakita nga si Ham wala lang nagtan-aw sa iyang amahan. Sa paggawas sa Israel sa Ehipto iyang gisultihan sila nga dili mosunod sa mga binuhatan sa mga Canaanhon ug mga Ehiptohanon.

Dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat sa yuta sa Egipto diin kamo nagpuyo: ug dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat sa yuta sa Canaan, diin dad-on ko kamo: ni maglakat kamo sa ilang mga tulomanon. Levitico 18:3

Unsa ang mga butang nga gisugo sa Ginoo nga dili buhaton sa Israel nga gibuhat niining mga nasud?

1. Insesto. Levitico 18:6-18
2. Ang pakighilawas sa panahon sa regla sa babaye. Levitico 18:19
3. Panapaw. Levitico 18:20
4. Paghalad sa ilang mga anak ngadto sa mga idolo. Levitico 18:21
5. Homoseksuwalidad. Levitico 18:22
6. Bestialidad. Levitico 18:24

Kining tanan nga mga sala mao ang panulondon sa mga anak nga lalake ni Ham. Kini nga mga paglapas sa balaod sa Dios adunay negatibo nga epekto sa kinaiyahan kay kini supak sa kinaiyahan.

Busa gitugyan usab sila sa Dios ngadto sa kahugawan pinaagi sa mga kailibgon sa ilang kaugalingong mga kasingkasing, aron sa pagpakaulaw sa ilang kaugalingong mga lawas sa taliwala nila; (25) Nga nagbaylo sa kamatuoran sa Dios sa bakak, ug nagsimba

ug nag-alagad sa binuhat labaw pa sa Magbubuhat, nga dalayegon sa walay katapusan. Amen. (26) Tungod niini nga hinungdan gitugyan sila sa Dios ngadto sa malaw-ay nga mga pagbati: kay bisan ang ilang mga babaye nag-ilis sa kinaiyanhon nga paggamit ngadto sa supak sa kinaiya: Roma 1:24-26

Kini nga mga sala, uban sa pagkaon sa mahugaw nga pagkaon, dugo, ug uban pa nga makita sa Levitico, naghugaw sa yuta hinungdan nga kini naluya.

Ang yuta nagabangotan ug nagakawagtang, ang kalibutan nagakaniwang ug nagakawagtang, ang mapahitas-on nga katawohan sa yuta nagakaniwang. (5) Ang yuta usab nahugawan sa ilalum sa mga pumoluyo niini; tungod kay ilang gilapas ang mga balaod, giusab ang tulomanon, gilapas ang walay kataposang tugon. (6) Busa ang tunglo naglamoy sa yuta, ug sila nga nanagpuyo niini nahimong biniyaan: busa ang mga pumoluyo sa yuta nangasunog, ug pipila ka mga tawo ang nanghibilin. Isaiaas 24:4-6

Ang Canaan ug Ehipto naglapas sa mga sugo sa Dios. Ang pito ka tuig nga kagutom maoy usa ka pasidaan niining mga nasud nga ang mga dulumtanan nga ilang ginabuhat moresulta sa mas dagkong mga kombulsyon sa kinaiyahan sa umaabot. Ang Ginoo sa kaluoy mitugot nga si Jose madala ngadto sa Ehipto aron ipahibalo kanila ang tinuod nga Dios aron ang mga Ehiptohanon maghinulsol sa ilang mga dulumtanan ug maluwas sa makadaot nga mga reaksiyon sa kinaiyahan. Mahitungod sa mga sekswal nga dulumtanan kini nga pasidaan gihatag sa balaod.

Ug ang yuta nahugawan: busa gidu-aw ko ang iyang kasal-anan sa ibabaw niya, ug ang yuta nagasuka sa iyang mga pumoluyo. Levitico 18:25

Ang mga dulumtanan sa Egipto ug Canaan nag-andam sa yuta sa pagsuka sa mga pumoluyo niini. Ang pagrebelde sa mga tawo batok sa Dios ibalik sa tawo pinaagi sa kinaiyahan. Giduso ni Satanas kini nga mga nasud ngadto niini nga mga sala aron sa pagpahinabo sa mapintas nga mga reaksiyon sa kinaiyahan ug unya gipasanginlan ang Dios nga naglihok sa Iyang kasuko nga naglaglag kanila sa proseso, samtang sa tinuod gitinguha sa Ginoo nga luwason ang Egypt ug ang uban nga idolatroso nga mga nasud. Siya dili buot nga

bisan kinsa kanila malaglag apan sila nagdumili sa pagpatalinghug sa iyang tambag.

Samtang atong tagdon ang mga hampak kinahanglan natong tagdon ang usa ka importante kaayo nga bersikulo.

Kay Ako mao si Jehova nga imong Dios, ang Balaan sa Israel, ang imong Manluluwas: Akong gihatag ang Egipto alang sa imong lukat... Isaias 43:3

Ang Biblia naghisgot sa mga hampak sa pinulongan sa krus. Ang usa ka lukat gibayad aron ang Israel mahigawas. Adunay daghang mga lut-od sa simbolismo sa mga hampak ug dili nato matubag kining tanan niini nga kahintang. Ang atong tutukan mao ang pagpadayag sa krus pinaagi sa mga hampak nga midangat sa Ehipto.

Ug si Moises ug si Aaron miadto kang Faraon, ug gibuhat nila ang ingon sa gisugo ni Jehova: ug gisalibay ni Aaron ang iyang sungkod sa atubangan ni Faraon, ug sa atubangan sa iyang mga alagad, ug kini nahimong bitin. Exodo 7:10

Ang milagro sa sungkod nga nahimong bitin gisubli atubangan ni Paraon. Kini naghatag ug leksiyon sa Ehipto nga ang gahom sa bitin hapit nang buhian.

Iyang gipadala kanila ang kapintas sa Iyang kasuko, kapungot, kaligotgot, ug kasamok, pinaagi sa pagpadala **[pagpagawas] sa daotang mga manolunda taliwala kanila.** Salmo 78:49

Sa paghulagway sa mga panghitabo sa mga hampak ang basahon sa Mga Salmo naghisgot niini nga pagpagawas sa gahum sa dautan nga mga manolonda.

Ug naghimo sa ilang mga suba nga dugo; ug ang ilang mga baha, nga sila dili makainum. (45) Gipadala niya sa taliwala nila ang nagakalainlain nga mga langaw, nga minglamoy kanila; ug mga baki, nga milaglag kanila. (46) Iyang gihatag usab ang ilang mga abut ngadto sa mga hantatawo, Ug ang ilang mga kahago ngadto sa mga dulon. (47) Iyang gilaglag ang ilang kaparrasan pinaagi sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga sicomoro pinaagi sa katugnaw. (48) Iyang gitugyan usab ang ilang kahayupan ngadto sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga panon ngadto sa mainit nga mga dalogdog. (49) Iyang gibutang sa ibabaw nila ang kabangis sa iyang kasuko, kapungot, ug kasamok, Pinaagi sa pagpadala sa

mga daotang manolonda sa taliwala nila. (50) Nagbuhat siya ug usa ka dalan sa iyang kasuko; [kasubo] wala niya luwasa ang ilang kalag gikan sa kamatayon, kondili **gitugyan niya ang ilang kinabuhi ngadto sa kamatay**; (51) Ug gipamatay niya ang tanang mga panganay sa Egipto; ang pangulo sa ilang kusog diha sa mga tabernakulo ni Ham: Salmo 78:44-51

Kadaghanan sa mga hampak gihisgotan sa ibabaw may kalabotan sa pagpagawas sa daotang mga anghel o mga anghel sa kalaglagan. Gitugyan sila sa Dios ngadto sa kamatay tungod kay nagdumili sila sa pag-ila sa Dios o sa Iyang mga sugo. Ang paghisgot sa pulong nga kamatay nagpaila sa paglapas sa walay kataposang pakigsaad sa Dios.

Ug magapadala Ako ug espada batok kaninyo, nga magapanimalos **sa paglapas sa Akong kasabotan**; ug sa diha nga magatigom kamo sulod sa inyong mga lungsod, magapadala Ako ug peste taliwala kaninyo; ug **kamo itugyan sa kamot sa kaaway**. Levitico 26:25

Dili klaro kon sa unsang paagi nalangkit ang daotang mga manulonda o giunsa nila paggamit ang mga balaod sa kinaiyahan nga nagsuka sa mga molupyo. Apan kining duha ka elemento - ang mga balaod sa kinaiyahan inubanan sa makadaot nga buhat sa daotang mga anghel nga nagdala sa kalaglagan sa Ehipto. Apan pinaagi niini nga proseso sa kalaglagan ang Dios nag-abot usab kanila aron sila maghinulsol sa ilang mga sala ug maluwas. Kinahanglang hinumdoman nga ang tanang gahom nga gipakita naggikan kang Kristo kay Siya ang gahom ug kaalam sa Dios. Apan kinahanglang pas-anon ni Kristo ang Iyang krus sa pag-antos sa pagtugot niining mga buhat sa kalaglagan nga mahitabo.

Ang gahum ni Kristo mipuyo sa tanang kalag sa mga Ehiptohanon. Ang pagpatay sa bisan kinsang tawo naglakip sa pagsakit sa persona ni Kristo. Mahanduraw ba nimo ang usa ka Ehiptohanong inahan nga nagkugos sa iyang patay nga anak, nga nagduko sa iyang walay kinabuhi nga porma nga nagbakho sa iyang kasakit sa espiritu? Dinhi si Kristo gisakit usab sa iyang kasakit, dinhi ang krus gibanhaw ug si Kristo gilansang pag-usab. Sa dihang gitugotan sa Dios si Satanas sa pagkuha sa gahum sa Iyang Anak, Iyang gitugotan si Satanas sa paghikap sa Iyang kaugalingong mata.

Siya naghimo ug usa ka dalan sa iyang *kasuko*; [H639 ilong, nawong] wala niya luwasa ang ilang kalag gikan sa kamatayon, Kondili gitugyan niya ang ilang kinabuhi ngadto sa *kamatay*; [H1698 – paglaglag] Salmo 78:50

Kini nga bersikulo naghulagway sa mga hampak sa Ehipto. Kini nag-ingon nga ang Dios naghimo ug paagi sa Iyang Nawong. Ang Iyang Pinalanggang Anak mao ang kalipay sa Iyang Kinabuhi. Sa pagtugot sa mga Egiptohanon nga mamatay sa mga kamot sa maglalaglag, Iyang Gitugotan ang kasakit ug pag-antus sa Iyang Anak; ug busa ang Amahan mibarug nga nag-inusara niining kangitngit ug mihilak alang sa Iyang Anak sa panahon sa mga hampak sa Ehipto ug sa tanan nga giantos sa Iyang Anak.

Ang mga hampak dili basta-basta kondili gitumong ngadto sa mga dios nga gialagaran sa mga Egiptohanon. Ang mga Egiptohanon, sama sa tanang pagano nga mga magsisimba, kinahanglang mopakalma sa ilang mga dios ug dili makapasuko kanila kay kon dili sila silotan. Ang mga hampak gipakita balik sa mga Egiptohanon diha sa balaang salamin. Ang ilang pagbati sa pagkasad-an gikan sa ilang idolatrosong mga dulumtanan, pagpatay sa mga masuso, kabangis sa pagkaulipon, daotang mga gana, ug seksuwal nga kahiwian mibalik na kanila niining samin. Ang Suba sa Nilo gisimba ilalom sa dios nga si Hapi, usa ka dios sa pagkamabungahon.

Ang sugo nga itambog ang Hebreohanong mga batang lalaki ngadto sa suba 80 ka tuig ang milabay lagmit mibalik aron sa pagsalamin sa ilang mga lihok. Sa samang higayon ang mga balaod sa kinaiyahan nga gidala ni Kristo sa kataposan nahugno ubos sa kabug-at sa ilang mga dulumtanan. Samtang ang Anak sa Dios naghunahuna sa kaugmaon sa Ehipto Siya nabug-atan sa kasubo, ug ang suba naghatag kanato og simbolo sa unsay masinati ni Kristo sa tanaman sa Getsemani sa dihang ang Iyang singot nahimong dugo ug ang Iyang lawas nagsugod sa pagkahulog. Ang kabug-at sa sala nga naghimo sa paglaglag diha kang Kristo ug ang paghugaw sa kaugalingon nga mga buhat sa mga Egiptohanon nga naglaglag sa Nilo ug sa tanan niini.

Importante ang paggamit sa sungkod.

Ug si Moises ug si Aaron nagbuhat sa ingon, ingon sa gisugo ni Jehova; ug **iyang giisa ang sungkod, ug gibunalan ang mga tubig nga diha sa suba**, sa atubangan ni Faraon, ug sa atubangan sa iyang mga alagad; ug ang tanang tubig nga diha sa suba nahimong dugo. Exodo 7:20

Ang pagpangita sa paggamit sa bunal sa paghampak sa ubang dapit sa Kasulatan importante.

Apan uban sa pagkamatarung siya magahukom sa mga kabus, ug magabadlong uban ang katul-id alang sa mga maaghup sa yuta; ug **iyang hampakon ang yuta sa bunal sa iyang baba**, ug uban sa gininhawa sa iyang mga ngabil iyang patyon ang mga dautan. Isaias 11:4

Ang bunal maoy simbolo sa Pulong sa Dios ug sa gininhawa sa Iyang baba. Sa dihang gibatay si Kristo sa krus ang pagkasad-an sa sala atubangan sa nalapas nga balaod maoy hinungdan sa pagdilaab sa Iyang kalag sama sa kalayo. Kini nga prinsipyo sa paghampak mahitabo sa ubang dapit sa Kasulatan.

Karun, pagtipon kamo sa mga panon, O anak nga babaye sa mga panon; siya nagbuhat ug pagsulong batok kanato; sila **magapadapli sa hukom sa Israel** uban sa usa ka baras sa aping. Mika 5:1

Pagmata, Oh espada, batok sa akong magbalantay, ug batok sa tawo nga akong kauban, nagaingon si Jehova sa mga panon: **samari ang magbalantay**, ug ang mga carnero managkatibulaag: ug pabalikon ko ang akong kamot batok sa mga gagmay. Zacarias 13:7

Ania karon, ako motindog sa imong atubangan didto sa ibabaw sa bato sa Horeb; ug **hampakon mo ang bato**, ug gikan niini mogula ang tubig, aron makainum ang katawohan. Ug kini gibuhat ni Moises sa atubangan sa mga anciano sa Israel. Exodo 17:6

Si Kristo mao ang magmamando sa tanang kinaiyahan. Ang pagkadautan sa mga Ehiptohanon nakahugaw sa yuta ug nagpahinabo nga si Kristo gibunalan sa korona sa mga tunok. Ang paghampak sa tubig nagpadayag sa gibuhat sa mga Ehiptohanon kang Kristo. Si Kristo mao ang tuburan sa tubig nga buhi ug sila naghampak Kaniya ug nagpahinabo Kaniya sa dakong pag-antos.

Gipadayag sa Dios sa mga Ehiptohanon ang kadaot nga nahimo sa ilang kahimtang. Kini mao ang buhat sa balaod sa pagpabanaag balik ngadto sa nahulog nga tawo sa iyang makasasala nga kahimtang. Apan ang tibuok kalibotan nag-isip niini nga yano lamang nga gilaglag sa Dios ang suplay sa tubig sa Ehipto. Giisip niini si Kristo nga gihampak sa Dios ug gisakit. Sa dihang gidughang si Kristo dihay migula sa Iyang kilid nga dugo ug tubig ug mao kini ang atong makita sa Nilo.

Ang ikaduhang hampak maoy usa ka salamin gikan sa laing diosa nga si Hequet.

Ang Heqet (Egyptian ḥqt, usab ḥqyt "Heqit") maoy usa ka Ehiptohanong diosa sa pagkamabungahon, nga giila nga Hathor, nga girepresentahan sa porma sa usa ka baki. [1] Alang sa mga Ehiptohanon, ang baki maoy karaang simbolo sa pagkamabungahon, nga may kalabotan sa tinuig nga pagbaha sa Nilo... Gisugyot nga ang iyang ngalan maoy gigikanan sa ngalan ni Hecate, ang diosa sa Gresya sa pagpang-ungo. *Wikipedia*.

Ang pagkamabungahon sa Ehipto gilaglag sa mga Ehiptohanon pinaagi sa ilang kaugalingong mga dulumtanan. Ang yuta nagsuka kanila ug ang mga baki mao ang salamin niini nga pagsuka. Gitugotan sa Dios nga ang ilang pagsimba maaninag balik kanila diha sa salamin. Ang ilang kahadlok sa mga dios karon giduaw kanila. Dili kini sulagma nga mga panghitabo kondili mga balaod sa kinaiyahan nga nagpabanaag balik sa mga hunahuna sa mga tawo. Ingon sa gisulti ni Jesus kanato:

Kay sa unsang paghukom nga inyong gihukman, kamo pagahukman usab; ug sa unsang sukod nga inyong gisukod, kini igasukod usab kaninyo. Mateo 7:2

Sa samang higayon ang simbolo sa baki naghulagway sa prinsipyo sa pagpanglimbong. Atong namatikdan sa ibabaw nga si Hequet konektado sa pagpang-ungo. Si Satanas nagasundog niining mga pagpakita sa kinaiyahan pinaagi sa iyang mga pari. Ang mga baki konektado sa mga dautang espiritu nga nagbuhat ug mga milagro.

Ug nakita ko ang tulo ka mahugawng espiritu sama sa mga baki nga nanggula gikan sa baba sa dragon, ug sa baba sa mananap nga mapintas, ug sa baba sa mini nga manalagna. (14) **Kay sila mao ang mga espiritu sa mga yawa, nga nagabuhat ug mga milagro, nga nangadto sa mga hari** sa yuta ug sa tibook nga kalibutan, aron sa pagtigum kanila ngadto sa gubat niadtong dakung adlaw sa Dios nga Makagagahum sa Tanan. Pinadayag 16:13-14

Ug siya nagabuhat ug dagkung mga katingalahan, sa pagkaagi nga iyang gipkanaug ang kalayo gikan sa langit nganhi sa yuta sa atubangan sa mga tawo, (14) **Ug gilimbongan niya ang mga nanagpuyo sa yuta pinaagi niadtong mga milagro nga may gahum siya sa pagbuhat sa atubangan sa mga mata sa mananap;** Nga nagaingon sa mga nanagpuyo sa yuta, nga maghimo sila ug usa ka larawan alang sa mananap nga mapintas, nga may samad sa usa ka espada, ug nabuhi. Pinadayag 13:13-14

Ang bakakon nga espiritu sa limbong diha sa milagro sa mga bitin, ug ang unang duha ka hampak nga gipeke sa mga pari nakapugong sa espiritu sa paghinulsol diha sa mga Ehiptohanon, nga sa katapusan nagtak-op sa ilang kalaglagan. Sa samang paagi ang usa ka bakakon nga espiritu anaa sa pagsulay ni Kristo aron sa pag-akusar Kaniya sa bakak ug sa ingon nagsiguro sa Iyang silot sa krus.

Ang ikatulong hampak maoy may kalabotan sa abog sa yuta. Adunay duha ka dios nga konektado sa yuta; Si Horus, nga ginoo sa itom nga yuta, ug si Set, nga ginoo sa pula nga yuta sa desyerto. Ang itom nga tabunok nga yuta gigamit alang sa pagpananom. Ang mga kuto nga migula gikan sa yuta usa ka pasidaan nga ang yuta madunot ug nagkadaan sama sa usa ka bisti.

Iyahat ang inyong mga mata ngadto sa langit, ug sud-onga ang yuta sa ubos: kay ang mga langit mangahanaw sama sa aso, **ug ang yuta mangadaan sama sa bisti, ug sila nga nanagpuyo niini mangamatay sa samang paagi** [mga kuto] apan ang akong ang kaluwasan magapadayon sa walay katapusan, ug ang akong pagkamatarung dili mawagtang. Isaias 51:6

Ang Hebreohanong pulong nga *paagi* mao gayod ang mga kuto. Kini usa ka pagpadayag sa yuta nga nagkatigulang. Ang tunglo sa mga dulumtanan sa mga tawo nagpabug-at sa kasingkasing ni Kristo. Ingon sa giingon sa Mga Salmo:

Bulahan ang tawo nga kaniya wala pag-isipa ni Jehova ang kasalanan, Ug sa kang kinsang espiritu walay limbong. (3) **Sa diha nga ako nagpakahilum, ang akong mga bukog nangaluya tungod sa akong pagngulob sa tibook nga adlaw.** (4) Kay sa adlaw ug sa gabii ang imong kamot nagpabug-at sa ibabaw nako: Ang akong kaumog nahimo nga hulaw sa ting-init. Selah. Salmo 32:2-4

Ang Anak sa Dios nagpabilin nga hilom, naghatag sa mga Ehiptohanon sa ilang kagawasan, apan ang kabug-at nga Iyang gipas-an sa pagpangita sa pagpreserbar sa yuta gikan sa kahugawan maoy nakapahimo Kaniya sa pag-agulo.

Kay nasayod kita nga ang tibook kabuhatan nag-agulo ug nag-antos sa kasakit hangtod karon. Roma 8:22

Kini nga pag-agulo ug kasakit nagpakita sa mga pag-antus ni Kristo sa tanaman ubos sa kabug-at sa sala. Alang sa unodnong tawo kini nga hampak mao ang kasuko ni Horus nga mikunsad kanila, apan sa espirituhanong tawo atong makita ang pagkadunot ug pagkaluya sa yuta ubos sa mga kahiwan sa mga Ehiptohanon ug sa sangputanan sa mga pag-antus ni Kristo.

Ang ikaupat nga hampak mao ang lain-laing klase sa mga langaw, mga insekto, ug posible nga mga uwang, sumala sa paghubad sa batan-ong literal nga bersyon. Kini nga hampak nag-ingon nga ang yuta nalaglag pinaagi niini nga hampak.

Ug si Jehova nagbuhat sa ingon; ug dihay miabut nga usa ka dakung duot sa mga langaw ngadto sa balay ni Faraon, ug ngadto sa mga balay sa iyang mga alagad, ug ngadto sa tibook nga yuta sa Egipto: ang yuta nadaut [nagun-ob o nalaglag] tungod sa panon sa mga langaw. Exodo 8:24

Ang Hebreohanong pulong alang sa dunot mao gayod ang pulong nga gigamit alang sa tiglaglag nga gihisgotan sa kataposang hampak nga mipatay sa panganay sa Ehipto. Mao usab kini nga pulong nga gigamit sa paghulagway sa kalibutan sa wala pa ang lunop.

Ug ang Dios mitan-aw sa ibabaw sa yuta, ug, ania karon, kini **dunot**; kay ang tanan nga unod nagdunot sa iyang dalan sa ibabaw sa yuta. Genesis 6:12

Kining ikaupat nga hampak maoy usa ka pagpadayag sa kahugawan nga gipahinabo sa mga Ehiptohanon. Gilimud ni Paraon ang tinuod nga Dios sa langit ug nagbuhat ug dulumtanan nga mga butang, ug busa ang mga liso nga gipugas niya ug sa iyang mga katigulangan nagpakita na karon:

Ang buangbuang miingon sa iyang kasingkasing, Walay Dios. Sila nangadaot, [nangaguba], **sila nagbuhat ug mga talamak nga buhat**, walay usa nga nagabuhat ug maayo. Salmo 14:1

Walay bisan kinsa nga nakasabut, walay bisan kinsa nga nangita sa Dios. (12) Silang tanan nanghisalaag, sila sa tingub nahimong walay kapuslanan; walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo, wala, bisan usa. (13) Ang ilang totonlan maoy usa ka bukas nga lubnganan; sa ilang mga dila sila naggamit ug limbong; ang hilo sa mga bitin anaa sa ilalum sa ilang mga ngabil: Roma 3:11-13

Ang Ginoo nagpugong niining upat ka hangin sa panag-away ug nagtinguha sa pag-ingon, “Hilum,” ngadto sa yuta apan sa katapusan isuka sa yuta ang mga lumulupyong.

Ang ikalima nga hampak kay sa mga baka, mga kabayo, mga kamelyo, ug mga asno. Ang mga Ehiptohanon walay panalipod batok sa tiglaglag. Kung naghinulsol pa lang si Paraon nan ang buhat sa paglaglag sa mga anghel pinaagi sa kinaiyahan mapugngan unta apan dili kini mahimo. Kinahanglang itugyan sa Ginoo ang kahayopan ngadto sa tiglaglag. Ang mga Ehiptohanon midumili sa pagduol sa Ginoo ug maluwas, busa si Satanas mikontrolar sa Ehipto.

Nahibalo kita sa dihang gitugotan si Satanas, iyang gipadad-an si Job ug mga hubag, ug mao kini ang gibuhat ni Satanas sa mga Ehiptohanon sa ikaunom nga hampak. Unsa ka dako ang pag-antus ni Kristo nga nagtan-aw sa Iyang minahal nga mga anak sa kasakit tungod sa mga hubag, ug unsa ka dako nga kasakit ang Iyang giantus sa pagtugot ni Satanas sa pagbuhat niini nga mga butang. Ang kamatuoran nga ang mga hampak mibalhin gikan sa pag-apektar sa mga mananap ngadto sa mga hubag sa lawas sa mga tawo nagpakita nga si Satanas nakabaton ug labaw nga pagkontrolar sa kahimtang, sama sa iyang gibuhat kang Job.

Ug si Jehova miingon kang Satanas: Gipalandong mo ba ang akong alagad nga si Job, nga walay sama kaniya sa yuta, usa ka hingpit ug matarung nga tawo, usa nga mahadlok sa Dios, ug nagapahilayo sa dautan? ug sa gihapon siya nagahupot sa iyang katul-id, bisan ikaw nagpalihok kanako batok kaniya, sa paglaglag kaniya sa walay gipasikaran. (4) Ug si Satanas mitubag kang Jehova, ug miingon: Panit sa panit, oo, ang tanan nga iya sa tawo iyang ihatag tungod sa iyang kinabuhi. (5) Apan bakyawa karon ang imong kamot, ug tandoga ang iyang bukog ug ang iyang unod, ug siya magatunglo kanimo sa atubangan sa imong nawong. (6) Ug si Jehova miingon kang Satanas: Ania karon, anaa siya sa imong kamot; apan luwasa ang iyang kinabuhi. (7) Busa mipahawa si Satanas gikan sa atubangan ni Jehova, ug gihampak si Job sa mga hubag nga masakit gikan sa lalalapa sa iyang tiil hangtud sa iyang alimpulo. Job 2:3-7

Ang mga hubag nga gipakita sa mga Ehiptohanon mahimong makasulti sa mga pag-antos ni Kristo samtang Siya gilansang sa iyang krus. Kini usa ka kasakit sa unod sa tawo.

Ang pag-antus sa mga Egiptohanon mao ang iyang pag-antus ug ang ilang pag-antus nakaapekto kaniya pag-ayo, ug bisan pa niana Siya nagpadayon sa pagtugot ni Satanas sa pagpakita niini nga gahum tungod kay kini nga mga tawo nagdumili sa pagpatalinghug sa hangyo nga mobalik ug maluwas. Sama sa giingon ni Jesus sa mga Pariseo, “Gusto ko gayod nga tigomon kamo sama sa usa ka himungaan nga nagtigom sa iyang mga piso, apan wala kamo mosugot!”

Una nangamatay ang mga isda, unya ang mga baki, dayon ang mga baka, ug karon ang mga hubag sa ilang mga lawas. Gipasidan-an ni Moises ang mga Ehiptohanon sa matag hampak aron makahimo sila og mga lakang sa pagtalikod sa tiglaglag. Mahimo silang motalikod niining mapaak nga bitin ug motan-aw sa bitin diha sa sungkod nga giisa. Diha kang Kristo nga gibayaw pinaagi niining kasakit sa mga hampak, ang bitin gibutyag kon kinsa siya - ang maglalaglag. Si Satanas nagtinguha sa pagtago sa iyang kaugalingon sa gahum sa Dios ug nagpadala sa mga baki ngari kanato aron sultihan kita nga ang Dios ang direktang nagbuhat niining mga butanga.

Ang Anak sa Dios nag-antos pag-ayo sa pagkakita sa Iyang kaugalingong gahom nga gigamit dinhi sa yuta sa maong makadaot ug mapintas nga mga paagi. Ang Iyang kaugalingong mga balaod sa kinaiyahan, nga gidesinyo sa pagpanalangin niadtong nahigugma sa Ginoo ug nagtuman sa Iyang mga sugo, nahimo na karon nga mga hinagiban sa dinaghang kalaglagan. Si Satanas ug ang iyang mga manulonda nalangkit sa usa ka paagi aron madugangan ang lebel sa kalaglagan tungod kay nahibal-an ni Satanas nga mahimo niyang ipahinabo nga ang mga tawo maghunahuna nga ang Dios direkta nga nagbuhat niining tanan nga makadaot nga buhat.

Ug gituy-od ni Moises ang iyang sungkod paingon sa langit: ug si Jehova nagpadala ug dalogdog ug ulan-nga-yelo, ug ang kalayo midagayday sa ibabaw sa yuta; ug si Jehova nagpaulan ug ulan-nga-yelo sa ibabaw sa yuta sa Egipto. Exodo 9:23

Sa dihang giisa ni Moises ang sungkod ngadto sa langit, kini usa ka simbolo sa Anak sa Dios nga gibayaw sa krus. Si Kristo, ang gahum sa Dios, gitugyan ngadto kang Satanas aron gamiton sumala sa iyang kabubut-on. Gitugotan sa Dios nga mabungkag ang Iyang panalipod ug ang daotang mga manulonda nga nalipay sa kamatayon ug kalaglagan mihulog niini nga mga bato nga yelo sa yuta. Hinumdomi ang giingon sa Salmo:

Iyang gilaglag ang ilang kaparrasan pinaagi sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga kahoy nga sicomoro pinaagi sa katugnaw. (48) Iyang gitugyan usab ang ilang kahayupan ngadto sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga panon ngadto sa mainit nga mga dalogdog. (49) Iyang gihulog sa ibabaw nila ang kabangis sa iyang kasuko, ang kaligutgut, ug ang kapungot, ug ang kasamok, **pinaagi sa pagpadala ug dautang mga manolonda sa taliwala nila.** Salmo 78:47-49

Ang ulan nga yelo gihisgotan usab sa Salmo 18 nga naghisgot sa mga pag-antos ni Kristo sa krus.

Sa kasanag nga diha sa iyang atubangan, ang iyang mabagang mga panganod nanglabay, Ulan-nga-yelo ug mga bago sa kalayo. Salmo 18:12

Hinumdumi nga kini nag-ingon nga iyang “gihatag” ang ilang mga kahayupan sa ulan sa yelo, ug ang Hebreohanon nga pulong alang sa

gihulog sa ibabaw nila nagpasabot nga pagbuhi o pagpagawas. Nakita nato ang gahom sa Dios nga gihatag kang Satanas ug atong gipasiugda ang punto nga mahimo lamang kini pinaagi sa pagsakit ug kasakit ni Kristo. Sa matag higayon nga tugotan sa Dios si Satanas sa paglaglag pinaagi sa Iyang gahum, ang Iyang Anak gibayaw ingon nga didto sa krus, apan sa samang higayon si Satanas gipadayag ingon nga tiglaglag niadtong nagtan-aw sa salamin sa tinuod nga ebanghelyo. Sa panahon sa hampak sa ulan nga yelo atong naobserbahan kini nga detalye:

Ug ang lino ug ang cebada nadaot: kay ang cebada nagbunga na, ug ang lino nagabulak na. Exodo 9:31

Ang sebada gigamit alang sa unang halad nga mga bunga. Sa mga tawo nga gipatay sa ulan nga yelo, ang unang mga bunga gilaglag usab. Ang Kasulatan nag-ingon:

Apan ang matag-usa sa iyang kaugalingon nga han-ay: si Kristo ang unang mga bunga; unya sila nga iya ni Kristo sa iyang pag-abot. 1 Corinto 15:23

Ang ulan nga yelo nga naglaglag sa sebada nagsimbolo sa paghampak ni Kristo, ang unang mga bunga. (“among giisip Siya nga gihampak” Isaias 53:4) Ang sunod nga hampak nalangkit sa mga dulon ug kita gisultihan bahin sa sinugdanan sa mga hampak sa dulon diha sa Pinadayag.

Ug iyang giablihan ang kahiladman nga dili matugkad; ug dihay miulbo nga aso gikan sa gahong, ingon sa aso sa usa ka dakung hudno; ug ang adlaw ug ang hangin mingitngit tungod sa aso sa bung-aw. (3) **Ug gikan sa aso nanggula ang mga dulon sa ibabaw sa yuta: ug kanila gihatagan sila ug gahum, ingon nga ang mga tanga sa yuta adunay gahum.** Pinadayag 9:2-3

Kini naghatag ug pakisayran sa makalaglag nga gahum ni Satanas pinaagi sa iyang mga limbong ug mao kini ang nahitabo niini nga hampak. Si Satanas mokutkut ug mokuha sa bisan unsang berdeng mga sanga sa paglaum diha sa paghawid sa kaluwasan. Gipugos ni Satanas si Kristo sa mga hunahuna nga ang tanan Niyang buhat kawang ug nga walay usa nga makadayeg niini. Naghatag usab Siya sa mabangis nga pagtintal nga ang Iyang Amahan mobiya Kaniya.

Kay ang mga iro nanaglibut kanako: Ang katiguman sa mga dautan nanaglibut kanako: Ilang gipalagbasan ang akong mga kamot ug ang akong mga tiil. (17) Makasulti ako sa tanan nga mga bukog: Sila nanagtan-aw ug nanagtutok kanako. (18) Ilang gibahinbahin ang akong mga bisti sa taliwala nila, Ug ripa ang akong kupo. Salmo 22:16-18

Ug sila nga nanagpangagi nagbiaybiay kaniya, nga nagyangoyango sa ilang mga ulo, (40) Ug nagaingon: Ikaw nga magaguba sa templo, ug magapatindog niini sulod sa tolo ka adlaw, luwasa ang imong kaugalingon. Kon ikaw mao ang Anak sa Dios, kanaug ka sa krus. (41) Sa mao usab nga pagkaagi ang mga punoan sa mga sacerdote, uban sa mga escriba ug mga anciano, nagbiaybiay kaniya, nga nanag-ingon: (42) Iyang giluwasa ang uban; sa iyang kaugalingon dili siya makaluwas. Kong siya mao ang Hari sa Israel, pakanaug siya karon sa cruz, ug motoo kami kaniya. (43) Misalig siya sa Dios; ipaluwas niya siya karon, kon buot niya siya: kay miingon siya, Ako mao ang Anak sa Dios. (44) Ang mga kawatan usab, nga gilansang sa cruz uban kaniya, nanagbutang sa mao usab nga paagi sa iyang mga ngipon. Mateo 27:39-44

Ang ikasiyam nga hampak sa kangitngit nagpakita ngadto sa mga Ehiptoohanon sa kasuko sa adlaw nga dios nga si Ra, apan ngadto sa nangita sa kamatuoran direkta kini nga nagsulti sa mga kalisang ni Kristo sa krus samtang Siya hingpit nga gilibutan sa mga demonyo. Niining puntoha si Satanas nahibalo nga iyang mahimo ang kalaglagan sa Egipto; kining gamhanan nga yuta nga nakakat-on ug daghan gikan sa Israel kaniadto ug nga gipanalanginan sa Dios sa hilabihan gayud. Kanang maliputon nga ngisi nga nagtimaan sa nawong sa daotan mitumaw karon samtang nahibal-an niya nga ang Ehipto hingpit nga nalaglag. Niana nga kalaglagan gipadayag ang mga pag-antus ni Kristo sa krus ug ang iyang pag-antus sa pagkawala sa pagkakita sa iyang mga anak nga Ehiptoohanon nga gilaglag ni Satanas. Ang kangitngit direktang nagsulti sa mga panghitabo sa krus.

Sa adlaw-adlaw didto ako uban kaninyo sa templo, wala kamo magbakyaw sa mga kamot batok kanako: apan **kini mao ang inyong takna, ug ang gahum sa kangitngit**. Lucas 22:53

Karon sukad sa ikaunom nga takna **dihay kangitngit sa ibabaw sa tibook nga yuta** hangtud sa ikasiyam nga takna.
Mateo 27:45

Ang ikasiyam nga oras may kalabotan ba sa ikasiyam nga hampak? Sa bisan unsa nga kaso kini nga higayon mao ang pinakangitngit alang kang Kristo ug sa mga Ehiptohanon. Nalisang silang duha sa hapit na mahitabo kanila. Ang kangitngit nagsulti usab sa hingpit nga pagtabon sa nawong sa Amahan.

Busa kini mao ang mensahe nga among nadungog gikan kaniya, ug among gimantala kaninyo, nga **ang Dios kahayag, ug diha kaniya wala gayuy kangitngit**. 1 Juan 1:5

Ang kangitngit nagpaila nga gikontrolar ni Satanas ang Ehipto. Ang nahibilin na lang mao ang kamatayon sa panganay nga mao ang kataposang hampak, ug kini ang kataposang buhat sa tiglaglag. Sa ilang kamatayon gipadayag ang kaugalingong kamatayon ni Kristo. Si Kristo kinabubut-on untang mamatay sa ilang dapit! Apan ilang gipili ang maglalaglag ug karon kinahanglang atubangon siya. Apan sa maloloy-on nga paagi, alang niadtong tanan nga anaa sa hugot nga pagtuo nga nagbutang sa dugo sa nating karnero sa ilang mga poste sa pultahan, si Satanas dili tugotan sa pagsulod niana nga balay.

Kay si Jehova moagi sa pagpatay sa mga Egiptohanon; ug sa diha nga makita niya ang dugo sa balabag, ug sa duruha ka haligi, si Jehova molabay sa pultahan, **ug dili motugot nga ang maglalaglag mosulod sa inyong mga balay aron sa pagpatay kaninyo**. Exodo 12:23

Sa makausa pa atong pahinumduman ang atong kaugalingon - kinsa ang tiglaglag?

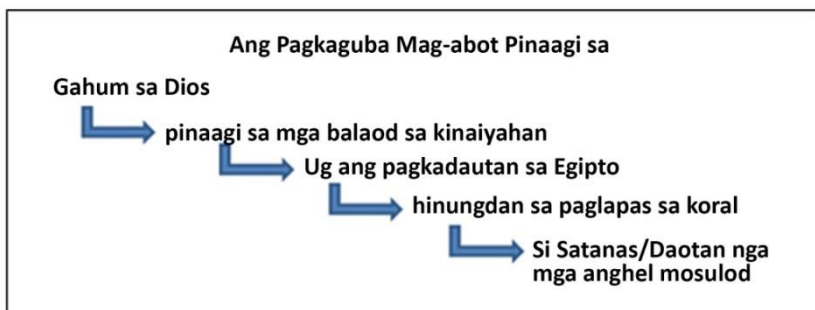
Ang ilang hari mao ang anghel gikan sa walay katapusang lungag; ang iyang ngalan sa Hebreo mao ang Abaddon, ug sa Griyego, Apollyon—ang Maglalaglag. Pinadayag 9:11 (NLT).

Dili usab kamo magbagulbol, ingon nga ang uban kanila nagbagulbol, ug gilaglag sila sa maglalaglag. [malala nga bitin] 1 Corinto 10:10

Pinaagi sa pagpugos sa Dios sa pagbawi sa Iyang panalipod, ang dautan nga mga manolonda walay babag sa ilang buhat kutob sa

Iyang itugot; ug ang tanan nga panganay sa Egipto mangamatay, usa ka paglandong sa kamatayon ni Kristo. Diha sa napulo ka mga hampak sa Egipto ang krus ni Kristo gibayaw sa taas nga nagpadayag nga ang gahum sa Dios gigamit sa pagdala sa kalaglagaan nga gihimo sa mga balaod sa kinaiyahan agig tubag sa pagkadautan sa mga Egiptohanon hinungdan sa usa ka paglapas sa koral nga nagtugot kang Satanas ug sa iyang mga manolonda sa pagsulod ug pagguba. Kini nga kalaglagaan mahimo lamang pinaagi sa pagsakit ug pag-antus ni Kristo nga gipatay gikan sa pagkatukod sa kalibutan pinaagi sa matag buhat sa tiglaglag sa mga tawo. Ang pagdumot ni Satanas sa dagway sa Dios nga makaplagaan diha sa tawo maoy hinungdan sa iyang kalipay sa pagpatay sa mga tawo kanus-a ug bisan asa siya makahimo.

Giunsa ni Satanas ang pagmaya sa pagkaguba sa Ehipto ug sa pag-antos nga iyang gipahinabo kang Kristo ug sa Amahan. Ang tuong kamot sa Dios nahimong sanla ug ang Iyang setro nahimong bitin. Kon kita makakita pinaagi sa lapok sa mga baki, ang mga bakak nga gisulti ni Satanas mahitungod niini nga mga hampak, nan atong makita ang pag-antus sa Dios ug sa Iyang Anak, ang krus ni Kristo gibayaw, ug sa maong pagbayaw atong makita ang bitin alang sa iyang mao ang – usa ka mamumuno ug usa ka bakakon gikan sa sinugdan. Juan 8:44. Ang krus nagpadayag kanato sa pagkadautan ni Satanas ug sa pagkamainantuson sa atong Dios sa pagtugot kaniya sa paggamit sa iyang kagawasan sa pagpili sa Iyang kaugalingong dako nga gasto.

Ang atong pagsabot nga ang mga hampak maoy sa usa ka Dios nga naggamit ug puwersa aron sa pagpugos kang Paraon sa pagpalakaw sa Israel nagpadayag kon unsa kagahi ang kasingkasing sa tawo ug unsa ka gamay ang pagsabot sa mahigugmaong kinaiya sa atong Amahan sa langit. Ang Dios dili buot nga adunay bisan kinsa nga malaglag, apan nga ang tanan moabut sa paghinulsol ug modawat sa panalipod sa Iyang Igpapahulay, mga sugo, ug mga balaod.

Atong talikdan ang tanan natong kasal-anan, ug moduol kang Kristo aron dili na nato Siya ilansang pag-usab pinaagi sa atong makasasalang mga buhat, kondili nga kita ilansang diha Kaniya sa matag adlaw ug mabanhaw ngadto sa kabag-o sa kinabuhi pinaagi sa gahum sa Iyang pagkabanhaw. Makita ba nato sa mga hampak ang pagsangyaw sa krus ni Kristo ug ang Iyang dakong pag-antos sa pagkahibalo nga si Satanas mopahimulos sa mga desisyon sa Ehipto sa paglaglag kanila? Nakita ba nimo ang usa ka malumo nga hulagway sa Dios nga nagbuhat sa tanan Niyang mahimo aron sa pagluwas kanila?

“Unsa kalawom ang gugma sa Amahan kanato. Unsa ka dako nga labaw sa tanan nga sukod. Nga Iyang ihatag ang Iyang bugtong Anak aron himoong alaot ang Iyang bahandi.”²

Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon si Jehova. (9) Kay ingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man usab ang akong mga dalan hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna. Isaias 55:8-9

² Kanta ni Townend, *How Deep the Father's love for us*. 1990.

21. Ang Walay Katapusan nga Pakigsaad ug ang Ministeryo sa Kamatayon

Ang Daang Tugon puno sa mga istorya sa hilabihang kapintasan nga makita nga gihimo sa mga sumusunod sa Dios ingon man direkta nga gipatay sa Dios Mismo. Dili namo basahon ang daghan niini nga mga istorya sa among mga anak tungod sa kahadlok nga mahadlok sila. Ang Daang Tugon makita nga usa ka makauulaw alang sa usa ka Kristiyanismo nga nagtinguha sa pagsangyaw sa gugma ug kalooy sa Dios pinaagi sa istorya ni Jesus.

Usa sa mga paagi nga gisulayan sa mga Kristohanon sa pagsulbad sa kapintasan nga daw gikan sa Dios sa Daang Tugon mao ang pagsabot sa Daan ug Bag-ong Kasabotan. Daghang mga Kristohanon ang nagtudlo nga ang Daang Pakigsaad nalangkit lamang sa Daang Tugon o sa panahon sa wala pa si Kristo mianhi sa yuta ug namatay sa krus. Kini ang panahon sa balaod diin kinahanglan nga “magpasakop ug magkinabuhi,” o magsupak ug mamatay. Adunay usab pagbati nga ang mga tawo sa daang tugon kay talagsaon sa ilang panghunahuna ug makahimo lamang sa pagsabot sa pinulongan sa bayolensya sa pag-atubang sa mga krisis nga kahimtang.

Sa kasukwahi ang Bag-ong Tugon gilantaw nga usa ka panahon sa grasya. Ang gugma sa Dios karon gipadayag diha kang Kristo, ug ang gasa sa Espiritu Santo nga mianhi niadtong panahona nagtugot sa

mga tawo nga makasinati sa ebanghelyo. Kadtong anaa sa Daang Tugon magdamgo lamang sa umaabot nga kamatuoran sa ebanghelyo nga dili nila maabot. Ang ubang mga magbabasa sa Kasulatan nakasabut niini ingon nga ang Dios naningkamot sa pagbuhat sa mga butang sa usa ka paagi aron lamang makita nga kini mapakyas, ug unya mosulay sa usa ka mas mahigugmaon nga paagi. Gipresentar sa uban ang kahimtang ingon nga ang Dios yano nga nagbuhat sa labing maayo nga Iyang mahimo sa ilalum sa mga kahimtang hangtod sa pag-abot sa Mesiyas. Kini nagpatungha lamang sa pangutana ngano nga dugay kaayo nga si Kristo mianhi sa kalibutan? Ang uban nangatarongan nga mas maayo nga ipadala Siya sa sayo pa aron ipaila ang mahigugmaong paagi sa labing madali.

Kini nga paagi sa Daan ug Bag-ong Pakigsaad nagpakita sa duha ka magkasumpaki nga mga baruganan sa plano sa kaluwasan. Ang Daang Kasabotan nagpunting sa pagpatuman sa balaod samtang ang Bag-ong Kasabotan nagpunting sa kaluoy. Ang pagbutang sa duha ka mga baruganan *sa lain-laing mga panahon sa kasaysayan sa kalibutan* nagsiguro nga ang mga Pakigsaad masabtan nga magkasumpaki sa usag usa. Samtang kung kining duha ka mga prinsipyo *gihiusa sa usa ka han-ay sulod sa personal nga kasinatian sa usa ka tawo* kini nagpadayag sa usa ka matahum nga balaang proseso sa pagpahiuli.

Samtang kini nga hilisgutan ingon og usa ka gamay nga makapakapoy ug wala’y kalabutan sa hilisgutan sa kinaiya sa Dios, kung masabtan kini makita nga kini nga isyu adunay hinungdanon nga papel sa pag-abli sa daghang mga tudling nga ingon nagpakita nga ang Dios bayolente ug mapintas sa Iyang mga aksyon.

Atong kuhaon pananglitan ang sitwasyon sa usa ka tawo nga adunay pipila ka lebel sa abnormal nga pagtubo sa bukog. Sa pagbisita sa doktor, gipahibalo ang pasyente nga ang doktor kinahanglan magbuka sa bukog ug ibalik kini aron motubo sa husto nga paagi. Unsa kaha kon ang doktor lamang ang naghimo sa unang bahin sa proseso sa pagkaayo? Unsa kaha kon nabali lang niya ang bukog unya gibiyaaan lang kini? Ang doktor maisip nga usa ka hilabihan ka walay katakus nga doktor. Hunahunaa ang laing tawo nga mibisita sa dentista tungod sa nagkadako nga pagbati sa kasakit sa iyang baba. Nadiskobrehan sa dentista ang usa ka seryoso nga kaso sa pagkadunot sa ngipon. Uban sa pagtugot sa pasyente, nagsugod siya sa pag-ukit sa ngipon aron ipreparar kini alang sa pag-ayo. Usahay ang pasyente makasinati ug dakong kasakit niini nga proseso. Unsa kaha kung ang dentista nagbuhat lang sa unang bahin sa trabaho? Kung mag-ukit lang siya sa pagkaguba ug tugotan ang pasyente nga mopauli, ang walay proteksyon nga ngipon magpadayon ra sa pagpanghago. Busa ang dentista ituring nga walay pagtagad *tungod kay gibuhar ra niya ang unang bahin sa proseso sa pag-ayo.*

Atong tan-awon kon unsay nahisulat sa Kasulatan. Matikdi pag-ayo ang paggamit sa pulong *ug* kung gikuhit. Kini nagpasabot nga ang duha ka buhat, ang una ug ang sunod, buhaton nga magkauban sa sunod-sunod, dili usa ra *o* ang usa.

Tan-awa ninyo karon nga ako, bisan ako, mao siya, ug walay dios uban kanako: **ako magapatay, ug ako magabuhi; Ako nagsamad, ug ako nagaayo:** Walay bisan kinsa nga makaluwas gikan sa akong kamot. Deuteronomio 32:39

Si Jehova mopatay, ug mobuhi: Siya mopaubos ngadto sa Sheol, ug mobayaw. (7) Si Jehova magapakabus, ug magapadato: Siya magapaubos ug magabayaw. 1 Samuel 2:6-7

Panahon sa pagpatay, **ug** panahon sa pag-ayo; panahon sa paglumpag, **ug** panahon sa pagtukod; (4) Panahon sa paghilak, **ug** panahon sa pagkatawa; panahon sa pagbangotan, **ug** panahon sa pagsayaw; (5) Panahon sa pagsalibay **ug** mga bato, **ug** panahon sa pagtigum sa mga bato; panahon sa paggakus, **ug** panahon sa paglikay sa paggakus; Ecclesiastes 3:3-5

Nga mao usab ang naghimo kanamo nga takus nga mga ministro sa bag-ong tugon; dili sa letra, kondili sa espiritu: kay ang letra makapatay, apan [**ug**] ang espiritu nagahatag ug kinabuhi. 2 Corinto 3:6

Sa matag usa niini nga mga kaso ang Biblia nagpadayag ug duha ka lakang nga proseso. Una adunay usa ka diagnosis sa gidak-on sa problema ug usa ka pagpadayag kung unsa kini kasakit. Ikaduha adunay gihatag nga tambal ug pagpahiuli. Mao kini ang paagi nga ang mga pakigsaad molihok sa kinabuhi sa matag tawo. Ang bersikulo sa 2 Corinto 3:6 nagsumpay sa proseso sa letrang pagpatay ngadto sa proseso sa Espiritu nga naghatag ug kinabuhi uban sa Griyego nga pulong *de* [G1161] nga mahimong hubaron nga *ug*. Ang Strong's Concordance nagpatin-aw nga kini usa ka pangunang partikulo nga mahimong "kontra o mapadayanon." Ang kaso sa duha ka mga pakigsaad kay kontra ug mapadayanon. Ang aksyon sa unang pakigsaad maoy kontra sa ikaduhang pakigsaad tungod kay kini nagbutyag ug nagbungkag, samtang ang ikaduhang pakigsaad nagpasig-uli ug nagpalig-on. Nagpadayon kini sa kamatuoran nga ang ikaduhang pakigsaad nagsunod o nagpadayon gikan sa una. Atong tan-awon kini nga proseso ingon sa gipatin-aw ni Pablo sa kinabuhi ni Abraham.

Kay nahisulat na nga si Abraham may duha ka anak nga lalake: ang usa sa usa ka ulipon nga babaye, ang usa sa usa ka babaye nga may kagawasan. (23) Apan siya nga sa babayeng ulipon natawo sumala sa unod, ug siya sa babaye nga may kagawasan tungod sa saad, (24) kini nga mga butang maoy mga simbolo. Kay kini mao ang duha ka mga pakigsaad: ang usa gikan sa Bukid sa Sinai nga nanganak sa pagkaulipon, nga mao si Agar— (25) kay kini si Agar mao ang Bukid sa Sinai sa Arabia, ug katumbas sa Jerusalem nga karon, ug anaa sa pagkaulipon uban sa iyang mga anak— (26) Apan ang Jerusalem sa itaas gawasnon, nga mao ang inahan natong tanan. Galacia 4:22-26 (NKJV)

Ang Dios misaad nga hatagan si Abraham ug anak. Ang problema kay si Abraham kulang sa pagtuo sa Dios. Wala siya kahibalo kon unsa ka dako ang iyang problema hangtod nga siya ug ang iyang asawa wala na makapatunghag anak. Kini nga kasinatian kabahin sa problema sa dayagnosis. Gitugotan sa Ginoo ang paglangay sa

pagkatawo sa bata aron mapadayag ang kakulang sa pagtuo kang Abraham ug Sarah. Kini nga proseso hinungdanon alang sa pagpahiuli nga mahitabo. Ang bug-os nga gidak-on sa problema kinahanglan nga ipadayag alang sa hingpit nga pagkaayo nga mahimo. Imbes nga maghulat sa Ginoo, si Abraham misugot sa sugyot sa iyang asawa sa pagkuha sa iyang sulugoong babaye aron makapanganak pinaagi kaniya. Genesis 16:1-2.

Sa sinugdan sa dihang si Ishmael natawo kang Hagar morag kini ang hingpit nga solusyon, apan ang mga butang daling nahimong komplikado. Ang kakulang sa pagtuo kang Abraham nagpatunghag mga binhi sa panagbangi sa iyang panimalay. Kini nga panagbangi nagpadayon hangtod karon sa panagsumpaki nga mga pagbati tali sa mga Judio ug mga Muslim. Kini nga istorya nagpadayag sa gidak-on sa unsa nga paagi nga ang kakulang sa hugot nga pagtuo adunay ingon nga makalilisang nga mga sangputanan. Kinahanglang itugot sa Ginoo nga mahitabo kini aron ipadayag ang kakulang sa pagtuo. Ang makapasubo nga bahin mao nga sa niini nga proseso si Sarah ug Abraham nagpaila sa kamatuoran nga ang Ginoo nakasala sa pagkalangan sa pagtuman sa saad sa paghatag kanila ug anak.

Ug si Sarai miingon kang Abram: Ania karon, **si Jehova nagpugong kanako sa pagpanganak**: ako nagahangyo kanimo, dumuol ka sa akong binatonan; tingali nga ako makabaton ug mga anak pinaagi kaniya. Ug si Abram nagpatalinghug sa tingog ni Sarai. Genesis 16:2

Ug miingon ang Dios kang Abraham: Mahitungod kang Sarai nga imong asawa, dili mo siya pagahinganlan nga Sarai, kondili Sara ang iyang ngalan. (16) Ug siya pagapanalanginan ko, ug pagahatagan ko usab ikaw ug usa ka anak nga lalake gikan kaniya: oo, siya pagapanalanginan ko, ug siya mahimo nga inahan sa mga nasud; ang mga hari sa katawhan magagikan kaniya. (17) **Unya si Abraham mihapa, ug mikatawa, ug miingon sa iyang kasingkasing: Sa lalake nga may panuigon nga usa ka gatus ka tuig matawo pa ba ang usa ka bata?** ug manganak ba si Sara, nga kasiyaman na ka tuig? (18) **Ug si Abraham miingon sa Dios: Oh nga si Ismael mabuhi unta sa imong atubangan!** Genesis 17:15-18

Kining tanan nga mga panghitabo nagpadayag sa gidak-on sa problema ni Abraham ug Sara. Ang ilang kakulang sa pagtuo

hinayhinay nga napadayag. Gipadayag ni Pablo nga ang koneksyon ni Abraham sa duha ka babaye, si Sara ug Agar, nagpakita sa kamatuoran kon sa unsang paagi molihok ang duha ka pakigsaad. Si Abraham naminyo sa duha ka babaye. Si Hagar unang nakaanak apan nakahatag kini ug dakong kasakit kang Abraham hangtod nga napugos siya sa pagpalakaw kang Hagar ug sa iyang anak. Ang kasakit niini nga proseso nagpakita kang Abraham sa pag-antos nga gipahinabo sa iyang kakulang sa pagtuo. Unya si Abraham nakahimo sa hingpit nga paglihok ngadto sa Bag-ong Pakigsaad nga kasinatian. Kini usa ka duha ka lakang nga proseso nga adunay pipila nga nagsapaw taliwala sa duha nga mga pakigsaad tungod kay adunay usa ka yugto nga ang duha nga mga anak nga lalaki nagpuyo sa parehas nga balay. Pinaagi sa pagsulay sa paghalad sa iyang anak nga si Isaac si Abraham sa katapusan nakahimo sa pag-agi ngadto sa Bag-ong Pakigsaad. Ang iyang pagtuo sa Ginoo wala matarog. Ang kahingpitan sa iyang pagtuo nagdala diha kaniya sa pagpasig-uli nga gitinguha sa Dios sukad pa sa sinugdan.

Aron mahimo kining buhat sa pagpahiuli, ang Ginoo kinahanglang motugot sa proseso sa panahon nga ipadayag ang sakit ni Abraham nga kulang sa pagtuo aron ayohon siya. Gitugotan sa Ginoo nga mahitabo ang mga panghitabo nga *nakapatay* sa daang panghunahuna ni Abraham ug *nagpadako* kaniya ngadto sa kasegurohan sa pagkamatarong pinaagi sa pagtuo.

Sa miaging duha ka mga kapitulo atong gihisgutan ang baruganan sa salamin. Ang salamin usa ka himan nga gigamit sa mga dentista aron ipakita kanato ang mga problema nga anaa sa atong baba. Gigamit sa mga doktor ang x-ray isip instrumento aron ipakita kanato ang mga problema nga anaa sa mga lugar nga dili nato makita sa mata. Ang balaod sa Dios nagsilbing instrumento, usa ka salamin sa pagpadayag sa gidak-on sa atong sala nga sakit. Kini nga salamin mao ang himan nga modala kanato ngadto kang Kristo kon atong dawaton ang dayagnosis.

Busa ang kasugoan mao ang atong magtutudlo sa pagdala kanato ngadto kang Kristo, aron kita pagamatarungon pinaagi sa pagtoo. Galacia 3:24

Ang sala usa ka problema nga nagsugod sa unodnong hunahuna. Aron masulbad kining problemaha ang atong Amahan sa langit kinahanglang magpadayag kanato sa atong sayop nga panghunahuna. Kini nga buhat gihimo pinaagi sa balaod. Ang problema mao nga alang sa kadaghanan sa mga tawo kini nga pagpadayag kung unsa kita ka daotan hinungdan nga ilang ipunting kini nga mga pagpadayag balik sa Dios.

Apan himoa nga magtutuman kamo sa pulong, ug dili magpatalinghug lamang, nga nagalimbong sa inyong kaugalingon. (23) Kay kong adunay bisan kinsa nga tigpatalinghug sa pulong ug dili magtutuman, siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw sa iyang kinaiyanhon nga nawong diha sa salamin; (24) Kay nagabantay siya sa iyang kaugalingon, mipahawa, ug dihadiha mahikalimot kong unsa siya nga matang sa tawo. (25) Apan siya nga nagatan-aw sa hingpit nga balaod sa kagawasan ug nagapadayon niini, ug dili usa ka malimtanon nga tigpaminaw kondili usa ka magbubuhay, kini siya mabulahan sa iyang ginabuhay. Santiago 1:22-25 (NKJV)

Unsa ang gipasabut sa mahimong usa ka tigpaminaw sa pulong apan dili usa ka magbubuhay? Usa ka hingpit nga ehemplo niini makita sa istorya sa mga anak ni Israel sa dihang miabut sila sa Mt Sinai. Nagsaad ang Dios nga buhaton niya ang daghang mga butang alang kanila apan wala gyud sila mamati pag-ayo. Imbes nga dawaton ang Iyang gisaad kanila, ang mga Israelita misulti hinuon sa Dios nga *ilang* buhaton ang *Iyang* giingon nga Iyang buhaton alang *kanila*.

Kamo nakakita sa gibuhay ko sa mga Egiptohanon, ug giunsa ko pagdala kaninyo sa ibabaw sa mga pako sa mga agila, ug gidala ko kamo nganhi kanako. (5) Busa karon, kon kamo magatuman gayud sa akong tingog, ug magabantay sa akong tugon, nan kamo mahimo nga usa ka pinasahi nga bahandi alang kanako labaw sa tanang mga katawohan: kay ang tibook nga yuta ako man; (6) **Ug alang kanako kamo mahimo nga usa ka gingharian sa mga sacerdote, ug usa ka balaan nga nasud.** Kini mao ang mga pulong nga igasulti mo sa mga anak sa Israel. (7) Ug miadto si Moises ug gipatawag niya ang mga anciano sa katawohan, ug gibutang niya sa atubangan nila kining tanan nga mga pulong nga gisugo ni Jehova kaniya. (8) **Ug ang tibook katawohan nanagdungan sa pagtubag, ug miingon: Ang tanan nga giingon ni Jehova among**

pagabuhaton. Ug giuli ni Moises ang mga pulong sa katawohan ngadto kang Jehova. Exodo 19:4-8

Ang Dios sa tinuod nag-ingon nga Siya mohatag kanila og grasya sa pagsunod Kaniya diha sa espiritu ug sa kamatuoran. Ang pagkamasulundon nagpasabot lamang sa pagsalig nga ang Dios maghimo kanila nga mga hari ug mga pari ngadto Kaniya. Ang pagkamasinugtanon kinahanglan sabton nga dili pagbuhat ug usa ka butang alang sa Dios kondili ang pagsalig nga ang Dios adunay gibuhath alang kanila. Ikasubo nga gihimo sa Israel ang saad sa Dios ngadto sa usa ka butang nga ilang mahimo alang Kaniya ug sa ingon makaangkon og merito alang niini.

Kini nga proseso mao ang pormal nga gitawag sa Biblia nga Daang Pakigsaad. Kini nga panghitabo nagpakita sa pormal nga paagi sa kawalay katakus sa tawo sa aktuwal nga pagpaminaw sa Dios ug pagsalig sa Iyang gisulti.

Kay kong kadtong nahauna nga tugon wala untay ikasaway, nan wala na untay dapit pangitaon alang sa ikaduha. (8) Kay sa pagpangitag sayop kanila, siya nagaingon: Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon ang Ginoo, nga ako magabuhath ug usa ka bag-ong tugon uban ang balay sa Israel ug uban sa balay ni Juda: (9) **Dili sumala sa tugon nga akong gihimo uban sa ilang mga amahan sa adlaw nga gikuptan ko sila sa kamot aron sa pagmando kanila gikan sa yuta sa Egipto; tungod kay sila wala magpadayon sa akong pakigsaad,** ug ako wala magtagad kanila, nag-ingon ang Ginoo. (10) Kay kini mao ang pakigsaad nga Ako mohimo uban sa balay ni Israel human niadto nga mga adlaw, nag-ingon ang Ginoo; Igabutang ko ang akong mga balaod sa ilang hunahuna, ug isulat ko kini sa ilang mga kasingkasing; ug ako mahimo nga usa ka Dios kanila, ug sila mahimo nga usa ka katawohan alang kanako: Hebreohanon 8:7-10

Ang Ginoo nasayud nga ang Israel dili maminaw pag-ayo ngadto Kaniya apan ang Israel mosulay sa pagbuhat sa ilang kaugalingon unsa ang Iyang gisaad nga buhaton alang kanila. Kabahin kini sa proseso sa magtutudlo sa pagdala sa usa ka tawo ngadto kang Kristo.

Busa ang kasugoan mao ang atong magtutudlo *sa pagdala kanato* ngadto kang Kristo, aron kita pagamatarungon pinaagi sa pagtoo. Apan sa diha nga ang pagtoo miabut na, kita wala na sa ilalum sa usa ka magtutudlo. Galacia 3:24-25

Ang Dios nahibalo nga ang Israel dili makatuman sa ilang mga saad ngadto Kaniya apan Siya mitugot kanila sa pagsulay aron nga kon sila mapakyas aduna pa silay kapilian nga moundang sa ilang mga paningkamot, ug mosalig Kaniya sa paghuman sa iyang gisaad.

Sama sa atong gipakita sa sayo pa sa istorya ni Abraham ug Sara, ang problema nga naa kanato isip mga tawo mao nga sa dihang ang Ginoo nagsugod sa pagpadayag kanato sa atong pagkamakasala ang atong natural nga hunahuna moduso sa problema balik ngadto Kaniya. Si Sarah miingon nga ang Ginoo nagpugong kaniya sa pagpanganak. Siya misugyot nga kini iyang sala kon nganong ang mga butang dili molihok. Sa dihang gipangutana sa Ginoo si Adan kon mokaon ba siya sa bunga sa kahoy, gibalik ni Adan ang pagbasol ngadto sa Dios.

Ug siya miingon: Kinsa ba ang nag-ingon kanimo nga hubo ikaw? Nakakaon ka ba sa kahoy, nga gisugo ko kanimo nga dili ka magkaon? (12) **Ug ang tawo miingon: Ang babaye nga gihatag mo kanako aron igauban kanako, siya mihatag kanako sa kahoy, ug mikaon ako.** Genesis 3:11-12

Kini nga problema sa pagpakita ngadto sa Dios sa mga sayop nga atong nabatonan dakog epekto sa paagi sa atong pagbasa ug paghubad sa Biblia. Ang Biblia nagpasidaan kanato sa atong unodnong kahimtang ug nagpadayag sa mga hunahuna ug katuyoan sa atong mga kasingkasing nga kita hakog, malimbongon, makadaot, ug mamumuno.

Ingon sa nahasulat na: **Walay bisan kinsa nga matarung, wala, bisan usa:** (11) **Walay bisan kinsa nga nakasabut, walay bisan kinsa nga nagapangita sa Dios.** (12) Silang tanan nanghisalaag, sila sa tingub nahimong walay kapuslanan; walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo, wala, bisan usa. (13) Ang ilang totonlan maoy usa ka bukas nga lubnganan; **sa ilang mga dila sila naggamit ug limbong;** ang hilo sa mga halas nga malala anaa sa ilalum sa ilang mga ngabil: (14) Kansang baba napuno sa panunglo ug kapaitan: (15) **Ang ilang mga tiil**

matulin sa pag-ula ug dugo: (16) **Ang pagkalaglag ug pagkaalaut anaa sa ilang mga dalan:** (17) Ug ang dalan sa pakigdait wala nila hibalo: (18) Walay kahadlok sa Dios sa atubangan sa ilang mga mata. Roma 3:10-18

Ang reyalidad sa atong kinaiyahan mahimayaong gitandi kanato sa kinabuhi ni Jesus. Ang gugma ug kaluoy nga Iyang gipakita sa Iyang mga kaaway ug ang Iyang mapailubon nga pag-atiman nga ministeryo bug-os nga nagkondenar sa atong kahakog. Imbes nga maghinulsol, ang kasingkasing sa tawo mag-proyekto niining unodnong mga hiyas balik ngadto sa Dios aron sa pagpakamatarong sa kaugalingon nga pagkamakasasala. Sama sa atong gikutlo sa Santiago, ang natural nga tawo mobasa sa Pulong sa Dios ug makakita sa Iyang kaugalingong natural nga nawong.

Kay kon ang bisan kinsa tigpaminaw sa pulong ug dili magtutuman, **siya sama sa usa ka tawo nga nagtan-aw sa Iyang kinaiyanhong nawong diha sa salamin;** Santiago 1:23 (NKJV)

Ang Ginoo naglihok sama sa usa ka doktor o dentista sa paagi nga Siya naningkamot sa pagpakita kanato sa gidak-on sa problema, apan kini dili igo alang kanato, kay kita dili motuo nga ang problema mao ang katapusan, o kon kita mobuhat, kita naghunahuna tingali adunay laing tambal nga mas lamian kay sa Iyang gitanyag kanato, usa ka temporal nga pangpawala sa kasakit sa gidugayon sa atong kinabuhi igo na alang sa panig-ingnan. Bisana pa, dili malikayan ang kamatuoran nga ang sala dili gayod maghatag kalinaw, kay “walay kalinaw, nagaingon ang Ginoo, alang sa dautan,” dili alang sa unod ni alang sa mga sinakopan sa demonyo. Tungod niini, tugotan kita sa Dios nga masinati ang resulta nga kasakit sa atong mga makasasala nga binuhatan aron masabtan nato kini – nga “ang bisan unsa nga dili gikan sa pagtuo mao ang sala.” Isaias 48:22, Roma 14:23.

Sa kagulan sa Iyang kaugalingon Siya balik-balik nga nagtan-aw sa tawo nga moagi sa Karaang Pakigsaad nga mga lihoc sa kaluwasan pinaagi sa Iyang kaugalingon nga mga paagi, nga nangamuyo kanato nga atong giila nga kita makahimo lamang sa pag-atubang sa problema pinaagi sa pagtugot kang Kristo sa pagbuhat sa atong mga kasingkasing. Bisana pa niana, kita nagdumili

sa pagdawat nga ang masakit nga mga sangpotanan mao ang pagbuhat sa mga lihok sa atong kaugalingong unodnon nga kinaiya, nga mas grabe pa kon sila wala mapugong sa malumo nga pagdumala sa usa ka mahigugmaong Amahan nga nagtinguha sa paghimo niini nga pagkastigo nga molihok alang sa atong kaayohan. Hinoon, matintal kita sa pagbasol ug pag-akusar Kaniya nga adunay mapintas nga kinaiya, gikan sa atong dunot nga panglantaw, nagdagmal kanato ug sa arbitraryong pagtugot nga ang kasakit moabut kanato. Ang mga tawo nag-imbento ug hilabihan ka maabtik nga mga paagi sa pagpakita ngadto sa Dios sa ilang kaugalingong daotang panggawi. Ingon sa giingon sa Kasulatan:

Ang kasingkasing malimbongon labaw sa tanang mga butang, ug hilabihan gayud pagkadautan: kinsay makahibalo niini? Jeremias 17:9

Kining mga butanga imong nabuhat, ug ako nagpakahilum; **ikaw naghunahuna nga ako sa tanan sama kanimo:** apan ako mobadlong kanimo, ug mopahaluna kanila sa atubangan sa imong mga mata. Salmo 50:21

Ikasubo sukad sa pagkahulog sa katawhan, ang atong mga kasingkasing sa kinaiya malimbongon ug mamumuno. Sa diha nga ang natural nga tawo mobasa sa Biblia iyang iproyekto kining dautan nga mga hiyas ngadto sa Dios. Sa diha nga ang Dios giisip nga mapintas ug malupigon sa magbabasa kini nagsilbi sa bug-os nga pagpadayag ug pagpalapad sa mga liso nga anaa na sa kasingkasing sa magbabasa. Sama sa gipatin-aw ni Pablo:

Apan ang sala, sa nakakuha ug higayon pinaagi sa sugo, nakapahimo kanako sa tanang matang sa kaibog. Kay kon wala ang kasugoan patay ang sala. (9) Kay ako buhi kaniadto nga walay kasugoan: apan sa pag-abut sa sugo, ang sala nabuhi, ug ako namatay. (10) Ug ang sugo, nga gikatagana alang sa kinabuhi, akong nakaplagan nga ngadto sa kamatayon. (11) Kay ang sala, sa nakakuha ug higayon pinaagi sa sugo, naglimbong kanako, ug pinaagi niini mipatay kanako. (12) Busa ang balaod balaan, ug ang sugo balaan, ug matarong, ug maayo. (13) Busa kadtong maayo nahimo bang kamatayon alang kanako? Itugot sa Dios. Apan ang sala, aron kini magpakita nga sala, nagabuhat ug kamatayon kanako pinaagi sa maayo; aron ang sala pinaagi sa sugo mahimo nga hilabihan ka makasasala. Roma 7:8-13

Gigamit sa mga tawo ang mga istorya sa Daang Tugon nga daw nag-ingon nga ang Dios naglaglag ug nagpatay sa mga tawo aron mapamatud-an ang ilang kaugalingon nga mamumuno nga kinaiya. Ang Biblia mainampingong gisulat aron tugotan ang mga tawo sa bug-os nga pagpadayag kon unsay anaa sa ilang mga kasingkasing. Ang kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta nagpakita kanato kon unsa gayod ang Dios. Si Jesus wala gayud magpatay ni bisan kinsa, apan imbis nga motan-aw niining hingpit nga salamin sa gugma sa Dios, ang mga tawo mipili sa pagbasa sa Daang Tugon isip mga tigpaminaw sa pulong ug sila makakita lamang sa ilang kaugalingong nawong sa ilang gihunahuna nga nawong sa Dios.

Apan kitang tanan, uban ang nawong nga walay tabon, **nagtan-aw ingon sa samin sa himaya sa Ginoo**, ginausab ngadto sa mao gihapon nga dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga pinaagi sa Espiritu sa Ginoo. 2 Corinto 3:18

Ang himaya sa Ginoo *mao* ang hingpit nga kinaiya sa Amahan nga gipadayag sa kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta.

Gihimaya ko ikaw dinhi sa yuta. Natapos ko na ang buluhaton nga ginhatag mo sa ako nga himuon. Juan 17:4

Ang himaya sa Dios mao ang Iyang kinaiya sama sa Iyang gisulti kanato.

Ug siya miingon: Ako nangaliyupo kanimo, **ipakita kanako ang imong himaya...** (34:5) Ug si Jehova mikunsad sa panganod, ug mitindog uban kaniya didto, ug nagmantala sa ngalan ni Jehova. (6) **Ug si Jehova miagi sa iyang atubangan, ug nagmantala: Si Jehova, si Jehova nga Dios, maloloy-on ug puno sa gracia, mapailubon, ug madagayaon sa kaayo ug sa kamatuoran...** Exodo 33:18; 34:5-6

Kung imong basahon ang Biblia pinaagi sa salamin sa himaya, o kinaiya, ni Jesus makakita ka og butang nga hingpit nga lahi sa Daang Tugon kay sa imong pagbasa niini pinaagi sa salamin sa imong natural nga kasingkasing. Apan sa unsang paagi mahimo nga makita ang himaya ni Kristo nga Ginoo sa usa ka salamin? Kinahanglan nga atong tan-awon ang atong kaugalingon sa salamin dili ba? Paano nato makita si Kristo?

Nga kanila buot sa Dios nga ipahibalo kong unsa ang kadagaya sa himaya niining tinago sa taliwala sa mga Gentil; nga mao **si Kristo diha kaninyo, ang paglaum sa himaya**: Colosas 1:27

Sa diha nga kita mosulod sa Bag-ong Kasabotan, kita natawo pag-usab ug si Kristo nagsugod sa pagpadayag sa atong mga kasingkasing. Nagsugod kini sa pagbag-o sa kung unsa ang atong makita nga gipakita sa salamin. Sa dihang atong makita si Kristo sa salamin ang atong tibuok nga paagi sa pagbasa sa Biblia nagsugod sa pagkausab. Sama sa atong gihisgotan sa kapitulo 18 mahitungod sa yano nga mga pahayag, kita diha-diha dayon nagsugod sa pagkakita sa daghang dayag nga mga panagsumpaki nga sa tinuod nga bili dili sayon nga masulbad. Kini mao ang ebidensya sa usa ka pagbalhin nga proseso gikan sa Karaan ngadto sa Bag-ong Pakigsaad nga kasinatian. Ang atong mga mata nagsugod sa pag-usab sa paagi sa ilang pagbasa.

Ug gikuptan niya sa kamot ang buta ug iyang gidala sa gawas sa lungsod; ug sa iyang gilukaan ang iyang mga mata, ug gitapion niya ang iyang mga kamot kaniya, siya nangutana kaniya kon aduna ba siyay nakita. (24) Ug siya mihangad, ug miingon: Nakita ko ang mga tawo ingon sa mga kahoy, nga nagalakaw. (25) Sa tapus niana iyang gitapion pag-usab ang iyang mga kamot sa ibabaw sa iyang mga mata, ug gipahangad niya siya; Marcos 8:23-25

Sa sinugdan atong makita ang mga tawo sama sa mga kahoy nga naglakaw, apan samtang ang Ginoo nagbutang sa iyang mga kamot sa atong mga mata nagsugod kita sa pagtan-aw sa mga butang sama sa iyang pagtan-aw kanila ug unsa ka nindot nga hulagway ang gipadayag!

Ang yawe sa tanan niini mao nga ang buhat sa Daang Pakigsaad mahinungdanon sa pagtabang kanato sa pagpangita sa tinuod nga tambal diha kang Kristo. Ang Daang Pakigsaad pinaagi sa balaod nagpakita kanato kon unsa kita ka daotan aron kita modagan ngadto kang Kristo ug mamaayo diha sa Bag-ong Kasabotan. Kining duha ka proseso kanunay nga magkauban ug mahitabo sa kinabuhi sa matag tawo nga moduol sa Ginoo. Pareho kini nga proseso karon sama sa nahitabo kang Adan, Noe, Abraham, ug Moises.

Ang pagsulay sa pagbulag niining duha ka lakang nga proseso nagpresentar sa Dios sa Daang Tugon nga yanong pagbali sa mga bukog ug pagbansa sa mga ngipon nga walay bisan unsa nga tambal alang kanila. Kini nagapakita nga ang Dios pintas ug malupig. Ang mas grabe pa mao nga ang gitudlo sa mga tawo sa ebanghelyo karon sa kasagaran mosalig lang kang Jesus ug ayaw kabalaka sa imong mga bukog ug dunot nga ngipon. Kini nga ebanghelyo unta nga si Hesus pun-on lang ang imong mga lungag nga dili limpyohan ang pagkadunot. Kini nga panagbulag sa duha ka mga lakang sulod sa kinabuhi sa usa ka tawo naghimo sa Dios nga mapintas sa Daang Tugon ug malumo ug makompromiso sa Bag-ong Tugon.

Ang pinakadakong kadaot sa dili pagsabot sa husto niining duha ka lakang nga proseso mao nga sa diha nga tugotan sa Dios nga motubo ang mga butang aron ipadayag ang sala sa mga gustong iyang luwason, kining mga pagpakita sa sala gipasangil sa Dios ingon nga kini mao ang iyang tinguha.

Labaw pa, misulod ang **balaod aron ang kalapasan motubo**.
Apan diin nagdaghan ang sala, naglabaw pa gayod ang grasya:
Roma 5:20

Sa diha nga ang balaod mosulod sa atong mga kasingkasing ug mga hunahuna kini hinungdan sa sala sa mga tawo nga modagaya ug mahimong mas makita. Ang mga lalaki dayon gidapit sa pagbalik ngadto kang Kristo ug makadawat sa tambal.

Ug inig-abut na niya, iyang ilhon ang kalibutan sa sala, ug sa pagkamatarung, ug sa paghukom: Juan 16:8

Ang makasasala nga nakonbikto sa sala mahimo dayon pinaagi sa pagtuo nga makadawat sa Iyang pagkamatarong - ang pagkamatarong ni Kristo nga nag-andam sa makasasala alang sa walay katapusan nga paghukom.

Miabot na kita sa usa ka kritikal nga punto aron masabtan kining tibuk nga proseso. Kung ang usa ka tawo anaa sa iyang natural nga kahimtang sa hunahuna, ang mga pagpahayag sa Dios ngadto kaniya nagsulti kung unsa ang naa sa kasingkasing sa tawo. Ang Dios nagtinguha sa pagpadayag sa mga tuyo ug motibo sa kasingkasing sa

tawo. Ang Diyos nga puno sa gugma buot nga ipadayag ang mga butang nga wala mahibal-an sa tawo nga anaa diha kaniya.

Ug karon tinunglo ka gikan sa yuta, nga nagbuka sa iyang baba sa pagdawat sa dugo sa imong igsoon gikan sa imong kamot; (12) Sa diha nga ikaw magauma sa yuta, kini dili na gayud magahatag kanimo sa iyang kusog; ikaw mahimong usa ka kagiw ug usa ka laag sa yuta. Genesis 4:11-12

Niini nga mga bersikulo ang Dios nagpadayag kang Cain kung unsa ang anaa kaniya. Si Cain nagdala ug tunglo sa yuta pinaagi sa iyang sala. Ang pagpatay nga iyang nahimo nakaguba sa iyang pagbati sa dignidad ug nagbilin kaniya nga usa ka tipik nga tawo. Kini nga mga pulong gisulti dili aron sa paglaglag kang Cain kondili aron si Cain makaamgo sa iyang kahimtang sa pagbalik ngadto sa Dios ug sa pagpangayo og kapasayloan. Giunsa pagtubag ni Cain?

Ug si Cain miingon kang Jehova, **Ang akong silot labi pang daku kay sa akong maantus.** (14) **Tan-awa, ikaw naghingilin kanako niining adlaw gikan sa nawong sa yuta; ug gikan sa imong nawong ako pagatagoan; ug ako mahimong kagiw ug usa ka laag sa yuta;** ug mahitabo nga ang matag usa nga makakita kanako mopatay kanako. Genesis 4:13-14

Imbes nga dawaton ang dayagnosis ingong kamatuoran sa iyang kahimtang, si Cain mibalik sa pagbasol ngadto sa Dios. Si Cain midumili sa paghinulsol sa pagpatay sa iyang igsoon ug busa dili makakaplag ug kalinaw. Ang pagkasad-an sa pagpatay sa iyang igsoon anaa kaniya adlaw ug gabii hinungdan nga siya kanunay nga nagdagan sa iyang hunahuna ingon usa ka pugante. Usahay ang Diyos mopagawas ug mga sugo nga mobanaag sa hunahuna sa tawo aron ang maong mga hunahuna madayag diha sa usa ka desisyon, sa ingon magpadayag kon unsay anaa sa ilang mga kasingkasing. Sa diha nga ang Israel gusto nga mu-espiya sa yuta, ang Dios nagmando

Usahay ang Dios mohatag ug mga sugo nga nagpakita sa hunahuna sa tawo aron ang maong mga hunahuna makapadayag kon unsay anaa sa ilang kasingkasing.

sa pagpadayon ug pagbuhat niini. Ang resulta mao kana 10 sa 12 ka espiya ang mibalik nga nagdalag walay pagtuo nga balita.

Ug mingduol kamo ang tagsatagsa kaninyo kanako, ug nanag-ingon: Magapadala kami ug mga tawo sa unahan namo, ug sila magapaniid kanamo sa yuta, ug magasugilon kanamo sa pag-usab sa dalan nga kita motungas, ug sa unsang mga ciudad kita moadto. (23) Ug ang pulong nakapahimuot kanako pag-ayo: ug ako mikuha ug napulo ug duha ka mga tawo gikan kaninyo, usa sa usa ka banay: Deuteronomio 1:22-23

Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: (2) Magpadala ka ug mga tawo, aron sila magapaniid sa yuta sa Canaan, nga akong gihatag sa mga anak sa Israel: sa tagsatagsa ka banay sa ilang mga amahan magapadala kamo ug usa ka tawo, ang tagsatagsa usa ka punoan taliwala kanila. Numeros 13:1-2

Ang rason nga ang mga lalaki mihangyo sa pag-espiya sa yuta tungod kay sila walay pagtuo sa pulong sa Dios. Gusto sa Ginoo nga tabangan sila nga makakita sa ilang kakulang sa pagtuo mao nga lya na lang gipasalamin balik kanila ang ilang mga hunahuna ug mipagawas sa ilang kaugalingong sugo sa unsay anaa na sa ilang kasingkasing: sa pagpangita sa yuta agig pangandam sa pagkuha niini pinaagi sa kusog sa ilang kaugalingong kamot.

Atong sublion ang punto nga sa dihang ang Dios nakiglabot sa mga tawo sa Daang Kasabotan o natural nga kahimtang, ang mga sugo nga liyang gihatag nga supak sa kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta naghatag ug ebidensya sa balaang salamin nga naglihok. Sila mao

...sa Daang
Kasabotan o natural
nga kahimtang, ang
mga sugo nga liyang
gipagawas nga supak
sa kinabuhi ni Jesus
dinhi sa yuta
naghatag og
ebidensya sa balaang
salamín nga naglihok.

ang gibanaag nga mga hunahuna sa mga tawo aron sa pagpadagaya sa ilang pagkamakasasala. Dili kini ang mga hunahuna o tinguha sa Dios. Kini ang punto diin kadaghanan sa mga magbabasa sa Biblia nalibog ug busa nalimbongan.

Tagda ang kaso ni Balaam. Gisultihan sa Dios si Balaam nga dili moadto ug tunglohon ang Israel. Sa sinugdanan si Balaam mituman sa Dios apan sa

dihang ang mga tawo ni Balak mibalik nga nagsaad kaniya ug dakong dungog, siya misugod sa pagduha duha ug misulti sa mga tawo sa pagpabilin.

Ug mianha ang Dios kang Balaam sa gabii, ug miingon kaniya: Kong manganhi ang mga tawo sa pagtawag kanimo, tumindog ka ug umuban ka kanila; apan bisan pa niana ang pulong nga akong gisulti kanimo, kana imong pagabuhaton. (21) Ug si Balaam mibangon sa pagkabunag, ug gimontorahan ang iyang asno, ug miuban sa mga principe sa Moab. Numeros 22:20-21

Kini nga sugo nagpakita sa tinguha ni Balaam sa pag-adto. Gisultihan siya sa Ginoo sa iyang tinguha aron makita niya ang iyang kaugalingon. Kung dili nato masabtan kini nga proseso sa pakigsaad ang sunod nga mga bersikulo wala’y kahulogan.

Ug ang kaligutgut sa Dios misilaub tungod kay siya miadto: ug ang manolonda ni Jehova mitindog sa dalan sa usa ka kabatok batok kaniya. Karon siya nagkabayo sa iyang asno, ug ang iyang duha ka sulogoon uban kaniya. Numeros 22:22

Atong nahinumduman ang Hebreohanong pulong nga *kasuko* dinhi mahimong hubaron nga *naguol*. Ang Ginoo nasubo nga si Balaam mipili sa pag-uban sa mga tawo ug nagpadala sa iyang anghel sa pagpasidaan kaniya. Si Balaam mopatim-aw nga nakasabut nga siya kinahanglan nga mobalik sa balay apan usa ka gamay nga pulong nagbudhi sa kung unsa ang naa sa iyang kasingkasing – kung.

Ug si Balaam miingon sa manolonda ni Jehova: Nakasala ako; kay ako wala mahibalo nga ikaw nagtindog sa dalan batok kanako: busa karon, kon kini dili makapahimuot kanimo, ako mobalik kanako. Numeros 22:34

Nasayod si Balaam nga dili kini kabubut-on sa Ginoo. Ang tibuok nga yugto uban sa asno ug sa anghel sa Ginoo tin-aw nga nagpakita nga ang iyang gibuhay sayop. Giangkong pa gani niya ang iyang sala, apan siya miingon, “KUNG gusto nimo mubalik ko unya mubalik ko.” Kinahanglang makigsulti ang Ginoo kaniya sa salamin.

Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Balaam: Umuban ka sa mga tawo; apan ang pulong lamang nga igapamulong ko kanimo, kana maoy igasulti mo. Busa si Balaam miuban sa mga principe ni Balak. Numeros 22:35

Ang mga sugo sa Dios ngadto kang Balaam sa paglakaw mao ang pagpamalandong sa iyang kaugalingong panghunahuna tungod kay si Balaam anaa sa Daang Kasabotan. Sa diha nga ang Dios makakita sa mga tawo nga determinado sa pagsunod sa usa ka piho nga dalan, Siya dili buot sa pagpugong kanila batok sa ilang kaugalingong kabubut-on.

Apan sila wala managtuman, ni managpakiling sa ilang mga igdulungog, kondili nagpatikig sa ilang liog, aron sila dili makadungog, ni makadawat ug pahamangno. Jeremias 17:23

Gihatagan niya silag kagawasan sa pagbuhat sa ilang gusto. Kini nagtugot sa liso sa sala nga motubo aron ang sala modagaya. Sa diha nga ang sala modagsang ang oportunidad moabut pag-usab sa paghinulsol ug pagpili sa husto nga paagi nga ang grasya mahimong modagaya.

Tagda pag-usab ang pananglitan sa dihang ang Israel nangayo ug hari. Gipasidan-an sila sa Dios batok niini apan gahi sila. Busa gihatagan sila sa Dios ug usa ka hari sumala sa ilang tinguha. Dili kabubut-on sa Dios ang pagbuhat niini apan sa salamin sa ilang kaugalingong tinguha lyang gitugotan sila nga makabaton sa ilang yutan-ong hari.

Sa panahon ni Moises, gisultihan sa Dios ang Israel nga ang mga Canaanhon papahawaon pinaagi sa mga tamboboan. Wala'y gihisgutan ang pagpatay ug paglaglag kanila. Apan ang mga Israelita nagpadayag sa ilang mamumuno nga mga tinguha sa Numeros 21.

Ug sa pagkadungog ni hari Arad, ang Canaanhon, nga nagpuyo sa habagatan, nga ang Israel nagapaingon nganhi sa dalan sa mga espiya; unya siya nakig-away batok sa Israel, ug gikuha ang uban kanila nga mga binihag. (2) **Ug ang Israel nanaad ug usa ka saad kang Jehova, ug miingon: Kong sa pagkatinuod imong itugyan kining katawohan sa akong kamot, nan laglagon ko sa hingpit ang ilang mga ciudad.** (3) Ug si Jehova nagpatalinghug sa tingog sa Israel, ug gitugyan ang Canaanhon; ug ilang gihurot paglaglag sila ug ang ilang mga ciudad: ug iyang gitawag ang ngalan niadtong dapita nga Horma. Numeros 21:1-3

Gipatalinghugan sa Dios ang ilang tinguha sa pagpatay sa ubang mga nasud, ug busa sa umalabut ang Ginoo magbalikbalik sa pagpalandong sa ilang mamumuno nga mga tinguha sa makadaghan diha sa salamin nga mga sugo sa pagpatay sa ilang mga kaaway nga nakapahimuot sa ilang mga igdulungog.

Kay moabot ang panahon nga dili na sila moantos sa maayong pagtolon-an; apan gusto nga patiktik ang ilang mga dalunggan, sila magtigom alang sa ilang mga kaugalingon ug mga magtutudlo sumala sa ilang kaugalingong mga tinguha, 2 Timoteo 4:3

Kon dili nimo masabtan ang duha ka lakang nga proseso sa mga pakigsaad imong ikapasangil ang pagpadayag sa pagkamakasala sa tawo ngadto sa kinaiya sa Dios Mismo!

Kon dili nimo masabtan ang duha ka lakang nga proseso sa mga pakigsaad imong masabtan ipahinungod ang pagpadayag sa pagkamakasala sa tawo ngadto sa kinaiya sa Dios Mismo! Kini maoy usa sa labing dakong kapakyasan sa mga tawo sa pagbasa sa Kasulatan latas sa mga siglo; usa ka kapakyasan sa pagbutyag sa natural nga hilig sa tawo sa pagpakita sa iyang espiritu sa mamumuno nga pagpanimalos ngadto sa mahigugmaong nawong sa Dios.

Bisan kinsa nga mosulti kang Kristo ingon nga ilang Manluluwas kinahanglan nga modawat nga sila sad-an sa kamatayon sa Anak sa Dios. Kini nga kamatuoran nagpadayag sa kamatuoran nga ang mga tawo sa kinaiyanhon nagdumot sa Dios ug sa Iyang Anak. Sa usa ka paningkamot sa paghatag og kaangayan niini nga espiritu sa pagdumot ang mga tawo mopakita sa ilang mapintas nga mga kinaiya ngadto sa Dios, ug mopahayag kaniya ingon nga ang labing dako nga mamumuno sa katawhan, sa ingon nagpamatuod sa espiritu sa pagbuno nga ilang gihuptan batok niadtong ilang gipili nga tamayon, ug sa tago ipabilin o dayag nga isugid ang ilang tinguha nga makita ang ilang mga kaaway nga gisakit ug gipatay sa kalayo sa impyerno.

Sa karon nga panahon nagsugod ang usa ka tawag sa *pagkahadlok* sa Dios ug paghimaya Kaniya. Sa pag-abot sa mas maayong pagsabot sa tinuod nga kinaiya sa Dios, kita nabalhin gikan sa kahadlok sa usa ka posibleng mapanimaslon nga Amahan, ngadto sa mas taas nga kinabuhi sa gugma nga nagtanyag og mas dakong pagtahod uban sa mas lalom nga paghinulsol tungod sa sayop nga pag-akusar sa Dios.

Walay kahadlok sa gugma; apan ang hingpit nga gugma nagahingilin sa kahadlok: kay ang kahadlok adunay kasakit. Siya nga nahadlok wala mahingpit sa gugma. 1 Juan 4:18

Ang kahayag nagsugod na sa pagsidlak, ug ang himaya sa Ginoo ginapadayag na karon. Sa diha nga kamo magsugod sa tinuod nga pagsabot sa proseso sa mga pakigsaad diha sa plano sa kaluwasan, ang mangitngit nga mga panganod nga gisalibay sa paglibut ug sa pagpahid sa kinaiya sa Dios mawala diha sa mahimayaong kahayag sa Iyang pagpadayag.

Uban niini nga mga prinsipyo nga gilatud kita karon aduna nay mga himan sa pagsusi sa pipila ka bangis kaayong mga istorya sa Biblia ug makita diha niini ang pailob, kaalam, hustisya, kaluoy, ug gugma sa Dios.

22. Si Moises, ang Labing Maaghop nga Tawo

(Karon ang tawo nga si Moises maaghup kaayo, labaw sa tanan nga mga tawo sa ibabaw sa nawong sa yuta.) Numeros 12:3

Gipadako sa usa ka panahon sa kahiwian, pagkaulipon, pagsakripisyo sa tawo, ug gubat, kini nga bersikulo nagpakita ingon usa ka suga sa kahayag sa usa ka ngitngit nga kalibutan. Si Moises usa ka mapainubsanon kaayo, malumo nga tawo. Iyang gipadayag ang dili hinakog nga gugma ni Kristo sa paagi nga pipila ka mga tawo ang naa sa wala pa o pagkahuman niya.

Sa diha nga siya mitan-aw diha sa pagkadautan sa mga katawhan nga siya gitawag sa pagpangulo gikan sa Egipto, ug ingon nga nakalahutay sa ilang mga akusasyon batok kaniya uban sa ilang tinguha sa pagpatay kaniya, bisan pa si Moises sa gihapon nag-ampo alang kanila. Samtang daghang mga magbabasa tingali naghunahuna nga sila kinahanglan nga pasagdan nga mamatay - bisan pa si Moises nag-ampo, "panas ang akong ngalan gikan sa basahon sa kinabuhi puli kanila."

Ug si Moises mibalik ngadto kang Jehova, ug miingon: Oh, kining katawohan nakasala ug usa ka dakung sala, ug nagbuhat sila ug mga dios nga bulawan. (32) Apan karon, kon ikaw mopasaylo sa ilang sala; ug kon dili, palaa ako, ako nangaliyupo kanimo, gikan sa imong basahon nga imong gisulat. Exodo 32:31-32

Sayon nga basahon kini nga tudling ug dali nga magpadayon - apan aron ihalad ang imong kinabuhiing dayon alang sa mga tawo nga wala'y pagtagad kanimo, o nagdumot kanimo ug bisan sa pagsulay sa pagpatay kanimo? Ang uban lamang nga mga binuhat nga natala nga nagsidlak sa ilang nawong sa himaya sa Dios mao ang mga anghel. Kini nga tawo migugol ug kap-atan ka tuig sa desyerto nga nag-atiman sa mga karnero, nagkugos sa mga karnero sa iyang mga bukton, nag-agay kanila nga malumo ug nanalipod kanila gikan sa peligro. Sa Sinai, siya migugol ug kap-atan ka adlaw nga nag-inusara sa atubangan sa Dios nga nakigsulti sa labing maloloy-on, malumo, mahigugmaong Manluluwas sa mga tawo. Si Moises nakasabut sa plano sa kaluwasan; kinasingkasing siyang mihangyo nga makakita sa himaya sa Dios ug kaniya gipadayag sa Dios ang iyang kinaiya: maluluy-on, mapuangoron, ug mapailubon, madagayaon sa kaayo ug kamatuoran. Si Moises nag-antos ug dugay sa mga bakak ug mga insulto nga gipahamtang batok kaniya. Siya nangamuyo sa atubangan sa Dios alang sa kinabuhi sa mga tawo nga nagtinguha sa iyang katungdanan. Dili ikatingala nga ang atong Amahan naghandum pag-ayo sa pagbanhaw kang Moises gikan sa lubnganan ug dad-on siya ngadto sa langit aron sa pagpadayon nianang matam-is nga panag-uban, ingon man usab sa pagtabang kaniya sa ministeryo ni Jesus sa buhat sa kaluwasan.

Gikan niini nga kahimtang, inubanan sa mga prinsipyo sa miaging kapitulo, mosulod kita sa pipila ka mabangis nga mga sugilanon nga may kalabotan sa kinabuhi ni Moises.

Unya si Moises mitindog sa ganghaan sa campo, ug miingon: Kinsa ang dapig kang Jehova? paduola siya kanako. Ug ang tanang mga anak nga lalake ni Levi nanagtigum sa ilang kaugalingon ngadto kaniya. (27) Ug siya miingon kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ibutang sa tagsatagsa ka tawo ang iyang pinuti sa iyang kilid, ug sumulod ug gawas kamo gikan sa ganghaan ngadto sa ganghaan lukop sa campo, ug patya ang tagsatagsa ka tawo sa iyang igsoon, ug ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingon, kauban, ug ang tagsatagsa ka tawo sa iyang silingan. (28) **Ug ang mga anak ni Levi nagbuhat sumala sa pulong ni Moises: ug may nangapukan sa katawohan niadtong adlaw sa duolan sa totolo ka libo ka tawo.** Exodo 32:26-28

Upat ka mga bersikulo pagkahuman niini nga gitanyag ni Moises nga itugyan ang iyang kinabuhing dayon kung dili mahimo nga mapasaylo ang sala sa Israel. Nasayod si Moises sa dakong gugma ug kaluoy sa Dios, apan sa iyang hunahuna nahibalo siya nga ang bug-at nga sala nga ilang nahimo nahimo sa bug-os nga pagsupak ug pagkadaotan atubangan sa Dios. Unsa kini nga pagkadautan? Kadto maoy pagsimba sa Bulawanong Nati nga Baka, usa sa mga dios sa Ehipto.

Ug si Jehova miingon kang Moises: Lumakaw ka, lumugsong ka ngadto sa ubos; kay ang imong katawohan, nga imong gikuha gikan sa yuta sa Egipto, nanagdaut sa ilang kaugalingon: (8) Sila mingtipas sa madali gikan sa dalan nga akong gisugo kanila: sila nanagbuhat alang kanila ug usa ka tinunaw nga nating vaca, ug nanagsimba niini, naghalad niini, ug miingon: Kini mao ang imong mga dios, Oh Israel, nga nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto. Exodo 32:7-8

Kap-atan ka adlaw lamang ang milabay ang tibuok Israel misaad sa ilang kaugalingon sa pagsimba sa matuod nga Dios nga nagsaad nga maunongon Kaniya. Wala pay unom ka semana sila nagsayaw, nag-inom, ug nakigbahin sa malaw-ay nga hudyaka nga naghalad ngadto sa walay pulos nga mga dios sa Ehipto.

Kinahanglan nga moatras kita sa istorya aron makakuha og mas lapad nga pagsabwag sa mga isyu nga nahilambigit. Sa wala pa ang mga panghitabo sa mga hampak ang Ginoo misaad og pito ka mga butang ngadto sa mga Israelita agig katumanan sa pakigsaad nga gihimo uban kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Kini nga mga saad natala sa Exodo 6:6-8:

1. *Pagakuhaon ko* kamo gikan sa ilalum sa mga palas-anon sa mga Egiptohanon, ug ...
2. *Ako mopagawas* kaninyo gikan sa ilang pagkaulipon, ug ...
3. *Pagatubson ko* ikaw sa tinuy-od nga bukton, ug sa dagkung mga paghukom: ug ...
4. *Dad-on ko* kamo ngari kanako nga usa ka katawohan, ug ...
5. *Ako mahimo* nga inyong Dios: ug kamo makaila nga ako mao si Jehova nga inyong Dios, nga nagkuha kaninyo gikan sa ilalum sa mga palas-anon sa mga Egiptohanon. ug ...

6. *Dad-on ko* kamo ngadto sa yuta, mahitungod sa akong gipanumpa nga ihatag kini kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob; ug ...
7. *Ihatag ko* kini kanimo nga usa ka panulondon: Ako mao si Jehova.

Kini usa ka pagdapit sa pag-adto sa walay katapusan nga pakigsaad. Ang kinahanglan lang nilang buhaton mao ang pagdawat ug pagtuo niini nga mga saad. Giunsa pagtubag sa Israel?

Ug si Moises misulti sa ingon sa mga anak sa Israel: **apan sila wala managpatalinghug kang Moises** tungod sa kaguol sa espiritu, ug tungod sa mabangis nga kaulipnan. Exodo 6:9

Nagdumili sila sa pagpaminaw o pagdawat sa tanyag. Nganong mobalibad man ka sa nindot kaayong tanyag nga ingon niini! Ang tubag anaa sa mga pulong “alang sa kasakit sa espiritu ug mapintas nga pagkaulipon.” Ilang gibasol ang Ginoo sa ilang malisud nga kahimtang ug sa ingon nagdumili sila sa pagtuo Kaniya. Apan ang ilang pagkaulipon tungod lamang sa ilang kaugalingon. Daghan kanila ang mibiya sa pagsimba sa matuod nga Dios ingon nga gipamatud-an sa ilang pagsimba sa Bulawan nga Nati. Ilang gibiyaan ang Igpapahulay ug ang tanang mga panalipod nga konektado sa mga sugo sa Dios. Kini mao ang bug-os nga ilang kaugalingon nga sayop. Apan imbes nga isulti ang ilang sala ug mapasalamaton nga dawaton ang tanyag, gipili nila nga itugyan ang ilang kasal-anan ngadto sa Dios Mismo. Unsa ka daotan ang kasingkasing sa tawo! Human sa milagrosong paagi naluwas gikan sa tanan nga mga siglo sa pagkaulipon sila mibarug nga masupilon, hingpit nga nagdumili sa paghinulsol ug sa pagdawat sa responsibilidad alang niini nga krisis.

Ang Dios sa iyang dakong kaluoy ug gugma mipili sa pagluwas kanila, bisan pag ang kadaghanan midumili sa pagpamati. Hangtud nga sila mitindog sa atbang nga mga baybayon sa Pulang Dagat ug nakakita sa tanan nga mga maglulutos kanila nga namatay sa baybayon, nagsugod kini sa pagbanagbanag sa ilang madag-um nga mga hunahuna nga sila tinuod nga gawasnon. Ang pisikal nga pagkaulipon gikuha na, apan ang mga gapos sa hunahuna nagpabilin nga lig-on. Nagsugod ang pagbagulbol ug pagreklamo.

Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel nanagbagulbol batok kang Moises ug kang Aaron didto sa kamingawan: (3) Ug ang mga anak sa Israel miingon kanila: Alaut unta kami sa kamot ni Jehova sa yuta sa Egipto, sa diha nga kami milingkod tupad sa mga kolon sa unod, ug sa nangaon kami ug tinapay sa pagkabusog; kay kamo nagdala kanamo ngadto niining kamingawan, aron sa pagpatay niining tibook nga katilingban sa gutom. Exodo 16:2-3

Importante nga matikdan dinhi nga ang tibuok kongregasyon nagbagulbol batok kang Moises ug Aaron. Silang tanan gikan sa una hangtod sa kataposan nagreklamo bahin sa mga desisyon nga gihimo ni Moises ug Aaron bisag makita nila ang panganod sa adlaw ug ang haligi nga kalayo sa gabii ingong makitang ebidensiya sa paggiya sa Dios.

Kining masinumbongon nga espiritu sa pagbagulbol mao ang espiritu ni Satanas. Siya ang magsusumbong sa mga kaigsoonan ug kini nga espiritu nagmando sa tibuok kongregasyon latas sa panaw sa kamingawan. Atong nahinumduman nga walay usa sa mga anak sa Israel ang midawat sa pito ka mga saad sa Dios apan mipili hinoon sa pagbasol Kaniya sa ilang mga kahimtang. Kining gagmay nga mga pagsulay gigamit sa Dios aron tugotan ang mga Israelita sa pagpakitag pagtuo, apan ilang giyagyag ang tinuod nga mga pagbati sa ilang mga kasingkasing aron ipakita ang ilang kakulang sa pagpasalamat. Walay usa sa mga Israelita ang anaa sa walay katapusan nga pakigsaad ug walay usa kanila nga napuno sa Espiritu ni Kristo. Kini mas makita sa sunod nga kapitulo.

Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel mingpanaw gikan sa kamingawan sa Sala sa ilang mga pagpanaw, sumala sa sugo ni Jehova, ug mingpahaluna sa Repidim: ug walay tubig nga mainum sa katawohan. (2) **Busa nakiglantugi ang katawohan kang Moises**, ug nanag-ingon sila: Hatagi kami ug tubig aron makainum kami. Ug si Moises miingon kanila: Nganong nakiglalalis kamo kanako? ngano man nga ginatintal ninyo si Jehova? (3) Ug ang katawohan giuhaw sa tubig; **ug ang katawohan nanagbagulbol batok kang Moises, ug nanag-ingon:** Ngano man nga gipatungas mo kami gikan sa Egipto, aron sa pagpatay kanamo sa kauhaw, ug ang among mga anak ug ang among kahayupan? (4) Ug mituaw si Moises kang Jehova, nga nagaingon: Unsay

pagabuhaton ko niini nga katawohan? hapit na sila mobato kanako. Exodo 17:1-4

Imbes magpasalamat kang Moises tungod sa pagtugot sa Dios nga gamiton siya sa pagpanguna kanila sa paggawas sa Ehipto, giakusahan siya sa mga tawo nga gustong mopatay kanila ug busa ang pipila kanila naghunahuna nga batoon siya hangtod mamatay.

Walay ebidensya nga nagsugyot nga ang mga anak sa Israel naghinulsol sa ilang mga sala tungod niining bakak nga mga akusasyon o sa ilang pagsimba sa mga diosdios didto sa Ehipto. Wala sila napuno sa Espiritu sa Dios, apan napuno hinuon sa usa ka pag-akusar, pagpangita sa kalipayan, ug kasayon nga espiritu. Niini nga kahimtang sa hunahuna nga ang mga anak sa Israel misaad sa Dios sa pagsunod Kaniya. Sila nahibalo nga si Moises wala makahimo sa tanang mga milagro pinaagi sa iyang kaugalingong gahum. Ang ilang mga akusasyon batok kang Moises mga pamalandong lamang sa ilang orihinal nga mga akusasyon batok sa Dios nga makita sa Exodo 6:9 – nasuko sila sa ilang pagkaulipon ug gibasol ang Dios niini. Kini nga kasuko diha sa ilang mga kasingkasing sa dihang sila misaad nga buhaton ang tanan nga gisaad sa Dios kanila.

Ang Ginoo nasayud nga sila wala mapuno sa Iyang Espiritu ug sila dili makatuman sa ilang saad. Iyang gidala si Moises ngadto sa bukid sulod sa kap-atan ka adlaw aron ipakita kadtong mga binhi sa kayugot. Ang mga Israelinhon wala mahibalo kon unsa ka dugay si Moises didto sa bukid. Naghunahuna sila nga lagmit namatay siya didto ug nabuhi ang ilang kasuko sa pagsimba sa mga dios sa Ehipto.

Ang mga Levihanon, nga gikan sa samang tribo ni Moises, wala moapil sa pagsimba sa Bulawan nga Nati nga Baka. Kung wala ang madaugon nga impluwensya sa Espiritu sa Dios sa ilang mga kasingkasing ang mga Levihanon makahunahuna lamang sa ilang kaugalingon nga labaw sa ilang mga igsoon. Walay ebidensya nga ang mga Levihanon gipahinungod ngadto sa Dios. Nagbagulbol sila batok kang Moises ingon nga detalyado sa Exodo 16. Sila misaad sa pagsunod sa Dios uban sa tanan ug busa anaa sa Daang Pakigsaad nga panghunahuna. Importante kini nga sabton tungod kay, sama sa

gipakita sa miaging kapitulo – sa dihang ang mga tawo anaa sa Daang Kasabotan, ang Dios makigsulti kanila balik sa pinulongan sa mga hunahuna sa ilang kaugalingong mga hunahuna aron ang sala mas bug-os nga madayag ngadto sa makasasala.

Kinahanglan kitang mohunong ug mamalandong niining puntoha aron maseguro nga atong basahon pag-ayo kon sa *unsang* paagi mahitabo ang paghukom sa Dios. Gisulat kini direkta ngadto sa mga sugo sa Dios. Kini lamang ang paagi diin ang Dios nagpahamtang ug paghukom sa mga tawo.

Dili ka magbuhat alang kanimo ug bisan unsa nga linilok nga larawan, kun bisan unsa nga dagway sa bisan unsa nga butang nga atua sa itaas sa langit, kun anaa sa ilalum sa yuta, kun anaa sa tubig sa ilalum sa yuta: (5) Dili ka moyukbo sa imong kaugalingon sa kanila, ni mag-alagad kanila: kay ako, si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughoan, **nga nagadu-aw sa kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak ngadto sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan sa mga nagadumot kanako**; (6) Ug nagapakita ug kalooy sa linibo kanila nga nahigugma kanako, ug nagabantay sa akong mga sugo. Exodo 20:4-6

Sa dihang gihangyo ni Moises ang Dios nga ipadayag ang Iyang himaya kaniya ang Ginoo nagsulti sa parehas nga butang apan lahi gamay.

Ug si Jehova mikunsad sa panganod, ug mitindog uban kaniya didto, ug nagmantala sa ngalan ni Jehova. (6) Ug si Jehova milabay sa iyang atubangan, ug nagmantala, Si Jehova, si Jehova nga Dios, maloloy-on ug mapuangoron, mapailubon, ug madagayaon sa kaayo ug kamatuoran, (7) **Nga nagatipig ug kalooy alang sa linibo, nga nagapasaylo sa kadautan ug sa paglapas ug sa sala, ug nga sa bisan unsa nga paagi dili makahinlo sa sad-an; nga nagadu-aw sa kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak, ngadto sa ikatulo ug ngadto sa ikaupat nga kaliwatan.** Exodo 34:5-7

Unsa ang buot ipasabut sa pagdu-aw sa mga kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak niadtong nanagdumot kanako? Una, atong klarohon nga kini moabut sa mga henerasyon nga nagpadayon sa pagdumot sa Dios. Ang pagdumot sa Dios mao ang pagsukol sa Iyang panalipod. Busa ang pagduaw sa kadautan mao

ang mga sangputanan sa sala nga nahulog sa makasasala. Ang Biblia nagsulti kanato niini sa makadaghan.

Si Jehova nailhan pinaagi sa paghukom nga iyang ginabuhat; **Ang dautan nalit-agan sa buhat sa iyang kaugalingong mga kamot.** Salmo 9:16

Ug mahitungod kanako usab, ang akong mata dili mopagawas, ni malooy ako, **kondili dad-on ko ang ilang dalan diha sa ilang ulo.** Ezequiel 9:10

Kita nahibalo nga ang mga Israelinhon andam sa paggamit ug mga espada sa pag-ayo sa mga situwasyon. Sa wala pa moabot ang Israel sa Bukid sa Sinai sila nakigsabot na sa mga Amalekanhon sumala niana.

Ug si Moises miingon kang Josue: Pagpili gikan kanato ug mga tawo, ug gumula ka, pakig-away kang Amalek: ugma motindog ako sa kinatumyan sa bungtod, uban ang sungkod sa Dios sa akong kamot. (10) Busa si Josue nagbuhat sumala sa giingon kaniya ni Moises, ug nakig-away kang Amalek: ug si Moises, si Aaron, ug si Hur nanungas sa kinatumyan sa bungtod. (11) Ug nahitabo nga sa gibayaw ni Moises ang iyang kamot, midaug ang Israel: ug sa gipaubos niya ang iyang kamot, midaug si Amalek. (12) Apan ang mga kamot ni Moises mabug-at; ug sila mikuha ug usa ka bato, ug gibutang kini sa ilalum niya, ug siya milingkod niini; ug si Aaron ug si Hur mingpataas sa iyang mga kamot, ang usa sa usa ka kilid, ug ang usa sa pikas; ug ang iyang mga kamot nagpadayon hangtud sa pagsalop sa adlaw. (13) **Ug gidaug ni Josue si Amalek ug ang iyang katawohan sa sulab sa pinuti.** Exodo 17:9-13

Kung gipili ni Moises nga mag-inusara sa pagpakig-away sa mga Amalekanhon o kung gitugotan ba sa Dios si Moises nga ibalik sa mga Israelita ang ilang kaugalingon nga panghunahuna wala kami gisultihan. Nasayod kita nga dili tuyo sa Dios nga ang mga anak sa Israel mopatay ug bisan kinsa sa dihang kuhaon nila ang yuta sa Canaan.

Ipadala ko ang akong kalisang sa unahan nimo ug magpahinabog kalisang sa tanang katawhan kansang kayutaan imong gisulong. Pabalikon ko ug padaganon ko ang tanan nimong mga kaaway. Magpadala akog kalisang sa unahan nimo

aron papahawaon ang mga Hibihanon, Canaanhon, ug Hitihanon. Exodo 23:27-28 (NLT)

Kon ang mga Israelita midawat pa sa pito ka mga saad sa Dios diha sa pakigsaad sila mapuno unta sa Iyang Espiritu. Kung ang Espiritu sa Dios tinuod nga nagpuno sa usa ka tawo, mao kini ang mahitabo.

Unya giyahat ko ang akong mga mata, ug mitan-aw, ug ania karon, usa ka tawo nga nagbisti sa lino, kansang mga hawak gibaksan sa fino nga bulawan sa Uphaz: (6) Ang iyang lawas usab sama sa berilo, ug ang iyang nawong ingon sa dagway sa kilat, ug ang iyang mga mata ingon sa mga lamparahan sa kalayo, ug ang iyang mga bukton ug ang iyang mga tiil sama sa kolor sa pinasinaw nga tumbaga, ug ang tingog sa iyang mga pulong sama sa tingog. (7) Ug ako nga si Daniel lamang ang nakakita sa panan-awon: **kay ang mga tawo nga uban kanako wala makakita sa panan-awon; apan usa ka dakung linog miabut kanila, mao nga sila nangalagiw aron sa pagtago sa ilang kaugalingon.** Daniel 10:5-7

Kini ang kinaiya sa balaang tabang sa Espiritu nga makatabang unta kanila. Wala na unta silay kinahanglan nga buhaton. Ang ilang mga kaaway mahimong mokumpisal sa ilang mga sala ug maghinulsol, nga mao unta ang ilang buhaton, o sila mokalagiw.

Ikasubo nga ang Israel wala niini nga Espiritu. Napuno sila sa pagbagulbol ug pagreklamo ug mao kini ang hinungdan ngano nga wala silay gahum sa pagpalayo sa ilang mga kaaway gikan kanila. Unsa nga mga kapilian ang nahabilin kanila? Gibuhat nila ang ilang nahibal-an nga labing maayo, nanguha sila og mga espada ug nagsugod sa pagpatay sa mga tawo. Walay matam-is nga pagbati samtang nakig-away sa laing tawo, walay kalinaw sa pagtan-aw kaniya nga nahulog sa yuta uban sa usa ka tortyur nga panagway sa iyang nawong, naghingos sa hangin, samtang siya naghigda sa usa ka dugoon nga kagubot, nagsinggit sa kasakit o bisan lang hilom nga nagginhawa sa iyang kataposan. Dili nimo makalimtan ang usa ka imahe nga ingon niana. Ang matag tawo nga mopatay og laing tawo dili makadawat sa malinawon nga Espiritu ni Kristo; gidawat niya ang malaya nga espiritu sa laag-laag. Ang ingon nga tawo adunay dili balaan nga hulagway nga nasilsil sa iyang hunahuna; ang makalilisang nga hulagway sa pagmugna sa kamatayon pinaagi sa

iyang kaugalingong kamot, hinungdan sa pagpamatay ug pagpaagas sa dugo, diin ang maong kamatayon mokatap sa epekto: mga amahan, mga inahan, mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, mga bana, mga asawa, mga anak nga lalaki, mga anak nga babaye, mga paryente, mga pamilya, ug mga komunidad.

Ang Biblia nagasulti kanato nga si Kristo balaan, walay kadaot, ug walay mansa. Ang walay kadaot nagpasabot nga dili siya magdala og kadaot.

Kay angay kanato ang maong labawng sacerdote, nga balaan, walay sala, walay buling, bulag sa mga makasasala, ug gihimo nga labaw pa sa langit; Hebreohanon 7:26

Dili mahimo alang sa Espiritu ni Kristo nga nagpuyo sa usa ka tawo sa pagkuha o paglaglag sa kinabuhi. Si Kristo mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi. Ang kamatayon dili mahimong anaa sa Iyang presensya. Siya nagbanhaw gikan sa mga patay, Siya wala magpatay. Makapatay lang ang mga tawo kung naa sila sa panghunahuna sa Daang Pakigsaad ug sa unod.

Aron ang Dios makapakita sa mga tawo kon unsa ang anaa sa ilang mga kasingkasing sa diha nga sila anaa sa Daang Kasabotan, Iyang ipasalamin ngadto kanila ang ilang panghunahuna nga ang sala modagaya. Iyang gihatag kanila ang ilang mga tinguha diha sa salamin.

Sa laing bahin, kung ang usa ka tawo anaa sa Bag-ong Kasabotan, siya makakita og lain nga butang. Kini mao ang gibuhay ni Moises sa unang bahin niining kapitulo sa dihang gisulayan siya sa Ginoo.

Ug si Jehova miingon kang Moises: Nakita ko kini nga katawohan, ug, ania karon, kini maoy usa ka katawohan nga magahi ug liog: (10) Busa karon pasagdi ako, aron mosilaub ang akong kaligutgut batok kanila, ug aron pagaut-uton ko sila; magahimo kanimo nga usa ka dakung nasud. (11) **Ug si Moises nagpakilooy kang Jehova nga iyang Dios, ug miingon: Ginoo, nganong misilaob ang imong kaligutgut batok sa imong katawohan, nga imong gikuha gikan sa yuta sa Egipto uban ang dakung gahum, ug uban ang kamot nga kusgan?** Exodo 32:9-11

Si Moises gitental sa pagtugyan sa mga Israelita. Sigurado nga gitintal siya ni Satanas nga pasagdan sila nga makalimtan ug busa gisulayan sa Ginoo si Moises ug gibalikbalik kadto nga mga hunahuna ingon usa ka sugo.

Diha kang Moises, adunay duha ka liso nga nakigbugno alang sa hawod sama kang Esau ug Jacob nga nakigdumog sa sabakan ni Rebecca. Samtang nakita ni Moises ang matam-is nga Espiritu sa Dios didto sa bukid ug ang iyang nawong misidlak nianang kahayag, iyang gipakita kining matahum nga kinaiya ug nangamuyo sa Dios nga luwason ang mga Israelita nga nagtratar kaniya sa hilabihan. Iyang gibuntog ang binhi sa unod ug nagmadaogon. *Kining sama nga pagsulay midangat karon sa mga Levihanon. Diha sila sa unod ug dili sa Espiritu.* Ang ilang mga hunahuna mahitungod niadtong kinsa misimba sa Bulawan nga Nati nga Baka ug nagdumili sa paghinulsol mao nga sila mamatay. Busa *ang Ginoo pinaagi kang Moises nagpabanaag balik kanila sa ilang kaugalingong panghunahuna.* Kinahanglang kuhaon sa Ginoo gikan sa mga Levita ang ilang mga pagbati sa pagpatay. Kon kini nga mga pagbati nagpabilin nga gitagoan kini makahimo og mas daghang kadaot. Samtang ang mga Levihanon nangatulong nianang gabhiona diha sa ilang mga tolda, ang ilang mga hunahuna napuno unta sa makalilisang nga mga larawan sa mga lalaki ug mga babaye nga ilang gipamutol sa bugnaw nga dugo. Mao kini ang tinguha sa ilang mga kasingkasing ug gihatag kini sa Dios kanila. Pinaagi sa ilang makasasalang tinguha ang Dios nagdala usab ug hukom niadtong nagdumili sa paghinulsol ug mitugot kang Satanas nga makasulod sa kampo pinaagi sa ilang hingpit nga pagrebelde.

Ang atong Amahan sa langit maalam sa tanan. Siya nakiglabet sa mga tawo pinaagi sa duha ka lakang nga proseso sa mga pakigsaad: una sa pagbutyag sa mga tawo ngadto sa ilang dautan nga mga kaugalingon aron sila mobalik ngadto kang Kristo ug unya maluwas pinaagi sa iyang pagkamatarung, samtang sa samang higayon nagtugot sa pagkamakasasala sa mga tawo sa paglaglag sa ilang kaugalingon sa paghukom.

Sa dihang si Moises gisulayan sa Ginoo mahitungod sa pagbarug ug pagpaubos sa mga Israelita atong makita ang Bag-ong Pakigsaad nga paagi sa pagtubag sa maong mga sitwasyon. Sa dihang nadawat sa mga Levihanon ang instruksiyon sa pagpatay sa mga nakasala, lagmit ilang gibuhat ang gibuhat ni Moises. Una, *mahimo unta nilang isugid ang ilang pagbagulbol batok kang Moises ug ang ilang kabuang sa pagtinguha sa pagbuhat sa mga saad nga gisaad sa Dios kanila. Mahimong gisugid usab nila ang ilang kayugot balik sa Ehipto tungod sa pagdumili sa pagdawat sa Bag-ong Kasabotan. Unya napuno unta sila sa Espiritu sa Dios ug ang mga dautan ug masukihon mokalagiw alang sa ilang mga kinabuhi o tingali magpatay sa usag usa sa ilang mga paningkamot sa pag-ikyas.* Gihatag ni Moises ang tinubdan sa sumbanan kon unsaon pag-atubang niini nga mga sitwasyon. Tingali naghunahuna ang mga Levihanon sa paagi nga gidumala ni Moises ang maong kahimtang. Imbis nga maghinulsol sa ilang pagbagulbol, gipili nila nga mopahulay sa ilang maayong mga buhat sa dili pagyukbo sa atubangan sa Bulawan nga Baka. Gipili pa nila ang pagpatay sa uban kay sa pagsulti sa ilang kaugalingong mga sala.

Sa pinulongan sa Daang Kasabotan, ang Ginoo nagpadala ug mensahe ngadto sa tibuok kampo nga ang pagsimba sa mga diosdios hingpit nga dili madawat. Ang Ginoo nakigsulti kanila og mensahe sa paagi nga nasabtan. Ang kamatayon sa tulo ka libo ka mga tawo nagbutang ug usa ka pagpugong sa dautan nga mga kasingkasing, *apan sa katapusan wala kini makatabang bisan usa niadtong mga Levihanon; walay usa kanila ang nakasulod sa Yutang Saad.* Nangapukan silang tanan sa kamingawan ug nangamatay. Kay sa tanang mibiya sa Ehipto, si Caleb ug Josue lamang ang nakasulod sa Yutang Saad. Sama sa giingon sa Ginoo – Iyang giduaw ang mga kasal-anan sa mga amahan sa mga anak niadtong nagdumot Kaniya. Ang mga Levihanon aduna gihapoy mga binhi sa kasuko ngadto sa Ginoo, apan wala sila makaamgo niini. Kini napamatud-an sa ilang kapakyasan sa pagsulod sa yuta sa Canaan.

Tungod sa kahayag nga misidlak gikan sa nawong ni Moises ug sa iyang kaandam nga mamatay alang niadtong nagdumot kaniya, gikan sa Kasulatan, medyo masaligon ako nga si Moises adunay

pipila ka pagsabut sa samin nga baruganan, ug ingon nga ang Ginoo nakiglabot kaniya sa sayo pa sa kapitulo katloan ug duha sa Exodo mao nga gisugo siya sa pagpakiglabot sa mga Levihanon sa ulahi sa kapitulo. Ang sama nga pagsulay miabut sa tanan nga wala moduko sa tuhod ngadto sa Bulawan nga Nati.

Kini nga baruganan sa salamin magamit sa samang paagi sa daghang uban pang mga istorya sa kinabuhi ni Moises.

Ug si Jehova miingon kang Moises: Kuhaa ang tanang mga pangulo sa katawohan, ug sila bitayon mo sa atubangan ni Jehova batok sa adlaw, aron ang mabangis nga kasuko ni Jehova mapuyoy gikan sa Israel. (5) Ug si Moises miingon sa mga maghuhukom sa Israel: Pamatyon ninyo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang mga tawo nga mingtipon kang Baalpeor. Numeros 25:4-5

Kini ang pinulongan sa samin. Kini nga mga lihok dili kinaiya ni Kristo ug busa ang pulong sa Ginoo nagpakita sa mga hunahuna sa mga tawo aron madala sila sa paghinulsol. Ang yano nga yawe sa pagbasa niini nga mga istorya mao ang pagtandi niini sa mga buhat ni Kristo dinhi sa yuta. Gihigugma ni Jesus ang Iyang mga kaaway ug wala gayoy gipatay bisan kinsa. Iyang gituman ang mga sugo sa Iyang Amahan nga nag-ingon, “Dili ka magpatay.” Busa kini nga mga sugo gihatag sa salamin sa kaugalingong mga hunahuna sa mga tawo kon unsaon pag-atubang sa sitwasyon. Nasabtan man kini ni Moises sa hingpit o wala dili makausab sa samin nga prinsipyo kon sa unsang paagi nakigsulti ang Dios sa usa ka grupo sa mga tawo diha sa Daang Kasabotan.

Adunay laing istorya nga angay natong tagdon sa kinabuhi ni Moises nga medyo lahi, mao ang istorya ni Kora, Danan, ug Abiram. Importante kini tungod kay si Kore maoy sa tribo ni Levi; ang mga wala moduko sa tuhod sa Bulawan nga Nati. Ang iyang istorya nagsulti kanato kung unsa ang naa sa kasingkasing sa pipila nga giisip nga matarong sa panahon sa insidente sa Bulawan nga Baka.

Karon si Kora, ang anak nga lalake ni Izhar, ang anak nga lalake ni Coath, ang anak nga lalake ni Levi, ug si Danan ug si Abiram, ang mga anak nga lalake ni Eliab, ug si On, ang anak nga lalake ni Peleth, ang mga anak nga lalake ni Ruben, mikuha ug mga

tawo: (2) Ug sila mingtindog sa atubangan ni Moises, uban sa pipila sa mga anak sa Israel, duha ka gatus ug kalim-an nga mga principe sa katilingban, mga bantugan sa katilingban, mga tawo nga bantugan: (3) **Ug sila nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pagtingub batok kang Moises ug batok kang Aaron, ug miingon kanila, *Kamo nagabuhat ug sobra ka daghan sa ibabaw ninyo kay ang tibook nga katilingban balaan, ang tagsatagsa kanila, ug si Jehova anaa sa taliwala nila: busa magmapahitas-on kamo sa inyong kaugalingon ibabaw sa kongregasyon ni Jehova?*** (4) Ug sa pagkadungog ni Moises niini, mihapa siya: (5) Ug misulti siya kang Core ug sa tanan niyang gisakupan, nga nagaingon: Ugma igapakita ni Jehova kong kinsa *ang* iya, ug kong *kinsa* ang balaan; ug iyang paduolon *siya* ngadto kaniya: bisan pa siya nga iyang gipili iyang paduolon kaniya. (6) Buhata kini; Kumuha kamo ug mga incensario, si Core, ug ang tanan niyang panon; (7) Ug butangan mo kini ug kalayo, ug butangan mo kini ug incienso sa atubangan ni Jehova ugma: ug mahitabo *nga* ang tawo nga pagapilion ni Jehova, siya *mahimong* balaan: *sobra ra* kayo ang inyong gipas-an kaninyo, kamong mga anak ni Levi. (8) Ug si Moises miingon kang Core: Pamati, ihangyo ko kaninyo, kamong mga anak ni Levi: (9) ***Gihunahuna ba ninyo nga kini usa lamang ka gamay nga butang, nga ang Dios sa Israel nagbulag kaninyo gikan sa katilingban sa Israel, aron sa pagpaduol kaninyo ngadto sa iyang kaugalingon aron sa pagbuhat sa pag-alagad sa tabernaculo ni Jehova, ug sa pagtindog sa atubangan sa katilingban aron sa pag-alagad kanila?*** (10) Ug siya nagdala kanimo haduol *kaniya*, ug ang tanan mong mga igsoon ang mga anak nga lalake ni Levi uban kanimo: ug nangita usab kamo sa pagkasacerdote? (11) Busa ikaw ug ang tibook mong katilingban nanagtigum batok kang Jehova: ug unsa ba *si* Aaron, nga nanagbagulbol man kamo batok kaniya? Numeros 16:1-11

Gisugo ni Kora si Moises og espiritu sa pagpugong ug tinguha nga ipugos ang iyang kaugalingon sa katawhan. Siyempre kini nga sumbong nagpadayag sa kaugalingong mga tinguha ni Kore ngadto kang Moises. Gipadayag niini ang gibati sa iyang kasingkasing. Gipakita ni Kore nga ang tibook kongregasyon balaan ug ang Ginoo anaa sa ilang taliwala. Nganong nakaingon siya niini?

Kinahanglan natong tan-awon ang mga panghitabo sa wala pa kini. Ang napulog-duha ka espiya mibalik gikan sa Canaan, ug ang napulo kanila naghatag ug daotang taho nga gitooan sa mga Israelita. Si

Josue ug Caleb lamang ang nagpahayag ug pagtuo nga ang Dios makadala kanila ngadto sa Yutang Saad. Ang tubag sa mga tawo mao ang pagpangita sa pagbato kang Caleb ug Josue hangtod mamatay. Sa kasaba, si Moises sa ulahi gisulayan sa samang paagi sama sa una - Gisulayan sa Ginoo si Moises sa usa ka tanyag nga mas dako nga puli nga nasud. Daotan kaayo ang mga tawo nga usa unta ka dakong tentasyon ang paghatag niini nga tinguha sa pagpapahawa kanila.

Ug si Jehova miingon kang Moises: Hangtud kanus-a ba masuko ako niining katawohan? ug hangtud kanus-a nga sila dili motoo kanako, tungod sa tanan nga mga ilhanan nga akong gipakita taliwala kanila? (12) Pagahampakon ko sila sa kamatay, ug isalikway ko sila, ug himoon ko ikaw nga usa ka nasud nga labing daku ug labing kusgan kay kanila. Numeros 14:11-12

Sa makausa pa si Moises nagpataliwala alang sa mga tawo nga nagpakita sa Espiritu ni Kristo sama sa gitinguha sa Ginoo.

Ug si Moises miingon kang Jehova: Unya ang mga Egiptohanon makadungog niini, (kay ikaw nagkuha niini nga katawohan sa imong kusog gikan sa taliwala nila;) (14) Ug sila magasugilon niini sa mga pumoluyo niining yutaa: kay sila nakadungog nga ikaw Si Jehova ania sa taliwala niining katawohan, nga ikaw, Oh Jehova, ginapakita sa nawong ug nawong, ug nga ang imong panganod nagatindog sa ibabaw nila, ug nga ikaw nagauna kanila sa adlaw pinaagi sa usa ka haligi nga panganod, ug sa usa ka haligi nga kalayo sa magabii. (15) Karon kong pamatyon mo kining tibook nga katawohan ingon sa usa ka tawo, nan ang mga nasud nga nakadungog sa imong kabantug mosulti, nga magaingon, (16) Tungod kay si Jehova wala makahimo sa pagdala niining katawohan ngadto sa yuta nga iyang gipanumpa ngadto sa kanila, busa siya mipatay kanila didto sa kamingawan. (17) Ug karon, ako nangaliyupo kanimo, himoa nga daku ang gahum sa akong Ginoo, sumala sa imong gipamulong, nga nagaingon: (18) ang sad-an, nga nagadu-aw sa kasal-anan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak ngadto sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan. (19) **Pasayloa, ako nangaliyupo kanimo, ang pagkadautan niini nga katawohan sumala sa pagkadaku sa imong kalooy, ug ingon nga imong gipasaylo kini nga katawohan, gikan sa Egipto bisan hangtud karon.** Numeros 14:13-19

Gipasaylo sa Ginoo ang mga Israelita nga nagpugong kanila sa pag-antos sa diha-diha nga sangputanan sa ilang makasasalang pagrebelde. Hinoon gipabalik sa Ginoo ngadto sa mga tawo kung unsa ang ilang gihukman sa ilang pag-ingon nga ang Dios naningkamot sa pagpatay kanila didto sa kamingawan.

Ipamulong mo kanila: Ingon nga ako buhi, nagaingon si Jehova, **ingon sa inyong gipamulong sa akong mga igdulungog, mao ang pagabuhaton ko kaninyo:** (29) Niini nga kamingawan mangapukan ang inyong mga lawas nga patay; ug ang tanan nga naisip kaninyo, sumala sa inyong tibuok nga gidaghanon, gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, nga nanagbagulbol batok kanako, (30) Sa walay duhaduha dili kamo makasulod sa yuta, nga tungod niana ako nanumpa nga papuy-on kamo niini, si Caleb nga anak ni Jephone, ug si Josue nga anak ni Nun. Numeros 14:28-30

Kinahanglan natong hinumdoman nga kini nga silot sa kamatayon dili alang sa katuyoan sa paglaglag sa mga tawo, kini usa ka pag-alagad sa kamatayon nga gilaraw aron madala sila sa paghinulsol. Kon gidawat pa nila ang sentensiya ug gisugid ang ilang pagkadaotan makabaton *gihapon* sila ug kinabuhing dayon sama sa gibuhay ni Moises. Si Moises wala makasulod sa yuta sa Canaan apan nakadawat siya ug kinabuhing dayon. Ang tanan nga mga anak sa Israel mahimo unta nga nagbuhay sa ingon *kon* sila naghinulsol.

Sa dihang ang Israel nag-atubang sa ilang kaugalingong pagkadaotan, giaghat ni Satanas si Kora, Datan, ug Abiram. Ilang gisaway ang pagpangulo ni Moises ug gibasol ang tanang nahitabo sukad sa pagbiya sa Ehipto, ngadto kaniya. Pinaagi ni Moises, gisultihan sa Dios ang mga tawo nga daotan sila ug siguradong makakita silag kamatayon. Kini gituyo aron sa pagdala kanila sa paghinulsol apan ilang gipili nga basulon si Moises sa kapakyasan nga nahitabo. Ang mga akusasyon nahimong personal kaayo.

Diyutay ra ba nga butang ang gidala mo kanamo gikan sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, aron sa pagpatay kanamo didto sa kamingawan, gawas kong ikaw magahimo sa imong kaugalingon nga principe sa ibabaw namo? (14) Labut pa, wala mo kami dad-a ngadto sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ni hatagi kami ug panulondon sa mga uma ug mga kaparrasan: luskon mo ba ang mga mata niining mga tawohana?

dili ta musaka. (15) Ug si Moises naligutgut sa hilabihan gayud, ug miingon kang Jehova: Dili ka magatan-aw sa ilang halad: Wala ako magkuha ug usa ka asno gikan kanila, ni makadaut ako sa usa kanila. Numeros 16:13-15

Si Moises giakusahan nga naghimo sa iyang kaugalingon nga usa ka prinsipal ibabaw kanila, misulay sa pagpatay niini nga mga tawo, ug sa pagkuha sa ilang mga kabtangan. Ang Hebreohanong pulong nga *kasuko* mahimong hubaron nga *naguol*. Daghan kaayo ang nahimo ni Moises alang niining mga tawhana; mitanyag pa gani siya sa pagtugyan sa iyang kinabuhing dayon alang kanila. Apan, halos ang tibuok kongregasyon midawat sa kabakakan ug mga akusasyon ni Kore, Datan, ug Abiram imbes nga maghinulsol sa ilang pagkadaotan. Kini nakapasakit gayod kang Moises. Giduso siya sa mga limitasyon niini nga pagsulay. Gitigom ni Kora ang tibuok katilingban batok kang Moises ug ang Ginoo misulod.

Ug gitigom ni Core ang tibook nga katilingban batok kanila didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ug ang himaya ni Jehova mipakita sa tibook nga katilingban. Numeros 16:19

Sa makausa pa gisulayan si Moises kon tugotan ba nga mamatay ang tanang katawhan o mangaliyupo alang kanila.

Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: (21) Pahalayo kamo gikan sa kinataliwad-an niining katilingban, aron pagaut-uton ko sila sa usa ka pagpamilok. (22) Ug sila mihapa, ug miingon: Oh Dios, ang Dios sa mga espiritu sa tanan nga unod, makasala ba ang usa ka tawo, ug masuko ba ikaw sa tibook nga katilingban? Numeros 16:20-22

Sa makausa pa si Moises nagpabilin nga matitud-anon ug nangamuyo alang sa katawhan. Ang ingon ka bililhon nga Espiritu nagpuyo sa kasingkasing ni Moises; matitud-anon kaayo si Moises sa pagpangaliyupo alang sa katawhan. Unya si Moises naghigot sa usa ka tawo - si Korah. Ang pagsulay mas lawom karon. Ang Ginoo mitudlo kang Moises:

Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: (24) Isulti mo sa katilingban, sa pag-ingon: Pahalayo kamo gikan sa libut sa tabernaculo ni Core, ni Dathan, ug ni Abiram. (25) Ug si Moises

mitindog ug miadto kang Dathan ug kang Abiram; ug ang mga anciano sa Israel misunod kaniya. (26) Ug siya misulti sa katilingban, nga nagaingon: Pahalayo kamo, ako nangaliyupo kaninyo, gikan sa mga balong-balong niining dautan nga mga tawo, ug dili kamo magtandog sa bisan unsa kanila, tingali unya kamo maut-ut sa tanan nilang mga sala. Numeros 16:23-26

Kini nga mga tawo hapit na hingpit nga mogawas sa koral sa panalipod sa Dios. Sa dihang gihatag na ang sugo sa pagpahilayo sa ilang mga tolda, mahimo pa unta silang maghinulsol apan mibarog sila nga masupilon hangtod sa kataposan nga gimandoan sa espiritu ni Satanas. Si Satanas adunay kontrol niini nga mga tawo ug karon kinahanglan siyang mangita ug paagi aron ibutang ang hinungdan sa ilang kalaglagaan sa Dios.

Busa sila nanindog gikan sa tabernaculo ni Core, ni Datan, ug ni Abiram, sa tanang kiliran: ug si Dathan ug si Abiram nanggula, ug nanagtindog sa pultahan sa ilang mga balong-balong, ug ang ilang mga asawa, ug ang ilang mga anak nga lalake, ug ang ilang gagmay nga mga bata. (28) Ug si Moises miingon: Niini maila ninyo nga si Jehova nagsugo kanako sa pagbuhat niining tanan nga mga buhat; kay wala ko kini buhata sa akong kaugalingon nga hunahuna. (29) Kon kini nga mga tawo mamatay sa kasagaran nga kamatayon sa tanan nga mga tawo, o kon sila duawon human sa pagduaw sa tanan nga mga tawo; nan si Jehova wala magpadala kanako. (30) Apan **kong si Jehova magabuhat ug usa ka bag-ong butang, ug ang yuta magabuka sa iyang baba, ug magalamoy kanila, uban ang tanan nga ila, ug sila manganaug nga buhi ngadto sa gahong; unya inyong masayran nga kining mga tawohana nagpasuko kang Jehova. (31) Ug nahitabo, sa diha nga siya nakatapus sa pagsulti niining tanan nga mga pulong, nga ang yuta napikas nga diha sa ilalum nila: (32) Ug ang yuta mibuka sa iyang baba, ug milamoy kanila, ug sa ilang mga balay, ug ang tanang mga tawo nga iya ni Core, ug ang tanan nilang mga bahandi. (33) Sila, ug ang tanan nga ila, nanganaug nga buhi ngadto sa gahong, ug ang yuta mitabon kanila; ug sila nangamatay gikan sa taliwala sa katilingban. Numeros 16:27-33**

Kini nga mga nagkunsabo nagduhaduha sa katungod ni Moises sa pagpangulo kanila. Ilang giakusahan siya nga nagtinguha sa paghimo sa iyang kaugalingon nga usa ka prinsiphe ibabaw kanila. Ang tibuok

katilingban misukol kang Moises tungod sa buluhaton ni Kore ug sa iyang mga kauban. Atong tan-awon pag-usab pag-ayo ang gisulti ni Moises:

Ug si Moises miingon: Niini maila ninyo nga si Jehova nagsugo kanako sa pagbuhat niining tanan nga mga buhat; kay wala ko kini buhata sa akong kaugalingon nga hunahuna. (29) Kon kini nga mga tawo mamatay sa kasagaran nga kamatayon sa tanan nga mga tawo, o kon sila duawon human sa pagduaw sa tanan nga mga tawo; nan si Jehova wala magpadala kanako. (30) Apan kong si Jehova magabuhat ug usa ka bag-ong butang, ug ang yuta magabuka sa iyang baba, ug magalamoy kanila, uban ang tanan nga ila, ug sila manganaug nga buhi ngadto sa gahong; unya inyong masayran nga kining mga tawohana nagpasuko kang Jehova. Numeros 16:28-30

Ang katawhan nakakita ug daghang ebidensiya nga ang Ginoo nagtultol kang Moises sa tanang nahitabo sa Ehipto, sa Pulang Dagat, ug sa Bukid sa Sinai. Adunay daghang ebidensiya nga si Moises gipadala sa Ginoo. Usa ka milagro nga gihimo sa Ginoo sa konteksto nga gihimo ni Moises, usa ka milagro nga nagtubag sa pagduhaduha. Sa dihang si Jesus gipangutana ni Satanas mahitungod sa iyang posisyon isip Anak sa Dios, Siya midumili sa pagbuhat og milagro agig tubag sa tintasyon nga konektado sa “*kon ikaw....*”:

Ug sa miduol kaniya ang maninintal, miingon siya: Kong ikaw mao ang Anak sa Dios, sugoa nga kining mga bato mahimong tinapay. (4) Apan siya mitubag ug miingon: Nahisulat na, Ang tawo dili mabuhi sa tinapay lamang, kondili sa matag pulong nga magagala sa baba sa Dios. Mateo 4:3-4

Human sa tanan nga gibuhay ni Moises, sama ni Jesus, *silang tanan mibiya kaniya ug mikalagiw*. Marcos 14:50. Samtang nag-antos si Moises sa iyang unod, gitawag siya ni Satanas sa pagkanaog niini nga krus. Natental siya sa pagtawag og milagro aron mapadayon ang iyang posisyon. Wala gayud kausa si Kristo mitubag sa **kon** nga pangutana. Wala gayud Siya mihangyo og milagro aron pamatud-an ang iyang kaugalingong pagkatawo. Siya misalig sa hingpit sa unsay gisulti sa iyang Amahan Kaniya.

Si Juan Bautista, kinsa mao ang labing bantugan sa mga propeta, nag-atubang sa samang pagsulay samtang anaa sa bilangoan. Mao usab kini ang prinsipyo nga makita sa pangutana nga gipangutana ni Juan sa iyang mga tinun-an aron ipangutana kang Jesus.

Karon sa diha nga si Juan nakadungog didto sa bilangoan sa mga buhat ni Kristo, siya nagpadala ug duha sa iyang mga tinun-an, (3) Ug miingon kaniya: Ikaw ba kadtong moanhi, o maghulat pa ba kami ug lain? Mateo 11:2-3

Walay milagro alang kang Juan sama kang Moises. Miadto siya sa iyang kamatayon nga nagsalig sa hingpit nga si Kristo mao gayod ang Mesiyas. Ang mga disipulo ni Juan mibalik gikan sa ilang pakighinabi ni Jesus ug mihatag kang Juan sa kumpirmasyon nga iyang gitinguha.

Sa dihang gisultihan sa Ginoo si Moises nga sultihan ang mga tawo sa pagpalayo gikan kang Korah, Datan, ug Abiram, gidawat ba ni Moises ang mga responsibilidad nga wala ihatag kaniya sa dihang iyang gipahayag ang mga pangutana *kon*? Samtang ang Dios napugos sa pagkuha sa panalipod sa iyang mga manolonda gikan niining dautan nga mga tawo, gitintal ni Satanas si Moises sa mga pangutana nga nagpadayag *kon* giunsa niya pagplano ang paglaglag niining mga apostata. Hinumdomi nga gikontrolar ni Satanas kining mga tawhana. Iyang gipugos sila pag-ayo sa pagsukol sa makapadani nga Espiritu ni Jesus sa paghinulsol. Si Jesus mao ang tigpasig-uli samtang si Satanas mao ang maglalaglag ug pinaagi sa mga pagduhaduha nga gibutang sa hunahuna ni Moises, si Satanas nakahimo sa pagtabon sa iyang buhat sa kalaglagan sa pagpakita ingon nga usa ka direkta nga paghukom sa Dios. Kini maoy usa ka hilabihan ka batid nga limbong nga kon wala ang puloy-anan ni Kristo malimbongan ang mga pinili.

Kini mao ang labing grabe nga pagsulay alang kang Moises ug kini usa ka leksyon alang kanato. Gipas-an ni Moises ang gibug-aton sa mga bakak batok kaniya sulod sa dugay nga panahon ug balik-balik nga nangamuyo sa pagpanalipod niining makasasalang katawhan. Sa diha nga kini miabut ngadto niining usa ka dautan nga tawo ug sa iyang mga kauban nga mitalikod sa tanan, ang pagsulay nahimong

dako kaayo. Kini usa ka pagsulay nga gamay ra nga mga lalaki kung adunay bisan kinsa nga nag-atubang sukad niadto. Busa si Satanas mao ang nagbukas sa yuta ug milamoy niining mga tawhana aron ang Dios mabasol sa pagbuhat niini. Si Pablo naghatag kanato ug usa ka lig-on nga timailhan sa unsay nahitabo niini nga bersikulo.

Dili usab kamo magbagulbol, ingon nga ang uban kanila nagbagulbol, ug gilaglag sila sa maglalaglag. 1 Corinto 10:10

Ang pulong nga tiglaglag, sama sa atong nahisgotan na, maoy malala nga bitin. Si Kora ug ang iyang mga tawo nangulo sa pagbagulbol batok kang Moises, ug si Pablo miingon nga ang mabangis nga bitin milaglag kanila. Ang paglamoy kang Kore ug sa iyang mga kauban nahitabo atubangan sa mga nawong sa 250 ka prinsiphe. Kini naghatag kanila ug panahon sa pagkaamgo nga sila anaa sa dakong kakuyaw ug nga sila kinahanglan nga modagan ngadto sa ilang Manluluwas aron sa paglayas sa tiglaglag. Ikasubo nga wala sila maghinulsol ug gitugyan sila sa hingpit ngadto kang Satanas.

Ug migula ang kalayo gikan kang Jehova, ug milamoy sa duruha ka gatus ug kalim-an ka tawo nga nanaghalad ug incienso. Numeros 16:35

Daghan ang mohilak “apan kini nag-ingon nga ang kalayo sa Ginoo,” ug mopili sa pagbaliwala sa sugo sa pagtandi sa tibuok Kasulatan ug pagpakita nga si Jesukristo mao sa gihapon kagahapon, karon, ug sa kahangturan!

Si Jesus, sa Lucas 9:54-56, misulti sa mga tinun-an nga ang kalayo nga gikan sa langit agig tubag kang Elias dili ang espiritu nga Iyang gipalihok. Kita nahibalo gikan sa istorya ni Job nga ang “kalayo sa Dios” mikunsad ug misunog sa mga karnero ug sa mga sulugoon ni Job.

Samtang nagsulti pa siya, may lain usab nga miabut, ug miingon: **Ang kalayo sa Dios nahulog gikan sa langit**, ug nasunog ang mga carnero, ug ang mga sulugoon, ug giut-ut sila; ug ako lamang ang nakalingkawas nga nag-inusara sa pagsulti kanimo. Job 1:16

Nasayud kita nga gipakanaog ni Satanang pisikal nga kalayo ug gilamoy sila. Mao nga kung ang pisikal nga kalayo mao ang gipasabut sa teksto nan ingon niini kung giunsa kini miabut, apan, ingon sa gipatin-aw sa kapitulo nga *Mga Anghel nga Nagapanakit*, kini nga kalayo tingali mao ang kombiksyon sa Espiritu sa Dios nga naghampak sa kalisang sa mga kasingkasing niining mga tawhana, bug-os nga gipadayag ingon nga usa ka pagkilab sa kahayag. Ang Espiritu nga walay kaluoy naghampak sa tanlag niining mga tawhana sa ilang mga sala ug nag-awhag kanila sa paghinulsol, apan tungod kay dili sila makatoo sa usa ka maloloy-on nga Dios, ang ilang mga sala milamoy kanila. Sa ato nang nakita nga kining prinsipyo sa kalayo gikan sa langit gihisgotan sa daghang mga tudling sa Biblia.

Sa diha nga kining 250 ka mga prinsipie midumili sa paghinulsol ug ang Dios mikuha sa Iyang anghel nga panalipod, si Satanang ba nagpadala ug pisikal nga kalayo ug misunog kanila o kini ba mga baga lamang sa kalayo gikan sa kombiksyon sa sala? Natural lang nga hunahunaon nga sa dihang kini nga mga prinsipie nahurot na nga sila nahimong abo apan sa atong nakat-unan sa istorya ni Nadab ug Abihu, ang kalayo nga milamoy kanila wala gani makasunog sa ilang mga kupo.

Ug may migula nga kalayo gikan kang Jehova, ug milamoy kanila, ug nangamatay sila sa atubangan ni Jehova. (3) Unya si Moises miingon kang Aaron: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, nga nagaingon: Pagabalaanon ako diha kanila nga moduol kanako, ug sa atubangan sa tibook katawohan pagahimayaon ako. Ug si Aaron naghilum. (4) Ug si Moises nagtawag kang Misael ug kang Elzaphan, ang mga anak nga lalake ni Uziel nga uyoan ni Aaron, ug miingon kanila: Dumuol kamo, dad-a ninyo ang inyong mga igsoon gikan sa atubangan sa balaang puloy-anan ngadto sa gawas sa campo. (5) Busa sila mingduol, **ug gidala sila sa ilang mga saput gikan sa campo**; sumala sa giingon ni Moises. Levitico 10:2-5

Gikan sa tanan nga mga prinsipyo nga atong nakat-unan kini dayag nga adunay daghang mga pagpasabut gikan sa Kasulatan nga mahatag aron ipakita nga ang Dios dili ang maglalaglag kondili si Satanang. Ang hustong pagsabot sa mga pakigsaad nga gigamit dungan sa hingpit nga kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta nagsubay

niining bayolenteng mga istorya ngadto sa tinubdan niini – siya nga adunay gahom sa kamatayon ug mao kana ang yawa. Hebreohanon 2:14.

Si Moises mao ang labing maaghop ug labing malumo nga tawo nga nabuhi hangtod sa panahon ni Kristo. Daghang sayop nga mga butang ang gipasangil kaniya pinaagi sa sayop nga pagsabot sa mga pakigsaad. Ubos sa labing grabe nga pagsulay, siya gitintal ug kini nagtugot kang Satanas sa pagtabon sa iyang buhat sa paglaglag. Kini nga pagsulay makabuntog unta ni bisan kinsa kanato, busa dili kita makahukom kang Moises sa nahitabo. Apan makita usab nato kon sa unsang paagi ang usa ka kapakyasan sa mga tentasyon ni Satanas mahimong adunay dagkong mga sanga, ilabina kon kini usa ka lider nga nawad-an sa panan-aw ni Kristo. Importante nga masabtan ang leksyon dinhi aron atong makita ang makanunayon nga pagpahayag sa kinaiya sa Dios diha sa Kasulatan. Si Kristo lamang ang naghatag kanato nianang hingpit nga hulagway. Unsa ka mapasalamaton kita niana nga panig-ingnan aron atong mabasa ang Daang Tugon sa Iyang putli nga kahayag, makaila sa kamatuoran sa kaaghup sa atong Amahan diin si Moises usa ka masanag nga ehemplo.

23. Si Elias ug ang Katapusang Utlanan

Ug dihay gubat sa langit: Si Michael ug ang iyang mga manolonda nakig-away batok sa dragon; ug nakig-away ang dragon ug ang iyang mga anghel ... Pinadayag 12:7

Ang proseso sa pagrekrut ni Satanas nagkinahanglan sa paggamit ug propaganda batok sa atong langitnong Amahan aron maseguro ang pagkamaunongon sa mga manulonda. Kini nga panagbulag milampos uban sa ikatulo nga bahin sa mga anghel pinaagi sa iyang mga bakak. Pinadayag 12:4, 7. Gipakita ni Satanas ang iyang mapintas nga ideolohiya ngadto sa Dios sa ingon nagdani sa mga manolonda ngadto sa iyang kaugalingon. Ang mga manulonda nga misunod kang Satanas nailalom sa malupigong rehimen nga ilang gituohan nga ilang gipalayas. “Bisan kinsa nga magabuhat ug sala ulipon sa sala.” Juan 8:34.

Gitago ni Satanas ang iyang tinuod nga panukmod samtang nagpakita sa kaatbang sa kung unsa siya sa iyang kaugalingon. Ang tanan nga kaalam, salabutan, ug gahum nga iyang nadawat sa iyang paglalang sa Dios gihimo nga usa ka obra maestra sa limbong aron makombinsir ang uniberso sa pagsimba kaniya ingon nga labing kataas.

Ang tawo nahulog sa lit-ag sa dragon pinaagi sa mga sugilanon nga gisulti ni Satanas. Iyang gidawat ang propaganda ni Satanas batok sa Dios ug gigakos ang halas, ang tawo nga abi niyag kaikyasan niya sa

tanaman. Si Satanas nahimong tagsulat sa kamatayon ug adunay gahum sa kamatayon sama sa atong nadiskobrehan sa kapitulo 3. Ang iyang yawe nga bakak mao nga ang Dios dili mopasaylo. Ang katinuod niini gipadayag sa kamatuoran nga si Adan, Eba, ug Cain wala gayod mangayo ug kapasayloan sa ilang mga sala sa dihang giduol sila. Si Adan nakakat-on sa mga kahanas sa pagtipas ug paglantaw isip hinagiban batok sa paghinulsol. Nadiskobrehan niya ang paagi sa pagpagahi sa iyang mga tuhod aron dili moyukbo ug mangayo og pasaylo sa Dios.

Niini nga kahimtang sa hunahuna ang matag aksyon sa Dios nga magtawag sa tawo aron makita ang iyang dako nga problema gihubad ingon usa ka paningkamot sa Dios sa pagdaot o paglaglag kaniya. Mao kini ang hinungdan nga ang gasa sa krus gisabot sa natural nga tawo ingon nga kasuko sa Dios nga maoy hinungdan sa iyang pagbangon ug paghampak sa Iyang Anak. Hinumdomi sa kapitulo 20 nga among giingon:

Kini ang pagkakomplikado sa krus. Kini nagpadayag sa mapintas nga kinaiya ni Satanas ug sa kinaiyanhon nga sangputanan sa usa ka makasasala nga kinabuhi apan kini *mibati* nga daw ang Dios, sa makalilisang nga kasuko, mao ang nagbutang ug pagsakit sa makasasala. *Agape*, Kapitulo 20, panid 255.

Gibati ni Cain ang iyang kaugalingon nga pagkondenar sa kaugalingon nga mao ang natural nga sangputanan sa iyang sala. Gibati niya nga dako kaayo ang iyang sala nga dili na mapasaylo. Apan sa samang higayon adunay usa ka pagpahayag sa pagtugyan niini balik ngadto sa Dios sa paghimo Kaniya nga responsable alang niini nga mga sangputanan. Kini ang duha ka kilid sa paghukom ug busa ang duha ka aspeto sa krus. *Agape*, Kapitulo 20, paanid 256.

Ang Bibliya naghubit niini nga proseso sa pagpakita sa atong mga hiyas balik ngadto sa Dios ingong usa ka tawo nga nagbasa sa Pulong sa Dios ug unya nakakita sa iyang kaugalingong natural nga nawong. Among gidugang niini, ang duha ka kilid nga kinaiya sa krus gigamit sa tema sa mga pakigsaad:

Kung dili nimo masabtan ang duha ka lakang nga
proseso sa mga pakigsaad imong ipasangil ang
pagpadayag sa pagkamakasala sa tawo ingon nga
ang Dios makasala. Ang Dios sa dagway sa tawo.
idili sa langit!

Sa praktis kini nagpasabut nga ang mga istorya sa Kasulatan nga
gisabut nga nagpakita sa labing dako nga mga kadaugan alang sa
Dios sa tinuud nagsilbi nga labing dako nga kapildihan alang sa Iyang
kinaiya tungod kay kini gibasa pinaagi sa lente sa gipaabut nga
makasala nga mga kinaiya sa tawo.

Duha ka mga istorya nga nahulog sa kini nga kategorya mao ang
kadaugan ni Elias sa Mt Carmel ug ang paghalad ni Isaac sa Mt
Moriah. Atong hisgotan ang istorya ni Elijah niini nga kapitulo ug ang
istorya ni Abraham sa sunod. Ang istorya ni Elias gigamit ni Satanas
isip usa sa iyang labing dako nga hinagiban sa propaganda batok sa
atong langitnong Amahan ug sa Iyang kinaiya.

Pinaagi sa gilaraw nga salamin gipahinabo ni Satanas nga ang kalayo
nga nahulog gikan sa langit sa altar ni Elias aron malimbongan kung
mahimo ang mismo nga mga pinili. Sayop ang pagtuo nga ang Dios
anaa sa kalayo, hangin, ug linog samtang ang hinay nga hinagawhaw
nga tingog sa Espiritu sa Dios nalumos sa walay hunong nga
propaganda sa bitin, kansang pagdumot ngadto sa Dios gipadaku
diha sa nahulog nga mga kalag sa mga tawo.

Kon kita makabalik ug mga 2600 ka tuig aron sa pagbarug sa Mt
Carmel uban sa uban sa Israel sa diha nga ang kalayo mikunsad sa
halaran sa Ginoo ug miut-ut sa halad, kita makasaksi sa usa ka nag-
atubang nga talan-awon. 850 ka lalaki ang gidakop, mga tawo nga
nanguna sa nasod ngadto sa idolatriya uban sa salawayong mga
buhat niini. Kining mga tawhana nagdaot sa pagsimba sa matuod
nga Dios ug nagdula pa gani sa ilang bahin sa pagpatay niadtong
matinumanon kang Jehova. Si Elias, ang tawo sa Dios, dayon mikuha
sa iyang espada aron sugdan ang buhat sa paghinlo niini nga
dulamtanan. Ang matag tawo gibunalan sa espada, 850 ka mga

tawo nga nahulog sa yuta nga nagginhawa sa iyang katapusan nga gininhawa.

Ug si Elias miingon kanila: Kuhaa ang mga manalagna ni Baal; ayaw itugot nga makaikyas ang usa kanila. Ug ilang gikuha sila: ug si Elias nagdala kanila ngadto sa sapa sa Cison, ug gipatay sila didto. 1 Hari 18:40

Ang kilid sa bungtod napuno sa mga lawas sa mga tigsimbag mga diosdios. Ang ilang dugo mihumol sa umaw nga yuta hangtod sa ulahi nianang gabhiona sa dihang ang kalangitan miabli ug ang kalangitan mipaulan. Ang ulan daw dayag nga timaan sa daw paguyon sa langit sa pagpamatay nga nahitabo niadtong adlaw.

Sa dili pa ipadayon kini nga bahin sa istorya, ipadayon nato ang mga bersikulo sa dili pa mabalhin si Elias ngadto sa langit sakay sa nagdilaab nga karwahe.

Unya ang hari nagpadala ngadto kaniya ug usa ka capitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug siya mitungas ngadto kaniya: ug, ania karon, siya milingkod sa kinatumyan sa usa ka bungtod. Ug siya misulti kaniya: Ikaw nga tawo sa Dios, ang hari miingon: Lumugsong ka. (10) Ug si Elias mitubag ug miingon sa capitan sa tagkalim-an: Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. Ug dihay kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug milamoy kaniya ug sa iyang kalim-an. 2 Hari 1:9-10

Unsa ang gibuhay ni Elias aron ang usa ka pundok sa 51 ka sundalo mosunod kaniya? Ang hari niadtong panahona nagmasakiton ug nagpadalag mga mensahero sa pagpangutana kang Baalzebub nga dios sa Ekron. Gipugngan ni Elias ang mga mensahero ug gisultihan sila nga ang hari mamatay. Natural lang, ang hari wala malipay niini, ug gipadala ang iyang mga tawo sa pagdakop kang Elias.

Sa dihang kining mga tawhana miabot aron sa pagkuha kang Elias, iyang gisugo ang kalayo nga manaug gikan sa langit ug laglagon sila. Mahimong maghunahuna kita nga ang sunod nga hugpong sa mga sundalo makakat-on gikan sa nahitabo ug mosulay sa alternatibong paagi aron makigsabot kang Elias. Ikasubo, sila usab nasugatan sa kalayo gikan sa langit ug nangamatay. 102 ka mga tawo ang nalaglag sa kalayo. Kini daw usa ka superhero nga propeta nga makatawag

ug kalayo gikan sa langit ug makalaglag sa mga kaaway sa Dios. Human gyud ani nga storya atong gibasa:

Ug nahitabo, samtang sila nagapadayon sa paglakaw ug nagapakigsulti, tan-awa, dihay usa ka karwaheng kalayo ug mga kabayo nga kalayo nga mipahimulag kanila. Ug si Elias misaka pinaagi sa usa ka puy-anan nga alimpulos ngadto sa langit. 2 Hari 2:11

Para sa kadaghanang tawo kini makapakombinsir nga ebidensiya nga ang Dios nagpadalag kalayo gikan sa langit ug misunog niini nga mga sundalo ug dayon midala sa Iyang tigluwas nga propeta ngadto sa langit. Kining talagsaon nga panghitabo, inubanan sa kadaogan ni Elias batok sa mga propeta ni Baal sa Mt Carmel, mopatim-aw nga usa ka kahibulongang kadaugan alang sa kawsa sa kamatuoran.

Kon kita moadto sa hingpit nga pagpamalandong sa Amahan diha kang Kristo atong makita ang balaanong komentaryo niini nga mga istorya.

Ug sa pagkakita niini sa iyang mga tinon-an nga si Santiago ug si Juan, **sila miingon, Ginoo, buot ka ba nga kami mosugo sa kalayo nga manaug gikan sa langit, ug magaut-ut kanila, ingon sa gibuhat ni Elias?** (55) **Apan siya miliso, ug nagbadlong kanila, nga nagaingon: Wala kamo manghibalo kong unsang matang sa espiritu kamo.** (56) **Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila.** Ug nangadto sila sa laing balangay. Lucas 9:54-56

Unya si Jesus miingon kaniya: **Iuli sa sakoban ang imong pinuti, kay ang tanan nga nagagamit sa pinuti mamatay sa espada.** Mateo 26:52

Si Jesus mitubag, **Ang akong gingharian dili iya niining kalibutana;** kung ang akong gingharian iya pa niining kalibutana, ang akong mga sulugoon makig-away unta aron dili ako itugyan sa mga Hudiyo. Apan karon, ang akong gingharian dili gikan dinhi. Juan 18:36

Kon atong tan-awon ang himaya o kinaiya ni Ginoong Hesus atong makita ang lahi sa atong makita sa mga istorya uban ni Elias. Gusto sa mga disipulo nga sundogon si Elias apan gibadlong sila ni Jesus

nga nagsulti kanila nga dili kini Iyang Espiritu o paagi sa pagtrabaho. Si Jesus dili ang tiglaglag kondili ang Manluluwas. Ang kamatuoran nga si Hesus direktang nagsulti sa istorya ni Elias nga nagpakanaog ug kalayo aron ut-uton ang mga tawo, nagsulti kanato nga dili kini Iyang Espiritu, nagpasabot nga kinahanglan natong tan-awon pag-ayo kini nga istorya aron masabtan kung unsa gayud ang nahitabo.

Ang makaiikag mao nga daghang modernong mga bersiyon ang nagbilin ug hinungdanong bahin sa giingon ni Jesus:

Sa dihang ang mga tinun-an nga si Santiago ug si Juan nakakita niini, sila nangutana, "Ginoo, buot ka ba nga kami motawag ug kalayo gikan sa langit aron sa paglaglag kanila?" (55) Apan si Jesus milingi ug nagbadlong kanila. Lucas 9:54-55 (NIV)

Ang dili paglakip sa pahayag nga "Ako wala mianhi aron sa paglaglag sa kinabuhi sa mga tawo" sa Bag-ong Internasyonal nga bersiyon nakapalibog sa magbabasa kung ngano nga ang mga disipulo gibadlong. Mahimong isyu lang kini sa panahon o sayop nga paggamit sa gahom sa Dios. Ang paglakip sa hugpong sa mga pulong sa misyon sa Anak sa Dios nga dili paglaglag, nagsulti dili lamang sa mga tinguha sa mga disipulo apan usab sa mga aksyon ni Elias.

Mibalik mi sa buntag human sa dakong kadaugan sa Mt Carmel. Si Rayna Jezebel naguol pag-ayo sa nahitabo ug nagpadalag mensahe kang Elias.

Ug gisuginlan ni Achab si Jezebel sa tanan nga gibuhay ni Elias, ug lakip sa giunsa niya pagpatay ang tanang mga manalagna pinaagi sa pinuti. (2) Unya si Jezebel nagpadala ug usa ka sulogoon ngadto kang Elias, nga nagaingon: **Sa ingon niini ipabuhay sa mga dios kanako, ug labaw pa usab, kong dili ko himoon ang imong kinabuhi sa usa kanila sa pagkaugma niining taknaa.** 1 Hari 19:1-2

Si Elias walay kahadlok sa pagpahibalo sa umaabot nga hulaw ngadto kang Haring Ahab ug sa tibuok tulo ug tunga ka tuig nga si Ahab misulay sa pagpangita ug pagpatay kaniya. Siya misalig sa Ginoo sa pag-atiman kaniya ug sa paghatag sa iyang mga panginahanglan. Human mapatay ni Elias ang mga propeta ni Baal adunay nausab ug midagan siya alang sa iyang kinabuhi.

Ug sa diha nga siya nakakita niana, **siya mitindog, ug milakaw tungod sa iyang kinabuhi**, ug miadto sa Beersheba, nga sakup sa Juda, ug gibiyaa ang iyang alagad didto. (4) Apan siya sa iyang kaugalingon miadto sa usa ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, ug miabut ug milingkod sa ilalum sa usa ka kahoy nga enebro; ug siya nangayo alang sa iyang kaugalingon nga siya mamatay; ug miingon: Igo na; karon, **Oh Jehova, kuhaa ang akong kinabuhi; kay ako dili labaw pa kay sa akong mga amahan.** 1 Hari 19:3-4

Ngano nga si Elias modagan gikan niini nga babaye? Nag-inusara siya nga nagbarog sa Bukid sa Carmel sa dihang ang hari ug ang mga pari ni Baal tingali modakop kaniya ug mopatay kaniya bisan unsang orasa. Si Elias misalig sa panalipod sa iyang Dios. Apan ang repormasyon nga gilaoman ni Elias wala mahitabo. Ang katawhan wala maghinulsol sa ilang pagkalangkit sa pagsimba kang Baal. Ang iyang kasingkasing napuno sa kahadlok ug gibati niya nga napugos sa pagbiya sa iyang katungdanan. Ngano nga ang kalit nga pagbag-o ni Elias? Karon nga nagpatay na, si Elias nakasinatig susamang kasinatian sa nahitabo kang Cain.

Tan-awa, ikaw naghingilin kanako niining adlaw gikan sa nawong sa yuta; ug gikan sa imong nawong ako pagatagoan; ug ako mahimo nga usa ka kagiw ug usa ka laag sa yuta; ug mahitabo **nga ang matag usa nga makakita kanako mopatay kanako.** Genesis 4:14

Ang Napulo ka Sugo nga nagpakita sa kinaiya sa Dios klaro nga nagpahayag - *dili ka magpatay*. Kung ang mga tawo mopatay sa ubang mga tawo ang kahadlok sa kamatayon modugang sa kalag. Ang imong gibuhay sa uban hinungdan sa imong kahadlok mao usab ang buhaton kanimo. Kini nga kahadlok nagdugang tungod kay si Satanas gihatagan og mas dako nga agianan sa pagtintal ug pagpanghasi. Adunay gibati nga panginahanglan alang sa panalipod diin ang mga kasundalohan o pinarilan nga mga lungsod labi nga kinahanglanon aron maatubang kini nga kahadlok.

Gilitok ni Elias ang makapasubo nga mga pulong, “kuhaa ang akong kinabuhi; kay ako dili mas maayo kay sa akong mga amahan.” Unsa ang gipakigbugno ni Elias sa sulod? Ngano nga napuno siya sa pagkawala sa kadasig hangtod sa kamatayon? Tinuod, ang iyang

gipataas nga pagpaabot sa repormasyon wala mahitabo, apan unsa ang nagtukmod kaniya sa pagtandi sa iyang kaugalingon sa iyang mga amahan, nga nagtinguha nga mamatay?

Si Elias maoy usa ka tawo nga sama kanato, ug nag-ampo siya sa mainiton gayud nga dili unta mag-ulan, ug wala mag-ulan sa ibabaw sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan. Santiago 5:17

Matikdi kon unsay gisulti ni Elias ngadto sa Ginoo sa dihang gipangutana kon nganong mikalagiw siya.

Ug siya miadto didto sa usa ka langub, ug mipahulay didto; ug, ania karon, ang pulong ni Jehova midangat kaniya, ug siya miingon kaniya: Unsay imong gibuhath dinhi, Elias? (10) Ug siya miingon: **Ako nangabugho sa hilabihan tungod kang Jehova, ang Dios sa mga panon**; ug ako, bisan ako lamang, ang nahabilin; ug gipangita nila ang akong kinabuhi, aron sa pagkuha niini. 1 Hari 19:9-10

Nagreklamo si Elias nga, bisan pa sa iyang pagkamaunongon, kinahanglan niyang masaksihan ang kasakit sa pagkakita sa mga propeta sa Dios nga gipatay pinaagi sa espada, ug dayag nga gibiyaan nga nag-inusara. Kon si Elias nailalom pa sa samang mga pagbati sama kanato, masulay ba siya sa pagpanimalos sa pagpatay sa katawhan sa Dios ug lagmit niadtong iyang suod nga mga higala? Matintal ka ba sa pagpanimalos kung ang imong suod nga higala gipatay? Posible ba nga itago kini nga motibo sa kinailadman sa imong kasingkasing, bisan sa tago gikan sa imong kaugalingon ug gitabonan sa kasibot alang sa Dios?

Sa dihang gisusi ni Elias ang talan-awon sa kalaglagan sa mga propeta ni Baal, nakita ba niya nga gipadayag kanang binhi sa pagbuno nga nagpuyo sa kahiladman sa iyang kalag? Nakaamgo ba siya nga dili siya mas maayo sa iyang mga amahan? Sa dihang gihulga ni Jezebel ang iyang kinabuhi, nahimo ba siyang walay kasegurohan sa iyang relasyon sa Dios? Sama kang Adan, si Elias ba miuyon sa iyang tubag sa pangutana, "Unsay imong gibuhath dinhi?" ang paghunahuna nga sala gayod sa Dios nga kining tanan nahitabo? Ang mga ekspresyon ni Elias depensiba; "Nabuhath ko na kini ug

nahimo nako kana." "Kini nga sitwasyon makalilisang ug ako nag-inusara."

Alang sa pipila ka mga tawo kini nga matang sa pagsusi sa bayani nga propeta mapasipalahon. Alang niadtong nagtinguha sa pagbuntog sa tanang sala, ilang nakita diha sa kasinatian ni Elias ang ilang kaugalingong kinaiya nga gipakita aron sila matudloan sa pag-atubang sa kataposang krisis sa yuta. Importante alang kanato ang pagbasa niini nga mga istorya sa paagi nga tinud-anay nga makatudlo kanato, aron nga kon kita moabut sa usa ka krisis sa atong kinabuhi ug kita magpakita sa mga kinaiya sa kinaiya nga dili sama kang Kristo kita makahimo sa pagpabilin ug dili magpakilooy nga mamatay sa pagkawalay paglaum. Kinahanglan natong basahon kini nga istorya sa giladmon niini ug sabton ang mga leksyon niini alang kanato sa katapusang mga adlaw. Ang Espiritu ni Elias moanhi sa katawhan sa Dios dili lamang aron sa pagpasidaan sa kalibutan apan sa pagbutang kanila sa usa ka posisyon nga makita ang *ilang kaugalingong* mamumuno nga kinaiya nga gipadayag. Kung dili ka makakat-on sa leksyon, mamatay ka sa makapaluya nga pagkawalay paglaum, o mas grabe pa: imong pakamatarungon ang mamumuno nga pamatasan ingon balaan nga kasuko.

Makasalig kita nga si Elias wala sa Bag-ong Pakigsaad nga kasinatian niining panahona. Ang kasinatian sa Bag-ong Pakigsaad mao ang pagsulat sa kinaiya sa Dios ngadto sa kasingkasing. Ang kinaiya sa Dios gipadayag diha sa balaod sa Dios.

Busa ang balaod balaan, ug ang sugo balaan, ug matarong, ug maayo. Roma 7:12

Kay kini mao ang pakigsaad nga Ako mohimo uban sa balay ni Israel human niadtong mga adlawa, miingon ang Ginoo; Ibutang ko ang akong mga balaod sa ilang hunahuna, ug isulat ko sila sa ilang mga kasingkasing:... Hebreohanon 8:10

Si Elias midagan paingon sa Bukid sa Sinai ug gipangutana sa Dios, "Nganong nia ka dinhi?" Gitanyag ni Elias ang iyang depensa. Siya nag-ingon nga siya nagmatinud-anon sa Dios apan ang tanan nahugno, tungod kay siya nag-inusara, ug ang mga lider naningkamot sa pagpatay kaniya. Ang Ginoo nagpadayon sa

pagpakita ngadto kang Elias nga ang problema anaa sa iyang pagsabot.

Ug siya miingon: Lumakaw ka, ug tumindog ka sa ibabaw sa bukid sa atubangan ni Jehova. Ug, ania karon, si Jehova milabay, ug ang usa ka daku ug makusog nga hangin naggisi sa kabukiran, ug midugmok sa mga bato sa atubangan ni Jehova; apan si Jehova wala diha sa hangin: ug sunod sa hangin usa ka linog; apan si Jehova wala diha sa linog: (12) **Ug sa tapus sa linog ang usa ka kalayo; apan si Jehova wala diha sa kalayo:** ug sa tapus sa kalayo usa ka malinawon nga diyutay nga tingog. 1 Hari 19:11-12

Ang kinaiya sa Dios wala mapadayag pinaagi sa mga kusganong pagpamatuod sa kinaiyahan. Sa yano nga pagkasulti, siya wala diha niining mga butanga. Ang kalayo nga mikunsad gikan sa langit ug mitupok sa halad gipasabot nga usa ka pagpakita sa gahum nga naghatag ug katungod kang Elias sa pagpatay sa mga propeta ni Baal pinaagi sa espada. Gisultihan siya nga ang Dios wala sa kalayo. Unsay buot ipasabot niini? Gipadala sa Dios ang kalayo apan wala Siya sa kalayo? Ang Ginoo nagsulti kang Elias, sa pagkatinuod, nga Iyang gitubag ang hangyo nga ipadayag kon kinsa ang nag-alagad sa matuod nga Dios. Ang tubag maoy sa paagi nga nasabtan sa mamiminaw.

Ang tibuk Israel anaa sa kasinatian sa Daang Pakigsaad. Ang ilang nasaksihan maoy pagpasundayag sa gahom sumala sa ilang pagsabot kon sa unsang paagi molihok ang Dios. Ang tanan nga mga tawo naghubad gikan sa ilang nakita nga ang Dios anaa niini nga kalayo. Gisultihan sa Dios si Elias nga dili Siya. Ang Dios misulti ngadto sa mga tawo diha sa salamin sa unsay anaa sa ilang mga kasingkasing. Ang Dios sa pagkatinuod nagbuhat sa milagro sa kalayo *apan kini dili mao ang pagpamalandong sa Iyang kaugalingong kinaiya.*

Ang pagpasundayag sa gahom nagpagawas sa mga binhi sa pagpanimalos diha kang Elias. Kini mao ang buhat sa balaod sa Daang Pakigsaad. Ipahinabo sa Dios nga modaghan ang sala. Sa samang paagi nga gisultihan ni Kristo ang babaye nga dili husto ang pagkuha sa pan sa mga anak ug ilabay ngadto sa mga iro, ang atong

Amahan sa langit naghatag ug pagpasundayag sa gahom sa pagsulay sa kasingkasing sa mga tawo. Kini nga pasundayag nagpadayag kon unsay anaa kang Elias. Diha sa salamin nadungog ni Elias ang sugo nga gitinguha sa iyang kasingkasing – ang sugo sa pagpatay sa mga propeta ni Baal. Kini nagpadayag kang Elias ingong usa ka mamumuno nga dili mas maayo kay sa iyang mga amahan. Ang mga propeta ni Baal gisilotan sa proseso. Ang Ginoo nagtrabaho pinaagi sa Daang Pakigsaad sa pagpadala ug mensahe ngadto sa Israel nga ang pagsimba sa mga diosdios daotan, apan ang Iyang kinaiya wala makita niini nga proseso.

Ang milagro sa hangin, linog, ug kalayo nagpakita kanato nga si Elias wala makasabut sa kinaiya sa Dios. Apan, ang Dios nagtinguha sa pagpadayag sa Iyang kaugalingong kinaiya ngadto kaniya aron si Elias makakita sa kalainan sa iyaha ug maghinulsol niining espiritu sa pagpanimalos. Ang Dios nangutana pag-usab kang Elias sa pangutana aron sa pagkuha ug pagsulti gikan kang Elias.

Ug mao kadto, sa pagkadungog ni Elias niini, nga iyang giputos ang iyang nawong sa iyang kupo, ug migula, ug mitindog sa baba sa langub. Ug, ania karon, miabut kaniya ang usa ka tingog, ug miingon: Unsay imong gibuhath dinhi, Elias? (14) Ug siya miingon: Ako nangabugho sa hilabihan tungod kang Jehova, ang Dios sa mga panon; ug ako, bisan ako lamang, ang nahabilin; ug gipangita nila ang akong kinabuhi, aron sa pagkuha niini. 1 Hari 19:13-14

Gisubli ni Elias ang iyang orihinal nga depensa. Kini nagpakita nga wala niya masabti ang kahulogan sa mga panghitabo nga bag-o lang gipakita kaniya. Si Elias gidala ngadto sa kinutuban. Sama sa gisulti ni Jesus ngadto sa mga disipulo, Siya miingon kang Elias, “Ang espiritu andam apan ang unod maluya.” Gisultihan si Elias nga hapit nang matapos ang iyang buluhaton.

Ug si Jehova miingon kaniya: Lakaw, balik sa imong dalan ngadto sa kamingawan sa Damasco: ug sa imong pag-abut, dihogi si Hazael aron mahimong hari sa Siria: (16) Ug si Jehu ang anak nga lalake ni Nimsi imong dihogan aron mahimong hari sa Israel; ug si **Eliseo ang anak nga lalake ni Saphat sa Abelmehola imong dihogan aron mahimong manalagna ilis kanimo.** 1 Hari 19:15-16

Ang mga binhi sa kahadlok sa pagpatay sa mga propeta ni Baal nagpabilin kang Elias. Ang kaandam sa pagpatay gipadayag pag-usab sa wala pa si Elias gibalhin, sa dihang si Elias mitawag ug kalayo gikan sa langit niadtong mianhi aron sa pagdakop kaniya. Nahibalo ba kita kon si Elias nahadlok sa dihang kining mga tawhana miadto aron sa pagdakop kaniya?

Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Elias: **Lumugsong ka uban kaniya: ayaw kahadlok kaniya.** Ug siya mitindog, ug milugsong uban kaniya ngadto sa hari. 2 Hari 1:15

Si Elias nahadlok gihapon. Sa dihang ang kapitan sa kalim-an ka tawo unang mitawag kang Elias, iyang gitawag siya nga “tawo sa Dios.” Ang kapitan wala magduhaduha nga siya usa ka tawo sa Dios.

Ug si Elias mitubag ug miingon sa capitan sa tagkalim-an: **Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an.** Ug dihay kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug milamoy kaniya ug sa iyang kalim-an. 2 Hari 1:10

Gipakita sa Ginoo si Elias nga wala Siya sa kalayo. Ngano man nga si Elias mitawag ug kalayo? Nahadlok siya. Sa unsang paagi mahimo nga ang kalayo manaug gikan sa langit ug mosunog niining mga tawhana? Ubos sa pag-alagad sa hari nga mitugyan sa iyang kaugalingon sa pag-alagad kang Baal, ang dios sa Ekron, ang koral sa panalipod gikuhaan. Kinsa ang nagdala ug kalayo niining mga tawhana?

Ug si Jehova miingon kang Satanas: Ania karon, ang tanan nga anaa kaniya anaa sa imong gahum; lamang sa iyang kaugalingon ayaw ibutang ang imong kamot. Busa si Satanas mipahawa gikan sa atubangan ni Jehova.... (16) Samtang nagsulti pa siya, may miabut usab nga lain, ug miingon: **Ang kalayo sa Dios nahulog gikan sa langit, ug gisunog ang mga camero, ug ang mga sulogoon ug giut-ut sila;** ug ako lamang ang nakalingkawas nga nag-inusara sa pagsulti kanimo. Job 1:12,16

Nganong sunogon man ni Satanas ang mga tawo nga gipadala aron sa pagdakop sa propeta sa Dios?

Ipahamtang ang kadaot sa kaugalingon aron makuha ang pagsalig sa kaaway. Stratagem 34 sa 36. *The Art of War* by Sun Tzu

Sa diha nga si Elias diha sa kahadlok mihangyo alang sa suporta sa usa ka milagro aron sa paghatag ug kasigurohan nga siya sa pagkatinuod usa ka tawo sa Dios, iyang giablihan ang pultahan alang kang Satanas sa paghampak. Sa paghapak sa mismong mga tawo nga ilalom sa iyang kontrol, gikombinsir ni Satanas ang kalibotan nga ang Dios nagpatay niining mga tawhana ug nagpatay kanila.

Ang mga disipulo ni Jesus mikuha sa paon ug naghinam-hinam sa pagsunod sa panig-ingnan ni Elias sa pagpatay sa mga Samarianhon. Pinaagi niini nga estratehiya si Satanas nakakuha sa pagsalig sa iyang yutan-ong mga kaaway. Napuno sila sa iyang espiritu pinaagi niining madanihong estratehiya. 102 lang ka tawo ang gigastohan niini, apan midaog alang kaniya sa gubat sa propaganda uban ang tumong sa pagdaot sa Dios, ang Dios nga halos gidawat sa Kristiyanismo karon. Si Satanas, siyempre, nagbuhat niini dungan sa unodnong espiritu sa tawo, kinsa sa iyang dili mahinulsulon nga kinaiya ganahan nga adunay usa ka masuk-anon nga Magbubuhay nga Dios, tungod kay kini nagpakamatarung sa iyang kaugalingon nga kasuko, o kini naghimo kaniya nga mobati sa moral nga labaw sa Dios ug nagpalig-on kaniya sa iyang kaugalingon rebelyon. Kini nga sugilanon mahitungod kang Elias kabahin sa kataposang utlanan sa pag-ikyas gikan sa lit-ag nga bakak nga gibuklad ni Satanas alang sa mga tawo.

Sa diha nga ang usa ka tawo misangpit sa diosnong gahum sa pagdependa sa kaugalingon, siya mibalhin ngadto sa pagtrabaho alang sa kaaway. Ang usa ka tawo mahimong magbag-o sa mga bahin niining espirituhanon nga gubat nga wala'y ideya nga nahimo niya kini. Dili gayud nato mahibaloan ang kamatuoran kon wala ang mga pulong ni Jesus nga gisulti ngadto sa iyang mga disipulo mahitungod niining kalayo gikan sa langit, ug sa ingon kita makandado sa pagtuo nga ang Dios nagpadala ug kalayo gikan sa langit aron sa pagpatay. Kining sayop nga pagtuo makaseguro nga kita mosulay sa pag-alagad kaniya gikan sa kahadlok, ug dili sa gugma.

Human sa 40 ka adlaw sa pagtintal didto sa kamingawan si Jesus gigutom pag-ayo. Gitintal ni Satanas si Jesus sa pagbuhat ug milagro aron maluwas ang Iyang kaugalingon. Miingon siya, “Kon ikaw ang Anak sa Dios, himoa nga pan kining mga batoha.” Sa pagtubag si Jesus miingon nga, “Ang tawo dili mabuhi sa pan lamang kondili sa matag pulong nga gikan sa Amahan.” Iyang gibaliban ang KON nga pangutana sa kaaway, ug mikupot sa pulong sa Iyang Amahan. Kadtong gusto nga pildihon ang estratehiya ni Satanas, nga bahagya nga gisulat sa Sun Tzu's *'The Art of War'*, kinahanglan nga makasabut kon sa unsang paagi si Satanas nagtrabaho; kini masabtan dili pinaagi sa pagtuon sa mga libro sa okulto nga giinspirar ni Satanas, nga nagtanom ug mga binhi sa pagkadunot, kondili pinaagi sa kaalam nga gihatag kanato gikan sa Dios. Kini pinaagi sa pagtugot kang Hesus sa pagpakita kanato sa atong gahig ulo, depekto nga kinaiya, pagtugot kaniya sa pagbuhat ug kausaban kanato ug dayon pinaagi kanato. Gihatagan niya kita ug bag-ong moral nga kinahanglanon nga gipasukad sa hingpit nga kasiguruhan nga pagtuo sa atong Amahan - isip kaubang mga manununod ni Kristo nagsunod kita uban kaniya sa parehas nga espiritu sa nagsakripisyo sa kaugalingon nga gugma nga gipakita sa ministeryo ni Jesus sa yuta. Alang sa mga anak sa Dios:

... mibuntog kaniya [Satanas] pinaagi sa dugo sa Kordero, ug pinaagi sa pulong sa ilang pagpamatuod; **ug wala nila higugmaa ang ilang mga kinabuhi hangtud sa kamatayan.**
Pinadayag 12:11

Ang katawhan sa Dios dili makabuntog sa kalisdanan pinaagi sa espada sa ilang kamot uban ang gahom sa pagpatay sa mga tawo. Wala nila higugmaa ang ilang kinabuhi hangtod sa kamatayan.

Kinsa ang makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Kristo? Ang kasakitan ba, o ang paglutos, o ang gutom, o ang pagkahubo, o ang katalagman, o ang espada? (36) Ingon sa nahasulat na: **Tungod kanimo gipamatay kami sa tibook nga adlaw; kami giisip nga mga karnero nga ihawonon.** (37) **Dili, sa tanan niining mga butanga kita labaw pa sa mga mananaug pinaagi kaniya nga nahigugma kanato.**
Roma 8:35-37

Sa unsang paagi mabalhin si Elias ngadto sa langit? Si Elias usa ka tipo niadtong sa kataposang mga adlaw nga gibalhin ngadto sa langit nga wala makakitag kamatayon.

Ania karon, **akong ipadala kaninyo si Elias ang manalagna sa dili pa moabut ang daku ug makalilisang nga adlaw ni Jehova:** (6) Ug iyang pabalikon ang kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga anak, ug ang kasingkasing sa mga anak ngadto sa ilang mga amahan, tingali unya ako umari ka ug hampaka ang yuta sa usa ka tunglo. Malaquias 4:5-6

Sa kataposang mga adlaw ang salin sa Dios moatubang sa mananap ug sa iyang larawan diha sa Espiritu ni Elias. Roma 11:2-5; Pinadayag 12:17 . Kini nga salin moagi sa pagsulay nga susama kang Elias sa pag-atubang sa mga hari sa yuta sa ilang apostasya. Kini nga pagsulay gipahayag usab sa istorya ni Jacob.

Alaut! kay kanang adlaw daku, sa pagkaagi nga walay sama niini: **kini mao ang panahon sa kasamok ni Jacob; apan siya maluwas gikan niini.** (8) Kay mahitabo niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon, nga bunggoon ko ang iyang yugo gikan sa imong liog, ug lugtason ko ang imong mga gapus, ug ang mga dumuloong dili na mag-alagad kaniya: Jeremias 30:7
-8

Sa dili pa mahubad si Elias, ang yugo sa sala kinahanglang bug-os nga bungkagon. Ang mga pagbati nga nailalom ni Elias kinahanglang mabuntog sa dili pa moadto sa langit. Ang istorya ni Elijah konektado sa katapusang mga panghitabo sa kasaysayan sa yuta.

Ug nagabuhat siya ug dagkung mga katingalahan, **mao nga iyang gipakanaug ang kalayo gikan sa langit nganhi sa yuta sa atubangan sa mga tawo,** (14) **Ug gilimbongan niya ang mga nagapuyo sa yuta pinaagi sa mga milagro nga adunay gahum sa pagbuhat sa atubangan sa mga tawo. sa mananap;** Nga nagaingon sa mga nanagpuyo sa yuta, nga maghimo sila ug usa ka larawan alang sa mananap nga mapintas, nga may samad sa usa ka espada, ug nabuhi. (15) Ug may gahum siya sa paghatag ug kinabuhi sa larawan sa mananap nga mapintas, aron ang larawan sa mananap nga mapintas makasulti, ug makapapatay sa tanan nga dili mosimba sa larawan sa mananap nga mapintas. (16) Ug iyang gipahinabo nga ang tanan, gagmay ug dagku, dato ug kabus, gawasnon ug ulipon,

makadawat ug marka sa ilang tuong kamot, o sa ilang mga agtang: Pinadayag 13:13-16

Ang pagbutang sa istorya ni Elias sa kalayo gikan sa langit sa konteksto sa tagna sa Malaquias 4:5-6 ug Pinadayag 13:13-16 nagkonektar sa mga panghitabo sa katapusang mga adlaw sa iyang kasinatian. Ang kahadlok diha kang Elias kinahanglang buntogon, ug pinaagi sa usa ka proseso sa grabeng pagpangita sa kalag nga si Elias mitangtang sa yugo gikan sa iyang mga abaga. Si Elias maoy usa ka tawo sa pag-ampo. Siya kinasingkasing nga nag-ampo alang sa ulan sa adlaw sa Mt Carmel, nga nagkupert sa hugot nga pagtuo, naghulat sa gamay nga panganod sa gidak-on sa kamot sa usa ka tawo nga moabut. 1 Hari 18:41-45 . Sa kataposang mga adlaw ang katawhan sa Ginoo mag-ampo usab sa kinasingkasing sa panahon sa kasamok ni Jacob aron madaag ang mananap ug ang larawan niini.

Ug niadtong panahona si Michael motindog, ang dakung principe nga nagatindog alang sa mga anak sa imong katawohan; ang mga tawo pagaluwason, ang tagsatagsa nga hikaplagan nga nahisulat sa basahon. Daniel 12:1

Ang kasinatian ni Elias makita usab sa kinabuhi ni Juan Bautista. Siya adunay dakong krisis sa pagtuo sa wala pa siya gimartir.

Karon sa diha nga si Juan nakadungog didto sa bilanggoan sa mga buhat ni Kristo, siya nagpadala ug duha sa iyang mga tinonan, (3) Ug miingon kaniya: **Ikaw ba kadtong moanhi, o maghulat pa ba kami ug lain?** Mateo 11:2-3

Gitawag ni Jesus si Juan Bautista isip ikaduhang Elias.

Ug kon kamo modawat niini, kini mao si Elias, nga moanhi. Mateo 11:14

Ang krisis sa pagtoo nga nasinati ni Juan sa pagtoo kang Kristo ingon nga Mesiyas nagpakita sa mga elemento sa iyang kinaiya nga kinahanglang buntogon. Sama kang Juan Bautista, kinahanglang buntogon ni Elias kining mga butanga. Diha sa tunawan sa kasakit, ang makasasala nga mga kasingkasing sa mga tawo gipadayag, ug sa maong dapit ang Ginoong Jesus naghimo sa Iyang pagkamatarung nga labaw pa nga modagaya.

Labut pa ang balaod misulod, aron ang paglapas modagaya. Apan diin midagsang ang sala, ang grasya midagaya pag-ayo: (21) Aron maingon nga ang sala mihari ngadto sa kamatayon, sa ingon usab ang grasya maghari pinaagi sa pagkamatarung ngadto sa kinabuhing dayon pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Ginoo. Roma 5:20-21

Si Elias miadto sa langit depende sa pagkamatarong sa Mesiyas lamang. Wala siya moadto ingong labaw-tawhanong manalagna nga nag-ihaw sa iyang mga kaaway. Siya miadto ingon nga usa ka walay mahimo nga makasasala nga nagsalig lamang sa grasya sa Dios diha sa saad sa Cordero.

Kon atong hiusahon ang mga istorya ni Jacob, Elijah, Juan Bautista, ug sa Espiritu ni Elijah nga ipakita sa katawhan sa Dios sa katapusang mga adlaw, atong makita nga silang tanan madala ngadto sa paghinulsol aron makadawat sa purongpurong sa kinabuhi. Silang tanan gidala ngadto sa usa ka malisud nga kahimtang nga nagbutyag sa makasasalang mga gamot sa ilang huyang nga tawhanong kahimtang.

Kini nga buhat sa paghinulsol dili makita sa magbabasa sa Biblia sa kinabuhi ni Elijah, apan ang mga pulong ni Jesus nagpakita nga ang unang espiritu ni Elias dili ang Espiritu ni Kristo. Kini kinahanglan nga gihinulsolan sa wala pa mahitabo ang paghubad. Ang kakulang sa pagtuo ni Juan Bautista sa Mesiyas nagpasabut usab nga kinahanglan niyang maghinulsol niini aron makadawat sa kinabuhing dayon. Ang mga eksperyensiya niining duha ka tawo sublion sa nahibilin sa kataposang mga adlaw. Ang uban mabalhin ngadto sa langit nga dili makakita sa kamatayon (1 Tesalonica 4:15-17) apan moagi sa panahon sa kasamok aron sa paghinlo sa hugaw gikan sa ilang mga kalag. Ang uban pagapatyon sama ni Juan Bautista. Apan ang tanan madala ngadto sa punto sa paghinulsol nga dili kinahanglan nga hinulsolan.

Kay ang diosnon nga kasubo nagabunga ug paghinulsol ngadto sa kaluwasan nga dili pagabasulanan; 2 Corinto 7:10

Alang kang Jacob, ang iyang masaligon sa kaugalingon, manalipod sa kaugalingon, malimbongon nga kinaiya sa katapusan gitugyan

human sa iyang tibuok gabii nga pakigbisog sa Anak sa Dios, nagdumili sa pagbuhi hangtud nga iyang naangkon ang kasiguroan sa balaanong panalangin ug hingpit nga pagsalig sa Dios nga nagpakaon kaniya sa tanan niyang kinabuhi. Genesis 48:15.

Alang kang Elias, ang mga lawas sa 952 ka mga tawo nga nagkatag sa yuta tungod sa duha ka mga panghitabo, naghatag ebidensya sa espiritu sa pagpanimalos ug kahadlok nga nagpuyo kaniya nga wala niya nahibal-an nga kini didto.

Alang kang Juan Bautista, iyang gipameligro ang pagduhaduha sa buhat sa Mesiyas nga makaapekto sa liboan ka mga tawo. Apan silang duha nakabuntog sa ilang kahimtang pinaagi sa paghinulsol ug pagsalig nga nag-inusara sa mga merito sa atong Manluluwas. Mao usab ang kasinatian sa kataposang adlaw sa katawhan sa Dios. Kini ang kataposang utlanan.

Walay bayani nga mga propeta; anaa lamang si Kristo ug Siya nga gilansang sa krus. Adunay lamang ang pagkamatarung ni Kristo lamang alang sa kaluwasan. Ang Dios nagbuhat ug dagkong mga butang niining duha ka propeta apan ang labing dako nga butang mao ang pagdala kanila sa pagsabot sa ilang kaugalingong panginahanglan sa kaluwasan nga walay kalainan sa uban.

Kon kita tinuod nga makasabut niini nga kamatuoran - *walay usa nga matarung, walay bisan usa* - nan ang mga limbong ni Satanas mawad-an sa ilang gahum ibabaw kanato.

Si Satanas nagahandum sa mga tawo sa pagbasa sa Biblia ug sa pagtoo nga ang mga buhat sa manalagna nga nagapakita sa iyang kaugalingong mapintas nga kinaiya kinahanglan sabton nga kinaiya sa Dios. Sa diha nga ang Dios magdala sa mga tawo pinaagi sa Daang Kasabotan sa pagtan-aw sa ilang mga kaugalingon, si Satanas nagkumbinser sa mga tawo sa pagpakita sa huyang nga mga buhat sa tawo nga gibutyag ingon nga mga pamalandong sa kinaiya sa Dios. Kini nga proseso sa pagmantala nga balaan sa mga buhat sa mga tawo, nga sila ubos sa direkta nga kabubut-on sa Dios, nagsilbi lamang sa katuyoan sa pagpakamatarung sa espiritu sa pagpanimalos, kapintasan, ug pagwagtang sa imong mga kaaway.

Atong tan-awon si Kristo lamang isip hingpit nga panig-ingnan sa Amahan. Diha lamang sa pagtuon sa Iyang kinaiya kita makasiguro nga atong makuha ang hinay nga hinagawhaw nga tingog sa Dios nga wala sagolan sa hangin, linog, ug kalayo. Dili nato pasakitan ang Dios pinaagi sa sayop nga pagsabot Kaniya, kay niining paagiha ang kamatuoran gisalikway ug gitamay sa mga tawo. “Ug siya mihimo sa iyang lubnganan uban sa mga dautan, ug uban sa mga adunahan diha sa iyang kamatayon; **tungod kay wala siya makabuhat ug pagpanlupig**, ni may limbong sa iyang baba.” Isaias 53:9.

24. Abraham ug ang Dulumtanan nga Makalaglag

Ug nahitabo sa tapus niining mga butanga, nga ang Dios nagsulay kang Abraham, ug miingon kaniya: Abraham: ug siya miingon: Ania ako. (2) Ug siya miingon: **Dad-a karon ang imong anak, ang imong bugtong nga anak nga si Isaac, nga imong gihigugma, ug lumakaw ka ngadto sa yuta sa Moria; ug ihalad siya didto ingon nga halad-nga-sinunog** sa ibabaw sa usa sa mga bukid nga akong igaingon kanimo. Genesis 22:1-2

Human sa tanan nga atong gikonsiderar kinahanglan nga mahimong tin-aw nga kini nga tudling mabasa sa labing menos duha ka lainlaing mga paagi. Ang usa ka paagi nagpadayag sa gugma sa Dios sa talagsaong paagi; Ang paghalad ni Abraham sa iyang anak nga si Isaac naghatag og simbolo sa gugma sa Dios nga andam nga itugyan ang Iyang Anak alang kanato aron kita makakita ug motuo sa ngalan (kinaiya) sa Anak sa Dios ug maluwas. Sa kasukwahi, sa pagtan-aw sa salamin sa Daang Pakigsaad atong makita ang usa ka hulagway sa Dios nga nagsulay sa pagkamaunongon ni Abraham pinaagi sa usa ka dili mahunahuna nga pagsulay sa labing maayo ug usa ka pagpangayo alang kang Abraham sa pagpatay sa iyang kaugalingong anak sa pinakahilabihan.

Ngano nga gihangyo sa Dios si Abraham sa paghalad sa iyang gisaad nga anak *alang* sa usa ka halad-nga-sinunog? Ang hangyo morag mohaom gayod sa konsepto sa usa ka masuk-anon nga dios nga

nangayo ug katagbawan pinaagi sa kamatayon. Ingon niini ang paglihok sa tanang paganong relihiyon; Ang paghupay sa imong pagka-Dios pinaagi sa sakripisyo mao ang kasingkasing sa paganismo. Ngano nga ang Biblia dayag nga naghulagway sa Dios niini nga kahayag?

Una, atong balikan ug tan-awon ang sinugdanan sa sakripisyo diha sa Kasulatan.

Ug si Jehova nga Dios nagbuhat alang kang Adam ug sa iyang asawa ug mga bisti nga panit, ug iyang gibistihan sila. Genesis 3:21

Wala kami gisultihan kung giunsa ang mga panit mitungha. Dako ang posibilidad nga mamatay ang usa ka mananap aron makuha ang mga panit. Mahimo nga gilalang sa Dios kini nga mga panit nga wala mamatay ang usa ka hayop apan kini usa lamang ka pangagpas tungod kay gikan sa kini nga bersikulo wala gyud nato nahibal-an. Ang unang tudling nga naghigot sa sakripisyo makita sa sunod nga kapitulo sa Genesis.

Ug sa nagalakaw ang panahon nahitabo nga si Cain nagdala gikan sa mga abut sa yuta usa ka halad kang Jehova. (4) **Ug si Abel, siya usab nagdala sa mga panganay sa iyang panon ug sa tambok niini.** Ug si Jehova may pagtahud kang Abel ug sa iyang halad: Genesis 4:3-4

Kini nga istorya nagpakita nga ang mga halad gikinahanglan ug nga kung wala ang paghalad sa nating karnero ang pagsimba dili maisip nga madawat.

Apan kang Cain ug sa iyang halad siya wala magtagad. Ug si Cain nasuko pag-ayo, ug ang iyang nawong nasubo. (6) Ug si Jehova miingon kang Cain: Nganong nasuko ikaw? ug ngano nga ang imong nawong nangahulog? (7) **Kong ikaw magabuhat ug maayo, dili ba ikaw pagadawaton?** ug kon dili ka magbuhat ug maayo, ang sala anaa sa pultahan. Ug kanimo mao ang iyang tinguha, ug ikaw magahari kaniya. Genesis 4:5-7

Busa mopatim-aw nga ang Dios nagsugo sa mga tawo sa paghalad ug mga hayop ingong bahin sa ilang pagsimba. Ang pagdumili ni

Cain sa pagdala ug halad nga mananap migrabe hangtod sa punto sa unang pagpatay. Ang labing mahinungdanon mao nga samtang si Cain wala moila sa halad sa nating karnero, siya nakakaplag ug kapuli sa pagpatay sa iyang igsoon aron sa pagtagbaw sa iyang kaugalingong kasuko.

Importante kini sa istorya sa paghalad ni Isaac tungod kay usa usab kini ka proposisyon sa tawhanong sakripisyo alang sa katuyoan sa pagtabon sa sala. Mahitungod sa kinaiya sa Ginoo ngadto sa mga sakripisyo atong namatikdan ang mosunod uban ang dakong interes.

Daghan, Oh Jehova nga akong Dios, mao ang imong mga katingalahang buhat nga imong nabuhat, **ug ang imong mga hunahuna nga alang kanamo:** sila dili maisip diha kanimo; maihap. (6) **Halad ug halad wala mo kahamut-i; ang akong mga igdulungog imong giablihan: ang halad-nga-sinunog ug ang halad-tungod-sa-sala wala mo kinahanglana.** Salmo 40:5-6

Ang inspirado nga salmista nagpahayag nga ang Dios wala magtinguha ug halad. Dayon iyang gihimo ang dili katuohan nga pahayag nga ang Dios wala gayud mangayo o mangayo ug mga halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-sala. Sa sinugdan kini nga hunahuna ingon og hingpit nga dili mahiuyon sa kung unsa ang nahisulat sa nahabilin sa Daang Tugon. Ang mga instruksiyon nga gihatag sa Dios kang Moises uban ang tin-awng mga detalye kon sa unsang paagi itanyag ang mga halad morag nagpaila gayod nga kini gayod ang gitinguha sa Dios. Bisan pa nagbasa kami pag-usab:

Kay ako wala magsulti sa inyong mga amahan, ni magsugo kanila sa adlaw nga gikuha ko sila gikan sa yuta sa Egipto, mahitungod sa mga halad-nga-sinunog kun sa mga halad: (23) Apan kining butanga gisugo ko kanila, nga nagaingon: Tumana ang akong tingog, ug ako magatuman sa akong mga sugo mahimo nga inyong Dios, ug kamo mahimo nga akong katawohan: ug managgawi kamo sa tanang mga dalan nga akong gisugo kaninyo, aron kini mamaayo alang kaninyo. (24) Apan sila wala managpatalinghug, ni managpakiling sa ilang mga igdulungog, kondili nanaglakaw sa mga tambag ug sa katig-a sa ilang dautang kasingkasing, ug mingsibug, ug wala sa unahan. Jeremias 7:22-24

Kini daw bug-os nga nagkasumpaki. Si propeta Jeremias misulat ubos sa inspirasyon nga ang Dios wala magtudlo sa Israel bahin sa mga halad-nga-sinunog ug mga halad. Apan ang mga sinulat ni Moises naghatag ug daghang mga sugo mahitungod niini.

Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: (2) Isulti mo sa mga anak sa Israel, nga magaingon: Kong ang usa ka kalag makasala sa walay pagpanghibalo batok sa bisan unsa sa mga sugo ni Jehova mahitungod sa mga butang nga dili angay pagabuhaton, ug magabuhat batok sa bisan kinsa nga kanila: (3) Kong ang sacerdote nga dinihog makasala sumala sa sala sa katawohan; unya dad-on niya alang sa iyang sala, nga iyang nabuhat, usa ka nating lake sa vaca nga walay ikasaway ngadto kang Jehova alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala. (4) **Ug pagadad-on niya ang lakeng vaca ngadto sa pultahan sa balong-balong** nga pagatiguman sa atubangan ni Jehova; ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng vaca, ug pagapatyon niya ang lakeng vaca sa atubangan ni Jehova. Levitico 4:1-4

Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: (2) **Sugoa ang mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Ang akong halad, ug ang akong tinapay alang sa akong mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, alang sa usa ka kahumot alang kanako, pagabantayan ninyo ang paghalad kanako sa ilang takdang panahon.** (3) Ug igaingon mo kanila: Kini mao ang halad nga hinimo pinaagi sa kalayo nga igahalad ninyo kang Jehova; duruha ka nating carnero nga usa ka tuig ang kagulangon nga walay buling sa adlaw-adlaw, alang sa usa ka dayon nga halad-nga-sinunog. (4) **Ang usa ka nating carnero igahalad mo sa buntag, ug ang usa usab ka nating carnero igahalad mo sa hapon;** Numeros 28:1-4

Atong gipahinumdoman ang atong kaugalingon sa usa sa pangunang mga punto sa kapitulo 21 niining libroha.

...sa Daang Kasabotan o natural nga kahimtang, ang mga sugo nga Iyang gihatag nga sukwhahi sa kinabuhi ni Jesus dinhi sa yuta naghatag og ebidensya sa balaang salamin nga naglihok.

Balikan nato ang higayon nga ang Dios miduol kang Adan sa Tanaman sa Eden. Gipangutana sa Dios si Adan kung nakakaon ba siya sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug daotan. Si Adan wala maghinulsol sa iyang mga binuhatan, kondili nag-akusar hinuon sa Dios nga maoy hinungdan sa problema. Si Adan wala makaamgo nga sa iyang kasingkasing anaa ang mga liso sa pagpatay. Sa pagdawat sa tambag sa bitin, si Adan midawat sa espiritu sa bitin nga usa ka mamumuno sukad pa sa sinugdan. Juan 8:44. Aron si Adan makapamulong sa iyang sala, kinahanglan niya nga sugdan nga masabtan unsay iyang nabuhat sa pagkaon sa bunga.

Atong gihisgutan kini nga kamatuoran sa kapitulo 19 – *Nasamdan sa Atong mga Paglapas*. Atong sublion kini nga punto:

Sa dihang si Adan ug Eva nahulog sa sala sila nahimong sama ni Satanas sa kinaiyahan. Ang Espiritu ni Kristo nga diha kanila gidughang ug nadugmok sama sa mga ngipon nga nanagbaga ug binhi. Ang Espiritu ni Kristo sa tawo mao ang naghatag kaniya og kinabuhi. Siya mao ang kahayag nga nagdan-ag sa matag tawo nga moanhi sa kalibutan, Juan 1:9. Kung gibiyaan ni Kristo si Adan sa hingpit nan siya mamatay. Ang Espiritu ni Kristo diha kang Adan gidugmok apan si Kristo wala mobiya sa iyang kaugalingon, bisan pa nga kini nagpahinabo kaniya nga magpabilin ang kasakit. Gikan sa padayon nga pag-antos ni Kristo, ang bato, migula ang espirituhanong tubig aron magpabiling buhi si Adan. Agape, Kapitulo 19, panid 238.

Wala makaamgo si Adan nga aduna siyay mga binhi sa kapintasan sa sulod niya. Wala siya makasabut nga ang mga panghitabo sa paglansang sa krus ni Kristo nga magpakita sa 4000 ka tuig sa ulahi nakit-an ang gigikanan niini kaniya. Kinahanglang ipakita sa Ginoo kang Adan kon unsa ang problema aron masabtan ni Adan ang iyang desperado nga sitwasyon ug motubag sa Espiritu ni Kristo ug maghinulsol.

Ang sistema sa pagsakripisyo maoy salamin sa natural nga gibati sa mga tawo ngadto kang Kristo. Ang sistema sa pagsakripisyo maoy usa ka magtutudlo sa eskwelahan aron sa pagdala sa mga tawo ngadto kang Kristo, apan sama sa atong gipahayag kaniadto, ang mga tawo nagpunting niini nga salamin balik ngadto sa Dios ug nagbutang sa ilang kaugalingong kinaiya diha Kaniya. Sa ingon niini

hapit sa tanan gituohan nga ang Dios nangayo sa mga sakripisyo ug ingon nga sangputanan ang mga tawo nahibal-an o wala tuyoa nga nagtuo nga gipatay sa Dios ang Iyang kaugalingong Anak.

Si Abraham gipadako sa Babilonia – ang yuta sa mga Caldeo. Genesis 11:31. Siya gipadako sa usa ka kultura sa pagsakripisyo sa tawo. Ang mga prinsipyo nga gipakita kang Cain sa dihang iyang gipatay ang iyang igsoon nahimong timaan sa matag paganong relihiyon. Ang pagpamatay sa minilyon nga mga mananap ug daghang liboan ka mga tawo ang tanan naggikan sa malimbongon nga kasingkasing sa tawo nga nagpakita balik ngadto sa Dios sa iyang kaugalingong kasuko nga kinaiya. Imbes nga dawaton nga ang sakripisyo maoy usa ka salamin sa iyang kaugalingon ug sa iyang daotang kahimtang, ang mga tawo mibalik sa mga sakripisyo ingong butang nga gikinahanglan sa Dios aron sa pagpahimuot Kaniya.

Ug si Samuel miingon: Si Jehova aduna bay daku nga kalipay sa mga halad-nga-sinunog ug sa mga halad, maingon sa pagtuman sa tingog ni Jehova? Ania karon, ang pagsugot labi pang maayo kay sa halad, ug ang pagpatalinghug kay sa tambok sa mga lakeng carnero. 1 Samuel 15:22

Si Abraham napakyas sa pagsalig nga ang Ginoo mohatag kaniya sa gisaad nga anak nga iyang gitinguha pag-ayo. Mihangyo siya sa Ginoo nga dawaton si Eliezer, ang iyang matinud-anong sulugoon. Genesis 15:2. Dayon si Abraham namati sa sugyot sa iyang asawa nga makabaton ug anak nga lalaki pinaagi sa iyang sulugoon nga si Agar, nga nanganak kang Ishmael.

Ang ilang kakulang sa pagtuo nakapahimo og usa ka negatibo nga kahimtang sa pamilya, ug napugos si Abraham sa pagpapauli kang Hagar ug Ismael gikan sa iyang balay. Sa kalisod, nasabtan ni Abraham ang iyang mga kapakyasan. Misamot ang tinguha nga maghalad og butang aron mahupay ang Ginoo. Ang tanang kasinatian niya sa pagkabata, nga nalangbong sa mga binhi sa makasasalang panulondon ni Adan, nagduso kang Abraham nga mangita og pagpasaylo pinaagi sa pagpahupay.

Niini nga konteksto nga ang Dios nagbutang sa problema ni Abraham sa salamin. Ang mando migula ingon nga usa ka

pagpamalandong sa iyang kaugalingon nga panghunahuna sa mga termino sa paghupay.

Sa samang higayon atong matikdan pag-ayo nga ang Dios wala gayod magsulti kang Abraham nga patyon ang iyang anak, si Isaac. Ang Dios misulti kaniya sa paghalad kang Isaac *alang* sa usa ka halad-nga-sinunog. Ang sugo naghatag ug abilidad sa pagbasa sa duha ka lainlaing paagi.

Sa dihang nakigsulti si Jesus sa babaye nga nangayo nga ayohon ang iyang anak nga babaye, si Jesus miingon, "Dili maayo nga kuhaon ang pagkaon sa mga bata ug ihatag kini sa mga iro." Wala niya tawga nga iro. Gisulti niya ang hunahuna nga naa sa hunahuna sa mga disipulo ug kung unsa ang iyang nasabtan nga gihunahuna sa mga Hudiyos kaniya. Siya nakasabut kaniya sa pag-ingon nga siya usa ka iro pinaagi sa iyang tubag, apan siya dali ra nga makasulti kaniya nga siya usa ka anak sa Dios.

Ang sama nga butang nahitabo sa istorya ni Abraham. Gisultihan lamang sa Dios si Abraham sa paghalad sa iyang anak alang sa halad-nga-sinunog. Wala niya siya sultihi sa dayag nga pagpatay sa iyang anak. Ang pangatarungan niini mahimo nga alang kang Abraham nga biyaan ang bisan unsang mga tinguha alang sa iyang anak nga wala sa kabubut-on sa Dios. Tungod sa paagi nga gipadako si Abraham ug tungod sa iyang pagpahayahay nga panghunahuna, nasabtan ni Abraham nga gusto sa Dios nga patyon niya ang iyang anak. Ang Dios nahibalo nga kini mahitabo. Gikinahanglan nga ipadayag diha kang Abraham ang iyang walay panimuot nga pagsabot nga ang Dios kinahanglan nga mahupay, samtang sa samang higayon nagdala kang Abraham ngadto sa punto sa hingpit nga pagsalig sa Dios. Kini usa ka talagsaon nga proseso sa pagdala kang Abraham ngadto sa Bag-ong Kasabotan sa pagtuo sa espiritu ug kamatuoran, pinaagi sa himaya sa Daang Kasabotan. 2 Corinto 3:7-9.

Ug ang manolonda ni Jehova mitawag kaniya gikan sa langit, ug miingon: Abraham, Abraham: ug siya miingon: Ania ako. (12)
Ug siya miingon: Dili mo pagbakyawon ang imong kamot sa bata, ni magbuhat ka ug bisan unsa kaniya. : kay karon nahibal-an ko nga nahadlok ka sa Dios, sanglit wala mo ihikaw kanako

ang imong anak, ang imong bugtong nga anak. (13) Ug giyahat ni Abraham ang iyang mga mata, ug mitan-aw, ug ania karon, sa luyo niya ang usa ka carnero nga lake, nasaputan sa mga sungay sa kalibonan; Genesis 22:11-13

Kon atong kuhaon gikan niini nga istorya nga ang Dios dili gusto sa paghupay pinaagi sa pagpatay sa atong mga anak kondili pinaagi sa pagpatay sa Iyang kaugalingong Anak, nan kita sa gihapon nakagamot pag-ayo sa paganismo dili kaayo layo sa panig-ingnan sa mga Aztec sa Central America. Ang bugtong kalainan kay kang kinsang anak nga lalaki ang gipangayo sa dios nga mamatay; nga ang Anak sa Dios mas takos ug bililhong sakripisyo kon itandi sa ubos nga mga halad sa mga pagano.

Ang tinguha sa pagpahimuot sa Dios pinaagi sa paghalad ug usa ka sakripisyo maoy usa ka *padayon* nga kasubo ngadto sa Dios sulod sa mga siglo. Wala gayud Siya magtinguha sa tawo sa pagpahimuot Kaniya pinaagi sa pag-ihaw sa mga mananap.

Ug si Noe nagtukod ug usa ka halaran alang kang Jehova; ug mikuha siya sa tagsatagsa ka mananap nga hinlo, ug sa tanang langgam nga hinlo, ug naghalad ug mga halad-nga-sinunog sa ibabaw sa halaran. (21) Ug si Jehova nakapanimaho sa usa ka kahumot; ug si Jehova miingon sa iyang kasingkasing: Dili ko na pagtunglohon pag-usab ang yuta tungod sa tawo; kay ang lalang sa kasingkasing sa tawo dautan sukad pa sa iyang pagkabatan-on; ug dili ko na paglaglagon pag-usab ang tanang butang nga buhi, ingon sa akong nabuhat. Genesis 8:20-21

Ang mabaw nga pagbasa niini nga bersikulo nagpahinabo sa mga tawo sa paghunahuna nga ang Dios gihupay pinaagi sa sakripisyo. Ang matam-is nga baho nga mosulod sa ilong sa Ginoo maoy hinungdan sa Iyang pagsaad nga dili na niya tunglohon ang yuta. Ang tinuod mao ang pulong nga baho mao ang pulong nga ruach. Kini ang lintunganayng pulong nga atong makuha ang pulong nga Espiritu, o Espiritu sa Dios. Ang pulong nagpasabot:

Usa ka primitibo nga gamot; sa tinuod, **maghuyop** o **magginhawa**; literal nga magpanimaho o sa pasabot, makasabot (sa lain nga kahulogan, magpaabut, malingaw): - dawaton, panimaho, X hikap, ug mahimong dali makasabot.

Sa sinugdanan sa bersikulo 21 mao ang pulong *ug*. Kini nga koneksyon nga pulong wala maglungtad sa Hebreohanon. Ang Dios wala nalipay sa paghalad sa mga mananap. Iyang gidawat ang paghinulsol ni Noe nga pinaagi niini nga buhat gituyo sa pag-ingon, “Ako nahibalo nga ako walay bili sa akong kaugalingon ug ako sad-an sa pagpatay batok sa imong anak.” Ang Ginoo sa Iyang dakong kaluoy miginhawa sa Iyang Espiritu dinhi sa yuta ug lunsay gikan sa Iyang grasya nagpadala Siya og kinabuhi aron pun-on ang yuta. Sa dihang atong basahon ang Biblia diha sa kahayag sa kinaiya ni Kristo, kining tanang mangitngit nga mga tudling sa paghupay nagsugod sa pagsidlak sa nawong ni Jesu-Kristo. 2 Corinto 4:6 . Dili gayod posible nga ang dugo sa mga toro ug mga kanding makatagbaw sa Dios.

Kay dili mahimo nga ang dugo sa mga toro ug sa mga kanding makakuha sa mga sala. (5) Busa sa diha nga siya moanhi sa kalibutan, **siya nagaingon, Halad ug mga halad dili mo buot, apan usa ka lawas ikaw nag-andam kanako:** (6) **Sa mga halad-nga-sinunog ug mga halad alang sa sala ikaw wala mahimuot.** (7) Unya miingon ako, Ania karon, mianhi ako (sa gidaghanon sa basahon nahisulat mahitungod kanako,) sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Oh Dios. (8) Sa ibabaw sa diha nga siya miingon, Halad ug halad ug mga halad-nga-sinunog ug halad-tungod-sa-sala dili mo buot, ni mahimuot niana; nga gitanyag pinaagi sa balaod; (9) Unya miingon siya: Ania karon, mianhi ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Oh Dios. Iyang kuhaon ang nahauna, aron iyang matukod ang ikaduha. Hebreohanon 10:4-9

Kini mao ang paghinulsol sa kalag nga makapahimuot sa Dios. Kini usa ka pagtuo sa kaluoy ug pagpasaylo sa Dios nga nagdala niini nga pagbasol.

Ang mga halad sa Dios mao ang usa ka masulub-on nga espiritu: ang usa ka nadugmok ug usa ka mahinulsulon nga kasingkasing, Oh Dios, dili mo pagatamayon. Salmo 51:17

Niini lamang nga konteksto nga ang paghalad ug mananap nga sakripisyo makapahimuot sa Dios. Nagpadayon si David gikan sa miaging bersikulo.

Buhata ang maayo sa Sion sa imong maayong kalipay: Patindoga ang mga kuta sa Jerusalem. (19) **Unya ikaw mahimuot sa**

mga halad sa pagkamatarung, uban sa halad-nga-sinunog, ug sa tibook nga halad-nga-sinunog: unya sila managhalad ug mga lakeng vaca sa ibabaw sa imong halaran. Salmo 51:18-19

Sa makausa pa si Pablo sa Bag-ong Tugon nagsulti kanato unsa ang matam-is nga baho sa Dios. Gikuha ni Pablo ang tipo sa Daang Tugon ug gipadapat kini sa sakripisyo ug pag-alagad sa kasingkasing sa tawo.

Ug sunogon mo ang tibook nga carnero nga lake sa ibabaw sa halaran: kini mao ang halad-nga-sinunog alang kang Jehova: **kini maoy usa ka kahumot, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova.** Exodo 29:18

Ug paglakaw diha sa gugma, ingon nga si Kristo usab nahigugma kanato, **ug nagtugyan sa iyang kaugalingon alang kanato ingon nga halad** ug halad ngadto sa Dios alang sa usa ka maamyon nga kahumot. Efeso 5:2

Busa mangamuyo ako kaninyo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, **nga itugyan ninyo ang inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan, ug nahamut-an sa Dios,** nga mao ang inyong makatarunganon nga pag-alagad. Roma 12:1

Apan anaa kanako ang tanan, ug nagdagaya: puno ako, nga nakadawat gikan kang Epafrodito sa mga butang nga gipadala gikan kaninyo, **usa ka alimyon sa maamyon nga kahumot, usa ka halad nga nahamut-an, nga makapahimuot sa Dios.** Filipos 4:18

Apan gipahinumduman kita nga kung wala ang Dios nagpadala una sa Iyang Espiritu aron sa paghatag sa tawo sa gasa sa paghinulsol, ang tawo walay katakus sa paghatag sa usa ka matam-is nga baho nga halad sa Iyang kasingkasing ngadto sa Dios. Niini nga diwa nga si Kristo “nagtugyan sa iyang kaugalingon alang kanato nga usa ka halad;” dili aron sa pagpabalik sa kasingkasing sa Dios kondili sa pagpabalik sa atong kasingkasing, nga nagtugot kanato nga makakita sa atong mga sala ug magdala sa atong mga kasingkasing ngadto sa paghinulsol.

Siya gibayaw sa Dios sa iyang tuong kamot aron mahimong Prinsipe ug Manluluwas, **aron sa paghatag ug paghinulsol sa Israel, ug sa kapasayloan sa mga sala.** Buhat 5:31

Si Cain wala magtugyan sa iyang kasingkasing ngadto sa Dios kondili mihimo sa mga prinsipyo sa pagpahimuot nga pagsimba sa usa ka lakang ngadto sa pagsimba sa kinaiyahan. Iyang gikuha ang nating karnero nga maoy simbolo sa iyang mamumuno nga kasingkasing ug mitanyag na lang og prutas ug utanon. Niini nga buhat sa paghupay sa Dios, ang mga butang sa yuta nahimong iyang manluluwas. Gidugang ni Cain niini nga pagsimba ang pagpatay sa iyang igsoon ug busa nagsugod ang sinugdanan sa paganong pagsimba. Diha sa paganong mga kulto kini gipakita pinaagi sa pagsimba diha sa mga kakahoyan nga inubanan sa tawhanong halad. Kini nga matang sa pagsimba maoy usa ka *makanunayon* o *adlaw-adlaw* nga kasubo alang sa Dios. Gituis ni Satanas ang labing bililhon nga mga kamatuoran nga gilaraw aron itudlo sa sakripisyo ug gipahinabo nga ang mga tawo magtinguha sa pagpahimuot sa Dios.

Pagalaglagon ninyo sa hingpit ang tanang mga dapit, diin ang mga nasud nga inyong panag-iyahon nag-alagad sa ilang mga dios, ibabaw sa hatag-as nga kabukiran, ug ibabaw sa kabungtoran, ug sa ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy: (3) Ug pagagub-on ninyo ang ilang mga halaran, ug pagadugmokon ninyo ang ilang mga haligi, ug sunoga ang ilang kakahoyan sa kalayo; ug pagaputlon ninyo ang mga linilok nga larawan sa ilang mga dios, ug pagalaglagon ninyo ang mga ngalan nila niadtong dapita. (4) Dili kamo magbuhat sa ingon kang Jehova nga inyong Dios. Deuteronomio 12:2-4

Ang paagi nga unta gub-on sa Israel ang hatag-as nga mga dapit sa Paganismo mao ang paghunong sa makapahupay nga panghunahuna sa pagsimba ug tugotan ang Dios sa paghuyop kanila sa Iyang Espiritu (dili pagpanimaho sa aso gikan sa ilang mga sakripisyo).

Naghunahuna sila nga ang Dios sama sa ilang kaugalingon; naghunahuna sila nga *ilang* gihatag sa Dios ang Iyang gipangayo: dugo, ang ebidensiya sa kinabuhi nga gihalad aron sa pagtagbaw sa diosnong kauhaw. Apan ang Dios miingon nga Iyang ihatag ang dugo.

Kay ang kinabuhi sa unod anaa sa dugo: **ug gihatag ko kini kaninyo** sa ibabaw sa halaran aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang sa inyong mga kalag; kay ang dugo mao ang nagabuhat ug pagtabon-sa-sala alang sa kalag. Levitico 17:11

Kon namati pa sila sa tingog sa Dios, gub-on unta nila kining mga halaran nga nagpuyo sa ilang kaugalingong mga hunahuna.

Kay bisan tuod kami nagalakaw diha sa unod, kami wala makiggubat sumala sa unod: (4) (Kay ang mga hinagiban sa among pakiggubat dili unodnon, **kondili gamhanan pinaagi sa Dios sa paglumpag sa mga kuta;**) (5) **Pagpukan sa mga hunahuna, ug ang matag hatag-as nga butang nga nagapakataas sa iyang kaugalingon batok sa kahibalo sa Dios,** ug nagdala ngadto sa pagkabihag sa matag hunahuna ngadto sa pagkamasinugtanon kang Kristo; 2 Corinto 10:3-5

Ang ebidensiya nga ang Israel wala gayod bug-os makalingkawas sa makapahupay nga prinsipyo sa pagsimba makita diha sa kamatuoran nga ang Hataas nga mga Dapit nagpabilin sa Israel halos sa tibuok panahon, bisan taliwala sa mga hari nga matarong sa mga mata ni Jehova.

Ug si **Salomon** nahagugma kang Jehova, nga naglakaw sa kabalaoran ni David nga iyang amahan: apan siya naghalad **ug nagsunog sa incienso sa hatag-as nga mga dapit.** 1 Hari 3:3

Apan ang mga hatag-as nga dapit wala kuhaa: bisan pa niana ang kasingkasing ni **Asa** hingpit uban kang Jehova sa tanan niyang mga adlaw. 1 Hari 15:14

Ug ang mga anak sa Israel naghimo sa tago niadtong mga butang nga dili matarung batok kang Jehova nga ilang Dios, ug sila nanagtukod ug mga hatag-as nga dapit sa tanan nilang mga ciudad, gikan sa torre sa mga magbalantay ngadto sa kinutaang ciudad. (10) **Ug sila nanagpatindog ug mga larawan ug mga Ashera sa tagsatagsa ka hatag-as nga bungtod, ug sa ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy:** (11) **Ug didto sila nagsunog sa incienso sa tanang hatag-as nga mga dapit, ingon sa gibuhat sa mga nasud nga gibihag ni Jehova sa atubangan nila; ug nanagbuhat ug dautan nga mga butang sa paghagit kang Jehova sa pagpakasuko:** (12) Kay sila nag-alagad sa mga dios-dios, nga tungod niana si Jehova miingon kanila: Dili kamo magbuhat niining butanga. 2 Hari 17:9-12

Duha ka hari ang nagtangtang sa Hataas nga mga Dapit: si Ezequias ug si Josias.

Iyang gikuha ang mga hatag-as nga dapit, ug gigun-ob ang mga larawan, ug giputol ang mga Ashera, ug gidugmok ang tumbaga nga bitin nga gibuhat ni Moises: kay hangtud niadtong mga adlaw ang mga anak sa Israel nagsunog ug incienso niini; 2 Hari 18:4

Ug ang tanang mga balay usab sa mga hatag-as nga dapit nga dinha sa mga ciudad sa Samaria, nga gihimo sa mga hari sa Israel aron sa paghagit sa kasuko ni Jehova, gikuha ni Josias, ug gibuhat kanila sumala sa tanang mga buhat nga iyang gibuhat didto sa Beth-el. (20) Ug iyang gipamatay ang tanang mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit nga dinha sa ibabaw sa mga halaran, ug gisunog ang mga bukog sa mga tawo sa ibabaw nila, ug mibalik sa Jerusalem. 2 Hari 23:19-20

Ang basahon sa balaod nakit-an usab sa paghari ni Josias ug nagsugod na usab sila sa pagtuman sa mga balaod ug sa pagsaulog sa mga pista sa Ginoo. 2 Cronicas 35:1 . Ikasubo nga si Josias namatay sa gubat batok sa hari sa Ehipto ug ang Israel mibalik sa paganismo sa makausa pa diha sa ilang pagsimba. Wala madugay human niini sila gidala ngadto sa Babilonia. Ang tinguha sa Israel sa pagsimba sa makapahupay nga mga dios sa ilang palibot tin-aw kaayong gihulagway sa panan-awon ni Ezequiel.

Ug iyang gidala ako ngadto sa sulod nga sawang sa balay ni Jehova, ug, ania karon, sa pultahan sa templo ni Jehova, sa taliwala sa alagianan ug sa halaran, **may duolan sa kaluhaan ug lima ka mga tawo, nga nanag-atubang sa templo ni Jehova ug ang ilang mga nawong paingon sa sidlakan; ug nagsimba sila sa adlaw paingon sa sidlakan.** Ezequiel 8:16

Dili ikatingala nga samtang ang nasod sa Israel ug ilabina ang ilang mga pangulo naulipon sa pagsimba sa adlaw sama sa paganong mga nasod nga sa ngadtongadto sila mahimong pisikal nga maulipon sa paganong mga nasod. Samtang didto sa pagkabihag sa Babilonya, si Daniel nangamuyo nga masabtan kon unsay mahitabo sa katawhan sa Dios. Diha sa panan-awon sa Daniel kapitulo pito iyang nakita ang sunodsunod nga mahugaw nga mga mananap nga mitungas gikan sa dagat aron sa pagmando sa kalibotan. Ang katawhan sa Dios

gidaogdaog ug gilutos niining mga gahom sa pagmando. Ang katawhan sa Dios nagkatibulaag ubos niini nga paglutos, apan kining tanan nahitabo tungod sa pagdumili sa Israel sa pagtangtang sa Hataas nga mga Dapit sa pagsimba nga gibase sa pagpahupay ug sa yanong paghinulsol sa ilang mga sala ug pagdawat sa pagkamatarung sa Dios diha sa Mesiyas.

Ug kong niining tanan kamo dili magapatalinghug kanako, kondili managgawi kamo batok kanako; (28) Unya ako magalakaw batok kaninyo uban ang kaligutgut; ug ako, bisan **ako, magkastigo kaninyo sa makapito tungod sa inyong mga sala.** (29) Ug magakaon kamo sa unod sa inyong mga anak nga lalake, ug magakaon sa unod sa inyong mga anak nga babaye. (30) **Ug pagalaglagon ko ang inyong mga hatag-as nga dapit, ug pagaputlon ko ang inyong mga larawan,** ug igasalibay ko ang inyong mga lawas nga patay sa ibabaw sa mga minatay sa inyong mga dios-dios, ug ang akong kalag magadumot kaninyo. (31) Ug himoon ko nga awa-aw ang inyong mga ciudad, ug **pagalaglagon ko ang inyong mga balaang puloy-anan,** ug dili ko masimhot ang kahumot sa inyong mga kahumot. (32) Ug ang yuta himoon ko nga biniyaan, ug ang inyong mga kaaway nga nagapuyo niini mahibulong niini. (33) **Ug kamo pagapatlaagon ko sa taliwala sa mga nasud,** ug ibton ko ang usa ka espada sa ulahi ninyo: ug ang inyong yuta mahimong biniyaan, ug ang inyong mga ciudad mahimong biniyaan. Si Lev. 26:27-33

Labaw pa sa kasangkaran niini nga basahon ang paghisgot sa pito ka higayon nga gihisgotan dinhi apan kini adunay matagnaong koneksyon sa pagpasig-uli sa tinuod nga ebanghelyo taliwala sa katawhan sa Dios.

Ang plano sa Ginoo alang sa Israel nga mahimong lider sa mga nasud ug nga ang naglibot nga mga nasud moadto sa Israel aron makakat-on bahin sa tinuod nga Dios ug sa Iyang mga pamaagi. Kon namati pa unta sila sa Iyang tingog ug nakasabut sa walay katapusan nga pakigsaad ug mitalikod sa ilang teolohiya sa paghupay. Wala na unta kinahanglana nga kining dagkong paganong mga gingharian motungha sa paagi nga ilang gibuhat. Kini nga mga gingharian maoy usa ka pagpadaku sa makasasala nga kasingkasing sa tawo aron ang mga tawo makaila sa pagdaugdaug ug pagkawalay kapuslanan sa mga dalan sa tawo.

Sukad sa ikanapulo ug tolo ka tuig ni Josias ang anak nga lalake ni Amon nga hari sa Juda, bisan hangtud niining adlaw, nga mao ang ikakaluhaan ug tolo ka tuig, ang pulong ni Jehova midangat kanako, ug ako misulti kaninyo, nga mibangon pagsayo ug namulong; apan kamo wala magpatalinghug. (4) **Ug si Jehova nagpadala kaninyo sa tanan niyang mga alagad nga mga manalagna, nga mibangon pagsayo ug nagpadala kanila; apan kamo wala managpatalinghug, ni magkiling sa inyong mga igdulungog sa pagpatalinghug.** (5) Sila miingon: Bumalik kamo karon ang tagsatagsa gikan sa iyang dautang dalan, ug gikan sa kadautan sa inyong mga buhat, ug puyo sa yuta nga gihatag ni Jehova kaninyo ug sa inyong mga amahan hangtud sa kahangturan: (6) **Ug ayaw pagsunod sa laing mga dios sa pag-alagad kanila, ug sa pagsimba kanila, ug ayaw ako pagsuk-a sa mga buhat sa inyong mga kamot; ug dili ko kamo pagasakitan.** (7) **Bisan pa niana kamo wala managpatalinghug kanako, nagaingon si Jehova; aron kamo makahagit kanako sa kasuko pinaagi sa mga buhat sa inyong mga kamot alang sa inyong kaugalingong kadaut.** (8) Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon; Tungod kay wala kamo makadungog sa akong mga pulong, (9) Ania karon, akong ipadala ug kuhaon ang tanang mga banay sa amihanan, nagaingon si Jehova, ug si Nabucodonosor ang hari sa Babilonia, ang akong alagad, ug dad-on ko sila batok niining yutaa, ug batok sa mga pumoluyo niini, ug batok niining tanan nga mga nasud nga nagalibut, ug pagalaglagon sila sa hingpit, ug himoon sila nga usa nga makapatingala, ug usa ka pagbiaybiay, ug mga biniyaan nga dayon. Jeremias 25:3-9

Ang upat ka gingharian nga mitungha sa panan-awon ni Daniel mao ang Babilonya, Medo-Persia, Gresya, ug Roma. Kining tanan nga mga gingharian adunay mga templo sa pagsimba diin ang mga halad gihalad atubangan sa ilang mga dios. Ang sentro sa gubat ni Satanas batok sa Dios mao ang padayon nga propaganda sa paghupay pinaagi sa pagsakripisyo. Ang ilang mga halad gihalad adlaw-adlaw. Gisulat sa Silindro ni Cyrus (538-529BC) maoy usa ka inskripsiyon nga naghigot sa ilang adlaw-adlaw nga paghalad ngadto sa ilang mga dios.

“Sa **adlaw-adlaw** siya nagplano ug sa pagdumot, iyang gitugotan ang **regular nga mga halad** sa paghunong; iyang gitudlo—iyang gitukod sulod sa siyudad.” Gikutlo sa F.L Sharp, *Antiochus or Rome*, panid 40.

Kini nga kinutlo naghigot sa usa ka panahon nga ang mga halad nabalda. Kini nagsulti kanato nga sila kasagaran adunay adlaw-adlaw nga mga sakripisyo isip bahin sa ilang mga serbisyo. Samtang si Daniel nagpadayon sa paghunahuna mahitungod sa umaabot ug sa paglutos sa iyang katawhan siya nahingangha hangtod sa punto sa pagkawalay paglaum sa diha nga sa panan-awon iyang nadungog ang duha ka langitnong mga binuhat nga nag-istoryahanay:

Ug gikan sa usa kanila migula ang usa ka gamay nga sungay, nga mitubo sa hilabihan nga pagkadaku, paingon sa habagatan, ug paingon sa sidlakan, ug paingon sa makapahimuot nga yuta. (10) Ug kini mitubo nga daku, bisan ngadto sa panon sa langit; ug gihulog niini ang uban sa panon ug sa mga bitoon ngadto sa yuta, ug iyang gitumban sila. (11) Oo, siya nagpadaku sa iyang kaugalingon bisan ngadto sa principe sa panon, ug **pinaagi kaniya ang adlaw-adlaw** nga [sakripisyo] **gikuha**, [gibayaw ug gikuha] **ug ang dapit sa iyang balaang puloy-anan gihulog**. (12) Ug ang usa ka panon gihatag kaniya [Ang Gamay nga Sungay] batok sa adlaw-adlaw nga [sakripisyo] tungod sa kalapasan, ug kini mipukan sa kamatuoran ngadto sa yuta; ug kini nagbansay, ug miuswag. (13) Unya nadungog ko ang usa ka santos nga nagsulti, ug ang lain nga santos miingon niadtong usa ka santos nga misulti, **Hangtud kanus-a ang panan-awon mahitungod sa adlaw-adlaw nga [sakripisyo], ug sa paglapas sa pagkabiniyaan, sa paghatag sa santuaryo ug sa panon nga mahimong gitumban sa tiil?** (14) Ug siya miingon kanako: Hangtud sa duruha ka libo ug totolo ka gatus ka adlaw; unya ang balaang puloy-anan pagahinloan. Daniel 8:9-14

Dili kami gusto nga mabutang sa tanan nga detalye sa kini nga tudling. Ang esensyal nga punto nga gusto namong himoon dinhi mao nga ang inadlaw-adlaw nga sistema sa pagsimba nga ginabuhay sa mga pagano kuhaon sa paganong porma niini ug pulihan ug ituboy ngadto sa Kristohanong gambalay. Ang gahum nga mitumaw sa pagkahulog sa Imperyo sa Roma mokuha sa sakripisyo ni Kristo ug magbutang niini sa pinulongan sa pagpuli sa silot. Ang paghalad ni Kristo ipresentar ngadto sa kalibutan ingon nga usa ka paghupay sa usa ka nasuko nga dios nga nangayo sa silot sa kamatayon. Kini ang bahin nga dili lisud sabton. Ang mensahe sa ebanghelyo nga gisangyaw sa kadaghanan sa mga simbahan sa tinuod nagkuha sa inspirasyon niini gikan sa paganong mga konsepto sa pagsimba.

Samtang si Daniel nagpalandong sa kalisang niining hitaboa nabug-atan siya.

Ug ang panan-awon sa gabii ug sa kabuntagon nga gisugilon matuod man: busa takpan mo ang panan-awon; kay kini mahitabo sa daghang mga adlaw. (27) **Ug ako, si Daniel, nagmaluya, ug nagsakit sa pila ka adlaw; unya ako mitindog, ug naghimo sa bulohaton sa hari; ug ako nahibulong sa panan-awon, apan walay usa nga nakasabut niini.** Daniel 8:26-27

Sa dihang nangitag pagsabot kon sa unsang paagi kini mahitabo, ang manulonda nga si Gabriel gipadala ngadto kang Daniel aron sa pagpatin-aw ug dugang bahin sa miaging panan-awon. Gihatag una ni Gabriel kang Daniel ang punto sa pagsugod sa tagna bahin sa kapitoan ka semana nga yugto nga magdala sa Mesiyas nga Prinsipe. Dayon may gisulti si Gabriel nga mahinungdanon kaayo.

Ug siya magapalig-on sa tugon uban sa daghan sulod sa usa ka semana: ug **sa tunga-tunga sa semana iyang pahunongon ang paghalad ug ang halad-nga-kalan-on, ug tungod sa pagsabwag sa mga dulumtanan iyang himoon kini nga biniyaan,** bisan pa. hangtod sa katumanan, ug kana nga gimbut-an igabubo sa biniyaan. Daniel 9:27

Kini nga bersikulo naghigot sa buhat ni Kristo dinhi sa yuta. Sa pagkamatay ni Jesus, ang paghalad ug mga hayop dili na mahimong bahin sa pagsimba sa Dios. Sa dihang si Kristo namatay, ang tabil sa templo napikas sa katunga sa ingon nagpasabot sa kataposan sa pisikal nga sistema sa paghalad.

Apan, adunay mas lawom nga kahulogan niini nga teksto nga bug-os nga gimingaw sa kadaghanan. Nasayud kita nga human mamatay si Jesus sa krus, ang mga halad nga mananap nagpadayon sa paghalad bisan pa nga kini walay kahulogan. Ang mas lawom nga kamatuoran sa buhat ni Kristo mao nga ang *paghunong sa paghalad og mga sakripisyo dili lamang usa ka pisikal nga butang*. Sa diha nga ang kamatuoran sa krus tukma nga masabtan unya ang prinsipyo sa paghupay nga teolohiya mohunong sa kasingkasing sa magtotoo. Sa diha nga ang tinuod nga walay katapusan nga pakigsaad masabtan, ang mga tawo mohunong sa pagduol sa Dios pinaagi sa proseso sa

paghupay nga halad. Mao kini ang mas lawom nga kamatuoran sa kahulogan sa teksto nga *iyang ipahunong ang pagsakripisyo ug paghalad*. Ang gamay nga pulong *alang* mahimong hubaron *batok*. Sa diha nga ang walay katapusan nga pakigsaad maapresyar sa labaw pa nga hingpit unya ang teolohiya sa pagpahayahay mohunong, ug ang bililhon nga kamatuoran magabuhat batok sa hilabihan nga pagkaylap sa mga dulumtanan nga naghimo sa maayong balita nga biniyaan sa tinuod nga kinaiya sa Dios sa gugma. Mahimong masulat ang usa ka libro sa kini nga isyu apan klaro ang koneksyon. Ang tinuod nga pagsabot sa krus mobutyag ug mopildi sa dulumtanan nga naghimog awaaw.

Karon kung ang kadaghanan sa mga tawo nagsulti bahin sa krus ni Kristo nagsulti sila sa konteksto sa kasuko sa Dios nga natagbaw. Kini nga panghunahuna motultol lamang ngadto sa usa ka dulumtanan nga makalaglag sa kasingkasing. Ang bisan unsa nga pagbati sa usa ka tawo alang sa Dios sekretong nawad-an sa ilang hunahuna sa dihang ilang gidawat ang ideya nga ang Dios mopatay sa Iyang kaugalingong Anak aron sa pagtagbaw sa Iyang kaugalingong kasuko. Ang kalag gipasagdan nga apuli uban sa paghunahuna nga ang Dios kinahanglang maghimo ug usa ka sugo sa kamatayon nga ang pagpatay lamang sa Iyang Anak ang makatagbaw. Ang pagtulon-an sa Katoliko mao ang kinatibuk-ang pagpahayag niini nga sistema sa paghupay. Pinaagi sa pagtambong sa Misa labing menos kada Domingo, pagkumpisal sa imong mga sala ngadto sa yutan-ong pari, pagtuo sa Trinidad, ug pagsalig sa mga merito sa mga santos nga Katoliko, makalikay ka sa kasuko sa walay kataposang siga sa Dios sa impiyerno.

Ang kamatuoran mao kini:

**Ang sakripisyo ug paghalad sa tinuod mohunong
lamang alang niadtong kang kinsa ang Mesiyas
nagpamatuod sa pakigsaad.**

Ang yanong pagtangtang sa mga halad nga mananap sa iyang kaugalingon wala magwagtang sa tinguha sa pagpahimuot sa Dios pinaagi niini nga mga halad. Sama kang Abraham, karong adlaw

atong madungog ang tingog nga nagtawag kanato samtang hapit na natong itusok ang kutsilyo sa atong labing gimahal nga mga relasyon nga naghunahuna nga kini makapahimuot sa Dios.

Alang sa tanang mga magwawali sa ebanghelyo nga nagsakripisyo sa ilang mga pamilya aron sa pagsangyaw sa mensahe nga ilang gibati nga gitawag aron ipaambit, paminawa ang tingog – “Dili ko kinahanglan nga hupayon! Ang imong mga buhat sa pagsangyaw dili makatubos sa imong mga sala. Ang imong propesyon sa usa ka bersyon sa doktrina nga hinungdan sa panginahanglan sa pagpili sa uban ingon nga mga erehes nga mahimulag ug makondenar mahimong mohunong.”

Gusto sa atong Amahan sa langit nga mahigawas kita sa atong paganong panghunahuna. Siya nagtinguha nga kita tinuod nga motuo nga Siya nahigugma kanato - agape nga gugma kanato. Walay bisan unsa nga atong mahimo o isulti aron Siya mahigugma kanato labaw pa sa Iyang gibuhat. Basaha kining makatuhop nga mga hunahuna niining Kristohanong awtor:

Ang ideya sa usa ka pagpasig-uli o sakripisyo mao nga adunay kasuko nga mahupay. Apan timan-i nga kita ang nanginahanglan sa sakripisyo, ug dili ang Dios. Siya naghatag ug sakripisyo. Ang ideya nga ang kapungot sa Dios kinahanglang ipasig-uli aron kita makabaton ug kapasayloan walay pamatuod sa Biblia. Kini mao ang kahitas-an sa pagkawalay kapuslanan ang pag-ingon nga ang Dios nasuko pag-ayo sa mga tawo nga Siya dili mopasaylo kanila gawas kon adunay usa ka butang nga gitagana aron sa paghupay sa Iyang kasuko, ug nga tungod niana Siya sa Iyang kaugalingon nagtanyag sa gasa ngadto sa Iyang kaugalingon, diin Siya nahupay...

Ang pagano nga ideya, nga sagad gihuptan sa nag-angkon nga mga Kristohanon, mao nga ang mga tawo kinahanglan maghatag ug usa ka sakripisyo aron sa paghupay sa kasuko sa ilang dios. Ang tanang pagano nga pagsimba maoy usa lamang ka hiphip ngadto sa ilang mga dios aron mahimong pabor kanila...

Ang paglutos nga gihimo sa gitawag nga mga nasud nga Kristiyano sa nangaging mga panahon ug sa usa ka gidak-on bisan karon, mao lamang ang naglitaw nga bato niining pagano nga ideya sa pagpasig-uli. Ang mga lider sa simbahan

naghunahuna nga ang kaluwasan pinaagi sa mga buhat ug nga ang mga tawo pinaagi sa mga buhat makatubos sa sala, ug busa ilang ihalad ang usa nga ilang gihunahuna nga masupilon ingon usa ka sakripisyo sa ilang dios dili sa tinuud nga Dios, tungod kay wala Siya mahimuot sa ingon nga mga sakripisyo. E. J Waggoner, *Present Truth*, Aug 30, 1894.

Kon kita matinud-anon ug makakita sa katinuod sa kinaiya sa gugma sa atong Amahan, kini magsugod sa pagpukaw diha kanato og lawom nga pagbati sa paghinulsol.

Kay gitinguha ko ang kalooy, ug dili ang halad; ug ang kahibalo sa Dios labaw pa sa mga halad-nga-sinunog. Oseas 6:6

Ang sistema sa sakripisyo sa paghupay maoy usa sa kataposang bahin sa depensa sa tawo batok sa pagdawat sa atong responsibilidad sa pag-apil kang Satanas ug sa iyang mga anghel sa pagpatay sa Anak sa Dios. Sa diha nga kita motabok sa katapusan nga utlanan mao kini ang mahitabo.

Ug igabubo ko sa balay ni David, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ang espiritu sa gracia ug sa mga pangamuyo; ug anaa sa kapaitan alang kaniya, ingon sa usa nga anaa sa kapaitan alang sa iyang panganay. Zacarias 12:10

Ang kasakit sa kalag nga ikahalad unta ni Adan ngadto sa Dios agig tubag sa iyang kasal-anan karon maato diha sa kahayag sa tinuod nga mahigugmaong kinaiya sa Dios. Ang Dios wala magkinahanglan ug sakripisyo ug halad sa paghupay aron makapahimuot kaniya. Kini ang sakripisyo nga Iyang gikinahanglan:

Ang mga halad sa Dios mao ang usa ka masulub-on nga espiritu: ang usa ka nadugmok ug usa ka mahinulsulon nga kasingkasing, Oh Dios, dili mo pagatamayon. Salmo 51:17

Kay mao kini ang giingon sa halangdon nga nagapuyo sa kahangturan, kansang ngalan mao ang Balaan; Ako nagapuyo sa hataas ug balaan nga dapit, uban usab kaniya nga mahinulsulon ug mapaubsanon sa espiritu, aron sa pagpabuhi sa espiritu sa mapaubsanon, ug sa pagpabuhi sa kasingkasing sa mga mahinulsulon. Isaias 57:15

Kon andam ka nga mosusi pag-ayo sa Kasulatan sumala sa mga prinsipyo niini nga libro, imong makaplagan ang kamatuoran sa mga pulong nga gisulti ni Jesus ngadto kang Felipe:

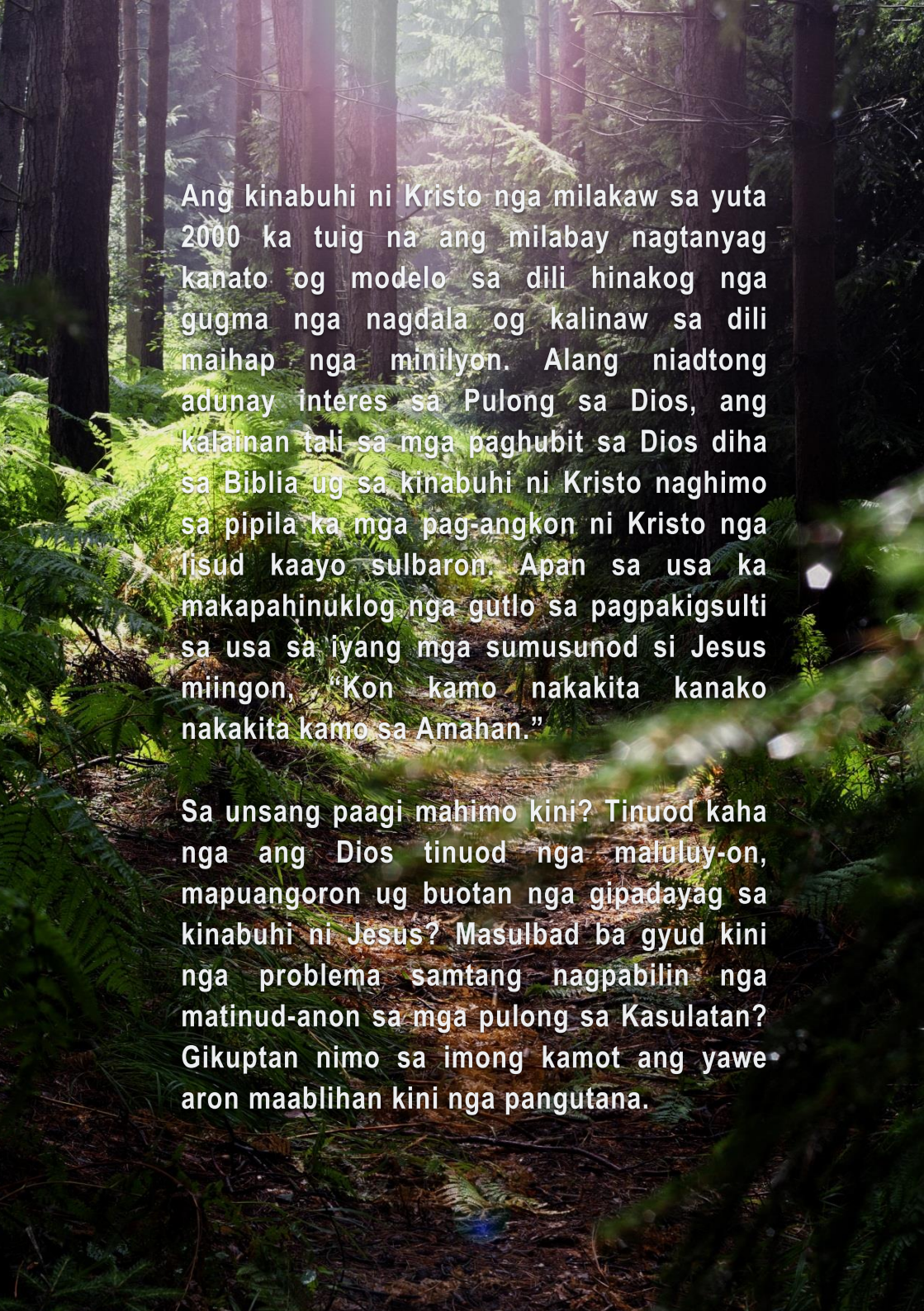
Si Jesus miingon kaniya, Kadugay na nga ako nakig-uban kaninyo, ug wala ka pa ba makaila kanako, Felipe? siya nga nakakita kanako nakakita sa Amahan... Juan 14:9

Para sa akong kaugalingon sa personal, usa ka kalipay nga magmata matag buntag uban sa paghunahuna sa malumo nga gugma sa akong Amahan sa langit. Natandog ko pag-ayo nga Siya andam kaayo sa pagpadala sa Iyang Anak aron ipakita kanato kon unsa gayod Siya. Bisan pa sa tanang risgo nga ang mga tawo moliko sa tanan, si Jesus mianhi nga kinabubut-on aron ipakita kanato ang Amahan ug aron kita makahibalo nga Siya dili atong kaaway; Siya ang atong Amahan, atong bililhong Amahan nga nahigugma sa Iyang mga anak. Walay mga pulong nga tinuod nga makapahayag sa giladmon sa Iyang bug-os nga dili hakog nga Agape nga gugma alang kanato.

Kini ang akong mainiton nga tinguha nga kita magkahiusa pinaagi sa pagtungtong sa balaan nga dapit sa hingpit nga kalinaw ug makadungog niini nga mga pulong sa tanan niini nga kahingpitan.

Ug ania karon, usa ka tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Kini mao ang akong Anak nga pinalangga, nga kaniya may kalipay ako. Mateo 3:17

Alang sa pagdayeg sa himaya sa iyang grasya, diin kita iyang gihimo nga nahamut-an diha sa hinigugma. Efeso 1:6

A photograph of a forest path. The path is dirt and leads through a dense forest. Tall, thin trees line the path, and the ground is covered with ferns and other green plants. Sunlight filters through the trees, creating a dappled light effect on the path and foliage. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Ang kinabuhi ni Kristo nga milakaw sa yuta 2000 ka tuig na ang milabay nagtanyag kanato og modelo sa dili hinakog nga gugma nga nagdala og kalinaw sa dili maihap nga minilyon. Alang niadtong adunay interes sa Pulong sa Dios, ang kalainan tali sa mga paghubit sa Dios diha sa Biblia ug sa kinabuhi ni Kristo naghimo sa pipila ka mga pag-angkon ni Kristo nga lisud kaayo sulbaron. Apan sa usa ka makapahinuklog nga gutlo sa pagpakigsulti sa usa sa iyang mga sumusunod si Jesus miingon, "Kon kamo nakakita kanako nakakita kamo sa Amahan."

Sa unsang paagi mahimo kini? Tinuod kaha nga ang Dios tinuod nga maluluy-on, mapuangoron ug buotan nga gipadayag sa kinabuhi ni Jesus? Masulbad ba gyud kini nga problema samtang nagpabilin nga matinud-anon sa mga pulong sa Kasulatan? Gikuptan nimo sa imong kamot ang yawe aron maablihan kini nga pangutana.